ཨ། ཀུན་མཁྱེན་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་

གསུང་འབུམ།

ཤེས་རབ་བམ་བདུན་པ།

དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དབེ་མཛོད་ཁང་།

Paldan Drepung Gomang Library

2015

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
དོན་ཀུན་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་
བཞུགས་སོ། །

གླེགས་བམ་བདུན་པ།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང།
Drepung Gomang Library
2015

Copyright © 2015 by Drepung Gomang Library

First Print. 1,000 Copies

Typesetting: Computer Section-Drepung Gomang Library

All rights reserved.

No part of this book may be reproduced in any form or by any means, electronic or mechanical, including photocopying, recording, or by any information storage and retrieval system, without permission in writing from the publisher.

These books *(Kunkhyen Sungbum)* are dedicated to the memory of the Venerable Geshe Kalsang Monlam, Benjamin Cohen and Gerald Esner.

Ama-Sandra Esner, Geshe Ngawang Samten and His Eminence Drepung Tripa Khensur Rinpoche Geshe Lobsang Tenpa.

Published by:-Drepung Gomang Library Computer Section,

L.C # 2 P.O.Tibetan Colony, Mundgod-581411

Dist: North Kanara, Karnataka, INDIA

Tel: 0091-8301-245687

Email: gomanglibrary@yahoo.com

དཀར་ཆགསྐབས་དང་པོ།

མཆོད་བརྗོད།��1 ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།��3 སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག��23 བྱམས་གཞུང་།���29 ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།��47 གཅིག་དུ་བྲལ།��57 མཁྱེན་གསུམ་རྩོད་སྤོང་།��85 མྱང་འདས།���89 ཆོས་འཁོར། ��103 ཡང་དག་མཐའ།���143 དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།��177 བཀའ་བསྟན་བཅོས།��181 ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།���195 སེམས་བསྐྱེད།��207 གདམས་ངག���231

བདེན་གཉིས།���235 བདེན་བཞི། ��261 སྐྱབས་གསུམ།��275 སྤྱན་ལྔ། ���296 མངོན་ཤེས་དྲུག��309 སྦྱོར་ལམ།��319 གཟུང་འཛིན་རྟོག ��343 ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།���355 རིགས། ��359 སྤོང་གཉེན།���375 དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།���383 སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།���391 སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།���403 གོ་སྒྲུབ།���409 འཇུག་སྒྲུབ།���421 ཚོགས་སྒྲུབ།���423 ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།��439

སྐབས་གཉིས་པ།

མཆོད་བརྗོད།���445 མཚམས་སྦྱར།��447 ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག��451 ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ། ���455 འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།���463 ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།���471 ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།���473 རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།���481 ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།��487 སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།��495 སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ།���499

སྐབས་གསུམ་པ།

མཆོད་བརྗོད།��505 ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།���505 གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།���525 རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད།���533 མཐོང་ལམ་རྒྱས་བཤད།���535 སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།���537 པར་བྱང་སྨོན་ཚིག���540

I

དཔེ་སྐྲུན་གསལ་བཤད།

ཇི་སྐད་དུ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་
པ་སྨྲ་བྱེད་དང་། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ནམ་མཁའི་མཐས་གཏུགས་པའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཁམས་དང་མོས་པ་མཐའ་དག་ཇི་བཞིན་གཟིགས་ཤིང་ཐུགས་བརྩེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་ཏེ། སྟོན་པ་བླ་ན་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་བསྩལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདུ་ལ། ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་འཇིག་རྟེན་དུ་གནས་པ་ནི་བཤད་པ་དང་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀྱིས་འཛིན་ཅིང་སྤེལ་བ་ཁོ་ན་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་ངེས་པ་ལགས་པས། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མཚོན་པའི་འཕགས་ཡུལ་གྱི་པཎ་གྲུབ་གནམ་གྱིས་ས་བཀབ་པ་ལྟ་བུ་རིམ་པར་བྱོན་པ་དག་གིས་རྒྱལ་བའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་མཐའ་ཀླས་པ་ཡིག་འཇོག་མཛད་ཅིང་། བཤད་སྒྲུབ་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་པོ་ཆེ་འཕགས་པའི་ཡུལ་དུ་ཉི་མ་ལྟར་གསལ་བར་མཛད་པའི་སྐུ་དྲིན་ནི་གཟུགས་སུ་གྲུབ་ན་ཡངས་པའི་ས་ཆེན་པོ་འདིས་ཀྱང་ཐེག་པར་མི་བཟོད་ཅིང་། རང་ཅག་རྣམས་ཀྱིས་བསྐལ་བའི་མཐར་ཡང་བཀའ་དྲིན་གཟོ་བར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ལྟར་ཐུབ་པའི་གསུང་རབ་རིན་པོ་ཆེ་དང་། དེ་དག་གི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་
རྨད་དུ་བྱུང་བ་དག་མཁས་པ་དང་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་འཕགས་བོད་ལོ་པཎ་དག་གིས་དཀའ་བ་བརྒྱ་ཕྲག་ཁྱད་དུ་བསད་དེ་ལེགས་སྦྱར་ལྷ་ཡི་སྐད་ལས་གངས་ཅན་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྒྱུར་ཅིང་ཞུས་ཏེ་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་ཉེར་ལེན་ལས། རྨོངས་པའི་སྨག་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་ཁྱབ་པའི་བྱང་ཕྱོགས་ཁ་བའི་ལྗོངས་སུའང་ཐུབ་བསྟན་ཉིན་བྱེད་འོད་ཀྱི་སྣང་བ་ཆེས་ཆེར་གསལ་ཞིང་རྒྱས་པས། གངས་ལྗོངས་སྐྱེ་འགྲོའི་ཕན་བདེའི་ལེགས་ཚོགས་དཔག་བསམ་ལྗོན་པའི་རྩ་བ་རབ་ཏུ་བརྟན་ཅིང་། ཤེས་བརྩོན་དད་པའི་ཁོ་ལག་རབ་ཏུ་རྒྱས་ཤིང་གཏན་བདེའི་འབྲས་བཟང་གཡུར་དུ་ཟ་བའི་རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་སྐྱེས་བུ་དམ་པ་མཁའ་ཡི་རྒྱུ་སྐར་དང་། ས་ཡི་རྩི་ཤིང་ལྟ་བུར་བགྲང་གིས་མི་ལང་བ་རིམ་པར་བྱོན་ཅིང། དེ་དག་གིས་

II

ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ། འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་སོགས་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་གྱི་མཛད་བཟང་བླ་ན་མེད་པ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཅིང་བརྗོད་ཀྱིས་མི་ལང་བས་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་འཛམ་གླིང་ནོར་འཛིན་གྱི་ཁྱོན་ཀུན་ཏུ་ཁྱབ་པར་སྤེལ་བ་ལགས་ལ།
དེ་དག་ལས་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་ཕོ་བྱི་བ་ཕྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོར་མཚན་དཔེ་མེ་ཏོག་གངས་
ཅན་སཱ་ལའི་སྨན་ལྗོངས་སུ་བཞད་ཅིང་། སྡེ་སྣོད་གསུམ་དང་། སྒྲ་ཚད་སྡེབ་སྦྱོར་སྙན་དངགས་མངོན་བརྗོད་ལ་སོགས་པའི་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ལ་འཆད་རྩོད་རྩོམ་པར་འགྲན་པའི་ཟླ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བས་འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་དག་གི་ཟླ་བོར་གྱུར་པ་ཡུལ་གངས་ཅན་པའི་གནས་ལྔ་རིག་པའི་པཎྜི་ཏ་ཆེན་པོ། ལམ་གྱི་གཙོ་བོ་རིན་པོ་ཆེ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ནི་ཐུགས་རྒྱུད་ལེགས་པར་ཕྱུག ཡི་དམ་གྱི་ལྷ་དུ་མས་ནི་རྗེས་སུ་བཟུང་། ཟབ་ལམ་རྡོ་རྗེ་ཐེག་པའི་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ལམ་ནས་གྲུབ་པའི་གོ་འཕང་མཐོན་པོར་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་རྗེ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ཕྱོགས་ལས་རྣམ་རྒྱལ་གཞན་ཕན་དབང་པོའི་སྡེ་ཞེས་གྲགས་སྙན་གྱི་བ་དན་དཀར་པོ་སྲིད་པ་གསུམ་ན་ཆེས་ཆེར་གཡོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་རྒྱ་མཚོའི་འཇིང་ལྟ་བུ་རྣམས་ལས་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི། ཞིང་འདིར་མཁས་གྲུབ་གཉིས་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོའི་རྣམ་པར་བྱོན་ཏེ་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྤྱི་དང་། ལྷག་པར་འཇམ་མགོན་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ཙོང་ཁ་པ་ཆེན་པོས་ལུང་རིགས་དྲི་མ་མེད་པས་དག་ཐེར་ལེགས་པར་མཛད་ཅིང་། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་བཞེད་སྲོལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ། ལྟ་སྤྱོད་གཅིག་གྲོགས་གཅིག་ཏུ་སོང་ཞིང་དཔྱད་འཇོག་ཟུང་དུ་འབྲེལ་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ། ཐོས་བསམ་ཕྱོགས་རེར་མ་སོང་ཞིང་སྒོམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཉམས་མྱོང་ཚད་མར་སོན་པ། དཔལ་མགོན་འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བཞེད་སྲོལ། སློབ་དཔོན་བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་དང་། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཟླ་བ་གྲགས་པའི་ཐུགས་ཀྱི་བཅུད། སྟོང་པ་རྟེན་འབྱུང་གི་དོན་དང་། རྟེན་འབྱུང་སྟོང་པའི་དོན་དུ་འཇོག་ཚུལ་གཞན་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་སོགས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་འབུམ་གྱིས་ཕྱུག་པ། རྒྱལ་བའི་བཀའ་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་གང་ཟག་གཅིག་འཚང་རྒྱ་བའི་ལམ་གྱི་རིམ་པར་འགལ་བ་མེད་པར་ལེགས་པར་འདོམས་པའི་ཚང་ལ་མ་ནོར་བའི་ལུགས་བཟང་། རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ཀྱི་ཞལ་ལུང་། ལོ་གསུམ་ཕྱོགས་གསུམ་ཙམ་ལའང་ཟུང་འཇུག་གི་གོ་འཕང་

III

བདེ་བླག་ཏུ་སྟེར་བའི་མྱུར་ལམ། དཔལ་མཉམ་མེད་རི་བོ་དགེ་ལྡན་པའི་མདོ་སྔགས་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་གསེར་གྱི་ཡང་ཞུན་ལྟ་བུ་འདི་ཉིད་འཆད་རྩོད་རྩོམ་གསུམ་གྱིས་སྤེལ་བར་མཛད་པ་འདི་ག་ལགས་ལ། དེ་དག་ལས་ཀྱང་འཇམ་པའི་དབྱངས་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་སྒྲོན་མེས། ཟབ་རྒྱས་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཉིད་དོན། །ཇི་བཞིན་འདོམས་པ་ཆེས་དཀོན་ཡང་། །འཁྲུལ་བྲལ་ཁྱོད་གསུང་གླེགས་བམ་རྣམས། །གདུང་སེལ་དབུགས་དབྱུང་མཆོག་སྦྱིན་འགྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཕྱི་རབས་གདུལ་བྱའི་ཐུན་མོང་གི་བགོ་སྐལ་དུ་གནང་བའི་རྩོམ་པ་ལེགས་བཤད་ཀྱི་སྐྱེས་བཟང་པོ་འདི་དག་ནི་སྐྱེ་དགུའི་རྨོངས་པ་སེལ་བའི་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་ཉིད་དུ་བཞུགས་ལ། སྤྱིར་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོའི་ལེགས་བཤད་འདི་དག་ནི་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་འཕགས་ཡུལ་པཎ་གྲུབ་དག་གི་དགོངས་འགྲེལ་ཚད་མར་གྱུར་པ་དག་གི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་དཀའ་གནས་མཐའ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་འབྱེད་པའི་ལྡེ་མིག་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་ནི་གཟུ་བོར་གནས་པའི་མཁས་པ་དག་ལ་བསྙོན་མེད་དུ་གྲུབ་ལ། པོ་ཏི་ལྔའི་མཐའ་དཔྱོད་ལྟ་བུར་མཚོན་ནའང་གདན་ས་གསུམ་གྱི་ཡིག་ཆ་ཕལ་མོ་ཆེའི་ཕྱི་རྩོམ་ཡིན་གཤིས། སྔོན་བྱོན་མཁས་པའི་ལེགས་བཤད་མཐའ་དག་གི་བཅུད་འདུས་ཤིང་། ཚིག་གི་འཁྲི་བ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་ནས་བདར་ཤ་ཆོད་ཅིང་། མདོ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཚད་ཐུབ་བོད་སྐད་དུ་འགྱུར་རོ་ཅོག་དཔང་པོར་བཞག་སྟེ་གནད་ལ་འདྲིལ་བའི་དཔྱད་པ་མཐིལ་ཕྱིན་མཛད་པ་ཤ་སྟག་ཡིན་པས་སྔོན་མེད་ལེགས་བཤད་ཀྱི་ཕུང་པོ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པ་ནི་གཟུར་གནས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་མིག་དཀྱུས་ཡུད་ཙམ་གཡོས་པས་ཀྱང་མཁྱེན་པར་འགྱུར་རོ། །
སྔོན་ཆུ་ཡོས་དུས་འཁྲུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕར་ཕྱིན་སྐབས་བདུན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་འཐོར་གྱར་
དུ་སོང་སྟེ་བརླགས་པ་ལྟ་བུས་མཚོན་བཀའ་རྩོམ་རྣམས་ལས་རྐྱེན་སྣ་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་བོར་བརླགས་སུ་སོང་བའང་ཇི་སྙེད་ཅིག་ཡོད་པ་ནི། དབུ་མའི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱོད། འདུལ་བའི་དུས་ཚིགས་ལོ་ཆེན་བློ་བཟང་འོད་ཟེར་བས་ཟིན་བྲིས་མཛད་པ། ཙན་དྲ་བའི་ཊཱི་ཀ་རྩོམ་འཕྲོ། བསྟན་རྩིས་ཚིགས་བཅད། སྣ་ཚོགས་ཡུམ་གྱི་བུམ་ཆོག གཏོར་མའི་བཤད་པ། འཁྲུལ་འཁོར་དང་ལྕགས་མཁར་སྐོར་གྱི་དོགས་གཅོད་ཡིག་ཆུང་མང་པོ། ཁྲོ་བཅུའི་ཆོ་ག་མི་འདྲ་བ། ནག་པོ་མདའ་འགེངས་ཀྱི་སྐོར་ལེ་ཚན་མང་པོ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཊཱི་ཀ་སོགས་དང། གཞན་མཚན་མ་ཐོས་པའང་དུ་མ་ཡོད་པར་སྣང་ཞིང་། དེང་དུས་མ་ཉམས་པར་བཞུགས་པ་རྣམས་ལས་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་ཤིང་དཔར་མ་གླེགས་བམ་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་

IV

འདི་ཉིད་ཆ་ཚང་ཤོས་སུ་སྣང་ལ། ད་ལམ་གསུང་འབུམ་དེབ་ཕྲེང་བཅུ་དྲུག་གི་བདག་ཉིད་ཅན་འདི་པར་དུ་བཞེངས་ཆེད། འདི་ག་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་ཇི་ལྟར་གསོལ་འདེབས་རེ་སྐུལ་ཞུས་པ་བཞིན། མཁས་བཙུན་བཟང་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་དམ་པ། འབྲས་སྤུངས་ཁྲི་པ་མཁན་ཟུར་རིན་པོ་ཆེ་༸རྗེ་བཙུན་བློ་བཟང་བསྟན་པ་དཔལ་བཟང་པོ་མཆོག་དང་། ཨ་རིར་བཞུགས་པ་རང་གྲྭ་ཆུ་བཟང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་པ་གཉིས་ནས་ཐུགས་འཁུར་ཆེ་བཞེས་ཀྱིས་ཨ་རི་པ་ལྷག་བསམ་དང་གཏོང་ཕོད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཨ་མ་(Ama- Sandra Esner) སེན་ཊི་རཱ་ལགས་ལ་གཞེན་བསྐུལ་དང་། ལམ་སྟོན་མཚམས་སྦྱོར་གནང་བས་རྐྱེན་བྱས། ཨ་མ་རང་ཡང་གསུང་རབ་པར་སྐྲུན་གྱི་ལས་གཞི་འདི་ལ་ཧ་ཅང་དགའ་ཚོར་ཆེན་པོས་དང་ལེན་གྱིས། ཁོ་མོར་བཀའ་དྲིན་མཚུངས་མེད་ཞིང་གཤེགས་དམ་པ་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་སྨོན་ལམ་མཆོག་གི་ཐུགས་དགོངས་ཟབ་མོ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང་བཀའ་དྲིན་རྗེས་དྲན། ཚེ་ལས་འདས་པ་བུ་བྷེན་ཇཱ་མིན་ཁཱོ་ཧེན་(Benjamin Cohen)དང་། བཟའ་ཟླ་ཇཱི་རཱལ་ཊི་ཨི་སུའུ་ནར་(Gerald
Esner) གཉིས་ཀྱི་དགེ་རྩར་དམིགས་ཏེ། ད་ལམ་ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་པོ་ཚར་གྲངས་ཆིག་སྟོང་ཐམ་པ་རེ་པར་དུ་བཞེངས་རྒྱུའི་འགྲོ་གྲོན་ཆ་ཚང་གི་སྦྱིན་བདག་མཛད་རྒྱུའི་ཞལ་བཞེས་ཐོབ་པའི་དྲིན་ལས། གསུང་འབུམ་དཔེ་རིང་མར་པོ་ཏི་བཅོ་ལྔ་བཞུགས་པ་ལས་ད་རེས་གསུང་འབུམ་༼ཐ༽པར་སྟོད་སྨད་གཉིས་སུ་ཕྱེ་སྟེ་པོ་ཏི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞུགས་སུ་གསོལ་བའི་པར་རྩ་སྔར་གློག་ཀླད་དུ་བཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་བསྐྱར་མ་ཐེངས་གསུམ་ཙམ་དང་། སྔར་མེད་གསར་དུ་བཅུག་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་ལན་གྲངས་བདུན་ཙམ་རེ་འགྲོ་ཁུལ་བགྱིས་ཀྱང་། མ་དཔེ་དང་བསྡུར་དཔེའི་ཚིག་ཟིན་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ་ལྟ་བུ་ལ། མིན་པའི་ཕྱིར།ཞེས་དང་། ཡིན་ཀྱང་ལྟ་བུ་ལ། ཡིན་ཡང་དང་། འགྲེལ་པ་ལྟ་བུ་ལ། འགྲེལ་བ་དང་། སྙིང་ག་ལྟ་བུ་ལ། སྙིང་ཁ་སོགས་མིང་མཐའ་དང་ཚིག་ཕྲད་ཇི་སྙེད་ཅིག་བརྗོད་བདེ་དང་རྟགས་མཚུངས་འདྲེན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་ལས་ཅུང་མི་མཐུན་པ་འདུག་ཀྱང་གཞུང་དོན་ལ་གོ་བ་ལེན་པར་ཆེར་མི་གནོད་པས་དེ་རིགས་ལ་མཆན་རྟགས་བཀོད་མེད་ལ། མ་དཔེ་༡༩༧༤ལོར་ལྡི་ལི་གསར་བར་པར་དུ་བཏབ་པའི་ཕྱི་དེབ་གཟུགས་དང་ནང་དཔེ་རིང་ཤོག་ངོས་ཉིན་སྲིབ་ལྔ་པ་ཅན་དེ་ཉིད་མདོ་སྨད་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་གྱི་པར་རྙིང་གི་བསྐྱར་པར་ཡིན་འདུག་པས་ཁུངས་བཙན་པར་བྱས་ཏེ། དེ་གཞིར་བཟུང་གིས་དབུས་པར་གང་བཞུགས་དང་སྦག་སའི་རྡོ་པར་མ་གང་བཞུགས། རྩོད་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞུང་ཆེན་ལྔས་མཚོན་པའི་སྔར་ཡོད་དེབ་

V

གཟུགས་པར་མ་སོགས་བསྡུར་དཔེ་རུ་བཟུང་སྟེ་ཞིབ་བསྡུར་གྱིས་མཆན་རྟགས་སུ་(དབུས་པར)(སྦག་ས) (པར་ཐེངས་གཉིས་པ)ཞེས་བཀོད་ཅིང་། དོགས་གནས་ཅན་རེ་ཟུང་དཔྱད་གཞིའི་ཚུལ་དུ་གུག་རྟགས་སུ་བཞག་ཅིང་གཤམ་མཆན་དུ་(ཡིན་ནམ་སྙམ)ཞེས་སོགས་བཀོད་ཡོད། གསུང་འབུམ་ཕྱོགས་སྒྲིག་གི་ལས་གཞི་འདི་འདས་པའི་ལོ་ངོ་གཉིས་ལྷག་གི་རིང་ངེད་དཔེ་མཛོད་ལས་བྱེད་གསར་རྙིང་མང་པོ་ཞིག་ནས་འབད་འབུངས་ནུས་པ་གཅིག་ཏུ་སྤུངས་པའི་གྲུབ་འབྲས་ངོམ་རི་བ་ཞིག་ཏུ་རློམ་མོད། འོན་ཀྱང་ངེད་དཔེ་མཛོད་པ་རྣམས་ལ་ཞུས་དག་གི་ཉམས་མྱོང་དང་། གཞུང་བརྒྱའི་ནམ་འཕང་གཅོད་པའི་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་འདབ་གཤོག་དམན་པས། ནོར་འཕྱུགས་མི་ཉུང་བ་ཞིག་བྱུང་ཡོད་པ་གདོན་མི་ཟ་བ་ལགས་ན། མཁས་པའི་སྤྱན་སྔར་བཟོད་པར་མཛད་དུ་གསོལ་ལོ། །
མདོར་ན་རྣམ་དཀར་དགེ་ཚོགས་རླབས་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ཀྱི་མཐུ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱལ་བསྟན་རིན་
པོ་ཆེ་དར་ཞིང་རྒྱས་པ་དང་། རིས་སུ་མ་མཆིས་པའི་བསྟན་འཛིན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྤྱི་དང་། ཁྱད་པར་དུ་རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་རྫོགས་ཀྱི་མངའ་བདག་༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་༸རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་གི་སྐུ་ཚེ་བསྐལ་བརྒྱར་བརྟན་ཅིང་ཐུགས་ཀྱི་བཞེད་དགོངས་མ་ལུས་གེགས་མེད་ལྷུན་གྱིས་འགྲུབ་པ་དང། རྣམ་དཀར་གྱི་བགྱི་བ་འདི་ལ་འབྲེལ་ཐོགས་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ལྷག་བསམ་མཚུངས་མེད་ཨ་མ་སེན་ཊི་ར་དང་།དགེ་བཤེས་ངག་དབང་བསམ་གཏན་རྣམ་གཉིས་ཀྱི་འདི་ཕྱིའི་ལེགས་ཚོགས་ཡིད་བསམ་ལྟར་འགྲུབ་པ། གསུང་རབ་འདི་ལ་འཆད་ཉན་གནང་བའི་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་གྲྭ་ཚང་འདི་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པའི་ཕྱོགས་བཅུའི་དགེ་འདུན་གྱི་སྡེ་རྣམས་ཐུགས་མཐུན་ཁྲིམས་གཙང་བའི་ངོས་ནས། ལམ་བསླབ་པ་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་དང་། ལུང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་གྱི་འཆད་ཉན། བཤད་སྒྲུབ་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་བྱ་བ་རྣམས་དབྱར་གྱི་ཆུ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དཔལ་ལ་འགྲན་པའི་སྨོན་འདུན་བཅས། བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢རབ་བྱུང་༡༧རབ་གནས་ཤིང་ལུག ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ཟླ་༦ཚེས་༢༡ ༸གོང་ས་ལྷ་མིའི་རྣམ་འདྲེན་༸སྐྱབས་མགོན་རྒྱལ་བའི་དབང་པོ་མཆོག་ཕྱི་ལུགས་དགུང་གྲངས་བརྒྱད་ཅུར་ཕེབས་པའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་སྤེལ་བ་དགེ་ལེགས་སུ་གྱུར་ཅིག་གུ །
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས།

VII

མཛད་པ་པོའི་རྣམ་ཐར་མདོར་བསྡུས།

སྣང་མཐའི་སྒྱུ་འཕྲུལ་པཎ་ཆེན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དཔལ་ལྡན་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་པོའི་
དཔལ་གྱི་གསུང་ལས། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་འཇམ་མགོན་བླ་མ་ཡི། །མདོ་སྔགས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚོ་སྤེལ་བ་ལ། ། བརྩོན་འགྲུས་ལྷོད་པ་མེད་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། །དཔལ་ལྡན་བླ་མའི་ཞབས་ལ་གསོལ་བ་འདེབས། །ཞེས་བསྔགས་པ་སྲིད་གསུམ་མཁས་པའི་གཙུག་རྒྱན་གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་ཀུན་མཁྱེན་བླ་མ་འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་རྡོ་རྗེ་ངག་དབང་བརྩོན་འགྲུས་དཔལ་བཟང་པོ་ནི་རབ་བྱུང་བཅུ་གཅིག་པའི་ས་བྱི་སྤྱི་ལོ་༡༦༤༨ལོའི་ཧོར་ཟླ་དང་པོའི་ཚེས་བརྒྱད་ལ་ཨ་མདོ་བསང་གི་རྡོ་གེར་ཞེས་པ་དང་ཐག་ཉེ་བར་ཡོད་པ་རྒན་གྱ་རྟིང་རིང་ལྷས་ཁྲ་ཏིང་ཞེས་པར་ལྡོང་ཤུལ་ཆེན་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་ནང་ཚན་དབལ་ཤུལ་གྱི་དཔོན་རྒྱུད་དུ་ཡབ་དཔལ་འབུམ་ཟེར་བ་དང་ཡུམ་ཐར་མོ་བྱམས་ཟེར་བ་གཉིས་ཀྱི་སྲས་སུ་ངོ་མཚར་བའི་ལྟས་དུ་མ་དང་བཅས་སྐུ་བལྟམས། དགུང་ལོ་ལྔ་བཞེས་པའི་ཚེ་༸རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་མོ་རྒྱ་ཕེབས་སྐབས་མཚོ་སྔོན་པོའི་ཁར་མཇལ་ཏེ་ཆོས་འབྲེལ་དང་ཕྱག་དབང་ཐོབ། དགུང་ལོ་བདུན་པའི་ཚེ་ཁུ་བོ་བསོད་ནམས་ལྷུན་གྲུབ་ལས་ཡི་གེ་འབྲི་ཀློག།། རི་མོ་འབྲི་བ། སྒྲུབ་ཐབས། སྨན་དཔྱད། ཟ་ཡིག།། ས་དཔྱད། སྔགས་འབུམ། མཁྱུད་དཔྱད་སོགས་རིག་པའི་གནས་མཐའ་དག་ཐུགས་སུ་ཆུད། དགུང་ལོ་བཅུ་གསུམ་པར་འདུལ་བ་འཛིན་པ་ཡེ་ཤེས་རྒྱ་མཚོ་ལས་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དེ་ཉིད་ལས་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་གནང་གསན་ནས་སྒྲུབ་ཐབས་ཆག་མེད་དང་སྐུ་མཚམས་མཛད་དེ་ཡ་མ་ར་ཛ་བྱེ་ཆེན་སོང་སྐབས་མཚན་ལམ་དུ་རྭ་ལོ་རྡོ་རྗེ་གྲགས་ཆེན་པོ་ཞལ་གཟིགས་ཤིང་གསུང་གི་གནང་བ་ཐོབ། དགུང་ལོ་བཅུ་དྲུག་གི་དུས་དགེ་སྦྱོར་གྱི་ཆེད་དུ་སྐུ་ཆིངས་བཀྲོལ་ནས་མི་གཟིམ་པའི་དམ་བཅའ་མཛད།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་ཡབ་ཡུམ་ལ་གནང་བ་ཞུས་ཏེ་དབུས་སུ་ཕེབས་ཁར་སྐུ་བསྙུན་པར་

VIII

གྲུབ་པའི་དབང་ཕྱུག་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་འཇམ་དཔལ་ནག་པོའི་རྗེས་གནང་ཞུས་པས་ཉམས་གྲིབ་ཐམས་ཅད་རང་སར་དེངས་པར་གྱུར། དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་པར་དབུས་གཙང་དུ་ཆིབས་བསྒྱུར་མཛད་པར་སྔ་ཉིན་ནས་ཕྱི་ཉིན་གང་དུ་འབྱོན་པའི་རི་ཐང་སོགས་འཆར་བ་དང༌། གཞི་བདག་རྣམས་ཀྱིས་བསུ་སྐྱེལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་ཅིང༌། ལྡང་ལར་ཕེབས་མཚམས་མགོན་པོ་ཕྱག་དྲུག་པའི་ཞལ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡ་མཚན་པའི་ལྟས་མང་པོ་བྱུང༌། ལྷ་སར་མཆོད་མཇལ་སྐབས་ཇོ་བོ་ཤཱཀྱ་མུ་ནི་དང༌། འཇམ་དབྱངས་གྱང་ཐིམ་མ་གཉིས་ཀྱིས་མཇལ་དར་ཕྱག་གིས་བཞེས་ཏེ་ཞལ་འཛུམ་པ་མཛད་ཅིང་གསུང་བྱོན་པའི་གཟིགས་སྣང་བྱུང༌། འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་ལྔ་པ་ཆེན་པོར་མཇལ་བར་ཕེབས་སྒོ་དང་དགྱེས་བརྩེ་ཚད་མེད་མཛད། འབྲས་སྤུངས་སུ་ཕེབས་པར་འབྲས་སྤུངས་ཚོགས་དུང་བཏང་བ་དང༌། དན་འབག་སྣ་ནས་དགོན་པ་མཇལ་བ་དུས་མཚུངས་བྱུང༌། འབྲས་སྤུངས་མཆོད་མཇལ་སྐབས་༸རྒྱལ་དབང་གོང་མའི་ལྡེར་སྐུ་ཞིག་བཞུགས་པ་སྐུ་དངོས་སུ་གྱུར་ཏེ་གསུང་མང་པོ་བྱོན། ༸རྒྱལ་དབང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོས་བཞེངས་པའི་རྗེ་ཙོང་ཁ་པའི་སྐུ་བརྙན་ཡང་རྗེ་དངོས་གནས་པར་གྱུར་ཏེ་ལུང་བསྟན་གནང༌། ལོ་དེའི་ཧོར་ཟླ་དགུ་པའི་ཚེས་ཉེར་ལྔའི་ཉིན་བློ་གསལ་བྱེ་བའི་བསྟི་གནས་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་ཆོས་གྲྭར་ཞུགས། སྒོ་མང་མཁན་ཆེན་ཀླུ་འབུམ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོའི་དྲུང་ནས་བརྩི་བཞག་གསན། ཆོས་ཐུན་གཉིས་གསུམ་ནས་རྩོད་གྲྭ་རྙེད་ཅིང་སྟོན་ཆོས་གསུམ་པ་ཚུགས་དུས་བགྲོ་གླེང་ཤར་ཤར་བྱེད་ཐུབ་པ་བྱུང༌།
དགུང་ལོ་ཉེར་གཉིས་པ་ལ་གཞུང་གསར་དུ་ཕེབས་ཏེ་བསམ་བློ་ལྕང་སྐྱ་ངག་དབང་ཆོས་ལྡན་དགེ་
རྒན་དུ་བསྟེན་ནས་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་ལེགས་བཤད་གྱིས་ཐུགས་ཀྱི་བང་མཛོད་ཡོངས་སུ་གཏམས། ལྕགས་ཁྱིའི་ལོ་དགུང་ལོ་ཉེར་གསུམ་པའི་དུས་འཛིན་གྲྭ་སྐབས་དང་པོར་ཕེབས། ཟུར་བཀོལ་བཞི་དང༌། རྣམ་བཤད་སྐབས་དང་པོ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་ལ་བྱང་བར་བཟུང༌། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ཡིག་ཆ་མང་པོར་ཞིབ་གཟིགས་མཛད་པས་ཐུགས་སྐྱེད་ཆེ་བར་བྱུང༌། བརྩི་བཞག་སྦྱོར་ལམ་དུ་སླེབས་དུས་འཇམ་དབྱངས་མིའི་བོངས་ཚོད་ཙམ་པ་ལྟ་བས་ཆོག་མི་ཤེས་པ་ཞིག་ཡུན་རིང་པོའི་བར་གཟིགས་པས་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱན་གྱི་དོན་ལྷག་མ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད། དེ་ནས་བཟུང་མདོ་རྒྱུད་གང་ལ་གཟིགས་ཀྱང་ཆུ་དྭངས་རྡེའུ་ལྟར་ཐུགས་ལ་འཆར་བ་བྱུང༌། ཆོས་གྲྭར་འབྱོན་པའི་སྐབས་དེ་དག་ཏུ་སྐུ་ཆས་བཀྲེན་པོ་བྱུང་སྟེ་སྲན་མ་ཆུར་སྦངས་ནས་བཞེས་པ་སོགས་དཀའ་སྤྱད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་བཞི་བར་འཛིན་གྲྭ་ཕར་ཕྱིན་ཏུ་ཕེབས། རྣམ་

IX

བཤད་གསེར་ཕྲེང་གི་དཀའ་གནད་དང༌། འགྲེལ་ཆུང་དོན་གསལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་བར་བཅས་བཟུང༌། ལོ་དེར་རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་གྱི་སྟོད་ཆ་ཕལ་ཆེར་ཐུགས་འཛིན་མཛད་ཅིང༌། ཞར་ལ་རྗེ་བཙུན་པ་དང་བདེ་ལེགས་ཉི་མ་སོགས་ཀྱི་འདུལ་མཛོད་ལ་སྦྱངས་པས་རྣམ་དཔྱོད་ཀྱི་ཀློང་བརྡོལ། དེ་གའི་ཞར་ལ་ལམ་རིམ་སྔགས་རིམ་འཇིགས་བྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་རྫོགས་སོགས་གཞུང་དང་མན་ངག་དུ་མ་ལ་སྦྱངས་ཤིང༌། སྒྲ་དང་སྙན་ངག་ལ་ཡང་སྐབས་སྐབས་སུ་གཟིགས་རྟོག་མཛད་པས་ལེགས་པར་དགོངས། ཕར་ཕྱིན་སྟོན་མོའི་དམ་བཅའ་དཔེ་མེད་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་ལྔ་ཆུ་བྱི་ལ་འཛིན་གྲྭ་དབུ་མར་ཕེབས། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་བཟུང་ཞིང༌། རྒྱ་བོད་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་སྤྱི་དང་ལྷག་པར་རྗེའི་དབུ་མའི་གཞུང་ལྔ། སྟོང་ཐུན་དང་བཅས་པ་ཞིབ་གཟིགས་ཀྱིས་ལྟ་བའི་གནད་ལ་དཔྱད་པ་རྫོགས་པར་མཛད། དགུང་ལོ་ཉེར་དྲུག་པར་གསང་ཕུ་ནེའུ་ཐོག་དུ་དཀའ་བཅུའི་གྲྭ་སྐོར་མཛད། བསེ་ཁྲབ་པ་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྙན་གྲགས་ས་སྟེང་ཐམས་ཅད་དུ་ཁྱབ་པར་འགྱུར་ཞེས་ལུང་བསྟན་གསུངས།
དགུང་ལོ་ཉེར་བདུན་པ་ཤིང་སྟག་ལོར་ཕོ་བྲང་པོ་ཏ་ལར་རྒྱལ་དབང་ལྔ་པ་ཆེན་པོ་ལས་བསྙེན་
རྫོགས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མནོས། དགུང་ལོ་ཉེར་དགུ་བར་རྒྱུད་སྨད་དུ་ཕེབས། རྡོ་རྗེ་འཆང་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ་བསྟེན་ནས་གསང་ཆེན་ཆོས་ཀྱི་གན་མཛོད་བདག་གིར་བཞེས། ལོ་དེར་ཊཱིཀྐ་ཆུང་བའི་སྐྱོར་དཔོན་མཛད། ཆུ་མིག་ལུང་དུ་ཁྲི་ཁང་བརྩི་བཞག་དུ་གྲགས་པ་རིམ་ལྔའི་དམར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕྱག་ལེན་མཛད་པས་ཉམས་མྱོང་ཁྱད་པར་ཅན་སྐྱེས།
དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་པ་ནས་འབྲས་སྤུངས་རྒྱབ་རི་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་སྒྲུབ་པ་མཛད། ཁྲི་སྦྱིན་
པ་རྒྱ་མཚོ། སྨིན་གྲོལ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ། རྒྱུད་ཆེན་དཀོན་མཆོག་ཡར་འཕེལ་སོགས་བསྟེན་ནས་མདོ་རྒྱུད་མན་ངག་མང་དུ་གསན། དགུང་ལོ་སོ་བརྒྱད་པར་དགེ་འཕེལ་རི་ཁྲོད་དུ་དྲང་ངེས་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་བརྩམས། དགུང་ལོ་བཞི་བཅུ་པ་ལ་གནས་དེ་ཉིད་དུ་བསམ་གཟུགས་ཆེན་མོ་བརྩམས། གཞན་ཡང་གནས་དེ་ཉིད་དུ་དགུང་ལོ་ཞེ་གཉིས་པ་ས་སྦྲུལ་ལོར་གྲུབ་མཐའ་རྩ་བ་བརྩམས་ཤིང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྩོམ་པའི་དབུ་བཙུགས། དགུང་ལོ་ང་གཉིས་པ་ས་མོ་ཡོས་ཀྱི་ལོར་གྲུབ་མཐའ་ཆེན་མོ་རྫོགས་པར་བརྩམས། དགུང་ལོ་ཞེ་བརྒྱད་པ་ཤིང་ཕག་ལོར་དབུ་མའི་མཐའ་དཔྱོད་ཆེན་མོ་ལུང་རིགས་གཏེར་མཛོད་བརྩམས། སྡེ་སྲིད་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོས་བསྡུས་ཚན་དུ་ཡོད་དྲིས་པའི་ལན་དུ་བསྡུས་གྲྭའི་རྩ་ཚིག་བརྩམས་

X

པར་བཤད། གཞན་ཡང་བྱང་ཆུབ་ལམ་གྱི་རིམ་པའི་མཆན་འགྲེལ་གསེར་གྱི་འཁོར་ལོ་རིན་པོ་ཆེ་བྱ་བ་ཡང་ལོ་དེར་མཛད། དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པར་སྡེ་སྲིད་ཀྱིས་བསྐུལ་ངོར་རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་རྩོམ་འཕྲོར་ལུས་པ་དེ་མཛད། ཤར་སྐལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོའི་སྤྲུལ་སྐུའི་ངོར་མ་ཏི་ལུགས་ཀྱི་འཇམ་དཀར་སྒྲུབ་ཐབས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་རྩེ་གཅིག་ཏུ་གཞོལ་ཅིང་བླ་མ་དང་ལྷག་པའི་ལྷ་མང་པོའི་ཞལ་གཟིགས་ཏེ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཀློང་བརྡོལ། ཞར་ལ་ལམ་རིམ་གྱི་འཁྲིད་ལྔ་བཅུར་ཉེ་བ་དང༌། དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་མཐའ་ཡས་པ་གནང༌།
སྒོ་མང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རེ་འདུན་དང༌། ༸རྒྱལ་བ་ཚངས་དབྱངས་རྒྱ་མཚོའི་བཀའ་བཟློག་མ་
ནུས་པར་དགུང་ལོ་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༠ ཧོར་ཟླ་བཅུ་པའི་ཚེས་ལྔ་ལ་དཔལ་ལྡན་བཀྲ་ཤིས་སྒོ་མང་གི་མི་འཇིགས་སེང་གེའི་ཁྲི་ལ་ཞབས་སོར་བཀོད། བཀའ་རམས་འཛིན་གྲྭས་ཐུགས་ཁུར་བཞེས་ཏེ་ཁང་ཚན་སོ་སོའི་དགེ་རྒན་བཅས་ཀྱིས་ཆོས་གྲྭར་མཎྜལ་རྟེན་གསུམ་འབུལ་ཚན་བཅས་ཕུལ་ཏེ་གྲྭ་ཚང་གི་བརྩི་བཞག་ལ་གཏོང་རྒྱུའི་ཆེད་འདུལ་མཛོད་ཕར་ཕྱིན་བཅས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རྩོམ་བསྐུལ་ཞུས་པ་ལྟར་བརྩམས། གཞན་ཡང་བྲག་གཡབ་སྤྲུལ་སྐུས་ཞུས་ངོར་འཇིགས་བྱེད་ཆོས་འབྱུང་བརྩམས་པ་སོགས་གསུང་རྩོམ་མང་དུ་མཛད། དགུང་ལོ་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༧ལོར་གྲྭ་ཚང་གི་བླ་མར་ཉི་ཐང་བ་བློ་བཟང་ཤེས་རབ་བསྐོས་ཏེ་རང་ཉིད་སེ་ཆེན་ཞབས་དྲུང་གི་ཁང་པར་སྤོས་ནས་ཟུར་བཞུགས་མཛད། དེ་ལྟར་དགུང་ལོ་ཉེར་གཅིག་ནས་སོ་གཉིས་བར་དབུས་གཙང་དུ་མདོ་སྔགས་རིག་གནས་དང་བཅས་པར་གསན་སྦྱོང་མཐའ་ཆོད་པར་མཛད། དགུང་ལོ་སོ་གསུམ་ནས་ང་གསུམ་བར་རི་བོ་དགེ་འཕེལ་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྒྱལ་མཚན་བསྒྲེངས་ཤིང་དབང་ལུང་མན་ངག་སོགས་ཟབ་ཆོས་ཀྱིས་སྐལ་ལྡན་མཐའ་ཡས་པའི་རེ་བ་བསྐངས། དགུང་གྲངས་ང་གསུམ་པ་ལྕགས་འབྲུག་ནས་དྲུག་ཅུ་པ་མེ་ཕག་བར་སྒོ་མང་བླ་མ་མཛད་ནས་ཆོས་སྲིད་གཉིས་ཀྱིས་གྲྭ་ཚང་ལེགས་པར་བསྐྱངས། རེ་གཅིག་ནས་རེ་གཉིས་བར་ཕ་བོང་ཁའི་མཁན་པོ་མཛད་དེ་ཆོས་ཀྱི་ཆར་ཕབ་པ་སོགས་དབུས་གཙང་གི་ཕྱོགས་སུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་མཛད་ནས་མདོ་སྨད་དུ་རྒྱལ་བའི་ལུང་གིས་ཟིན་པའི་ཆོས་སྡེ་ཆེན་པོ་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་འདེབས་པའི་དུས་ལ་བབ་པ་དང༌། དཔོན་ཇུ་ནང་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་གསོལ་བ་ཡང་ཡང་བཏབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རབ་འབྱམས་པ་གྲགས་པ་རིན་ཆེན་དང༌། རབ་འབྱམས་པ་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་སོགས་བཤེས་གཉེན་མཁས་པ་མང་

XI

པོའི་འཁོར་དང་བཅས་ཏེ་མདོ་སྨད་དུ་ཕྱགས་བཏེགས།
རབ་བྱུང་བཅུ་གཉིས་པའི་ས་གླང་ཕྱི་ལོ་༡༧༠༩ལོར་བླ་བྲང་བཀྲ་ཤིས་འཁྱིལ་ཕྱག་བཏབ། དགུང་
ལོ་དོན་གཅིག་པར་གཏེར་ལུང་དུ་གཏེར་བུམ་བཞེས། ཐུགས་སྲས་གཙོ་བོ་ནི། ཁྲི་ཆེན་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས། ཁྲི་ཆེན་ངག་དབང་མཆོག་ལྡན། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས། འཇམ་དབྱངས་བདེ་བའི་རྡོ་རྗེ། སྡེ་ཁྲི་བློ་བཟང་དོན་གྲུབ། ཐང་སག་པ་དངོས་གྲུབ་རྒྱ་མཚོ། ཞོགས་དོན་ཡོད་མཁས་གྲུབ་སོགས་ཤིན་ཏུ་མང༌། དེ་ལྟར་ས་གསུམ་གྱི་སྒྲོན་མེ་གཅིག་པུ་དེ་ཉིད་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་ན་དགུང་ལོ་དོན་བཞི་པ་ལྕགས་མོ་གླང་གི་ལོ་ཕྱི་ལོ༡༧༢༡ཧོར་ཟླ་གཉིས་པའི་ཚེས་ལྔ་ཉིན་གཟུགས་སྐུའི་བཀོད་པ་ཉེ་བར་བསྡུས་སོ། །ལེགས་བཤད་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་བཀའ་རྩོམ་པོད་བཅོ་ལྔ་བཞུགས། འདིར་མདོར་བསྡུས་ཙམ་བཀོད་པ་ལས་རྒྱས་པར་ཤེས་འདོད་ན་ཀུན་མཁྱེན་འཇིགས་མེད་དབང་པོས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་རྒྱས་པ་དང༌། ཐུགས་སྲས་ངག་དབང་བཀྲ་ཤིས་ཀྱིས་མཛད་པའི་རྣམ་ཐར་ཆེན་མོ་གཉིས་ལ་གཟིགས་འཚལ།

འབྲས་སྤུངས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་ནས་བོད་རྒྱལ་ལོ་༢༡༤༢ ཕྱི་ལོ་༢༠༡༥ ཟླ་ ༦ ཚེས ༢༡ ལ། མངྒ་ལཾ།

1

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། །བསྟན་བཅོས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་མཐའ་དཔྱོད་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་
དོན་ཀུན་གསལ་བའི་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་
ཞེས་བྱ་བ་ལེགས་པར་
བཞུགས་སོ། །
མཆོད་བརྗོད།

ན་མོ་གུ་རུ་ཝེ་ཤྲི་མཉྫུ་གྷོ་ཥཱ་ཡ་ཙ།
འོད་ལྡན་བཅུ་གཉིས་བདག་བཞིན་ཐུབ་པའི་བསྟན། །
སྤྱི་དང་སྲས་བཞི་མཆོག་བསྐྱེད་ཡུམ་དོན་ཀུན། །
གསལ་མཛད་ཡོངས་འཛིན་འཇམ་དབྱངས་མཆོག་ཀུན་ཞབས། །
དད་པས་སྤྱི་གཙུག་རྒྱན་བཅས་སྙིང་ནས་འདུད། །
ལྷག་བསམ་སྙིང་སྟོབས་མཆོག་གིས་རྒྱལ་སྲས་ཐོག་མའི་དུས་ནས་ཀྱང༌། །ཟླ་བྲལ་ཁྱོད་ནི་པད་དཀར་འདྲ་ཞེས་རྒྱལ་རྣམས་རྨད་བྱུང་བའི། །བསྔགས་བརྗོད་གྲགས་སྙན་མཁའ་བཞིན་ཕྱོགས་ཀུན་ཁྱབ་མཛད་ཉི་མའི་གཉེན། །མཉམ་མེད་ཤཱཀྱ་སེང་གེའི་ཞབས་སེན་སྙིང་དབུས་པད་མཚོར་

2

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བཞུགས། །མགོན་དེའི་རྒྱལ་ཚབ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་གླིང༌། །མ་ལུས་གཅིག་ཆར་ཆོས་ཀྱིས་སྐྱོང་མཛད་པའི། །ཐུབ་པའི་གསང་གསུམ་མངོན་གྱུར་བདུད་བཞི་ལས། །རྒྱལ་བ་མི་ཕམ་མགོན་པོའི་ཞབས་ལ་འདུད། །དཔག་མེད་གདོད་ནས་མངོན་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱང༌། །སྨོན་དབང་རྒྱལ་སྲས་ཚུལ་གྱིས་རྣམ་འདྲེན་ཀུན། །སྐྱེད་མཛད་རྒྱལ་བའི་ཡབ་གཅིག་ལ་འདུད་ཀྱེ། །ཡུམ་དོན་མ་ལུས་གསལ་བའི་བློ་གྲོས་སྩོལ། །དུང་དུང་ལན་རེ་མོས་ཀྱང་རྨོངས་པའི་སྙིང༌། །མང་མང་ཤེས་བྱའི་གཟུགས་ཀུན་གསལ་འཆར་བའི། །མཁས་མཁས་གཙུག་ནོར་མཆོག་སྟེར་དབྱངས་ཅན་(1)ཀྱཻ། །ལྷུག་ལྷུག་དཀའ་གནད་མདུད་གྲོལ་ངག་སྩོལ་ཅིག །ཡུམ་དོན་དཀའ་སྙམ་བཅུ་གཉིས་ལོར་བསྒྲུབས་པའི། །མི་ཕམ་གསུང་རྒྱུན་གང་གཱའི་ཆུ་ཀླུང་ཆེ། །ལྷ་ཡི་ཡུལ་ནས་མི་ཡུལ་མ་ལུས་པར། །ཁྱབ་མཛད་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་འགྲོ་བའི་མིག །འཕགས་ཡུལ་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་མཛད་ས་འཛིན་དབུས། །འཆད་མཁས་ཙན་དན་དྲི་བསུང་ངད་འཐུལ་བའི། །ལེགས་བཤད་ནགས་ཀླུང་སྟུག་པོས་ལྷ་མིའི་ཡིད། །འཕྲོག་མཛད་འཕགས་སེང་གྲགས་སྙན་སྲིད་རྩེ་བརྒལ། །གངས་རིས་བསྐོར་ཡང་རྨོངས་པའི་མུན་འཐིབས་པའི། །ལྗོངས་འདིར་ཆོས་སྣང་སྤྲོ་མཛད་ལོ་པཎ་དང༌། །རྒྱལ་བློན་ཀུན་དང་ཁྱད་པར་ཤེར་ཕྱིན་གཞུང༌། །སྤེལ་མཛད་མཁས་མང་མ་ལུས་ཕྱག་གི་ཡུལ། །ཐུབ་པའི་ལུང་ལྟར་འཇམ་དབྱངས་མི་ཡི་བཟློས་གར་གྱིས། །སངས་རྒྱས་མཛད་པ་ལུང་རྟོགས་བསླབ་གསུམ་ལག་ལེན་སོགས། །མཐའ་དག་རྫོགས་ལྡན་ལ་བཀོད་བློ་བཟང་རྒྱལ་བ་ཞེས། །གྲགས་པའི་བ་དན་སྲིད་ན་མཐོ་བར་གུས་ཕྱག་འཚལ། །མགོན་དེའི་སྲས་རྣམས་ཀུན་དང་གང་གི་ལུགས། །གསུང་བཞིན་མཁྱེན་རབ་དར་བས་མ་ལུས་ཆོས། །ཇི་བཞིན་གཟིགས་པས་འགྲོ་ལ་ལེགས་སྟོན་པའི། །རྒྱལ་ཚབ་རིན་ཆེན་བདུན་ལྡན་ཆོས་ཀྱི་རྗེ། །མཁས་གྲུབ་བྱེ་བའི་རལ་པའི་ཐོར་ཅོག་རྩེར། །རིགས་བརྒྱའི་ཁྱབ་བདག་དགེ་ལེགས་དཔལ་འཆང་ཞབས། །མཁས་བཙུན་བཟང་པོས་ལེགས་བཀོད་སྐལ་ལྡན་ཀུན། །འདྲེན་མཛད་འགྲོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀྱེ། །

3

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

བའི་གཉེན་གཅིག་ལ་ཕྱག་འཚལ། །སྤྲུལ་པའི་རབས་ཀྱིས་ཞྭ་སེར་རིང་ལུགས་བསྟན། །རྒྱ་མཚོའི་གོས་ཅན་མ་ལུས་ཁྱབ་བྱས་པས། །གྲགས་པའི་བ་དན་སྲིད་ན་ལྷང་ངེ་བ། །རྒྱལ་བ་ཡབ་སྲས་གཉིས་ལ་(1)གུས་ཕྱག་འཚལ། །ལུང་རིགས་རིན་ཆེན་བྱེ་བའི་དྲ་བ་འཕྱངས། །རྗོད་བྱེད་ཁྱད་འཕགས་དྲི་བཟང་ཕྱོགས་བཅུར་ཁྱབ། །དོན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་འདོད་པ་ཀུན་སྟེར་བའི། །རྣམ་སད་དཔག་བསམ་ལྗོན་པ་སྐལ་བས་རྙེད། །ལ་ལ་ཚིག་ཙམ་མཐོང་བས་རློམ་སེམས་བྱེད། །འགའ་ཞིག་ཟེར་སྒྲོས་བྲིས་ཤིང་ཕལ་ཆེར་གྱིས། །ཚིག་དོན་མུན་མདའ་འཕངས་ལ་ཆགས་སྡང་གིས། །རྩོད་ཡིག་དགག་ཡུལ་མིན་ཕྱིར་འདིར་མི་འཆད། །ཡུམ་དོན་སྟོན་པས་གསུངས་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཀྱིས། །བཀྲལ་བཞིན་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བཞིན་དུ། །དམ་པའི་དྲིན་གྱིས་རྙེད་དེ་ལུང་རིགས་ཀྱིས། །རློམ་བྲལ་བརྩེ་བས་འདིར་འཆད་བློ་ལྡན་ཉོན། །
ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

དེ་ལ་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་མཉམ་མེད་དེ་ཉིད་ཀྱིས་དང་པོར་དམྱལ་བའི་རྟེན་ལ་སྨོན་སེམས་དང༌། ཁྱེའུ་སྣང་བྱེད་ཀྱི་དུས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ལས་འཇུག་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང༌། དེ་ནས་གྲངས་མེད་གསུམ་གྱི་ཚོགས་བསགས་ཤིང༌། མཐར་འོག་མིན་གྱི་རྟེན་ལ་སངས་རྒྱས་ཏེ། གླིང་འདིར་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྒོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ནི་ཤེར་མདོ་ཡིན་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ནང་ནས་རབ་དང༌། ཕུལ་དང༌། གཙོ་བོ་དང༌། གྱ་ནོམ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པ་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། བོད་སྔ་མ་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རིགས་ཚོགས་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་དང༌། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེའི་གནོད་འཇོམས་དང༌། རྗེ་བཙུན་གྱི་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་བཞི་ལ་ཤིང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

4

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་བཞིར་གྲགས་པ་དང༌། གནས་ཚོད་ལ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྟར་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་བཀྲལ་ཚུལ་དང༌། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་བཀྲལ་ཚུལ་གཉིས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བཞིས་བཀྲལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་ཚོགས་དྲུག་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས་བརྒྱད་སྟོང་པའི་དོན་སོ་གཉིས་སུ་བཀྲལ། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་(1)སྡེས་སྒོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཀྲལ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་དུ་མ་ཞིག་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཆེན་པོ་བཞི་ཞེས་སྔ་མ་རྣམས་ལ་གྲགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྒྲུབ་བྱ་བདེན་དངོས་འགོག་པའི་རྩ་ཤེ་དང༌། དེའི་རབ་བྱེད་དང་པོའི་འཕྲོས་དོན་རྩོད་ཟློག་དང༌། རབ་བྱེད་བདུན་པའི་འཕྲོས་དོན་སྟོང་ཉིད་བདུན་ཅུ་པ་དང༌། རང་སྡེའི་བདེན་དངོས་བྱེ་བྲག་ཏུ་འགོག་པ་རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་གཉིས་དང་ལྔ། བདེན་དངོས་སྒྲུབ་བྱེད་རྟོག་གེའི་ཚིག་དོན་བཅུ་དྲུག་འགོག་པ་ཞིབ་མོ་རྣམ་འཐག་དང་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྗེ་བཙུན་རེད་མདའ་བས་རིགས་ཚོགས་ལྔ་དང་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་སྔ་མ་ལྟར་དྲུག་བཞེད་པར་རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས་བཤད་དོ། །ཁ་ཅིག་ག་ལེ་འཇིགས་མེད་རིགས་ཚོགས་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྩ་ཤེའི་རང་འགྲེལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཙུན་པ་འཕགས་པ་ལྷས་ཀྱང་ཞེས་ཤེས་བྱེད་དྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། རྟེན་སྟོན་པ་དང༌། དབང་དུ་བྱ་བ་འཁོར་ཉན་རང་བྱང་སེམས་དང༌། ལས་ནི་ཡུམ་ལ་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་པ་དང༌། སྒོམ་པ་བཅུ་དང༌། རབ་དབྱེ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང༌། རྟགས་ནི་བདུད་ལས་དང་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་རྟགས་དང༌། ལྟུང་བ་ནི་ཤེར་ཕྱིན་སྤངས་ན་ངན་འགྲོར་སྐྱེ་བ་དང༌། ཕན་ཡོན་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེ་བདུན་གྱིས་བཀང་བ་བྱིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་བྲི་བ་བསོད་ནམས་ཆེ་བ་དང་སོ་གཉིས་སུ་བཤད་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྡེས་ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་སྒོ།

5

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ལས། རྟེན་དང་དབང་དུ་བྱ་བ་དང༌། །ལས་ནི་སྒོམ་པ་དང་བཅས་དང༌། །རབ་དབྱེ་རྟགས་དང་ལྟུང་བ་དང༌། །ཕན་ཡོན་བཅས་པར་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་པ་བཅུ་དང་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་རེ་རེ་བྱས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ཡུམ་གསུམ་གྱི་དོན་གླེང་གཞི་ནས་བརྩོན་པར་བྱའོའི་བར་གྱི་མགོ་སྨོས་པས་གོ་བ་ལ་ཚུལ་བཞིར་བསྡུས་ཏེ་བསྟན་པའི་སྒོ་དང༌། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་རྫོགས་ཀྱི་བར་དུ་རྣམ་པར་སྤྲོས་ན་གོ་བ་ལ་དོན་དམ་པའི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་འབྲིང་དུ་བསྟན་པའི་སྒོ། དེ་མན་ཆད་ལྷག་མས་ཚིག་ལ་འཆེལ་བའི་དོན་དུ་ལམ་ཤེས་ནས་བརྩམས་ཏེ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་དུ་བསྟན་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་སྒོ་སྟེ་སྒོ་གསུམ་དང༌། དང་པོ་ཤཱ་རིའི་བུ་ལ་བཀའ་བསྩལ་ནས་བཤད་པའི་རྣམ་གྲངས་གཅིག་དང༌། དེ་ནས་རབ་འབྱོར་གྱིས་རྒྱས་པར་བཤད་བའི་རྣམ་གྲངས་དང༌། དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དང༌། རབ་འབྱོར་དང༌། བྱམས་པ་དང༌། རབ་འབྱོར་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། རབ་འབྱོར་དང༌། བྱམས་པ་དང༌། རབ་འབྱོར་དང༌། དེ་ནས་ཀུན་དགའ་བོ་ལ་གཏད་པའི་རྣམ་གྲངས་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་གཉིས་དང༌། ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པའི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་པ་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་ནི་སྒོ་གསུམ་དང་རྣམ་གྲངས་བཅུ་གཅིག་གི་སྒོ་ནས་ཡུམ་འགྲེལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཁ་ཅིག་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་མཛད་ཟེར་བ་སོགས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་དཾ་ཥྚ་སེ་ནས་མཛད་པར་སྔོན་གྱི་ཡིག་རྙིང་ལས་གྲགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ་ཡུམ་གསུམ་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཇོམས་ལོ་ཙྪ་བ་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བསྒྱུར་བ་དེ་མཆེ་བའི་སྡེས་མཛད་ལ། འབུམ་རྐྱང་བའི་གཞུང་འགྲེལ་གནོད་འཇོམས་དེ་ཁྲི་སྲོང་ལྡེ་བཙན་གྱིས་མཛད་པར་དཀར་ཆག་འཕང་ཐང་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་པ་སྐོར་དགུའམ་ལྔའི་དོན་ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྒྱལ་བ་མ་ཕམ་པས་ཡུམ་གྱི་ལུས་དངོས་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་དྲིལ་ཏེ་རྣལ་འབྱོར་པས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་

6

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
རིམ་པ་དང་སྦྱར་ནས་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་མིན་འོག་ཏུ་འཆད་དོ། །
དེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་རྒྱ་འགྲེལ་ཉེར་གཅིག་ཡོད་དེ། མདོ་དང་སྦྱར་བ་བཅུ་གཉིས་མ་སྦྱར་བ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་ཉི་ཁྲི་སྣང་བ་དང༌། བཙུན་པས་ཉི་ཁྲི་རྣམ་འགྲེལ་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཉི་ཁྲི་ལེ་བརྒྱད་མ། ཤནྟི་པས་ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན་བཞི་དང༌། ཁ་ཆེ་དྷརྨ་ཤྲིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་ཊཱིཀ་སྟེ་འབུམ་དང་སྦྱར་བ་གཅིག་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱིས་བརྒྱད་སྟོང་འགྲེལ་ཆེན་དང༌། སྙིང་པོ་མཆོག་དང༌། གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་དེ་བརྒྱད་སྟོང་པར་སྦྱར་བ་གསུམ་དང༌། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་རྟོགས་སླ་དང༌། སྡུད་པའི་དཀའ་འགྲེལ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་མཛོད་ཀྱི་ལྡེ་མིག་སྟེ་སྡུད་པ་དང་སྦྱར་བ་གསུམ་དང༌། སྨྲི་ཏིས་མཛད་པར་གྲགས་པའི་འབུམ་ཉི་ཁྲི་ཁྲི་བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུམ་གྱི་དོན་བརྒྱད་ཀྱིས་མཐུན་པར་བསྟན་པ་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྒྱན་འདིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་འགྲེལ་བ་ལ་ཡང་མདོ་དང་སྦྱར་བ་བཅུ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ཚིག་གསལ་དང༌། རྟོགས་དཀའི་སྣང་བ་གཉིས་དང༌། དེའི་བསྡུས་དོན་ཤེར་འབྱུང་གིས་མཛད་པ་དང༌། རྩ་བའི་བསྡུས་དོན་ཇོ་བོས་མཛད་པ་དང༌། གཞོན་ནུ་དཔལ་གྱིས་མཛད་པ་གཉིས་དང༌། གྲགས་ཆ་དང༌། ཤེར་སྒྲོན་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ཏེ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། མ་སྦྱར་བ་དགུ་སྟེ་ཉེར་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གྲགས་ཞེས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཅན་ནོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་དངོས་བསྟན་དང་སྦས་དོན་བཀྲལ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལྟར་དུ་དཔལ་མགོན་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་རིགས་ཚོགས་ཀྱིས་དབུ་མའི་ལུགས་ཀྱི་དྲང་ངེས་མཛད་པ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་རྒྱལ་བ་བྱམས་པས་ཀྱང་རྒྱུད་བླ་མ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དུ་བཤད་པ་རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་པར་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང་བཤད་པ་གང་ཞིག་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དོན་བཞིན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་འབྱེད་

7

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

གཉིས་སུ་དྲང་ངེས་མཛད་ལ། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ་ས་སྡེ་ལྔ་དང་སྡོམ་གཉིས་མཛད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། མདོ་སྔ་མའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་འབྱེད་པའི། ཞེས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུད་བླ་མའི། ཞེས་པ་ནས། ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་དུ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕགས་ཡུལ་གྱི་འགྲེལ་པ་ཉེར་གཅིག་གི་ཕལ་ཆེར་དང༌། གཙོ་བོར་འཕགས་སེང་གི་སྣང་བ་གཉིས་དང༌། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་ལེགས་བཤད་གསེར་གྱི་ཕྲེང་བ་དང༌། དུས་ཕྱིས་རྗེ་བཙུན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གསན་ནས་དོན་ཞིབ་པར་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་དང་བཅས་པའི་མན་ངག་རྒྱལ་ཚབ་རིན་བོ་ཆེ་ལ་རྭ་སྒྲེང་དུ་བསྩལ་ཏེ། དེའི་ཟིན་བྲིས་སུ་མཛད་པའི་རྣམ་བཤད་སྙིང་པོའི་རྒྱན་གྱི་དོན་བཞིན་དུ་སློབ་དཔོན་གྱི་འགྲེལ་པ་འཆད་པ་ལ། མཚན་གྱི་དོན། གཞུང་གི་དོན། མཇུག་གི་དོན་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་མཚན་དོན་དང་འགྱུར་ཕྱག་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་སྐད་དུ། ནས། བྲིཏིའི་བར་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་བམ་གྲངས་དང༌། འགྱུར་ཕྱག་གཉིས། དང་པོ་ནི། བམ་པོ་དང་པོ་ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་བྱུང་བ་དག་སླ། གཉིས་པ་གཞུང་དོན་ལ་བཤད་པ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་དང༌། བཤད་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཚུལ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཆོད་པར་བརྗོད་ཅིང་བཤད་པར་དམ་བཅའ་བ་དང༌། འགྲེལ་བ་རྩོམ་རིགས་པར་བསྒྲུབ་པ་དང༌། ཁེངས་སྐྱུངས་ཤིང་སྤྲོ་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འདི་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཧ་རི་བྷཱ་ཏྲ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་

8

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསུམ་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་ཅིང་སྒོ་གསུམ་འདུད་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །གུས་ཕྱག་འཚལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པས་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པས་བསྟོད་ཅིང༌། འདུད་པ་ཕྱག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་གཞན་གྱི་དོན་གཉིས་འགྲུབ་ཅིང་བར་ཆད་ཞི་བ་དང༌། ཡུམ་གྱི་རྒྱན་ཏེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཀུན་གྱི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱན་དུ་འགྲེལ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པར། དེའི་རྒྱན་ཚིག་ལེའུར་བྱས་པ་དག །ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །རྣམ་པར་དབྱེ་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དབྱེ་ཞེས་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྩོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དོན་ཙམ་ཞིག་དབྱེ་ཞེས་པ་སྟེ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཤེས་རབ་སྡོང་བུ་ལས། དམ་པ་མང་པོ་ཁས་འཆེ་མི་བྱེད་ལ། །གལ་ཏེ་དཀའ་བས་ཁས་ནི་བླངས་གྱུར་ན། །རྡོ་ལ་རི་མོ་བྲིས་པ་ལྟ་བུར་ནི། །ཤི་ཡང་གཞན་དུ་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་དང་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དོན་དང་བཅས་པ་བརྗོད་བྱ་ཡིན། རྒྱན་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གསལ་བྱེད་དུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་ཡིན། འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་ཉིང་དགོས་ཡིན། དེ་གསུམ་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་རྒྱན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འགྲེལ་པས་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་གྱི་རྒྱན་དུ་འགྱུར་བར་ནི། །ཞེས་དང༌། ལེགས་བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་གསུམ་གའི་རྒྱན་དུ་རྟོགས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཐོབ་པ་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན། ཞེས་

9

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། གསུམ་པ་ནི། འདི་ལ་(1)བརྟེན་ནས་མིང་གཞན་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པ་ཐོབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐབས་ཐབས་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པའམ་དགོས་པ་གཉིས་རྒྱུ་འབྲས་སུ་འབྲེལ་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཤུགས་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་ཤེར་འབྱུང་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ། ཚིག་གསལ་ན་རེ། དགོས་པ་དང་ཉིང་དགོས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་གཅིག་པུས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་ནི་དེ་ལྟར་གྲུབ་པ་ཉིད་འགྲེལ་བ་འབའ་ཞིག་གིས་མི་སྲིད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྔ་མ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ཁོ་ནས་སྒྲུབ་མི་ནུས་པས་ཉིང་དགོས་སུ་མི་འཐད་ན། རྩ་བའི་ཉིང་དགོས་སུ་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡུལ་དུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ཁོ་ན་ལ་མཆོད་བརྗོད་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བསྟོད་པས་གཞན་གཉིས་ལའང་དོན་གྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་དོན་གྱིས་བསྟོད་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་བར་བ་ལས། གང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ལ་ཕྱག་འཚལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གུས་ཕྱག་འཚལ། གང་ལ་ན་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། སྤྱིར་གཞུང་ལ་བསྟོད་པ་སྨོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བརྟེན་ནས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་པ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཡིན་པ་མིང།

10

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའམ་བརྗོད་པས་ཤེར་ཕྱིན་གཞན་གཉིས་ལའང་དོན་གྱིས་འགྲུབ་ཀྱང་འདིར་གསུམ་ཀ་གཙོ་བོར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་ཀ་གཙོ་བོར་བསྟོད་པ་ལ་རྒྱུ་མཚན་ཡང་དག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དགོས་པ་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདིའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་གསུམ་ཀ་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཐོབ་པ་ལ་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་ཉམས་ལེན་འཚང་རྒྱ་ཁའི་བར་དུ་དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་བར་དུ་དེ་ལ་ཐོས་བསམ་དང་ལམ་ལ་ཉམས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཐོས་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། སྒོམ་པའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་(1)རིམ་གྱིས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཕ་རོལ་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་བརྗོད་བྱ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀ་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་གྱི་བརྗོད་བྱར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་གསུམ་ཀ་ཡང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་ངེས་པར་བཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ལས་དབང་དུ་(2)བྱས་པ་ཡིན་པའོ། །ནས། དེ་ཡང་འདི་ཉིད་ལས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསླབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། གཞུང་སྨོས་པས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་འགྲུབ་མོད་ཀྱི་འདིར་ནི་གསུམ་ག་བཟུང་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། བརྗོད་བྱ་ཡོད་དེ། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དེས་སྐྱབས་འགྲོའི་ཡུལ་ཙམ་བསྟན་པར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ལ། །ཞེས་པས་ཀྱང༌། དེ་དུས་ཀྱི་སྤྱོད་ལམ་དང༌། དམིགས་ཡུལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་དང་ཐོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རིམ་གྱིས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

11

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

བསམ་སྒོམ་པ་ཀུན་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡུམ་བསྡུས་པའི་ཚིག་དེས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དང་པོ་བཤད་པ་གང་ཞིག གཉིས་པ་ཡང་བསྟན། ཐོས་པ་བྱེད་ཚུལ་ཡང་བཤད། བསམ་ཚུལ་ཡང་བཤད། སྒོམ་ཚུལ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ཀའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་ལམ་བག་ལྡན་དགོས་པས་སྐྱིལ་ཀྲུང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཕྱོགས་གཙང་མར་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་(1)སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི། ཞེས་པ་ནས། ལེའུ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་གིས་བརྟག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སངས་རྒྱས་སོགས་དམིགས་དད་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྒོ་ནས་ཚིག་གམ་མིང་རྩ་བ་འམ་དང་པོའི་སེམས་ཀྱིས་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྩ་བའི་སེམས་ཀྱིས་མིང་གི་(2)སྒོ་ནས་དམིགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱོད་ལམ་དང་སྐྱབས་སོགས་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་རྗེས་སུ་སྤྱོད་པའི་ཚིག་དང་དོན་ཡོད་མེད་སོགས་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་(3)བཞིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་དང༌། སོ་སོ་བ་དང་བསྡུས་པ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པར་སྤྱོད་པའི་སེམས་ཀྱིས་དཔྱད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བའམ་དང་པོའི་སེམས་དང་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་དེ་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ཇི་ལྟར་རྣམ་པར་དཔྱད་པའི་མཚན་མ་དེ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་སེམས་ཀྱིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེམས་དཔའ་ལ་དམིགས་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྒོ་ནས་ཡང་དག་པར་དམིགས་ལ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཞི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ།

12

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བཟུང་ལ། ནས། འདུན་པ་དང་(1)ལྷན་ཅིག་པ་རེ་བའི་སེམས་ཀྱིས་བསྒོམ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་དག་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལས་བརྩམས་ཏེ། ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ན་དང་པོ་ཐོས། ནས། ཕ་རོལ་ཏེ་རབ་ཀྱི་མཐར་འགྲོ་བ་ཡིན་པས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། སྐབས་འདིར་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཀར་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པ་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་མཛད་པས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་རྟོགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་དང༌། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་གྱིས་བསྡུས་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། དེ་ཚུལ་བཞིན་སྒྲུབ་པའི་དགེ་འདུན་སྐྱབས་ཀྱི་ཟླ་གྲོགས་སུ་གོ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ཤེས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོས་བསམ་སོགས་ཀྱི་ཐོག་མར་སྐྱབས་འགྲོ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་ཀའི་མཆོད་བརྗོད་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་སོགས་ཆོས་ལྡན་གྱི་བྱ་བ་གང་བྱེད་པའི་ཐོག་མར་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅོས་མཛད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་བརྗོད་ཐོག་མར་བཀོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་འཆད་པ་ལ། སློབ་དཔོན་སྔ་མའི་མན་ངག་ལྡན་ཚུལ། འགྲེལ་པ་ལས། འགྲོ་ལ་ཆགས་པས་ཀུན་ཆགས་མཛད། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་བཞི་བྱུང༌། ནང་གི་དོན་རྟོགས་ཤེས་རབ་ལྡན་ཚུལ་དང༌། དེས་ན་རྩོམ་རིགས་པ་གཉིས་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་མཁས་པས་སྣང་བྱས་ཤིང༌། །ནས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །ཞེས་པའི་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང༌། སྔོན་གྱི་བོད་དག་ན་རེ། འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྷན་ཅིག་བརྩེ་བའི།

13

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

གླང་དབྱིག་གཉེན་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བཞིར་ངེས་ཟེར་ན། ཕྱོགས་གླང་དང་ཡུམ་གསུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་མཁན་པོ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་གླང་གི་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྟོང་ཉིད་སྒོམ་པ་རྣམ་གཡེང་གི་རྟོག་པ་སྟེ་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་བཅུའི་གཉེན་པོར་སྒྲུབ་པའི་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་དང༌། མཚན་ཉིད་གསུམ་གྱི་དོན་དང་མདོའི་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྡུས་གཉིས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གྲགས་ཀྱང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི། ཞེས་པ་ནས། རིམ་པ་ལྟར་དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བསྡུས་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྣང་བས། བྱམས་ཆོས་ལས་ལོགས་སུ་བཀྲལ་བ་མིན་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་རྩོམ་པ་པོ་དབྱིག་གཉེན་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང་སྐྱེ་འགག་ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་བདེན་མེད་སྐབས་སུ་རྩ་ཤེ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེས་མཛད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། གནོད་འཇོམས་འདི་སྔོན་གྱི་ཡི་གེ་རྙིང་པ་རྣམས་ལས་ཁ་ཆེ་མཆེ་བའི་སྡེས་མཛད་པར་གྲགས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལྔ་བརྒྱ་ཐ་མའི་འགྲེལ་པར་ཞི་འཚོའི་བཤད་ཚུལ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཞུང་འགྲེལ་ནི་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་དང༌། སྐྱེ་འགག་ཀུན་བྱང་མེད་པར་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྩ་ཤེའི་ལུང་དྲངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་ཚུལ་གྲངས་ཅན་གྱི་གཞན་སྟོང་ལྟར་བཤད་(1)པས་དབུ་སེམས་གང་དང་མི་མཐུན་པས་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོར་རྒྱས་པར་བཀག་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བའི་གང་ཟག་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཟེར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རབ་འབྱོར་སྐྱོན་དུ་འཕེན་ནོ། །སྔ་མ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ།

14

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལ་ཐོགས་མེད་ཆོས་ཅན། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བར་ཐལ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་ས་སྡེར་སེམས་ཙམ་པའི་སྲོལ་འབྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་གྱིས་ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་རྣམ་གཉིས་ལ་སོགས་པར་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་བཀྲལ་བའི་འབྱེད་གཉིས་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གསུམ་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ། འོ་ན། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་བཤད་ཐུབ་པར་ཐལ། དེས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་རང་དབང་དུ་འགྲེལ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མཐའ་ཡས་པ་དང༌། ཆོས་ཉིད་དེས་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་ཐུབ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་ངག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཐབས་ལ་མཁས་པའི་མཐུ་ནི་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་སྟེ། གང་གི་ཕྱིར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ནུས་པ་ཡང་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་མཐུ་ཡང་དག་པར་མཐོང་བའི་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཕན་(1)གདགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་རང་དབང་དུ་སྟོན་མི་ཐུབ་ཀྱང་དེ་ལ་མོས་པ་ལ་ཕན་གདགས་པའི་ཆེད་དུ་ངག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་ཐུབ་པ་ཡང་སྟོན་ཏོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཤད་པ་ལ་ངག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྒོ་ནས་འཕགས་པ་རབ་འབྱོར། ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རབ་འབྱོར་གྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ངག་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གདགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

15

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

གཞན་ཡང༌། བརྒྱད་སྟོང་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་གང་ཅི་སྨྲ་བ་དང༌། སྟོན་པ་དང། ཉེ་བར་སྟོན་པ་དང༌། བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དང༌། གསལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་སྟོན་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཐུ་ཡིན་པ་དེའི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་སོང༌། མ་ཁྱབ་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐྱེས་བུའི་མཐུ་ཅིག་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང༌། མདོ་དུ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་ཤཱ་རིའི་བུས། ཞེས་པ་དུ་མ་དང༌། གཟུང་རྒྱལ་གྱིས་ཞུས་པ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་གྲོལ་(1)སྒྲ་སྤྱིར་འགྲོ །ཞེས་དང༌། རྩ་བ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ལྡན་དང་མི་ལྡན་དང༌། །ཞེས་བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་དག་གི་རང་དབང་དུ་ཤེར་ཕྱིན་སྟོན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིས་ནི་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་ཀྱང༌། རང་དབང་དུ་བཤད་མི་ཐུབ་པར་གྲུབ་སྟེ། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་མ་ཐོབ་པར་དེ་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་པར་ཟླ་བས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུང་རབ་ཚུལ་གཉིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ། །ལེགས་པར་ཕྱེ་བས་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་མཆོག །ས་གསུམ་འགྲོ་ལ་ཉི་ལྟར་གསལ་མཛད་པ། །ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་ལ་དེ་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྟན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་གྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཟབ་དོན་དབུ་མར་འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་དབུ་མར་དངོས་པོ་བརྒྱད་དོན་བདུན་ཅུར་འགྲེལ་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་གཉིས་ཁོ་ནར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྒྲ་ཕྱིར་འགྲོ།

16

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བཤད་གསེར་ཕྲེང་ལས། རྗེ་བཙུན་དང་ཀླུ་སྒྲུབ་ཞབས་གཉིས་ཀྱིས་ཤེར་ཕྱིན་འགྲེལ་ཚུལ་གཉིས་བྱུང་ངོ༌། །ཞེས་བྱ་བར་ཡང་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐོགས་མེད་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང༌། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་གཉིས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་མ་བརྟེན་པར་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་གྱི་བྱམས་ཆོས་འབྱེད་གཉིས་རྒྱན་དང་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ལུང་མ་དྲངས་ཀྱང་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱུད་བླ་མ་དབུ་མའི་ལུགས་སུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བསྟན་བཅོས་གསུམ་པོ་དེ་དག་གི་ནས། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་གྱི་ཤིང་རྟའི་(1)སྲོལ་ཕྱེ་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་མདོ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་གཉིས་ཀྱིས་བདེན་མེད་བསྟན་པར་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུད་བླ་མའི་བསྟན་བཅོས་ལས་ནི། ནས། མགོན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ལས་ལོགས་སུ་བསམ་པར་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ཉིད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐོགས་མེད་མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་རྒྱུད་བླ་མ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དབུ་མའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཀླུ་སྒྲུབ་སོགས་མིའི་འགྲེལ་བྱེད་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་མེད་དེ་ཡིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྲོལ་ལེགས་པར་ཕྱེ་ཞིང།

17

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་དགོངས་པ་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱིས་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཤིང་རྟའི་ལམ་སྲོལ་ལྟ་བུའི་ལུགས་སྲོལ་ཐོག་མར་འབྱེད་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྲོལ་ཕྱེ་བར་ཟླ་གྲགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཚིག་གསལ་ལས། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་རང་རྒྱུད་མི་བཞེད་པ་དང༌། དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་བཟློག་ཕྱོགས་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་བསྟན་ནས། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དབུ་མ་པས་རང་རྒྱུད་བྱ་མི་རིགས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང༌། བཟློག་ཕྱོགས་རང་རྒྱུད་ལ་གནོད་བྱེད་མང་དུ་སྟོན་མཁན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པར་ཐལ། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ལ། ཞེས་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མཁན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲུབ་བྱེད་དང་གནོད་བྱེད་སྟོན་མཁན་ཟླ་གྲགས་ཡིན་ཀྱང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་བའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རྩ་ཤེའི་དོན་རྣམས་གཙོ་བོར་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པར་མཛད་པའི་ཕྱིར། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏ་ལས། དངོས་པོ་རྣམས་བདག་ལས་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། ནས། གཉིས་ཀའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ནས། ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། ཐལ་འགྱུར་ལས་མེད་པས་འགྲེལ་བར་ཡང་ཐལ་འགྱུར་ལས་གཙོ་བོར་སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཚིག་གསལ་ལས། འོན་ཏེ་སྦྱོར་བའི་ངག་རྒྱས་པར་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་འདི་ནི་འགྲེལ་པ་མཁན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྩོད་པ་བཟློག་པའི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་སྦྱོར་བའི་ངག་མ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་སྡེའི་གཞུང་འགྱུར་བ་རྣམས་ལས་ཐལ་རང་གང་འདོད་བརྟགས་ནས་རང་

18

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྒྱུད་མི་འཐད། ཐལ་འགྱུར་འཐད་ཅེས་པ་ནི་ཟླ་བའི་གཞུང་(1)རྗེས་འབྲང་མིན་པ་ནས་དངོས་སུ་མ་བྱུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཀྱིས་ཐལ་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་ཡང་རང་རྒྱུད་བཞེད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱུད་མི་གསལ་བས་ཐལ་འགྱུར་མང་ཡང་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་གྲུབ་མི་ནུས་པར་དགོངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ལེགས་ལྡན་ལ་ཡང་སངས་རྒྱས་བསྐྱངས་དང་རང་ཉིད་རང་རྒྱུད་ཁས་ལེན་མི་ལེན་མི་མཐུན་སྙམ་པ་མི་འདུག་ཅེས་པ་ནས། དགག་བྱ་ལ་ཡང་ཁྱད་པར་ཡོད་པར་མི་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ན་གསལ་པོར་ཡོད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་(2)ཆོས་ཅན། ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་སྲོལ་དང༌། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་གཅིག་ཆར་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པའི་མཚན་ཉིད་གསུམ་བཞག་པ་ལྟར་མདོའི་དགོངས་དོན་མིན་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པར་མེད་ཀྱང་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ལམ་སྲོལ་ཆེན་པོ་ཐོག་མར་ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མཚན་ཉིད་གསུམ་གསུངས་པའི་དོན། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་བ་དག་གིས་ཇི་ལྟར་བཀྲལ་བ་མདོའི་དོན་མིན་པར་དབུ་མའི་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ལམ་སྲོལ་འདི་ནི་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་ཀྱིས་ཕྱེ་བ་ཞིབ་ཏུ་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པ་མིན་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ།

19

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།

ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོ་ཆོས་ཅན། དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་ལྡན་གྱིས་རང་རྒྱུད་ཕྱེ་བའི་རྗེས་སུ་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབུ་མ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལུགས་སྲོལ་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི་སློབ་དཔོན་ཞི་བ་འཚོས་སྲོལ་ཕྱེ་བར་སློབ་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྡེས་བཞེད་པ་ལྟར་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཞི་འཚོ་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་བའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཞི་འཚོའི་སྔོན་ནས་འཕགས་གྲོལ་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་དོན་མེད་པའི་དབུ་མ་བཤད་ཅིང༌། ལེགས་ལྡན་གྱིས་དེ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེས་བྱས་བྱས་པ་མིན་མཐོང་ནས། །དབུ་མར་གནས་པའི་བློས་རྣམ་ཕྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྔོན་ནས་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག དང་པོ་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་ཕྱི་དོན་བདེན་མེད་དང༌། དེ་ནས་སེམས་བདེན་མེད་རྗེས་སུ་སྒྲུབ་དགོས་པར་བཤད་པ་བཀག་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས། དང་པོ་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་བླངས་ནས་ཕྱིས་དེ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བར་འདོད་ན་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་ཤེས་ཀྱང་(1)བདག་མེད་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པར་བྱར་རུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱོགས་སྔ་འདི་སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་སེམས་ཙམ་པ་ལ་འདོད་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དབུ་མ་པ་ཁ་ཅིག་གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་པ་དེ་ལྟར་ངེས་པར་སྟོན་དགོས་ཞེས་འདོད་པ་འགོག་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྔ་རོལ་དེ་འདྲའི་ལུགས་རེ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་སྲོལ་ཆེན་པོ་མ་བཏོད་པ་ལ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ལམ་ཆུང་ངུ་ཡོད་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་འགྲོ་ལམ་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་མེད་དང་སྐྱེ་བ་མེད་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བར་རུང་ངོ་། །

20

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མི་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་འདི་འདྲ་བའི་(1)ལུགས་རེ་རེ་ཙམ་བྱུང་མོད་ཀྱང་གཞུང་རྒྱས་པར་བརྩམས་ནས་ཐ་སྙད་དུ་ཕྱི་རོལ་མེད་པའི་ཚུལ་གྱི་དབུ་མའི་གྲུབ་མཐའ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པའི་ཡང་(2)སྲོལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྣམ་བདེན་པ་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་པ་ནི་ཞི་འཚོ་དང་ཀ་མ་ལ་ཤཱི་ལ་དང་ཆོས་གྲགས་ལྟ་བུ། རྣམ་རྫུན་དྲི་བཅས་ལྟ་བུའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་དང་ཛེ་ཏཱ་རི་གཉིས་ལྟ་བུ་དང༌། རྣམ་རྫུན་དྲི་མེད་དང་མཐུན་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ལྭ་བ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་བཅུ་པ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་ནི་ཤེས་འདོད་པས། །རྣམ་བཅས་མ་ཡིན་རྣམ་མེད་མིན། །ཞེས་དང༌། པཎ་ཆེན་ལྷན་སྐྱེས་རྡོ་རྗེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཞི་བ་འཚོའི་ཞལ་སྔ་ནས་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་དང་བཅས་པའི་དབུ་མ་ཉིད་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། དེ་སྐད་དུ། བདག་དང་གཞན་སྨྲས་དངོས་པོ་ཡིས། །ཞེས་སོགས་དབུ་མ་རྒྱན་ཡོངས་རྫོགས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ལུགས་འདིས་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་དངོས་པོར་འདོད་དེ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་བཞེད་པ་ཡང་དེ་ལྟར་འགྲེལ་པས་ཐ་སྙད་དུ་རྣམ་བདེན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔོ་སེར་སོགས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མྱོང་བྱའི་ཆ་སྣང་བ་ལྟར་དུ་གྲུབ་པའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། སྐྱེ་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་པ། །དོན་བྱེད་པ་དག་ནུས་རྣམས་ཀྱི། །རང་བཞིན་ཀུན་རྫོབ་པ་ཡིན་རྟོགས། །ཞེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཀུན་རྫོབ་འདི་ནི་སྒྲའི་ཐ་སྙད་ཙམ་གྱིས་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་གྱི། མཐོང་བ་དང་འདོད་པའི་དངོས་པོ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། འཛིན་པའི་རྣམ་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལུགས་ཀྱང་རེ་རེ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྲོལ་འཛིན།

21

ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད།
ཡང་བསལ་ཏེ་གཉིས་སུ་མེད་པའི། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འཛིན་པའི་མཚན་ཉིད་རྣམ་པར་རིག་པ་མ་འཁྲུལ་བར་འཛིན་པ་ཙམ་དེ་ཡང་བསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཛེ་ཏཱ་རིའི་བདེ་གཤེགས་གཞུངགི་རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ལས་ཀྱང་དབུ་མ་པ་ཡིན་ཏེ། སྣ་ཚོགས་སྣང་ཅན་དོན་རྣམས་ལས། འཕགས་པ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་གསལ་བར་མཛད་པ་སློབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པའི་ཞལ་སྔ་ནས་བཞེད་པའི་དབུ་མའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་རྫུན་པས་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དྲངས་ནས་བཤད་ལ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་བཞིན། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་པ་ལྟར། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ངོ་བོ་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་བསླད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་བཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་མེད་པའི་དབུ་མ་ཡང་ལྭ་བའི་ན་བཟའ་ཅན་ལ་སོགས་པས་ཁས་ལེན་ཏེ། དེ་སྐད་དུ་དེ་ཡིས། ཉེར་ལེན་ལས་སྐྱེས་དྲི་མ་ཡིས། །བདག་ཉིད་དབྱེར་མེད་པ་བསྒྲིབ་སྟེ། །ཞེས་སོགས་ལྭ་བ་པས་མཛད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཚུལ་དགུ་པའི་ལུང་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཐ་སྙད་དུ་སྔོ་སེར་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་དངོས་པོར་མེད་པ་རྣམ་རྫུན་པ་ལྟར་འདོད་པའི་དབུ་མ་པ་ནི་སློབ་དཔོན་ལྭ་བ་པས་བཀྲལ་བ་ལྟར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པཎྚི་ཏ་ལྷན་ཅིག་སྐྱེས་པའི་རྡོ་རྗེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཚུལ་དགུ་པ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང༌། སེམས་ཀྱི་རྣམ་པ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། །གཟུང་དང་འཛིན་པ་ཐ་དད་དོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། མིའི་ཤ་ཚུགས་ཅན་གྱི་འགྲེལ་བྱེད་གཞན་ལ་མ་བརྟེན་པར་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལེགས་པར་འགྲེལ་བའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྣམ་ཅན་དེ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ་དངོས་བསྟན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྲོལ་འབྱེད་ཀླུ་སྒྲུབ་དང༌། སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྲེལ་བ་རྒྱན་རྩོམ་པ་པོ་

22

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
གཉིས་ཡོད་ལ། ཡུམ་གྱི་མདོའི་དོན་སེམས་ཙམ་དུ་འགྲེལ་བའི་སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད་གསུམ་ཡོད་པར་ལུང་རིགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ཀླུ་སྒྲུབ་དང་ཐོགས་མེད་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར།

23

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞགསྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞགཞར་བྱུང་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་བཞག་ལ། འཁོར་བའི་མངོན་མཐོ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་ཐབས་ནི་གང་དག་གིས། །འཁོར་བའི་བདེ་བ་ཙམ་དག་ལ། །རང་ཉིད་དོན་དུ་གཉེར་བྱེད་པ། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་ཐ་མར་ཤེས། །ཞེས་དང། འདིར་སྲིད་པའི་བདེ་བ་ཙམ་ཞེས་པས་སྲིད་པའི་མངོན་མཐོ་ལས་གཞན་གཅོད། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་གཞན་དོན་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕལ་པ་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཡོད། ཆོས་མིན་གྱིས་ཚེ་འདིའི་བདེ་བ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། དེ་ལ་འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་དང་པོ་ནི་སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དང་པོ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་ཆོས་མིན་པས་བབ་ཅོལ་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་དང་ཆོས་མིན་གྱིས་ཚེ་འདི་ཙམ་སྒྲུབ་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་འབྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། གཉིས་པ་ནི། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉིས་པ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། འདོད་པའི་ཕྱིར་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང། ཆོས་དང་ཆོས་མ་ཡིན་པས་བབ་ཅོལ་དང༌། ནས། བབ་ཅོལ་མ་ཡིན་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚེ་འདི་ལ་ཆེད་ཆེར་མི་བྱེད་པར་ཆོས་ཁོ་ནས་ཕྱི་མའི་འཁོར་བདེ་ཙམ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུའི་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྐྱེས་བུ་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསུམ་པ་ནི། བསྡུ་བ་ལས། འདོད་པ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་གང་གཅིག་ཏུ་ཆོས་ཀྱི་བབ་ཅོལ་མིན་པ་ཁོ་ནར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གྲངས་ཤིན་ཏུ་མང་སྟེ། ངེས་འབྱུང་དང་སྦྱིན་གནས་སོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་མང་བའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། གཞན་ཡང༌། སྐྱེས་བུ་ཐ་མ་དང་

24

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
འབྲིང་དང་མཆོག་གི་འཇོག་ཚུལ་མང་པོ་ཞིག་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་བློ་ལོག་པའི་སྒོ་ནས། རང་ཁོ་ནའི་དོན་དུ་ཐར་པ་གཙོ་བོར་དོན་གཉེར་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། གང་ཞིག་རང་ཞི་ཙམ་དོན་གཉེར། །སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང༌། །སྡིག་པའི་ལས་ལས་ལྡོག་བདག་ཉིད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་འབྲིང་ཞེས་བྱ། །ཞེས་སོ། །རང་ཞི་ཙམ་ཞེས་པས་རང་དོན་ཁོ་ན་དང༌། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཞེས་པས་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པ་དང༌། ལྡོག་བདག་ཉིད་ཅེས་པས་སྡིག་པ་ལས་དུས་ཐམས་ཅད་དུ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་དགོས་པར་བསྟན་པས་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཐམས་ཅད་ལ་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་སྲིད་པ་མེ་འབར་བ་ལྟ་བུའི་ངེས་འབྱུང་ཡོད་ཀྱང་ཉོན་མོངས་དང་གྲོགས་ཅི་རིགས་ཀྱི་དབང་གིས་སྡིག་པ་བྱེད་པའི་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡོད་པར་མ་ཟད་ཆེན་པོའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཉོན་མོངས་ཀྱིས་ནི་བདག་འཇོམས་ཤིང་། །སེམས་ཅན་འཇོམས་ཤིང་ཚུལ་ཁྲིམས་འཇོམས། །ཞེས་དང༌། མདོ་མྱང་འདས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གྲོགས་ངན་པ་ལ་འཇིགས་པ་ལྟར། གླང་པོ་ཆེ་མྱོས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཚོམས་ལས། སྡིག་ཅན་མི་དང་འགྲོགས་མི་བྱ། །གལ་ཏེ་སྡིག་པ་བྱེད་པ་དག།།སྡིག་མི་བྱེད་པས་བསྟེན་ན་ཡང༌། །སྡིག་པ་བྱེད་པར་དོགས་སྐྱེ་ཞིང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བྱ་བ་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལ་སྦྱར་ན་ཐམས་ཅད་ལ་རུང༌། ས་མཚམས་མ་མཐའ་ཉན་རང་ལམ་ལ་འཇུག་ཁ་མ་ནས་ཡ་མཐའ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ལྷག་མེད་བར་དང༌། དགྲ་བཅོམ་དེ་གཉིས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ལྷག་བསམ་སྐྱེ་ཁ་མའི་བར་དུ་ཡོད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོའི་གཞན་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སྒོ་ནས། སེམས་ཅན་གཞན་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་རྣམ་མཁྱེན་དོན་དུ་གཉེར་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གང་ཟག་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་མཚན་ཉིད། ལམ་སྒྲོན་ལས། རང་རྒྱུད་གཏོགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས། །གང་

25

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞགཞིག་གཞན་གྱི་སྡུག་བསྔལ་ཀུན། །ཡང་དག་ཟད་པར་ཀུན་ནས་འདོད། །སྐྱེས་བུ་དེ་ནི་མཆོག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ། དང་པོས་རང་ཉམས་ལ་དཔགས་ཚུལ་དང༌། གཞན་གྱི་ཞེས་པས་གཞན་དོན་དུ་བསྟན་ཅིང༌། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་ཞེས་པས་སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོའམ་འཁོར་བ་ཕྲ་མོ་ཚུན་ཆད་
ཕྲ་རགས་ཀུན་ཡང་དག་ཟད་པས་བག་ཆགས་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པར་ཟད་པ་དང༌། ཀུན་ནས་

འདོད་ཀྱིས་ཐབས་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་འདོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཟུང་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། ནོར་བུ་བཀྲུ་བར་བཤད་པའི་དཔེས་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་རོ། །སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཆུང་ངུར་འཇོག་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་སེམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཞག་པ་རྟ་དབྱངས་དང༌། དབྱིག་གཉེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་ཏེ། མཛོད་ལས། ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་ཡིད་ཇི་བཞིན། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། ཆུང་ངུ་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་པར་ལེན་པའི་སེམས་ཀྱི་དབང་གིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རིགས་པ་སྦྱར་བ་ནི། ལམ་རིམ་ལས། ལམ་སྒྲོན་བཞིན་དུ་མཛོད་འགྲེལ་ལས་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་མང་ཡང་ལམ་སྒྲོན་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལྟར་བྱེད་ན། དེ་མི་རུང་སྟེ་འདིའི་ཆུང་ངུ་ལ་དགྲ་བཅོམ་པའང་ཡོད། ཆེན་པོ་ལའང་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་དགེ་སློང་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཛོད་ལས། བསོད་ནམས་མྱ་ངན་འདས་པ་དང༌། །ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དགེ་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་པས་མཚན་ཉིད་བསྟན་ཏེ། བསོད་ནམས་ཞེས་པས་ཆུང་ངུ་དང་ལྷག་མས་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དང་པོར་མངོན་པར་མཐོ་ཐོབ་པས། །ཕྱིས་ནི་ངེས་པར་ལེགས་པ་འབྱུང༌། །ཞེས་པས་གསུམ་བསྟན་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱེས་བུ་གསུམ་ཀའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་ཡིན་ལ། འབྲིང་གི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་ཉིད་ལ་ཐོག་མར་ཞུགས་དགོས་པའི་བསམ་པ་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང༌། མི་དགེ་བ་བཅུ་སྤོང་བ་དང་དགེ་བཅུ་སྒྲུབ་པའི་བསམ་པ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་ཡིན། སྐྱེས་བུ་

26

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་(1)ཡང་ཡིན་ལ་ཆེན་པོའི་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་ཐོག་མར་རང་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱོང་དགོས་པའི་བསམ་པ་དེ། སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལྟ་བུ་དང༌། སྡུག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་དང་ཀུན་འབྱུང་གི་སྐྱེ་རིམ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི་ཡིན། སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་ལམ་ནི་མཚན་ཉིད་དེ་གསུམ་གྱིས་ཤེས་སླའོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུད་བླ་མ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཡིན་ཀྱང་དེའི་བསྟན་བཅོས་གང་བརྩམས་ཀྱིས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་པར་བྱེད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེས་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་ཕྱེ་ཚུལ་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིམ་པ་ཀུན་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་འགྲེལ་བ་དེ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲུབ་ཟིན། ཁོ་ན་རེ། སྡུག་བདེན་གྱི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་པའི་བློ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་རང་ཉིད་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པའི་བསམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ཀྱང་ཆུང་ངུས་སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་གཉིས་གའི་ཉམས་སུ་བླང་བྱ་མིན་ན་ཐུན་མོང་གི་དོན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐུན་མོང་གི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་གསུང་མགུར་ལས། ལམ་མཆོག་གཉིས་ཀར་དགོས་པའི་ཐུན་མོང་ལམ། །ཞེས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཚམས་དང་པོ་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་སྐྱེ་བ་ལ་དེ་བཞི་ལ་བློ་སྦྱངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་སྒོམ་པས་འཁོར་བ་ལ་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་བསྒོམ་ན་ཕུང་པོ་དང་ཚེ་འདིའི་ཞེན་པ་མི་ཆོད། བདག་མེད་མ་རྟོགས་ན་དབང་པོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་ཡིན་ཆེན་པོའི།

27

སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞགསོགས་བདག་གི་བ་ལ་སྲེད་པ་ངང་གིས་འདྲེན་པས་ཐར་བློ་ཚང་བ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་འཁོར་བ་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་མི་རྟག་པ་མ་རྟོགས་ན་ཕུང་པོ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་པ་འགོག་མི་ནུས་ཤིང༌། དེ་རྟོགས་པ་ལས་དེ་དང་མི་འབྲལ་བའི་སྲེད་པ་འགོག་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། དེས་ན་ཕུང་པོ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ལག་རྗེས་ལ་དེ་དང་འབྲལ་ངེས་དང་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་པའི་འབྲལ་འདོད་སྐྱེས་ཀྱང་ཐར་པ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་མ་ཁྱབ་མཚམས་གཉིས་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་བདག་མེད་གཉིས་རྟོགས་པའི་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྟོགས་པ་ན་ཐར་ལམ་དུ་སླེབ་པར་རང་རྒྱུད་པ་མན་ཆད་ཀྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་ལྟ་བས་གྲོལ་འགྱུར་གྱི། །སྒོམ་པ་ལྷག་མ་དེ་དོན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆུང་ངུ་ལ་སྟོང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ལ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པས་ཤུགས་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ག་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག རགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ངན་སོང་གི་སྡུག་བསྔལ་རྟོགས་ནས་སྐྲག་པ་ཡང་རགས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡུན་རིང་དུ་མི་གནས་པར་འཆི་བ་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པ་དེ་ཙམ་སྐྱེས་བུ་ཆུང་ངུ་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱས་པའི་འཁོར་བའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། འདུ་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཟག་བཅས་སྡུག་བསྔལ་དུ་རྟོགས་ཤིང་དེ་ལས་བདག་མེད་རྟོགས་པ་འབྱུང་སྟེ། འདི་ལྟར་གསུམ་ཀ་ལ་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། རགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ངན་སོང་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ། ཞེས་སོ། །གསུམ་

28

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཕྲ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ལས་ཉོན་གྱིས་འདུ་བྱས་པ་ལ་མི་འདོད་པའི་བློ་སྐྱེ་བ་ཡང་མི་འདོད་པའི་གནས་སུ་སྐད་ཅིག་གིས་མི་སྡོད་པར་འགྲོ་བར་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་ངེས་པར་སོང་བ་ལ་ལྟོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆེ་འབྲིང་ཐུན་མོང་གི་བསམ་པའི་ཞིབ་ཆ་ཡང་ཤེས་པར་གྱིས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྐྱེས་བུ་འབྲིང་ཡིན་ན་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་དོན་དུ་མི་གཉེར་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སྲིད་པའི་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཞེན་པ་ལོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སྲིད་པའི་བདེ་ལ་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཤིང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེས་བུ་ཆེ་འབྲིང་གཉིས་ཀས་ཀྱང་དེ་ལྟར་རྟོགས་ཀྱང་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བརྒྱུད་དགོས་པས་དེ་དོན་དུ་གཉེར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྨན་གྱི་ནང་གི་རྫས་འགའ་ཞིག་ལ་སྐྱུག་ལོག་ཀྱང་ནད་ཞི་བའི་ཆེད་དུ་དོན་དུ་གཉེར་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་ཚབ་ཀྱི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིག་ལས། ཐར་པ་དེ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ཙམ་གྱིས་མི་འགྲུབ་པས། དེ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དལ་འབྱོར་རྣམ་པར་དག་པ་སྐྱེ་བ་དུ་མར་བརྒྱུད་དགོས་པར་ཤེས་ནས་ཕྱི་མ་དོན་གཉེར་ཤིན་ཏུ་ནས་ཀྱང་སྐྱེ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲས་འཁྲུལ་བ་ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འཁོར་བའི་སྐྱེ་བ་བླངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཁོར་(1)བ་འཇོག །ཁ་ཅིག །བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེས་བླངས་ཚད་ཀྱི་ལུས་ལ་འཁོར་(2)བ་འཇོག་ཟེར། གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱིས་བླངས་པའི་ལུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོན་ན། དེའི་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུ་ཉོན་མོངས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་ཟག་མེད་ནི་ཉོན་མོངས་མེད་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་སྐྱེ་བ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བར།

29

བྱམས་གཞུང་།

བླངས་པའི་དག་ཞིང་གི་བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེའི་ལུས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་ཞིང་གི་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་སྨོན་ལམ་དག་པའི་དབང་གིས་བླངས་པའི་ལུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

རྨད་བྱུང་བསྟན་པའི་བདུད་རྩི་ཐོས་བསམ་གྱིས། །
སྐབས་གསུམ་རོ་འཛིན་ཚིམ་ཀྱང་མ་སྦྱངས་པའི། །
སྒྲ་ཙམ་འཛིན་པའི་ཡིད་ཀྱི་ཟུག་རྔུ་ཀུན། །
འབྱིན་ལ་སྨན་དཔྱད་བཀླགས་པས་ནད་བཞིན་ནོ། །
འོན་ཀྱང་སྒྲ་བཅས་སྔགས་འགས་རིམས་འཇོམས་བཞིན། །ཐུབ་གསུང་ཤེར་ཕྱིན་རིག་སྔགས་ཐོས་པས་ཀྱང༌། །ཉོན་མོངས་ནད་དང་གདོན་སེལ་ལྷའི་དབང་པོས། །སྐད་ཅིག་བསམ་དང་བརྗོད་པས་བདུད་སོགས་ཞི། །བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་ཀུན་ནས་ཆེས་ཆེ་བ། །སྟོན་པས་བཀུར་དང་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། །སྐྱེས་བསྐུར་བསྔགས་པའི་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལྟར་དུ། །ཉིན་མཚན་སྤྱོད་པ་ངོ་མཚར་ཨེ་མ་ཧོ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
བྱམས་གཞུང་།

གཉིས་པ་འགྲེལ་པ་རྩོམ་རིགས་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ། འགྲེལ་པ་ལས། (1)དེ་ལྟར་མཁས་པས་ཞེས་པ་ནས། མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱེ་བའི་རིགས། །ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ། ཁེངས་སྐྱུངས་དང་སྤྲོ་བ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་བདག་གི་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌།གཉིས་པ་བཤད་པ་ཉིད་འགོད་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་དང༌། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང༌། བསྡུས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྲོ་ལ་ཆགས་པའི་ཀུན་ཆགས་མཛད། །ནས། མཁས་པ་རྣམས།

30

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དོན་གཞན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚམས་སྦྱར། རྩ་བ། འགྲེལ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་རབ་ཏུ་སྟོན་པས། ནས། ཕྱག་འཚལ་བ། ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ནས་སྤྲོ་བ་སྐྱེས། ཞེས་པའི་བར་གྱི་གཞུང་གིས་རྒྱན་གྱི་དོན་འཆད་པར་སྤྲོ་བར་བཤད་ནས། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དོན་བཤད་ཐབས་ལྔས་འཆད་ཅིང༌། ཁྱད་པར་དུ་མཆོད་བརྗོད་ལྔའི་སྒོས་བཤད་པའི་མཁྱེན་གསུམ་བསྟོད་པའི་དགོས་པ་དང༌། ཡུམ་དོན་གཟིགས་ཚུལ་མཚམས་སྦྱར་གྱིས་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། རྣམ་བཤད་རིག་པ་ལས། མདོ་དོན་སྨྲ་བ་དག་གིས་ནི། །དགོས་པ་བསྡུས་པའི་དོན་བཅས་དང༌། །ཚིག་དོན་བཅས་དང་མཚམས་སྦྱར་བཅས། །བརྒལ་ལན་བཅས་ཏེ་བསྙད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་རྩོམ་པའི་ཐོག་མར་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་རང་ཉིད་དམ་པའི་སྤྱོད་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་དང༌། གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་ཡོན་ཏན་མཐོང་ནས་མི་ལྡོག་པའི་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཆེད་དུ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་འཕགས་བཞི་སྐྱེད་ཚུལ་སོགས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་སྒྲོ་སྐུར་མེད་པར་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།
(1)མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་འཕགས་ཡིན་ཟེར། ལ་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་གཅིག་ཡོད་པ་གང་ཞིག དེ་ལ་བྱང་སེམས་གཅིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་གདན་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ།

31

བྱམས་གཞུང་།

འཚང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང་སངས་རྒྱས་འཕགས་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐལ་བཟང་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་གི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱམས་པ་ལུང་བསྟན་པའི་མདོ་ལས། འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་ཐུགས་བརྩེ་བ། །བྱམས་པ་རྐང་གཉིས་རྣམས་ཀྱི་མཆོག །ལོ་ནི་དྲུག་ཁྲི་དག་ཏུ་ཡང༌། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་སྟོན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སློབ་མི་སློབ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་འདི་སློབ་ལམ་དུ་བྱམས་པ་བསྒོམས་ཤིང་སྨོན་ལམ་གནང་བས། དེ་ནས་བཟུང་སློབ་མི་སློབ་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པའི་མཚན་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེར་མདོ་ལས། སློབ་པ་དང་མི་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་དུ་བྱམས་པ་ཞེས་པའི་མཚན་མི་འདོར་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉེ་བའི་སྲས་བརྒྱད་མེད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བསྐལ་བཟང་གི་སངས་རྒྱས་སྟོང་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་འཇིག་དང་པོ་དང། གསེར་ཐུབ་གཉིས་པ། འོད་སྲུང་གསུམ་པ། ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་བཞི་པ་དང༌། འཁོར་བསྒྱུར་དུང་གི་མདུན་ན་འདོན་བྲམ་ཟེ་ཚངས་རབ་ཀྱི་སྲས་པོ་བྱམས་པ་དེ་ལྔ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ལྔ་པ་ཟེར་ན། དམ་པ་ཏོག་དཀར་བཞི་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། བསྐལ་བཟང་སོགས་དང་འགལ་ལོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྲམ་ཟེ་ཚངས་རབ་ཀྱི་སྲས་བྱམས་མགོན་དེ་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ས་དང་ཀུན་བཏུས་ལྟར་མིའི་རྟེན་དེ་ལ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་ས་

32

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང་ཀུན་བཏུས་ལྟར་མིའི་རྟེན་ཅན་གྱི་སྲིད་པ་ཐ་མའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། འདོད་པ་ཁམས་དང་གཟུགས་མེད་ན། །སངས་རྒྱས་རྣམ་པར་འཚང་མི་རྒྱ། །གཟུགས་ཀྱི་ཁམས་ཀྱི་འོག་མིན་དུ། །འདོད་ཆགས་བྲལ་ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་གསེར་ཕྲེང་ལས། འཕགས་པ་བྱམས་པ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མཆོད་བརྗོད་བྱས་པ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་དང་སྦྱར་བ་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དེ་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པའི་ཕྱིར། སོགས་སྨྲས་སོ། །དེ་ལ་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་རང་དོན་དོན་གཉེར་ཡོད་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་སུ་ཁས་ལེན་ན། དེ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་(1)མེད་པ་ལ། རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་དང་ལྡན་པར་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་རོང་ཊཱིཀ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགྲེལ་པ་དང་གསེར་ཕྲེང་ལ་རང་དོན་གྱི་དགོས་པ་མེད་པར་བསྒྲུབ་པ་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པ་བཀོད་པ་དང༌། སོགས་སྒྲས་འཕགས་པ་བྱམས་པས་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཡུམ་ལ་དད་པ་ལེགས་པ་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གཟིགས་པ་འགོག་པ་སོགས་ནང་འགལ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་དབང་གིས་ཞེས་པའི་སངས་རྒྱས་བྱམས་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞུང་མདོ་བསྟན་བཅོས་ལ་བལྟ་བའི་ངལ་བ་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་ཏུ་མ་དཔྱད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྗེ་བཙུན་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གཞུང་ལ་ངལ་བ་ཞིབ་ཏུ་མ་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ལྟར་ངལ་ཙམ་བྱས་ཀྱང་ཞིབ་དཔྱོད་མེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྗེ་བཙུན་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཛད་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡོད། བྱང་སེམས་སུ་ཁས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མེད་ཀྱང།

33

བྱམས་གཞུང་།

ལེན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པ་དང་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་དད་སོགས་ཀུན་རྫོབ་པ་སོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་སངས་མ་རྒྱས་པ་ལྟར་སྟོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་ཀྱི་གོ་སྐབས་དང་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཐུན་མོང་གི་གོ་སྐབས་གཉིས་སོ་སོར་མ་ཕྱེད་པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་(1)ཡན་ཆད་བྱང་སེམས་དང་གསར་དུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་ཀྱང་གནས་ཚོད་ལ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལྟར་བསྐལ་པ་དཔག་མེད་ཀྱི་སྔོན་རྒྱལ་བ་དབང་པོའི་ཏོག་ཏུ་སངས་རྒྱས་པ་བཞིན་དུ་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཡིན་ཡང་ང་མི་འཆི། །ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང། །(2)གང་ཡང་མོས་དགེ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་ལྡན་བློ། །དེ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་ཕྱིར་ངས་འདི་བརྩམས། །ཞེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀ་ཡང་ཚུལ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། རང་ཉིད་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་བྱེད་པའི་བྱང་འཕགས་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར་དང༌། བྱང་སེམས་སོ་སྐྱེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞན་ལ་སྦྱིན་པའི་འབྲས་བུ་ཡང་དེ་ལ་བསྔོ་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གནས་དང་དཔུང་གཉེན་གླིང་དང་ནི། །ཞེས་དང༌། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང༌། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང༌། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྒྱུད་བླ་མའི་ཊཱིཀྐ་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་ཡིན་གྱི། ངེས་པའི་དོན་དུ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱམས་པ་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཟིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མན་ཆད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་དག་མོས་དགེ།

34

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེས་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། སྔགས་རིམ་ལས། དེ་དག་དངོས་པོ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱང་(1)གདུལ་བྱ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་མི་སྟོན་པ་མི་འགལ་ཏེ། (2)དཔེར་ན་ཞིང་འདིར་བདག་ཅག་གི་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། རྗེ་བཙུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྐབས་མ་ཕྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པ་ལེགས་པར་བཤད་དོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་སྣང་ཚོད་ལྟར་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པ་ལ་བྱེད་ན་དེའི་རྒྱུད་ལ་རང་དོན་དོན་གཉེར་མེད་པ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ནད་རོ་ལྟ་བུའི་དྲི་མ་མ་ཟད་པས་ཉི་མ་སྤྲིན་གྱིས་བསྒྲིབས་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་དང་མ་བྲལ་བས་རང་གི་(3)དོན་དང་དགོས་པ་མཐར་ཐུག་མ་གྲུབ་བར་དུ་དེ་དོན་གཉེར་ཤིན་ཏུ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་ལ་རང་གཞན་རེ་རེའི་དོན་ལ་དམིགས་པས་མི་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དུས་ཡང་གཞན་དོན་དང་བྱང་ཆུབ་གཉིས་ལ་དམིགས་དགོས། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་འབྲས་དུས་སུ་ཡང་རང་དོན་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་གཉིས་དང༌། གཞན་དོན་ལོངས་སྤྲུལ་འོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རང་དོན་གཞན་དོན་དོན་དམ་སྐུ་དང་ནི། །དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྐུ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་མ་སྤངས་པར་དོན་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་མི་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་བལྟ་བར་མི་ནུས་བཞིན། །ཞེས་དང༌། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཟིགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་གདུལ་བྱ་རྣམས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་མི་སྟོན་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞིང་འདིར་སྟོན་པའི་འཁོར་དུ་བྱོན་པའི་བྱམས་པ་ལ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་ནམ་དགོས་པ།

35

བྱམས་གཞུང་།

པ་མངའ་བའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་འདས་པའི་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་མི་འཐད་དེ། འོད་དང་འོད་ཟེར་མ་མཐོང་བར་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་མི་མཐོང་བ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དབང་དུ་བྱེད་ན་ནི་རང་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ལ། ཞེས་སོ། །
གཞན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་དོན་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་ན་རང་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་སའི་སྤངས་རྟོགས་ཕུན་ཚོགས་གཉིས་རང་དོན་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རང་དོན་མེད་པར་བུད། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐུན་མོང་བ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་རྒྱུད་བླ་མའི་ལུགས་ལ་བྱེད་དེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་མདོས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོགས་པར་བཤད། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མས་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་བསྟན་པ་གང་ཞིག མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱིས་ཀྱང་གཉིས་ཀ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཐུན་མོང་གི་ཚུལ་བསྟན་པ་གང་ཞིག །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དེ་ལྟར་ཡིད་ཆེས་ལུང་དང་རིགས་པ་ལ། །བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཆོས་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། །ལྷུམས་སུ་འཇུག་དང་བལྟམས་པ་དང། །བཟོ་ཡི་གནས་ལ་མཁས་པ་དང། །བཙུན་མོའི་འཁོར་དགྱེས་

36

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རོལ་བ་དང༌། །ངེས་འབྱུང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སྙིང་པོར་གཤེགས་པ་དང༌། །བདུད་སྡེ་འཇོམས་དང་རྫོགས་པར་ནི། །བྱང་ཆུབ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་པར་གཤེགས་མཛད་རྣམས། །ཡོངས་སུ་མ་དག་ཞིང་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟན་ཚུལ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐུན་མོང་གི་ཚུལ་བྱང་སེམས་སུ་བསྟན་པ་གང་ཞིག ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ཡང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ལས་མེད་ལ་སོགས་ཀླན་ཀ་ཡི། །ལན་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པར་ཟད། །ཅེས་དང༌། དེའི་རྩ་བའི་མདོ་ལས། སྐྱེ་བ་གཅིག་གིས་ཐོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་(1)སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་དྲིས་ཤིག་དང༌། དེས་འདིའི་ལན་སྟོན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་མཛད་གང་ཡིན་དང༌། །ཞེས་སོགས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གཞུང་འདིས་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་དེ་ལེགས་པའི་མཆོག་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་དེ་ལྟར་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གྲུབ་ནས་བསྟོད་པ་དེ་མཛད་པའི་ཤུགས་ལ་དེ་ལྟར་ཚད་མས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། སོ་སོ་རང་གི་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཚད་མ་གང་གིས་གྲུབ་ན། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་མཉམ་བཞག་སོ་སོ་རང་རིག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་རྟོགས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་གདུལ་བྱར་མ་ཟད་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་ལམ་གྱི་རིམ་པ་སྔ་མ་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བའི་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྡོག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་(2)ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། ཚིག་རྐང་དང་པོས།

37

བྱམས་གཞུང་།

རྐང་དང་པོས་དད་སོགས་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་དང་ཕྱི་མས་ཆེན་པོའི་རྣམ་མཁྱེན་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཚིགས་སུ་བཅད་པ་འདིས་ནི་འདིའི་ཆེ་བའི་བདག་ཉིད། ཅེས་སོགས། ནས། དེ་ནས་ཐོས་པ་ལས་བྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་ཤེས་པ་སྐྱེ་བའི་རིམ་གྱིས་ལེགས་པའི་མཆོག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་ལམ་གྱི་རིམ་པ་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་འཁྲུངས་པའི་རྗེས་འགྲོ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ལྡོག་པ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཐུན་མོང་བ་དྲང་དོན་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ངེས་དོན་ཟེར་བ་ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། དབུ་མའི་སྐབས་འདིར་དྲང་དོན་ལ་བྱང་སེམས་དང༌། ངེས་དོན་ལ་སངས་འཕགས་བྱེད་དགོས་པས་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་བསམ་ན་སྐབས་བོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །ཐུན་མོང་བ་ཕར་ཕྱིན་ཐེག་པ་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སྔགས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་བྱེད་ཅིང་སྔ་མའི་ལུགས་ལ་རྗེ་བཙུན་བྱང་སེམས་དང༌། ཕྱི་མའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་ལུགས་ལའང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག སྔགས་ལས་ཀྱང་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞེ་ན། གང་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་གནས་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་དུ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱོད་པའང་འདོད་པའི་ཁམས་སུ་སྟོན་པའི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགའ་ལྡན་ནས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་ཚུལ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གླེང་གཞིའི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་

38

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང༌། བརྟེན་ནས་བདག་ཉིད་འབའ་ཞིག་དག་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་པ་ལས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་སྟོན་པའི་ཐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཐམས་ཅད་དུ་ཅི་རིགས་པར་ཕྱི་མའི་མཐའི་བར་དུ་ཡང་དང་ཡང་དུ་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་སྔགས་ལས་ཀྱང་བྱང་སེམས་སུ་བཤད་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་སུ་བཤད་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག གཉིས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འདུས་པའི་རྩ་རྒྱུད་ལས། དེ་ནས་ཡང་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་ཕྱི་མ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་འདྲ་རྒྱ་ཆེན་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བའི་མཚན་གཞི་དང༌། དབུ་སེམས་གཉིས་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཚན་གཞིར་རུང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་ཉན་ཐོས་སྡེ་གཉིས་སུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལ་ཕྱི་རོལ་པ་ཡང་ཡོད་ལ་གྲུབ་མཐའ་ལ་མ་ཞུགས་པ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དགའ་ལྡན་དུ་སྤྲུལ་པའི་ལུས་གཅིག་བཞག།།འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སླར་ཡང་སྤྲུལ་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཞུགས་ཏེ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་སྟོན་པ་ནི། ཕལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དགའ་ལྡན་གྱི་གནས་ན་འདུག་བཞིན་དུ་ཆོས་ཀྱི་སྐུར་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མི་འཐད་པ་གང་ཞིག །ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དེ་བས་ཀྱང་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ལ་རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་

39

བྱམས་གཞུང་།

གྲུབ་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལུས་འདིར་བཞག་ནས་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོ་ག་པའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱ་ཆེར་རོལ་པ་དང་ཕྱོགས་མཐུན་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཡོ་ག་ལུགས་གཉིས་དང་ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མཛད་པ་ཡོད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགའ་ལྡན་གྱི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྡོ་རྗེའི་ལུས་དེ་ལས་མ་གཡོས་བཞིན་དུ་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཐུན་མོང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་རིམ་ཅན་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གདུལ་བྱ་སོ་སོ་ལ་སྐུ་ཁ་དོག་སྤྱོད་ལམ་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་གང་ལ་གང་གི་འདུལ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་གཅིག་ཆར་དུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལས་མ་གཡོས་པར། །སྤྲུལ་པའི་རང་བཞིན་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས། །སྐྱེ་བ་མངོན་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། །དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། །ནས། ཡོངས་སུ་མ་དག་(1)གནས་རྣམས་སུ། །སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤ་ཁྲག་དང་བེམ་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་གཟུགས་སེམས་ཅན་ལ་སྣང་བའི་རྡོ་རྗེའི་སྐུ་གཅིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུའི་གསང་བའི་ལེའུ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་ཕུང་པོས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་(2)མ་ཡིན། ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་སྐུ་མེད་པ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་དང་མཚན་མ་མེད་པའི་སྐུ་དང་སྤྲོས་པ་མེད་ཅིང་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་སྐུ་ཡིན་ཡང་དེ་གཟུགས་དང་མཚན་མ་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་སྐུ་བསྟན་པས་འདུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མིག་ལ་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོས་ཕྱེ་བ་ནས། ལས་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཡན་ཆད་ཀྱིས་གཟུགས་ཁམས་ཀྱི་ལྷའི་ལུས་ལྟར་བེམ་པོའི་རང་བཞིན་ཕུང་པོ་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་རགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། འབྱུང་བ་ཆེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞིང་རྣམས་སུ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མིན། ནས། འབྱུང་བ་ཆེན་པོའི་ནུར་ནུར་པོ་ལས་བྱུང་བ་མིན། ཤ་དང་ཁྲག་གི་གཡོག་པ་མིན། ནས། དེ་བཞིན།

40

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པོ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་སྐུ་མེད་པ་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྐུ་ལུས་རགས་པ་འདོད་པའི་ལྷ་མིའི་ལུས་ལྟ་བུ་གདོས་བཅས་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ནས་རྒྱུ་བ་མེད་པའི་སྐུ་ཡིན་ཡང་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཚོགས་གཉིས་མཐར་ཐུག་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་གཟུགས་ཡིན་ལ་ལས་ཉོན་རྣམ་རྟོག་གི་མཚན་མའི་སྤྲོས་པ་བྲལ་བ་འགྲོ་འོང་མེད་པར་བསྟན་ཅིང༌། ལྷག་མས་སེམས་ཅན་གྱི་མོས་པ་བཞིན་སྐུ་སྣང་བར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་སྐུ་དེ་འདྲ་ཡིན་པས་ན་འཁོར་འདུས་ཐེབས་གཅིག་གི་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་གཟུགས་དང་མདོག་དང༌། རྟགས་དང༌། དབྱིབས་དང་སྤྱོད་ལམ་ལྔ་མཛད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གཅིག་ཆར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། སྐུའི་གསང་བའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་འཁོར་གཅིག་ཏུ་འདུས་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ནང་ནས་ཀྱང་ཁ་ཅིག་གིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་མཐོང༌། ཁ་ཅིག་གིས་མི་མཐོང་ངོ༌། །ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་འདི་དག་དང་གཞན་ཡང་ཚད་མེད་པའི་རྣམ་པར་སྟོན་པར་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱོད་ལམ་ཡང་སྐུའི་གསང་བའི་ལེའུ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་ལ་ལྷ་དང་མི་ཁ་ཅིག་འདུག་པ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཞུགས་པར་མཐོང་ངོ༌། །ནས། འཛུམ་པར་མཛད་པ་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁ་དོག་ཡང་མདོ་ལས། ལྷ་དང་མི་ཁ་ཅིག་གསེར་གྱི་ཁ་དོག་ལྟ་བུ། ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་ཁ་དོག་ཐ་དད་པས་ཚད་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གོ་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ནམ་མཁའ་དང་མཚུངས་པར་མ་གོ་ན་སྐུར་འདེབས་དང༌། གོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཐུན་པའི་ཕན་ཡོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། སྐུ་དང་གསུང་དང་ཐུགས་དང་མཚན་གྱི་དཔེར་བྱ་བའི་དཔེ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐུར་བ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་ཀ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཚད་མེད་པ་དང༌། དེ་ལྟར་ཤེས་ན་ནམ་མཁའ་

41

བྱམས་གཞུང་།

དང་མཉམ་པའི་དགེ་བ་འབྱུང༌། སེམས་ཅན་ཕལ་པ་ཀུན་གྱིས་བསོད་ནམས་དང་སེམས་བསྐྱེད་གཅིག་མཚུངས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ལས་དམ་ཆོས་འཛིན་པ་ཆེས་བསོད་ནམས་ཆེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་དམ་ཆོས་གཞན་འཛིན་པ་གཉིས་སྡོམ་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པའི་བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་ཕོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ནམ་མཁའ་ཚད་ནི་ཇི་ཙམ་པ། །སངས་རྒྱས་གཟུགས་ཀྱང་དེ་ཙམ་སྟེ། །ནས། ཡེ་ཤེས་ཇི་སྙེད་ཁྱབ་གྱུར་པ། །སྐུ་ཡིས་ཀྱང་ནི་དེ་ཉིད་ཁྱབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། གང་གིས་བྱང་ཆུབ་བློ་བསྐྱེད་པ། །དེ་སྙེད་བསོད་ནམས་ཁྱབ་པར་བགྱིད། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་གང༌། དེ་ལ་གལ་ཏེ་གཟུགས་མཆིས་ན། །ནམ་མཁའི་ཁམས་ནི་ཀུན་བཀང་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བས་ལྷག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་(1)ཉུང་ཀར་གོ་ཡུལ་གྱི་རིགས་པ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་མི་བདེ་བ། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་བསལ་འདོད་ཅིང༌། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་ཡོངས་བཟུང་བ། །དེ་སྙེད་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུང༌། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱི། །ཕུང་པོ་ཇི་སྙེད་བརྗོད་པ་བས། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཡོངས་འཛིན་ན། །དེ་བས་བསོད་ནམས་ཆེས་མང་ངོ༌། །དམ་ཆོས་འཛིན་པའི་བསོད་ནམས་ནི། །སངས་རྒྱས་ཀུན་གྱིས་ནན་ཏན་དུ། །བསྐལ་པ་བྱེ་བར་བརྗོད་མཛད་ཀྱང༌། །ཐ་མར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་མ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དེ། །སྟོང་པ་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིས། །བཅུ་དྲུག་ཆར་ཡང་མི་རིགས་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་ནས་དེ་གསུམ་སྒྲུབ་པ་ནི་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་དག་སྒྲུབ་པའི་མཁས་པ་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེ་ཉིད་ལས།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡུངས་ཀར།

42

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྟོང་པ་ཉིད་ལ་འདིར་མོས་ནས། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱང་མི་གཏོང་དང༌། །དམ་པའི་ཆོས་ནི་འཛིན་བགྱིད་པ། །དེ་ནི་བསོད་ནམས་སྡུད་པ་ལགས། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག རྒྱན་རྩོམ་པ་པོ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་མིན་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་ལ་གནས་པའི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དགའ་ལྡན་གནས་ནས་འཕོ་བ་དང༌། །ཞེས་པས་དེ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དགའ་ལྡན་གྱི་(1)གནས་ནས་འཕོ་བ་དང་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུའི་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་དུས་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད། དེ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡང་ཡོད། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་དང༌། རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀ་སེང་བཞི་པའི་རྗེས་སུ་སངས་རྒྱས་ལྔ་པའི་མཛད་པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ། དགའ་ལྡན་གྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་དེ་དང༌། སངས་རྒྱས་སྟོང་གི་ནང་གི་བྱམས་པ་རྣམས་སངས་འཕགས་དང༌། དགེ་སློང་རྣམ་དག་དང༌། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཚུལ་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལྟར་དང་པོ་འོག་མིན་དུ་སངས་རྒྱས་ནས་སླར་དགའ་ལྡན་དུ་ཕེབས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ངག་གི་དབང་ཕྱུག་གྲགས་པས། དཔལ་ལྡན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ཉིད་དུ་དོན་དམ་ཐུགས་ཆུད་ཅིང༌། །དགའ་ལྡན་སྐྱེ་བོའི་དོན་མཛད་ཕྱིར་ན་དམ་པ་ཏོག་དཀར་གྱུར། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
(2)རྩོད་སྤོང་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་རྒྱུར་རྗེ་བཙུན་གྱི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཉམ་བཞག་ལས་ལངས་པའི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་ངེས་པར་བོད་སྔ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བོད་སྔ་མས་དེ་ལྟར་བཤད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གནས་ན་བཞུགས་པ་དང། དེ་ནས་འཕོས་ནས་ཡུམ་གྱི་ལྷུམས་སུ་འཇུག་པ་ལ་སོཊ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ།

43

བྱམས་གཞུང་།

ཀྱང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བར་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཞེས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྔ་མ་རྣམས་ནི། ནས། རྗེས་ཐོབ་ཀྱི་ངེས་པར་བཟུང་ནས་ཞེས་བཤད་པ་ནི་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིར་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་དེ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དེའི་རྒྱུའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཤེས་རབ་གཙོ་བའི་ཕྱིར། སྡུད་པ་ལས། ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་འདིས། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་དང༌། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། རྒྱལ་སྲས་མཐུ་མཆོག་དེ་འདྲ་རྨད་བྱུང་(1)གང། །ཐམས་ཅད་ཤེས་རབ་དེ་ཡི་མཐུ་ལས་བྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོག་མར་དེ་ལ་དད་པ་ཡོད་ན་འཇུག་ཀྱང་མེད་ན་མི་འཇུག་པས་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སེམས་གཙོ་བོར་བཤད་པ་བཞིན། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདི་གཉིས་གཙོ་བོ་ཤེས་རབ་སྟེ། །དེ་ཡི་སྔོན་འགྲོ་དད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིར་རྒྱུའི་གཙོ་བོའི་དོན་བྱེད་རྒྱུ་ལ་འཆད་ཀྱང་དང་པོའི་རྒྱུ་ཞེས་པ་ལེགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོ་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོའི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྒྱན་བརྩམས་པ་གང་ཞིག །རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཁོ་རང་ལ་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུང་པ་པོའི་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་སྟོང་པ་གསུངས་པ་གང་ཞིག །སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས།
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དག །

44

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ལས། ལྷན་ཅིག་གཉིས་མིན་སངས་རྒྱས་བཞིན། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གླིང་གཅིག་ལ་འཁོར་བསྒྱུར་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་དེ་བཞིན་དུ་ཞིང་གཅིག་ལ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་རྒྱུད་ཐ་དད་པ་གཉིས་མི་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱོད་རང་ལ་ལུང་དེའི་དོན་དེ་ལྟར་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བ་ང་ལས་ནུ་བྱུང་མ་ཐག་གི་དུས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་འཁོར་བསྒྱུར་གསོ་སྦྱོང་འཕགས་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྐྱེས་མ་ཐག་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས། འདོད་ན། གསོ་སྦྱོང་འཕགས་དང་ཡབ་སྲས་ལྷན་ཅིག་གསུང་གླེང་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །གླིང་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་དུ་འབྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གླིང་གཅིག་ལ་འཁོར་བསྒྱུར་གཉིས་ཀྱིས་དུས་མཉམ་དུ་འཁོར་ལོ་མི་བསྒྱུར་བ་ལྟར་ཞིང་གཅིག་ཏུ་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་པའི་མཛད་པ་གཅིག་ཆར་དུ་མཐུན་སྣང་དུ་མི་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སློང་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་རྩ་ལས། མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་པོ་དང་བྱང་གི་སྒྲ་མི་སྙན་པ་ནི་སྡོམ་པའི་ཞིང་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་དང་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་གྱི་མི་མ་ཡིན་པའི་འགྲོ་བ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བར་བཅས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྡོམ་གསུམ་རབ་དབྱེ་ལས། ལྷ་དང་བྱིས་པའི་དགེ་སློང་ནི། །འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་དག་ལས་བཀག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་སྡོམ་གསུམ་གྱི་སྡོམ་པ་གསུམ་ཀའི་བཤད་པ་ཚིག་ཟིན་ཆུ་མི་ཐུབ་པ་མང་ཡང་འདིར་ནི་བཀག་ཙམ་བཤད་ཀྱི། མེད་ཅེས་བཤད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བསྙེན་པར་རྫོགས་མ་ཐག་གི་བཅུ་བདུན་སྡེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིས་པ་གཞོན་ནུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་

45

བྱམས་གཞུང་།

པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་ཡིན་པར་ཐལ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱིམ་པའི་མཛད་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་སུ། ཀ་པི་ནའི་རྒྱལ་པོ་འདུལ་ཆེད་དུ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་ཆ་ལུགས་བཟུང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་སློང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆ་ལུགས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་སློང་ཡིན་པར་རྟོག་གེ་འབར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགའ་ལྡན་རྟེན་ཅན་གྱི་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲུལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྲུལ་པ་ལ་ལྷ་སོགས་གང་ཟག་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷ་མི་གང་རུང་ཡིན་ན་སངས་འཕགས་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་ལོ། །
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་རྟེན་འདོད་ལྷའི་ལུས་རྟེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འདོད་ལྷ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ལ་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདོད་ལྷའི་ལུས་རྟེན་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ལ་བེམ་པོ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་དེར་ཐལ། འདོད་ལྷའི་ལུས་འདོད་ལྷའི་སོ་སྐྱེའི་མིག་གི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱལ་པོ་གཞོན་ནུ་དོན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མིའི་ལུས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་མངལ་སྐྱེས་ཀྱི་མིའི་རྟེན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བེམ་པོ་དང་ཤ་ཁྲག་མེད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་ནི་སྲེད་མེད་ཀྱི་བུ་ལྟར་མཁྲེགས་པ་སྲ་བ་སྙིང་པོ་ཅན། མི་ཤིག་པ་རྡོ་རྗེའི་རང་བཞིན་ཅན་ནོ། །ནས། སྐུ་ལ་ནི་ཕོ་བ་དང་ལོང་ཀ་མེད་དོ། །རྣག་གམ་(1)ཁྲག་གམ་ངར་སྣབས་སམ། ནས། སྐུ་ནི་འཛམ་བུ་ཆུ་བོའི་གསེར་གྱི་གར་བུ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁོང་སྟོང་མ་ཡིན་པ། བུ་ག་མེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས། ལྕི་ཁྱད་རྡོ་རྗེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁྲག་གམ། མཆིལ་མའམ། ངར་སྣབས།

46

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
(1)དང་འཇམ་ཁྱད་ཀ་ཙ་ལི་དི་ཀ་ལྟར་རེག་ན་བདེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་གྱིས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པར་ཐལ། མི་ཡུལ་དུ་གདུལ་བྱ་ཐུན་མོང་བ་ལ་རིམ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་ཀྱང༌། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་སོ་སོའི་ངོར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སོ་སོར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། (2)བསམ་གྱིས་ཁྱབ་དཀའ་ཡང་ཆུ་འབབ་ལྟར་དེ་འཆད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དཔེར་ན། ངེས་མ་ངེས་ལ་འཇུག་པ་ཕྱག་རྒྱའི་མདོ་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཆོས་བཅུ་གོ་ཞིང་འཆད་པའི་ཡུན་གྱི་གཅིག་འཆད་པའི་ཡུན་ལ་ཤཱ་རིའི་བུས་ཆོས་དེ་འདྲ་སྟོང་གོ་ཞིང་འཆད་ནུས། དེས་གཅིག་བཤད་པའི་ཡུན་ལ་མོའུ་དགལ་བུས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱད་ཁྲི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་འདའ་ནུས། དེས་གཅིག་འདའ་བའི་བར་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གླིང་རེ་རེར་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང༌། སྐྱེས་རབས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མ་འོངས་པ་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། སྟོན་པ་འདི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བ་མ་སྟོང་བར་དུ་འཚང་རྒྱ་ཚུལ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྲིད་པ་ཇི་སྲིད་གནས་པར་སྟོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་རྩོམ་པ་པོ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་འདྲ་ཡང་འཇམ་ཁྱད་ཀཙ་ལིན་དི་ཀ།།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསམ་མི་ཁྱབ།

47

ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།
ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྙེད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་རྙེད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཆོས་ཅན། རྙེད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། གང་ཟག་གཞན་གྱིས་རྙེད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱི་རྒན་རྒྱ་བོས་རྙེད་བཀུར་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་འཕྲིན་ལས་ཉེར་བདུན་གྱི་ཐོག་མ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། འགྲོ་རྣམས་ཞི་བའི་ལས་དང་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྙེད་བཀུར་དོན་གཉེར་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་རིགས་འདྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་སྤོང་འདོད་ཀྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་འདོད་གྱི་བློ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུད་ལ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།
ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ་རྣམས། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གཞི་ཤེས་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་ཉན་རང་གི་ཡུམ་དུ་བཤད་པས། དེས་ཉན་རང་གི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་བཤད་པ་ལ། རྐང་པ་དང་པོ་བྱུང༌། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། གཞུང་འདིས་རྟེན་ཐབས་འབྲས་བུ་གསུམ་གྱི་སྒོས་བསྟོད་དེ། རྟེན་ཉན་རང་ཉེར་ཞི་འདོད་པ་རྣམས་འབྲས་བུ་སྡུག་བདེན་

48

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རགས་པ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་པའི་སྒོས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཅེས་པའི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་དེའི་དངོས་བསྟན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རང་རྒྱལ་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་རྣམས་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་རྣམས་དེའི་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སློབ་པ་རྣམས་ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་དང༌། རང་རྒྱལ་སློབ་པ་རྣམས་དེའི་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། འགྲེལ་བ་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་པའི་སྐྱེ་མེད་དེ་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གང་ཟག་གི་བདག་གི་སྐྱེ་མེད་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་ལ་ཕ་མའི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ལྡོག་པ་ངོས་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྗོན་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། མ་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་ནི་ཐབས། །ཉེ་དུ་བྱང་ཆུབ་ཕྱོགས་རྣམས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསམ་པ་ལ་ཕ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ལ་མར་བཤད་པའི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་བསྟན་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཡུམ་ལ་དེས་ཁྱབ་པར་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་གཙོ་བོ་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་ཉིད་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་གོ་རིམ་དང་ལུས་ཀྱི་གོ་རིམ་མི་མཐུན་པ་ཅི་ཡིན་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་མཆོད་བརྗོད་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང་རྩ་འགྲེལ་སྦྱོར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་རིན་ཆེན་སྒྲོན་མེ་ལས། གླེང་གཞི་རྒྱས་པར་བཀའ་སྩལ་དོན་མཆོག་རྣམས། །སྡུད་པར་བྱེད་པ་ཕྱག་འཚལ་ཚིགས་བཅད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་དེ་རྩ་འགྲེལ་དུ་མ་སྦྱར་ལ་མཁས་པ་གཞན་གྱིས་ཀྱང་མ་བཤད་

49

ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།

པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པས་སྐབས་བརྒྱད་པ་རྫོགས་པའི་རྗེས་སུ་བཤད། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དགོས་འབྲེལ་འོག་ལུས་རྣམ་བཞག་གི་བར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་སྐབས་བསླབ་པའི་འབྲས་བུའི་ལེའུ་སྟེ་བརྒྱད་པའོ། །འོན་ཏེ་གླེང་གཞིའི་ལེའུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱ་བ་རྩོམ་པའི་དགོས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གསང་བ་བསྟན་པའི་དབང་དུ་བྱས། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་འདི་སྐད་དང་བདག་ཐོས་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། མཆོད་བརྗོད་དང་གླེང་གཞི་སློབ་དཔོན་དང་འཕགས་པ་གཉིས་ཀས་མ་སྦྱར་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དེ་གཉིས་(1)མི་མཐུན་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་གོ་རིམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་ལ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ན་ལམ་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་འཇུག་ཆེད་དུ་གཙོ་བོར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་འབའ་ཞིག་ཡུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་ནས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རེད་མདའ་ཟེར། དེའི་སྐྱོན་མེད་དེ།
གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཟེར་ན། བཞེད་ཚུལ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྤྱིར་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པ་སྲིད་ཀྱང་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་སྐབས་ནས་ཀྱང་དེའི་ལམ་སྟོན་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ཁོ་ནའི་ལམ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མི་མཐུན་ཀྱང།

50

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དོན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་དེ་ལྟ་བུའི་གདུལ་བྱ་སྲིད་ཀྱང་སྐབས་འདིར་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་དེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་ (1)པས་དེ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། རིགས་ངེས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་པའི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བསྡུས་པར་འགྱུར་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པ་ཟུར་དུ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ལམ་ཤེས་ཐོབ་པ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་འདོད་པ་རྒྱུ་མཚན་ཟེར་བ་ཡང་སྔ་མ་དེས་ཁེགས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་སྐྱེས་བུ་འབྲིང་གི་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དེ་ལྟར་བཤད་དོ་ཟེར་བ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་གི་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་དགོས་ཀྱང་འབྲིང་གི་ལམ་དངོས་ལ་འཁྲིད་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡུམ་སྲས་ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་དགོས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཁྱེན་པ་སྔ་མས་འཕགས་པ་ཕྱི་མ་སྐྱེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་ཡུམ་གྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་སྲས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྲས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡུམ་གང་ཞིག རང་སྲས་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་སྲས་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཡུམ་དང༌། དེའི་མཁྱེན་པ་དང༌། དེའི་ལམ་དང༌། དེའི་མངོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག་ཡིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར།

51

ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡུམ་སྲས་ལ་དུས་མཉམ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྲས་གང་ཟག་དང་ཡུམ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པས་དུས་མི་མཉམ་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་ཁྱོད་ལ་ཁས་སོ། །གཞན་ཡང། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་(1)དེ་སངས་འཕགས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་སུ་འགལ། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འབྲས་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་དང་འབྲས་ཡུམ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བདེ་བའི་མངལ་གནས་སྙིང་རྗེའི་མ་མ་ཅན། །གང་ཡིན་དེ་དག་ཐུབ་པའི་རྗེས་སྐྱེས་སྲས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་མ་ནི་གསོ་མཁན་ལས་ཡུམ་དངོས་སུ་མ་གྲགས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འབྲི་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག གཞན་ཡང༌། མཁྱེན་པ་དེ་གང་ཟག་དེའི་ཡུམ་ཡིན་ན་དེའི་རྒྱུ་ཡིན་དགོས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁྱེན་པ་དེས་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་གི་དོན་ཆེན་པོ་སྒྲུབ་པས་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང༌། དེས་གང་ཟག་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་གསོ་བས་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང༌། གོང་ནས་གོང་དུ་སྐྱེད་པས་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཡུམ་སྲས་མ་བུ་ལྟར་སྔ་ཕྱི་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ཡང་སངས་འཕགས།

52

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྟེ། ཉི་ཁྲི་དག་ལྡན་ལས། འདི་ཇི་ལྟར་དེ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་དོན་ཆེན་པོ་གསུམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གང་(1)ཡང་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཕན་པ་ཆེན་པོ་འདོགས་པ་དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་ན་མ་ཞེས་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པར་བསྟོད་པ་ལས། དཔའ་བོ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །གསོ་མཛད་སྐྱེད་པར་མཛད་པ་སྟེ། །ཁྱོད་ནི་བྱམས་མའི་ཡུམ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དག་ལྡན་ལས། དེའི་ཕྱིར་དོན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་གསོ་བ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེའི་ཕྱིར་ཡང་འདི་ཡུམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིར་མངོན་རྟོགས་ཡུམ་དང་གང་ཟག་སྲས་སུ་འཇོག་པ་ནི་མ་དང་བུ་ལྟར་ངོ་བོ་བསྐྱེད་པས་འཇོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་རང་སྲས་འཕགས་བཞིའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་སྒོས་མ་བསྟོད་པར་ཐལ། དང་པོས་གཞི་ཤེས་ལ་རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་སྒོས་མ་བསྟོད། གཉིས་པས་ལམ་ཤེས་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྟོད། གསུམ་པས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་དེ་ལྟར་མ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུམ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྦྱོར་བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་དངོས་སུ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་ནི་དོན་བརྒྱད་བསྡུས་ལ། ནས། ཞེས་དེ་ལྟར་ཐུགས་ལ་བཞག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྦྱོར་བཞིའི་དང་པོ་གསུམ་ལ་སོ་སྐྱེའི་ལམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།། མཆོད་བརྗོད་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་ལ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་སོ་སྐྱེ་རྣམས།

53

ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།
བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། (1)དེའི་ཕྱིར། རྐང་པ་དང་པོ་ཉན་ཐོས་སློབ་པ་ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་པའི་ཡུམ་(2)ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོའི་དངོས་བསྟན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དང་ཉན་ཐོས་འཕགས་པའི་དེ་རྣམས་དངོས་བསྟན་ཕལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་(3)རྟོགས་རིགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་དངོས་བསྟན་དང༌། ས་བཅུའི་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞི་ཤེས་ཀྱང་འོག་ནས་མདོའི་དྲིས་ལན་གྱི་དོན་བསྡུ་བའི་སྐབས་ནས་བཤད་པ་ལྟར་མི་རྟག་སོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། གོ་རིམ་དང༌། གྲངས་ངེས་དང༌། ཡུམ་སྲས་ཀྱི་དོན་དང༌། བསྟོད་ཡུལ་གྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོས་བཟུང་བ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། རང་སྲས་སྐྱེས་བུའི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ཡུམ་གྱི་མཚན་ཉིད། སྐབས་བསྟན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་སྦྱར། ཡུམ་དང༌། མཁྱེན་པ་དང༌། ལམ་དང༌། མངོན་རྟོགས་བཞི་དོན་གཅིག གཉིས་པ་ནི། མཆོད་བརྗོད་དང་གཞུང་གི་མཁྱེན་གསུམ་གོ་རིམ་མི་གཅིག་ཀྱང་སྐྱོན་མེད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རིམ་པ་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱའི་ལམ་སྐྱེ་རིམ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན། ལུས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་རྣམ་མཁྱེན་བཤད་པ་སོགས་ནི་དགོས་པའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེས་བུ་ཆེན་པོའི་ལམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བ་ལ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གིས་བསྡུས་པའི་འབྲིང་དང་ཐུན་མོང་བའི་ལམ་ལ་བློ་སྦྱོང་བ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་དང་པོར་གཞི་ཤེས་དང༌། དེ་ནས་ལམ་ཤེས། དེ་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ལ་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོས་འཇུག་པ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྐང་པ་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཉན་ཐོས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྐང་པ་དང་པོའི།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས་རིགས་རྣམས།

54

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉིད་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དང་པོར་ཐོས་བསམ་གྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཤེས་ནས་དོན་གཉེར་དགོས་པས་རྣམ་མཁྱེན་དང་པོར་བཤད། དེ་ཡང་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་དགོས་པས་དེ་རྗེས་ལམ་ཤེས་དང༌། དེ་ལ་ཡང་གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ཡང་ཤེས་དགོས་པས་དེ་གསུམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལ་འབྲས་བུ་བསྟན། ཞེས་པ་ནས། དེའི་འོག་ཏུ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་(1)ཕྱིར། དངོས་ཀྱི་བསྟོད་ཡུལ་གྱི་ཡུམ་ལ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དོན་གཉིས་ཕུན་ཚོགས་སྒྲུབ་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལ་དེ་གསུམ་གྱིས་ཆོག །གཞན་དོན་ཕུན་ཚོགས་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་ཉམས་སུ་བླངས་པས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་ལ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་གསུམ་དུ་ངེས་ཤིང༌། སྤངས་པ་ཕུན་ཚོགས་ཀྱང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་ཕྲ་རགས་གཉིས་དང་དེ་གསུམ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཉམས་ལེན་གསུམ་གྱིས་འགྲུབ་པའི་(2)ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གཞན་དོན་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དང༌། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་ལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་ལ་ལམ་ཤེས་དང་རྣམ་མཁྱེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དངོས་བསྟན་གྱི་བསྟོད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་དོན་རྟོགས་པ་ཕུན་ཚོགས་སླ། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ།

55

ཉན་ཐོས་ཞི་འཚོལ་མ།

ཉམས་ལེན་གྱི་ལམ་ཁོ་ནས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ཀ་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པས། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། ཡུམ་སྲས་ཡིན་ན་བསྐྱེད་བྱ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་དང༌། བཞེད་དོན་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་དང༌། གསོ་བྱ་གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་སྲས་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་གསེར་ཕྲེང་དག་ལྡན་རྒྱན་རྩ་འགྲེལ་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གང་རུང་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ་ཚིག་རྐང་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡུམ་གྱི་མཚན་གཞི། དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་པར་སླ།རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསྐྱེད་བྱའི་སྲས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཁྱོད་ཀྱི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་བསྐྱེད་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་བསྐྱེད་བྱའི་སྲས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་འགལ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པ་ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ངོ་བོའི་ལྡོག་ཆ་ཁོ་ནས་བསྟོད་པར་ཐལ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད། ལམ་ཤེས་ལ་ལམ་གསུམ་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད། རྣམ་མཁྱེན་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ལམ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་རྟོགས་

56

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི། མདོ་ལས། མ་ནི་ཤེས་རབ་ཅེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང༌། གསོ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་དང༌། བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྲུན་པར་མཛད་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་ནི། རྩ་བར། ཉེར་ཞིར་འཁྲིད་དང༌། འཇིག་རྟེན་དོན་སྒྲུབ་དང༌། འདི་གསུངས་པ་ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐེག་མཆོག་ལ་མོས་ས་བོན་ཤེས་རབ་ནི། །སངས་རྒྱས་ཆོས་བསྐྱེད་མ་དང༌། ཞེས་པའི་བསྐྱེད་མ་ཞེས་པའི་ཡུམ་བྱེད་ཚུལ་དང་དག་ལྡན་ལྟར་བསྟོད་པའི་ཕྱིར།

57

གཅིག་དུ་བྲལ།

གཅིག་དུ་བྲལ།
གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་པའི་བཤད་ཐབས་དགོས་དོན་གྱིས་དབང་རྣོན་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་བཤད་པར། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པ་རྣམས་ཀྱང་གཅིག་དང་དུ་མའི་ངོ་བོ་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མཆོད་བརྗོད་ལས་མཁྱེན་གསུམ་བདག་གཉིས་ཀྱིས་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ལ་དབང་རྣོན་གྱིས་དཔྱད་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བས་རིགས་པ་གང་གིས་དཔྱོད་ཅེ་ན། རིགས་པ་ལྔ་སོགས་ཀྱིས་དཔྱད་ཚུལ་བཤད་པ་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། (1)ཚིགས་བཅད་དེ་ཐོས་ནས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དབང་རྟུལ་གྱིས་ཐོས་མ་ཐག་ཐེ་ཚོམ་མེད་པར་དང་བ་བསྐྱེད། ཆོས་ཀྱི་རྗེས་འབྲངས་རྣམས་གཅིག་དུ་བྲལ་སོགས་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་སྒོས་ཡུམ་གྱི་ངོ་བོ་དང་ནུས་པ་ལ་དང་བ་ཤུགས་དྲག་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག །རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྟུལ་ཡིན་ན་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པའི་སྒོས་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་བསྐྱེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལྟར་མ་རྟོགས་པའི་སྒོས་ཐོག་མར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་མ་རྟོགས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྟུལ་བོ་ལ་ནི་ངེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྣོན་ཡིན་པས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚིག་དེ།

58

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྣོན་དང༌། རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་འབྲིང་དང༌། ཉན་ཐོས་རིགས་ཅན་རྣམས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་རྟུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྟུལ་པོ་དང༌། ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ་མ་ངེས་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྣོ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་ཀྱང་རྣོ་རྟུལ་ནི་བློའི་འཇུག་པ་མྱུར་བུལ་གྱིས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་རྣོན་པོ་ཡིས། །རྟོགས་སླ་རྟུལ་པོས་རྟོགས་དཀར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས། ཞེས་པས་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་གྱིས་ཡུམ་སྟོན་པའི་མཆོད་བརྗོད་ལ་གནོད་པ་མ་མཐོང་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང་(1)ཤེས་རབ་ཀྱི་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་མཐོང་བས་དང་བ་སྐྱེ་ཚུལ་བསྟན་ཟེར། འོ་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་དེས་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། དང་བ་སྐྱེད་ཚུལ་དང་པོ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བ་སྐྱེད་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡུལ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ནས་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡོད་པར་རྟོགས་ནས་དང་བ་བསྐྱེད། (2)ཡུམ་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་བསྟོད་པ་ལྟར་རིགས་ཅན་གསུམ་དང་འཕགས་པ་བཞིའི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་གྱིས་ནུས་པ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུལ་ལུགས་གསུམ་པ་ཅན་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་དོ། །ཞེས་ངོ་བོ་ལ་དང་བ་སྐྱེ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་པ་བསྐྲུན་པར་མཛད་པ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྲིད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་རབ་སོགས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡུམ་ལ་ངོ་བོ།

59

གཅིག་དུ་བྲལ།

ངེས་པར་བཟུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ངེས་པར་བཟུང་སྟེ་ནུས་པ་ལ་དང་བ་(1)སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གཉིས་ཀ་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་ཡིན་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ཐོས་ནས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐོས་ནས་དང་བ་སྐྱེ་བར་བསྟན་གྱི་དང་བ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་དབང་རྣོན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབང་རྣོན་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་དཔྱད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡོན་ཏན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྗེས་དཔག་རང་གི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ། །ལུང་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་རྒྱུ་མཚན་དུ་བྱར་མི་རུང༌། ཞེས་སོ། །མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞལ་བྱའི་གནས་གཉིས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་(2)དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་གཉིས་རྟགས་ཀྱིས་(3)སྒྲུབ་པའི་ཚེ་ཐོག་མར་ངེས་ལེགས་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་བསྒྲུབས་ནས། དེ་རྗེས་སུ་མངོན་མཐོའང་དེས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བླང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་ནི། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་ངེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་བསླུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལའང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཞལ་བྱའི་གནས་མངོན་གྱུར་དང་ཅུང་ཟད་ལྐོག་གྱུར་དང་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱེ་བ་དང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དེ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྒྲུབ།

60

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཤིན་ཏུ་ལྐོག་གྱུར་གསུམ་གྱི་ནང་ནས་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་འགོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་དག་པ་ན་ལུང་འགོད་པ་གང་ཞིག །དེའི་ཚེ་དཔྱད་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མ་དག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནས་གསུམ་པར་ནི་འཕོས་པ་ན། །ལུང་འདྲེན་པ་ནི་མཁས་པའི་ལུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྣོན་ལུང་དོན་ལ་དཔྱད་པ་དག་ནས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གནས་གཉིས་པའི་དཔྱད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་ལྐོག་གྱུར་ཙམ་གྱིས་སྐབས་འདིར་གནས་གསུམ་པའི་ལུང་གིས་དཔྱད་པ་སྐབས་མ་ཡིན་པས་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གང་ཤེས་ཐམས་ཅད་ལུང་གིས་བསྒྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་ན་རབ་གྲགས་དོན་དག་ལ། །བསྟན་བཅོས་དོར་ནའང་ཉེས་པ་མེད། །ལྐོག་གྱུར་དག་ལ་བསྟན་བཅོས་ནི། །མི་འདོད་དཔྱོད་པ་ཉིད་མི་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་ནས། དེའི་དོན་གོམས་པས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ཡོད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབང་རྣོན་གྱིས་སྐབས་འདིར། ནས། ཉེས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། འགྲེལ་བ་ལས། མཁྱེན་གསུམ་ལ་དང་བའི་དད་པ་ལས་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་ལ་རིམ་གྱིས་འཇུག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་ན། ནས། འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འོ་ན། དབང་རྣོན་གྱིས་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་ནུས་ཤིང་

61

གཅིག་དུ་བྲལ།

བསྒྲུབ་བྱའི་དོན་བསྒོམ་པས་གསལ་སྣང་འབྱུང་བར་བསྒྲུབ་ནུས་ན་ལམ་(1)ཀུན་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་ངེས་ནས་དེ་ལ་གོམས་ན་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་འབྱུང་བར་ངེས་ན་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་གྱིས་ཞུགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབང་རྣོན་གྱིས་ཐོག་མར་དང་བ་བསྐྱེད་པའི་སྔོན་དུའང་དེ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོ་ན། གཅིག་དུ་བྲལ། ནས། འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོ། །རོང་ཊཱིཀ་པས། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་དང༌། གཞི་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་བཞིན་དུ་གཞི་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་དོན་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་ལ་འཆད་ཅིང་ཐེག་དམན་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་ཅེས་སེང་བཟང་ལ་ཞེ་སྡང་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགལ་བའི་ཁུར་ཤིན་ཏུ་ལྕི་བ་ལྷུན་པོ་ལྟ་བུས་ནོན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་འདྲ་ཁས་ལེན་མཁན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། མ་ཁྱབ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ་སྡང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །རྣམ་བཤད་ལས། འདི་(2)དག་གིས་ནི་ནས། ཐན་མཐོང་བ་ལྟར་བྱེད་པ་དག་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། མེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡོད་ན་དགག་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་སྡེ་སྤྱོད་པ་དང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀུན་མཁྱེན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས། དག་གིས། ཞེས་པ་ནས་ཐན།

62

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་གཉིས་ཀའི་ལུགས་ལ། གཞི་གྲུབ་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་ལ་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ཆུབ་བླ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཐ་སྙད་དུ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཤེས་རབ་སྒྲོན་མེ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་བཏགས་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་མེད་པ་མིན་པ་ནི་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པ་མིན་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཡོད་མེད་ནི་མཚན་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད་ཡོད་མེད་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལའང་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། མིང་དང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་ཡིན་ཀྱང༌། ཐ་སྙད་དུ་མིང་བརྡས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུགས་སོགས་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ཁྱད་པར་ལ་ཀུན་བཏགས་ཚུལ་ནི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཀུན་བཏགས་པའམ་སྒྲོ་འདོགས་པ་དང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་མིང་གིས་བཞག་པ་དང་བརྡའམ་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཀུན་བཏགས་ནི། ཞེན་ཡུལ་དེ་དོན་དམ་པར་ཀུན་བཏགས་པ་དེ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་མིང་དང་བརྡས་བཞག་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲ་རྟོག་གིས་བཏགས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (1)འདི་ཉིད་ལས། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་སྟེ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་བྱང་ཆུབ་བླ་མའི་དྲིས་ལན་ལས། དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་ཁེགས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྟོག་པས་བཞག་པ་ཙམ་མིན་པའི་རང་མཚན་འདོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདིའི་འགྲེལ་ཆེན་ལས།

63

གཅིག་དུ་བྲལ།
རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་ཆོས་རྣམས་ལ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཙམ་ཞིག་འདོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་(1)སྣང་བའི་སྤྲུལ་གཞིའི་རྡེ་ཤིང་ངོས་ནས་མི་སྣང་བར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། རྡེའུ་ཤིང་བུ་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་རིགས་འདྲ་སྔ་མས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་རྡེ་ཤིང་གི་ངོས་ནས་ཡོད་ན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྣང་བ་དེ་ཉིད་བློ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་བཞག་པ་མིན་པར་རྡེ་ཤིང་སོགས་ཀྱི་ངོས་ནས་ཡོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བློ་འཁྲུལ་པ་ལ་ཡང་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་སྣང་ཡང་མིག་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་གི །གདོད་ནས་(2)སྒྱུ་ལས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་བསྐྱེད་པ་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ཡོད་མོད་ཀྱང༌། མིག་བསླད་པའི་ཤེས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་སྣང་བ་ཡིན་གྱི། རང་གི་གཉུག་མའི་རྒྱུ་རྐྱེན་ལས་དེར་སྣང་དུ་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། མིག་བསླད་པས་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྤྲུལ་གཞི་མེད་པའི་ཕྱོགས་ལའང་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་གི་སྣང་བ་འཆར་བར་ཐལ། དེ་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་རྟ་གླང་དུ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྲུལ་གཞིའི་(3)རྫས་སྔགས་གཉིས་དང་མིག་བསླད་པ་གསུམ་ཀ་ཚོགས་དགོས་པར་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐག་ཁྲ་ལ་སྦྲུལ་དུ་སྣང་བའི་ཚེ་ཡང་ཐག་ཁྲ་མེད་པའི་ས་ལའང་སྦྲུལ་དུ་སྣང་བ་འཆར་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། མིག་བསླད་པ་ལ་རྟ་གླང་དུ་སྣང་བ་ན་དེའི་ཤེས་པ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཤིང་ལ་སོགས་པ་དེར་མི་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྤྲུལ་གཞིའི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྒྱུ་མའི་རྟ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྔགས་རྫས།

64

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྣང་ཞེས་སྨྲ་མི་ནུས་པ་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ལས། བློ་ལ་སྣང་བ་འདི་ཁོ་ན། །ཀུན་རྫོབ་གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཚད་དང༌། ལྷག་མས་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཚད་བསྟན་ཟེར་ན། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ན་སྔ་མའི་ཀུན་རྫོབ་དེར་ཡོད་དགོས་པར་ཐལ། དེས་དེའི་གྲུབ་ཚད་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཐ་སྙད་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། སྔ་མའི་ཀུན་རྫོབ་དེར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། བ་ལང་རྫི་ལ་སོགས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་མཐོང་བ་དེ་ལྟར་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་རྣམ་པར་གནས་ཀྱི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དམ་དེར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། གཞན་ནི་གཅིག་ཤོས་སོ། །དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཇི་ལྟར་སྣང་བཞིན་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །འདི་ལ་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་གོ །ཞེས་པ་སྔ་ཕྱིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གྲུབ་ཚད་དང༌། དོན་དམ་དུ་གྲུབ་ཚད་བསྟན་ཟེར་བའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་དོན་དམ་གྱི་དཔྱད་པ་མི་འཇུག་ཅེས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཁོ་བོ་ཅག་ནི་འདི་དཔྱོད་པར་མི་བྱེད་ཀྱི། དཔྱོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་འགོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགོག་བྱེད་རིགས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བ་དེ་གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས། ཡང་ཁ་ཅིག །བདེན་པའི་གཅིག་དང་བདེན་པའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་

65

གཅིག་དུ་བྲལ།

བ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཟེར་ན། བདེན་མེད་ཡིན་ན་དེ་གང་རུང་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀ་བའི་ཆོས་ཉིད་བདེན་པའི་གཅིག་ཡིན། འདུས་བྱས་སྟོང་ཉིད་དང༌། འདུས་མ་བྱས་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བདེན་པའི་དུ་མ་ཡིན་པའི་ (1)ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པའི་ཆོས་གཅིག་དང་བདེན་པའི་ཆོས་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོད་ན་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་ངེས་པ་དེས་བདེན་པར་ཡོད་ན་བདེན་པའི་གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དེས། སྒྲ་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲ་བྱས་ན་སྒྲ་མི་རྟག་པས་མ་ཁྱབ་པར་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བྱས་ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་གསར་དུ་གཅོད་རྒྱུའི་སྒྲོ་འདོགས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་པའི་ཧ་ཅང་ཐལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་སྒྲོ་འདོགས་གསར་དུ་མི་གཅོད་(2)པ་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱས་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། བདེན་པའི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར།

66

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པའི་ཚད་མས་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་(1)མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐའ་གཅིག་ཏུ་རྟག་འཛིན་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་པར་བཤད་པ་ཙམ་གང་ཞིག །དེ་ཆོད་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒྲོ་འདོགས་ཡོད་པ་མང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། རྩོལ་བྱུང་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་དག་ལ་རྟག་པ་ཡོད་པའི་སྒྲོ་འདོགས་ཆོད་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྒྲོ་འདོགས་དེ་འདྲ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིར་རྒོལ་ཡང་དག་གི་རྒྱུད་ལ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་བསྒྲུབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཙམ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒྲུབ་ངག་གི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གལ་ཆེ་ཡང༌། རྣམ་འགྲེལ་མཐའ་དཔྱོད་དུ་དཀའ་གནད་བཤད་ཡོད་པས་དེར་བལྟས་ན་ཤེས་སོ། །
རང་ལུགས་ལ། སློབ་དཔོན་གྱིས་རྟགས་ཀྱི་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་དགོས་པ་དང༌། དེའི་གྲུབ་ཚད་དང༌། དེ་འགོག་པའི་རིགས་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་པ་ལ་དགག་བྱ་ངོས་ཟིན་དགོས་ཏེ། དེ་ངོས་མ་ཟིན་པར་དེ་བཀག་པའི་མེད་དགག་སྟོང་ཉིད་ངོས་མི་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དགག་བྱ་ངོས་བཟུང་བ་ནི་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་འདིའི་བདེན་པར་འཛིན་ལུགས་དང༌། བཟུང་བའི་དོན་སྤྱི་བློ་ལ་ཤར་ནས་ངོས་ཟིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དོན་སྤྱི་མ་ཤར་བར་ཚིག་གི་སྒྲུབ་ཚད་དང་འཛིན་ཚུལ་གྱི་སྒྲ་སྤྱི་ཡོད་ཀྱང་ངོས་ཟིན་པའི་གོ་མི་ཆོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདིར་བདེན་པར་གྲུབ་པ་སོགས་སུ་འཛིན་པའི་འཛིན་ལུགས་སམ་དེས་ཇི་འདྲ་ཞིག་ཏུ་བཟུང་བའི་དགག་

1 པར་ཐེངས་གཉིསཔ། མ་ཁྱབ།

67

གཅིག་དུ་བྲལ།

བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པོར་མ་ཤར་བར། དེ་རྣམས་སུ་སྒྲུབ་པ་མི་སྲིད་ཅེས་པའི་བརྡ་(1)འཇག་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ལྟར་སྒྲུབ་ན་གནོད་པ་འདི་ཡོད་དང༌། མ་གྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་འདིའོ་ཞེས་མང་དུ་སྨྲས་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་མི་གོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐབས་འདིར་བརྟགས་པ་མཐའ་བཟུང་གི་བདེན་པར་གྲུབ་ཚད་བཞག་ཏུ་ཡོད་དེ། བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་མ་ཡིན་པར་གཟུགས་སོགས་གདོད་ནས་རང་གི་སྡོད་ལུགས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སྣང་བ་ན་བློ་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་མ་ཡིན་པར་གདོད་ནས་སྤྲུལ་གཞིའི་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་བཞིན་ནོ། །དེ་ཡང་གཟུགས་སོགས་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་བར་སྣང་བ་ན་ཤེས་པ་ལ་དེར་སྣང་བ་ཁོ་ནར་ཟད་ཀྱི་དེ་དག་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་པ་མིན་ཞེས་བྱ་མི་རུང་བས། བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་པ་དང༌། རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པ་མི་འགལ་ཏེ། འདིར་བློ་ལ་སྣང་བ་ཡང་གདགས་གཞིའི་ངོས་ནས་སྣང་བར་འདོད་པའི་(2)ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མིན་ན་ཐམས་ཅད་ལ་གཟུགས་སྣང་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བུམ་པ་བུམ་འཛིན་དབང་མངོན་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པར་བུམ་པ་རང་གི་གནས་ལུགས་དབང་གིས་ཡོད་པ་དེ། བུམ་པ་བདེན་པར་གྲུབ་ཚད་དང༌། དེ་ལྟར་ཡོད་པར་འཛིན་པ་བདེན་འཛིན་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་དེ་ལྟར་གྲུབ་ན་བུམ་པ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་རྫུན་སྣང་ཅན་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་རྫུན་སྣང་ཅན་ཡིན་པའི་(3)ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསླུ་བའི་ཆོས། །ཞེས་དང༌། ལང་གཤེགས་ལས། དངོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ཀུན་རྫོབ་ཏུ། །དམ་པའི་དོན་དུ་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཟློག་ཟླའི་ཡོད་པ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཇོག
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། དེ་མ་ཡིན་ན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར་ཏེ། བུམ་པ།

68

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
སྣང་བ་ལས། དེས་ཀྱང་སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་དངོས་པོའི་བདག་ཉིད་ལྟ་བུར་ཉེ་བར་སྟོན་པ་མཐོང་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་བསམ་པའི་དབང་གིས་དངོས་པོ་རྫུན་པའི་ངོ་བོ་ཐམས་ཅད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྲོག་ཆགས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་གཟུགས་སོགས་འཇོག་པའི་གང་ཟག་བསྟན། ཡང་དག་པར། ནས། དེའི་ཕྱིར་བར་གྱིས་སྣང་ཚུལ་བསྟན། བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེས་པས་དེ་དག་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ཚོགས་དྲུག་གི་བློ་གནོད་མེད་བསྟན་ཅིང༌། ལྷག་མས་ཀུན་རྫོབ་བམ་རྫུན་པར་ཡོད་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། བདེན་མེད་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་བདུན་སོགས་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ལ་དཔྱོད་པ་རྣམ་ལྔ་དང༌། རྣམ་བདུན་དང༌། གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་གསུམ་དང༌། རྒྱུ་ལ་དཔྱོད་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མའི་གཏན་ཚིགས་དང། འབྲས་བུ་ལ་དཔྱོད་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་དང༌། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་ཀ་ལ་དཔྱོད་པ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང༌། མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་གི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དཔྱོད་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པའི་གཏན་ཚིགས་དང༌། མཐའ་གཉིས་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་དང་དགུ་སོགས་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པ་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་གཅིག་མ་ཡིན། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་པ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། ཁྱོད་ལ་ཕུང་པོ་བདེན་པའི་རྟེན་དུ་མེད། ཁྱོད་ཀྱང་ཕུང་པོ་དེར་བདེན་པའི་བརྟེན་པར་མེད། རང་གི་ཕུང་པོ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། ཕུང་མིན་ཕུང་པོ་ལས་གཞན་མིན། །དེ་ལ་ཕུང་མེད་དེར་དེ་མེད། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཕུང་ལྡན་མིན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་གང་ཞིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེའི་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱོགས་(1)ལྔ་

1 སྔ་ཡིན་ནམ་སྙམ།

69

གཅིག་དུ་བྲལ།

རང་བཞིན་གྱིས་མེད་པས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གང་ཞིག་ཡོད་པ་ཡིན། ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། རྣམ་པ་ལྔས་ནི་བཙལ་བྱས་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སོ་སོའི་སྒྲུབ་ཚུལ་རྩ་ཤེ་དང་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟོས།
གཉིས་པ་ནི། ང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རང་གི་གདགས་གཞིའི་ཕུང་པོ་དང་བདེན་པའི་གཅིག་མ་ཡིན། དེ་དང་བདེན་པའི་ངོ་བོ་ཐ་དད་པའི་གཞན་མ་ཡིན། ཁྱོད་ལ་བདེན་པའི་ཕུང་པོ་རྟེན་དུ་མེད། ཁྱོད་ཀྱང་བདེན་པའི་ཕུང་པོ་དེར་བརྟེན་པ་མེད། ཁྱོད་ཕུང་པོ་དང་བདེན་པར་ལྡན་པ་མ་ཡིན། ཕུང་པོ་འདུས་ཙམ་བདེན་པར་ཁྱོད་མ་ཡིན། བདེན་པར་ཕུང་པོའི་དབྱིབས་ཀྱང་ཁྱོད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤིང་རྟ་རྣམ་པ་བདུན་གྱིས་བཙལ་ན་མི་རྙེད་པ་བཞིན། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་ངར་འཛིན་རྟེན་ནི་དངོས་པོ་མིན། །ནས། ཤིང་རྟ་རང་ཡན་ལག་ལས་གཞན་འདོད་མིན། །གཞན་མིན་མ་ཡིན་དེ་ལྡན་ཡང་མིན་ཞིང༌། །ཡན་ལག་ལ་མིན་ཡན་ལག་དག་དེར་མིན། །འདུས་པ་ཙམ་མིན་དབྱིབས་མིན་ཇི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གཉིས་ཀྱང་གཅིག་དུ་བྲལ་དུ་འདུ་སྟེ། གཅིག་དང་ཐ་དད་ཀྱི་དཔྱད་ཚུལ་གཉིས་ལས་མ་འདས་པའི་ཕྱིར། ཊཱིཀ་ཆེན་གཉིས་དང་ལམ་རིམ་ལྟར་རོ། །
གསུམ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། འདི་དབུ་མ་རྒྱན་གྲགས་ཆེ་ལ། ལམ་སྒྲོན་ལས་ཀྱང༌། ཡང་ན་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དག །གཅིག་དང་དུ་མར་རྣམ་དཔྱད་ན། །ངོ་བོ་ཉིད་ནི་མི་དམིགས་པས། །རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཇོ་བོའི་བཀའ་བབས་ལྟར་ལམ་རིམ་གཉིས་དང་ལྟ་ཁྲིད་ལ་འདི་མང་ཡང་སླར་འཆད་དོ། །
བཞི་པ་རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། རང་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཞན་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ། དོན་དམ་པར་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ།

70

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྒྱུ་མེད་ལས་ཀྱང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་གྲགས་ཆེ་ལ། ལམ་སྒྲོན་ལས། དངོས་པོ་རང་ལས་མི་སྐྱེ་ཞིང༌། །གཞན་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ཀྱང་མིན། །རྒྱུ་མེད་ལས་མིན་དེ་ཡི་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། ཡོད་ཟིན་ནའང་མི་སྐྱེ། མེད་པའང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། (1)དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡོད་པ་རྣམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། །མེད་པ་ནམ་མཁའི་པདྨོ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་མཐའ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ནི། དངོས་པོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་ཡོད་ཟིན་པ་མི་སྐྱེ། མེད་པའང་མི་སྐྱེ། དེ་གཉིས་ཡིན་པའང་མི་སྐྱེ། དེ་གཉིས་གང་ཡང་མིན་པའང་བདེན་པར་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། ཡོད་ན་སྐྱེད་བྱེད་ཅི་དགོས་མེད་ལའང་དེས་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། །གཉིས་ཉིད་ལ་དེས་ཅི་བྱ་གཉིས་དང་བྲལ་ལའང་དེས་ཅི་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བདུན་པ་མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་ནི། མྱུ་གུ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་མི་སྐྱེ་སྟེ། རྒྱུ་དུ་མས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་མི་སྐྱེད། རྒྱུ་དུ་མས་དོན་དམ་པར་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། རྒྱུ་གཅིག་ཁོ་ནས་འབྲས་བུ་དུ་མ་ཡང་མི་སྐྱེད། དོན་དམ་པར་རྒྱུ་གཅིག་གིས་འབྲས་བུ་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། དུ་མས་(2)དངོས་པོ་གཅིག་མི་བྱེད། །དུ་མས་དུ་མ་བྱེད་མ་ཡིན། །གཅིག་གིས་དུ་མས་དངོས་མི་བྱེད། །གཅིག་གིས་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཡིན་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ལུགས་འདིའི་དགག་བྱ་འགོག་པའི་རྟགས་ནི་འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས་པ་འབྲེལ་ཟླ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས། ནས། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། རྡོ་རྗེ་གཟེགས་མ་དང་ཡོད་མེད་སྐྱེ་འགོག་དང༌། མུ་བཞི་སྐྱེ་འགོག་དང༌།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས་གཅིག་མི་བྱེད་དེ། །

71

གཅིག་དུ་བྲལ།

གཅིག་དུ་བྲལ་ཡང་གསུངས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བརྒྱད་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ནི། ས་སོགས་འབྱུང་བ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་འབྱུང་བའི་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་དེ། བྱས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཤེས་པ་བཞིན། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། འདིར་ནི་ས་ལ་སོགས་པ་དག །དོན་དམ་པར་ན་འབྱུང་བ་ཡི། །ངོ་བོ་ཉིད་མིན་བྱས་ཕྱིར་དང༌། །རྒྱུ་ལྡན་སོགས་ཕྱིར་ཤེས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སློབ་དཔོན་འདིས་དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པའི་གཙོ་བོ་གང་ལ་བྱེད་ཅེ་ན། དགག་པའི་རྟགས་ཀྱིས་འགོག་པ་ལ་འགའ་ཟུང་མ་གཏོགས་པ་འགལ་ཟླ་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགོག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་མགོ་མཚུངས་མཛད་པའི་རིགས་པ་གཙོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཤིན་ཏུ་གལ་ཆེ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་པའི་གནད་གང་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གོ་ན་རིགས་པ་ལ་བློ་རྒྱས་པའི་ཕུལ་ཆེར་འགྲོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་དེ་དག་སོ་སོར་ཤེས་སོ། །དགུ་པ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། ཞེས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་དྲོས་པས་ཞུས་པ་ལས། གང་ཞིག་རྐྱེན་ལས་སྐྱེས་པ་དེ་མ་སྐྱེས། །དེ་ལ་སྐྱེ་བའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །རྐྱེན་ལ་རག་ལས་གང་དེ་སྟོང་པར་བཤད། །གང་ཞིག་སྟོང་ཉིད་ཤེས་དེ་བག་ཡོད་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མཐའ་གཉིས་གཅིག་ཆར་སེལ་བའི་རིགས་པའི་རྒྱལ་པོ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། དེ་ཕྱིར་རྟེན་འབྱུང་རིགས་པ་འདི་ཡིས་ནི། །ལྟ་ངན་དྲ་བ་མཐའ་དག་གཅོད་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལས་གཅིག་དང་དུ་བྲལ་ནི་རིགས་པའི་གནད་ཚང་ལ་གསལ་བ་མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་བཤད་ཅིང༌། བཀའ་བབས་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང༌། ཐལ་རང་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལྟ་བ་སྐྱོང་བར་མཁོ་བས་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་ལུགས་ལ་བསྲེ་བསླད་མེད་པར་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། རྟགས་འགོད་པ་དང༌། ཚུལ་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་

72

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གཅིག་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ། དཔེར་ན་གཟུགས་བརྙན་བཞིན། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཡང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མར་མ་གྲུབ་བོ། །ཞེས་པ་ནི་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དངོས་པོ་གང་གང་རྣམ་བརྟགས་ན། །དེ་དང་དེ་ལ་གཅིག་པ་མེད། །གང་ལ་གཅིག་པ་ཡོན་མིན་པ། །དེ་ལ་དུ་མའང་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གང་གིས་དངོས་རྣམས་ངེས་བརྟགས་ན། །ཡང་དག་དུ་ན་དངོས་མེད་(1)དེ། །འདི་ལྟར་དེ་དག་གཅིག་པུ་དང༌། །དུ་མའི་རང་བཞིན་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་(2)ཕྱིར་རོ། །དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡིན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་མིན་ཏེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲོ་འདོགས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་ཚད་མའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པས་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་ཡིན་གྱི། དོན་སྒྲུབ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཡང་མེད་དེ། བསྒྲུབ་པའི་ཡུལ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་པ་དང་སྒྲ་དང་ཐ་སྙད་རྣམས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འདི་ནི་གླང་སྟེ་ལྐོག་ཤལ་ལ་སོགས་པ་འདུས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཞིག་གིས་མཁས་གྲུབ་ཆོས་རྗེས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་འགོག་པ་ནི། སངས་རྒྱས་ལས་ང་མཁས་ཞེས་པའི་འཁྲུལ་སྐད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར།

73

གཅིག་དུ་བྲལ།

ཆེན་པོའོ། །གཉིས་པ་ཚུལ་སྒྲུབ་པ་ལ་སླ་རིམ་བྱས་ན། ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་མི་དགོས་སྙམ་ན། དེ་དགོས་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་ན་བདེན་པར་མེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་དེའི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་མ་གང་རུང་དུ་མེད་པའི་གྲུབ་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཅིག་དང་དུ་མ་ཕན་ཚུན་སྤང་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཕན་ཚུན་(1)སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཡིན་པས། གཅིག་ཡོངས་སུ་བཅད་ན་གཅིག་ཤོས་རྣམ་པར་བཅད་ནས་གཞལ་བ་དང་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། གཅིག་པུའི་བདག་ཉིད་དང་དུ་མའི་བདག་ཉིད་ནི་ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པས་ཕུང་པོ་གཞན་སེལ་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། གཅིག་དང་དུ་མ་མ་གཏོགས་པས། །རྣམ་པ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཡི། །དངོས་པོ་མི་རུང་འདི་གཉིས་ནི། །ཕན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་རུང་དང་བྲལ་བར་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་ཕན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་རྟགས་ལོག་གིས་ཁྱབ་པ་ངེས་ཤིང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་གཉིས་སྡོམ་པའི་བྱེད་པས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྡོག་པ་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཁྱབ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དོན་དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྤང་བ་ཡིན་པས། དངོས་པོ་གཅིག་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་དངོས་འགལ་ཡིན་ལ།

74

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གཅིག་ཐ་དད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང༌། ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སྡོམ་པའི་བྱེད་ལས་ལས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་དང༌། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པས་ལྡོག་ཁྱབ་དང་རྗེས་ཁྱབ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་པ་ནི། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་མ་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེའི་གཅིག་ཏུ་ཡང་མ་གྲུབ་དེའི་དུ་མར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེའི་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་རྩོད་གཞི་བུམ་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ཅིང༌། གཞི་ལམ་རྣམ་གསུམ་ལྟ་བུ་རྩོད་གཞི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་ལ་དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་དང་སྤྱི་དང་རང་རང་གི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཆ་སྟེ་གསུམ་གསུམ་དང་ངེས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་གང་ལའང་རང་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་རང་གི་དོན་སྤྱི་དང་རང་གི་ཡོན་ཏན་(1)གྱི་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་མེད་པ་མི་སྲིད་ཅིང་དེ་དག་ཀྱང་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རང་བཞིན་དེ་བརྩམས་དང༌། །དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་དེ་ལས་བདག །དེ་ཡི་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་ཡང༌། །དེ་དག་དེ་དང་འདུ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་རང་གཞན་གྱི་སྡེ་བས་འདོད་པའི་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་ནམ་མཁའ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆ་མེད་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་སྡེ་བ་དག་ནི། ཞེས་པ་ནས། འདུས་མ་བྱས་མཐའ་དག་ཀྱང་སྔར་བསལ་ཟིན་ཏེ། ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ནི། རང་བཞིན་མེད་པ་ཉིད་དུ་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམ་བཤད་ལས་རྩོད་གཞི་མངོན་གསུམ་གྱི་མ་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆ་བཅས་ཡིན་ཀྱང་ཆ་མེད་མ་ཡིན་མི་དགོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏེ།

75

གཅིག་དུ་བྲལ།

སྙམ་ན། དེ་དགོས་པར་ཐལ། ཆ་བཅས་ཆ་མེད་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་ཆ་བཅས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ན་ཆ་མེད་ཁེགས་པས་ཁྱབ། ཆ་མེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་ནའང་ཆ་བཅས་རྣམ་པར་བཅད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཅིག་ལ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་བློ་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་ལས། དེ་ནི་རྣམ་པ་ཐ་དད་ལྟར། །གཅིག་པུའི་རང་བཞིན་མི་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆ་བཅས་སུ་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་སྟེ། སྔར་བཤད་པ་དང༌། རིགས་པ་འདི་གཉིས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆ་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་སྲིད་པ་འགོག་པའི་ཚད་མ་དང༌། ཆ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་གཉིས་ལ་བརྟེན་ནས་གྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆ་བཅས་ལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་སྙམ་ན། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེ་མེད་པ་དངོས་འགལ་དུ་ངེས་པའི་ཚད་མ་དང༌། རྟགས་ཆ་བཅས་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་གི་གཞི་མཐུན་འགོག་པའི་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང༌། དེ་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དུས་མཉམ་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་ཚད་མ་གསུམ་དགོས་ཀྱང༌། རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འགོག་པ་རྟོགས་དཀའ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་བསྒྲུབས་ཟིན་ཅིང༌། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེ་མེད་པ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་པར་ཡོད་མེད་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན་ཏོ། །
དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སྣང་ཚུལ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྣང་ཡང་སྡོད་ལུགས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། ཆ་དང་བཅས་པའི་ཆ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆ་དང་ཆ་ཅན་སྣང་ཚུལ་གནས་ཚུལ་(1)གཉིས་ཀར་གཅིག་ན་ཆ་དང་ཆ་ཅན་མེད་དགོས། དེ་གཉིས་ཀར་ཐ་དད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉིས་གཅིག

76

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ནའང་(1)ཆ་དང་ཆ་ཅན་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཞན་དུ་ན་ཆ་བཅས་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆ་བཅས་མི་སྲིད་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་པར་ཐལ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པའི་ཡོད་པ་རྫུན་པའི་གྲུབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྨི་ལམ་བཞིན། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྫུན་པའི་རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་བུ་འདི་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཆ་ཅན་དེ་གསུམ་དང་དེའི་ཆ་དུ་མ་ཆོས་ཅན། ཐ་དད་མེད་པར་ཐལ། ཐ་དད་ཡོད་ན་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གིས་གཟིགས་དགོས་པ་ལ་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་ཡོད་ན་དོན་དམ་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པས་གཟིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་ནི་གཉིས་སྣང་ཐམས་ཅད་ནུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆ་དང་ཆ་ཅན་ཐ་དད། ནས། གཞི་མཐུན་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆ་ཅན་རྣམ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དུ་མར་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་དུ་མ་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མེད་པར་ཐལ། དུ་མར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆ་དུ་མའང་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་ཐལ། གྲུབ་ཅིང་ཆ་ཅན་དང་ཐ་དད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དུ་མར་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཆ་དུ་མ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དུ་མར་མེད་པའི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཁེགས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡང་ཡ་གྱལ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་བཀག་པའི་སྒོས་དེའི་དུ་མ་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། རྟགས་ཕྱི་མ་ཕྱི་རྒོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པ་(2)མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆ་ཤས་དང་ཆ་ཅན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མེད་པའི་ཕྱིར།

77

གཅིག་དུ་བྲལ།
ལས། དེ་ཡང་ཡ་གྱལ་བཀག་ནས་ཚོགས་པ་ཁེགས་པ་ཡིན་པས། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་ཁེགས་པ་མི་འཐད་ཅིང༌། སྔ་མ་ཁེགས་པས་རྟགས་དེ་ཁེགས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྔ་མ་དེ་གཅིག་མེད་ན་དེའི་དུ་མ་མེད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། གཅིག་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་ན། དུ་མ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་དེ་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་དུ་བྲལ་དུ་སྒྲུབ་པ་ནི། དེ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དུ་མར་མེད་དེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མ་ནི་གཅིག་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། (1)ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་དང་བྲལ་བ་གྲུབ་ན་དུ་མ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ཡང་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། དུ་མ་ཉིད་ནི་གཅིག་ཚོགས་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔར་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་བསྒྲུབས་ནས་འདིར་དེ་རྟགས་སུ་འགོད་པ་ནི་ཁྱབ་པ་སྒྲུབ་སླ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་བདེན་པའི་གཅིག ནས། གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་ན་བདེན་མེད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་དང་དེའི་དུ་བྲལ་དེ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ལྡོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་པར་བཤད་ཟིན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (2)རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཅིག་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་མེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ངོ་བོ་གཅིག
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེར་ཐལ།

78

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་ཐལ། གཅིག་བདེན་མེད་དང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་གཅིག་མེད་པ་གཉིས་སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། གཅིག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དུ་(1)མ་ལའང་འཕེན། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིའི་དུ་མའི་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་ན་གཅིག་སྣང་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དང༌། བུམ་པ་གཅིག་ཏུ་སྣང་བར་འདོད་པ་འགལ་ཏེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་སྣང་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་རགས་པ་ཡིན་ན་རང་སྣང་བའི་མངོན་སུམ་ལ་ཆ་བཅས་སུ་སྣང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་དུ་མར་སྣང་བར་ཐལ། རང་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་གཉིས་སྣང་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུ་མར་མི་སྣང་བའི་གཉིས་སྣང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཏུ་མི་སྣང་བར་ཐལ། དུ་མའི་སྣང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་གཅིག་(2)ཏུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་མྱུ་གུ་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་གིས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་མ་ངེས་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྒྲུབ་ངག་འགོད་པ་སྐབས་སུ་བབས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཆོས་ཅན། རྟེན་འབྲེལ་(3)དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ལྟར་སྣང་དུ་སོང་གི་བར་དུ་ཁྱོད་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་ལྟར་སྣང་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྟེན་འབྲེལ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དུ་མའང་འཕེན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དེ་སྒྲུབ།

79

གཅིག་དུ་བྲལ།

དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བདེན་མེད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་དེ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར།བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་མྱུ་གུ་ཡང་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྟེན་འབྲེལ་བདེན་མེད་དུ་ཚད་མས་ངེས་པ་གང་ཞིག ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རིགས་པ་ཡང་དག་གིས་རྟོགས་ན། ཆོས་གཞན་རྣམས་རྟགས་སྦྱོར་འགོད་པ་ལ་མ་ལྟོས་པར་རྟོགས་ཐུབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་གཟུགས་བརྙན་དཔེར་བྱས་ནས་(1)དེའི་སྟེང་དུ་རྟེན་འབྲེལ་ཡིན་ན། བདེན་མེད་ཡིན་དགོས་པའི་སྤྱི་ཁྱབ་ཚད་མས་ངེས་ཀྱང༌། མྱུ་གུ་ཁྱད་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་བློ་ཁ་མ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཐར་ལམ་གསལ་བྱེད་ལས། ཁྱད་པར་གྱི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བློ་ཁ་ཕྱོགས་དགོས་ན་ཚུལ་གསུམ་འཇལ་བའི་ཚད་མ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་གྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་རེ་རེ་ནས་རྟགས་ཀྱིས་རྟོགས་དགོས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། འཕགས་པ་ལྷས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གང་ཟག་བདེན་མེད་རྟོགས་ནས་ཆོས་གཞན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་རྟེན་འབྲེལ།

80

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་དགོས་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་གཅིག་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོགས་ཚུལ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་(1)པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་རྫུན་པར་མ་གྲགས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་ཤིང༌། དེ་གཉིས་ལ་སྔ་ཕྱིའི་རིམ་པ་ཡང་ཡོད་པས། ཆོས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་ན་ཆོས་ཀུན་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་དགོས་པ་མིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡང་རྗེས་དཔག་ལ་བརྟེན་དགོས་ཀྱང་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གིས་ཆོག་ལ། གཞན་གྱིས་རྟགས་འགོད་མི་དགོས་ཀྱང་དེས་བདེན་མེད་གཉིས་རིམ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་གི་འདུ་ཤེས་ནི། །ཤེས་པ་དེ་བཞིན་ཀུན་ལ་བློས་སྦྱར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འཇུག་པ་ལས། ཤེས་བྱ་མེད་ན་ཤེས་པ་བསལ་བ་ནི། །བདེ་བླག་རྙེད་ཅེས་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱ་རང་བཞིན་མེད་པར་རིག་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་རང་བཞིན་མེད་པར་རེས་འགའ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ལ། རེས་འགའ་ནི་ཅུང་ཟད་ཅིག་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཙམ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་ཉིད་(2)ཁོ་ནས་ཞེས་པས་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་དང༌། ཅུང་ཟད་ཉེ་བར་བསྟན་པ་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། གཞི་མིག་སོགས་ནང་གི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདག་མེད་ཚད་མས་ངེས་ནས་གཟུགས་སོགས་ཆོས་གཞན་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་དེའི་ཚེ་གཞན་གྱིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མ་ཡིན་པ་ལམ་རིམ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁོ་ནས་རང་དོན་རྗེས་དཔག་གི་རྟོགས།

81

གཅིག་དུ་བྲལ།

སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེ་ཚོམ་གཅོད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཚད་མས་ངེས་ནས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ནང་གི་མིག་(1)སོགས་ཀྱི་སྟེང་གི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་ཟིན་བསྟན་ཅིང༌། ཆོས་གཞན་ལ། ནས། བློ་ཁ་ཕྱོགས་པ་ཞེས་(2)པའི་བར་གྱིས་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲོ་འདོགས་བཅད་ཀྱང་བློ་ཁ་ཕྱོགས་པས་མ་རྟོགས་ཚུལ་དང༌། གཞན་གྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཞེས་པས་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མེད་ཀྱང༌། རང་གི་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ཞེས་པས་རང་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་དུ་སོང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། གྲུབ་མཐའ་སྨྲ་བ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ནང་པ་སངས་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་སྙིང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་བཞི་པ་དང༌། །ལྔ་པ་ཐུབ་པའི་དགོངས་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དེར་གྱུར་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དབུ་མ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བཞི་གང་རུང་ཡིན། གཞན་གསུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟེན་འབྲེལ་ལ་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་དམ་བཅའ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་དམ་བཅའ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མྱུ་གུ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཅན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དེ་དབུ་མ་པའི་ལྟ་བ་རྙེད་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དབུ་མ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟེན་འབྲེལ་གྱི་(3)རྟགས་ཀྱིས་དེ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སོགས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པས་སྤྱི་ཁྱབ་ཏུ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟགས་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ།

82

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བ་ནས་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་དངོས་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་ལ། དབུ་མར་ཞུགས་ཟིན་པ་དང་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བ་རྙེད་པ་དང་བདེན་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རྣམས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། (1)གང་ཟག་རང་བཞིན་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་གཅིག་ཚད་མས་ངེས་ནས་ཕུང་པོ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པར་དམ་བཅའ་བ་མི་(2)སྲིད་གང་གིས་དབུ་མའི་ལྟ་བ་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་མཐའ་འོག་མ་བཏང་ཚད་དེ་གང་ཞིག །གོང་མར་ཞུགས་ཚད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟར་རང་བཞིན་ཁས་བླངས་པ་ལ་གནོད་བྱེད་བསྟན་པ་རྣམས་མཐོང་བ་ན་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པའི་རང་བཞིན་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་གྲུབ་མཐའ་འདོར་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་རང་བཞིན་མེད་པ་ལ་བྱ་བྱེད་འཐད་པ་ཡང་(3)རྟོགས་ནས། རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྷག་མཐོང་ཆེན་མོ་ལས། དེ་ལྟ་ན་ཕྱི་རྒོལ་དེས་ཇི་སྲིད་དུ་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་མ་དོར་བ་དེ་སྲིད་དུ་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ། ནས། གང་གི་ཚེ་དངོས་པོ་འགའ་ཞིག་རང་གི་ངོ་བོས་གྲུབ་པ་མེད་པར་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནས་དངོས་པོར་སྨྲ་བའི་གྲུབ་མཐའ་བཏང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྟེན་འབྲེལ་རྟགས་ཀྱིས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ལ་མཐུན་དཔེར་མེ་ལོང་ནང་གི་གཟུགས་བརྙན་འགོད་ཚེ་གཟུགས་བརྙན་བདེན་མེད་ཁོ་ན་འགོད་པར་ཐལ། དེས་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཡང་དག་ལ་གཟུགས་བརྙན་བདེན་མེད་ཁོ་ན་འགོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒོལ་ཙམ་ལ་རྒྱུད་མ་སྨིན་པ་དང་སྨིན་པ་གཉིས་ཡོད་པས། དང་པོ་ལ་གཟུགས་བརྙན་འཇིག་རྟེན་པའི་རྫུན་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས། གཉིས་པ་ལ་དབུ་མ་པའི་རྫུན་པ་དཔེར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་རང་བཞིན་མེད་པ་མཚན་ཉིད་ཚང་བ་ཚད་མས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྲིད་དེ། རིགས་པ་གང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་དབུ་མའི་ལྟ་བ། ཞེས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས། ནས། རྟོགས།

83

གཅིག་དུ་བྲལ།
ལས། འདིར་གཟུགས་བརྙན་སོགས་དཔེར་བཀོད་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པའི་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཀོད་པ་ཡིན་གྱི། དབུ་མ་པས་རྫུན་པར་བཞག་པ་གྲུབ་ཟིན་དཔེར་བཀོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། ཐོག་མར་འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་གྲགས་པའི་དཔེ་འདི་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་སུ་བཅུག་ནས། དེ་ནས་རྫུན་པར་མ་གྲགས་པའི་གཟུགས་སྒྲ་སོགས་ཆོས་གཞན་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་དགོས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱི་རྒོལ་དངོས་སྨྲ་ལ་དེ་བདེན་མེད་ཁོ་ན་འགོད་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས། གཟུགས་བརྙན་སོགས་དཔེར་བཀོད་པ་ནི་བྱད་བཞིན་གྱི་གཟུགས་བརྙན་ལ་དངོས་སྨྲ་བས་བདེན་མེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཟིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མ་ཡིན་གྱི། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་དཔྱད་བྱ་མང་ཡང་ཡི་གེ་མང་དོགས་སོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ། མདོ་སྡེ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་རང་སྤྱི་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པར་རྟོགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་གཉིས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་བཞག་ཙམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་བློ་གནོད་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་ཕྱིར་ཚད་མ་གཉིས། །ཞེས་དང༌། ཚད་མ་མདོ་ལས། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སུ་དཔག །ཚད་མའོ་མཚན་ཉིད་གཉིས་གཞལ་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་བཞག་ཚད་དང༌། འདི་བའི་བློ་གནོད་མེད་ལ་སྣང་བའི་དབང་གིས་བཞག་ཚད་གཉིས་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱིས་རང་རང་གི་གཞལ་བྱའི་སྡོད་ལུགས་འཇལ་བ་དེ་དེས་བཞག་ཚད་གང་ཞིག །གཟུགས་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བློ་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་བས་མ་བསླད་པའི་དབང་གིས་སྣང་ཡང་སྣང་ཚུལ་དེ་སྡོད་ལུགས་མཐར་

84

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཐུག་མ་(1)ཡིན་པ་དེ་བློ་གནོད་མེད་ཀྱིས་བཞག་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མའི་གྲུབ་ཚུལ་གྱིས་བདེན་གྲུབ་མི་གཅོད། ཕྱི་མའི་གྲུབ་ཚུལ་དང་བདེན་གྲུབ་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དེ་ལེགས་པར་གོ་ན་ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ། ནས། དེ་དང་སྔ་མ་གཉིས་གཏན་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། དངོས་པོར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང༌། ནས། ཚད་མའི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་འཇོག་པ་ནི་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་སྡོད་ལུགས་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པ་ལ་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པའི་ཚད་མི་འཆར་བའི་ཕྱིར་དང༌། ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་ཚད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། ནང་གི་བློའི་དབང་གིས་མ་བཞག་པའི་སྡོད་ལུགས་ཡོད་པར་མི་འཛིན་པར་བློའི་དབང་གིས་བཞག་པའི་ཡོད་པ་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་གཞན་མང་པོ་འཁྲུལ་སྣང་བས་གསལ་བར་བཤད་ཡོད་དོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འདི་དག་ཐམས་ཅད་མིང་ཙམ་སྟེ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་བཏགས་པ་ཙམ་མོ། །སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་དོན་དམ་པར་མིང་གིས་བཏགས་ཙམ་ཡིན་པར་དགག་བྱ་ངོས་འཛིན་སྐབས་སུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང༌། གློ་བུར་དུ་བྱུང་བ་ནི་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་དང་སྒྲོ་བཏགས་པ་ནི་མིང་གིས་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་བའི་བར་ཆོས་ཐམས་ཅད་བརྡར་བཏགས་པའི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་གཟུགས་ནས་སངས་རྒྱས་བར་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པ་དང་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པ་བློ།

85

མཁྱེན་གསུམ་རྩོད་སྤོང་།
བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།.

...

.ལོ་ཙཱ། དོན་(1)དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་
དཔྱད་བཟོད་དུ་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་རྙེད་ན་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་དཔྱད་བཟོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བདེན་གྲུབ་བཙལ་བ་གང་ཞིག བདེན་གྲུབ་ཏུ་མི་བཟོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་བཙལ་བའི་མ་གྲུབ་པར་རྙེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།.

...

.གོ་ཤག དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན།
བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། བདེན་པ་ཡིན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།.....གོ་ཤག །དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་(2)ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་གྲུབ་ཀྱང་དོན་དམ་དུ་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་བདེན་གྲུབ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། མཐའ་གཉིས་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། འོད་སྲུང་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། ནས། མཐའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབུས་ནི། ཞེས་སོ། །
མཁྱེན་གསུམ་རྩོད་སྤོང་།
གསུམ་པ་མཆོད་བརྗོད་བཤད་ཐབས་ལྔའི་ཚིག་དོན་གྱི་རྩོད་སྤོང་འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྡུས་ལ། སོགས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་འཚོལ། ནས། ཡུམ་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ། །ཞེས་པས་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་ཕྱག་མཛད་པ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཡིན་ན་ཉུང་བ་སོགས་མིན་ནམ་ཞེ་ན། མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ལ་དགོས་པ་གཞན་ཡང་ཡོད་ཅེས་དེའི་ལན་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་པོ་དེ་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་གྱིས་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དམ་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ན་ཡང་མ་ཁྱབ།

86

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བསྡུས་པར་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.ལོ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་སྦྱོར་བཞི་ཆོས་སྐུ་དང་ལྔ་བསྡུས་པ་ནི་
རྒྱ་ཆེ་བས་ཆུང་བ་བསྡུས་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་སྤྱི་དང༌། མངོན་རྟོགས་ལྔ་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ།.

...

.འབྲེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་ལྔ་བསྡུས་པ་དེ་རང་བཞིན་གྱིས་རང་བཞིན་ཅན་
(1)བསྡུས་པའི་དོན་ཟེར། གཞན་དག་ན་རེ།.

...

.ཨར། མཁྱེན་གསུམ་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་སུམ་ཅུས་
དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྡུས་པས་སྡུད་བྱེད་མཁྱེན་གསུམ་བཏགས་པ་བ་ཟེར། ཤིང་རྟ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འབྲས་བུས་རྒྱུ་བསྡུས་པ་ཡིན་གསུངས། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ལ་མཁྱེན་གསུམ་དུ་བཞག་པ་རང་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང༌། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ནས་བསྡུས་ཟེར། དང་པོ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། གསུམ་གྱིས་ལྔ་ཙམ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་ཀ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་དོན་བརྒྱད་བསྡུས་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་དེ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་སུམ་ཅུས་བརྒྱད་བསྡུས་པར་བཤད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱད་མེད་ན་སྐྱོགས་བཤད་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང། ཆོས་སུམ་ཅུ་བསྟོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། བརྒྱད་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བསྟོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱིས་སྒོས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་བསྟོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་དགེ་བ་དང་(2)ཉོན་མོངས་པ་ཡང་བསྟོད་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཀུན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚིག་གསལ་ལྟར་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྡུས་ཟེར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉོན་མོངས་ཡང།

87

མཁྱེན་གསུམ་རྩོད་སྤོང་།

རུང་ཙམ་ཡོད་ཀྱང་དངོས་ཟིན་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་ཚུལ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱི་ལུགས་ལྟར་ན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་རུང་ཡང་བརྒྱད་གསུམ་མ་ཡིན་པས་འཕགས་སེང་གི་གཞུང་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་བསྡུས་ཀྱི་རྣམ་མཁྱེན་གཅིག་པུས་ཆོས་སྐུ་བསྡུས་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བསྡུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་པ་ཡོད། མཁྱེན་གསུམ་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བློ་དང་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཡིན་པ་ཡོད། དེ་གཉིས་ཡིན་ན་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཞན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་ཆོས་ཅན། སློབ་ལམ་ན་ཁྱོད་གང་ཡང་རུང་བ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་ཁྱོད་གང་ཡང་རུང་བར་གྱུར་པའི་གཞི་ཤེས་དང་ལམ་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་མཚམས་འགལ་ལོ། །
རང་ལུགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་གྱི་ཚུལ་གྱིས་བསྡུས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་ཡིན་ན་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྒོམ་བྱའི་རྣམ་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་དང༌། མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་ནས་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་ལ་མ་བསྟོད་པ་མི་ཡོང་བ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཀྱང་མཁྱེན་གསུམ་ཚིག་ཟིན་ལ་བསྟན་པ་ནི་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་བཞེད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་སོ་སོར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གསུམ་གྱིས་བརྒྱད་མ་བསྡུས་པར་ཐལ། དེས་དེ་བརྒྱད་ཉམས་ལེན་ཚུལ་གྱིས་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་དེས་དེ་བརྒྱད་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་དེ་བརྒྱད་ཀའི་ཉམས་ལེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་ཀྱི་ཉམས་ལེན་

88

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཉམས་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་གཙོ་བོར་ཉམས་སུ་ལེན་པར་ཐལ་ལོ། །
སྨྲས་པ།

འཇིག་རྟེན་མཛེས་པ་ཀུན་འདུས་ཐུབ་དབང་ཞལ་གྱི་བདུད་རྩི་དེ། །
བློ་ཡིས་མྱང་ཡང་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་ཀུན་གཅོད་བདུད་རྩིའི་གཏེར། །
སྙིང་གི་ཀུ་མུད་སྐྱོང་སླད་དད་པའི་མིག་གི་འདབ་མ་རྒྱས། །
དགའ་བའི་འོད་སྣང་མཁའ་མཐར་ཕྱིན་པས་ལེགས་བྱས་རྒྱུ་སྐར་བཀྲམ། །
སྲིད་པའི་དཔལ་འབྱོར་རྨི་ལམ་རོལ་པ་ཙམ། །འཇིག་རྟེན་དགྲ་གཉེན་གར་མཁན་ཆ་ལུགས་བསྒྱུར། །འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གཡང་ཁའི་སྦྲང་རྩིའི་རོ། །མི་ཤེས་མི་ཚོར་ལོང་བའི་འགྲོས་མཐོང་མཚར། །ལེགས་བྱས་ལམ་བཟང་མངོན་མཐོའི་ཚོན་ཡང་བཀྲ། །ལེགས་བཤད་སྙན་པའི་(1)གླུ་དབྱངས་ཏིང་འཛིན་གྱི། །སྒོ་བརྒྱའི་རོ་མངར་ཤེས་རབ་ཡོངས་འདུའི་དྲི། །ཐེག་གསུམ་རྣམ་སད་ཚོགས་དང་འགྲོགས་འདི་བསྔགས། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གླུ་དང།

89

མྱང་འདས།

མྱང་འདས།

བཞི་པ་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོས་བཤད་པ་ལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ་ཚོལ་རྣམས། སོགས་དང༌། དེའི་དོན་འཆད་པར། ཉན་ཐོས་དང་དེའི་ཕྱོགས་སུ་བསླན་པ། ནས། ཕུང་པོ་དང་བཅས་པ་དང་ཕུང་པོ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཐོབ་པར་མཛད་པ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱེད་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་ལྡན་ཏེ། རང་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་ཉན་རང་སློབ་པ་རྣམས་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་མྱང་འདས་དེར་འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་ལུགས་དཔྱད་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་འདོད་པ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་མདོ་གཉིས་ལ་དེ་འདོད་མི་འདོད་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཚེ་བེམ་རིག་རྒྱུན་ཆད་ཁོ་ནར་འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་རིག་པ་འདོད་མཁན་མང་པོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་དང་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྗེས་འབྲངས་མདོ་སྡེ་བ་གཉིས་དང༌། མཛོད་ལུགས་བྱེ་སྨྲ་ཁ་ཅིག་ཡང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་འདའ་ཁའི་སེམས་ཀྱང་མཚམས་སྦྱོར་བར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དགྲ་བཅོམ་སེམས་གང་ཡིན་དེ་ཡང༌། །གང་ལས་མཚམས་སྦྱོར་མེད་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། དེའི་ཚད་མ་རྒྱན་ལས། ཐ་མའི་སེམས་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་མེད་པར་སྒྲུབ་པར་བྱ་བ་ལ། དེའི་ཡུལ་དང་ལྷན་ཅིག་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷས་ཀྱང༌། ཐ་མའི་སེམས་དེ་འཆི་བའི་སེམས་གཞན་དང་མཚམས་སྦྱོར་བ་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཡོད། བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་དང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་དག་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་

90

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེའི་ཚེ་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་པ་ཐ་མའི་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བས་བསྡུས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པའི་སེམས་ཐ་མ་དེས་འཁོར་བའི་སེམས་གཞན་གྱི་ཉེར་ལེན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་རྒྱུ་མཚན་དེའི་སྒོས་སེམས་ཐ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ངེས་ལས། འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཞེ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་རྣམ་ངེས་དར་ཊཱིཀ་ལས། འོ་ན་ནི་མཐའི་སྐད་ཅིག་དགྲ་བཅོམ་པ་ཕུང་པོ་ལྷག་མེད་དུ་འདའ་ཁ་མའི་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་ནས། སེམས་ཅན་དུ་བགྲང་བའི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་གཞན་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་མེད་པ་ནི་མཐའི་མཚན་ཉིད་(1)ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་པ་དང་རིག་པ་ཟད་ཁ་ཞེས་བཤད་པ་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་དགོས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཁམས་ལ་ཟག་བཅས་བཞེད་པ་ཡང་འཁོར་བའི་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ཟག་དང་བཅས་པའི་རྣམ་ཤེས་ནི། །རྣམ་ཤེས་ཁམས་ཡིན། ཞེས་དང༌། ཐ་མ་མིན་མཚུངས་དེ་མ་ཐག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་བཤད་པ་གཞན་ལའང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །རྩ་བའི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིག་པ་རྒྱུན་ཆད་འདོད་པའི་སྡེ་བ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མར་མེ་ཤི་བར་གྱུར་པ་བཞིན། །གང་ལ་ལུས་ཞིག་འདུ་ཤེས་འགག །ཚོར་བ་ཐམས་ཅད་བྲལ་འགྱུར་ཞིང༌། །འདུ་བྱེད་ཉེ་བར་ཞི་གྱུར་ཏེ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནུབ་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པར་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་རིགས་པའི་རྗེས་འབྲང་མདོ་སྡེ་བ་དག་གིས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་འགག་ཚུལ་ལ་འདོད་དེ། དེ་བཞིན་དུ་ལུང་གི་རྗེས་འབྲང་རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས།

91

མྱང་འདས།

གི་རྗེས་འབྲང་སེམས་ཙམ་པས་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་ཚེ་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་བཞག་ཡོད་ལ། ལྷག་མེད་ཀྱི་ཚེ་སྒྲིབ་(1)པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་ནི་སྒྲིབ་པ་(2)དང་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་དག་ཡོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་དག་པའི་ཞིང་དུ་པདྨའི་སྦུབས་སུ་ཡིད་ལུས་བླངས་ནས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པས་སྒྲིབ་པའི་སེམས་རྒྱུན་ཆད་པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མེད་དོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། མཚན་མ་དང་གནས་ངན་ལེན་(3)ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འགགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚན་མ་ཐམས་ཅད་དང་ཞེས་པས་མཚན་མེད་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་མཚན་འཛིན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འགགས་པ་དང་ལྷག་མས་སྒོ་གསུམ་གྱི་གནས་ངན་ལེན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་ཆད་ཅིང་འགག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེར་མ་ཟད་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་དེས་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འོང་བའི་སྨོན་ལམ་མ་བཏབ་པ་དང་དེ་མཉམ་བཞག་དེ་ལས་ལྡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། དེ་བཞིན་(4)གཤེགས་པ་བཞིན་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་མི་མངའ་ན། (5)ཅིའི་ཕྱིར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མཛད་པ་མི་མཛད་(6)ཅེ་ན། སྔོན་གྱི་སྨོན་ལམ་བསྒོམས་པར་མ་བྱས་པ་དང༌།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་རྣམ་བཞག་མེད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་བཅས་པ་དང། སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡོད།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཐམས་ཅད་དུ་རྒྱུན།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཤེགས་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་མི་མངའ་བ་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྒྲིབ་པ་མེད་པ་ཡིན་ན།
5 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅིའི་ཕྱིར་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི།
6 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅེ་ན། སྨྲས་པ། སྔོན།

92

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དམན་པའི་རིགས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པར་དང་སླར་(1)ལངས་པའི་བསམ་པ་མེད་པ་ཁོ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བས་དེའི་ཕྱིར་མི་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ལ་གནས་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ལུགས་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་འདོད་ཀྱང་ལྷག་མེད་ཀྱི་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་གང་ཟག་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་བྱེད་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་མང་དོགས་སོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག་དེ་མིན་ཟེར་བ་དང་དེའི་མྱ་ངན་ཉོན་མོངས་བཞག་པ་ནང་འགལ་ལོ། །དེ་གཉིས་ལ། འོ་ན་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་རྟེན་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པའི་སྒོ་ཙམ་ནས་འཇོག་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་དེ་རང་གི་བྲལ་བྱའི་མྱ་ངན་དང་བྲལ་ཚུལ་གྱི་ངོ་བོའི་སྒོས་མི་འཇོག་པར་ཐལ། དེ་རྟེན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་མ་ལྷུང་ཙམ་གྱི་སྒོས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐོབ་པ་ལ་སྲིད་པའི་རྒུད་པ་དང་ཞི་བའི་རྒུད་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེའི་མྱ་ངན་ལ་སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པ་གཉིས་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྡངས།

93

མྱང་འདས།

ནི་མཐའ་དེ་གཉིས་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པ་ལ་མཐའ་དེ་གཉིས་འགོག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྔར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་མཐའ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པའི་ལམ་དུ་བསྟན་པ་ན་མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་གང་གིས་བྱེད་པ་ཡིན་སྙམ་པ་ལ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཤིང་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་ཡོད་པས་ན་ལྷག་བཅས་དང༌། ཕུང་པོ་དོར་ནས་ཟད་པས་ལྷག་མེད་ཟེར་ན། འོ་ན་ལྷག་མེད་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་ཕུང་པོ་མེད་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་ཀྱི་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྣམ་ཤེས་སོགས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བཞི་ཡོད་པའི་(1)ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །བརྟེན་ནས་ཤིང་རྟར་བརྗོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཕུང་པོ་རྣམས་བརྟེན་ནས། །ཀུན་རྫོབ་སེམས་ཅན་ཞེས་བྱ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། སྐྱེས་བུ་ཡིན་ན་ཕུང་པོ་བཞིའམ་ལྔའི་ཚོགས་པ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་གྲུབ་མཐའ་དང་འགལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལང་གཤེགས་ལས་ཀྱང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། །བསྐལ་པའི་བར་ལ་དེ་མི་སད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མེད་པ་ལ་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔལ་འཕྲེང་གི་མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ཀྱི་སའི་རྐྱེན་གྱིས་ཟག་པ་མ་མཆིས་པའི་ལས་ཀྱི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་དགྲ་བཅོམ་པ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དབང་ཐོབ་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡིད་ཀྱི་ལུས་གསུམ་འབྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་སྤངས་ཀྱང་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་མ་སྤངས་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། ཁྱོད་གང་ཟག།

94

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མྱང་འདས་ལྷག་བཅས་དང༌། སྡུག་ཀུན་མ་ལུས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དེ་གཉིས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པ་གཉིས་ཀས་ཀུན་འབྱུང་མ་ལུས་པར་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་དོན་གསལ་ལས། དགྲ་བཅོམ་པ་དག་ལ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་གནས་སྐབས་ན་བྱས་པ་ཡང་སྲིད་པའི་ལས་དགེ་བའམ་མི་དགེ་བ་མ་ངེས་པ་དག་ནི་མེད་པ་མིན་མོད་ཀྱི་ཕྲ་རྒྱས་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གིས་སྲིད་པ་མངོན་པར་འགྲུབ་པར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། འདོད་ཆགས་བྲལ་བའི་གནས་པ་ནི། །བརྩེ་བའམ་ཡང་ན་ལས་ཀྱིས་ཡིན། །ཞེས་དང༌། སྲིད་པའི་སྲེད་ལས་རྣམ་བརྒལ་བས། །ལས་གཞན་འཕེན་ནུས་མ་ཡིན་ཏེ། །ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཟད་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གོང་འོག་དུ་མར་དེ་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་དུ་མས་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཉོན་མོངས་མེད་ཀྱང་དེ་དག་ལ། །ལས་ཀྱི་ནུས་པ་མཐོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཞུང་གོང་འོག་རྣམས་སུ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཡོད་པར་དུ་མ་ཞིག་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ལྷག་མ་ཡོད་པའི་ཆ་ནས་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང་དེ་མེད་(1)པའི་མྱང་འདས་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་བར་འཆིང་བའི་ཕུང་པོ་ཡིན་ན། འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་པ་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཕུང་པོ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་འགལ། འདོད་ན། འཁོར་བར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་འཁོར་བར་འབྲེལ་བྱེད་དམ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷག་བཅས་པའི་གཟུགས་ཕུང་གིས་མ་ངེས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷག་བཅས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ལ་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ཆ་ནས་ལྷག་མེད།

95

མྱང་འདས།

བྱེད་ལ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་དང་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་མེད་ཀྱང་ཐལ་རང་ལུགས་ལ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་ཀུན་ཕྲ་རགས་གཉིས་གཉིས་བཞག་པའི་ཕྱིར་དང། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་འཁོར་བ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་རྒྱ་མཚོ་མ་བརྒལ་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཕུང་པོ་དང༌། །དེ་རྒྱུ་ལོག་ཕྱིར་བདེ་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་གོང་གི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་དང༌། ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་(1)རྣམ་པ་འདི་བཞི་ཐོབ་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་འདི་བཞི་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྐྱེན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྒྱུའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འབྱུང་བའི་མཚན་ཉིད་དང༌། འཇིག་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཕ་རོལ་འཁོར་བའི་ཕར་འགྲམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདི་མ་གོ་ན་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྨྲས་ཀྱང་དོན་གོ་བར་མ་མཐོང་ངོ༌། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས་སྐུ་ཚེའི་འདུ་བྱེད་མ་བཏང་བའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་དང༌། དེ་བཏང་བའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་སངས་རྒྱས་མ་ཐག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་མཚན་ཉིད་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། (2)ལྷག་མེད་མྱང་འདས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་ཀུན་ཕྲ་རགས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ་བྱེ་སྨྲ་དང༌། མདོ་སྡེ་བ་དང༌། སེམས་ཙམ་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་པ་དང༌། ཐལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམས་འདི་བཞི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་དེ་ལྷག་མེད།

96

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འགྱུར་བའི་ལུགས་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་ལས་འདུས་མ་བྱས་དང་མ་ཡིན་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་འདུས་མ་བྱས་པའི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཆོས་རྟག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུས་མ་བྱས་རྫས་གྲུབ་བམ་དོན་བྱེད་ནུས་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། འདུས་མ་བྱས་རྣམ་གསུམ་ཡང་སྟེ། །ནམ་མཁའ་དང་ནི་འགོག་པ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྤྱི་མཚན་རྟག་པ་ཡིན་ཀྱང༌། རྫས་གྲུབ་མ་ཡིན་པས་གསུམ་བྱས་ལ། ཁ་ཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་བཞིར་ཡང་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། མདོ་སྡེ་བའི་ལུགས་ལ་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདུས་མ་བྱས་དང་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པ་དང་ལྷག་མ་མེད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ནི་འགོག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་པ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་རྣམས་དང་གྲུབ་མཐའ་བཞིའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མྱང་འདས་གཉིས་ཀ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཏུ་འདོད་ཅིང༌། ཁྱད་(1)པར་དུ་བྱེ་སྨྲས་མ་ཡིན་དགག་གི་ངོ་བོ་དང༌། མདོ་སྡེ་པས་མེད་དགག་ཏུ་འདོད་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་ཆོས་དབྱིངས་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས། ལྷག་མེད་མྱང་འདས། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་གསུམ། ཉོན་མོངས་སྤངས་ཀྱང་ཉོན་མོངས་པས་བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཙམ་ལྷག་མར་ལུས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ཀའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་གཉིས་ཡོད། ཉོན་མོངས་སྤངས་པར་མ་ཟད། དེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར་ནི་བྱེ་སྨྲས།

97

མྱང་འདས།

བསྐྱེད་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡང་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་མྱང་འདས་གསུམ་ཡོད། སྲིད་དང་ཞི་བ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ། རྒུད་པའམ་དམན་པ་གཉིས་ལས་གྲོལ་བའི་མྱང་འདས་དེ་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དམན་པ་དེ་མྱ་ངན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང༌། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་མྱང་འདས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཆོས་དབྱིངས་སུ་འདོད་ཅིང༌། ཉན་རང་གི་སྤང་བྱ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ངོ་བོ་ནི་བསྡུ་བར་ཆོས་དབྱིངས་ཤིན་ཏུ་དག་པའི་མཚན་ཉིད་དུ་བཤད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་བརྟགས་ཞེས་པས་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྲལ་བར་བསྟན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་གཅོད་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེ། ལྷག་མེད་ཀྱི་དེ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་གསུམ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཀྱང་སྔ་མའི་ལས་ཉོན་གྱིས་འཕངས་པའི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོའི་ལྷག་མ་ཙམ་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་(1)ཉན་རང་གི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་རགས་གང་ཡང་མ་སྤངས་པར་ཉོན་སྒྲིབ་ཙམ་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་གཉིས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་སྤངས་(2)པའི་དམན་པའི་མྱང་འདས་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་པ་མ་གཏོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉན་རང་གི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་གཉིས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས།

98

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རང་སྡེ་གཞན་ལ་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་སྟེ། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སེམས་ཙམ་པ་དང་མཐུན། སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཐེག་ཆེན་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདི་ནི་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་བར་ཆད་སྤངས་ཚུལ་ཡིན། རྒྱུད་བླ་ལྟར་ན། སྒྲིབ་གསུམ་མམ་སྒྲིབ་བཞི་སྤངས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དེ་དགོས་ཏེ། དེ་ནི་ཆོས་སྐུའི་ཡོན་ཏན་བཞིའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་དོན་གཅིག་ལ་ལྡོག་པའི་བཤད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ལྔ་པ་ནི། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་འཇུག་ཤེས་ལ་ཡུལ་དྲུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་བློ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་གཉིས་ཡོད། འཇུག་ཤེས་དྲུག་གང་ལའང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་མེད་པའི་མཉམ་བཞག་ཟག་མེད་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་དེ་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐེག་དམན་གཉིས་ཀས་ཐོག་མར་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་ནས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ལངས་པ་དང་དུས་མཚུངས་པར་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་བའི་འགྲེལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། གང་སྡུག་བསྔལ་འདི་ངེས་པར་སྤངས་པ་མ་ལུས་པར་སྤངས་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ལ་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷག་བཅས་ཀྱི་དེའི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྤྲུལ་གྱི་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀླུ་བྱང་གི་སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོར་བཅས་པའི་མྱ་ངན་འདས། །ཐུབ་སྐུ་གཉིས་ལ་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སྐུ་དེ་ཁ་དོག་དབྱིབས་བཅས་ཀྱི་ཕུང་པོ་དང་སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲིབ་བཞིའི་མྱ་ངན་དང་བྲལ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

99

མྱང་འདས།

གསེར་འོད་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ནི་ཕུང་པོ་ལྷག་མ་དང་བཅས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པར་ཐལ། མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། མྱ་ངན་འདས་པ་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀླུ་བྱང་གིས། ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ཕུང་པོ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་ཤིང་རང་གི་ངོ་བོ་ཕུང་པོ་ལྔའི་ལྷག་མ་མེད་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་འགོག་བདེན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བར་ཐལ། སྐུ་གསུམ་ལ་འཇུག་པ་ལས། ཕུང་པོ་ཀུན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཀྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབས་བཅུ་མི་འཇིགས་པ་བཞི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་དང་སོ་གཉིས་ཏེ། མཚན་སོ་གཉིས་དང་བཅས་པའི་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་རྩ་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་མེད་རྟེན་ཅན་གྱི་དགྲ་བཅོམ་(1)པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་ཀྱི་རྟེན་ལ་མྱང་འདས་གསར་ཐོབ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། ཐ་མ་ནི། །གསུམ་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཕུང་པོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཚོར་བ་སྡུག་བསྔལ་ཡོད་པར་ཐལ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས།

100

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བསྔལ་བྱས་ཚད་ཚོར་བ་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསམ་གཏན་གསུམ་པ་ཡན་ཆད་ན་སྡུག་བསྔལ་དུ་མ་ཟད་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཡང་སས་བསྡུས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་ཡན་ཆད། བདེ་མིན་སྡུག་མིན་མྱོང་གྱུར་པ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པར་ཐལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། གཟུགས་མེད་ཁམས་ན་མིང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ན་མིང་བཞིའི་ཕུང་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ན་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མྱང་འདས་ལ་ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གང་ཟག་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་མི་ཡོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དེས་ན་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར། །མྱ་ངན་འདས་པ་མི་ཐོབ་སྟེ། །འོད་དང་འོད་ཟེར་སྤངས་ནས་ནི། །ཉི་མ་ལྟ་བར་མི་ནུས་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མ་ཐོབ་པར་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་མཚན་ཉིད་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་རྟོགས་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཞེ་ཐག་པས་ཐེག་དམན་གྱིས་ཆགས་སོགས་སྤངས་པའི་མྱང་འདས་མི་ཐོབ་པར་རང་གིས་བཟུང་བ་དང་གཞན་ལ་སྨྲས་ན་བྱང་སྡོམ་གཏོང་བའི་ཕྱིར། བསླབ་བཏུས་ལས། སློབ་པའི་ཐེག་པས་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཕ་རོལ་དག་ཀྱང་འཛིན་འཇུག་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུས་དྲངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པའི་དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། ལྷག་བཅས་མྱང་འདས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དྲུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་བློ་མངོན་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་

101

མྱང་འདས།

པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཡུལ་དྲུག་གང་རུང་རང་ངོས་ནས་གྲུབ་པར་སྣང་བའི་བདེན་སྣང་དང་བཅས་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་སྣང་གི་བློ་ལྐོག་གྱུར་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་བཞག་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲོག་དབང་དང་མི་ལྡན་པའི་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། ཤི་བའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདས་པའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཤི་བའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདས་པའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འཕགས་པས་བདུད་བཞི་བཅོམ་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

སྒྲིབ་གཉིས་སྒྲིབ་གསུམ་སྒྲིབ་བཞིའི་མྱ་ངན་གྱི། །
དུག་ཚེར་མ་ལུས་ཡེ་ཤེས་མེ་ཡིས་བསྲེགས། །
སྲིད་ཞིའི་རྒུད་པའི་མུན་བྲལ་ཕུན་ཚོགས་བཞིའི། །
དྲི་ངད་ཕྱོགས་བཅུར་འཕྲོ་བའི་དཔག་བསམ་ཤིང༌། །

རྨད་བྱུང་བསམ་པའི་རོ་བདའ་ངེས་ལེགས་ཀྱི། །
རིན་ཆེན་རྒྱན་དང་བདུད་རྩིའི་གོས་བཞོན་པ། །མ་ལུས་འབྱུང་གནས་ཐེག་གསུམ་ཐར་འདོད་ཀྱི། །རྣམ་སད་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་རོལ་པ་རྨད། །
ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

103

ཆོས་འཁོར།

ཆོས་འཁོར།

རྐང་པ་གསུམ་པའི་དོན་འཆད་པར། འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པར་ཐུགས་སུ་ཆུད་པ། ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བསྐོར་བར་མཛད་པ། ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། ཚིག་རྐང་འདིས་རྟེན་ཐབས་དགོས་པ་འབྲས་བུ་བཞིས་བསྟོད་པ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་སྒོ་གསུམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྡམས་ཤིང༌། རྣལ་འབྱོར་ཅན་རྣམས་བཀས་མངའ་བསྒྱུར་བའི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཐབས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་མངོན་དུ་བྱས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་སྒོ་ནས། དགོས་པ་གདུལ་བྱ་ཉོན་མོངས་ལ་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་འདུལ་བའི་ཆེད་དུ། འབྲས་བུ་གཉེན་པོ་རང་རང་གི་བློ་དང་འཚམས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་འཁོར་ལོ་བརྗོད་བྱ་མ་ལུས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པ་འདི་བསྐོར་བའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དགག་བཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ། སོ་སོའི་དོན་དང༌། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་འཇོམས་ནུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ལུས་པ་བཅོམ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཡུམ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་རྒྱལ་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་བྱེད་ལས་ཆོས་མཚུངས་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་འཁོར་ཡོད་ན་ཁྱོད་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་

104

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཐལ། ཁྱོད་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བསྒྱུར་མེད་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཚན་ཉིད་དེ་རུང་བར་ཐལ། །རྣམ་བཤད་ལས། འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་དང་མཚུངས་ཚུལ་ཙམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་དང་ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། བཀའ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་འདུ། །ལེགས་པར་གསུངས་དང་དེ་ཡི་དགོངས་འགྲེལ་བ། །དེ་ཡི་དབང་གིས་ཤཱཀྱའི་བསྟན་པ་ཡང༌། །འཇིག་རྟེན་ཁམས་འདིར་ཡུན་རིང་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཅེས་པས་བསྐོར་བྱའི་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ཐམས་ཅད་ཅེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་མ་ཞུགས་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་དང༌། ལྷག་པའི་བསླབ་པ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་

105

ཆོས་འཁོར།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱིས་གྲུབ་ཅིང༌། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གདུལ་བྱ་དེའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོས་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་གདུལ་བྱ་ཞུགས་པ་དེ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་(1)དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་ཞུགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་ལ་དད་པས་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་ནས་སྨྲ་བ་དེ་འཛིན་པའི་ཚད་དང༌། ལུང་དོན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ནས་ལག་ལེན་བྱེད་པ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པར་ཞུགས་ཤིང་འཛིན་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་རྣམ་གཉིས་ཏེ། །ལུང་དང་རྟོགས་པའི་བདག་ཉིད་དོ། །དེ་འཛིན་བྱེད་པ་སྨྲ་བྱེད་དང༌། །སྒྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོན་པའི་དམ་ཆོས་ཞེས་པའི་དམ་ཆོས་དེ་བསྐོར་བྱའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདས་རྗེས་སུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞི་བསྡུ་བ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཀྱང་ཀུན་ཤེས་ཀོའུ་དཱི་ནྱའི་རྒྱུད་ལ་ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐོར་ལ་དེ་ཡང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐོར་བར་འགྱུར་བ་དང༌། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐོར་བར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་མཐུན་པར་བསྐོར་བའི་དོན་གྱིས་འཁོར་ལོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་ཤེས་པའི་ཆོས་ཉིད་དང་མཐུན་པར་བསྐོར་ཞེས་པས་ཀོའུ་དཱི་ནྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བར་བསྐོར་བ་དང༌། དེ་ཡང་སོགས་ཀྱིས་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་དང་ལྔ་སྡེ་གཞན་ལ་བསྐོར་ཚུལ་དང༌། དེ་དག་ཀྱང་སོགས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་གཞན་དང་གཞན་ལ་རིམ་གྱིས་བསྐོར་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐད་དུ་གསེར་ཕྲེང་ལས། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་བཤད་པས་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་རྒྱུད་གཞན་ལ་འཕོ་བར་སྣང་བས་འཁོར་ལོ་ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ཡང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་རིམ་གྱིས་འཕོ་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་གཉིས་ལ་བཀའ་དང་ལམ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་ཆོས་འཁོར།

106

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཐལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གཉིས་ལ་ཆོས་འཁོར་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་ལུང་དང་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀུན་གྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ལུགས་དེ་དག་དོར་ལ། འདིར་ནི་ལུང་དང་རྟོགས་པའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་འཁོར་དུ་འདོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། སྟོན་པའི་གསུངས་པའི་དམ་ཆོས་གང་ཞིག་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅོད་པར་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་འཕགས་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། གཞི་བསྡུ་བར་ཡང་མི་སློབ་ལམ་ཆོས་འཁོར་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མེད་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་པོའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ཀོའུ་དཱི་ནྱ་སོགས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞི་བསྡུ་བ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་གཞན་དག་ལ་མཐུན་པར་བསྐོར་བར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཆོས་འཁོར་གདུལ་བྱ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐོར་བའི་འཁོར་ཚུལ་དང་འཕོ་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་བཞིན་ནོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བ་པོ་གླིང་དེའི་དགྲ་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བ་ལྟར་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་པོ་(1)ཡང་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་རྒྱལ་བའི་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་མི་ནུས། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་ནས་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ཕྱིར། དང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་མི་མཐུན།

107

ཆོས་འཁོར།

པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་མ་བགྱིས་པར་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བར་མི་ནུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། གང་དང་ཡང་དག་ལྡན་པས། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་ལ་ལྷ་སོགས་འགྲོ་བ་གཞན་གྱིས་མི་ནུས་པ་ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ཁྲི་ལས། མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པའི་གནས་ཏེ། ཁྱུ་མཆོག་རླབས་པོ་ཆེའི་གནས་སུ་དམ་བཅའོ། །འཁོར་གྱི་ནང་དུ་སེང་གེའི་སྒྲ་སྒྲོག་གོ །ཚངས་པའི་འཁོར་ལོ་འཇིག་རྟེན་ན་དགེ་སྦྱོང་ངམ། བྲམ་ཟེ་འམ། ལྷ་འམ། བདུད་དམ། ཚངས་པ་འམ། གཞན་སུས་ཀྱང་རུང་བས་ཆོས་དང་ལྡན་པར་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐོར་བར་མི་ནུས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བ་སྔོན་ལྷར་གྱུར་བ། སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཐོབ་བྱེད་ལམ་བདེན་དང་ཐོབ་བྱའི་འབྲས་བུ་འགོག་བདེན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡང་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་དབྱེ་བས་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་དག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བ་པོའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་རྩོམ་པ་པོའི་སེམས་ཅན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་ལུང་གི་ཚིག་བརྩམས་ཀྱང་བརྗོད་དོན་འཇིག་རྟེན་དུ་བསྐོར་བ་པོ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི་འཁོར་ཉན་རང་བྱང་སེམས་གང་ཡང་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དང༌། འགྲན་ཟླ་བྲལ་བའི་སྒོ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་དང་དོན་དངོས་གནས་ལ་འདྲ་བ་དུ་མ་མཐུན་སྣང་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རབ་ཏུ་བསྐོར་

108

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་འོངས་པ་ན་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བའི་སྦྱོར་བའི་ནུས་པ་འདི་ནས་ཐོབ་པར་བཤད་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་རྟོགས་པའི་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་ལྷག་བསམ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཡིན་ཀྱང༌། སྙིང་རྗེ་ཙམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཕྱི་རོལ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ་ཉན་ཐོས་སམ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡང་(1)རུང། དག་པའི་བསམ་གཏན་བཞི་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མེད་པ་རྣམས་མངོན་པར་སྒྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་ལ། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས། རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་མ་འདུས་ཟེར། ཁ་(2)ཅིག་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་འདུས་ཀྱང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གྲངས་མ་ངེས་(3)ཟེར། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་གསུངས་དུས་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་བསྡུས་ན་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་དུས་དང་པོ་བར་བ་ཐ་མ་གསུམ་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་སྟོན་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོར་བུ་ཐོར་བུར་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སླ་བར་བསྡུས་ན། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་མིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱུད་སྡེ་སྤྱི་རྣམ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་ལས་དང་པོ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དང་གཞན་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྡེ་སྣོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རུང་སྟེ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅིག་གིས་འཁོར་ལོ་གསུམ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཟེར་ན།

109

ཆོས་འཁོར།

གཞན་ཡང་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང༌། དུས་བར་བར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང༌། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་གྲངས་ངེས་པར་དགོངས་འགྲེལ་དྲི་ཞུས་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ནས། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ནས། ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ། ནས། མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཞེས་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ་ལགས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བཀའ་བསྩལ་པས་ཐོར་བུར་གསུངས་ཚུལ་དང༌། དེས་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བར་བ་གཉིས་ལ་དྲི་བ་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་ཐ་མ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་སྦྱར་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པས་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་བར་བ་དང་ཐ་མ་ལའང་ཁྱབ་ཟེར་ན། སྟོན་པས་དུས་དང་པོར་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་དེ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དུས་དང་པོར་གསུངས་ཚད་ཀྱི་གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ལ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲི་བ་ཞུས་པ་ལྟར་དོགས་པ་

110

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མེད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེར་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དུས་དང་པོར་བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྩམས་ནས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བསླབ་བྱ་གསུངས་པ་ལ་འདིར་དོགས་པ་གཅོད་མི་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཟབ་ཞི་སྤྲོས་བྲལ་འོད་གསལ་འདུས་མ་བྱས། །བདུད་རྩི་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཞིག་ཁོ་བོས་རྙེད། །སུ་ལ་བསྟན་ཀྱང་གོ་བར་མི་ནུས་པས། །མི་སྨྲ་ནགས་ཀྱི་ཚལ་དུ་གནས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་མ་ཐག་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་དང་པོའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་དང་པོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ། སྐབས་མཆིས་པ། དྲང་བའི་དོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱད་ཆོས་ལྔ་ལྡན་གྱི་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དུས་དང་པོར། ལུང་ལས། དགེ་སློང་དག་ཁུར་ཡོད་དོ། །ཁུར་ཁུར་བ་བོ་ཡོད་དོ། །ཕུང་པོ་ལྔ་ནི་ཁུར་རོ། །ཁུར་ཁུར་བ་བོ་ནི་གང་ཟག་གོ །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ཚིག་ཟིན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྡེ་བསྟན་པར་ཞུགས་ཟིན་དང་གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞུག་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི། རང་སྡེ་དང་གཞན་སྡེ་ཁ་ཅིག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་

111

ཆོས་འཁོར།

ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགག་བྱ་རང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པ་ལ་མ་བརྩམས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེར་མ་བརྩམས་པ་ལ་དོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཤེས་པར་བྱར་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་དེར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དུས་དང་པོས་གྲུབ། འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དང་པོར་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གསུངས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ལས། མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེས་དེ་ཉིད་དོན་བཏང་སྙོམས་ཅན། །གླང་ཆེན་གཟིགས་སྟངས་ཉིད་མཛད་ནས། །འཇིག་རྟེན་ཐུགས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། །ཕྱི་རོལ་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་ནས་(1)བྱང་ཕྱོགས་བར་གང་རུང་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕྱི་དོན་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དྲང་ངེས་ཇི་ལྟར་འབྱེད་ཀྱི་སྐབས་སུ་དང་པོར་ཕྱི་དོན་སྟོན་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱང་ཕྱོགས་སོ་བདུན་བར།

112

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དང༌། དེ་རྗེས་རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལས་ཕྱི་རོལ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་གཟུང་འཛིན་གཉིས་གསུངས་པ་དྲང་དོན་དུ། ནས། ཕྱི་རོལ་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ངོ་བོ་དང༌། ནས། དེ་གཉིས་ལ་མ་ཕྱེ་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གསུངས་པ་ཡང་དྲང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཡུམ་བར་བ་ལས། གང་ཡང་དག་པའི་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དེ་དག་ནི། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་མཐུ་མེད་དོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་གྱི་མདོ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྩམས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་བར་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས། སྐྱེ་བ་མ་མཆིས་པ་དང༌། འགག་པ་མ་མཆིས་པ་དང༌། གཟོད་མ་ནས་ཞི་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཉིད་ལ་བརྩམས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ཞེས་པས་བཤད་བྱའི་ཡུམ་བར་བ་ལས། གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེར་མདོའི་གཞུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་གཉིས་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་དེ་ཡང་བླ་ན་མཆིས་པ། ནས། རྩོད་པའི་གཞིའི་གནས་སུ་གྱུར་པ་ལགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

113

ཆོས་འཁོར།

ངེས་དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་མི་རྟག་སོགས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་ཞལ་མི་གསལ་བས་རྩོད་དོགས་ཀྱང་མེད་ལ། ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལ་མ་བརྩམས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གཉིས་པ་ཡང་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་གསུངས་པ་ལ་བྱའི། ནས། དོགས་པ་མེད་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཕྱིན་དྲུག་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་སྟོན་པའི་དེ་སོགས་འཕེན་སླ།
གཞན་ཡང༌། སྟོན་པ་འདའ་ཚུལ་སྟོན་ཁར་གསུངས་པའི་འདུལ་བ་མདོར་བསྡུས་རུང་མཐུན་དུ་གྲགས་པ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་ཐ་མར་གསུངས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ལེགས་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ཚན་གསུམ་པ་ལས། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པའི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ། ནས། ངེས་པའི་དོན་ལགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུལ་བའི་བསླབ་བྱ་ཙམ་སྟོན་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་ངེས་དོན་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་རྣམས་ཡིན་གྱི། ཐམས་ཅད་མིན་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མའི་བཤད་བྱའི་མདོ་བཞིའི་ནང་གི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ཞེས་པའི་བླ་མའི་དོན་ཕྱི་མ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འདིར་ནི། །ཞེས་དང༌། དེའི་དར་ཊཱིཀ་ལས། སླར་ཡང་བླ་མའི་རྒྱུད་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་

114

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྟོན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་སྡེ་ལྔ་སྡོམ་གཉིས་དང་པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་གང་དུ་མདོ་དེ་བདེན་གྲུབ་སྟོན་པར་དྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཐོགས་འགྲེལ་གྱིས་བདེན་མེད་བསྟན་ཚུལ་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་པས་སྟོང་ཞིང་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་ཡིན་པ་དང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མས་ལེགས་པར་སྒྲུབ་པས་དེ་དག་གི་དོན་གཅིག་ཡིན་མིན་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ། གཟུགས་ལ་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འཇིག་པ་ཡང་ཡོད། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡོད། འཇིག་པ་ཡང་ཡོད། དེའི་སྐྱེ་བ་དང་འཇིག་པ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པར་ཐལ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཇི་ལྟ་བ་དེ་བཞིན་དུ་སྐྱེ་མཆེད་རྣམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་དང༌། ཟས་རྣམས་ཀྱི་བར་ཡང་བཀའ་བསྩལ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་རྣམ་གྲངས་དུ་མར་བདེན་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཞེས་ཕུང་པོ་དང་སྐྱེ་མཆེད་དང་རྟེན་འབྲེལ་དང༌། ཟས་བཞི་དང་བདེན་པ་བཞི་ལ་སོ་སོར་དྲི་བ་ཞུས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྔར་མ་ཟད་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་བར་

115

ཆོས་འཁོར།

ལ་རང་འཛིན་རྟོགས་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་མཚན་གྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་ཁམས་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཞེས་དང༌། རྣམ་གྲངས་དུ་མར་དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ནས། དྲན་པ་ཉེ་བར་བཞག་པ་རྣམས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པར་སྤང་བ་རྣམས་དང༌། ནས། འཕགས་པའི་ལམ་ཡན་ལག་བརྒྱད་པའི་བར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མ་སྤྲོས།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞི་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དྲང་བའི་དོན་དུ་འཆད་ཚུལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ནང་གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་བའི་མདོ་དག་དྲང་དོན་དུ་བཤད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་མདོ་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་འཇོག་ཚུལ་ལ་དབུ་སེམས་གཉིས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དབུ་སེམས་ཀྱི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཡུམ་གྱི་མདོ་དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་མི་འདྲ་ཡང༌། འདིར་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པའི་མཚན་གཞིར་བཞེད་པ་ལ་ནི་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེའི་གོང་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་གཞན་ཡོད་པར་ཐལ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ལས། བླ་ན་མཆིས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་མདོ་ཀུན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པ་གླེང་གཞི་དང་ཡོངས་གཏད་སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་དབུ་སེམས་ཀུན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ཡང༌། ནས། མདོ་སྡེ་རྣམས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཞིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་འཁོར་བསྐོར་ཚུལ་ལ་བོད་སྔ་མ་དག་འཁོར་ལོ་གསུམ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་འདོད་དེ། མཆིམས་ཆེན་མོ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལོ་བདུན་དང༌། བར་བ་ལོ་ཉེར་བདུན་དང༌། ཐ་མ་བཅུར་གསུངས་པར་བཞེད། མཁས་པ་ཆག་ནི།

116

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང་པོ་ལོ་བདུན་ལ་ཟླ་བ་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཚང་བ་དང༌། བར་པ་སོ་གཅིག་དང༌། ཐ་མ་བདུན་ནམ་དགུ་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག.

...

.རོང། དང་པོ་ལོ་དྲུག་ཟླ་བ་དྲུག་དང༌། བར་བ་ལོ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཐ་མ་ལོ་ཉེར་
དྲུག་གམ་ཉེར་བརྒྱད་ཟེར། ཁྲོ་ལོས། བར་བ་ལོ་སུམ་ཅུ་དང༌། ཐ་མ་བཅུ་གཉིས་གསུངས་པས་ལྷག་མ་དང་པོའི་དུས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་ངོས་འཛིན་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དོགས་པ་དེ་ལ་མེད་ལ། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ཀྱང་ཆེས་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་ཡང་སངས་རྒྱས་ཚུལ་ནས་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་བསྟན་པར་ལུང་སྡེ་བཞི་ན་སྙོན་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་ལོ་བདུན་ནམ་དྲུག་སོགས་ཤིན་ཏུ་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་བར་དུ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་འདུལ་དགོས་པའི་གདུལ་བྱ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཆོས་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཇི་ལྟར་ནད་པ་ན་བ་ལ། །སྨན་པས་སྨན་ནི་སྟེར་བ་ལྟར། །དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་སེམས་ཅན་ལ། །ཇི་ཙམ་བཟོད་པའི་ཆོས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་དང༌། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བརྡའ་སྤྲོད་པ་དག་ཇི་ལྟ་བུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་བར་མཐའ་གཉིས་གསུངས་ཚུལ་དེ་ཡང་ནང་འགལ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱེད་ཅག་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་འཁོར་ལོ་ཐ་མར་འདོད་ཅིང་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་ནས་བདུན་ཕྲག་བདུན་ཚུན་ཆད་དུ་གསུངས་པར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འཁོར་ལོ་བར་བ་ནམ་གསུངས་ཞེ་ན། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀུན་མཁྱེན་ཆེན་པོ་བུ་དང༌། མཁས་གྲུབ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང༌། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་འཇམ་གསར་བ་གསུམ་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པས་སངས་རྒྱས་པའི་ཕྱི་དེ་ལོ་གསུངས་པར་བཞེད་དེ། སངས་རྒྱས་ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔ་ལ་སངས་རྒྱ་ཚུལ་བསྟན་ནས་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པ་ཟླ་བ་ལ་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ་དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་གསུངས། དེ་དང་དུས་མཉམ་དུ་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོའི་རིར་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་

117

ཆོས་འཁོར།

སྟེ། དུས་འཁོར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། ས་ག་ཟླ་བའི་ཚེས་བཅོ་ལྔའི་ཉིན་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ནས་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་ཞིང༌། ཐེག་པ་གསུམ་སྟོན་པར་མཛད་དེ་བཅུ་གཉིས་པ་ནག་པ་ཉ་ལ་ཤྲི་དྷཱ་ནྱ་ཀཊ་ཀར་ཆོས་དབྱིངས་གསུང་གི་དབང་ཕྱུག་གི་དཀྱིལ་འཁོར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དུས་འཁོར་རྩ་རྒྱུད་ལས། སྟོན་པས་བྱ་རྒོད་ཕུང་པོ་རུ། །ཆོས་བསྟན་དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་སུ། །ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ཚུལ་བཞིན། །དེ་བཞིན་གསང་སྔགས་ཚུལ་རབ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ས་ག་ཟླ་བ་མར་ངོ་སྔོན་འགྲོ་ཅན་གྱི་ལོ་མགོ་འཛིན་པའི་བཤད་ཚུལ་མང་མོད་ཀྱང་མ་སྤྲོས། ཡང་དེ་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་སྙིང་ཁམས་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕྱི་དེ་ལོ་ཤེར་ཕྱིན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གླེང་གཞི་དང་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་དང་ཀུན་དགའ་བོ་མེད་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ། ཕྱོགས་རེའི་མིག་ཅན་བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་བྱེད་དོ། །འདིར་དོགས་པ་ཆུང་ཡང་སྤྱིར་མཁོ་བས། འོ་ན། ཁྱོད་ལ་འདུལ་བ་དང༌། མདོ་སྡེ་ད་ལྟ་བསྡུས་རྗེས་ཀྱི་འདི་ལྟར་གོ་རིམ་དང་ཚིག་ཀུན་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་མ་ཐག་ནས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དོགས་པ་དེ་སྐྱེ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྔ་སྡེ་ལ་ཤམ་ཐབས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་མདོ་དང༌། ཆོས་གོས་ཟླུམ་པོར་བགོ་བར་བསླབ་པའི་མདོ་གཉིས་རྩ་བཞི་དང་ལྷག་མ་སོགས་ཀྱི་སྔོན་བསྙེན་རྫོགས་བཅུའི་རང་བྱུང་གི་རྗེས་ཚུར་ཤོག་གི་སྔོན་ལ་མ་བྱུང་བར་ཐལ། ལུང་གི་གོ་རིམ་གསུངས་རིམ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། རྟགས་ཁྱབ་ཕྲན་ཚེགས་ཀྱིས་གྲུབ་བོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྡེ་ལྔའི་(1)ཉེས་བྱས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྡུ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལའང་འཕེན་ནོ། །གཞན་ཡང་སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་ཚུལ་བསྟན་ནས་ཞག་ཞེ་དགུའི་བར་ཆོས་མ་གསུངས་པར་ཐལ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལོ་བདུན་དང་བར་བ་ཉེར་བདུན་སོགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉེས་བྱས་སྐབས་སུ་བསྡུ་བ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

118

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གདུལ་བྱ་ལ་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྷའི་རྔ་བཞིན་དུས་རྒྱུན་ཆད་མེད་པར་ཆོས་སྟོན་ཀྱང་རང་རང་གི་སྐལ་བས་ཐོས་མི་ཐོས་འབྱུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ལྷ་རྣམས་ཐམས་ཅད་ཡང་ནས་ཡང༌། །ཆོས་ཀྱི་རྔས་ནི་སྐུལ་བྱེད་ལྟར། །དེ་བཞིན་ཁྱབ་བདག་འབད་སོགས་དང༌། །བྲལ་ཡང་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །སངས་རྒྱས་གསུང་གིས་ཁྱབ་མཛད་དེ། །སྐལ་ལྡན་རྣམས་ལ་ཆོས་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཁྱེད་ཅག་གི་འཁོར་ལོ་གསུམ་གྱི་འདོད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྟོན་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚད་དེ་ལྟར་བྱས་པ་དང༌། བསྐལ་བཟང་ལས་འཁོར་འདུས་པ་དང་པོ་སོགས་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྒོ་ནས་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དྲི་ཞུས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བ་ལ་དྲི་བ་ཞུས་ཤིང་གྲུབ་དོན་དུའང་བརྗོད་བྱ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ནས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་ལས། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བསྟན་པས། ཞེས་དང༌། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ལས་བརྩམས་ནས་སྟོང་པ་ཉིད་སྨོས་པའི་རྣམ་པས། ཞེས་དང༌། ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་སྐད་དུ་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དགོངས་འགྲེལ་ལས། འཁོར་ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་ནི། འཁོར་གྱི་འདུ་ཐེབས་དང༌། སྟོན་པའི་སྐུ་ཚེའི་ཚིགས་ལ་སོགས་པས་འཇོག་པ་མིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཚིག་ཟིན་ལྟར་བྱེད་པ་དང༌། འཁོར་ལོ་གསུམ་གཅིག་ཆར་དུ་གསུངས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་གང་ཞིག །ཐུན་མོང་དང་མང་བ་གཙོ་བོར་བྱས་ན་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་རིམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དུས་གཅིག་ཏུ་འཁོར་ཚོགས་ཐེབས་

119

ཆོས་འཁོར།

གཅིག་ལའང་རང་རང་གི་སྐལ་བ་བཞིན་ཆོས་གསུངས་པ་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་དང༌། མཛད་པ་གང་གིས་འདུལ་སོ་སོར་མཐོང་བའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འདི་ལ་འཁོར་འདི་ཉིད་ཀྱི་ནང་ན་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་བར་མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་ཁྱིམ་ནས་མངོན་པར་འབྱུང་བར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་རབ་ཏུ་བྱུང་ཞིང་དཀའ་བ་སྤྱོད་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་གཤེགས་པར་ཤེས་སོ། །ཞེས་དང༌། གསུངས་ཚུལ་ཡང༌། མདོ་དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ལ་སྦྱིན་པའི་གཏམ་སྟོན་པར་ཤེས་སོ། །ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་བདག་ཅག་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་ལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། སྐུ་གཅིག་ལ་གཅིག་ཆར་གནས་སྐབས་ཐམས་ཅད་སྟོན་པ་ལྟ་ཞོག་གི་འོན་ཀྱང་ཉིད་སྤྱོད་པ་ཀུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཡིན་པས་ཐུན་མོང་ལྟར་བཤད་ན་སྐུར་འདེབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློར་ཤོང་དཀའ་ཡང་མོས་ཐེབས་རེ་ལ་ཕན་ཡོན་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། འོན་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱི་གསང་བ་འདི་ནི་བསྙད་བགྱི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། འདི་ནི་སྔོན་དགེ་བའི་རྩ་བ་མ་བསགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱ་དཀའ་བའི་ཕྱིར་ན་བསྙད་པར་བགྱི་བ་མིན་ཏེ། འགའ་ཞིག་ཏུ་དེ་ལ་ལྷག་པར་མོས་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ལ་བསོད་ནམས་གཞལ་དུ་མེད་པ་བསགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། ཤུགས་ལ་གནས་པའི་དོན་དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་རིམ་པའི་སྒོ་ནས། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་དང་པོར་ཡུལ་ཝཱ་རཱ་ཎ་སཱིར། ཞེས་དང༌། ལུང་ལས། ཉི་ཤུ་རྩ་དགུ་ཁབ་ཏུ་བཞུགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་སྟོན་པས་ཁྱིམ་པའི་མཛད་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་མཛད་པ་གཉིས་གཅིག་ཆར་མཛད་པར་ཐལ། མཛད་

120

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པ་བཅུ་གཉིས་གཅིག་ཆར་མཛད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱིམ་པ་དང་རབ་བྱུང་གི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཚུལ་ཙམ་མཛད་པ་ཡིན་གྱི། ཁྱིམ་པ་དངོས་གནས་དང་རབ་བྱུང་གསར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུས་ནས་དགེ་སློང་དང་མཆོག་སྤྲུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་པ་ཏོག་དཀར་མ་གཤེགས་བཞིན་དུ་ཤཱཀྱའི་རིགས་སུ་འཁྲུངས་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་རྣལ་མ་ཡིན་ན། མཛད་པ་བཅུ་གཉིས་སྟོན་པའི་སངས་འཕགས་གཅིག་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་བླ་མ་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་བར་སྤྲུལ་བ་ཙམ་ཞིག་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བར། བཅོམ་ལྡན་འདས་འོད་སྲུང་གི་དུས་ན་བྲམ་ཟེའི་ཁྱེའུ་བླ་མ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་ལ་གནས་པ་སྤྲུལ་བ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏོ། །དེ་ནས་དགའ་ལྡན་དུ་དམ་པ་ཏོག་དཀར་དུ་སྐྱེས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག།།མཛད་པ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཙམ་ལས་ཐུན་མོང་བ་ཁས་མི་ལེན་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཛད་པ་ཐུན་མོང་བ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀས་འདུལ་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་སོ་སོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་ཇི་ལྟར་ཕན་པ་དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་སྤྲུལ་བ་མཛད་པའམ་གསུངས་པ་ཡིན་ན་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་མི་རངས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་རིལ་བོ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་དང་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པའི་མདོ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ནི་བླ་ན་མ་

121

ཆོས་འཁོར།
མཆིས་པ་ཞེས་ཉེ་ཚིག་སྨོས་པའི་མཚན་(1)གཞིར་དགོངས་འགྲེལ་རིལ་འཛིན་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། དེར་ས་བཅུའི། ནས། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལ་དྲང་ངེས་འབྱེད་པའི་ལེགས་ཕྱེའི་མདོ་ལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་དང་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ངེས་ཀྱི། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་གཞན་མིན་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་འཕྲོར་རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱིས་དྲང་དོན་དང་ངེས་དོན་ཞུས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྗོད་བྱ་མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་འོད་སྲུང་ལེའུ་དང་ལང་གཤེགས་དང་དགོངས་འགྲེལ་དང། དེའི་ལེའུ་ལ་དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ། ཚུལ་བཞིན་དུ་ཀུན་ཏུ་དྲི་བའི་ལེའུ་(2)གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་བོ་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་འདི་ནི་ཞེས་ཉེ་བའི་ཚིག་གིས་སྨོས་པ་ནི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་སྨོས་པའི་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བའི་འཁོར་ལོ་དགོངས་འགྲེལ་དང་དེ་བཞིན་དུ་ཕྱེ་བ་རྣམས་ལ་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དེ་དག་གིས་ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེགས་ཕྱེའི་དོན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བསྡུ་བ་ལས། བརྗོད་དུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་གཉིས་སུ་མེད་པའི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་དང། ཚུལ་བཞིན་ཀུན་ཏུ་དྲི་བའི་ལེའུ་ལས། ཟབ་མོ་བྱིས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ། །བརྗོད་མེད་གཉིས་མིན་རྒྱལ་བས་བསྟན་མཛད་ཀྱང༌། །ཞེས་དང༌། བསྡུ་བ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞེས་དང༌། ཡོན་ཏན་འབྱུང་གནས་ཀྱི་ལེའུ་ལས། ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། གསུམ་གང་ཞེ་ན། ཀུན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཞིར་མདོ་སྡེ་དགོངས་པ་ངེས་འགྲེལ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

122

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བཏགས་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། གཞན་གྱི་དབང་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཡོངས་སུ་གྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ནས། རབ་རིབ་ཅན་གྱི་སྐྱོན་ཆགས་པ་དེ་ལྟ་བུར་ན་ཀུན་བཏགས་ཞེས་སོགས་ཤེས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གཉིས་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུ་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་དམ་ཆོས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་འཕོ་ཞིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་(1)སེལ་བ་ལ་འཁོར་བསྒྱུར་གྱི་འཁོར་ལོ་དང་ཆོས་མཚུངས་པས་ན་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་དང༌། རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གཉིས། ལུང་གི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་དེ། ལུང་གི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་མཚན་གཞི། རྟོགས་པའི་བསྟན་པའི་དམ་ཆོས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ལྔ་དང༌། འགོག་བདེན་མཚན་གཞི། དུས་དང་པོར་གསུངས་པའི་མདོ་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དེས་བར་མཐའ་གཉིས་ལའང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དང་པོར་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་ཏེ་གཟུགས་སོགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་གིས་བར་བཤད་ཅིང་། དུས་དེ་ནས་འདའ་ཚུལ་གྱི་བར་བསྟན་ལ། བར་མཐའ་གཉིས་ཀྱང་རང་རང་གསུངས་ནས་འདའ་ཚུལ་བར་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་བྱེད་པ་སྐུ་ཚེའི་ཚིགས་དང༌། འཁོར་འདུ་ཐེབས་ཀྱིས་མི་བྱེད་དེ། ཐུན་མོང་གི་སྣང་བ་གཙོ་ཆེ་བ་སོགས་ཤེས་དགོས་སོ། །རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རིགས་ཅན་ལ་གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་ཡན་ལག་བར་གང་རུང་ལ་བརྩམས་ཤིང༌། རང་འཛིན་རྟོག་པའི་ཞེན་གཞིར་རང་གི་མཚན་ཉིད་དེ་གནས་ཚོད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དང་དོན་གཅིག །དགོངས་འགྲེལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ལས་དབང་པོ་རྣོ་བའི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེལ་བས་འཁོར།

123

ཆོས་འཁོར།

བྱ་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་སུ་བརྩམས་ཤིང༌། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་ཡོད་མེད་མི་གསལ་བའི་དྲང་ངེས་དཔྱོད་པའི་གཞིར་གྱུར་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། ཡུམ་འབུམ་པ་ལྟ་བུ་དེ་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པས་འཁོར་ལོ་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དེས་མ་ཁྱབ་ཀྱང༌། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་བར་བ་མཚན་ཉིད་མེད་པའི་ཆོས་འཁོར་ལ་དེས་ཁྱབ་བོ། །རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་འཁོར་ལོ་བར་བའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལས་དབང་པོ་དམན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ཅན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལས་བརྩམས་ཤིང༌། མཚན་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་གསལ་བར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་ཐ་མའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་དོན་གཅིག མཚན་གཞི་འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པ་དང༌། ལང་གཤེགས་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་ཇི་བཞིན་པའི་མདོ་དེ་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་དེ། དྲང་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འདིའི་དངོས་ཟིན་ཁས་ལེན་མི་རུང་བས་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཕུང་པོ་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དུས་དང་པོར་དེ་སྟོན་དགོས་ཀྱིས་གདུལ་བྱ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་རིགས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་འདྲའི་སེམས་ཙམ་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ཡིན་ན་

124

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བརྗོད་བྱ་བདེན་བཞི་ལ་བརྩམས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱལ་པོ་གཟུགས་ཅན་སྙིང་པོ་ལ་གདམས་པའི་མདོ་ལས། རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་གཟུགས་ལ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྔར་དྲངས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་(1)ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལྔ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲི་ཞུས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཕུང་པོ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་བཀའ་བསྩལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་དངོས་སུ་བརྩམས་པའི་མདོ་ཡིན་པའིཕྱིར། དེས་གཞན་སྔར་དང་འདྲ། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དགོངས་པ་སྟོན་དགོས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས། ཅི་ལ་དགོངས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་པོ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་དག་གི་ནང་གི་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་དང་ཤེར་སྙིང་ལྟ་བུ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་མ་སྦྱར་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་དང་ཤེར་སྙིང་གཉིས་པོ་དེ་དྲི་ཞུས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དང་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་འཁོར་ལོ་བར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དགོངས་པ་བསྟན་ནས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་རྒྱུ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་ཆོས་དེ་དག་ལ་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དེ་ཡང་ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལྟ་བུ་མདོ་དེའི་ནང་དུ་དོན་དམ་པ་དང་བདེན་པའི་ཁྱད་པར་གསལ་བར་མ་སྦྱར་བར་གཟུགས་མེད་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཇི་ལྟར་བསྟན་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་བཟུང་དུ་མི་རུང་བས་གཞན་དུ་དྲངས་དགོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། ཕུང་པོ་རྣམས་རང་གི།

125

ཆོས་འཁོར།
པས་དྲང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དབུ་སེམས་ཀྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཆར་བསྐོར་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོས་དེ་ལྟར་མ་ཐོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་ཐོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་དུས་གཅིག་ན་དང་དུས་གཞན་དུ་གཞན་དང་(1)གཞན་ཐོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དུས་གཅིག་ན་ཞེས་པས་དུས་གཅིག་ལ་ཐོས་ཀྱི་དུས་གཞན་དུ་མ་ཐོས་ཞེས་དཀོན་པ་དང༌། དུས་གཅིག་གིས་ཚེ་འདི་ཐོས་དུས་གཞན་ལ་གཞན་ཐོས་ཞེས་མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། དུས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོ་འདི་ཐོས་སོ་ཞེས་རྣམ་ཐར་གྱི་སྒོ་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་ལུགས་གསུམ་ལ་བཤད་དགོས་ཤིང་ཕྱི་མ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གཉིས་སླ། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་རྨི་ལམ་ལ་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པ་རྨིས་པ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་མདོ་རྫོགས་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། རྨི་ལམ་དུ་ལྷ་ལ་སོགས་པའི་མཐུས་དུས་ཅུང་ཞིག་ལ་ཡང་ལོ་བརྒྱ་ལོན་པར་དམིགས་པ་དང་འདྲ་བར། ནས། མདོའི་དོན་མ་ལུས་པ་སྣང་བ་ཅན་གྱི་རྣ་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ནི་བསམ་མི་ཁྱབ་ཀྱི་ཚད་མའི་སྐྱེས་བུར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། འདིས་ནི་རྣམ་པར་ཐར་བའི་སྒོ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན། བདག་གིས་མཉན་པར་བྱ་བ་གང་ཇི་སྙེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཐོས་ཤིང་བརྗེད་པ་ཡང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། གདུལ་བྱ་གཞན་དག་གིས་ཀྱང་གཅིག་ཆར་ཐོས་པར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དུ་མས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་དུ་མ་རིམ་ཅན་དུ་བྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། གདུལ་བྱའི་ཚོགས་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར་ཅིའི་ཕྱིར་མ་གྱུར་ཅེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་དག་ས་པ་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཞན་ཡང་ཐོས།

126

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་རུང་ཡང་གདུལ་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་སྐལ་བ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཚོགས་ཡོངས་སུ་དག་པ་ནི་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་གྱི་ཐམས་ཅད་ལ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་སོགས་མདོ་དུ་མ་གདུལ་བྱའི་འཁོར་སོ་སོ་ལ་གཅིག་ཆར་དང་རིམ་ཅན་དུ་སྣང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་དུས་གཅིག་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་རང་རང་གི་བློའི་སྟོབས་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་དག་ས་པ་དང༌། ཀུན་དགའ་བོ་སོགས་ལ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་ཚང་མ་གཅིག་ཆར་སྣང༌། གཞན་ལ་རིམ་ཅན་དུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། བསྟན་པ་གཅིག་ལ་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ནས། དེ་ནི་སྟོབས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ལན་གཅིག་གམ་རིམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡིན་པས་ཉེས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣང་དུས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བྱིན་རླབས་ཀྱིས་གཅིག་ཆར་སྣང་བ་གདུལ་བྱ་ལ་བཤད་དུས་དྲི་བ་དྲིས་ལན་སོགས་ཀྱིས་རིམ་པས་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བློ་ལ་གཅིག་ཆར་ཤར་བའི་དོན་ཚིག་གིས་རིམ་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚོགས་གཞན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་ཕྱིས་རིམ་གྱིས་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། ཞེས་པ་ནས། ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྣང་བ་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་སྔར་སྐྱེས་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོས་གང་བསྡུས་ཐམས་ཅད་རང་གི་སངས་རྒྱས་ལས་དངོས་སུ་ཐོས་པར་ཐལ། མདོ་ལས། བདག་གིས་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་སངས་རྒྱས་ལས་མ་ཐོས་པར་དགེ་སློང་གཞན་ལས་ཀྱང་ཐོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བཟུང༌། གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་འདི་ལྟར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ལ་སླར་ཡང་ཞུས་པའམ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་

127

ཆོས་འཁོར།

དགེ་སློང་གཞན་ལས་ཐོས་(1)པ་ཡང་སངས་རྒྱས་ལས་ཐོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་ཆོས་(2)བསྟན་པ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་བྱིན་གྱི་བརླབས་ཀྱིས་བསྟན་པ་ནི་དེས་བསྟན་པ་ཡིན་པ་ལྟར། ནས། ཡང་ན་གཞན་ལས་ཐོས་ན་ཡང་ཆོས་འཛིན་པའི་མཆོག་ཡིན་པས། དོན་ངེས་པར་བྱ་བའི་(3)ཕྱིར་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་ཞུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་དགའ་བོ་མདོ་སྡེ་སྡུད་པ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱག་རྡོར་མདོ་སྡེ་སྡུད་པ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ། རྟགས་དེར་ཐལ། སྔོན་གྱི་ཀུན་མཁྱེན་དབྱིག་གཉེན་དང་ལེགས་ལྡན་སོགས་ཀྱིས་གནས་ལྕང་ལོ་ཅན་དུ་ཕྱག་རྡོར་གྱིས་འཇམ་དབྱངས་བྱམས་པ་སོགས་ཀྱི་དབུས་སུ་མདོ་སྡེ་བསྡུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན། འདིར་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་ལས། ལྕང་ལོ་ཅན་ན་བཞུགས་པའི་ས་བཅུའི་དབང་ཕྱུག་རྡོ་རྗེ་འཛིན་པ་ཆེན་པོས་འཇིག་རྟེན་ཐམས་ཅད་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མདོ་སྡེ་རིན་པོ་ཆེ་སྡུད་པར་གསོལ་བ་འདེབས་པ་(4)བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ། ནས། ཞེས་སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་རྣམས་འཆད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལས་ཀྱང་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩ་བའི་སྡུད་པར་བྱེད་པ་བོ་ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དང༌། འཇམ་དབྱངས་དང༌། གསང་བའི་བདག་པོ་དང༌། བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདག་ཅག་གི་རྩ་བའི་སྡུད་པར་བྱེད་པ་པོ་ཉན་ཐོས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་གསུང་རབ་ནི་དེ་དག་གི་ཡུལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྔོན་གྱི་སློབ་དཔོན་དག་གིས་དེ་ལྟར་འདོད་ཀྱང་ཤེར་མདོ་ནི་ཀུན་དགའ་བོས་བསྡུས་པར་སློབ་དཔོན་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པས་དེ་སངས་རྒྱས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྟན་པ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར་དེས།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཕགས་པ་བྱམས་པ།

128

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གྱི་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་ཤེར་ཕྱིན་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལུང་དང་རིགས་པ་སངས་རྒྱས་ལ་བསྐྱར་ནས་ཞུས་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། གཞན་དག་ནི་འདི་ཉིད་ཀྱི་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་(1)ལེའུ་ལས། ནས། ཡང་དག་པར་སྡུད་པར་བྱེད་པ་ནི་འཕགས་པ་ཀུན་དགའ་བོ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྔོན་གྱི་ཀུན་མཁྱེན་དག་གི་གསུང་ལས། ཀུན་དགའ་བོས་ལུང་ཀུན་མ་བཟུང་བར་ཐལ། ཀུན་དགའ་བོས་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་ལ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ཐོས་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་དེས་ཆོས་གསུངས་པ་ཐམས་ཅད་མ་བཟུང་བར་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་དགའ་བོའི་མདོ་ལས། བདག་གི་ལོ་ཉི་ཤུ་ལྷག་བཙུན་པ་ལ་རིམ་གྲོ་བགྱིས། ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བདག་གིས་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་ལྷག་ནི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལས་བཟུང༌། གཉིས་ནི་དགེ་སློང་དག་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་ལོ་བཞི་བཅུའི་ཕྱེད་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཉིས་སྟོང་ལས་མང་གསུངས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། དུས་དེ་སྲིད་དུ་བཞི་བཅུ་ཆ་བས་ཀྱང་ཉུང་བའི་ཆོས་བཤད་(2)པ་ནི་མི་རུང་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་དཔོན་ལྟར་ན་དེ་ཀུན་སངས་རྒྱས་ལ་ཞུས་པ་དང་བྱིན་བརླབས་ཀྱིས་རྟོགས་ཟེར་དགོས་པར་སྣང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་མི་ཤེས་པར་བཤད་པ་(3)དེ་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་པས་མང་དོགས་ནས་མ་སྤྲོས། ཡང་ཁ་ཅིག ཐེག་པ་ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་ཆོས་ཕུང་གཅིག་གི་ཚད་ཡོད་དེ། མཛོད་ལས། སྤྱོད་པ་རྣམས་ཀྱི་གཉེན་པོར་ནི། །ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མཐུན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉོན་མོངས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོ་ཚང་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལེའུ། ནས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དག་གཞན།

129

ཆོས་འཁོར།
བར་ཤེས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཛོད་ཀྱིས་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཤེས་པའི་རྒྱུན་ཞུགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཀུན་དགའ་བོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་པ་སྣ་རེའི་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་རྫོགས་ཙམ་དེས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་འབུམ་ལྟ་བུ་འཛིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉོན་(1)མོངས་པ་སྣ་གཅིག་གི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པ་སྤངས་ཙམ་གྱིས་གཉེན་པོ་ཆ་ཚང་ཤེས་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སྤྱོད་པའི་གཉེན་པོ་ཆ་ཚང་ཤེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རབ་འབྱོར་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། གནས་བརྟན་རབ་འབྱོར་གང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་སེམས་ཅན་གྱི་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་ཞིག་མཁྱེན་པ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཤེས་སམ། རྟོགས་སམ། ནས། སྨྲས་པ་འཇམ་དཔལ་དེ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྤྱོད་པ་སྣ་གཅིག་གི་གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཆགས་པ་སྤངས་པ་ཙམ་གྱིས། ཆགས་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཆོས་ཕུང་གཅིག་རྫོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་རྟག་ཏུ་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་སློབ་པ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་དེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང༌། སྐྱབས་འཚོལ་བ་དང༌། ངེས་པར་འབྱུང་དགོས་དང༌། ལམ་ལ་སློབ་པའི་བྱ་བ་མ་ཚར་བ་དག་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་དག་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་ཆོས་སྟོན་པའི་བྱ་བ་རྫོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དྲི་ཞུས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ་དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་ནི། རང་གི་ཆེད་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མོངས་སྣ།

130

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་སྡེ་བ་ལ་གཟུགས་ནས་འཕགས་ལམ་བར་གྱི་ཆོས་གང་རུང་ལ་བརྩམས་ནས་དོན་དམ་པར་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྒོ་ནས་དྲི་ཞུས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་མཚན་ཉིད། སྤྱིར་འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་དང༌། དྲང་དོན་གྱི་མདོ་གཉིས་དང༌། དྲང་དོན་ལ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད། བར་བའི་དྲི་ཞུས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ། དེར་བཤད་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་ནི་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་ཆེན་ལ་བརྗོད་བྱ་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་སོགས་ལྔ་པོ་གང་རུང་ལ་བརྩམས་ཤིང་བར་བའི་དྲི་ཞུས་ལྟར་དོགས་པ་ཡོད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བ་དེ། དགོངས་འགྲེལ་ནས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་བར་བའི་མཚན་ཉིད། འདི་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ཡོད་པས་ངེས་དོན་སྟོན་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཤེར་སྙིང་དང་ཚུལ་བརྒྱ་ལྔ་བཅུ་པ་ལྟ་བུ། ཡུམ་རྒྱས་འབྲིང་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་ངེས་དོན་དང༌། འདིའི་གཉིས་པ་ཡིན། ངོ་བོ་ཉིད་གསུམ་ལ་བདེན་པར་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་སྟོན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་འཁོར་ལོ་ཐ་མ་དེ། ཐ་མ་ལེགས་ཕྱེའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་མཚན་ཉིད། མཚན་གཞི་དབུ་མ་བའི་འདོད་པ་ལྟར་གྱི་མཚན་ཉིད་གསུམ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་འོད་སྲུང་ལེའུ། དགོངས་འགྲེལ། དོན་དམ་ཡང་དག་འཕགས་ཞུས་ཀྱི་ལེའུ་གསུམ་དང༌། ལང་གཤེགས། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་རྣམས་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་གིས་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ཀྱི་དེ་གསུམ་གཙོ་བོ་དང༌། སེམས་ཙམ་པའི་དེ་གསུམ་ཞར་བྱུང་དུ་བསྟན་པའི་མདོ་གཉིས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། དགོངས་འགྲེལ་དང༌། ལང་གཤེགས་དང༌། ནས། ཆ་ཕྱེ་ནས་མདོའི་དོན་དུ་འཇོག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་བསྟན་པ་དེར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་བྱའི་དོན་དམ་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པར་ཚད་མ་དང་བཅས་པའི་དོན་དམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བདེན་

131

ཆོས་འཁོར།

པའི་སྐྱེ་བ་མེད་པར་གསུངས་པ་ནི་ཚད་མ་དང་ཡང་ལྡན་ལ་ཇི་ལྟར་བསྟན་པའི་དོན་དེ་ཆོས་དེའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ནས། འདྲེན་ཚུལ་གཉིས་གང་གིས་སྒོ་ནས་ཀྱང་དྲང་བར་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ། དྲང་དོན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོར་མ་ཟད་ལས་དགེ་བ་ལས་བདེ་བ་དང༌། ནག་པོ་ལས་སྡུག་བསྔལ་སྐྱེ་བ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ཀྱང་ལས་གཉིས་ལས་བདེ་སྡུག་སྐྱེ་བ་དེ་གཉིས་ཀྱི་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པས་དེ་ལས་གཞན་བདེན་གྲུབ་བཅད་ཙམ་གྱི་བདེན་མེད་དུ་དྲངས་ནས་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཐུན་ལས། མདོ་དེའི་དོན་གཞན་དུ་དྲངས་དགོས་པ་འདི་ལ་ཚུལ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལའང་འཁོར་ལོ་གསུམ་དང་བསྐོར་ཚུལ་འདྲ། དྲང་ངེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འདྲ་ཡང་མཚན་གཞི་མི་འདྲ། འཁོར་ལོ་དང་པོ་ལ་དྲང་ངེས་གཉིས་ཡོད་དེ། འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དྲང་དོན་དང༌། བདེན་བཞིའི་མདོ་ལས། སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པར་བྱར་མེད། ཀུན་འབྱུང་སྤངས་པར་བྱར་མེད་སོགས་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་དབུ་བ་བརྡོས་པ་འདྲ། །ཚོར་བ་ཆུ་ཡི་ཆུ་བུར་བཞིན། །འདུ་ཤེས་སྨིག་རྒྱུ་ལྟ་བུ་སྟེ། །འདུ་བྱེད་རྣམས་ནི་ཆུ་ཤིང་བཞིན། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྒྱུ་མ་ལྟར། །ཉི་མའི་གཉེན་གྱིས་བཀའ་བསྩལ་ཏོ། །ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་མེད་པ་དང༌། རང་རྒྱུད་པས་གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་པ་སོགས་སུ་བཤད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་འཁོར་ལོ་དང་པོ་དང་ཐ་མ་ལ་དྲང་དོན་གྱིས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ནས་བཤད་པའི་བར་བ་ལ་ངེས་དོན་གྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ། ཤེར་སྙིང་ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཕུང་པོ་ལྔ་རང་བཞིན་མེད་པར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་དྲང་ངེས་ལྟར་མི་རུང་བར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་ལོ་གསུམ་ཡང་བསྟན་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་

132

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྒོ་ནས་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དུས་དང་པོ་ལྔ་སྡེ་ལ་ཆོས་འཁོར་སྐོར་བའི་ཚེ་འཁོར་ལོ་དང་པོ་བསྐོར། ཤེར་མདོ་གསུངས་ཚེ་འཁོར་ལོ་བར་བ་བསྐོར། དགོངས་འགྲེལ་བཤད་པའི་ཚེ་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་མདོ་ལས། ནམ་(1)མཁའ་ལ་ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཨ་ལ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐོར་བ་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱད་སྟོང་ལས། ཨ་ལ་ལ་འཛམ་བུ་གླིང་དུ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གཉིས་པ་བསྐོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་ལེགས་པར་རྣམ་པར་ཕྱེ་བ་དང་ལྡན་པ་ངོ་མཚར་རྨད་དུ་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པ་བསྐོར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་རང་རྒྱུད་པའི་ལུགས་ལ། རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོང་པ་ཙམ་ཚིག་ཟིན་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དེ་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་ཟིན་ལ་དེ་ལྟར་བསྟན་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཀྱི་རང་བཞིན་མེད་པ་གཙོ་བོར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བའི་གཞུང་གོང་འོག་བསྒྲིགས་ན་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གོང་འོག་བསྒྲིགས་ན་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ངོ་བོ་དང་སྐྱེ་འགག་སོགས་མེད་པར་འཛིན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཀྱང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཚིག་ཟིན་ལ་གཟུགས་སོགས་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་དེའི་མདོ་ཚིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་སྟོན་པའི་མདོ་ཚིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་མེད་སྒྲ་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་གཟུགས་མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་མེད་ཅེས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། གཟུགས་མེད་ཅེས་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། གཟུགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཁའ་ནས།

133

ཆོས་འཁོར།

མེད་ཅེས་པའི་མདོ་ཚིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་བར་འདོད་ན། གཟུགས་མེད་པར་སྟོན་དགོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དགོས་པ་མེད་བཞིན་དུ་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་གསུམ་ལ་སྐུར་འདེབས་སྟོན་དགོས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ཆོས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ཚད་མས་མི་གནོད་པ་སྣོན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ངེས་པའི་དོན་ཀྱང་གང་ལ་བྱ་ཞེ་ན། ཚད་མ་དང་བཅས་པ་དང་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟན་པ་ལྟར་གྱི་དོན་ཚད་མས་གྲུབ་ཙམ་གྱིས་མི་འཇོག་པར་དོན་དམ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་གཅིག་དགོས། སེམས་ཙམ་པའི་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ལྟ་བུའི་དོན་དམ་མེད་པས་དེ་དགག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བསྟན་པ་ལྟར་གྱིས་དོན་ཡོད་མེད་ལ་(1)དྲང་ངེས་ཚད་མ་དང་བཅས་པས་ཆོག་ཀྱང༌། དེས་མི་ཆོག་པས་དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་མཛད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དོགས་སེལ་དེ་ལྟར་གསུངས་ཡང་ཚད་མས་གྲུབ་པ་མ་སྦྱར་བར་ཡང་ངེས་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། འདི་ལ་ཀུན་བཏགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་རང་བཞིན་(2)ཡིན་པར་ རིག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་གློ་བུར་བ་ཉིད་ཀྱིས་རང་བཞིན། ནས། ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་ཀུན་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་དོན་དམ་པ་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་ལ་ལྡོག་པ་ནི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དྲང་ངེས་སུ་ཚད་མ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ།

134

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དྲང་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ལས། གཟུགས་འདུ་ཤེས་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌ངོ། །ནས། གཟུགས་སྐྱེ་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དོན་གྱིས་སྦྱར་བའི་མདོ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ངེས་དོན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ངེས་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་དགོངས་པ་དྲིས་ནས་ངེས་དོན་དུ་བྱེད་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བདེན་མེད་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བཀག་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཚིག་ཟིན་ལ་བཀག་པར་ཐལ། བདེན་གྲུབ་དངོས་བསྟན་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ནི་དོན་དམ་པ་ལ་དགོངས་པས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་ཡང་མིན་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དགོངས་པ་བསྟན་པའི་མདོ་དང་ངེས་དོན་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེའི་གྲུབ་དོན་འཆད་པ་ན། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དགོངས་པ་བསྟན་པ་ཡང་ངེས་པའི་དོན་ཉིད་དུ་འགལ་བར་མི་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་རྗེ་རང་གི་བཞེད་ཚུལ་མ་ནོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་དོན་ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དགག་བྱ་ལ་ཁྱད་པར་སྐབས་དེར་མ་སྦྱར་བའི་སྐྱེ་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་ངེས་དོན་མིན་ནོ་སྙམ་དུ་མི་བཟུང་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དོན་གྱིས་སྦྱར་ཟིན་པས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་

135

ཆོས་འཁོར།
འདོད་ན། དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་(1)ཁྱད་པར་སྦྱར་བར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཁྱད་པར་བདེན་གྲུབ་མེད་པ་ཚིག་ཟིན་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཅི་ལ་དགོངས་དྲི་མི་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་ཟིན་ལྟར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་འཇིག་རྟེན་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བ་སྤང་བའི་ཕྱིར་དུ་དགོངས་པ་དྲིས་ལ་ཚིག་ཟིན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་བ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར་འཕགས་པ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་དགག་བྱ་ལ་དོན་དམ་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་སུ་མ་སྦྱར་ལ་དོན་གྱིས་སྦྱར་བ་དང་དངོས་བསྟན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་གསུམ་གའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དཔེར་ན་འབུམ་ལས་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་དུ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བ་སོགས་ལ་སྐབས་གཅིག་ཏུ་སྦྱར་ན་སྐབས་གཞན་དུ་ཡང་དོན་གྱིས་སྦྱར་ཟིན་པས་དངོས་སུ་མ་སྨོས་པ་དེ་དག་ཀྱང་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོ་སྡེ་གང་དག་བདག་དང་སེམས་ཅན་དང༌། ནས། བདག་པོ་མེད་པ་ལ་བདག་པོ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་དེ་དག་ནི་དྲང་བའི་དོན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདག་གཅིག་ལ་སེམས་ཅན་དང་གསོ་བ་ནས་ཚོར་བ་པོའི་བར་གྱི་མིང་ངམ་སྐད་སྣ་ཚོགས་དང་དེ་ཡང་བྱེད་པ་བོ་ལ་བྱ་བྱེད་སོ་སོར་རྫས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བདག་དང་སེམས་ཅན་སོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁྱད་པར་དངོས་སུ་སྦྱར།

136

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡོད་པ་ལྟར་བསྟན་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་སྟོན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་དེ་ཙམ་ཞིག་སྟོན་པ་མིན་གྱི་བྱེད་པ་བོ་དེ་ལ་ལྟོས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་པའི་བདག་དེ་དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པ་ལྟ་བུའི་དྲང་དོན་གསུངས་པ་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཡིན་ལ། དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་གསུངས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་(1)ཐེག་པའི་སྒོ་སྣ་ཚོགས་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་ཟབ་མོ་འདི་སྟོན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱང༌། མུ་སྟེགས་པ་དངོས་སམ་ཚེ་སྔ་མར་དེའི་ལྟ་བ་ལ་ཞེན་ཆེ་བ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་དང་བདག་མེད་གཉིས་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་བསྟན་ནས་རྒྱུད་སྦྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། དམ་པ་མིན་ལ་བདག་འཛིན་མཆོག །བདག་མེད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མུ་སྟེགས་པས་བདག་ཡོད་པར་བཤད་པ་ནི་སྒྲས་ཟིན་ལས་མེད་པས་བརྗོད་བྱ་མེད་ལ་སྟོན་པས་བདག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་མེད་ཀྱང་བརྗོད་བྱ་དང་དགོངས་དོན་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། བདག་ཡོད་པར་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱིས། ནས། སྟོན་པས་གསུངས་པ་ནི་རེ་ཞིག་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་དེ་ཡོད་པར་བསྟན་ནས། ཕྱི་ནས་གང་ལ་བསམ་ནས་གསུངས་པའི་དོན་དེ་ལ་དྲངས་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་བཤད་པ་མདོའི་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དགོངས་འགྲེལ་གྱི་བཤད་ཚུལ་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གསུངས་པ་པོ་ལ་ནང་འགལ་ཡོད་པར་ཐལ་བ་དང༌། མདོའི་དོན་གཉིས་ཀར་ཐལ། དབུ་མ་པས་དེ་གཉིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རིག་པའི།

137

ཆོས་འཁོར།

བདེན་པར་མེད་པར་བཤད་པ་ཡང་མདོའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཙམ་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཡོད་ཅིང་མདོའི་དོན་ཡིན་ལ། དབུ་མ་པ་ལ་ལྟོས་ནས་དེ་གཉིས་བདེན་པར་མེད་ཅིང་བསྟན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། གལ་ཏེ་རྣམ་རིག་པས་བཀྲལ་བ་དེ་གདུལ་བྱའི་བློ་ལ་ལྟོས་ཏེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་ཡོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་པའི་མདོ་དང༌། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དུ་དངོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་འགྲེལ་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་སྔ་མས་སྒྲས་ཟིན་ལྟར་ཕ་མ་བསད་བྱ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཙམ་ཡང་མིན་ལ། བསམ་དོན་གྱི་སྲིད་སྲེད་གཉིས་སྤངས་པ་བརྗོད་དོན་ཡིན་པ་གང་ཞིག །གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དེ་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་རང་གི་གདུལ་བྱ་ལ་སྲིད་སྲེད་སྤངས་པ་ལ་ཕ་མ་བསད་ཅེས་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྗོད་བྱར་བྱས་ཀྱི། ཕ་མ་བསད་བྱར་དེ་ལ་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཕ་མ་ལ་གང་ཟག་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་འདི་དང་མདོ་ཕྱི་མ་གཉིས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་ཚུལ་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སྒྲས་ཟིན་བརྗོད་བྱའི་(1)དོན་མིན་ཡང་སྨྲ་བ་པོའི་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་དོན་སྲིད་སྲེད་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པ་ལྟར་འདི་ལ་བྱར་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། འདི་ཞེས་པ་མདོ་ཕྱི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཕ་མ་ཞེས་པའི་མདོ་ལྟར་མ་ཡིན་པར་གསུངས་པ་པོས་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་(2)བསྟན་ནས་རེ་ཞིག་འཛིན་དུ་གཞུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། འདི་ལ་བྱར་མེད་དེ། གསུངས་པ་པོས་འདིའི་གདུལ་བྱ་ལ་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་དེ་ཉིད་འཛིན་དུ་འཇུག་པར་བཞེད་པའི་ཕྱིར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་ཡིན་ཡང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་པ་རེ།

138

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་གདུལ་བྱ་ལ་ལྟོས་པའི་དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ནི་དངོས་བསྟན་གྱི་བརྗོད་བྱ་དང་ཚད་གྲུབ་ཡིན་ཀྱང་གནོད་བྱེད་སྟོན་པའི་སྒྲས་ཟིན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དེ་བྱེད་དགོས་ཤིང་དེ་ལ་གནོད་པ་བསྟན་ནས་ངེས་དོན་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེས་ན་འདི་ལ་བརྗོད་བྱ་ཞིག་བསྟན་དགོས། ནས། འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་དབུ་ཕར་ལ་སུས་གསལ་བར་བཤད་པ་མི་སྣང་བས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ལེན་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཟབ་ཅིང་ཕྲ། །ས་བོན་ཐམས་ཅད་ཆུ་བོའི་རྒྱུན་བཞིན་འབབ། །ཅེས་པའི་མདོ་དང༌། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་རྣམ་པར་དག་པས་ཐོག་མ་ནས་རྣམ་པར་དག་པ་མཚན་སུམ་ཅུ་རྩ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནང་ན་མཆིས་པར་བརྗོད་དོ། །ནས། རྟག་པ་བརྟན་པ་དང་ཐེར་ཟུག་པ་ནི་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་གཞི་མི་གཅིག་པར་ཐལ། གསུངས་ཡུལ་གྱི་གདུལ་བྱ་ཡང་མི་གཅིག །ངོ་བོ་རྟག་མི་རྟག་ཀྱང་མི་གཅིག །དགོངས་པ་ཡང་མི་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་གསུངས་ཡུལ་གཞན་སྡེའམ་སྔོན་གཞན་སྡེའི་ལྟ་བར་གོམས་ཆེ་བས་རེ་ཞིག་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཡང་བསྟན་དུ་མི་རུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ལ། ཀུན་གཞི་སྟོན་ཡུལ་ལ་ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རགས་པ་གཉིས་སྟོན་རུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། རེ་ཞིག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་ཡང་རྫོགས་པར་བཤད་དུ་མི་རུང་བའི་གཞན་སྡེའི་རིགས་ཅན་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (1)ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། ཀུན་གཞི་གང་གི་ཆེད་དུ་གསུངས་པ་ནི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཐུན་མོང་བ་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟགས་ཟུར།

139

ཆོས་འཁོར།

སྟོན་པའི་སྣོད་དུ་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ན་སྒྲས་ཟིན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་གཞི་ཡོད་ན་རྣམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཚིག་ཟིན་དང་དོན་གང་ལའང་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ཡང་དེ་གཉིས་གཅིག་རྟག་ལ་གཅིག་མི་རྟག་པར་བཤད་པས་སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྙིང་པོ་ནི་མུ་སྟེགས་དང་དེའི་རིགས་ཅན་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤངས་པ་དང་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་ལ་ཁ་དྲངས་པའི་ཆེད་ཡིན། ཀུན་གཞི་ནི་ཕྱི་རོལ་ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་ཆེ་བ་བཟློག་པ་དང༌། ཡུལ་བདག་མེད་རྟོགས་ནས་ཡུལ་ཅན་བདེན་མེད་རྟོགས་སླ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལང་གཤེགས་ལས། བྱིས་པས་བདག་མེད་ལ་སྐྲག་པ་སྤངས་པ་དང༌། མུ་སྟེགས་བྱེད་བདག་ཏུ་སྨྲ་བ་ལ་ཞེན་པ་རྣམས་དྲངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པ་ལས། གཟུགས་ལ་ཤིན་ཏུ་ཆགས་གང་དེ་དག་ལ། །གཟུགས་ཟློག་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་ཀུན་གཞི་ཡང་དྲང་དོན་དུ་མི་འགྲོ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་ལ་དགོངས་པའི་དགོངས་གཞི་གཅིག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་སྒྲས་ཟིན་སོགས་སྔར་ལྟར་འགལ་ཡང་དགོངས་གཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་པར་མེད་པ་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ལ་དགོངས་ནས་ཀུན་གཞི་དང། དེ་བཞིན་བཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་རྟག་བརྟན་མཚན་དཔེའི་སྐུ་དང་སྟོབས་བཅུ་ཅན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྟུག་པོ་བཀོད་པ་ལས། ས་རྣམས་སྣ་ཚོགས་ཀུན་གཞི་སྟེ། །བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་དགེ་བའང་དེ། །སྙིང་པོ་དེ་ལ་ཀུན་གཞིའི་སྒྲས། །དེ་བཞིན་གཤེགས་རྣམས་སྟོན་པར་མཛད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་སྔ་མ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་ཕྱི་མའང་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། སྒྲས་ཟིན་གྱི་དོན་གཉིས་

140

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གཅིག་ཏུ་བསྟན་པ་མིན་ཡང༌། ཞེས་པ་ནས། དགོངས་པའི་དོན་ལ་ལྟོས་ཏེ་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པར་དོན་གཅིག་གོ །དེ་ལྟར་ན་སྔ་མ་དྲང་དོན་དུ་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱི་མ་ཡང་དྲང་དོན་དུ་འགྲུབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འཇུག་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་རྗེས་སུ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་གཞི་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་སྒྲས་བསྟན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་འོ་ན། རྒྱུད་བླ་མའི་བཤད་བྱ་སྙིང་པོའི་མདོ་དེ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ལང་གཤེགས་དང་འཇུག་འགྲེལ་གྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་མཚན་དཔེ་དང་སྟོབས་བཅུ་སོགས་རྟག་བརྟན་སྟོན་པའི་མདོ་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་དེ་ལས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སངས་རྒྱ་རུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཡོད་པ་དྲི་མ་དང་བཅས་ཀྱང་གློ་བུར་བ་ཡིན་པས་འབྲལ་རུང་ཡིན་པ་དེ། དཔེ་དགུས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྤྲུལ་པའི་པད་མ་ཁ་དོག་ངན་པའི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་སྐྱིལ་མོ་ཀྲུང་བཅས་ཤིང་འཁོད་དེ། ཞེས་པ་ནས། ཉོན་མོངས་ཅན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་དེ་དག་གི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། །དོན་གྱི་གནས་གསུམ་པོ་འདི་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པ་གང་ཞིག དོན་གྱི་གནས་གསུམ་ལ་གནས་བཞི་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱང་བསྡུས་ནས་བདེན་མེད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་གནས་བཞི་པོ་འདི་དག་ལས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པའི་དེ་དང༌། རྒྱུད་བླ་མའི་བཤད་བྱའི་མདོ་མི་གཅིག་སྟེ། དེ་སྐད་དུ་སྟོང་ཐུན་ལས། ལང་གཤེགས་དང་རང་འགྲེལ་ལས། དྲང་དོན་དུ་གསུངས་པ་འདི་ནི་ཞེས་པ་ནས། སྙིང་པོའི་མདོ་བཅུའི་ནང་གི་

141

ཆོས་འཁོར།

བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཞེས་བྱ་བ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་རྒྱུད་བླ་མས་དེའི་དོན་རྒྱ་ཆེར་གཏན་ལ་ཕབ་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ཡང་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མདོ་དང་འདྲ་བར། ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་མདོ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་དུ་བྱེད་ན། འོག་ནས་ཁམས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པའི་རྩོད་ལན་འབྲེལ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་བྱ་མང་པོ་དགོས་ཀྱང་ཡིག་ཚོགས་ཆེ་དོགས་སོ། །ཡང་དགོངས་འགྲེལ་ཀྱི་འཁོར་ལོ་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་རིགས་ཅན་གསུམ་ག་ཡོད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་གང་ཟག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དྲང་ངེས་རྣམ་འབྱེད་ལས། གདུལ་བྱ་ནི། ཐེག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་དག་པར་ཞུགས་པ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་སོ་སོ་བ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་གཉིས་ཀའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མ་གཉིས་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་དང་པོ་དང་བར་པ་ལ་སོ་སོར་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཡིན་ལ། འདིར་ནི་རྗོད་བྱེད་ཀྱི་ཐེག་པ་རིམ་པ་གསུམ་ཀར་ཞུགས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་འདིས་གསུམ་གའི་དོན་བཤད་པས་གདུལ་བྱས་ཀྱང་ཐོས་བསམ་དུས་གསུམ་ཀ་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་ཐུན་མོང་གི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་གྱི་མདོའི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཞར་བྱུང་དུ་འགྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱིས་བཤད་ཚུལ་དངོས་བསྟན་ཕལ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དྲི་ཞུས་ཀྱིས་ཀྱང་བར་པ་དངོས་སུ་དྲིས་ལ་དང་པོ་དངོས་སུ་མ་དྲིས་པའི་ཕྱིར། ལན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་མཛད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་

142

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ན་རེ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་མདོ་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུང་སྡེ་བཞི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐེག་དམན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕལ་ཆེན་དང་ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། རང་གི་འདུལ་ལ་སྣང་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་གླིང་ན་ཐུབ་དབང་གིས། །
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱའི་འཁོར་ལ་འཛུམ་པའི་འོད། །
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་བཀྱེ་ནས་ཤེར་ཕྱིན་དོན། །
བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་བདུད་རྩི་སྤྲོས། །
ཕལ་ཆེར་ཟས་དང་ཕལ་ཆེར་གྱི་ན་དང༌། །ཕལ་ཆེར་འདུ་འཛི་ཕལ་ཆེར་ཆགས་སྡང་རྣོ། །ཕལ་ཆེར་དབང་རྟུལ་ཕལ་ཆེར་དོན་ཆུང་སེམས། །ཕལ་ཆེར་རྣོ་ཡང་ཕལ་ཆེར་ལྟོས་གྲོགས་དབང༌། །འདི་འདྲ་བསམ་ན་རང་གི་ཡུལ་བོར་ཏེ། །འདི་འདྲ་རྙེད་དཀའ་དལ་འབྱོར་ནོར་བུ་སྙམ། །འདི་འདྲ་བསམ་ཀྱང་སྙིང་མེད་མང་ཐོས་པ། །འདི་འདྲ་མི་ཤེས་པ་བཞིན་རྣམ་གཡེང་སྐྱོ། །ཐོགས་མེད་ཀུན་ཏུ་གཟིགས་པའི་པད་མའི་སྤྱན་ལྡན་རྒྱལ་རྣམས་ཀྱེ། །ཀྱེ་མ་འགྲོ་ལ་རྗེས་ཆགས་ཐུགས་རྗེའི་ཆུ་གཏེར་རླབས་མང་པོས། །ཉི་མ་བྱེ་བའི་འོད་ལྡན་མཚན་དཔེའི་སྐུ་དང་དྲུག་ཅུའི་དབྱངས། །མངོན་སུམ་མྱོང་བཞིན་དགའ་བཞིན་མཛོད་ཅིག་འདྲེན་མཆོག་ཟླ་མེད་ཀྱེ། །ཞེས་པའང་རྣམ་གཡེང་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྐྱོ་བའི་དུས་བསམ་དོན་སྙན་ཚིག་གིས་གསལ་པོར་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

143

ཡང་དག་མཐའ།

ཡང་དག་མཐའ།

གཉིས་པ་རྒྱས་པ་ལ་དད་པ་ལ་ཕྱེ་སྟེ་བཤད་པ་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་དོན་དང༌། བསྡུས་དོན། ཚིག་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་བསྟན་བཅོས་བརྩོམས་པ་དགོས་མེད་ཀྱི་དོགས་པ་སྤངས་ནས་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང༌། མདོ་དང་བཟློས་སྐྱོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་ཕྱག་འཚལ་བ་དང། ནས། མིན་ནམ། ཞེ་ན། ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགྲེལ་བ་འདིའི་རྩོད་ལན་ཀྱང་མདོ་ལ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་སྣང་གི་རྩོད་ལན་དེ་མདོ་ལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྩོད་ལན་འདི་ཐོག་མར་འཕགས་པས་བཀོད་ལ། རྒྱན་སྣང་གི་དེ་མདོ་ལ་ཡིན་ཀྱང་འདིར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་བཞིས་རིམ་བཞིན་བཀོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཉི་སྣང་རྣམ་འགྲེལ་རྒྱན་གྱིས་སྣང་བ། འགྲེལ་པ་འདི་དང་བཞིར་བྱུང་ཞིང༌། དེ་ཡང་དང་པོར་འཕགས་པས་བཀོད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་ལས། ཕྱོགས་དང་པོ་གཞི་མ་ལུས་པ་བསྡུས་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདིར་ཆོས་མངོན་པའི། ནས། བཟློས་པའི་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་གང་ལ་ཡིན་ཞེ་ན། མདོ་ལ་ཡིན་པར་མངོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གྲུབ་དོན་འཆད་པར། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་ནི་གཞི་དང་གཉེན་པོ་དང་རྣམ་པ་མཐའ་དག་བསྡུས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟ་ན་བསྟན་བཅོས་ལ་དོགས་པ་འདི་འགོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་རྩོད་ཟེར་ནའང་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་རྫོགས་པར་མཐོང་ནས་དངོས་པོ་བརྒྱད་བཤད་པར་ངེས་ནས་

144

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དོགས་པ་དེ་འདྲ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཕྱོགས་སྔ་སྨྲ་བ་པོ་ཐོགས་མེད་དང་ཆོས་སྐྱོང་གི་དངོས་སློབ་སོགས་སུ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དོགས་པ་རྗེ་བཙུན་གྱིས་རྒྱན་རྩོམ་པའི་དུས་ནས་ཡོད་པས་དོགས་པ་ཁོང་སློང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སྐྱེ་བོ་བློ་གྲོས་དམན་པ་དག །ནས། གསལ་བར་མཛད་པ་མ་ཡིན་ནམ། །བཅོམ་ལྡན་འདས་འཕགས་པ་མ་རྒྱལ་བ་ལས་རྒྱལ་བས་ཡང་དེ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ནི། མདོའི་རྒྱན་རྩོམ་པའི་མཆོད་བརྗོད་བཀོད་པས་དེ་རྩོམ་ན་གཞི་ཕུང་ཁམས་སྐྱེ་མཆེད་དང༌། གཉེན་པོ་ལམ་གྱི་ཕྱོགས་དང༌། རྣམ་པ་བྱེ་བྲག་གམ་ཁྱད་པར་གྱི་དོན་ཡིན་པས་གཞི་གཉེན་རྣམ་པ་གསུམ་གང་རུང་རེ་རེ་ཁོ་ནའམ་གསུམ་ཀ་སྟོན། གསུམ་ག་སྟོན་ན་བཟློས་ཞེས་བརྩད་པ་ལ། ལན་དུ་གསུམ་ཀ་རྩོམ་ཡང་ཟློས་སྐྱོན་མེད་ཅེས་ལན་མཛད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།། མཆོད་བརྗོད་ལས་འཕྲོས་པར་བསམ་ནས་མཆོད་བརྗོད་ཀྱི་རྩོད་ལན་དུ་བྱེད་པ་ནི་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་རྟོགས་པའི་གཏམ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་རེ་རེ་ཙམ་བཤད་ན་བཟློས་སྐྱོན་དང༌། དགོས་མེད་ཀྱི་རྩོད་པ་གཉིས་སྤངས་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མཁྱེན་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག.

...

. ལོ། མཁྱེན་གསུམ་ལ་བསྟོད་པས་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ལ་རྩོད་པ་དང༌། གཞན་དག.

...

.

གྲོ་ལུང་པ། མཁྱེན་གསུམ་སྐྱེ་མེད་ཀྱི་རྣམ་ཅན་ལ་རྩོམ་པར་དམ་བཅའ་ལ་རྩོད་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་དེ། མཆོད་བརྗོད་ལ་མི་རྩོད་པའི་ཕྱིར་དང། སྐྱེ་མེད་ཙམ་ལ་མི་རྩོད་པར་གཞི་གཉེན་རྣམ་གསུམ་རྣམས་ལ་རྩོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། རྒལ་ལན་འདི་དག ནས། དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་གཞི་མཆོད་བརྗོད་ཟེར་བའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་དོགས་པ་དང་རྩོད་པ་མཆོད་བརྗོད་ལ་མ་ཡིན་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལན་དངོས་དང་ཤེས་བྱེད་དང༌། ལུང་དོན་

145

ཡང་དག་མཐའ།

བཤད་པ་དང༌། དོན་བསྡུ་བ་བཞི། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། རབ་འབྱོར་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ནི། ཞེས་པ་ནས། རྒྱ་ཆེར་གསུངས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། གསུམ་པ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ། ནས། མཚམས་སྦྱོར་བ་ཉིད་སྤངས་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། ཡུམ་བར་པ་ལས། རབ་འབྱོར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྦྱོར་བ་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་བྱང་སེམས་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པར་ལམ་དེ་དག་གི་བྱ་བ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ལམ་གསུམ་ལ་དཔྱད་པ། སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་ཚད་ལ་དཔྱད་པ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་ལ་དཔྱད་པ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ་དཔྱད་པ། ཡང་དག་མཐའ་ངོས་འཛིན་ལ་དཔྱད་པ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ལ་དཔྱད་པ་དྲུག །དང་པོ་ལ་སྔོན་གྱི་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། མདོའི་དོན་གཞི་ཤེས་ཉན་རང་
ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད། ལམ་ཤེས་བྱང་སེམས་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཟེར་ན། འགྲེལ་པ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་བདག་ཉིད་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བསྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉམས་སུ་མྱོང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་ཤེས་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ཉན་རང་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང༌། །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་སྒྲས་བསྡུས་པའི་གཞི་ཤེས་མེད་པའི་

146

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཕྱིར། ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་དུ་སྐྱེ་སྟེ། གཞི་ཤེས་ཀྱིས་གཞི་ཁོ་ན་དང༌། ལམ་ཤེས་ཀྱིས་ལམ་གསུམ་དང༌། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྣམ་པ་ཁོ་ན་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་གི་ཤེས་པས་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བདེན་གཉིས་ལས། མཁྱེན་པའི་སྐད་ཅིག་གཅིག་གིས་ཀྱང༌། །ཤེས་བྱའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཀུན་ཁྱབ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་མཁྱེན་པ་ཐམས་ཅད་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པ་ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་གསུམ་ངོ་བོ་ཐ་དད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་གཉིས་ཀ་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་མ་ཟིན་ན་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་ལམ་ཡིན་ན་ཐབས་མི་མཁས་པས་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་ཐབས་ཤེས་ཉི་ཚེ་བའི་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་དང༌། །ཞེས་དང། ཇོ་བོ་ལྷ་གཅིག་གིས་ཀྱང༌། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་དང༌། །ཤེས་རབ་བྲལ་བའི་ཐབས་དག་ཀྱང༌། །གང་ཕྱིར་འཆིང་བ་ཞེས་གསུངས་པ། །དེ་བས་གཉིས་ཀ་སྤངས་མི་བྱ། །ཞེས་དང༌། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་

147

ཡང་དག་མཐའ།

བའོ། །ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཉན་རང་གི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཐལ། ཁྱོད་སྟོན་པས་འཆིང་བ་ཞེས་སྨད་པའི་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ནང་ཚན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉི་ཚེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་བཞི་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་སོ། །གཉིས་པ་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་རྫོགས་ལ། སྤངས་པ་ས་བརྒྱད་པར་རྫོགས་ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་བཅུ་པའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ཉོན་མོངས་མེད་པར་ཐལ། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྤང་བྱའི་སྒྲིབ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ས་བཅུ་བའི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་མོངས་སྐོར་དགུ་དང༌། ཐོག་མཐའ་གཉིས་ལ་གཉིས་གཉིས་ཕྱེ་བས་བཅུ་གཅིག་ས་དང་པོ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་བར་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་གཅིག་གིས་རིམ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྐད་ཅིག་མ་གཉིས་པ་ལ་སོགས་པ་ནས་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུ། ཞེས་པ་ནས། སྒོམ་པའི་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་དོ། །དེ་ལ་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་དྲུག་ནི་ཅི་རིགས་རིམ་གྱིས་སྤོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་བཅུ་གཅིག་(1)པ་ལ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཤིན་ཏུ་ཕྲ་མོ་སྤངས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང༌། གང་གིས་ཕྱིར་དགོངས་འགྲེལ་ལ་སོགས་པའི་(2)མདོ་ལས། ནས། དེའི་ས་བོན་ནི་ས་བཅུ་པ་ལ་སྤོང་ངོ་ཞེས་གསུངས་པ་དེ་བས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་དེར་བཤད་དོ། །ཡང་རློམ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། སྔ་མ་དེ་བཀག་ནས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་
རྟོགས་གཉིས་ཀ་རྫོགས་ཏེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་ས་དང་པོ་བས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་འདི་ཉོན་མོངས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མདོ། ནས།

148

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཀྱང་ས་དང་པོ་ནས་སྤངས་ལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ས་དང་པོ་བས་མ་སྤངས་པ་ལྟར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཀྱང་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ས་དང་པོ་པས་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྟར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་དབང་གིས་ཡིན་གྱི་ཀུན་བཏགས་ནི་གྲུབ་མཐའི་སྒྲོ་བཏགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པ་ལས། གང་དག་དུད་འགྲོར་བསྐལ་མང་བསྐྱལ་གྱུར་པ། །དེས་ཀྱང་མ་སྐྱེས་རྟག་འདི་མ་མཐོང་ལ། །ངར་འཛིན་དེ་དག་ལ་ཡང་འཇུག་མཐོང་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དགྲ་བཅོམ་པས་ས་བོན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདོད་ན། ས་གཉིས་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཏགས་སྤོང་བར་ཐལ། དང་པོའི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྗེ་བཙུན་བྱམས་པས་ཉོན་མོངས་སྤངས་ཚུལ་བཤད་པ་ལས་ཟློག་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཆད་རིགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་རྣམས་གཅིག་ཆར་སྤོང་པ་གང་ཞིག །སྒོམ་སྤང་ལྷན་སྐྱེས་རྣམས་གོས་ཀྱི་དྲི་མ་བཞིན་དུ་རིམ་གྱིས་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་(1)ལམ་གྱིས་རིམ་གྱིས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་ཐོག་མར་སྒྲིབ་པ་འབིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་མྱུ་གུ་སྔོན་མས་ས་བོན་གྱི་ཤུན་པ་གཅོད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མྱུག་སོགས་རིམ་སྐྱེས་པས། །ས་བོན་ཤུན་པ་གཅོད་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་དེ་ཉིད་མཐོང་བ་ཡིས། །མཐོང་སྤང་རྣམས་ནི་ལྡོག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པའི་ལམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡིས། །འཇིག་ཚོགས་སྙིང་པོ་བཅོམ་རྣམས་ཀྱིས། །སྒོམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལམ་སོ་སོས་སྤོང།

149

ཡང་དག་མཐའ།

ལམ་ཡེ་ཤེས་སྤང་བྱ་རྣམས། །གོས་རུལ་དྲི་མ་དག་དང་མཚུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་མདོ་ལས་འཇིག་ཚོགས་ལ་ལྟ་བའི་རིའི་རྩེ་མོ་ཉི་ཤུ་མཐོང་ལམ་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བཅོམ་པ་དང༌། ཕྱེད་ཕྱི་མས་འཕགས་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་དྲི་མ་ཅིག་ཅར་སྤོང་(1)མི་ཐུབ་པས། སྒོམ་སྤང་དང་རིམ་ཅན་དུ་སྤངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་བཞག་དང་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྨྲ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་དགྲ་བཅོམ་གྱིས་མ་སྤངས་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྨོན་ལམ་བཏབ་ནས་དེ་ལྟར་མི་བྱེད་ན་དེ་ལྟར་འདོད་པ་ནི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐམས་ཅད་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བྱེ་སྨྲའི་མཛོད་དང་འགལ། མདོ་སེམས་ཀྱི་རྣམ་འགྲེལ་དང་འགལ། ཐེག་པ་ཐུན་མོང་གི་ཀུན་བཏུས་དང་འགལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུད་བླ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ། རང་རྒྱུད་པའི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་འགལ། རང་རྒྱུད་པའི་ཤིང་རྟའི་སྲོལ་འབྱེད་ལེགས་ལྡན་གྱི་དབུ་མ་སྙིང་པོ་རྩ་འགྲེལ་དང་འགལ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པས་ཉོན་མོངས་སྐོར་དགུ་པོ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་ཟད་ཐོབ་དང་ཟད་པ་ཤེས། །དེ་ཚེ་དེ་མི་སློབ་དགྲ་བཅོམ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པ་དགུ་པོ་དེ་ཟད་པའི་ཐོབ་པ་དང་ལྷན་གཅིག་ཏུ་ཟད་པ་ཤེས་པ་སྐྱེ་སྟེ། རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་གོམས་པ་ལས་ཆགས་གྱུར་པ། །ལ་ལར་ཟག་པ་ཟད་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་ནི་ཉོན་མོངས་ཕྱི་མ་སྐྱེད་པའི་ས་བོན་གྱི་མིང་ཡིན་ལ། ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་སྤངས་པར་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྱུང་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ལ་ཉལ་མ་སྤངས་པར་གྱུར་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པའི་གནས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱང་རྣམ་པར་སྣང་བར་གྱུར་པ་དང༌། དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མི་ནུས་པའི། སྒོམ་སྤང་དང་དེ་རིམ།

150

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ལ་ཡང་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཉེ་བར་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ལས་ཉོན་མོངས་པ་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། མཛོད་ལས་ཀྱང་དེའོ། །རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་དང་ཉོན་མོངས་ལྐོག་གྱུར་པ་དང་ཉོན་མོངས་སྤང་དགོས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཆགས་སྡང་རྨོངས་དེའི་ཀུན་ལྡང་དྲག་དང་བག་ཆགས་དང༌། །ཞེས་པའི་ཆགས་སྡང་རྨོངས་ཞེས་པའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ། ཞེས་པ་ནས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཞོམ་བྱ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་འདོད་ཆགས་དང༌། ཞེ་སྡང་དང། གཏི་མུག་གི་བག་ལ་ཉལ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བག་ལ་ཉལ་ནི་ལྐོག་གྱུར་གྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀས་དགེ་འདུན་ཉི་ཤུ་མཛོད་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། རྩ་རྟགས་དྲུག་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ས་བོན་སླར་མི་འབྱུང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་པོའི་ལེའུ་གསུམ་པ་ལས། ཙན་དན་བས་ལྷག་གསུང་གི་ཆུས། །ལུས་ཅན་ཡིད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མེས། །རབ་ཏུ་གདུང་བ་ཞི་བར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། བདེ་བར་གཤེགས་པའི་གསུང་གིས་ཤིན་ཏུ་ཞི་བར་བྱས་པའི་ངོམ་པ་མེད་པའི་གདུང་བ་ནི་གཏན་མི་འབྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཨ་བྷྱ་དང༌། ས་སྡེ་སོགས་མང་ངོ༌། །ཇི་སྐད་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་གང་གིས་ཀྱང་མ་གསུང་ཞིང་ལེགས་པར་བཀག །ཅེས་སོ། །གཞན་ཡང་ཉན་རང་མཐོང་ལམ་པས་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཉོན་སྒྲིབ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ས་བོན་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་དང་ནེམ་ནུར་སྤངས་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་འཕགས་པའི་ཁྱད་པར་ལྔའམ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ།

151

ཡང་དག་མཐའ།

མདོ་ལས། དེས་ཆོས་མཐོང་བ། ཆོས་ཐོས་པ། ཆོས་རིག་པ། ཆོས་ངེས་པ། སོམ་ཉི་ལས་བརྒལ་བ། ཐེ་ཚོམ་ལས་བརྒལ་བ། གཞན་གྱི་དྲིང་ལ་མི་འཇོག་པ། སྟོན་པའི་བསྟན་པ་ལས་གཞན་གྱིས་དཀྲིར་མི་བཏུབ་པ། ཆོས་རྣམས་ལ་མི་འཇིགས་པ་ཐོབ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཚོམ་དང་སོམ་ཉིའམ་ནེམ་ནུར་ནི། འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་ནེམ་ནུར་མེད་ཅིང་ཐེ་ཚོམ་མེད་པས་སོ། །ནེམ་ནུར་དང་ཐེ་ཚོམ་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ན་ནེམ་ནུར་ངེས་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་ནི་འདི་སྐད་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡིད་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པས། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ཆོས་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ལ་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མ་རིག་པའི་བག་ཆགས་ནི་ཤེས་བྱ་ཡོངས་སུ་གཅོད་པའི་གེགས་སུ་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་དང་ཐར་པ་ལ་སྒྲིབ་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཉོན་མོངས་པར་གྱུར་པ་དང་སེམས་མ་ཞི་བར་གྱུར་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་གང་འབྱུང་བ་ནི་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་འབྱུང་སྟེ། དེ་བྱུང་བས་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་རབ་ཏུ་མ་ཞི་བར་འབྱུང་བ་དེ་ཉོན་མོངས་པའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ལ་ཁོ་བོས་ཀྱང་འདོད་ཟེར་ན། སྔ་མ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་མ་འདི་ཆེས་མ་འབྲེལ་བ་ལ་ངོ་མཚར་བར་ཐལ། བག་ལ་ཉལ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱང་མིན་ལ་ས་(1)དང་པོར་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་དཔྱོད་པའི་སྤང་བྱ་ཡིན་ན་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་མོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས།

152

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་ཟིན་ལ་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པས་ཤེས་སྒྲིབ་ཕྲ་མོ་སྤངས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་རྒོལ་བ་བློ་ལྡན་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པ་རྫོགས་སམ་སྙམ་པའི་དོགས་པ་བློ་ལྡན་ལ་(1)སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང། གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་རྫོགས་མ་རྫོགས་དཔྱོད་པའི་སྤང་བྱར་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་མ་སྤངས་པར་ཐལ། དེས་ཉོན་མོངས་ལྷན་སྐྱེས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་གྲུབ་ཟིན། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་སྒྲིབ་གཉིས་སྤངས་པ་དང༌། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་གྱུར་པ་བཞི་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ན་ཉོན་མོངས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ཅིག་ཅར་སྤོང་ངོ༌། །ཅིག་ཅར་དགྲ་བཅོམ་པ་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དང་པོ་ནས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱིས་ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་ཐལ། དེས་དེར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་པ་གང་ཞིག །དེས་དེར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་པའི་རིགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ན་རྟོགས་རིགས་དེའི་ནུས་པ་ཡང་རྫོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། རྒྱུན་དུ་ཞུགས་པ་ནས། རང་སངས་རྒྱས། ཞེས་པ་ནས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་རྫོགས་པར་བསྟན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

153

ཡང་དག་མཐའ།

སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འདུས་པར་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐབས་གསུམ་པའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་དེའི་མཇུག་ཏུ། ཉི་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་གཞན་རྣམས་ཀྱི་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ་འདུས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདུས་པར་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱེད་པར་འདུས་ཚུལ་བཤད་ནས། ལྷག་མས་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཀྱི། (1)སྤང་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་དངོས་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་བྱེད་པ་མ་ལུས་པ། ནས། ཉན་རང་གི་སྤངས་པ་དང་རྟོགས་པ་གཉིས་ཀའམ་གང་རུང་རེ་རེ་ས་དང་པོར་རྫོགས་པ་དེའི་བཞེད་པ་མིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་སྔོན་གྱི་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.ལོ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་ལམ་ཤེས་སྐྱེད་བྱེད་
པ་ས་བརྒྱད་པར་ཡིན་གྱི་དེ་མན་ཆད་དུ་བྱས་ན་ཐེག་དམན་དུ་ལྟུང་བས་ས་བརྒྱད་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་ལ། ཉི་སྣང་གིས་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱང་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཡིན་གྱི་ཤེས་བྱེད་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་མིན་གསུངས། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་འབྲས་བུ་བཞིའི་རྟོགས་རིགས་མ་རྫོགས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་རྫོགས་པའི་ཁྱད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་གྱི་ཤེས་པ་དང་སྤང་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མི་སྐྱེ་བའི་ཆོས་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་བཟོད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བདག་མེད་རགས་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རིགས་དངོས།

154

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཆ་ཚང་སྐྱེད་ཀྱང་དེ་འདྲ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྒྱུན་གོམས་པར་མི་བྱེད་པ་དེ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའིརྒྱུ་མཚན་གྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང༌། ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཐོང་བའི་ལམ་ཉིད་དུ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་ཞེས་པ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་གི་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་ཙམ་རྫོགས་ཞེས་པའི་ཐ་ཚིག་གོ་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། (1)དེ་སྐད་དུ་གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་ཡོད་ཀྱང་སྔར་མ་རྟོགས་པ་རྟོགས་པ་བྱར་མེད་དེ། དཔེར་ན། ཤར་རིའི་རྩེར་ཉི་མ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.ལོ། འོ་ན། ལུང་དེའི་མཇུག་
ཏུ་ཉི་སྣང་ལས། འདི་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ས་བརྒྱད་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་དགེ་འདུན་སྦྱོར་མཐོང་བ་དུ་མ་ཡོད་ལ། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་མཐོང་ལམ་ཐོབ་ནས་ཉན་རང་དུ་ལྡོག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། གལ་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ན་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་འདོད་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་རིང་དུ་ཡོངས་སུ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྦྱོར་བའི་(2)ཡོན་ཏན་བཤད་པས་ཀྱང་ཤེས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀུན་འདུ་བར་ཐལ། དེར་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་ཀྱི་ཚོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཇི་སྐད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོན་ཏན་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན།

155

ཡང་དག་མཐའ།

གཉིས་དང་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་དད་སོགས་ལྔའི་དབང་པོ་རྣོ་བ་རྣམས་ཉན་རང་ལས་ལྷག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ལྟ་ཅི་རང་རྒྱལ་དབང་རྣོན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་བསྐལ་པ་བརྒྱའི་ཚོགས་ལས་མེད་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། འདི་ག་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། ལམ་གཞན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན་རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཚོགས་ཁྱད་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་དེའི་བྱེད་པར་འདུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཆེན་པོའི་ཚེ་ཉོན་མོངས་སྤོང་འདོད་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ཚེ་ཉོན་མོངས་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་སྤོང་ནུས་ལ། དེ་བཞིན་(1)དུ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་པས་འབད་ན་ཚེ་དེ་ལའང་མྱུར་དུ་ཉོན་སྒྲིབ་ཤེས་སྒྲིབ་རགས་པ་གཉིས་སྤོང་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉན་ཐོས་ཕྱིར་མི་འོང་མཐོང་ཆོས་ཞི་ལྟ་བུ་ལ་འོང་ན་དེ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ལ་གནས་པ་ལྟ་བུས། ནས། དེ་སྤངས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཐོབ་ནུས་པས། ཞེས་སོ། །རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཆོས་བཟོད་ལ་གནས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་འབད་ན་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཐོབ་པའི་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གི་ཚུལ་གྱིས་ལམ་གྱི་ནུས་མཐུ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་དང་པོར་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་རྫོགས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མཐར་ཕྱིན་པར་ཐལ། དེར་དེ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ཤེས་སླ།
གསུམ་པ་སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པ་སྤྱིར་བཏང་ནས། དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དུ་མཐོང་ལམ།

156

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སུ་བྱེད་པ་དམིགས་བསལ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་དག་གིས་ཡང་དག་པའི་མཐའ་(1)མངོན་སུམ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པས། སྤྱིར་བཏང་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་དམིགས་བསལ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་ཐལ། དམ་ (2)བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་བསལ་གཉིས་སྒྲས་ཟིན་ལ་གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཡོད་པ་དང་ཡིན་པ་(3)སྤྱིར་ནས་མེད་པ་དང་མ་ཡིན་པ་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་ལྟ་བུ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་བཏང་དང་དམིགས་བསལ་གྱི་བརྡ་སྒྲས་ཟིན་འབའ་ཞིག་གི་བརྡ་ཡིན་པས་ཤུགས་བསྟན་ལ་སྦྱོར་བ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།བཞི་པ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཚད་ལ། སྨོན་ལམ་རྫོགས་ཚད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.བོད་སྔ་

རབས། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་པའི་ངང་ནས། གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་ནུས་པ་དེ། སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཆོས་སྐུ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་རིགས་པར་ཐལ། དེས་དེ་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱ་ཞེས་གདམས་པ་གང་ཞིག །རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་(4)གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཆོས་སྐུ་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་མ་རྒྱས་ཚུན་ཆད་ལ་ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་བྱེད་པ་ལ་ཀུན་སློང་ཕྲ་མོ་ཡང་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་རྟོག་པ་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཅེས་དང༌། ཡང་རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་སྲིད་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་ནུས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་རྒྱུ་མཚན་དང་རྟོག་པ་ལྡོག་པའི་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མངོན་དུ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཅའ་དེའི་ཕྱིར།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྤྱིར་བཏང་ནས།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་བྱས།

157

ཡང་དག་མཐའ།

རྒྱུ་གསང་འདུས་ཁོ་ནས་ཤེས་དགོས་པས། གསང་བའི་རྣམ་ཐར་ལས་ཡང་དག་མཐའ་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་སྔགས་ལ་རག་ལས་པར་གསུངས་པ་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་རྡོལ་གཏམ་སྣ་ཚོགས་བྱས་ཀྱང་སྙིང་པོ་ཡག་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །རང་གི་སྨོན་ལམ་གང་བཏབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཚད་དེ་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་རྫོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པས་གྲོལ་བར་བྱས་ཟིན་པར་ཐལ། དེས་དེ་འདྲའི་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་གང་ཞིག །རང་གིས་སྨོན་ལམ་གང་བཏབ་ཀྱི་བཞེད་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་དུང་འགྲོ་བཀྲེན་དུ་མ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ད་དུང་འགྲོ་བཀྲེན་ཡོད་ན་སྔོན། །སྐྱོབས་པ་ཇི་ལྟར་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་དེ་ལ་སྨོན་པའི་དོན་གྲུབ་མ་གྲུབ་ལ་མི་ལྟོས་ཀྱི་རང་གི་སེམས་ཀྱིས་སྨོན་པའི་ཤུགས་རྫོགས་ཚུལ་ཞིག་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཕར་ཕྱིན་བཞིན་ནོ། །སྤྱོད་འཇུག་ལས། བདོག་པ་ཐམས་ཅད་འབྲས་བཅས་ཏེ། །སྐྱེ་བོ་ཀུན་ལ་བཏང་སེམས་ཀྱིས། །སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གསུངས་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ལམ་གྱི་གདུལ་བྱ་རྫོགས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་དུས་ན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་གྲུབ་དགོས་པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་གྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་དུས་རྫོགས་ནས་ལམ་གྱི་བསྒྲུབ་བྱ་འབྲས་དུས་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོས་སྐུ་མ་ཐོབ་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་པའི་སྐྱོན་ཡང་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད། ནས། བསྒྲུབ་བྱ་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག.

...

.རོང། སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་ཞིང་དག་

158

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པ་རབ་འབྱམས་འབའ་ཞིག་གཟིགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་ཞིང་སངས་རྒྱས་རང་སྣང་ལ་མི་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་མ་རིག་འཁྲུལ་པའི་དབང་གིས་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་སངས་རྒྱས་རང་སྣང༌། ནས། སྐད་བྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོ། །འོ་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་སངས་རྒྱས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་དག་པའི་ཞིང་འབའ་ཞིག་སྣང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཆར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། དེ་སངས་རྒྱས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདི་བདེན་གཉིས་སུ་བཤད་པར་བྱ། གཞན་ཡང་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་མ་གཟིགས་པར་ཐལ། དེས་དངོས་སུ་མ་གཟིགས་པ་གང་ཞིག ཤུགས་ལ་ཡང་མ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱུ་རུ་ར་ལྟར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དེས་ཤུགས་རྟོགས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་ངེས་ལས། (1)ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གཟིགས་པ་ལས་ལོག་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མེད་པ་ཁོ་ནར་གོ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་རང་གི་སྣང་བ། ནས། མེད་ངེས་སུ་འགྱུར་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་མང་པོ་མ་སྤྲོས།ཡང་ཁོ་ན་རེ།.

...

.རོང། རང་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་
རྒྱུའི་དགེ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད།

159

ཡང་དག་མཐའ།

ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་གང་དུ་འཚང་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་དགོས་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་གང་དུ་སངས་རྒྱ་བའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུ་དགེ་བའི་ནུས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དེའི་ཚད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་ཟིན་པར་ཐལ། ཚད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་གྲུབ་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཁྱོད་ལྟར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱལ་བ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་བདག་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཞིང་དེར་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་མངོན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་འཚང་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་སེང་གེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོད་དཔག་མེད་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་འདྲ་བ་དེ་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན་མི་འཐད་དེ། དེ་སྔ་མའི་རིགས་པས་ཁེགས་སོ། །ལ་ལས་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོད་དཔག་མེད་ཡིན་ན། སྤྲུལ་སྐུ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་

160

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མི་ནུས་ཏེ། ལོངས་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་དུ་སྐྱེས་པའི་གདུལ་བྱ་ལ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ལ་མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན། རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་ཞུགས་ཡང་ཉེར་བསྡོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྣམས་སླ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། བསམ་གཏན་(1)དངོས་ཀྱི་གཞིར་བཤད་པ་སླ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ཀྱང་ཉེར་བསྡོགས་ལ་དཀའ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་གྲངས་ཚང་བས་དེར་སྐྱེས་ཀྱང་རྒྱུ་འདིས་དེར་སྐྱེ་མི་སྐྱེའི་ཐེ་ཚོམ་ཟོས་ན་ལོ་ལྔ་བརྒྱ་སོགས་སུ་པད་མའི་སྦུབས་སུ་མཉམ་པར་(2)བཞག་པ་བཞིན་དུ་གནས་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་རློམས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ། དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ལ་ཆོས་ཚིགས་བཅད་རེ་རེས་འཕགས་ལམ་ལ་འགོད་ནུས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་ཅན་ (3)སྨིན་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་དེ་ལྟ་བུའི་སེམས་ཅན་སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ལས་སྨིན་ལམ་ལ་དེ་འདྲ་བའི་སེམས་ཅན་འགོད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོར་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས་གཞིར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཞག་བཞིན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྨིན་པར་བྱས་པའི།

161

ཡང་དག་མཐའ།

བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པ་ཐབས་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་བཟུང་བ་ཡང་ཇི་སྲིད་དུ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་དོ། །ནམ་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་ཡོངས་སུ་སྨིན་པར་གྱུར་པ་དེ་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་དམ་པ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་དེ་ཉིད་སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨིན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་སེམས་ཅན་སྨིན་ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་མ་མཐའ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། གཞན་ཀུན་ལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་དང་འདི་བྱའོ་སྙམ་པའི་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྟོག་པ་ཡོད་ཀྱི་བར་དུ་ཞིང་དེ་སྙེད་ལ་སྐུ་དེ་སྙེད་དང༌། སྐུ་རེ་རེའི་འཁོར་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་ལ་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་འཕགས་པའི་གོ་འཕང་ལ་འགོད་མི་ནུས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐུབ་པ་ལ་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཕྲ་མོ་ཡང་སྤངས་ནས་མཉམ་བཞག་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་དགོས་པ་གང་ཞིག །རྟོག་པ་ཡོད་པའི་དབང་གིས་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་དང་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་མི་རུང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། རྟོག་པ་དང་ནི་ཉོན་མོངས་དང༌། །བག་ཆགས་མ་ལུས་གཏན་བཅད་ཅན། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ཏུ་ལན་གཅིག་བྱེད་པ་ཡང་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང༌། མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང༌། ཟག་པ་མེད་པའི་ལས་ཀྱང་སྤངས་ནས། ཞེས་པ་ནས། སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ལ་ལྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་གྱི་སྒོ་ནས་དེའི་བག་ཆགས་ཀུན་སྤོང་བའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། དེ་ཚེ་མཚན་མ་མི་འབྱུང་ཕྱིར། །གནས་པ་བརྟན་ཕྱིར་མི་བཞེངས་

162

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སོ། །ཞེས་དང༌། (1)དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་འདི་ཡིས་རྟོག་པའི་ས་བོན་མཐའ་དག་བག་ཆགས་དང་བཅས་ཏེ་རྩ་བ་ནས་བཏོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཕྱིར་ཚད་མ་མི་འབྱུང་ན་བཞེངས་པ་ལྟ་ག་ལ་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཇི་སྲིད་ཀུན་སློང་གི་རྟོག་པ་ཡོད་པ་དེ་སྲིད་དུ་མི་ནུས་པས་དེ་འདྲ་དུས་གཅིག་ལ་བྱེད་པ་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་འཛིན་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དེ་བཞིན་ཉིད་འདིར་བསྟན་མངོན་དུ་མི་བྱེད་རྒྱུའི་ཡང་དག་མཐའ་དང༌། དེ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པ་དེ་བཞིན་ཉིད་(2)མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ཡིན་ཟེར། སྔོན་གྱི་བོད།.

...

.ལ་ལས་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱིས་འགོག་པ་
འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སྟོན་པ་མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུས་བྱང་སེམས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་ཐལ། དེས་དེ་དག་ལ་རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས་པ་གང་ཞིག །འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ལྟར་ན་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་ན་མཉམ་རྗེས་ངོ་བོ་གཅིག་པའི་སངས་རྒྱས་པས་ཁྱབ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་བདེན་ཐོབ་ན་སངས་རྒྱས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་མ་ཐོབ་བར་དུ་སངས་རྒྱས་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་དུ་འགྱུར་བས་འཐད་པར་(3)དཀའ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གཉིས། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མིན་ཟེར་ན། འོ་ན།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རང་འགྲེལལས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མངོན་སུམ་དུ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དཀའོ། །ཞེས།

163

ཡང་དག་མཐའ།

འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་ན། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ལ་མི་བྱེད་པ་དང་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའ་བས་སངས་རྒྱས་པ་དང་དུས་མཉམ་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་རྒྱུའི་ཡང་དག་མཐའ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། དེ་དག་གི་ཡང་དག་པའི་མཐའ་(1)མངོན་སུམ་དུ་ནི་མི་བྱའོ། །ཞེས་པའི་ཤུགས་ལ་གཙོ་བོར་(2)བསྟན་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱ་བ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་དག་པར་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་རྫོགས་པར་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། དེ་འདྲའི་གདུལ་བྱ་སྨིན་གྲོལ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་སྨིན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་ན་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱ་བར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཁྱད་ཆོས་གསུམ་ལྡན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་མ་བྱས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་(3)ནུས་ལ་མི་བྱེད། དེ་གསུམ་བྱས་རྗེས་སུ་བྱེད་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང་ལྡན་པའི་མྱང་འདས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དང་ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་གཉིས་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱིས་དེ་མ་ཐག་ཏུ་མངོན་དུ་བྱེད་ནུས་ན་ས་བརྒྱད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གདམས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ནུས་མི་བྱེད།

164

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བཤད་ལས། མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་བྱེད་ནུས་ན། ས་བརྒྱད་པ་བས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོང་དུ་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་ནུས་ཀྱང་དོགས་པ་ཆུང་ལ་ས་བརྒྱད་པར་མངོན་དུ་བྱེད་དོགས་ནས་མ་བྱེད་ཅེས་གདམས་པས་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འོན་ཀྱང་ས་བདུན་པ་མན་ཆད་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དོགས་པ་ཆུང་ལ། ས་བརྒྱད་པར་དོགས་པ་ཆེ་བས། ནས། ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པའི་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་ག་ལ་སྲིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་བྱས་ནས་མངོན་དུ་བྱ་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་གཉིས་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་དམན་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ཆོས་གསུམ་གྱི་གོང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་བཀག་པ་ཁོ་ནས་གདམས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེས་ན་མཚན་མ་མེད་པའི་དབྱིངས་དེ་ཉིད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་དུས་ཀྱིས་མི་གནས་པ་དང་ཆད་པའི་མྱང་འདས་གཉིས་སུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་འདི་ནི་ཁོ་བོས་ལེགས་པར་བརྟགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཆད་པའི་དེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་བྱེད་པ་ཡང༌། ནས། འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་བྱས་ན་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དྲུག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞི་བའི་དབྱིངས་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

165

ཡང་དག་མཐའ།

པ་དེ། དེ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་ཆེས་ཆེར་མཉམ་པར་བཞག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཞི་བ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་དེ་ཉིད་ལ་ཆེས་ཆེར་བྱས་ནས་དེ་ལ་རྟག་ཏུ་མཉམ་པར་བཞག་ནས་གནས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཙམ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་དང༌། ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་མ་རྫོགས་ཀྱི་དོན་དང༌། རྫོགས་སྨིན་སྦྱངས་གསུམ་གྱི་ཚད་དང༌། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ངོས་བཟུང་བ་དང༌། དེ་མངོན་དུ་(1)བྱེད་ནུས་ཚུལ་བཤད་པ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མདོ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དང༌། རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མདོ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དང་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཀྱང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་རང་རྒྱལ་མ་ཡིན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་དང༌། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་བྱ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང་རྣམ་བཞག་གི་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ལམ་གསུམ་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་བྱེད་པར་རྒྱུན་ཞུགས་ནས་རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་བར་གྱི་སྤངས་རྟོགས་གཉིས་འདུ་བ་ཡིན་ཏེ། དེས་འབད་ན་དེ་དག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱེད་ཚུལ།

166

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གི་སྤངས་རྟོགས་ཇི་ལྟར་མངའ་བ་རྣམས་མཐོང་ལམ་དེས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། མངོན་དུ་བྱེད་པར་འདོད་ན་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐོང་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པའི་རྗེས་ནས་བྱེད་ནུས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཐེག་དམན་ལས་དབང་པོ་དང་ཚོགས་དང་རིགས་དང་ལམ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། འདི་ག་ལས་ཤེས་ཞེ་ན། ལམ་གཞན་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ན། རིགས་དང་དབང་པོ་དང་ཚོགས་ཁྱད་པར་ཞུགས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་དུ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྫོགས་ཏེ། མཐོང་ལམ་ལ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ནུས་པ་ཡོད་ཀྱང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ལྟར་སྤངས་པ་མ་རྫོགས་དེ་གཉིས་ལྟར་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོའི་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དགོངས་པ་བླ་མེད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་དག་གི་ཤེས་པ་དང་སྤངས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དེའི་བཟོད་པ་ཡིན་གྱི། རྟོགས་པའི་ཆ་འདི་ཙམ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིན་གྱི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བྱེད་པར་བསྟན། ལྷག་མས་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་ཚད་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ལྟར་མིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། སློབ་ལམ་ན་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པའི་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཡོད་ཀྱང༌། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་རྫོགས་པ་མེད་དེ། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་རྫོགས་པ་དང༌། རྟོགས་རིགས་དེ་གཉིས་མཐར་ཕྱིན་པ་གཉིས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་རྟོགས་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རིགས་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྐྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་དཔལ་ཕྲེང་སེང་གེའི་མདོ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་འཕགས་པའི་བདེན་པའི་དོན་བསྟན་པ། བགྱི་བ་མ་མཆིས་པ་བཞི་པོ་དག་ལ་རྫོགས་པར་མཛད་པ་ལགས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རྫོགས་པར་བགྱི་བ་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་རྫོགས་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར།

167

ཡང་དག་མཐའ།

གསུམ་པ་ནི། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་ལོངས་སྤྲུལ་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ལོངས་སྐུ་དང་སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་རྫོགས་ཚད་གཉིས་ཡོད་དེ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་དུ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཤ་སྟག་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ལོངས་སྐུའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། སྤྲུལ་སྐུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་གདུལ་བྱའི་དོན་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ། སྤྲུལ་སྐུའི་དབང་དུ་
བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྲུལ་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱིས་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གང་དུ་སངས་རྒྱས་པའི་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཞིང་དེར་སྐུ་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་རྣམས་མངོན་ཤེས་དང་མི་ལྡན་པ་མེད་པར་མ་གྱུར་པ་དེ་སྲིད་དུ་བདག་སངས་མི་རྒྱའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་སྤྲུལ་སྐུ་འོད་དཔག་མེད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་སྨོན་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་ཡིན། དུས་གཅིག་ཆར་དུ་ཞིང་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱར་སྐུའི་བཀོད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་དང་དེ་རེ་རེའི་འཁོར་དུ་སེམས་ཅན་གྲངས་ལས་འདས་པ་ལ་ཆོས་ཚིགས་བཅད་རེ་བསྟན་ནས་སྨིན་ལམ་ལ་འགོད་ནུས་པ་དེ་སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་འཁོར་གྱི་བཟླས་པ་དང་པོ་ལ་ཀཽ་དི་ནྱ་ལ་མཐོང་ལམ་སྐྱེས་ཚེ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ཆོས་འཁོར་བསྐོར་བར་ལྷས་བསྒྲགས་ཏེ་མེ་ཏོག་གཏོར་བས། ལྔ་སྡེ་དང་ལྷ་བརྒྱད་ཁྲི་དེའི་སྔོན་ལ་སྨིན་ལམ་དང་སྦྱོར་ལམ་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། སེམས་ཅན་སྨིན་ཚུལ་ཡོད་དེ། སྐྱོན་སྤངས་རུང་དང་གཉེན་པོ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་རྨ་སྨིན་

168

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་རྣག་(1)གཟག་རུང་དང་ཤིང་ཐོག་སྨིན་པ་ལོངས་སྤྱད་རུང་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་རྨ་དང་ཟས་ལ་དེ་དག་གིས། །གཟག་དང་སྤྱད་དུ་རུང་བ་སྨིན་འདོད་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྟེན་འདིར་ཕྱོགས་གཉིས་ཞི་བ་དང༌། །དེ་བཞིན་སྤྱད་པ་ཉིད་དུ་སྨིན་པར་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། གཟག་པ་ལྟ་བུའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཞི་བ་དང༌། སྤྱད་པ་ལྟ་བུ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་དེ་དག་སྤྱད་དུ་རུང་བ་ནི། རྟེན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་སྨིན་པ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཉོན་མོངས་པ་དང་བྲལ་བར་སྨིན་པ་དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དང༌། ཕྱི་རོལ་པའི་སྨིན་པ་ལས་རབ་ཏུ་སྨིན་པ་དང༌། རང་རང་གི་སྐལ་བ་དང་འཚམས་པའི་མཐུན་པར་སྨིན་པ་དང༌། གུས་པར་བྱེད་པའི་ལེགས་སྨིན་དང༌། རྟོགས་པར་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པས་རྟག་ཏུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང༌། གོང་ནས་གོང་དུ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། ལུས་ཅན་བྲལ་བར་སྨིན་བྱེད་དེ་བཞིན་དུ། །ཡོངས་སྨིན་རབ་སྨིན་མཐུན་པར་སྨིན་བྱེད་གཞན། །ལེགས་པར་སྨིན་བྱེད་རྟོགས་པར་སྨིན་བྱེད་དང༌། །རྟག་སྨིན་གོང་དུ་སྨིན་བྱེད་བཤད་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བརྒྱད་པོ་འདི་ནི་གཞན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་རྫོགས་པ་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཚད་(2)ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལོངས་སྤྲུལ་གྱི་ཞིང་གཉིས་(3)ཡོད། ལོངས་སྐུའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་རྒྱུའི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ནུས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དེ་ལོངས་སྐུའི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྤྲུལ་བའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཟག་
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོད་དེ།

169

ཡང་དག་མཐའ།

སྐུའི་ཞིང་ལའང་(1)སྦྱར། ཞིང་ཇི་ལྟར་སྦྱོང་བ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྦྱོང་ཚུལ་ཡིན་ཏེ། མ་དག་པའི་ཞིང་གི་ཁྱད་པར་དེ་དང་དེ་མེད་པའི་ཞིང་ཁྱད་པར་ཅན་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་དང་སྨོན་པ་བྱེད་པ་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཞིང་སྦྱོང་བ་ནི་རང་གི་སེམས་སྦྱོང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་ཞིང་གི་རྒྱུར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྨོན་ལམ་འདེབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉི་སྣང་ལས། སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་མ་དག་པ་སྡོང་དུམ་དང་ཚེར་མ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་གཉེན་པོར་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲུབ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོངས་སུ་དག་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བཞི་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མྱང་འདས་གདམས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཡང་དག་མཐའ་དང༌། རགས་པའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་ཉེར་ཞི་དང༌། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ལྟ་བུ་སོགས་འདིར་བསྟན་གསུམ་ལྡན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། ལྔ་པ་མངོན་དུ་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཞི་བདེས་ཐུགས་འཕྲོག་ནས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་ཚད་ཡིན། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་བཞིན་དུ་གཞན་དོན་འབད་མེད་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་བྱེད་པ་དེ། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན། ཐལ་འགྱུར་བའི་ལུགས་ལ་རགས་པའི་ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བའི་དེ་བཞིན་ཉིད་གསུམ་ལྡན་གྱི་ཡང་དག་མཐའ་དང༌། ཆོས་ཉིད་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དྲི་བྲལ་གྱི་འགོག་པ་གདམས་དོན་གཙོ་བོའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན། སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་སྔོན་དུ་ཞི་བདེས་ཐུགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྦྱར་ཏེ།

170

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འཕྲོག་ནས་རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་འདིར་བསྟན་(1)ཉེ་ཞིའི་དབྱིངས་ལས་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་དམན་དང་སེམས་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་པས་གདམས་ཚུལ་ཡང་འཐད་པར་རྟོགས་སླ། ཆོས་ཉིད་དྲི་བྲལ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ཚད་ཡིན་ནོ། །གདམས་ཚུལ་ཕལ་པ་ཡོད་དེ། གདམས་ཡུལ་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ལ་དེང་ཕྱིན་ཆད་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ། དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་བར་དུ་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གདམས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་བོའི་གདུལ་བྱ་ལ་གདམས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བཟུང་སྟེ་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་ཀྱི་བར་ཡང་དག་པའི་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ངོ་བོ་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། ས་དང་པོར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་མི་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་རྫོགས་པར་མི་(2)སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཐལ་རང་ཀུན་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། འཇུག་པར། བདག་མེད་འདི་ནི་འགྲོ་བ་རྣམ་གྲོལ་ཕྱིར། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྒོམ་པ་མེད་དེ། ནས། དེ་དག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མ་ལུས་པར་བསྒོམ་པ་ནི་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཤེས་རློམས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། ས་དང་པོ་བ་སོགས་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་བྱང་སེམས་འཁོར་
བར་སྐྱེ་བ་མི་ལེན་པར་ཐལ། དེ་དག་མ་རིག་བག་ཆགས་ཀྱི་ས་དང་ཟག་མེད་ལས་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉེ་བར་ཞི་བའི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།

171

ཡང་དག་མཐའ།

མིན། ལས་དབང་གིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཟག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདིའི་ཟག་པ་ཞེས་པ་ཉོན་མོངས་ཀྱི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་ན་དང༌རྒ་བ་དང། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་འཁོར་བར་སྐྱེ་ཚུལ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སོ་སྐྱེ་ལས་དང༌། ས་ཐོབ་དུད་འགྲོ་སོགས་སུ་སྨོན་ལམ་དང༌། བསམ་གཏན་ཐོབ་ཀྱང་འདོད་པར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། དགའ་ལྡན་ལ་སོགས་པར་དབང་འབྱོར་བའི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་ལས་དང་ནི། །གཞན་ཡང་སྨོན་ལམ་དག་དང་ནི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དབང་འབྱོར་བའི། །དབང་གིས་སྐྱེ་བར་འདོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་རང་གཞན་དུ་མས་རྟགས་བསྟན་སྣང༌།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྨིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སྟོང་གསུམ་གྱི་འཇིག་རྟེན་(1)ཁམས་འབུམ་གྱི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་སྙེད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡོན་ཏན་དེ་སྙེད་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། གདུལ་བྱ་སྨིན་པར་བྱས་པར་ཐལ། རང་གི་གདུལ་བྱ་སྨིན་ལམ་ལ་བཀོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་དང་པོའི་གནས་སྐབས་སུ་གདུལ་བྱ་བརྒྱ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དེ་དག་རང་ལོངས་སྐུར་སངས་རྒྱས་པའི་འཁོར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁམས་གསུམ།

172

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ས་བཅུ་བ་བར་འགྱུར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་(1)གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་བོ། །རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་དུས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། བདེ་བ་ཅན་གྱི་སོ་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་དེ་བླངས་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་དེར་སྐྱེས་ཀྱི་དེར་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། བདེ་བ་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དེ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། ཁྱོད་དག་པའི་ཞིང་ཁམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་བཏང་ལ་རྒྱུན་ཞུགས་དང་སོ་སྐྱེ་ལ་ལས་ཉོན་དབང་གིས་སྐྱེས་པར་བཤད་ཀྱང་དག་ཞིང་ལ་སྨོན་ལམ་ཁོ་ནས་སྐྱེ་དགོས་པའི་དམིགས་བསལ་བྱེད་དགོས་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། སྤྱིར་བཏང་དམིགས་ཀྱིས་བསལ་བ་དག །བསྟན་བཅོས་ཀུན་ལ་རབ་ཏུ་གཅེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ་ཀུན་བཏུས་ལས་ཀྱང༌། ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་དེ་(2)དག་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བ་མིན། ལས་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བསྐྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་དག་པའི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་སྨིན་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་ས་བཅུ་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་གྱིས་སྨིན་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སེམས་ཅན་གྱིས་སྦྱོར་ལམ་ཐོབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་ཁྱོད་རང་ལ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཅིག་ཏུ་འདིར་མ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དག་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་བལྟ་སྟེ། དེ་དག་ལས་དང།

173

ཡང་དག་མཐའ།

ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེར་ཐལ། དེའི་དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། མདོ་ལས། དེ་དག་གི་ལམ་གྱི་བྱ་བ་ཡང་བྱ་ལ། ཞེས་པའི་དོན་འགྲེལ་བ་ལས། འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་ལ་(1)སོགས་པ་ཅན། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་བྱེད་པའི་ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་མེད་པར་ཐལ། ས་བཅུ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ལུང་དེ་གཉིས་ལྟར་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པར་བྱེད་པ་དང་བསྡུས་པ་སྨིན་པར་བྱེད་པ་དང་སྨིན་པ་གྲོལ་བར་བྱེད་པ་དང༌། གྲོལ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བཅུ་བའི་བྱང་འཕགས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་འཁོར་དུ་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་དང༌། བསྡུས་པ་སྨིན་པ་དང༌། སྨིན་པ་གྲོལ་བ་དང༌། གྲོལ་བ་ལམ་མཐར་ཕྱིན་པར་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་གདུལ་བྱ་བསྡུས་པ་སྨིན་པ་ནས་སྨིན་པ་གྲོལ་བའི་བར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་དེ་དག་གིས་ས་(2)བཅུ་པའི་སྐད་ཅིག་རེ་རེ་ལ་སེམས་ཅན་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་ནས། མ་གྲོལ་བ་གྲོལ་བར་དང། གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་ཀྱང་གདུལ་བྱའི་གཙོ་བོ་མང་བོ་བྱང་འཕགས་ཐོབ་ཀྱང་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་མཛད་ཟིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་དང་སོགས་པས་བསྡུས་པ་སྨིན་པ་དང་སྨིན་པ་གྲོལ་བ་དང་གྲོལ་བ་མཐར་ཕྱིན་པར་བྱེད་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པར་ཐལ། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་སྦྱངས་པའི་ཚད་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ། རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སོགས་པར་བྱེད་པ་ཅན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཅུའི་སྐད།

174

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གྲུབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་རང་སངས་རྒྱས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཡིན་ན། (1)རང་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཞིང་སྦྱོང་བའི་ལམ་དང་སྨོན་ལམ་དང་སེམས་ཅན་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ལམ་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་ཚད་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ནས་སེམས་བསྐྱེད་དང་དེས་ཟིན་པའི་ལམ་རྣམས་ལ་དེ་གསུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་བྱང་སེམས་ལ་ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་བར་དུ་མངོན་དུ་མ་བྱེད་ཅིག་ཅེས་གདམས་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལྡན་གྱི་དེ་མིན་ཀྱང་ཆོས་གསུམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་རྣམ་མཁྱེན་ངོས་འཛིན་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཡང་དག་པ་
ཉིད་ཀྱི་མཐའ་རྟོགས་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་མཁྱེན་ངོས་བཟུང་བར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་འཆད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། རང་དོན་ཡང་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཐར་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུན་མཐའ་བ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་མཉམ་པར་བཞག་པར་ཐལ། དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་གང་ཞིག །སླར་མི་ལྡང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་པ་གནས་འགྱུར་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པར་ཐལ། རང་གི་བསམ་ངོ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཡང་དག་མཐའ་ལ་སླར་མི་ལྡང་བའི་ཚུལ་གྱིས་སྙོམས་པར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བསམ་ངོར་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདིར་བསྟན་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱས་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་ན། རང་

1 པར་ཐེངས་གཉིསཔ། རང་ཉིད།

175

ཡང་དག་མཐའ།

གི་བསམ་ངོར་ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་དགོས་(1)པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས་སྐྱབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགྲ་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ལ་བདེ་གཤེགས་བཀའ་འདས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བར་ཐལ། སྟོན་པ་མཆོག་གིས་དེ་ལ་དེང་ཕྱིན་ཆད་སོགས་གདམས་པ་གང་ཞིག །དེས་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཡང་བར་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་ཞི་བའི། ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོར་ཞུགས་པ་རྣམས་བར་བར་དུ་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་བྱེད་ཀྱང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔོན་གོམས་པའི་དབང་གིས་ཡང་དང་ཡང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་པས་ལམ་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ལས་བསྐལ་ཆེན་སུམ་ཅུ་སོགས་ཀྱིས་རིང་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཞུགས་ཀྱང་ཡུན་རིང་དུ་སྙོམས་པར་འཇུག་འདོད་མེད་པས་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། གོམས་པའི་དབང་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། འདི་ལ་དུས་ཡུན་རིང་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་འཕེན་པ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་མ་རྫོགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ལ་དེའི་རྟོགས་པའི་ཡོན་ཏན་གྱིས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ས་དེར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཀ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་མཐར་ཐུག་གི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། ས་བརྒྱད་པ་བ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་
མ་བསྐུལ་ན་ཐེག་དམན་ལམ་དུ་ལྟུང་ཟེར་བ་དང༌། ལ་ལས་བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཟེར་ན། འོ་ན། ས་བརྒྱད་པར་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་བཤད་པ་དེ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་མ་ཡིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར་རྣམ་བཤད།

176

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་ཐལ། དེ་མྱང་འདས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་གིས་མ་བསྐུལ་ན་བསྐལ་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་དུ་གཞན་དོན་གྱི་རྒྱུན་རེ་ཞིག་ཆད་པ་ལ་འདིར་བར་མ་དོར་མྱ་ངན་ལས་འདའ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་མོ་ནས་དགེ་རྩ་ཆད་པའི་མྱང་འདས། བཟོད་པ་ནས་ངན་འགྲོའི་མྱང་འདས། ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་དང༌། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱང་འདས་དང་བརྒྱད་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། བསྟན་པ་(1)འདི་ལ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་རྣམ་པ་མང་བོར་རྣམ་པར་བཞག་སྟེ། འདི་ལྟར་རྩེ་མོ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་གྱི་བྱ་བ་རྒྱུན་བཅད་པའི་དེ་ཉིད་འདིའི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། དེའི་ཕྱིར་ས་བརྒྱད་པ་ལ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་མ་བསྐུལ་ན་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་གསུངས་པ་ཡང་དེ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་གསུམ་མ་རྫོགས་པར་དེ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་དང་ཐབས་མཁས་བཅུའི་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པའི་རྟེན་ཅན་འབྲས་བུ་སེམས་ཅན་མ་བསྡུས་པ་སྡུད་པ་སོགས། ཞེས་དང༌། རྩ་བར། དེ་ཡི་རྟགས་དང་ཚད་མེད་པ། །ཐབས་ལ་མཁས་པ་རྣམ་པ་བཅུ། །ཞེས་སོ། །འདི་དག་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང༌། གདོང་ལྔའི་སྒྲ་དབྱངས་སུ་ཡང་རྟོགས་དཀའ་གསུངས་ཡང་བླུན་པོ་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཤོག་བུ་གཅིག་གཉིས་ཀྱིས་ཚར་ཁུལ་རང་གཞན་དུ་མ་སྣང་ཡང་དཀའ་བའི་གནད་ཕྲ་མོ་མ་ལུས་པར་ཚིག་ཉུང་ངུས་བཤད་ཡོད་པས། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཛད་པ་བརྒྱའི་ཞལ་ལྷག་གེར་གསལ་ཞིང་མདོ་དང་འཕགས་སེང་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱི་འདབ་མ་རྒྱས་པས་བློ་ལྡན་ཡོངས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་ལྕགས་ཀྱུ་ཁོ་ནར་(2)གྱུར་ཏོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདི་ལ་ཡོངས་སུ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྱུར་རོ། །

177

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།
སྨྲས་པ།

ཤེས་བྱ་ཕ་མཐའ་མེད་པའི་ཁེངས་ལྡན་ལྷའི་མཆོད་ཡོན། །
མ་ཕམ་སྐུ་བཞིའི་ཞལ་ནས་འདྲེན་མཁས་ཐོགས་མེད་ཞབས། །
འཕགས་སེང་ལྷ་ཆེན་བློ་གྲོས་རལ་ཀླུང་གངྒཱའི་ཆུས། །
དེང་དུས་སེམས་ཀྱི་བསྐལ་མང་དྲི་ཀུན་བཀྲུས་པས་ཚིམ། །
རྒྱ་མཚོའི་གླིང་གི་རིན་ཆེན་མཆོག་འདྲའི་ཆོས། །དཀའ་གནད་དྲི་མས་མ་ཕིགས་རང་རང་གི །བློས་བྱས་ཉེས་བཤད་འཆིང་བུ་བཀྲ་བ་དེར། །འབད་འཚལ་བསྒྲིམས་ཀྱང་རེ་བ་ཇི་ལྟར་སྐོངས། །ཚུལ་དེ་མ་བཟོད་ལྷག་བསམ་དར་ཆེན་བཙུགས། །ཐོས་བསམ་གྲུར་ཞུགས་གཞུང་མང་རྒྱ་མཚོ་བརྒལ། །མཚུངས་བྲལ་འཇིག་རྟེན་རིན་ཆེན་ཀུན་རྙེད་དེས། །ལེགས་བཤད་ནོར་བུས་གྲགས་པ་རཱ་ཛ་བཞིན། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།
གཉིས་པ་མདོ་དང་བཟློས་པའི་སྐྱོན་སྤངས་ནས་དགོས་པ་ཡོད་པར་བཤད་པ་ལ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་ལམ། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་ཞི་བ། ནས། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཞེས་པའི་མཆོད་བརྗོད་ཀྱིས་ཤུགས་ལ་རྒྱན་རྩོམ་པར་དམ་བཅས་ནས་དགོས་སོགས་བཞི་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་རྒྱན་འདི་བརྩམས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། མདོ་གསུམ་གྱི་བརྗོད་བྱ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བགྲོད་པའི་ལམ་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དུ་བྱས་པ་བརྗོད་བྱ་དང༌། བསྟན་བཅོས་དང་དགོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་མདོའི་དོན་བྱང་སེམས་ཀྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་དང༌། མཐར་ཐུག་གི་ཉིང་དགོས་དེ་ལས་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་རྣམ་མཁྱེན་དང༌། བསྟན་བཅོས་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་མདོ་གསུམ་གྱི་དོན་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང། ཉིང་

178

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དགོས་སྔ་མ་ལས་ཕྱི་མ་དེ་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྐང་པ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱིས་བརྗོད་བྱའི་ངོ་བོ་དང༌། དེ་ནས་གཅིག་གིས་ཁྱད་པར་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་གྱིས་ཉིང་དགོས་དང༌། ཐ་མ་གཉིས་ཀྱིས་དགོས་པ་བསྟན་ནས་འབྲེལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དགོས་སོགས་བཞིའི་མཐའ་དཔྱད་པ་དང༌། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ་པཎྜི་ཏ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.བུ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་དབང་རྣོན་དེ་རྒྱན་གྱི་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་ལ་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་ཚད་མས་ངེས་ནས་འཇུག་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྙམ་པའི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དོན་ལ་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་དང༌། རྗེ་རྒྱལ་ཚབ་གསུམ་གྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་ལས། གང་ཕྱིར་འཇིག་རྟེན་དོན་གཉེར་ནི། །ཐེ་ཚོམ་ལས་ཀྱང་འཇུག་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། དོན་མི་འགྱུར་གྱི་དོགས་པ་བཞི་བསལ་ནས་དེ་བཞི་ཕལ་ཆེར་ཡོད་ལས་ཆེ་སྙམ་པའི། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དགོས་སོགས་བཞི་ལ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཚོམ་བསྐྱེད་པའི་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་པཎྜི་ཏ་འགའ་ཞིག་ན་རེ།.

...

.བྲམ་ཟེ་བུདྡྷ། དགོས་འབྲེལ་
གྱི་དགོས་པ་གཞུང་མཛེས་པའོ་ཟེར། སྤྱིར་ལུས་མཛེས་པ་རུང་ཡང༌། དགོས་པ་ལུས་མཛེས་ཙམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལས་དོན་རྟོགས་པ་སོགས་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འོན་ཀྱང་མཛེས་པ་དགོས་པར་འཆད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ན། རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱན་ལ་ཐོས་སོགས་ཀྱི་ཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པའི་ས་བཅུའི་

179

དགོས་སོགས་ཆོས་བཞི།

ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རྒྱན་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་རྒྱན་གྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱན་གྱི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱན་མ་གྲུབ་པའི་སྔ་རོལ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། དགོས་སོགས་བཞིའི་ནང་གི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་བྱའི་འགོག་ལམ་རྒྱན་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་རྒྱན་ལ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདུ་མ་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན། བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཡུམ་དོན་རྟོགས་པའི་ཐོས་བསམ་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐོས་བསམ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བྱུང་འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ (1)དེ་ཉིང་དགོས་མཐར་ཐུག་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་ཁོ་ཁོ་རང་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཁྱོད་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཆོས་ཅན། སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ཚིག་གི་འཁྲི་ཚུལ་གཞན་ཡང་ཤེས་སོ། །
རང་ལུགས་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དགོས་སོགས་བཞི་དགོས་འབྲེལ་ངག་གི་བརྗོད་བྱ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱན་ལ་དགོས་སོགས་ཡོད་པར་རྟོགས་པ་དགོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་རྒྱན་གྱི།

180

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་རྒྱན་ལ་(1)ཐོས་བསམ་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཉིང་དགོས་དང༌། འབྲེལ་བ་དེ་བྱུང་འབྲེལ་བ་སོགས་ཡིན་ནོ། །བསྟན་བཅོས་འདིའི་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད་དེ། མདོའི་དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་དང༌། དོན་བདུན་ཅུ་བརྗོད་བྱ་དང༌། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་དག་བདེ་བླག་ཏུ་རྟོགས་པ་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ས་བཅུ་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོས་པ་དང༌། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་དགོས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་དགོས་པ་ཡིན། བསྟན་བཅོས་དང༌། དགོས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་དང༌། ཉིང་དགོས་(2)ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་ཕྱི་མ་སྔ་མ་ལ་འབྲེལ་བ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་གྱི་དགོས་སོགས་ལ་བཞིར་ངེས་ཏེ། རྟོགས་ལྡན་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དོན་མེད་པ་སོགས་བཞི་བསལ་ནས་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་སོགས་བཞི་ཡོད། དེ་ལས་མང་མི་དགོས་ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱན་གྱི་སྐབས་གཉིས་པ་བརྩམས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དང་པོའི་བརྗོད་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དགོས་འབྲེལ་དང་མཆོད་བརྗོད་ཟུར་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དེའི་བརྗོད་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་གྱི་དོན་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་དེ་རྟོགས་པ་རྒྱན་གྱི་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱན་ལ་མ་བརྟེན་པར་དེ་རྟོགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དགོས་སོགས་ལ་བཞིར་མ་ངེས་པར་ཐལ། བསྟོད་འགྲེལ་ལས། རྗོད་བྱེད་ཕུན་ཚོགས་དང་ལྔར་བཤད། ཀ་ཤིས། བརྗོད་བྱ། དགོས་པ། འབྲེལ་བ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྗོད་བྱེད་ལེགས་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་ལྡན་འཇུག་པའི་གཙོ་བོ་མིན་ལ། གསུམ་དུ་བསྟན་པ་ནི་དགོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐོས་སོགས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམ་མཁྱེན།

181

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

པ་གཉིས་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ཙམ་ཡིན་གྱི། ཉིང་དགོས་ཆད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟོགས་སླ།
བཀའ་བསྟན་བཅོས།
གཉིས་པ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ལའང་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། ཐུན་མོང་གི་ངོ་བོ་དང༌། འགལ་མི་འགལ་དང༌། སོ་སོར་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་རང་བཞིན་གྱི་སྐྱེ་མཆེད་བཅུའི་གཟུགས་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས། གཟུགས་མིན་གཟུགས་ཕུང་ཟེར། དང་པོ་ལ་བཀའ་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མཆེད་བཅུའི་གཟུགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ནང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིའི་སྐྱེ་མཆེད་ཀྱི་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་ལྔ་ལ་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་དབང་ཤེས་ལྔའི་ཡུལ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དབང་བོའི་སེམས་ནི་ངེས་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པའང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་དེ་ལྟར་མིན་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་ཕུང་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱེ་སྨྲ་བ་དག་ནི། བཀའ་བསྟན་བཅོས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་པའི་བདག་ཉིད་མིང་སྤྱི་ལྡན་མིན་རྫས་གྲུབ་ཏུ་འདོད་དེ། རང་འགྲེལ་ལས། བྱེ་བྲག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ན་རེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོག་གེའི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་འདུ་བྱེད་ཀྱི་རང་བཞིན་མིང་གི་ཚོགས་ལ་སོགས་པ་ནི་རྫས་སུ་ཡོད་པ་ཁོ་ནའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་ཞེས་ཆོས་དེ་དང་དེ་ལ་མིང་བྱས་པ་ནི་མིང་དང༌། དེ་འདྲའི་མིང་དུ་མ་ནི་མིང་གི་ཚོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། མིང་བྱེད་པ་ནི་མིང་སྟེ། དཔེར་ན། གཟུགས་སྒྲ་ཞེས་བྱ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མིང་གི་ཚོགས་ནི་དཔེར་ན་གཟུགས་སྒྲ་དྲི་རོ་རེག་བྱ་དག་ཅེས་(1)བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་ཀས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་མིང་ཚིག་ཡི་གེ་གསུམ་ཀ་ཚོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱ་བ་སྟེ།

182

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་འདོད་པ་མཐུན་ཀྱང༌། བྱེ་སྨྲས་སྒྲའི་ཕྲེང་བའི་ཚོགས་སྤྱི་ལྡན་མིན་འདུ་བྱེད་དང་རྫས་ཡོད་དུ་འདོད། མདོ་སྡེ་བས་དེ་གསུམ་ཀ་ངག་གི་རང་བཞིན་སྒྲ་རང་མཚན་དང་གཟུགས་ཕུང་དུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཉིས་ཀས་ཀྱང་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་ཚོགས་གསུམ་ག་བཀའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་པ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བཀའ་དེ་གསུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་སྔ་མ་ཕྱི་མའི་ཕྲེང་བའི་ཚོགས་སྤྱི་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཅིག་ནི་ཚོགས་གསུམ་སྒྲ་སྤྱིའི་ཕྲེང་བར་འདོད་པས་ལྡན་མིན་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་སྨྲས་སྒྲ་ཙམ་དང་ལྕེ་རྐན་ལས་བྱུང་བའི་ངག་ཙམ་གྱི་ངག་མིན་ལ། དེས་དོན་བརྗོད་པས་ཡི་གེ་དང་མིང་སྔ་ཕྱིའི་ཕྲེང་བའི་སྤྱི་ལ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ནས། ངག་ནི་མིང་ལ་འཇུག་ལ་མིང་གིས་(1)དོན་གོ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་སྡེ་བས་ཀྱང་ངག་སྒྲ་ཙམ་གྱིས་དོན་མི་གོ་བས་བརྡ་སྦྱོར་བ་པོས་མིང་གང་དོན་དེ་དང་དེ་ལ་བཏགས་པ་གཽ་སྒྲ་དོན་དགུ་ལ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་འདོད་པས་སྒྲ་རང་མཚན་དང༌། གཟུགས་ཕུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཅིག་ནི་དེ་གསུམ་ངག་གི་རིག་བྱེད་ཀྱི་སྒྲ་རང་མཚན་ལ་འདོད་པས་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། རང་འགྲེལ་ལས། དེ་དག་ནི་ངག་གི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་ཏེ། ངག་གི་སྒྲ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཙམ་གྱིས། ནས། དཔེར་ན། གཽ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བྱེ་མདོས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་བེམ་པོར་ཁས་ལེན་པར་ཐལ། བེམ་པོའི་བདག་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་བོ། །ཡང་རྟོག་གེ་བ་དག བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཀུན་བཏགས་དང་དངོས་མེད་ལ་འདོད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་རྗོད་པར་བྱེད་དོ། །

183

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

དེ། དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་བསྟན་བཅོས་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ལ་སྣང་བའི་དོན་སྤྱི་ལ་ཁས་ལེན་ཅིང་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་ལ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཚིག་སོགས་ཀུན་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །དངོས་པོ་ཡི་ནི་འབྲེལ་བ་(1)གང། །ཇི་ལྟ་བུར་ན་འཇུག་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྟོག་གེ་བ་རྣམས་ནི་དངོས་ཀྱི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་སྤྱི་དང་ཞེན་པའི་རྗོད་བྱེད་སྒྲ་རང་མཚན་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིར་ཞིབ་ཆ་འགའ་དགོས་སོ། །ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.བོད་སྔ་མ། བཀའ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྐྱེན་
དང་གདུལ་བྱའི་དད་པའི་རྒྱུའི་རྐྱེན་གྱིས་མིང་ཚིག་ཡི་གེའི་རྣམ་པར་སྣང་བ་དང༌། ཉན་པ་པོ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་དུ་མ་འབྲེལ་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་བཤད་སྦྱར་ལས། རྐང་པ་དང་ཚིགས་སུ་བཅད་པའི་སྒྲར་སྣང་བ་འདོད་པའི་དོན་གྱི་རྣམ་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཉན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཡང་ཕྱི་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པ་ཙམ་དུ་བཤད་ཀྱི་སྤྱིར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་ན་མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བདེ་གཤེགས་གསུངས་ནི་མཐའ་ཡས་ཏེ། །ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བསམ་མི་ཁྱབ། །ཅེས་དང༌། བྱང་ས་སོགས་སུ་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཉི་སྣང་དབུ་མ་སྙིང་པོ་རྟོག་གེ་འབར་བ་སོགས་ལས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུ་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བ་དང༌། (2)སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་རློམས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། བསྟན་བཅོས་ཆེན་པོའི་རྣམ་བཤད་མཛད། །ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་
མངོན་རྟོགས་རྒྱན་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། ཉི་ཁྲི་དེ་ཉིད་རྣམ་ངེས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བའི་ཐོག་མ་ཉི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྐུ་གསུང་ཐུགས་གསུམ་མི་འཐད་པར།

184

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྣང་ཡིན་པའི་(1)ཕྱིར༌ཏེ། བསྟན་བཅོས་མཐའ་དག་མ་རྙེད་ཅེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱང་རྒྱན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཤེས་རབ་འབྱུང་གནས་ཀྱིས་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་མདོ་རྒྱན་སྦྱར་བའི་འགྲེལ་བ་མ་མཛད་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག།།སྤོབས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་ངག་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་ནས་བྱུང་བའི་གདུགས་དཀར་དང༌། གསེར་འོད་རྔ་སྒྲའི་མདོ་ཚིག་དང༌། ལྗོན་ཤིང་རླུང་གིས་བསྐུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྡོམ་བཞི་སྟོན་པའི་མདོ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ལུས་ཅན་ཀུན་གྱི་བྱ་དང་ནི། །ཤིང་དང་འོད་ཟེར་ཐམས་ཅད་དང༌། །ནམ་མཁའ་ལས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྒྲ། །རྒྱུན་མི་འཆད་པར་ཐོས་པར་ཤོག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག།།སྤོབས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བཀའ་སྡུད་པ་པོས་བསྡུས་པའི་བཀའ་ལ་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་མེད་པར་ཐལ། དེས་བསྡུས་པའི་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བཀའ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྤོབས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་འདའ་ཚུལ་བསྟན་རྗེས་ཀྱི་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བཀའ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱན་ལས། ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། བརྒྱད་སྟོང་པའི་ཚིག་བློ་ལ་ལེན་ཅིང་ངག་ནས་སྨྲ་བ་མེད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར་དང།

185

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཕྲིན་ལས་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུང་(1)ཐུགས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།སྤོབས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། བཀར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན། གསུང་རབ་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བརྗོད་བྱའི་ཞེན་དོན་དང་ལྡན། རྗོད་བྱེད་ཚིག་སྐྱོན་མེད་པའི་འབྲེལ་ཆགས་པ་དང༌། བྱེད་ལས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་དུ་གསུངས། ཕན་ཡོན་ཞི་བ་མྱང་འདས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འབྲེལ་བ་དང་ནི་རྗེས་མཐུན་ཐབས། །སྐྱེས་བུའི་དོན་ནི་རྗོད་བྱེད་ངག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་སངས་འཕགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤོབས་པ་བཞི་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བཀའ་ཡིན་ན་སྤོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་བྱ་མེད་པའི་བཀའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བརྗོད་དོན་ལོག་པར་སྟོན་པའི་བཀའ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་ལྡན་དང༌། སྙིང་རྗེས་བསྟན་པའི་ཞི་བའི་དོན་ལྡན་དང༌། སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མིང་གི་སྒོ་ནས་བསྟན་བཅོས་དགུ་ཡོད་པའི་དྲུག་ལྟར་སྣང་དང༌། ནང་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཕྱི་མ་(2)གསུམ་ཀས་ཁྱབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐུགས་གསུམ་སངས་རྒྱས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ།

186

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་གཏན་ལ་དབབ་པ་ལས། ཐོས་རྩོད་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་དང༌། །དོན་མེད་དོན་ལོག་དོན་དང་ལྡན། །ངན་གཡོ་སྙིང་མེད་སྡུག་བསྔལ་སྤོང༌། །བསྟན་བཅོས་(1)དྲུག་བྲལ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྐང་པ་གསུམ་གྱིས་གསུམ་རེ་བསྟན་ནས་དང་པོ་གཉིས་གཉིས་གཞན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ལྟར་སྣང་དང་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་དང་སྡུག་བསྔལ་སྤོང་དང་དོན་དང་ལྡན་པ་གསུམ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་ན་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བཀའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་གཙོ་བོ་བཀའ་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་རྣམ་འབྱེད་ལས། རྒྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཡི་བསྟན་བཅོས་ནི། །མདོ་དང་ཆོས་མངོན་ཡིན་གསུངས་འདུལ་བ་ནི། །སྟོན་དང་བསྟན་པ་ཉིད་(2)ཡིན། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས་ཀྱང༌། དོན་དམ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་འགྲེལ་བ་དང་ཁྱོད་ཁྱོད་ཀྱི་རྩ་བ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རང་ཉིད་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་ཤིང་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཅིང་བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། མདོ་སྡེ་དགོངས་འགྲེལ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བཤད་བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བཤད་བྱའི་བཀའ་ཐམས་ཅད་འཁོར་ལོ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་དྲང་ངེས་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ཐོར་བུ་ཐོར་བུ་གསུང་བ་རྣམས་ཀྱི་དོན་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་གོ་སླ་བར་བསྡུས་ནས་འཁོར་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་ཚན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་དེ་ལ་ནི། །

187

བཀའ་བསྟན་བཅོས།
ལོ་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དངོས་སུ་གསུངས་པ་དོན་ཟབ་དགོངས་པ་ངེས་པར་འགྲེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་སུ་འགལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཀའ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་དྲི་མ་གསུམ་འཁྲུད་པ་ལྟར་རགས་པའི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་སོགས་འཁོར་བ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་གཏམ་དང༌། འཁོར་བ་ལས་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་ཐར་སྒོ་གསུམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་མ་ཟད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་སྲིད་ཞི་མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་འཁོར་ལོའི་ཕྱིན་དྲུག་གི་གཏམ་མདོ་རིམ་པ་གསུམ་དུ་བསྡུས་ནས་བཤད་པ་གང་ཞིག །བཀའ་ཐམས་ཅད་དེ་གསུམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ནོར་བུ་སྦྱོང་བའི་ཚུལ་དཔེར་བླངས་ནས་གདུལ་བྱ་དཀྲི་བའི་རིམ་པ་གསུམ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གདུལ་བྱ་གྲོལ་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་དེར་མ་འདུས་པའི་བཀའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་རྩོམ་པ་པོ་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད་བྱའི་བཀའི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་བརྩམས་ཤིང་དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་བརྗོད་བྱ་ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་རྒྱུད་བླ་མའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གིས་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་རྣམ་གཡེང་སྤངས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་བདག་འཛིན་དང་ཤེས་སྒྲིབ་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བདེན་འཛིན་སྟོང་ཉིད་ལ་རྣམ་གཡེང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་གང་དག་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་འདི་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་པར་གཡེང་ཞིང་རྣམ་པར་འཕྲོ་ལ། མཉམ་པར་མི་འཇོག་ཅིང་རྩེ་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྟོང་པ་ཉིད་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གཡེང་བ་ཞེས་

188

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།མཚན་ཉིད་དེ་བཞག་ནས་བཀའ་བསྟན་བཅོས་འགལ་ཟེར་ནའང༌། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལེའུ་བཅུ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། (1)བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ས་བཅུའི་སེམས་དཔའ་བཅུས་བཀའ་དུ་མའི་དགོངས་པ་སྟོན་པ་དང་དྲིས་ལན་གྱིས་བཤད་པའི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལུང་རིགས་དེ་སྙེད་ཀྱིས་ཤེས་པའི་ཕྱིར། རྗེ་དབྱིག་གཉེན་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཡང་བསྟན་བཅོས་སུ་འདོད། ཅེས་གསུངས་ལ། གཞན་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩོམ་པ་པོ་གཉིས་འགལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བརྩམས་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང༌། དེ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མར་དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མར་དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བཀའ་དང༌། (2)བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ངོ་བོ་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བཀའི་ངོ་བོ་ནི། གང་ཞིག་དོན་ལྡན་ཆོས་དང་ཉེར་འབྲེལ་ཞིང༌། །སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་བཤད་པར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་རྩོམ་དུས་ཀྱི་རྗེ་བཙུན་གྱི་ཐུགས་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་རྒྱན་ཆོས་ཅན། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དུས་ཞལ་ནས་གསུངས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་གསུངས་ཀྱང་རྗོད་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐུགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་བཅོས་མ་ཡིན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བསྟན།

189

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

པར་སྣང་བས་བཤད། བླུན་པོས་བརྗོད་པ་ལ་དོགས་གཅོད་མ་བྱས་སོ། །
རང་ལུགས་ལ། འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཤཱསྟྲཱ་ལ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་ན་ཤཱ་ས་ན་འཆོས་པ་དང༌། ཏྲའམ་ཏྲ་ཡ་ནི་སྐྱོབ་པ་དང་སྒྲོལ་བ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། ཉོན་མོངས་དགྲ་རྣམས་མ་ལུས་འཆོས་པ་དང༌། །ངན་འགྲོའི་སྲིད་ལས་སྐྱོབ་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཡོན་ཏན་ཕྱིར་ན་བསྟན་བཅོས་ཏེ། །གཉིས་པོ་འདི་དག་གཞན་གྱི་ལུགས་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འཆི་མེད་མཛོད་ལས་ཀྱང༌། (1)ཤཱསྟྲཾ་ངེས་པར་བསྟན་དང་གཞུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་སོགས་མ་སྤྲོས། དབྱེ་ན་རྒྱལ་བའི་བཀའ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཉིས། སྤོབས་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་རྒྱལ་བའི་གསུང་རབ་དེ་བཀའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷག་བསམ་བསྐུལ་བའི་མདོ་ལས། བྱམས་པ། གཞན་ཡང་རྒྱུ་བཞིས་ན་སྤོབས་པ་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱམས་པ། འདི་སྤོབས་པ་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཆོས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་གྱི་ཆོས་དང་མི་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་དང༌། མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་ཡོན་ཏན་དང་ཕན་ཡོན་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བའི་ཉེས་པ་འཕེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཡིན་དགོས་ཏེ། བཀའ་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་སྒྲ་བཤད་འཇུག་གཉིས་ཀ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། བརྗོད་བྱའི་སྒོ་ནས་དྲང་ངེས་གཉིས་དང་སྡེ་སྣོད་གསུམ་ཡོད། ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་བསླབ་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་ལེགས་བཤད་དེ་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མདོ་སྡེ་ལ་ལྷག་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། མངོན་པ་ལ་ལྷག་པ་ཤེས་རབ་སྦྱོར། སྤྱན་རས་གཟིགས་བརྟུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བཤད་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤཱསྟྲ།

190

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལྟར་མངོན་པ་ལ་ཀུན་རྫོབ་པའི་མངོན་པའི་མདོ་དང་དོན་དམ་པའི་མངོན་པའི་མདོ་གཉིས་ལས། ཕྱི་མ་ལ་ཤེར་མདོ་འཇོག་ལ། མདོ་མངོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་བཤད་(1)དེ། དེ་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས་ཀྱང་ངོ༌། །ཆེད་དུ་བྱ་བའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་མདོ་གཉིས། གཉེན་པོའི་སྒོ་ནས་ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང༌། ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་གསུང་དབྱངས་ཡན་ལག་དྲུག་ཅུའི་བཀའ་དང༌། ངོ་བོ་དང་བྱེད་ལས་ཅི་རིགས་པའི་སྒོ་ནས་གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་དང་ཡན་ལག་དགུར་ཡོད་ལ། བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ངོས་འཛིན་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ལས་དུ་མར་བཤད། ས་སྡེར་གཅིག་ལ་ཡང་སྣ་ཚོགས་བཤད་པ་རྟེན་གཞི་མདོའི་དབང་གིས་སོ། །གཙོ་བོར་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་ལྟར་བྱས་ན་མང་པོ་དང་མཐུན་པས་དེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྙིང་པོ་མཆོག་ལས། མདོ་སྡེ་དབྱངས་བསྙད་ལུང་བསྟན་དང༌། །ཚིགས་བཅད་ཆེད་བརྗོད་གླེང་གཞི་དང༌། །རྟོགས་བརྗོད་དེ་ལྟ་བུ་བྱུང་དང། །སྐྱེས་རབས་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་དང། །རྨད་བྱུང་གཏན་ལ་ཕབ་པའི་སྡེ། །གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་སོ། །དེ་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འདུ་སྟེ། འདུལ་བ་འཁོར་དང་བཅས་ན་གླེང་གཞི་དང༌། རྟོགས་བརྗོད་དང༌། དེ་ལྟ་བུ་དང༌། སྐྱེས་རབས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཞི་དང༌། ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེ་ལ་མདོའི་སྡེ་དང༌། དབྱངས་བསྙད་དང༌། ལུང་བསྟན་དང༌། ཚིགས་བཅད་དང༌། ཆེད་བརྗོད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལྔ་དང༌། རྨད་བྱུང་དང༌། ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་སྡེ་དང༌། གཏན་ལ་ཕབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་པ་སྟེ་ཐེག་དམན་གྱི་(2)ཡང་མངོན་པ་ཡིན། མཛོད་སོགས་ལྟར་ན་མངོན་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་ཡོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདི་དག་སྡེ་སྣོད་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས་ཀྱང༌། ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་དང་པོ་ལྔ་ནི་ཐེག་དམན་གྱི་མདོ་སྡེའི་སྡེ་སྣོད་དང༌། དེ་ནས་བཞི་ནི་འདུལ་བའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་བསྟན་བཅོས་ཡིན།

191

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

སྡེ་སྣོད་དེ། དེ་ལ་ཐེག་པ་གཉིས་ཀའི་འདུལ་བའི་སྡེ་སྣོད་ཡོད་དོ། །ཐ་མ་གསུམ་ནི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཏན་ལ་དབབ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་མངོན་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཡུལ་(1)མདོ་སྡེའི་རང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པ་ནི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་མངོན་པའི་སྡེ་སྣོད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། གཏན་ལ་དབབ་པར་བསྟན་པའི་སྡེ་ནི། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་མངོན་པ་ཞེས་ཀྱང་བྱ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལྟར་ན་དེ་(2)དུས་ནས་མ་ཚང་བར་མངོན་ནོ། །
ཡང༌། བཀའ་ལ་ཞལ་ནས་གསུངས་པ་མདོ་སྡུད་པ་དང༌། རྗེས་སུ་གནང་བ་འདི་སྐད་བདག་ཐོས་སོགས་གླེང་གཞིའི་ལེའུ་དང༌། བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་བཀའ་ལ་གསུམ་ལས། སྐུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མདོ་སྡེ་ས་བཅུ་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གསུང་གིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་མ་སྐྱེས་དགྲའི་འགྱོད་པ་བསལ་བའི་མདོ་ལྟ་བུ། ཐུགས་ཀྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལ་གསུམ་ལས། ཐུགས་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ཤེར་སྙིང་ལྟ་བུ་དང༌། ཐུགས་ཐུགས་རྗེས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་གནོད་སྦྱིན་དང་ལྷ་ཀླུ་སོགས་ཀྱིས་རང་རང་གི་སྔགས་སྨྲས་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐུགས་རྗེས་ནུས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། ཐུགས་བདེན་པས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པ་དེའི་མཐུས་རི་དང་ཤིང་དང་འོད་ཟེར་སོགས་ལས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག །བརྩམས་པར་བྱ་ཞིང་དབྱུང་བར་བྱ། །སོགས་བྱུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །འཆོས་སྐྱོབ་ཀྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཅན་གྱིས་བརྩམས་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། བཀའ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མདོ་དེས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དུས་མ་ཚང།

192

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཏེ། དེ་ལ་རྒྱལ་བའི་ལུང་རྟོགས་ཀྱི་བསྟན་པ་གང་རུང་གཅིག་འཆད་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དགོས་ཀྱང་འགྲེལ་བ་གཅིག་མི་དགོས། ཕྱི་བ་སོགས་ཀྱི་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གང་ཞིག་རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་གི །དབང་བྱས་རྣམ་གཡེངས་མེད་ཡིད་ཅན་གྱིས་བཤད། །ཐར་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་དང་རྗེས་མཐུན་(1)པ། །དེ་ཡང་དྲང་སྲོང་བཀའ་བཞིན་སྤྱི་བོས་བླངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་པ་འབའ་ཞིག་(2)གི །དབང་བྱས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དང་རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ཚད་མར་བྱས་ནས་ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་བསྟན་བཅོས་སུ་བྱས་ན་འཁྲུལ་བ་ཆེའོ། །དབྱེ་ན་འཁོར་ལོ་དང་པོའི་དགོངས་འགྲེལ་མཛོད་རྩ་འགྲེལ། བར་བའི་སྤྱོད་པ་སྟོན་པ་ས་སྡེ་དང༌། ལྟ་བ་སྟོན་པ་རིགས་ཚོགས་དང༌། པྲ་ཀ་ར་ཎ་སྡེ་བརྒྱད་དང༌། ཐ་མའི་དགོངས་འགྲེལ་བསྡུ་བ་དང༌། ཐེག་བསྡུས་དང༌། འཁོར་ལོ་གསུམ་གའི་དགོངས་འགྲེལ་མངོན་པ་ཀུན་བཏུས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་དང༌། དབུ་མ་རྒྱན་ལྟ་བུ་ཡིན། གསུང་རབ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དགོངས་འགྲེལ་ལམ་སྒྲོན་དང༌། ལམ་རིམ་གཉིས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལྟ་བུ། ཡང༌། བསྟན་བཅོས་ལ་བྱེད་ལས་ཀྱི་སྒོ་ནས་འཐོར་བ་སྡུད་པའི་བསྟན་བཅོས། འཁྲུག་པ་སྡེབས་པའི་བསྟན་བཅོས། རྒྱ་ཆེ་བ་སྡུད་པའི་བསྟན་བཅོས། མ་ཚང་བ་ཁ་སྐོང་བའི་བསྟན་བཅོས་བཞི་ཡོད། ཚད་མ་ཀུན་བཏུས་དང་པོ་དང༌། འདུལ་བ་མདོ་རྩ་བ་དང་མདོ་སྡེ་རྒྱན་གཉིས་པ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་དང་བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་གསུམ་པ། དབུ་མ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་དང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་བཞི་པ་ཡིན་ནོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་བྱང་འཕགས་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྤོབས་པ་བཞི་དང་ལྡན་པར་ཐལ། མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་རེ་རེ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་མདོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་འཁོར་གཅིག་ཆར་བསྐོར་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་སྤོང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གི་དབང་དུ་བྱས།

193

བཀའ་བསྟན་བཅོས།

ཆེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་འདྲའི་བྱང་འཕགས་(1)ཀྱིས་ཉོན་མོངས་སྤོང་ཆེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཁོ་ན་ལ་གསུངས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ནའི་ཆེད་དུ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉོན་མོངས་སྤོང་དགོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྙིང་པོ་ལས། དེ་ཡང་མྱ་ངན་འདའ་ཕྱིར་ཏེ། །ཞི་གྱུར་མིན་མཛད་ཁྱོད་ལ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤཱ་རིའི་བུའི་རྒྱུད་ཀྱི་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་ཡིན་པར་ཐལ། བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་བསྟན་པ་དང་སྟོན་པ་གསུམ་ཀ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་ཁྱོད་ཉིད་དེ། །ཝ་སྐྱེས་ལ་ནི་སེང་གེ་བཞིན། །མུ་སྟེགས་ཅན་ལའང་གཅམ་བུའི་ཚིག །ཨེ་མའོ་སྟོན་པ་ཨེ་མའོ་སྐྱབས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པས་ཆོས་བསྟན་པ་བྱིས་པའི་རྡོལ་གཏམ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་རྣམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེ་ལས། རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྨྲ་རྣམས་ཀྱི། །དམ་པ། ཞེས་དང༌། བུདྡྷ་པཱ་ལི་ཏཱ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ཕྱི་རོལ་པ་ཕས་ཀྱི་རྒོལ་བ་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་བསླུ་བ་དང་འདྲ་བར་ཐུགས་སུ་ཆུད་ནས། འགྲོ་བ་ལོང་བ། ནས། སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པ་ཞེས་གསུངས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉག་གཅིག་དོན་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་གསུངས་པ་ཉིད་དུ་གཟིགས་ཤིང༌། ཕ་རོལ་པོས་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་བྱིས་པ་རྡོལ་ཐབས་སྨྲ་བ་དང་འདྲ་བར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྡོལ་གཏམ་ལྟ་བུའང་བསྟན་པ་དང་དེ་འདྲ་སྟོན་མཁན་སྟོན་པ་ཡིན་ན་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་གང་ཟག་མི་རྙེད་པས། ཕྱོགས་གླང་དང་ཆོས་གྲགས་སོགས་ཀྱིས་ལུགས་འབྱུང་ལྡོག་གཉིས་ཀྱིས་སྟོན་པར་སྒྲུབ་པ་དོན་མེད་ཡིན་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀྱི།

194

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཕྱིར། ཚད་མ་མདོ་ལས། ཚད་མར་གྱུར་པ་འགྲོ་ལ་ཕན་བཞེད་པ། །སྟོན་པ་བདེ་གཤེགས་སྐྱོབ། །ཅེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་དོན་ཕྱིར་ན་ཐབས་གོམས་པ། །དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ཕྱིར་ཚད་ཡིན་ཡང་ན་སྐྱོབ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་སྟོན་མཛད་པ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གནས་སྐབས་ལ་སྟོན་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་སྟོན་པ་དངོས་ཐུབ་པ་(1)ཡིན་ཡང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

བཀའ་དང་དགོངས་འགྲེལ་བརྗོད་དོན་མ་རྟོགས་པར། །
སྟོན་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་ལུགས་བོར་ཏེ། །
ཡིད་བྱེད་འགོག་དང་ཆང་འཐུང་གླུ་ལེན་སོགས། །
ཐར་པའི་ལམ་སྟོན་མཁས་པའི་སྙིང་རྗེའི་ཡུལ། །
མཐོ་དམན་རང་བློའི་འགྲོས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་མཁར། །ཐོས་པའི་བགྲོད་དང་བསམ་པའི་ཆེས་མཐོའི་འགྲོས། །སྒོམ་པའི་མཁའ་ལྡིང་རྒན་གཞོན་བགྲོད་པ་བཞིན། །མཁྱེན་གསུམ་ལྷ་ཡི་དགའ་ཚལ་འཇུག་པར་འཚལ། །མ་རྟོགས་ཚིག་བཟུང་བྱིས་པས་གཏེར་ཁ་བྱང༌། །གོ་ཡང་མི་བསམ་ཉེ་དགའི་མར་ཁུ་བཞིན། །ཕྱོགས་རེས་མཆོག་འཛིན་ཐར་པའི་རྒྱུར་གསུངས་པའི། །ཐུབ་གསུངས་གཏན་བདེའི་ལམ་རྙེད་དགའ་རྒྱུ་བསམ། །ཆོས་ཀྱི་ཕན་ཡོན་གཏམ་ལ་རབ་དགའ་བའི། །དལ་བའི་སྙིང་པོ་སྒྲུབ་པ་ལྷུར་ལེན་འདི། །རུས་སྦལ་ཁ་ཡི་ཤིང་བཞིན་ཤོར་དོགས་ནས། །(2)འགའ་ཡང་མི་སྨྲ་སེམས་པར་ཡིད་སྨོན་འགྱུར། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དགའ།

195

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

གཉིས་པ་བསྡུས་དོན་ལ་མཚམས་སྦྱར། ལུས་འགོད་པ་དང༌། རྒྱས་པར་མ་བཀྲོལ་བའི་རྒྱུ་མཚན་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལྟར་འབྲེལ་བ་ལ་(1)སོགས་པ་བསྙད་ནས། ཞེས་པ་ནས། ལུས་རྣམ་པར་བཞག་པ་གསུངས་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ། མདོར་བསྟན། རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ལ། མདོར་བསྟན་དང༌། གྲངས་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ།

དང་པོ་ནི། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད། སོགས་ཀྱིས་དགོས་སོགས་བཤད་ནས་གདུལ་བྱས་རྟོགས་སླ་ཞིང་འཇུག་བདེ་བའི་མདོར་བསྟན་གྱིས་འཆད་པར། རྩ་བར། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་བྱུང༌། དེའི་ཡན་ལག་དོན་བདུན་ཅུ་བཤད་པ་ལ། རྩ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། ནས། རྣམ་པ་བཞིར་ནི་ཡང་དག་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། རྗེ་བཙུན་ཆོས་ཅན། རྒྱན་འདིར་གཞུང་ཤེར་ཕྱིན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་ཡང་དག་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྗོད་བྱེད་རྣམས་སྐབས་བརྒྱད་དང༌། བརྗོད་དོན་རྣམས་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་ཕྱེ་ནས་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་དོན་བདུན་ཅུ་དང༌། དེ་དག་རེ་རེ་ལའང་མཚན་ཉིད་དབྱེ་བ་སོགས་ཚིག་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར།མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་བརྒྱད་ཚན་གསུམ་གྱི་དོན་དཔྱད་པ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་དངོས་བཏགས་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་བཤད། །ཅེས་པའི་དངོས་པོ་ལ་གཞུང་སྐབས་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་དངོས་པོ་བརྒྱད་རྣམ་མཁྱེན་ནས་ཆོས་སྐུའི་བར་བརྒྱད་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དེ་ལ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སོགས་བསྙད།

196

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གཞུང་བརྒྱད་དང་དོན་བརྒྱད་གཉིས་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། རྣམ་ཀུན་མཁྱེན་ཉིད་ལམ་ཤེས་ཉིད། །ཅེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང་དེ་རྣམས་བརྒྱད། །ཅེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཁ་ཅིག དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་བཤད་ཅེས་པས་འཁྲུལ་གཞི་བྱས་ནས་གཞུང་དང་དོན་གཉིས་ཀ་དངོས་པོ་བརྒྱད་དུ་(1)འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྡུས་སྒྲོན་མེ་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་བྱེད་ཚུལ་དུ་མར་འདོད་དེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་(2)མངོན་རྟོགས་སྦྱོར་བཞི་དང༌། ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དང་ཆོས་སྐུ་སྟེ་བཞི་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད། འཕགས་པས་སྦྱོར་བཞི་དང་སྦྱོར་བའི་ཡུམ་མཁྱེན་གསུམ་དང་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་དང་བརྒྱད་དུ་འདོད། གསེར་གླིང་བ་དང་ཤནྟི་པས་མངོན་རྟོགས་བདུན་དང་ཆོས་སྐུ་དང་བརྒྱད། སེང་བཟང་དང་བུདྡྷ་ཤྲཱིས་དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། སྦྱོར་བ་བཞི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཡིན། །འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། རྣམ་པར་གྲོལ་སྡེའི་གཞུང་གིས་ནི། །མངོན་རྟོགས་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། གསེར་གླིང་ཤཱནྟི་རྣམ་གཉིས་ཀྱིས། །མངོན་རྟོགས་བདག་ཉིད་བདུན་ཡང་སྟེ། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། སྒྲོན་མེ་ལས། བརྒྱད་ཀ་མངོན་རྟོགས་སེང་བཟང་དང༌། །བུདྡྷ་ཤྲཱིཛྙཱ་ནའང་བཞེད། །ཅེས་སོ། །འདི་ཇོ་བོའི་མིན་གསུངས་པ་ལྟར་རམ། ཡང་ན་འགྱུར་སོགས་ཀྱིས་མ་ཐོན་པས་བརྗོད་བྱ་ནོར་བ་གང་རུང་དུ་སྣང་ངོ༌། །ཐོགས་མེད་དེ་ལྟར་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐད་ཅིག་སྦྱོར་འཕགས་པའི་མངོན་རྟོགས་ཡིན་ཡང་གཞན་གསུམ་ལ་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་ཀའི་ལམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཐོགས་མེད་འཁྲུལ་པ་ག་ལ་སྲིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་དངོས་པོ་བརྒྱད་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟ་སྟེ། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདོད་པ་དང། ཞེས་
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མངོན་ཕྱོགས།

197

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

ཉིད་དང༌། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དང། རྣམ་པ་ཀུན་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་དང། རྩེ་མོའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང། མཐར་གྱིས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང༌། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་གིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་དང། ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་ཐོག་མ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་མ་སྨོས་པས་བར་པ་བཞི་ཁོ་ན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་མངོན་རྟོགས་བཞིར་ངེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཁྱེན་གསུམ་གྱིས་འཕགས་བཞིའི་མངོན་རྟོགས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཉན་ཐོས་དང༌། ནས། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐའ་དག་བསྡུས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིའི་འཁྲུལ་གཞི་ནི། ནས། དང་པོ་གསུམ་དང་ཐ་མ་ལ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་སྒྲ་མ་སྦྱར་ལ་བར་བ་བཞི་ལ་སྦྱར་བ་ཙམ་གྱིས་བྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས་ན། མཁྱེན་གསུམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཡང་མངོན་རྟོགས་མེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མངོན་རྟོགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་དེ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་བཞེད་པ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལ་གསེར་ཕྲེང་ལས་མ་གསུངས་ཀྱང་དངོས་པོ་བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་སུ་མི་འཐད་ལ། མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་བཞེད་པར་བྱས་ན་འཐད་དེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཡུམ་དེ་དང་དེ་ལས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བརྒྱད་ཀྱི་རིམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།མཁྱེན་གསུམ་དུས་གསུམ་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ལ། སྦྱོར་བཞི་ད་ལྟར་བ་ཁོ་ན་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག།། མཁྱེན་གསུམ་ནི་རལ་གྲི་ཐང་ལ་བཞག་པ་འདྲ་བས་ས་མཚམས་མེད། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་ལ་ས་མཚམས་ཡོད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག། །མཁྱེན་གསུམ་གྱི་སྐབས་ནི་ཐོས་བསམ་དང༌། སྦྱོར་བཞི་དང་ཆོས་སྐུ་སྒོམ་བྱུང་དང་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཟེར། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །དང་པོ་གསུམ་གྱིས་ལྟ་བ་དང༌། བར་པ་བཞིས་སྒོམ་

198

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྤྱོད་དང༌། ཐ་མས་འབྲས་བུ་སྟོན་ཟེར། ཁ་ཅིག །ལམ་རྐྱངས་པའི་ལུགས་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སྐབས་དང༌། ལམ་ཤེས་ས་དང་པོ་ནས་དྲུག་པའི་བར་དང༌། སྦྱོར་བཞི་དག་ས་ལ་རིམ་ཅན་དང༌། ཆོས་སྐུ་སངས་རྒྱས་སར་སྐྱེད་ཟེར་ན། དེ་ལྔ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱ་བ་ལ་སྦྱོར་བཞི་མཁྱེན་གསུམ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་མི་སྐྱེད་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མི་འཐད་(1)ལ། མཁྱེན་གསུམ་སུའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་དུས་ཡོད་པའི་ས་མཚམས་མེད་པ་ཡང་མི་འཐད་ལྷག་མ་ནི་འོག་ཏུ་འཆད་པ་དག་གིས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་ཕལ་ཆེར་བཞག་པར་དཀའ་སྟེ། ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྒྱན་ཆོས་ཅན། མདོའི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པ་བསྡུས་པར་ཐལ། དེ་མ་ལུས་པ་བསྡུས་ནས་སྐབས་བརྒྱད་དང་དངོས་པོ་བརྒྱད་བྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོའི་ཚིག་དོན་མ་ལུས་པར་དངོས་སུ་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གླེང་གཞི་དང་རྟག་ཏུ་ངུའི་ལེའུ་ཆོས་འཕགས་ཀྱི་ལེའུ་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ལེའུ་དང་བཞིའི་ཚིག་རྣམས་དངོས་བསྟན་ལ་མ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུམ་གསུངས་ཚེ་འཁོར་བསྡུས་ཚུལ་ཡིན་པས་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱས་རྟོགས་བཞིན་དུ་སྟོན་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་གསུམ་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལ་ལེའུ་ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་རྒྱན་སྣང་དང་གནད་ཀྱི་ཟླ་འོད་གཉིས་ཀར་གོ་སླ་བས་རྒྱན་གྱིས་མ་བསྡུས་ཞེས་གསལ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་ཡོངས་གཏད་ཀྱི་ཚིག་དོན་དངོས་བསྟན་ལ་བསྡུས་པར་ཐལ། རྩ་བར། བྱང་ཆུབ་ལ་གཞན་སྟོན་པ་དང༌། །དེ་ཡི་རྒྱུ་ནི་ཡོངས་གཏོད་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡོངས་གཏད་གཉིས་ཀ་དེར་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་རྒྱུ་མཚན་གྱི་དོན་ཉིད་དུ་གཞན་དག་ལ་ཡང་དག་པའི་ཚིག་དང་དོན་ལ་སོགས་པ་ཡོངས་སུ་གཏད་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སོ་སོར་གཏོད་པ་སྟེ། རྒྱུ་གཉིས་པ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པར་ཐལ།

199

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

བཤད་པའི་གླེང་བསླང་བ་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་གང་སུ་དག །སོགས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས། གླེང་བསླང་བ་བྱས་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དང་འབྲེལ་བའི་ཡོངས་སུ་གཏད་པ་ཆུང་ངུའི་དོན་ནི། ཀུན་དགའ་བོ་དེ་ལྟ་བས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། གསེར་ཕྲེང་ལྟར་ན་ཡོངས་གཏད་དང་པོ་ཡིན་ཀྱང་ཕྱི་མ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་མདོ་ལས་དེ་དཔེར་བཀོད་ནས་གསུངས་ཀྱི་བཤད་བྱ་མ་ཡིན་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཡོངས་གཏད་གཉིས་ཡོད་པའི་དང་པོ་ནི། དེའི་རྒྱུ་ནི་ཡོངས་གཏོད་ཀྱི་དོན་ཡིན་ལ། ཐ་མ་ནི་རྟག་ངུས་ཀྱིས་དཀའ་བས་བཙལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་ཟུངས་ཤིག ཅེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (1)ཚིག་གསལ་ན་རེ། བྱམས་ཞུས་མ་བསྡུས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱམས་ཞུས་ཀྱི་བསླབ་པ་རབ་དབྱེའི་ལེའུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤོང་བའི་འཕྲིན་ལས་ཀྱི་བཤད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱམས་པས་ཞུས་པའི་བསླབ་པ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ལེའུས་ནི། ལེའུ་བརྒྱད་མ་དང་དག་སྙིང་ཟླ་འོད་དང་བཅས་པར། ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྤོང་བ་ལ་འགོད་པའི་འཕྲིན་ལས་དང་སྦྱར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། ཤེར་ཕྱིན་དང་ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་ལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་ས་གཞན་གྱི་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མེད་པར་འདོད། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་ཤེར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡུམ་ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུད་པ་ལས། རྒྱལ་བ་འདས་དང་མ་བྱོན་ཕྱོགས་བཅུ་གང་བཞུགས་པ། །ཀུན་ལམ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འདི་ཡིན་གཞན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །མཐར་ཐུག་པའི་སར་བགྲོད་ཟིན་པའམ་བགྲོད་བྱེད་གང་རུང་གི་མཁྱེན་པ་དེ་ཤེར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེར་ཕྱིན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སར་བགྲོད་ཟིན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གང་རུང་གི་མཁྱེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚིག་གསལ་ལས།

200

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་ཡིན། བགྲོད་བྱེད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སློབ་ལམ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་ཁྱོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་ལམ་ན་ཁྱོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། གཞན་ཡང། འཇུག་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་ཕ་རོལ་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོའི་ཕར་འགྲམ་མམ་ངོགས་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་མ་ལུས་པར་སྤངས་པའི་རང་བཞིན་མངའ་བའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་ཕ་རོལ་དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ནམ་ཕྱིན་སྒྲ་ཕྱིན་ཟིན་ལ་བྱེད་པའི་ཚེ་སངས་རྒྱས་སའི་མཁྱེན་པ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཞེས་པའི་ཕྱིན་པའི་སྒྲ་ཕྱིན་ཟིན་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་བུ་མཐར་ཐུག་འདིར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་སྒྲུབ་ཁོ་ན་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྟེ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ནི་དངོས་ཡིན་ལ། ཞེས་དང༌། ཕྱོགས་གླང་གིས། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་གཉིས་མེད། །ཡེ་ཤེས་དེ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས། །སྒྲུབ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་ལྟོས་ནས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་བཏགས་པ་བ་ཡིན་མི་དགོས་པ་ཉེར་ལེན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདིར་ཡང་འབྲས་བུ་རྒྱུ་ལ་བཏགས་པ་ཡིན་ཀྱང༌། སྤྱིར་བཏང་ཕར་ཕྱིན་གཙོ་ཕལ་གཉིས་ཀྱི་ཕལ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕལ་བ་ལ་དེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་སྟོང་དོན་བསྡུས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལས། འདིས་ནི་ (1)ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་སྒྲས་དོན་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་བསྟན་ཏེ། གཙོ་བོ་དང་ཕལ་བའོ། །དེ་ལ་གཙོ་བོ་ནི་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སོ། །ཕལ་བ་ནི་གཞུང་དང་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང། དགོངས་པ་བཙལ་ན་ནི་མཚན་བཏགས་ཀྱི་དོན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ།

201

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

དུ་མི་སྣང་གི་གཙོ་ཕལ་ལ་བཞེད་པར་སྣང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕར་ཕྱིན་གྱི་དོན་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་འཆད་མི་རིགས་པར་ཐལ། པཱར་ཕ་རོལ་དང་དམ་པ་གཉིས་ཀར་བཤད་ཆོག །ཕྱིན་པ་ཡང་ཕྱིན་བྱེད་དང་ཕྱིན་ཟིན་གཉིས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དམ་པ་བཅུའི་བདག་ཉིད་ལ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྒྲ་འཇུག་པ་རྗེ་བཙུན་དང་དབྱིག་གཉེན་ཡབ་སྲས་སོགས་བཞེད། ཡང་ན་པཱ་ར་མའི་ཨ་ཕྱིས་ནས་མའི་མཐའ་ཅན་བྱེད་པ་བྲྀཥོ་ད་ར་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ཕྱིར་དམ་པའི་དོན་གྱི་ནི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་བཅུར་འདོད་དོ། །ཞེས་དང༌། དབྱིག་གཉེན་འགྲེལ་བ་ལས། དམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་དེ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དོན་འདིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་པ་རེ་ཕར་ཕྱིན་རེའི་དོན་དུ་ངེས་ཚིག་གིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་པའི་སྐད་དོད་པཱ་ར་མའི་ཨ་ཕྱིས། ཕྱིན་པའི་སྐད་དོད་ཨི་ཏ་སྦྱར་བས་པ་ར་མི་ཏ་གྲུབ་པས་ན་ཚིག་དོན་གཉིས་ཀ་ལ་(1)ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བཤད་ལས། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ་དོན་འདིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཉིད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཡེ་ཤེས་ལ་ཐུག་པ་རྣམས་ངེས་པའི་ཚིག་གི་ཚུལ་གྱིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བཅུ་པོ་དག་ཏུ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་པ་དྲུག་མ་ཚང་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་པའི་སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐེག་བསྡུས་ལས། འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། དམ་པ་དྲུག་གིས་བལྟ་བར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལམ་རིམ་ལྟར་རོ། །དམ་པ་དྲུག་དང་དམ་པ་བཅུ་དབྱེ་བསྡུ་ཙམ་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཏུ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བྲྀ་ཥོ་ད་ར་ལ་སོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མའི་མཐའ་ཅན་ཉིད་དུ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ་ཕྱིན་བྱེད་ཡོད་པ་གང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚང་དགོས་པའི།

202

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཞིག །ཕྱིན་ཟིན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་སྟོན་པ་དང་རྒྱལ་ཚབ་ཤིང་རྟ་ཆེ་རྣམས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་ལས། དམུས་ལོང་དམིགས་བུ་མེད་པ་བྱེ་བ་ཕྲག་ཁྲིག་རྣམས། །ལམ་ཡང་མི་ཤེས་གྲོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ག་ལ་ནུས། །དེ་བཞིན་ཤེས་རབ་མེད་ན་མིག་མེད་ཕ་རོལ་ཕྱིན་ལྔ་ཡིས། །དམིགས་བུ་མེད་པས་བྱང་ཆུབ་རེག་པར་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། འཇུག་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ལོང༌། ནས། ཡུལ་དུ་འཁྲིད་པ་དེ་བཞིན་འདིར་ཡང་བློས། །མིག་ཉམས་ཡོན་ཏན་བླངས་ཏེ་རྒྱལ་ཉིད་འགྲོ། །ཞེས་དང༌། ཐེག་བསྡུས་ལས་ཀྱང༌། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་ནས་མི་གནས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་བསྒོམ་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕ་རོལ་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་གཙོ་བོ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་དགོས་པར་སྟོན་པའི་གསུང་བཞིན་དབུ་(1)སེམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཡུམ་ལས། ཆོས་རྣམས་རང་བཞིན་མེད་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་གྱུར་པ། །འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་མཆོག་སྤྱོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་རྣམ་པར་མི་(2)རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་ཁྱད་པར་མེད་དེ། ཞེས་དང༌། འཇུག་འགྲེལ་ལས། ཤེས་རབ་གཟུང་ནས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང་འདྲ་བས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་དག་ལས་ཀྱང་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི་ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅིའི་སླད་དུ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་དག་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཞེས་བགྱི་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག་ལྔའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆགས་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེམས་ཀུན་མཐུན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས།

203

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

མེད་པ་ཉིད་དང༌། མི་ལྟ་བ་ཉིད་དང༌། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་ཉིད་དང༌། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་(1)ཉིད་དོ། །ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་བྱས་པ་དེ་ཕར་ཕྱིན་ཀྱི་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ཐོབ་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕར་ཕྱིན་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཙམ་དང༌། ཉེ་བའི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། ཕར་ཕྱིན་ཆེན་པོ་གསུམ་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ཕར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་མོས་སྤྱོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན་ཙམ་དང༌། ས་བདུན་གྱི་(2)དེ་ཉེ་བའི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཕར་ཕྱིན་ཆེན་པོ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་མོས་པ་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་དང་པོ་ནས་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཉེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ནས་བཟུང་བ་དེ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དབུས་མཐའ་ལས། ཁྱད་པར་ཅན་དང་ཁྱད་མེད་པ། །ས་བཅུ་དག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ས་བཅུ་ལ་ཕར་ཕྱིན་བཅུ་ལྷག་(3)ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཕར་ཕྱིན་སྤྱོད་པ་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལུང་དོན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བཅུ་ན་ཕར་ཕྱིན་མེད་པའི་ཕྱིར་སོགས་སྤྲོ། གཞན་ཡང༌། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཕ་རོལ་འཁོར་བའི་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བྱེད་ཀྱང་སློབ་ལམ་ན་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཕྱིན་སྒྲ་ལ་ཕྱིན་བྱེད་དང་ཕྱིན་ཟིན་གཉིས་ཡོད་ཅིང༌། ཕྱིན་བྱེད་སེམས་ཅན་གྱི་ལམ་ཁོ་ན་དང༌། ཕྱིན་ཟིན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཁྱེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྔ་ཕྱི་གསུམ་ཀ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ཉིད་ཉེ་བའི།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚུལ་ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱང་ཕར་ཕྱིན།

204

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བཤད་ལས། དེས་ན་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་དོན་ལ། ཕ་རོལ་དེར་ཕྱིན་པ་ཞེས་ལས་ལ་སྦྱར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་པ་ཡིན་ལ། འདིས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་བྱེད། ཅེས་བྱེད་པ་ལ་སྦྱར་ན་སློབ་ལམ་ན་ཡང་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུས་དང༌། བརྒྱད་ཚན་གསུམ་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་གྱི་དོན་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ངེས་ཚིག་(1)གསུམ། དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཡན་ལག་དུ་མ་འདུས་པ། འདིའི་ལུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ། ཇི་སྐད་དུ། ཚོགས་དང་ལུས་དང་འདུས་པ་ནི། །རྣམ་གྲངས་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུས་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་གཉིས་ཏེ། རིགས་ཐིག་གི་འགྲེལ་པར། ལུས་ནི་གཉིས་ཏེ་སྒྲ་དང་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བསགས་པ་དང༌། ཡན་ལག་ལ་ཁྱབ་པ་དང༌། དེའི་རྟེན་བྱེད་པས་ལུས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། བརྒྱད་ཚན་གསུམ་ནི་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །གསུམ་པ་ལ། མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ནི། དམ་པ་བཅུ་དང་ལྡན་པའི་ལམ། ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབུས་མཐའ་དང་ཐེག་བསྡུས་ལས་བཤད་དོ། །དབྱེ་ན་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང༌། འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གཉིས་ཡོད། འཁོར་བ་ཕྲ་རགས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་ཟིན་པའི་ཡེ་ཤེས་ཁྱད་པར་གསུམ་མམ་བཞི་ལྡན་དེ། ལས་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་དོན་གཅིག ཕ་རོལ་གྱི་དོན་ཡང་དམ་པ་དང་བླ་མེད་དང་འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་གསུམ་ལ་བྱེད། དམ་པ་དྲུག་གམ་བཅུ་ལྡན་གྱི་སློབ་ལམ་དེ། བྱེད་སྒྲུབ་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཕྱིན་བྱེད་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དོན་གཅིག །ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་གཞུང་ལམ་འབྲས་བུ་ཤེར་ཕྱིན་གསུམ་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་(2)སྟོན་པའི་སྟོན་པའི་གསུང་རབ་དེ། གཞུང་ཤེར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ། བསྟན་བཅོས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྟོན་པའི་གསུང་རབ།

205

ཤེར་ཕྱིན་ཕར་ཕྱིན།

ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱས་འབྲིང་བསྡུས་གསུམ་མམ་དགུར་ཡོད། འདི་དག་བཤད་ཚུལ་མང་ཡང་འདི་ཀ་རང་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཡིན་ནོ། །
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་ཆོས་ཅན། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་བཤད་ཀྱང་ཡང་དག་པར་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། བདེན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་མེ་དུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། གཅིག་ཆར་གྲུབ་པར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཀྱིས་གཅིག་ཆར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་གཅིག་ཆར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མེ་གཟིགས་དུས་སུ་དུ་བ་གཟིགས་དུ་བ་གཟིགས་དུས་སུ་ཡང་མེ་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རིམ་ཅན་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཉམས་མྱོང་གི་རང་རིག་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞན་རིག་གི་ཤེས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་རིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཤེར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་གི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་ལ་ཕར་ཕྱིན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡུམ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ་བསླབ་པར་འདོད་པས་ཀྱང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། ཞེས་དང༌། སྡུད་པ་ལས། ཆོས་རྣམས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐལ་རང་སུའང་དེ་མི་འདོད་དོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་རང་ལ་དམ་པ་བདུན་པོ་གཅིག་ཀྱང་མེད་པས་ཕྱིན་དྲུག་གི་མིང་མི་ཐོབ་པར་དབུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་པས། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་རྣམས་ལ་ནི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་མིང་ཡང་མེད། །ཅེས་དང༌། དབུས་མཐའི་འགྲེལ་པ་ལས། དམ་པ་བཅུ་གཉིས་པོ་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་ཡོད་ཀྱི། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་སྦྱིན་

206

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ནི་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ངན་རྟོག་མཚན་མཐའ་ཟད་དང་ལས་སྨོན་གྱིས། །
འོད་སྔོན་པོས་དྲངས་ཐུབ་གསུང་ཉི་ཟེར་དང༌། །
ཕྲད་པས་མ་སྦྱངས་ཉུང་འདོད་སྦུབས་ཀྱི་རྒྱ། །
གྲོལ་བའི་ལེགས་བཤད་(1)མཚོན་བརྒྱ་བླ་ན་མེད། །
སྙིགས་མའི་འདམ་དུ་སྐྱེས་ཀྱང་ཚེ་སྔོན་གྱི། །བག་ཆགས་ཚད་མེད་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་བརྒྱར་འགེངས། །ཀུན་དཀྲིས་ཆུ་འཛིན་ལྡན་ཡང་མང་ཐོས་ཀྱིས། །བློ་གྲོས་འོད་སྟོང་གྲོལ་བའི་བཅུ་གཉིས་བདག །ཁྱད་འཕགས་ཕར་ཕྱིན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པའི་དོན། །(2)སྐྱེ་འམ་འཆི་འམ་རྨི་ལམ་ཚུན་ཆད་དུ། །ཐུབ་གསུང་ཇི་བཞིན་འཛིན་པའི་ཆེད་དུ་འདིར། །རྒན་པོའི་ལུས་དེ་རྒས་ཀྱང་རྣམ་བརྒྱས་སྤྲོ། །ཞེས་བྱ་བ་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚོགས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱེས་སམ་འཆི་ཡང།

207

སེམས་བསྐྱེད།

སེམས་བསྐྱེད།

གསུམ་པ་ཚིག་དོན་གྱི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ། མཁྱེན་གསུམ་དང་སྦྱོར་བཞི་དང༌། ཆོས་སྐུ་རྒྱས་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ལ། རྣམ་མཁྱེན། ལམ་ཤེས། གཞི་ཤེས་རྒྱས་བཤད་གསུམ། དང་པོ་ལ། བསམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། དེའི་དོན་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་དང༌། གདམ་པའི་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །སོགས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་(1)ཤེར་ཕྱིན་པ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་སེམས་བསྐྱེད་མདོར་བསྟན་དང་རྒྱས་(2)བཤད་ཀྱི་མདོ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར། རྩ་བར། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པར། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང༌། དེའི་དམིགས་ཡུལ་བྱང་ཆུབ་དང་གཞན་དོན་གཉིས་འཆད་པར། རྩ་བར། དེ་དང་དེ་ནི་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང༌། མདོ་ལས། འདི་ལ་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར། ནས། ལྷའི་རིས་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆེན་ཚོགས་ཆེན་པོས་ཡོངས་སུ་བསྐོར་ཅིང་མདུན་དུ་བདར་ནས། སོགས་ཀྱིས་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་ཉེར་གཉིས་འཆད་པར། རྩ་བར། དེ་ཡང་ས་གསེར་སོགས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ངོ་བོ་ཡོད་དེ། རང་འདྲེན་བྱེད་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པས་དྲངས་ཞིང་རང་གི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ལ་མིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷའི་ལུས་རྟེན་ལའང་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་གཉིས།

208

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྨོན་འཇུག་གཉིས་སྐྱེ་བ་ཡོད། དུད་འགྲོའི་ལུས་རྟེན་ལའང་ཡོད། དམྱལ་བའི་ལུས་རྟེན་ལའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་ལས། དེ་ཚེ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུས་སེམས་གང་གི་སྒོ་ནས་སྨོན་སེམས་སྐྱེ་རུང་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱང་སྐྱེ་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ལུས་དང་བསམ་པའི་སྒོ་ནས་སྨོན་སེམས་སྐྱེ་རུང་བ་ཐམས་ཅད་འདིའི་ཡང་རྟེན་དུ་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་མ་དྲོས་པས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། ཀླུ་བདུན་ཁྲི་ཉིས་སྟོང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང༌། ཀླུའི་རྒྱལ་པོ་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། ཀླུ་ཉི་ཁྲི་ཆིག་སྟོང་གིས་བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཀླུ་དུད་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་དམྱལ་བའི་ཤིང་རྟ་འདྲེན་པའི་གྱད་དུ་འཁྲུངས་པའི་ཚེ་སེམས་བསྐྱེད་པར་དྲིན་ལན་བསབ་པའི་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་མི་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཇུག་སྡོམ་གྱི་རྟེན་ལ་སོ་ཐར་རིགས་བདུན་གང་རུང་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་སྒྲོན་ལས། སོ་སོར་ཐར་པ་རིགས་བདུན་གྱི། །རྟག་ཏུ་སྡོམ་གཞན་ལྡན་པ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་ཡི། །སྐལ་བ་ཡོད་ཀྱི་གཞན་དུ་མིན། །ཞེས་དང༌། བྱང་སའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ལེའུ་ལས། དེ་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ནི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་རིགས་བདུན་པོ་དགེ་སློང་དང༌། དགེ་སློང་མ་དང༌། (1)དགེ་སློབ་མ་དང༌། དགེ་ཚུལ་དང། དགེ་ཚུལ་མ་དང༌། དགེ་བསྙེན་དང༌། དགེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དགེ་ཚུལ་དང། དགེ་སློབ་མ་དང། དགེ་ཚུལ་མ་དང།

209

སེམས་བསྐྱེད།

བསྙེན་མའི་ཚུལ་ཁྲིམས་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་ངོས་འཛིན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་ས་དང་ལམ་སྒྲོན་དུ་དེའི་རྟེན་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ནི་རྟེན་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་མེད་པར་འཇུག་སྡོམ་མི་སྐྱེ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མདོ་དང་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ལུགས་ཡིན་པར་མཁས་པས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་བདུན་པོ་རྣམས་ལ་གང་ཡང་རུང་བའི་སོ་སོར་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་ལ་གནས་པ་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་བླངས་པར་བྱའི་གཞན་གྱིས་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་འདི་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་ཡོངས་སུ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་དེ་འཇུག་སྡོམ་གྱི་རྩ་བར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། གལ་ཏེ་སོ་སོ་ཐར་པའི་སྡོམ་པ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པ་མི་སྐྱེ་ན་ནི། དེའི་ཚེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡེ་སྣོད་ལ་སོགས་པ་དང༌། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་གཞུང་དུ་འདི་དེའི་རྩ་བར་བཤད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོའི་སེམས་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེས་རབས་ལས། ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་བསམ་མི་ཁྱབ། །བརྩེ་བའི་བདག་ཉིད་ཅན་ཡང་དུད་འགྲོར་སྐྱེས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལས་དབང་གིས་ངན་འགྲོའི་ལུས་བླངས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངན་འགྲོ་བར་གྱུར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་བདེ་འགྲོ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བདེ་ནས་བདེ་བར་འགྲོ་བ་ལ། །སེམས་ཤེས་སུ་ཞིག་སྒྱིད་ལུག་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངན་འགྲོར་སྐྱེས་པའི་ངན་འགྲོ་བའི་སེམས་རྟེན་ལ་བྱང་སེམས་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ།

210

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ངན་འགྲོ་བ་འཁོར་བར་ལས་ཉོན་གྱིས་འཆིང་བ་མང་པོས་བསྡམས་པ་མ་ཉམས་ཤིང་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཉམས་ཤིན་ཏུ་ཐག་པ་ཡང་དེ་སྐྱེས་མ་ཐག་རྒྱལ་སྲས་དང་བདེ་འགྲོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེས་གྱུར་ན་སྐད་ཅིག་གིས། །འཁོར་བའི་བརྩོན་རར་བསྡམས་པའི་ཉམ་ཐག་རྣམས། །བདེ་གཤེགས་རྣམས་ཀྱི་སྲས་ཞེས་བརྗོད་བྱ་ཞིང༌། །འཇིག་རྟེན་ལྷ་མིར་བཅས་པའི་ཕྱག་བྱར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བདེ་འགྲོ་བ་དང་ངན་འགྲོ་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་ངན་འགྲོ་བ་གང་ཞིག །ཕྱིས་བདེ་འགྲོ་བར་གྱུར་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེ་འགྲོ་བར་གྱུར་ཕྱིན་ཆད་ངན་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། དེའི་ལུས་ངན་འགྲོའི་ལུས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ངན་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་(1)ན་འདིར་མ་ཁྱབ་བོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཇུག་སྡོམ་ལ་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པ་དང༌། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་གསུམ་ཚང་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་ཚང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་མ་ཚང་བར་འཇུག་སྡོམ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ལྷའི་འགྲོ་བའི་རྒྱུད་ལའང་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པའི་དེ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། དེ་ཡང༌། མ་མཐའ་མི་དགེ་བཅུ་སྤོང་གི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཙམ་དང༌། བསླབ་པ་ལྔ་བསྲུང་བ་དགེ་བསྙེན་གྱི་སྡོམ་པ་ཙམ་དང༌། ཡ་མཐའ་བསྙེན་རྫོགས་ཀྱི་སོ་ཐར་གྱི་སྡོམ་པ་གང་རུང་རྒྱུད་ལ་མེད་པར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་མི་ཆགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་གཞན་དོན་ཕྱིར། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ལ་སྤྱོད་པའི་རྟེན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་དེས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན། རྫས་སྤྱི་ཆོད་ན་འདོད།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ན་མ་ཁྱབ།

211

སེམས་བསྐྱེད།

བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་ས་ལྟ་བུ་སོགས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པར། དེ་ཡང་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་གི་དེ་བསྙེགས་ས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཡང་ས་གསེར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པར་ཐལ། དེས་དཔེ་ས་སོགས་ཉེར་གཉིས་དང་གྲོགས་འདུན་སོགས་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཉེར་གཉིས་དཔེས་མཚོན་པར་བྱས་པའི་དོན་དང༌། དཔེ་དོན་ཆོས་མཐུན་གྱི་སྒོ་ནས་དོན་གྱིས་བསྟན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དངོས་སུ་བསྟན་ནས། གྲོགས་འདུན་སོགས་(1)དང་དཔེ་ཆོས་མཐུན་སྦྱོར་ཚུལ་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་དེའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། དབྱིག་གཉེན་གྱིས་སེམས་པར་བཤད། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྨོན་ལམ་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་དེར་ཐལ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྤྲོ་བ་ཆེ་དང་རྩོམ་པ་ཆེ། །དོན་ཆེ་བ་དང་འབྱུང་བ་ཆེ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡོན་ཏན་གསུམ་མམ་གཉིས་ལ་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྲོ་བ་ཆེ་བ་སོགས་ཀྱིས་ཡོན་ཏན་གསུམ་མམ་གཉིས་ལ་དམིགས་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་སེམས་པར་བྱེད་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་བསྐྱེད་པའི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། སེམས་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེད་པའི་དོན་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་མཆོག་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་སྨོན་ལམ་གྱི་སྒོ་ནས་བྱེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དཔེ་དང།

212

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གྲོགས་འདུན་པ་དང་བཅས་པའི་སེམས་པ་ལ་སྨོན་ལམ་དུ་གསུངས་པས་སྐུ་མཆེད་དགོངས་པ་གཅིག་ཏུ་འདུག་གམ་སྙམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་པ་ཞེས་པ་བྱེད་ཚིག་ཡིན་ནོ། །སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཕགས་སེང་གིས་རྣམ་རིག་དང༌། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱིས་སེམས་བྱུང་དུ་བཞེད་པར་ཐལ། ཤནྟི་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པར་བསམ་ནས་ཡིད་དང༌། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱི་དགོངས་པར་བསམ་ནས་འདུན་པ་གཉིས་ཆར་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དག་ལྡན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་ཡིད་དང་འདོད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་སེམས་ལ་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བུདྡྷ་ཤྲིས་བཀག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་སུན་ཕྱུངས་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ཉིད་སེམས་སུ་འདོད་པས་སེམས་སེམས་བྱུང་རྫས་གཅིག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་དང༌། སྐྱེད་ཚུལ་སྨོན་ལམ་དང༌། སེམས་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་སྐྱེད་པ་གཉིས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་རྗེ་བཙུན་བྱམས་པ་ཡང་བཞེད། ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་ཀྱང་བཞེད། འཕགས་པ་ཡང་བཞེད། སློབ་དཔོན་ཀྱང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། སྤྲོ་བ་ཆེ། ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སེམས་པ་སྟེ། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སེམས་འབྱུང་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་པ་ཞེས་པ་སྐྱེད་པའི་དོན་དང༌། སེམས་འབྱུང་བ་དང་སྐྱེ་བ་དོན་གཅིག་པས་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྐང་པ་ཐ་མས་སེམས་སུ་བཤད་པར་འདུག་སྙམ་དུ་དགོངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསྒྲུབས་ཟིན། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། འདུན་པས་དོན་དུ་གཉེར་བ་སྐྱེད་པའི་དོན་དང༌། ངོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་ལ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་

213

སེམས་བསྐྱེད།

པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ནི་དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ལ། ནས། སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཞེས་བྱ་བ་འཐད་པར་འགྱུར། ཞེས་དང༌། སྐྱེད་པ་ཞེས་སྨོས་པས་ནི་མ་བསྐྱེད་པ་བསྐྱེད་པ་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སེམས་ནི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །རྣམ་པར་ཤེས་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྟེ། དཀར་པོའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་པ་ནི་དེ་ལ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱེད་པའི་དོན་དེ་ལྟར་གང་ཞིག །ངོ་བོ་སེམས་ལ་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་ལས། དོན་དུ་གཉེར་བ་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་གནས་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ལ་སྨོན་ལམ་དང་ལྡན་པའི་ (1)སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྐྱེའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་(2)ཅིག་གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་སེམས་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞན་དོན་དུ་རྫོགས་བྱང་ཐོབ་པར་འདོད་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དང་རྟེན་མཚུངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེམས་དེ་སྐྱེའོ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅིག་ན་རེ།

214

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དེའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུ་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་ལས་བྱུང་ཞིང༌། རང་གི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ལ་བྱང་ཆུབ་དོན་གཉེར་གྱི་བློ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང་སོགས། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ལ་མ་ཉམས་
པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྨོན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། འཇུག་སྡོམ་བཏང་ན། འཇུག་སེམས་ཀྱང་བཏང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་འཇུག་སྡོམ་མ་ཉམས་ཞེས་སྨོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་འཇུག་སེམས་མེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདག་བསྟོད་ཙམ་གྱི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསླབ་བཏུས་ལས། ཅི་སོར་མ་ཆུད་པ་རྣམས་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྡོམ་པའི་དབང་དུ། ནས། ཡོད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ནམ་མཁའི་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རྙེད་པ་དང་བཀུར་སྟིའི་རྒྱུ་ལས་རྩ་བའི་ལྟུང་བ་བྱུང་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ལ། ཞེས་སོ། །འདོད་ན། ཀུན་དཀྲིས་ཆེན་པོའི་སྒོ་ནས་བདག་བསྟོད་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་ཙམ་བྱུང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་བསྟོད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་ཙམ་བྱུང་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ཕྱིན་ཆད་ཀྱི་ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཇུག་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉམས་ལེན་མ་སྨོས་པར་དེ་ལྟར་བྱ་བ་སྦྱར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བར་ལ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་ནས་སེམས་དེ་འཇུག་པའི་སེམས་སུ་ཤེས་པར་

215

སེམས་བསྐྱེད།

བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྡོམ་པ་བཟུང་བ་དང༌། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་གཉིས་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། གང་ཕན་ཆད་སྡོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི་ཞུགས་པའི་སེམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་སྡོམ་པ་དང་ཚོགས་གཉིས་ལ་དངོས་སུ་ཞུགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་སྨོན་སེམས་མེད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་ཡིན་ན་འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ལ་ཚུལ་ཁྲིམས་རྣམ་པར་དག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་ཉིད་དང༌། །ཞེས་སོ། །འདོད་ན། བདེན་འཛིན་མངོན་གྱུར་དུ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ལས། གང་ཕན་ཆད་སྡོམ་པ་བཟུང་སྟེ་ཚོགས་རྣམས་ལ་ཞུགས་པ་དེ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གཉིས་གང་ཡང་མངོན་གྱུར་དུ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་སྐྱེ་འཕགས་སུའི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྨོན་སེམས་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྡོམ་བླངས་ནས་སྤྱོད་པ་ལ་སློབ་པའི་ཚེ་སྨོན་སེམས་མེད་པར་འདོད་པ་ནི་དེ་དག་གི་དོན་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་མིན་ཚུལ་སྔར་ལྟར་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན། སྨོན་སེམས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་བཟུང་སྟེ་ས་ཐོབ་ནས་ཀྱང་ཁས་བླངས་པ་ལ་ཉེས་པ་མེད་པར་མངོན་ཏེ། ནས། དེས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སློབ་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་ན་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཚོགས་པ་དེ་ཙམ་མ་ཡིན་པར་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ལ་ཞུགས་ཤིང་ཕར་ཕྱིན་དང༌། ཚད་མེད་བཞི་དང༌། བསྡུ་བཞི་སོགས་ཐབས་ཤེས་གཉིས་དངོས་སུ་ཚང་བ་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོམ་རིམ་

216

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ལས། འཇུག་སེམས་ཀྱི་བྱ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྨོན་སེམས་ནི། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་སྒྲུབ་པ་དང་མི་ལྡན་ཡང་འཁོར་བའི་ནང་ན་འབྲས་བུ་ཆེ་བར། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བྱ་བའམ་སྒྲུབ་པ་སྟོན་པར། སྒོམ་རིམ་དང་པོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་པ་དེ་ཡང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང༌། ཚད་མེད་(1)པ་བཞི་དང༌། བསྡུ་བའི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་དང་དཀོན་མཆོག་སྤྲིན་ལ་སོགས་པའི་མདོ་ལས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་རང་ཉིད་རང་གི་ཟིན་བྱེད་ལ་སུ་ཞིག་སྨྲ །
གཞན་ཡང༌། བསླབ་བཏུས་ལས། དེས་ཀྱང་འཁོར་བའི་བདེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་(2)ཀྱི་སྤྱོད་པ་དང་བྲལ་བ་ལ་ཡང་བརྙས་པར་མི་བྱ་སྟེ། འཕགས་པ་བྱམས་པའི་རྣམ་པར་ཐར་པ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན། རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ། ནས། རིགས་ཀྱི་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྡོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ནི་ནན་ཏན་དང་བྲལ་ཡང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་(3)ཀྱི་གསེར་གྱི་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཟིལ་གྱིས་གནོན་ཅིང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མིང་ཡང་མི་འདོར་ལ། འཁོར་བའི་དབུལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་རྣམ་པར་ཟློག་གོ །ཞེས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱང་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་གྱིས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སྨོན་སེམས་དེས་ཀྱང་ཉན་རང་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པའི་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང༌། འཁོར་བའི་དབུལ་བ་འཁོར་མཐའ་འགོག་པ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བྱམས་པའི་རྣམ་ཐར་གྱི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་དང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀྱི་སེམས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀྱི་ཡོན་ཏན་གྱི།

217

སེམས་བསྐྱེད།

ལུང་དོན་ལ། (1)མཁས་པ་ཁ་ཅིག །སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཙམ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཁོ་ནས་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ཁེགས་པ་དེ་ཙམ་ལ་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐབས་རྫོགས་པར་ཚང་པར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་དང་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་སྤྱོད་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་གཅིག་པུ་དེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་བརྒྱ་དང་དོན་གསུམ་བཤད་པ་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱིས་མི་སློབ་པའི། །དངོས་དེ་གང་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་དང༌། ས་བརྒྱད་པ་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་བར་བཤད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་བ་དང་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་(2)དེ་དག་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དགོས་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་སྒོམ་རིམ་ལས། (3)འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་བཟོ་ལ་སོགས་པའི་གནས་ཀྱི་བར་དག་ལ་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་བསླབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་བསམ་གཏན་ལ་སོགས་པ་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐམས་ཅད་སེམས་ཅན་དང་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དེའི་དོན་སྒྲུབ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལུང་དེའི་འཕྲོར། སྒོམ་རིམ་ལས། དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་གྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་ཇི་ལྟར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྨོན་སེམས་མངོན་གྱུར་དང་འཇུག་སེམས་མེད་པར་སྦྱིན་སོགས་སྤྱད་ཀྱང་འདིའི་སྤྱོད་པས་ཟིན་གོ་མི་ཆོད་པར་ཐལ། འདི་ལ་སེམས་ཅན་གཞན་དོན་དུ་ཆས་པའམ། སྤྱོད་པ་ཆོ་གས་ཞུགས་པ་གང་རུང་ཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཡོ་བྱས་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། རས་ཀྱི་ཁ་ཚར་ཕུལ་ནས་སེམས་ཙམ་བསྐྱེད་པ་སོགས་དང༌། གསལ་རྒྱལ་གྱིས་དགེ་བ་ཀུན་ལ་ཡི་རངས་བྱས་ནས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ལ་ཕུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐམས་ཅད་བསླབ་བཏུས་དང༌། སྒོམ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁ་ཅིག་སྟོང་ཉིད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དགོས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདི་ལྟར།

218

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
རིམ་གཉིས་ཀར་སྨོན་སེམས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསླབ་བཏུས་ལས། དེ་ལ་སྨོན་པའི་སེམས་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་བར་བྱའོ། །ཞེས་སྨོན་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་ན་སྨོན་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སུ་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་སྨོན་སེམས་བསྐྱེད་ལ་སྨོན་སེམས་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད་པས་ཤེས་པར་གྱིས། ཐམས་ཅད་སྨོན་སེམས་སྐྱེས་ཚར་བ་ཡང་མི་བྱ་སྟེ། མ་སྦྱངས་པར་སྨོན་ཆོག་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་ཐོབ་ནས་འཇུག་སེམས་དང་ས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སྨོན་སེམས་འཇོག་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་དང་ཞི་བ་ལྷའི་སྔོན་དུ་ཡང་དེ་འདྲ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སོ་སྐྱེ་ལའང་འཇུག་སྡོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་ལྟུང་བྱུང་བའི་བྱང་སེམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་འཕགས་ལ་ཚུལ་འཆལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་འབྱུང་རྗེས་བཟོད་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་ཉི་སྣང་ལས། རྟག་ཏུ་ཚངས་པར་སྤྱོད་པ་དང་གཞན་མི་དགའ་(1)བའི་གནོད་པ་མི་བསྐྱེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྙེད་བཀུར་ལ་ཆགས་ནས་བདག་བསྟོད་གཞན་སྨོད་ཀྱི་རྩ་ལྟུང་བྱུང་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསླབ་བཏུས་ལས། རང་གི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པ་དང༌། །རྙེད་པ་དང་ནི་བཀུར་སྟི་དང༌། །ཚིགས་བཅད་རྒྱུ་ཡི་གཞན་སྨོད་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཆོས་བཤེས.

...

.ཡང་

སྨོན་འཇུག་གཉིས་ཆོ་གས་བླངས་མ་བླངས་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་ཐོབ་མ་ཐོབ་དང༌། རྒྱུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་དང༌། འབྲས་བུ་ལ་དམ་བཅའ་བ་སོགས་ཡོད་དེ། དེ་དག་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་ན་རེ། ཆོ་གས་བླངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་འཇུག་སེམས་དང་མ་བླངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་སྨོན་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་(2)གང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བར་འགྱུར་བའི་གནོད་པ་མི་བསྐྱེད་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་ཞིག །

219

སེམས་བསྐྱེད།

གཉིས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་ཏེ་བར་ཆད་མེད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། སྨོན་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྨོན་པ་ཙམ་སྟེ་ཚོགས་བསགས་པ་སེམས་དེ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་གས་བླང་བར་ཡང་མ་བྱས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་གཉིས་གཅིག་ཆར་དུ་བསྐྱེད་པའི་ཆོ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེའི་གསུང་ལས། དེ་ལ་ཚིགས་བཅད་དང་པོ་རྐྱང་པས་བྱེད་ན་རྐང་པ་དང་པོ་གསུམ་གྱིས་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་སྦྱོར་བ་སྟོན་ཅིང༌། སངས་རྒྱས་བྱང་ཆུབ་ཡིད་ཀྱིས་བཟུང༌། །ཞེས་པ་གཅིག་པུས་སྨོན་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་འཇུག་སེམས་ཆོ་གས་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པར་བརྡའ་འཕྲོད་དགོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་མཆོག་ལ། །སོགས་ཀྱིས། ཨ་བྷྱས་ཀྱང་དབང་རྣོན་གྱིས་བསྡུས་ནས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། ཇི་ལྟར་སྔོན་གྱི་བདེ་གཤེགས་ཀྱིས། །བྱང་ཆུབ་ཐུགས་ནི་བསྐྱེད་པ་དང༌། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་བསླབ་པ་ལ། །དེ་དག་རིམ་བཞིན་གནས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་འགྲོ་ལ་ཕན་དོན་དུ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བསྐྱེད་བགྱི་ཞིང༌། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་བསླབ་པ་ལ། །རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསླབ་པར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཅིག་ཅར་ཆོ་གས་མ་བྱས་ན་སྤྱོད་འཇུག་གི་ཆོ་ག་གཉིས་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞིན་དུ་ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང༌། ཕན་ཡོན་ཐོས་པས་ཡང་དག་པར་དགའ་བ་སྐྱེས་པ། སངས་རྒྱས་ཆོས་དང་ཚོགས་མཆོག་ལ། །ནས། བདག་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་གྱུར་ཏེ། (1)འཇིག་རྟེན་འདི་ཐམས་ཅད་སྡུག་བསྔལ་ལས་བཏོན་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་དབང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཇིག་རྟེན་འདི་སྡུག་བསྔལ།

220

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པོ་རབ་ཀྱིས་རབ་མདོར་བསྡུས་པས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྡོམ་པའི་རང་བཞིན་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ། རྒྱས་པར་དེར་ལྟོས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་ཅིག་ཆར་ཁོ་ན་སྐྱེ་བ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་ཟེར། ལ་ལས་དེ་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ལམ་རིམ་དང་མི་མཐུན་ཟེར། གཞན་དག་གིས་རྒྱུ་མཚན་མེད་པར་འཇུག་སེམས་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ཁོ་ནར་ཡོད་ཟེར། འཕགས་ཡུལ་དུའང་བཞེད་ཚུལ་མང་བས་དགག་གཞག་མང་བར་མི་བྱ་བར་རྗེ་ཡབ་སྲས་དང་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཉུང་གསལ་ཅིག་བཀོད་ན།
འོ་ན། འཇུག་སེམས་ལ་བློ་སྦྱངས་པའམ་སྒོམ་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་དང་བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་དུ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་བསླབ་བྱ་གསུངས་པ་རྣམས་ལ་བློ་སྦྱངས་པ་དང་ཡིད་སྨོན་བྱས་ནས་སྒོམ་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་བློ་གོམས་ནས་མྱོང་བ་སྐྱེས་ཏེ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་འཇུག་སྡོམ་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲ་བའི་མྱོང་བ་སྐྱེས་ནས་འཇུག་སེམས་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོ་གས་མ་བཟུང་ན་འཇུག་སྡོམ་དུ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། དེས་ན་བསླབ་བྱ་རྣམས་ཤེས་པར་བྱས་ཏེ་ཡིད་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དེ་དག་སྙིང་ཐག་པ་ནས་སློབ་འདོད་སྦྱངས་ཏེ་སྡོམ་པ་བླངས་(1)ན་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས། ཞེས་དང༌། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། འཇུག་སེམས་བསྒོམས་སྟོབས་ཀྱིས་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་ཀྱང་ཆོ་གས་མ་བཟུང་ན་སྡོམ་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་གཉིས་དུས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འཇུག་སེམས་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན་འཇུག་སྡོམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་འགལ་ཡང་ཅིག་ཆར་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་འགལ་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པ་ནི་སྡོམ་པ་བཟུང་བའི་དབང་ཁོ་ན་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་སྐྱེ་བའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་ཤིན་ཏུ་བརྟན་པས་འདི་ནི་ཐབས་བཟང་པོའོ། །

221

སེམས་བསྐྱེད།

དོན་མིན་ཀྱང་ཆོ་ག་གཅིག་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས། འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་འགལ་ཡང་འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ལེན་པའི་ཆོ་ག་ལས་ལོགས་སུ་འཇུག་སྡོམ་ལེན་དགོས་པར་འདོད་པ་ནི་མ་གོ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མཁས་གྲུབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གསུང་ལས། ཐུན་མོང་གི་སྡོམ་པ་(1)དེ་གང་ཞེ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡོམ་པ་ལེན་པ་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་སེམས་བསྐྱེད་ཆོ་གས་འཛིན་པ་དང་དོན་གཅིག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ལ་འཇུག་སེམས་མ་སྐྱེས་པ་ཡང་ཡོད། འཇུག་སེམས་ལྡན་ཀྱང་འཇུག་སྡོམ་མི་ལྡན་པ་ཡང་ཡོད། འཇུག་སེམས་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་སྡོམ་མ་ཐོབ་པ་ནི་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ནས་འཇུག་སྡོམ་བླངས་ནས་དེ་རྗེས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་མང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ལ་མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་འཇུག་སྡོམ་ཐོབ་ནས་སླར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་བསྒོམ་པ་ཞི་བ་ལྷའི་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆེ་བ་ལས། སྤྱིར་སྔར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་ཀྱང་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་བསླབ་པར་བྱ་བ་རྣམས་ཤེས་ཤིང་ཐེག་ཆེན་ལ་མོས་པ་བརྟན་ན་སྔོན་ལ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་བའང་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མྱོང་བ་མ་སྐྱེས་ཞེས་པས་ལམ་མ་ཞུགས་སུ་བསྟན། ལྷག་མས་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བཟུང་ནས་སེམས་བསྒོམ་པ་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། སྤྱོད་འཇུག་ཏུ་སྔོན་ལ་སྡོམ་པ་དང་སེམས་བཟུང་ནས་དེའི་བསླབ་བྱ་ཕྱིན་དྲུག་གི་བསམ་གཏན་གྱི་སྐབས་སུ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་སྦྱོང་ལུགས་རྒྱས་པར་གསུངས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལའང་སྣོད་རུང་དུ་ཕན་ཡོན་སེམས་པ་དང༌། ཡན་ལག་བདུན་པས་སྐྱབས་འགྲོ་སོགས་དགོས་པར་ལམ་རིམ་དང་མཁས་གྲུབ་རིན་པོ་ཆེས་གསུངས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་རྩ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དག

222

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལྟུང་བྱུང་ལ་བྱང་སེམས་ཀྱི་འཇུག་སེམས་མ་བཏང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ས་མཚམས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཇུག་སེམས་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་འབྲིང་ནས་ཡིན་པར་ཐལ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུར་སྨོན་སེམས་དང་འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་མདོའི་དངོས་བསྟན་དང་སྦྱར་ཙམ་རིགས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འབྲིང་ནས་འཇུག་སེམས་བཞག་སྟེ། མདོ་ལས། བསམ་ལྡན་གྱི་སྐབས་སུ་ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་པར་བཤད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ན་ཡང་འཇུག་སྡོམ་དང་འཇུག་སེམས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇུག་པའི་སྡོམ་པ་བཟུང་ནས་ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ལ་འཇུག་སེམས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པ་དང་མ་ཟིན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་ནི་ལུང་སྔ་མའི་(1)དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་དར་ཊཱིཀ་ལས། སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་ཙམ་ཞིག་ནི་ཚོགས་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་མ་ཐོབ་པ་ནས་ཀྱང་ཡོད་ལ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན་གཙོ་སེམས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མེ་ལས། རྒྱལ་དང་རྒྱལ་བའི་ཆོས་ལ་དད་གྱུར་ཅིང༌། །ནས། བློ་ལྡན་རྣམས་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་སྐྱེ་འོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། དེ་ཡི་རྩ་བ་སྙིང་རྗེར་འདོད། །ཅེས་དང༌། ཛེ་ཏཱ་རིས། སྐྱབས་གསུམ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་རྒྱལ་བ་ལ་དམིགས་པའི་དད་པ་ཡང་མེད། སྐྱབས་འགྲོ་ཁྱད་པར་ཅན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་བྱུང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་ཡིན་ལ།

223

སེམས་བསྐྱེད།

བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྣམ་ཤེས་མིན་པས་རྣམ་ཤེས་ཀྱི། །ཉེར་ལེན་མིན་པའི་ཕྱིར་ཡང་འགྲུབ། །ཅེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་ཤེས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཀྱི་རིགས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་སེམས་རྟེན་ལ་རྣམ་ཤེས་ཤིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡིན་ན་དེའི་ཉེར་ལེན་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་དེ་སེམས་རྟེན་དེའི་ངོ་བོར་བསྐྱེད་པ་དེ་དེའི་སེམས་རྟེན་གྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་སེམས་རྟེན་དེས་གཟུགས་སོགས་གཞལ་བ་སོགས་མི་རུང་ན་དེ་གཟུགས་ལ་ལྟ་བའི་རྣམ་ཐར་དུ་མི་རུང་བར་མངོན་པ་ལས་ཡང་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ནི་མཁར་གཞོང་ལ་རྒྱ་ཤུག་རྟེན་པ་དང། ནས། བརྟེན་པར་བཤད་པ་དེ་རྣམ་པ་གང་དང་གང་གི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐ་སྙད་བྱས་པ་སྟེ་ཚུལ་འདི་ནི་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ཐམས་ཅད་ལ་ལ་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཆོས་མངོན་པ་བའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བརྡའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། རང་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཞན་དོན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ལས་བྱུང་ཞིང་རང་གི་གྲོགས་བྱང་ཆུབ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དུ་བསྟན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དོན་ཡང་ལམ་གྱི་གཞུང་ཤིང་དང་ས་བོན་དང་སྡོམས་སོགས་སུ་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བྱ་ཞིང༌། ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་དུ་བྱས་ན་སློབ་ལམ་ལ་རུང་ཡང་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་འདོད་ན་མི་རུང་བས་སྔར་བཤད་པ་ཀུན་ལ་ལེགས། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་སྨོན་འཇུག་གི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བ་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་སྨོན་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་གཉིས་དང༌། ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད། ཕྱིན་དྲུག་

224

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་དགོས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་འཇུག་སེམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཡོད། སྨོན་འཇུག་གི་དོན་འཐད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། འགྲོ་བར་འདོད་དང་འགྲོ་བ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ཇི་ལྟར་ཤེས་པ་ལྟར། །དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདི་གཉིས་ཀྱི། །བྱེ་བྲག་རིམ་བཞིན་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་དྲུག་གི་དེས་ཟིན་པའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཕྱིན་དྲུག་གི་བྱ་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཤུགས་དངོས་སུ་ཅིག་ཆར་འཇུག་པ་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དུས་སེམས་བསྐྱེད་དངོས་སུ་མེད་ན་ཡང་དེའི་ཤུགས་དངོས་སུ་དེ་ལ་འཇུག་ན་དེ་དེས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླང་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་གཏོང་བའི་སེམས་པ་སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དུས་ཉིད་ན་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་དྲན་འདུན་དུ་རེ་བ་དངོས་སུ་ཡོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་གྱི་བྱ་བས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་དུས་ན་དངོས་སུ་མ་ཟིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྦྱིན་པ་དང༌། སྤེལ་བའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་སྤེལ་བ་སྟེ། རེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང༌། ལྷག་མས་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་དྲན་པ་དངོས་སུ་ཡོད་པར་བཤད་པས་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་དེ་དངོས་སུ་འཇུག་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ལྟར་ཟིན་བྱ་ཟིན་བྱེད་གཉིས་གང་རུང་ཞིག་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་དངོས་སུ་ཟིན་པ་ཡོད་དེ། བྱ་བ་གཉིས་དངོས་སུ་ཚོགས་པས་དངོས་སུ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཤུགས་དྲག་ན་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་དང་ཕྱག་དང་བསྐོར་བ་སོགས་བྱེད་པའི་ཚེ་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་བློ་དེ་རྣམས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མིན་ཡང་དེའི་ཤུགས་དང་ལྡན་པར་འཇུག་པ་མི་འགལ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་གཞག་ཟིན་པ་ཡང་ཡོད་དེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། ཐུན་མགོ་ལྟ་བུ་ལ་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཤུགས་དྲག་པོ་སྔོན་དུ་བཏང་ན་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཚེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་དངོས་སུ་མེད་ཀྱང་

225

སེམས་བསྐྱེད།

དེའི་རྩིས་ཟིན་པ་མི་འགལ་ཏེ། ཐབས་ཤེས་ཡ་མ་བྲལ་བའི་ཚུལ་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ས་མཚམས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད། ལྷག་བསམ་དག་པའི་སེམས་བསྐྱེད། རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སེམས་བསྐྱེད། སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ཡོད་དེ། ཚོགས་སྦྱོར་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ། གཉིས་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དང༌། གསུམ་པ་ནི་དག་སའི་དང༌། བཞི་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་དེ་ནི་ས་རྣམས་ལ། །མོས་དང་ལྷག་བསམ་དག་པ་དང༌། །རྣམ་པར་སྨིན་པ་གཞན་དུ་འདོད། །དེ་བཞིན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན་རྒྱལ་པོ་ལྟ་བུ། རྫི་བོ་ལྟ་བུ། མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གསུམ་ཡོད་ལ། དང་པོ་ནི། ཐོག་མར་རང་གིས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་ནས་སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ནི་རེ་ཞིག་བདག་ཉིད་དུལ་བར་བགྱི་བདག་ཉིད་ཞི་བར་བགྱིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་བསྟན་བཅོས་དུ་མ་ལས་བཤད་དོ། །གཉིས་པ་ནི། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་བཀོད་ནས་བདག་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པའི་སེམས་བསྐྱེད་དེ། སྤྱན་རས་གཟིགས་ཀྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཞུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་འདི་དག་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོར་སྔར་(1)ཆས་འདུག་པར་བྱ། འདུག་པའི་ཕྱིས་བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། བྱང་སེམས་དེད་དཔོན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། བདག་ནི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྒྲལ་ནས་སླད་ཀྱི་བདག་རྒལ་བར་འཚལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། ཡང་མདོ་དེ་ཉིད་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་ཐོག་མར་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆོས།

226

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
འཚལ་གྱི་བདག་ཉིད་ནི་མ་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདག་དང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དུས་མཉམ་དུ་འཚང་རྒྱ་བར་སྨོན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་(1)དེ། སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་པའི་ལེའུའི་མདོ་ལས། བདག་ཉིད་དང་ནི་གཞན་དག་གིས། །གཉིས་པའི་དུཿཁ་རབ་ཤེས་ནས། །བདག་གི་དུཿཁ་ཞི་བྱེད་ཅིང༌། །གཞན་གྱི་དུཿཁ་ཀུན་ཞི་བྱེད། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་བྱང་ཆུབ་སེམས། །སེམས་དེ་ལ་ནི་འགོད་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ་དུ་མ་ཡོད་པར་སྣང་ངོ༌། །ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་སེམས་བསྐྱེད་དང༌། དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཡོད། བསྡུས་ན་དམ་པ་གསུམ་ཚང་བའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དོན་དམ་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས་ན་ལུང་དམ་པ་མང་དུ་ཐོས་པ་དང༌། རྒྱུ་དམ་པ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་པ་གཉིས་དང་ལྡན་པ་དང། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དམ་པ་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གཙོ་བོ་ཡིད་ཀྱི་རྣམ་རིག་ཁྱད་པར་ཅན་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་རབ་མཉེས་བྱས། །བསོད་ནམས་ཡེ་ཤེས་ཚོགས་རབ་བསགས། །ཆོས་ལ་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ནི། །སྐྱེས་ཕྱིར་དེ་ནི་དམ་པར་འདོད། །ཅེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཁྱད་པར་དེ་གསུམ་གྱིས་སེམས་བསྐྱེད་པ་དོན་དམ་པ་ཉིད་དུ་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཀྱི་ས་མཚམས་ཡང་ཡོད་དེ། དང་པོ་གསུམ་གྱི་མ་མཐའ་ཚོགས་ལམ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ནས་རིམ་གྱིས་ཐོབ། བཞི་པ་སྦྱོར་ལམ་ནས་ཐོབ། སྦྱིན་པ་དང་ལྡན་པའི་དེ་ནས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་དེ་བཅུ་ས་བཅུ་ལ་རིམ་གྱིས་ཐོབ། མངོན་ཤེས་དང་ལྡན་པ་སོགས་ལྔ་ནི་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་ཐོབ། ཐ་མ་གསུམ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྦྱོར་དངོས་མཇུག་གསུམ་གྱི་རིམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པའི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ནི་ལས་དང་པོ་བའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་གྱིས་བསྡུས་པ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

227

སེམས་བསྐྱེད།

ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། རྒྱུ་བཞི་དང་རྐྱེན་བཞི་སྟོབས་བཞིས་བསྐྱེད་ཚུལ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བསླབ་བཏུས་དང་བྱང་ས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྡུས་ན་ལྔར་འགྱུར་ཏེ། བླ་མ་སོགས་གྲོགས་ཀྱི་སྟོབས། རིགས་སོགས་རྒྱུའི་སྟོབས། དགེ་རྩའི་སྟོབས། མང་དུ་ཐོས་པའི་སྟོབས། དགེ་བ་གོམས་པའི་སྟོབས་དང་ལྔར་འདུ་ལ། སྔ་མ་མི་བརྟན་ཕྱི་མ་བཞི་བརྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། གྲོགས་སྟོབས་རྒྱུ་སྟོབས་རྩ་བའི་སྟོབས། །ཐོས་སྟོབས་དགེ་བ་གོམས་པ་ལས། །མི་བརྟན་པ་དང་བརྟན་བྱུང་དང༌། །ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། དང་པོ་མི་བརྟན་ལ། ལྷག་མ་བཞི་བརྟན་པའོ། །ཞེས་སོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུས་བསྡུས་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། དང་པོ་གསུམ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་འདུན་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། མདོར་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་ཟད་པ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དེ་ནི་དེ་དག་གི་རྩ་བར་སྐྱེས་པས་ན་མི་ཟད་པའོ། །ཞེས་དང༌། དགོངས་རྒྱན་ལས། སེམས་བསྐྱེད་པ་དང་པོ་ནི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་བྱང་ཆུབ་ལ་འདུན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་མི་ཟད་(1)པ་དང་ས་དང་མཚུངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདུན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་མིན་ཀྱང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཉེར་གྱི་འདུན་པ་དང་སེམས་བསྐྱེད་བྱ་བ་གཅིག་པ་དང་བྱ་བ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་དང་ལྡན་པས་ཚིག་བསྡུས་ནས་མཚུངས་ལྡན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་གཞན་ཀུན་ཀྱང་ཤེས་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་དང་མཚུངས་ཏེ།

228

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བྱ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་ལམ་མན་ཆད་ན་མེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་དོན་ས་མཚམས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཚོགས་ལམ་ན་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ན་རང་གི་གྲོགས་སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྦྱོར་བ་མེ་ལྟ་བུ་དེ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྷག་མཐོང་གི་སྦྱོར་བ་ཞིག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་བུད་ཤིང་མངོན་གྱུར་པ་སྲེག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སྦྱོར་བ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེའི་མེ་དང་དཔེ་དོན་བྱེད་པའི་སྦྱོར་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྦྱོར་བ་ལ་རྒྱལ་སྲས་ཀྱི་སྦྱོར་བའི་རིགས་ཐམས་ཅད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། བཞི་པོ་འདི་དག་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་སྟེ། བཞི་གང་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་སྟོན་པའི་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པའི་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་དང༌། དགེ་བའི་རྩ་བ་བསགས་པའི་སྦྱོར་བ་མི་ཟད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌།
དགོངས་རྒྱན་ལས། འདུན་པ་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་གཉིས་པོ་འདི་རྣམས་ཀྱང་བཅོམ་ལྡན་འདས་མ་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་གསུངས་པ་འཕགས་པ་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་མཐའ་དག་གིས་ནི་དེ་རྣམས་ལ་གོ་རིམ་ཇི་ལྟ་བར་མི་ཟད་པ་བརྒྱད་ཅུ་རྣམས་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ས་གཉིས་པ་ནས་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ས་དང་པོ་མན་ཆད་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མན་ཆད་ན་རང་གི་གྲོགས་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་མི་ཟད་པ་དྲུག་ཅུ་རྩ་ལྔ་ལྷག་པར་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ཅིག་

229

སེམས་བསྐྱེད།

དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། རྣམ་པ་དྲུག་ཅུ་པོ་དེ་དག་གིས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕུང་པོ་མི་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཞན་ལ་རིགས་འགྲེ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཡང་དགོས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དེ་ས་བཅུའི་ཁྱད་པར་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སློབ་དཔོན་གྱི་ལུགས་ལ་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེས་ན་ས་བཅུ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ལ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བོད་ཀྱི་མང་ཐོས་དབང་པོ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྫི་བོ་དང་མཉན་པ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་གཉིས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཚུལ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་མེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཞེ་ཐག་པས་ངེས་པ་དྲངས་ནས་མི་འཛིན་པར་མ་ཟད་ཐེ་ཚོམ་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་མི་འཛིན་པས་ལོག་ཤེས་ལོག་རྟོག་གི་དོན་མི་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན། དེ་ནི་འཛིན་སྟངས་མེད་པའི་མོས་སྒོམ་ཡིན་པས་མོས་སྒོམ་ལ་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པ་ཟླ་ཚེས་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་ཟླ་ཚེས་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིས་ཟླ་ཚེས་ཡར་ངོ་དང་སྦྱོར་ཀྱང་ཚེས་མ་ཐག་དང་མི་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཟླ་བ་ཡར་གྱི་ཚེས་པ་བཞིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། འོད་སྲུང༌། ཟླ་བ་ཚེས་པ་ལ་ཕྱག་བྱའི། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་སེམས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་མན་ཆད་ཀྱི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་ལྗོན་ཤིང་གི་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་(1)སེམས་སུ་ཐལ། དེ་འདྲའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་ལྟར་མྱུག་སོགས། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟླ་ཚེས་དང་མྱུ་གུ་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་གཉིས་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སེམས་ཡིན་པར་ཐལ།

230

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བའི་སེམས་བསྐྱེད་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ས་བཅུ་པ་བའི་སྤྲིན་ལྟ་བུའི་བྱང་སེམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཇུག་པ་ལས། ཆར་སྤྲིན་རྣམས་ལས་ཆུ་ཆར་འབབ་པ་ཇི་ལྟར་དེ་བཞིན་འགྲོ་རྣམས་ཀྱི། །དགེ་བའི་ལོ་ཏོག་ཆེད་དུ་རྒྱལ་སྲས་ལས་ཀྱང་ལྷུན་གྲུབ་ཆོས་ཆར་འབབ། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

གང་ཞིག་ཐོབ་ན་འབད་མི་དགོས་པར་རྒྱལ་བ་ཀུན་གྱི་གདུང་འཚོབ་སྲས་
འགྱུར་ཞིང༌། །ལྷ་དང་ལྷ་མིན་མི་དང་ཀླུ་བཅས་ཕྱག་འོས་དགྲ་བཅོམ་ཉན་རང་སོགས་ཟིལ་གནོན། །རྒྱལ་ཀུན་དགྱེས་བཞིན་སྲས་མཆོག་རྣམས་དང་དཀར་ཕྱོཊ་མ་ལུས་དགའ་བའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་རིན་ཆེན་སྔོན་མེད་སྲིད་ཞིའི་(1)གཙུག་རྒྱན་མཆོག་དེར་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བརྒྱ་བྱིན་གཙུག་གི་ནོར་བུ་དང༌། །འཁོར་ལོས་བསྒྱུར་བའི་འཁོར་ལོ་མཆོག །རྒྱ་མཚོའི་འཛིན་པའི་རིན་ཆེན་ཀྱང། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ཀྱི་ཕྱོགས་རེའི་དཔེ། །སྲོག་བཞིན་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་འཇུག་ལྡོག་(2)རྒྱུ། །སངས་རྒྱས་ས་བོན་ཡོན་ཏན་སྡོམ་བཞིན་བྱེད། །དུས་མཐའི་མེ་བཞིན་སྡིག་ཅན་ཐམས་ཅད་བསྲེག །ནོར་བུ་མཆོག་དེས་རེ་བ་མ་ལུས་སྐོངས། །
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཙུག་གི་རྒྱན་མཆོག་དེར་ཕྱག་འཚལ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏུ། །

231

གདམས་ངགགདམས་ངགགཉིས་པ་གདམས་ངག་ལ་རྩ་བའི་སྒོ་ནས་ངོ་བོ་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་གདམས་དོན་སོ་སོ་ལ་དོགས་པ་དཔྱོད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སྒྲུབ་དང་བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །སོགས་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ་ནི་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། སོགས་ཀྱི་གདམས་ངག་གི་དོན་བཅུར་བཤད་པ་ལ་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་ལ་བཅུ་ཡོད་དེ། སྒྲུབ་པ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ནས། སྒོམ་ལམ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་གི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་ཆེད་དུ་གཉེར་བྱ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་མ་ནོར་བར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀར་དམིགས་པ། ཐེག་ཆེན་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཐབས་མ་ནོར་བ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཀའི་བརྗོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དུ་གྱུར་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་གདམས་ངག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉི་སྣང་དང་འགྲེལ་པ་དོན་གསལ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་དཔོན་སངས་འཕགས་ཡིན་པར་ཐལ། འགྲེལ་པ་བཀའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ངག་རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཟེར་ན། གསེར་འོད་རྔ་སྒྲ་བྱུང་མ་ཐག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། བཀའ་བསྟན་བཅོས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངག་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱུ་སྐྱེས་བུའི་བྱེད་པ་ལྕེ་རྐན་ལས་བྱུང་བར་ཐལ།

232

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཅན་དེ་དང་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གདམས་ངག་ལ་ངག་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་གདམས་ངག་བཅུ་པོ་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་བསྡུས་སྒྲོན་མེ་ལས། གདམས་ངག་རྣམ་པ་བཅུ་ཡིན་ཏེ། །ངོ་བོ་ངག་གི་འཁོར་ལོ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། (1)ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པ་ལ་ཚོགས་ལམ་(2)ཆེན་པོ་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ལ་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་པའི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་གདམས་ངག་ཉན་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཀོན་མཆོག་སྒྲོན་མེ་ལས། དད་པ་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་སྟོན་བྱེད་ཡིན། །ཞེས་དང། མདོ་ལས། དེ་ཚེ་ལྷ་མི་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །བྱང་ཆུབ་ཏུ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པས་ཀྱང་དེ་ལས་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་དངོས་སུ་ཉན་ནུས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་དངོས་སུ་ཉན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་པོ་ལ་སོགས་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ནས་ཡོད་པ་སྨོས་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །སྲིད་པ་ཐ་མ་པའི་བྱང་སེམས་ཡིན་ན་གདམས་ངག་མི་ཉན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་ལས། ཉེར་འགྲོ་ང་ནི་སངས་རྒྱས་ཏེ། །ང་ལ་སློབ་དཔོན་ཅི་ཡང་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་སློབ་དཔོན་བསྟེན་པ་དང༌། ཆེད་དུ་མི་ཉན་པའི་ཤེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་རྡུལ་ཕྲ་རབ་ཀྱི་གྲངས་དང་མཉམ་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཆོག་གི་སྤྲུལ་སྐུ་ལས་ཐེག།།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆེན་པོ་ཐོབ་དགོས།

233

གདམས་ངགསངས་རྒྱས་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ཉན་པའི་སྲིད་པ་ཐ་མ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་པ་ཙམ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་འཁོར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྲུལ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོད་སྲུང་གི་འཁོར་བྲམ་ཟེ་ཁྱེའུ་བླ་མ་དང༌། སྟོན་པ་འདིའི་འཁོར་བྱམས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།རང་ལུགས་ལ། ཐར་ལམ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་ཆེ་ཆུང་གི་གཉིས་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་བུ་གང་རུང་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་རྗོད་བྱེད་རྣམ་དག་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་འདྲའི་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་གི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན་བཅུ་ཡོད། ཡང་དེ་ལ་གདམས་པའི་གདམས་ངག་དང༌། རྗེས་བསྟན་གྱི་གདམས་ངག་གཉིས་ཡོད། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱས་སྔར་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་གོང་འཕེལ་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཐོབ་ཟིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བའི་དོན་གྱིས་མི་ཉམས་པར་བྱེད་པ་ནི། གདམས་ངག་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་གི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ལ་སྔར་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་ཕྱིར་དུ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་མ་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་མི་འགལ་ཏེ། ཉི་ཁྲི་ལྟ་བུ་རང་གི་གདམས་ཡུལ་གྱི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་ཟིན་ཚོགས་ལམ་ལ་ལྟོས་ནས་གདམས་ངག་དང༌། མ་ཐོབ་པའི་སྦྱོར་ལམ་སོགས་ལ་ལྟོས་ནས་རྗེས་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ནི་གདམས་ངག་དང་རྗེས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་མེད་ལུས་ཀྱི་རྣམ་འགྱུར་གྱིས་སྟོན་པའི་གདམས་ངག་ཆོས་ཅན། རྗོད་

234

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བྱེད་རྣམ་དག་ཡིན་པར་ཐལ། གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར། སྒྲ་མེད་ཀྱང་དེ་དེ་ལྟར་སྣང༌། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤཱ་རིའི་བུའི་ངག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཉི་ཁྲི་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངག་ཡིན་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གདམས་ངག་ཅེས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པའི་དོན་ཡིན་གྱི་ངག་གི་སྐད་དོད་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཨུ་པ་ཉེ་བ། དེ་ཤ་ཡུལ་ལམ་སྟོན་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་དགྲ་བཅོམ་པའི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ངག་བྱས་ཚད་ལུས་ངག་གི་ངག་ལ་བྱེད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྒྲ་པའི་ངག་ཚིག་སོ་སོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚིག་དུ་མ་འདུས་པ་ཞིག་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཙནྡྲ་པའི་སྐབས་དྲུག་པའི་རྐང་པ་གསུམ་པ་ལས། རྐང་པའི་དང་པོ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཚིག་ལས་ངག་གཅིག་ལའོ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་དྷརྨཱ་པཱ་ལས། ཚིག་ཅེས་པ་འདིའི་དོན་ནི་སུ་པ་དང་ཏིང་གི་ཐ་ཚིག་ཏུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཚིག་ཚོགས་པ་ནི་ངག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཉི་ཁྲི་ཆོས་ཅན། རང་གི་གདུལ་བྱ་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆུང་ངུ་ལ་ལྟོས་ནས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཐོབ་ཟིན་མི་ཉམས་པ་དང་མ་ཐོབ་པ་ཐོབ་པའི་ཐབས་གཉིས་ཀ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་གཉིས་དོན་གཅིག་ལ་ལྟོས་ཀྱང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་གདམས་ངག་དང་རྗེས་བསྟན་དུ་སོང་བའི་ཡུལ་རེ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

235

བདེན་གཉིས།

བདེན་གཉིས།

གཉིས་པ་འགྲེལ་བའི་སྒོ་ནས་འཆད་པ་ལ། བརྟེན་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་གདམས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ལ་གདམས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ་གདམས་པ་དང༌། དེའི་དམིགས་པ་ལ་གདམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་སྒྲུབ་པ་ལ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ལས་མི་འདའ་བས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱའོ། །ཞེས་སློབ་པ་སྒྲུབ་པ་ལ་འདོམས་པ་དང༌། ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་གྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་འདོད་པས་ཡུམ་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་འཆད་པ་ལ། དེ་ལ་ཇི་ལྟར་བསླབ་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ་བྱང་སེམས་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་འཆད་པར། རྩ་བར། སྒྲུབ་དང༌། ཞེས་པ་དང༌། འདིར་དེའི་དོན་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་བྱང་སེམས་ཉིད་ཡོད་བཞིན་དུ། ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། གཞན་དོན་དུ་ཆོས་སྐུ་དོན་དུ་གཉེར་བའི་སྒོ་ནས་བྱང་ཆེན་དང༌། བྱང་ཆེན་གྱི་མིང་དང༌། ཤེར་ཕྱིན་དང༌། རྫོགས་བྱང་བཞི་ཐ་སྙད་དུ་ཡོད་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པར་དམིགས་སུ་མེད་པར་ཉམས་སུ་ལོངས་ཤིག་ཅེས་འདོམས་པའི་ཤེར་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དབྱེ་གཞི་དང༌། དབྱེ་བའི་དོན་དང༌། སྒྲ་དོན་དང༌། གཅིག་ཐ་དད་དང༌། སོ་སོའི་དོན་དང༌། དགོས་པ་དང་དྲུག་ལ་ཅུང་ཟད་དཔྱད་ན། དབྱེ་གཞི་ལ་བོད་ལ་ལ་ན་རེ། བདེན་པ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། ཁ་ཅིག་ནི་མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་བྱ་ཟེར། གཞན་དག་ཆོས་

236

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཟེར། འོ་ན། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་མི་རུང་བར་ཐལ། འདོད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞིར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་གཉིས་པོ་འདིར་ཟད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། དང་པོ་ལ། འོ་ན། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང༌། གཉིས་སུ་གྲངས་ངེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྱུ་མ་དང་རབ་རིབ་ཀྱི་སྣང་བ་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མ་བརྟགས་མ་དཔྱད་པའི་ཤེས་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲོ་འདོགས་ཀྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། འོ་ན། བུམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་དབྱེར་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་བུམ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བུམ་པའི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པ་དང་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་ཚད་མས་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཡང་འཕེན། གཉིས་པ་དབྱེ་བའི་ངོ་བོ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.ལོ། བདེན་པ་གཉིས་ངོ་
བོ་གཅིག་མི་རུང་བས། གཅིག་བཀག་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པར་ཐལ། ངོ་བོ་མེད་པའི་ཆོས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་ངོ་བོ་འཛིན་པས་ན་ཆོས་ཞེས་པ་ནི་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ཀ་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བུམ་

237

བདེན་གཉིས།
པ་བདེན་མེད་བུམ་པའི་གནས་ལུགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པར་ཐལ། ཐ་དད་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་འདུ་མ་བྱས་ཡིན་པ་དང༌། གང་རུང་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་པ་གཉིས་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཉིད་གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་དངོས་མེད་ལའང་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། ཐ་དད་རྒྱུ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་མེད་པ་དང༌། གང་རུང་ཞིག་དངོས་པོར་མེད་པ་གཉིས་ཆར་ལའང་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་ཐ་དད་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རྒྱ་དམར། དོན་དམ་བདེན་པ་བློ་ཡི་ཡུལ་མིན་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་
དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་དུས་བློའི་གཉིས་སྣང་གི་སྤྱོད་པའམ་སྤྲོས་པ་མེད་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལ་འཇུག་པའི་མདོ་ལས། དོན་དམ་པར་ན་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ། ཞེས་པ་ནས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བར་ལས་འདས་པ་ཡིན་ཏེ། ཇི་ལྟར་དོན་དམ་པའི་བདེན་པའོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པར་ན་ཞེས་པས་མཉམ་བཞག་དུས་ན་ཞེས་བཤད། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པ་ཞེས་པས་ཐ་སྙད་པའི་རྙེད་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད། ལྷག་མས་བྱེ་བྲག་མེད་པ། ནས། འདས་པ་ཡིན་ཏེ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་ལས་འདས་པར་བཤད་ནས། ཇི་ལྟར་མན་ཆད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟོག་གི་སྤྱི་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྣང་ལྟར་མིན། ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་ཀྱང༌། དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་ནི་གང་ན་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་ན་ཡི་གེ་རྣམས་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་རྣམ་རྟོག་གི་དོན་སྤྱི་སོགས་ཅི་ཙམ་ཡང་མཉམ་བཞག་དོན་དམ་ན་མེད་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ཡིག་སྤྱི་སོགས་ལྟ་ཅི་སྨོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་རྒྱན་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། དཔེར་ན་ཡིད་ཀྱིས་བརྒྱ་བྱིན་ལ་ཆོས་མངོན་པར་བཤད་

238

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པ་དང༌། ནས། དེ་(1)བས་ན་སྤྲོས་པའི་ཚོགས་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་དོན་དམ་པའི་བདེན་པ་བསྟན་པ་(2)ལ་སེམས་ཀྱི་རྒྱུ་བ་ཡང་མེད་པར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ཀྱི་མདོ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཐུགས་སུ་ཆུད་པས་སངས་རྒྱས་སུ་དབུ་སེམས་ཀྱི་མཁས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། ཡོད་མེད་དངོས་པོ་མཁྱེན་(3)པ་དེ། །ཀུན་མངོན་མཁྱེན་པས་གང་མ་གཟིགས། །ཞེས་པ་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་ལ་ཁྱབ་པའི་ཡེ་ཤེས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཀུན་མཁྱེན་པ་སྟེ། དེས་དམིགས་པ་ཇི་ལྟར་ཡོད་པར་འགྱུར། ཞེས་བསམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བསླབ་བཏུས་སུ་ཡབ་སྲས་མཇལ་བ་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ཡང་བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་རབ་ཏུ་གཟིགས། རབ་ཏུ་མཁྱེན་ལེགས་པར་མངོན་དུ་མཛད་པས་དེའི་ཕྱིར་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རྒྱ་དམར། དོན་དམ་བདེན་པ་བློའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བློ་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་ཆོས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་ངོ་བོར་བཤད་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཇི་སྙེད་པ་དང༌། ཡི་གེ་དང༌། སྐད་དང༌། བརྡ་སྟོན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་ཅེས་པས་བློ་ཐ་སྙད་པ་རྣམས་བསྟན། ཇི་སྙེད་པ་ཞེས་པས་དེའི་རྙེད་དོན་མ་ལུས་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བས་ན་དོན་སྤྲོས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལ་ནི་མྱོང་བ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའོ། །

239

བདེན་གཉིས།

བསྟན། ཡི་གེ་སོགས་ཀྱིས་བརྗོད་པ་ཐ་སྙད་པ་དང་དེའི་ཡུལ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་མྱོང་བྱ་དང་མྱོང་བྱེད་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། འཇིག་རྟེན་མྱོང་བར་བྱ་བ་དང་མྱོང་བའི་ངོ་བོའི་ཚུལ་ནི་འདིར་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་དུ་དགོངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དབུ་མ་རྒྱན་རང་འགྲེལ་ལས། ཇི་སྙེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་མ་ལུས་པའི་དོན་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། ནས། བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་(1)བདག་ཉིད་ལས་མི་འདའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཡི་གེ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་(2)སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རིགས་ཤེས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྤྱོད་འཇུག་གི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་གི་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན། ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་ཟེར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཡུལ་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྣང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔོན་འཛིན་གསལ་ཙམ་མྱོང་ཙམ་སྣང་བའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། ཡུལ་དུ་སྣང་ལས་གཞན་གྱུར་པའི། །སེམས་ཉིད་ཇི་འདྲ་བ་ཞིག་སྣང༌། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྦྱར་རོ། །

240

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་དེ་དག་ན་རེ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དོན་དམ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་དེ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བུམ་པའི་ཆོས་ཉིད་དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྟགས་རིམ་པ་བཞིན་མ་གྲུབ་སྟེ། དེ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱ་གང༌། སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཟེར་ན། འོ་ན། རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་སྔོར་སྣང་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་དང་པོ་གང་ཞིག །སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རེས་སྐྱོན་འཕེན་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཁྱོད་ལྟར་ན། རྣམ་བཤད་ལས། མཚན་ཉིད་སྔ་མའི་སྟེང་དུ་ཕྱི་མ་བསྣན་པ་སྒྲུབ་པ་དང་དབང་ཤེས་དོན་དམ་པར་དོགས་པ་གཅོད་ཆེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མེད་དགག་ཁོ་ནར་གོ་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་དེས་དངོས་ཤུགས་གང་ལའང་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ངོར་བདེན་གྲུབ་བཀག་ཙམ་ལས་དངོས་

241

བདེན་གཉིས།

ཤུགས་གང་ལའང་སྒྲུབ་པར་མ་ཟད་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཆ་དང་དེའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཆ་སོགས་ཀྱི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་འགོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། དེ་དག་སྤྲོས་ལས་སྤྲོས་པ་ནི། །སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་འགག་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མེད་པར་དགག་པ་ནི་དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་ཙམ་ཞིག་འགག་པར་ཟད་ཀྱི་དེ་དང་འདྲ་བ་དེ་མ་ཡིན་པ་གཞན་གྱི་དངོས་པོ་སྒྲུབ་པར་མི་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དེ་ལྟར་འཐད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་མ་ཡིན་དགག་ལ་གཉིས་སྣང་མི་ལྡོག་པ་གང་ཞིག །མ་ཡིན་དགག་ནི་སྒྲུབ་པ་གཙོ་ཆེ་བས་བདེན་མེད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ཊཱིཀ་ཆེན་ལས། དོན་དམ་པའི་སྐྱེ་བ་སོགས་ཕུང་པོ་དང་གང་ཟག་གི་སྟེང་དུ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་གི་སྟོང་པ་ནི་སྟོང་གཞི་དེ་དག་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྣང་དགོས་པས་རང་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་བློའི་ངོར་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པར་འཆར་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཊཱིཀ་ཆེན་དེ་ལས། གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བར་མི་འཆར་བས་དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་མི་འཚོལ་བར་དགག་པ་བྱེད་པ་སྨྱོ་རྩ་ཆེའོ། །འཇུག་པའི་དོན་ལ་ཡང་ཁ་ཅིག །མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྙེད་དོན། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྙེད་དོན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལའང་དེ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐ་སྙད་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཚད་མའི་རྙེད་དོན་

242

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྔར་ལྟར། ཡང་དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་ཚད་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་གི་ཚུལ་དུ་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཐུན་ལྟར་གཉིས་སྣང་ལ་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་དེ། བདེན་སྣང་གི་དེ། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྣང་བ་ལ་གཉིས་སྣང་དུ་བཤད་པ་གསུམ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །དེ་ལ་གཉིས་སྣང་དང་པོ་མེད་ཀྱང་ཐ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་གཉིས་གྲགས་ཆེ་ལ་གསུམ་པ་ཡང་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས་དམིགས་པ་དང་བཅས་པར་བཤད་པ་དེ་གཉིས་སྣང་གི་དོན་དང༌། དམིགས་པ་མེད་པར་བཤད་པ་དེ་དང༌། གཉིས་སྣང་དང་བྲལ་བར་བཤད་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཀུན་བཏུས་སུ་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དམིགས་པ་ལགས། ཇི་ཙམ་གྱིས་ན་མི་དམིགས་པ་ལགས། བཀའ་བསྩལ་པ། ཇི་ཙམ་དུ་གཉིས་པ་དེ་ཙམ་དུ་དམིགས་པའོ། །མི་གཉིས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་གཉིས་སྣང་གི་ཆོས་ཡིན་པས། གཉིས་སྣང་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་ལ་བདག་དང་གང་ཟག་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་ཡང་བཟློག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། བདག་དང་བདག་མེད་ལྟ་བ་དག །དེ་ཕྱིར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོས་བཟློག །ཅེསགསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཟློག་ཚུལ་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་ལ་སྤྱོད་པ་དམིགས་བཅས་ཡིན་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་པ་གང་ཞིག །ཤེར་ཕྱིན་རྣལ་མར་སྤྱོད་ན་དམིགས་མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་སྤྱོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེར་མདོ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

243

བདེན་གཉིས།

ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །
དེ་བཞིན་དུ་སྡུག་བསྔལ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་གཙང་བ་ཞེས་བྱ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་མདོ་ཀུན་བཏུས་དང་སྒོམ་རིམ་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་ལས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེར་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་མ་བཅོས་པ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་འདི་ལྟར་སྟོན་ཏོ། །རིགས་ཀྱི་བུ་ཚུར་ཤོག །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྒོམས་ལ་གཟུགས་ནས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་བར་ལ་མི་རྟག་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་བ་དང་བདག་མེད་པ་དང་མི་སྡུག་པར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་ལྟའོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཟུགས་ནི་གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་སྟེ། གཟུགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །གང་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་སུ་མི་ལྟའོ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་བདག་དང་བདག་མེད་སྟོང་ཉིད་ལ་བཀག་ནས་ལྷག་མས་གཉིས་སྣང་ནུབ་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྟོང་ཐུན་ལས་བཤད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་གཞན་གྱིས་སྟོང་པའི་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བློས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རྒྱལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དེ་ལ་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་དེ་ལ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པ་ལྟར་མཉམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཚེ་ཡང་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྣང་མི་ལྡོག་པས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་བཅོས་པ་སོགས་སྔ་མ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་དངོས་པོར་སྨྲ་བ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྟོན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

244

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་པ་སོ་སོའི་སྒྲ་བཤད་ཚང་ན་དེ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་བཤད་ཚང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་བོར་བདེན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྒྲ་བཤད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་ལ་མི་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་ལུགས་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་དོན་དམ་གཉིས་ཀྱང་རིགས་འདྲ། སོ་སོའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང༌། ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་གསུམ་དུ་དབྱེ་རིགས་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། བཏགས་པ་དང་ནི་ཤེས་པ་དང༌། །དེ་བཞིན་བརྗོད་པ་རགས་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྲས་བརྗོད་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་གྲུབ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏགས་རྣམས་བཏགས་པའི་ཀུན་རྫོབ། གཞན་དབང་རྣམས་ཤེས་པའི་ཀུན་རྫོབ། ཡོངས་གྲུབ་རྣམས་བརྗོད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ཁྱོད་རང་ལ་དོན་དམ་བདེན་པ་ལའང་དོན་དོན་དམ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་དང༌། ཐོབ་པ་དོན་དམ་གསུམ་དབྱེ་རིགས་པར་ཐལ། དབུས་མཐའ་ལས། དོན་དང་ཐོབ་དང་སྒྲུབ་པ་དང༌། །དོན་དམ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། ལམ་བདེན་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་དོན་དོན་དམ་དང༌། ལམ་རྣམས་སྒྲུབ་པ་དོན་དམ་དང༌། མྱང་འདས་རྣམས་ཐོབ་པ་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདེན་གཉིས་ལས། སྣང་དུ་འདྲ་ཡང་དོན་བྱེད་དག །ནུས་པའི་ཕྱིར་དང་མི་ནུས་ཕྱིར། །ཡང་དག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི། །ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་ནི་དབྱེ་བ་བྱས། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་སྣ་ཚོགས་སྨྲ་སྟེ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སོ་སྐྱེའི་

245

བདེན་གཉིས།

མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག། །རང་སྣང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་པའི་ཆོས་དེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལྟར་མི་ནུས་པའི་ཆོས། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་རོ། །
དེ་གཉིས་ཀ་ལ་འོ་ན་སྐབས་འདིར་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང༌། སོགས་སྒྲས་ཡང་དག་པར་འཇིག་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་སྔ་མས་དེ་ནི་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་ལྟར། དེ་བཀག་པའི་སྟོང་པ་ཡང་དབང་ཤེས་ལ་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཞེས་རྩོད་པ་གང་ཞིག །ལན་དུ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་བཀག་པའི་མ་ཡིན་དགག་དགག་གཞི་དངོས་པོ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ལ་སྣང་བའི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་སྔ་མ་དང་མི་མཚུངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་དངོས་པོ་སྣང་བ་ན་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པ་བཞིན་དུ་ཡང་དག་པའི་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་བཀག་པ་ཡང་དགག་གཞིའི་དངོས་པོ་སྣང་བའི་བློ་ལ་མི་སྣང་བས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབང་ཤེས་ལ་གསལ་བར་སྣང་ལ་མེད་ན་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་དབུ་སེམས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས་མི་སྣང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་དང་ཐ་མི་དད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང༌། ལམ་རིམ་ཆུང་ངུ་ལས། (1)བདེན་པར་ཡོད་པ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་བཅད་ཙམ་མིག་ཤེས་སོགས་ལ་སྣང་བ་མིན་གྱི། མ་ཡིན་དགག་ལ་དགོངས་པས་དེ་འདྲ་དེ་ཀུན་རྫོབ་མཚན་ཉིད་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་པ་མེད་པར་བཀག་པའི་རྣམ་བཅད།

246

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡིན་ཀྱང། (1)བདེན་པར་རྣམ་པར་བཅད་ཙམ་གྱི་སྟོང་པ་དོན་དམ་བདེན་པར་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཞི་འཚོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། དབུ་མ་རྒྱན་ལས་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་སོགས་བཀག་པ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་གཏོགས་པ་ཡིན་ཀྱང་དོན་དམ་པ་དང་མཐུན་པས་དེར་བཤད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག།།བདེན་གཉིས་སྣང་བའི་བློ་རྟོག་པ་ལ་བྱེད་པ་དང༌། ཡང་ཁ་ཅིག །ཡང་ལོག་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་ལ་འདོད་པ་དག་གཏན་ནས་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདི་ནི་འཕྲལ་གྱི་འཁྲུལ་རྒྱུས་མ་སླད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་བའི་དངོས་པོ་སོགས་ཡུལ་དྲུག་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་པ་སྟེ་དོན་ཡོད་ཅིང་རུང་བ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང༌། འཕྲལ་གྱི་ཕྱི་ནང་གི་འཁྲུལ་རྒྱུས་སླད་པའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཡུལ་གསལ་བར་སྣང་ཡང་སྣང་བའི་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པ་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་བཞག་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་སྣང་བའི་དབང་པོ་དྲུག་གི་ཤེས་པ་གསལ་བའི་རྣམ་ཅན་ལ་གསལ་བར་སྣང་བར་འདྲ་ཡང་སྣང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་ནུས་མི་ནུས་སྒོ་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྟོག་པ་ལ་གསལ་བའི་རྣམ་ཅན་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང༌། །དེ་ནི་རྟོག་མེད་ཤེས་པར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ཀྱི་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཤེས་པ་གསལ་བའི་རྣམ་པ་སྣང་བ་ཅན་དུ་འདྲ་ཡང་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་བཞིན་དུ་དོན་བྱེད་པ་ལ་མི་སླུ་བ་དང་བསླུ་བ་ཡིན་པར་ངེས་པར་བྱས་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་ཡང་ཆུ་སོགས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང་སྨིག་རྒྱུ་སོགས་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འཇུག་པ་ལྟར་བཞག་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྗེས་དེ་མ་ཐག་བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང་སྨིག་རྒྱུ་ལ་སོགས་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་དག་པ་དང་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རིག་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་གཏོགས་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་པ་བཅད་ཙམ།

247

བདེན་གཉིས།

ཡུལ་ཡང་ལོག་འཇུག་པ་དང་འདྲ་ལ། འདིའི་ཡུལ་ཡང་ལོག་ལྟར་དུ་འཇུག་པས་ཀྱང་འདི་ལྟར་བསྟན་ནོ། །ཡང་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བདེན་མེད་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་ཁོ་ན་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་དང་དོན་དམ་དངོས་ཡིན་ནོ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་སྟོང་ཉིད་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་ཉིད་དང༌། ཡང་དག་མཐའ་དང༌། ཆོས་དབྱིངས། དོན་དམ་བདེན་པ་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་ཀྱི་ངོར་སྤྲོས་པ་ཕྱོགས་གཅིག་ཙམ་དང་བྲལ་བས། སྤྲོས་པ་གཉིས་ཆར་དང་བྲལ་བའི་དོན་དམ་དངོས་མིན་གྱི། སྤྱིར་དོན་དམ་བདེན་པ་དངོས་མིན་ཟེར་བ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡུལ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡུལ་ཅན་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་དང་མཉམ་བཞག་མི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་ལ། དོན་དམ་བཏགས་པ་བ་དང༌། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཡང་དག་པའི་ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ནི་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལམ་རིམ་ལས། དོན་དམ་གཉིས་བཤད་པ་ཡུལ་ཅན་ལ་མི་བྱེད་པར་ཡུལ་གྱི་དོན་དམ་ཁོ་ན་ལ་བྱེད་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ད་དུང་སྤྲོ་དགོས་ཡོད་ཀྱང་ཡི་གེ་མང་དོགས་དང་དེ་ཙམ་གྱིས་ཕྱོགས་མཐོང་བར་གོ་ནས་མ་བྲིས་སོ། །གཅིག་ཐ་དད་དང༌། དགོས་པ་སླའོ། །རང་ལུགས་ལ། མདོའི་དོན་དང་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཞག་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འཛམ་བུའི་གླིང་འདི་དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལྟ་བུ་ཤ་སྟག་གིས་ཡོངས་སུ་གང་བ་འདི་ལྟ་སྟེ། དཔེར་ན་འདམ་བུའི་ཚལ་ལམ། འོད་མའི་ཚལ་ལམ། བུ་རམ་ཤིང་གི་ཚལ་ལམ།

248

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྨིག་མའི་ཚལ་ལམ། འབྲས་ཀྱི་ཞིང་ངམ། ཏིལ་གྱི་ཞིང་ལྟར་ཡོངས་སུ་གང་བར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དག་གི་ཤེས་རབ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒོམས་པའི་བརྒྱའི་ཆར་ཡང་ཉེ་བར་མི་འགྲོ །སོགས་ཀྱི་དོན་བཤད་ན་དཔེ་ཚལ་དྲུག་གིས་མཚོན་ཚུལ་དང༌། བྱང་སེམས་གང་ཡིན་ངོས་བཟུང་བ་གཉིས་ཡོད་དེ། འཛམ་གླིང་གང་བའི་ཉན་ཐོས་དབང་རྣོན་ཤཱ་རིའི་བུ་དང་མོའུ་འགལ་གྱི་བུ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་ལམ་པ་བཞི། མཐོང་ལམ་པ། སྒོམ་ལམ་པ་དང་དྲུག་རིམ་བཞིན་དཔེ་འདམ་བུ་དང་འོད་མ་སོགས་དྲུག་གིས་བསྟན་པས་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་ཤེས་རབ་བསྒོམས་པ་ལས་བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པས་ཡུམ་ལ་ཉིན་གཅིག་བསྒོམས་པའི་བརྒྱ་ཆ་དང་སྟོང་ཆ་སོགས་ལའང་འགྲན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། འཛམ་བུ་གླིང་འདི་དགེ་སློང་ཤཱ་རིའི་བུ། ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་བཅུ་རེ་རེ་ཞིང་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་དེས་ཡོངས་སུ་གང་བའི་དགེ་སློང་རྣམས་ཀྱི་ཤེས་རབ་པས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོས་ཤེས་རབ་ཉིན་གཅིག་བསྒོམས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་བསྟན་པ་ནི་ཤཱ་རིའི་བུ་གལ་ཏེ་འཛམ་བུ་གླིང་འདི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་ལ་དགོངས་ནས་ལམ་རིམ་དུ་རྩ་རྔ་བ་དང་ཟོར་བ་བརྡར་བའི་དཔེ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས་ཀྱང༌། བསྐལ་པ་དུ་མར་རབ་དགོངས་མཛད་པ་ཡི། །ཐུབ་དབང་རྣམས་ཀྱིས་འདི་ཉིད་ཕན་པར་གཟིགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བཟོད་པའི་བྱེད་པར་འབྲས་བུ་བཞིའི་སྤངས་རྟོགས་འདུ་བ་ལ་ངེས་པ་སྟེར་རོ། །དཔེ་ཚལ་དྲུག་གིས་མཚོན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་འདམ་བུ་ལྟར་ལས་ཉོན་ཆུང་ངུ་ཡང་མི་བཟོད། རྩེ་མོ་འོད་མ་གཅད་དཀའ་བ་ལྟར་ལས་ཉོན་དྲག་པོས་ཀྱང་དགེ་རྩ་བཅད་དཀའ་བ་དང༌། བཟོད་པ་བུར་ཤིང་མངར་བ་ལྟར་བདེ་འགྲོ་དང་ཆོས་བསྒོམས་པའི་མངར་བ་ཁོ་ན་དང༌། སྨིག་མ་མྱུར་སྐྱེས་ལྟར་ཆོས་མཆོག་གིས་མཐོང་ལམ་མྱུར་དུ་བསྐྱེད། འབྲས་མཆོག་གམ་དང་པོ་ལྟར་མཐོང་ལམ་གྱི་འཕགས་པའི་འབྲས་

249

བདེན་གཉིས།

བུ་མཆོག་གམ་དང་པོ་ཐོབ། ཏིལ་གྱི་མེ་ཏོག་འདྲ་ཡང་འབྲས་བུ་མི་འདྲ་བ་ལྟར་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་རྣམས་ནི། མཐོང་ལམ་དང་རྟོགས་ཚུལ་འདྲ་ཡང་འབྲས་བུ་སྒོམ་སྤང་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བཞི་པོ་རྣམས་དང༌། མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་ལ་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་འདམ་བུ་ལྟར། ནས། (1)སྒོམ་སྤང་ལ་ཁྱད་པར་མཐོང་བའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཡང་སོ་སྐྱེ་སྔར་བཤད་པ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་པོ་སྐྱེད་མ་ཐག་དང༌། སྤྱོད་པ་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ལ་ཞུགས་པ་དང༌། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་བྱང་སེམས་བཞིའི་ཕྱི་མ་གསུམ་རེ་རེ་ནས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། རེ་ཞིག་བཞི་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། གསུམ་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། (2)དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བ་བཀག་པས། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། གཉིས་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་རྣམས་ལས་རྟོགས་པ་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡང་རྒྱུན་ཏུ་ཞུགས་(3)པའི། ནས། བཟོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དེས་ན་དང་པོ་མི་ཉམས་པའི་རིགས་ངེས་ཀྱི་བྱང་སེམས་སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་བས་ན་ཡོངས་སུ་མི་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་བརྡའ་ལས་བྱུང་བའི་སེམས་ཀྱིས་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ནས། དེ་ཉིད་འདིར་མངོན་པར་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་དང༌། ཇི་ལྟར་དུ་ཕྱེ་བའི་གྲངས་ངེས་དང༌། དེ་ལྟར་དུ་ཕྱེ་བའི་དོན་དང༌། ཕྱེ་བ་སོ་སོར་བཤད་པ་བཞི། དང་པོ་ནི། ཤེས་བྱ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་གཞི་ཡིན་ཏེ། བསླབ་བཏུས་སུ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ལ་བདེན་པ་གཉིས་སུ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྒོམ་པ་ལས་སྤངས་པའི་ཁྱད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེའི་དགོངས་པ་ཅན་གྱི།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ།

250

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གྲངས་ངེས་ཏེ། དེ་ལ་དེ་གཉིས་དབྱེར་ཡོད། དེ་ལས་མང་མི་དགོས། ཉུང་ན་མི་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡབ་སྲས་མཇལ་བའི་མདོ་ལས། འཇིག་རྟེན་མཁྱེན་པས་གཞན་ལ་མ་གསན་པར། །བདེན་པ་འདི་གཉིས་ཉིད་ཀྱིས་བསྟན་པར་མཛད། །གང་ཞིག་ཀུན་རྫོབ་(1)དེ་བཞིན་དོན་དམ་ཏེ། །བདེན་པ་གསུམ་པ་འགའ་ཡང་མ་མཆིས་སོ། །ཞེས་དང༌། རྩ་ཤེ་ལས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་བསྟན་པ། །བདེན་པ་གཉིས་ལ་ཡང་དག་བརྟེན། །འཇིག་རྟེན་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང༌། །དམ་པའི་དོན་གྱི་བདེན་པ་འོ། །ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་ཡོད་དེ། བདེན་པ་གཉིས་སུ་ཕྱེ་བའི་དོན་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པ་སྟེ་གཞན་སེལ་ལ་ལྟོས་པའི་ཐ་དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཐ་དད་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལྟར་སྐྱོན་བཞི་ཡོད། ལྡོག་པ་ཙམ་ཡང་ཐ་དད་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་ནའང་སྐྱོན་བཞི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན། གཟུགས་བདེན་མེད་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློས་བདེན་འཛིན་ཟིལ་གྱིས་མི་གནོན་པར་ཐལ་བ་དང༌། སྣང་ཚུལ་གནས་ལུགས་མཐར་ཐུག་ཡིན་པས་ལམ་བསྒོམ་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང༌། གནས་ངན་ལེན་གྱི་འཆིང་བ་མ་ལུས་པ་མི་སྤངས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཇོ་བོའི་དབུ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་པ་སྠ་བི་རས་མཛད་པ་ལས། ཐ་དད་ན་ནི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཉིད་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ། འདུས་བྱས་ཀྱི་མཚན་མ་ཟིལ་གྱིས་གནོན་པར་ཡང་མི་འགྱུར་ཏེ། ལམ་སྒོམ་པ་ཡང་དོན་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་ཡིན་པར་འགྱུར་ན་ནི། ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་(2)ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། ངོ་བོ་ཐ་དད་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་གསུངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་དམ་དེ་བཞིན་ཏེ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར་ཏེ།

251

བདེན་གཉིས།

པའི་ཉེས་པ་བཞིར་འགྱུར་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལྡོག་པ་ཐ་དད་མིན་ན་གཅིག་ཡིན་དགོས་པས་དེ་ལྟར་ན་ཉོན་མོངས་སྤོང་བ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་སྤོང་བར་ཐལ་བ་དང༌། གཟུགས་སོགས་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པ་ལྟར་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་མི་འདྲ་བ་ཐ་དད་པར་ཐལ་བ་དང༌། སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང༌། སོ་སྐྱེ་ཡིན་བཞིན་དུ་སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པ་དང༌། བླ་ན་མེད་པར་སངས་རྒྱས་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྠ་བི་རས་ཇོ་བོའི་དབུ་མའི་མན་ངག་གི་འགྲེལ་བ་ལས། ཀུན་རྫོབ་སྤོང་བ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་(1)པ་སྤོང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར་ལ། ཀུན་རྫོབ་ཐ་དད་པ་བཞིན་དུ་དོན་དམ་པ་ཡང་ཐ་དད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་དང༌། དགོངས་འགྲེལ་ལས། གལ་ཏེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་དོན་དམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་གྱུར་ན་ནི། ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་འཚང་རྒྱ་བར་ཡང་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང༌། བདེན་གཉིས་གཅིག་ཡིན་ན་དགོངས་འགྲེལ་ལས་གསུངས་པའི་ཉེས་པ་བཞིར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་པར་ཕར་ཕྱིན་རྒྱས་པར་ལྟོས། གཞན་དུའང་ཁོ་བོས་བཤད་ཡོད། དེས་ན་བདེན་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ལ་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་ལ་མ་གཏོགས་པའི་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མེད་གཟུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དང་བྲལ་བའི་གཟུགས་མེད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཉིད་ངོ་བོ་གཅིག་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ངོ་བོ་གཅིག་པས་གཅིག་མེད་ན་གཅིག་ཤོས་ཀྱང་མེད་དགོས་པས་མེད་ན་མི་འབྱུང་གི་ཕན་ཚུན་བདག་གཅིག་འབྲེལ་ཡང་གྲུབ་ལ། སྒྲ་རྟོག་གི་(2)ངོ་ན་གཟུགས་དང་གཟུགས་བདེན་མེད་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་ཀྱིས་རེ་རེ་ནས་དོན་གཉིས་ཀ་ཅིག་ཅར་མི་སྟོན་པར་སོ་སོར་དངོས་སུ་(3)བརྗོད་པ་ལྟར་རྟོག་པ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་ཡང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་དུ་ཡོད་པ།

252

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་སོ་སོར་འཛིན་པས་ལྡོག་པའམ་གཞན་སེལ་ལ་ལྟོས་ནས་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། གཟུགས་སྟོང་པའོ། །སྟོང་པ་ཉིད་གཟུགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་ཚེ་གཟུགས་གདགས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་ན་རང་བཞིན་ནམ་རང་དབང་བས་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡིན། རང་བཞིན་ནམ་རང་དབང་བས་སྟོང་པ་ཉིད་དམ་ཁོ་ན་ཡང་གདགས་གཞི་དང་ཚོགས་པའི་དབང་གིས་གཟུགས་སུ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྗེ་རིན་པོ་ཆེས། ནམ་ཞིག་རེས་འཇོག་མེད་པར་ཅིག་ཆར་དུ། །རྟེན་འབྲེལ་མི་བསླུར་མཐོང་བ་ཙམ་ཉིད་ནས། །ངེས་ཤེས་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཀུན་འཇིག་ན། །དེ་ཚེ་ལྟ་བའི་དཔྱད་པ་རྫོགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན། དེ་བཞིན་དུ་ཕུང་པོ་ལྔ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་(1)འདྲ་སྟེ། ཤེས་རབ་སྙིང་པོ་ལས། གཟུགས་ལས་སྟོང་པ་ཉིད་གཞན་མ་ཡིན། སྟོང་པ་ཉིད་ལས་ཀྱང་གཟུགས་གཞན་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཚོར་བ་དང༌། འདུ་ཤེས་དང༌། འདུ་བྱེད་དང༌། རྣམ་པར་ཤེས་པ་རྣམས་སྟོང་པའོ། །ཞེས་དང༌།
བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། ཀུན་རྫོབ་ལས་ནི་ཐ་དད་པར། །དེ་ཉིད་དམིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། །ཀུན་རྫོབ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བཤད། །སྟོང་ཉིད་ཁོ་ན་ཀུན་རྫོབ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དབུ་མ་སྣང་བ་སོགས་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྣང་བར་ཤེར་ཕྱིན་དྲངས་པ་ལས་ཀྱང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཅི་ལགས། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ། དོན་དམ་ཡང་གཞན་ལགས་སམ། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་བཀའ་སྩལ་པ། རབ་འབྱོར། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱང་གཞན་ལ། དོན་དམ་པ་ཡང་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་དོན་དམ་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །རྩ་རྟགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདྲ་བའི་ཕྱིར།

253

བདེན་གཉིས།

གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་འགྲེལ་ལས། བྱས་དང་མི་རྟག་(1)པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དངོས་པོའི་ངོ་བོ་ཉིད་གཅིག་ཕྱིར། །ངོ་བོ་ཐ་དད་བློ་གང་ལས། །སོགས་དང༌། ཡང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་ལ་ཡོད་པའི་དོན་དེ་རྣམས། །འདི་ལྟར་ལྡོག་པའི་ངོ་བོ་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་མས་ལྡོག་པའི་དོན་ཡང་བཤད་ལ། ཡང་རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡིས་ཇི་ལྟར་ཀུན་བཏགས་པ། །དེ་ནི་དམ་པའི་དོན་དུ་མེད། །གསལ་བ་རྣམས་ནི་རྗེས་མི་འགྲོ། །རྗེས་འགྲོ་གཞན་ནི་སྣང་བ་མེད། །ཅེས་པས་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་གི་སེལ་བ་རྣམས་དོན་དམ་པའི་ངོ་བོ་ལ་མི་འཇུག་པས་སྒྲུབ་འཇུག་གི་སྒྲ་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེལ་ངོ་ན་ཐ་དད་པའི་ཚུལ་ཤེས་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྗེའི་ལམ་སྒྲིགས་ལས། དེས་ན་གཞི་སྒྲ་ལྟ་བུ་ལ་རིགས་མཐུན་ལས་ལོག་པ་དང༌། མི་མཐུན་ལས་ལོག་པའི་ལྡོག་པ་དུ་མར་དབྱེར་རུང་ལ་ལྡོག་པ་དེ་དག་གི་སྒོ་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱིས་ཕྱིན་ཁོ་ནར་རྟོགས་ཤིང༌། ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ཀྱང་དངོས་མིང་སོ་སོས་རྟོག་པ་སོ་སོའི་ཡུལ་དུ་གོ་དགོས་པས་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ། །ཞེས་པའོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་བརྡར་བཏགས་སྟོན། །དེ་ནི་ཐ་སྙད་ཆེད་དུ་བྱས། །དེ་ཚེ་རང་གི་མཚན་ཉིད་མེད། །དེས་ན་དེ་ལ་བརྡ་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་གོ་བ་མ་ཆགས་པས་དབུ་ཚད་ཕར་སོགས་ཕྱོགས་མཐོང་རེས་ཡིག་ཆ་བྱེད་ཁུལ་གྱིས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་སོགས་ལ། རྫུན་གྱི་རི་མོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་མ་གཟིགས་པ་མང་པོ་སྤྲོས་སྣང་སྟེ། དགག་པའི་ངལ་བ་མ་བྱས་ཏེ། དེ་དག་འདིར་ནི་སྤྲོ་བྱ་མིན་ཞེས་པ་ཁོ་ནར་(2)གྱུར་ཏོ། །
བཞི་པ་སོ་སོའི་དོན་ལ་གཉིས་ལས། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། སྒྲ་བཤད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དག།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྱུར་རོ། །

254

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུམ། དང་པོ་ནི། ཐ་སྙད་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། འཇུག་པ་ལས། མཐོང་བ་རྫུན་པ་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པར་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་སྣང་དང་བཅས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་བྱའི་ཆོས་དེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་དེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བློ་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་སོ། །དེ་ལ་དབྱེ་ན་རང་ཡིན་གྱི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང༌། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་གཉིས་ཡོད། རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་ཡང་དག་པར་གྲགས་པའི་ཆོས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་པ་རང་དབང་བའི་དངོས་པོ་དང༌། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང་འགག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་དགག་རྣམས་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་དང༌། དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང༌། འདུ་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་མེད་དགག་སོགས་ཡོད་དེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། ཆུ་ལ་སོགས་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཡང་དག་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བའི་བློ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་འཇིག་རྟེན་ན་རྫུན་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་དོན་དེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་སྒྱུ་མའི་དཔེ་བདུན་དང༌། མེད་པའང་རྟག་པའི་བདག་དང༌། རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་དབང་ཕྱུག་སོགས་དང༌། སྒྱུ་མའི་རྟ་རྟ་ཡིན་པ་དང༌། ཟླ་བའི་གཟུགས་བརྙན་ཟླ་བ་ཡིན་པ་ལྟ་བུ་སོགས་ཡིན། ཡང་ལོག་གི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་འཐད་ལྡན་ཡིན་ཏེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དོན་བྱེད་པ་ལ་བསླུ་བ་དང་མི་བསླུ་བ་ཡང་ཇི་ལྟར་གྲགས་པ་ཁོ་ན་བཞིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་པ་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ། རང་རིག་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་རྫོབ་པ་བདེན་འཛིན་གྱི་ངོ་ཙམ་དུ་བདེན་པས་ན་ཀུན་རྫོབ་ཅེས་བྱ་སྟེ། དབུ་མ་སྣང་བར་ལང་གཤེགས་དྲངས་པ་ལས། རང་བཞིན་མེད་ལ་འཁྲུལ་པ་གང༌། །དེ་ནི་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། །ཅེས་དང༌། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། འདིའམ་འདིས་

255

བདེན་གཉིས།

དེ་ཁོ་ན་ཉིད་འགེབས་པ་ལྟ་བུ་ཀུན་ནས་སྒྲིབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐད་དོད་སཾ་བྲི་ཏའི་སཾ་ཡང་དག་དང་བྲི་ཏ་སྒྲིབ་པར་བྱས་ཏེ། མདོ་ལས། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་འདོད། ཅེས་པ་ཡང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ། ཐ་སྙད་བདེན་པ། རྫུན་པའི་ཆོས། བསླུ་བའི་ཆོས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན།
གཉིས་པ་དོན་དམ་ལ། མཚན་ཉིད། སྒྲ་དོན། དབྱེ་བ། རྣམ་གྲངས་བཞི། གོ་ཐོབ་བྱས་ན། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་(1)ཉིད་དེ། འཇུག་པ་ལས། ཡང་དག་མཐོང་ཡུལ་གང་དེ་དེ་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཉིས་སྣང་ནུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་(2)རྟོགས་བྱའི་ཆོས་དེ། དོན་དམ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དོན་དམ་བློ་ཡི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན། །ཞེས་སོ། །སྒྲ་དོན་ནི། གཟུགས་བདེན་མེད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་རྙེད་དོན་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་དང། རང་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་ཚེ་སྣང་ཚུལ་ལྟར་གནས་པས་ན་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དམ་པའི་དོན་ཏེ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་དམ་པའི་དོན་ཡིན་པས་དམ་པའི་དོན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དང་དམ་པ་སོ་སོར་བཤད་ན་དེ་ཡིན་ལ། གཉིས་ཀ་དོན་དུའང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་དང། དེས་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་དོན་དང། མཆོག་ཡིན་པས་དམ་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དོན་དམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དོན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང། གོ་བར་བྱ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དམ་པ་ཞེས་བྱ་ནི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བའི་ཚིག་གི་སྒྲ་ཡིན་ནོ། །དོན་དམ་པ་ཞེས་བསྡུ་བ་ནི།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉིད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས་པར་བྱ་བ་དེ།

256

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དོན་ཡང་ཡིན་ལ་དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བོད་ཁ་ཅིག.

...

.ལོ། དོན་དམ་བདེན་པ་ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་ཟེར་བ་དང། མ་གོ་བ་ཁ་ཅིག.

...

.རྒྱ་དམར། མཉམ་བཞག་

གི་ཡུལ་མེད་པར་འདོད་པ་ཐམས་ཅད་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་བདེན་པའི་དོན་གྲུབ་སྟེ། བདེན་གཉིས་རང་འགྲེལ་ལས། དེ་ནི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་བདེན་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངེས་ངོར་སྤྲོས་པ་ཆོད་ཀྱང་སྣང་ངོར་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་མ་ཆོད་པའི་དོན་དམ་རྗེས་མཐུན་པ་དང། སྣང་ངོ་ངེས་ངོ་གཉིས་ཀར་སྤྲོས་པ་ཆོད་པའི་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྔ་མ་ནི་རིགས་ཤེས་རྗེས་དཔག་ཡུལ་བཅས་དང། འཕགས་པའི་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡུལ་བཅས་གཉིས་དང། གཉིས་པ་འཕགས་པའི་དོན་དམ་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དང་ཡུལ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་བ་དངོས་ནི་སྟོང་ཉིད་བཞི་དང། བཅུ་དྲུག་དང། བཅོ་བརྒྱད་དང། ཉི་ཤུ་ཡོད་དེ། དགོས་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ནི། དོན་དམ་བདེན་པ་དང། སྟོང་ཉིད་དང། དེ་བཞིན་ཉིད་དང། ཡང་དག་མཐའ་དང། མཚན་མ་མེད་པ་དང། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྣམས་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་མདོར་བསྡུས་ན། །དེ་བཞིན་ཉིད་དང་ཡང་དག་མཐའ། །མཚན་མ་མེད་དང་དོན་དམ་དང། །ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ནི་རྣམ་གྲངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་གང་གི་ངོ་བོར་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཐ་སྙད་གཉིས་དོན་གཅིག་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་དང་ཐ་སྙད་བདེན་པ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་སྒྲ་བཤད་ཀྱི་ཀུན་རྫོབ་ལ་མ་རིག་པ་ཞིག་དགོས། ཐ་སྙད་བདེན་པའི་ཐ་སྙད་ལ་ཐ་སྙད་པའི་ཆོས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་ན་གང་གི་ངོར་བདེན་པའི་ཀུན་རྫོབ་བདེན་པའི་སྒྲ་བཤད་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་

257

བདེན་གཉིས།

བདེན་པའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་ཞེས་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཤེས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱ་ཐ་སྙད་པ་དང། ཡི་གེ་དང་སྐད་རིགས་དང་མིང་དོན་གྱི་བརྡ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས། དེ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཇི་སྐད་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གདགས་པ་དང་ཡི་གེ་དང་སྐད་དང་བརྡ་དང་བསྟན་པ་དག་གོ །ཞེས་དང། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་བསྟན་པ་ལས་ཀྱང། འདི་དང་མཐུན་པར་འཇིག་རྟེན་གྱིས་ཐ་སྙད་ཤེས་པ་དང་ཤེས་བྱའི་བདག་ཉིད་དང། ཡི་གེ་དང་སྒྲས་བསྟན་པ་བརྗོད་པའི་བདག་ཉིད་ནི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བར་ཤེས་པར་ (1)བྱ་ཡི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་བདེན་གཉིས་རྩ་འགྲེལ་དབུ་མ་རྒྱན་སོགས་མཐུན་ནོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་རྫུན་པར་སོང་བའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པར་ཐལ། གཟུགས་རྫུན་པར་སྣང་བའི་སངས་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་གཟུགས་རྫུན་པ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་གཟིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སངས་འཕགས་ལ་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། །རྫུན་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བུམ་པ་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་རྙེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མིག་ཤེས་ཀྱི་བཟུང་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཟླ་གཅིག་ཟླ་གཉིས་སུ་སྣང་བའི་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ཐ་སྙད་ལ་ལོག་པར་གྲགས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ལོག་ཤེས་སུ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བ་ལྟར་གྲུབ་པའི་དངོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱའོ། །

258

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལམ་རིམ་ལས། ཤེས་པ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པར་སྣང་བ་ནི་སྣང་བ་ལྟར་དུ་ཡོད་པར་ངེས་པས་ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་མི་འབྱེད་པར། ཞེས་དང། སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་ལས། ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་ཅན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་མི་འབྱེད་ཀྱི་ཡུལ་ཁོ་ན་ལ་ཡང་ལོག་གཉིས་སུ་འབྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རི་བོང་རྭ་ཆོས་ཅན། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་ན་མེད་པར་གྲགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསལ་བར་སྣང་བ་དང་རྫུན་པར་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་གཉིས་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རི་བོང་རྭ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ལ་ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་དང། རྣམ་ཤེས་བདེན་གྲུབ་དང། གྲངས་ཅན་གྱི་གཙོ་བོ་དང། རྒྱང་ཕན་གྱི་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་དང། རིག་པ་ཅན་གྱི་བེམ་པོ་སོགས་ཀྱང་ལོག་པའི་ཀུན་རྫོབ་སྟེ་ཀུན་རྫོབ་ལོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། ཡང་དག་མིན་ནི་ཀུན་བཏགས་ཡིན། །ཞེས་དང། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་དག་པར་སྐྱེ་བ་ལ་སོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟོག་པའི་བཟོས་སྦྱར་བ་སྟེ། དེ་ནི་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་བདེན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བའི་ནི། ཞེས་པས་བརྣན་ནས་སམ། གོ་རིམ་བཟློག་དགོས་ལ། ཀུན་རྫོབ་བདེན་པ་སྒྲ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། ནི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བརྣན་ (1)པའམ་གོ་རིམ་བཟློག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བདེན་གཉིས་ལས། དངོས་ཙམ་རྟེན་ནས་གང་སྐྱེས་དེ། །ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་ཙམ་ཞེས་པའི་ཙམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་དོན་ནམ་གོ།

259

བདེན་གཉིས།

སྒྲས་སྒྲོ་བཏགས་པ་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། བཏགས་པའི་དོན་གྱིས་དབེན་གྱུར་པ། །དངོས་ཙམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་འགྲེལ་ལས། བཏགས་པའི་དོན་ནི་ཡང་དག་པར་(1)སྐྱེ་བ་དང། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་སོགས་དངོས་པོ་ཡིན་ཀྱང་(2)གྲགས་པ་དང་འདྲེས་པའམ་སྒྲོ་བཏགས་པས་བསླད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་བདེན་པ་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་དང་དེའི་ཡུལ་གཉིས་སྤྲོས་བྲལ་རྣམ་གྲངས་མ་ཡིན་པའི་དོན་དམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཡུལ་མཉམ་བཞག་རྟོག་བྲལ་གྱི་དབང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དོན་དམ་བདེན་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཡུལ་ཅན་ལ་མ་ལྟོས་པའི་སྤྲོས་བྲལ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་སྤྲོས་པ། བདེན་པར་སྒྲོ་འདོགས་པའི་སྒྲའི་སྤྲོས་པ་མཐའ་ཡས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་སྤྲོས་པ་མཐའ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྟོང་ཉིད་སྟོང་ཉིད་དང། དོན་(3)དམ་བདེན་པ་སྟོང་ཉིད་དུ་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལམ་རིམ་ལས། དེས་ན་བློ་འགའ་ཞིག་གི་ངོར། ཞེས་པ་ནས། བདེན་སྟོང་དེ་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་མི་སྲིད་པས། དོན་དམ་བདེན་པ་ཡིན་ན་གཉིས་སྣང་གི་སྤྲོས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་དགོས་པ་གཞུང་གི་དོན་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་བླུན་པོའི་སྤྲོས་བྲལ་གྱི་ལོག་རྟོག་འབྱུང་བའི་བུ་ག་ཐམས་ཅད་ཅིག་ཆར་བསུབས་ཏེ་རྒྱ་བྱས་སོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱེ་བ་སོགས་དང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཏགས་པ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དམ་པ་སྟོང་པ་ཉིད་སྟོན།

260

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྨྲས་པ།

སྨྲ་བའི་ཟླ་བ་སྟོན་པ་མཆོག་དེ་ཡིས། །
ཐེག་གསུམ་དགེ་འདུན་རྒྱུ་སྐར་ཚོགས་མཛེས་ནང། །
ངེས་དོན་བདུད་རྩིའི་སྤྲོས་པ་མང་མཛད་པས། །
རྒྱ་བོད་མཁས་མང་བློ་ཡི་རྒྱ་མཚོ་འཕེལ། །
སྐལ་ལྡན་གདུང་བའི་ནད་སེལ་དེང་དུས་ཡང། །འཇམ་དབྱངས་བཞད་པའི་ཀུནྡའི་རེ་བ་སྐོང། །ཤེས་སམ་ཤེར་ཕྱིན་བདུད་རྩིའི་སྒོ་བརྒྱ་ཕྱེ། །སྤྱད་པར་རིགས་སམ་ནད་གདུང་འགྲོ་རྣམས་ཀྱཻ། །ལ་ལའི་འཁྲུལ་འབྱམས་ཁ་ཅིག་མུ་ཏོའི་ཕྱེ། །ཕལ་ཆེར་ཐེ་ཚོམ་འགའི་ཚིག་དོན་བྲལ་རྫུན། །འགའ་ཞིག་ཤེས་རློམ་ཐུབ་ཚོད་སྨྱོན་པའི་གར། །མང་པོའི་མུན་མདའ་གཏན་བྲལ་ཅི་ཡང་བྱས། །ད་དུང་ལྔ་ཕྲག་དྲུག་སྐད་བདེན་སྙམ་ནས། །ཐུབ་དབང་འཁོར་གྱི་རྒྱལ་སྲས་དཔའ་མང་གིས། །ཐུབ་བསྟན་སྤེལ་བའི་ཐུགས་ཁུར་མི་འདོར་བས། །འདི་བྱས་སྐལ་མཉམ་ལ་བསམ་གཡར་ཁྲལའང་ཡིན། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

261

བདེན་བཞི།

བདེན་བཞི།
གཉིས་པ་དམིགས་ཡུལ་བདེན་བཞི་འཆད་པར། རྩ་བར། བདེན་པ་རྣམས་དང་ནི། །ཞེས་དང། འགྲེལ་པར། སྡུག་བསྔལ་ལ་གཟུགས་ལ་སོགས་པ་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི། ནས། བདེན་པ་ལ་འདོམས་པ་དང། ཞེས་བྱུང། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་གཟུགས་སྟོང་པ་ཉིད་ལ་བརྩོན་ན་བརྩོན་ཞེས་བྱའོ། །ནས། བྱང་ཆེན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བའམ། མི་བརྩོན་ཞེས་བྱ་བར་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང། ཞེས་པའི་བདེན་པ་བཞི་འཆད་པར། རྩ་བར། བདེན་པ་རྣམས་དང། ཞེས་བྱུང། འགྲེལ་བའི་དྲངས་མ་ཐག་པ་འདི་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། དེའི་བར་གྱི་མདོ་ཚན་བཞི་ཆོས་ཅན། བདེན་བཞི་ལ་འདོམས་པ་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞི་ལ་ཤེས་པ་དང། སྤང་བ་དང། མངོན་དུ་བྱ་བ་དང། བསྒོམ་པར་བྱ་ལ། དོན་དམ་པར་ཤེས་སྤང་མངོན་བསྒོམ་བཞི་བྱར་མེད་པར་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སོའི་མདོ་གསེར་ཕྲེང་ལས་སོ། །
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། སྡུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མ་དག་པའི་སྣོད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ལ་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་སྨིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱིས་བསྡུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། སེམས་ཅན་བརྗོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས།

262

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྡུག་བདེན་ལ་སྣོད་བཅུད་གཉིས་ཡོད་ཀྱང་ཡིད་འབྱུང་བའི་ཆེད་དུ་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པ་ལ་མ་དག་པའི་སྣོད་བཅུད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་མཐའ་དག་གིས་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་མཚན་གཞི་རྒྱ་ཆེར་བཤད་དུ་ཡོད་མོད་ཀྱང་འདིར་ཟག་བཅས་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཁོ་ན་སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་གཞིར་སྨོས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལ་སྡུག་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་ཀྱང་སྡུག་བདེན་ལ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། (1)ཀུན་འབྱུང་ལ་དེས་ཁྱབ་ཀྱང་སྡུག་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་སྨིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཁམས་གོང་མའི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་འབྲས་འཁོར་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གང་རུང་ལ་ཀུན་འབྱུང་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་འབྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བ་དང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀུན་འབྱུང་ལ་སྡུག་བདེན་གྱིས་ཁྱབ་ལ་སྡུག་བདེན་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་སྟེ།

263

བདེན་བཞི།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཐུན་མོང་གི་ལུགས་ཙམ་ཡིན་ནོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡུག་བསྔལ་ལ་དབྱེ་ན། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་དབྱེར་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཟག་བཅས་ཀྱི་ཚོར་བ་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆོས་ཅན། སྡུག་བསྔལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདུ་བྱེད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞིའི་ཚོགས་དོན་སྡུག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་སོགས་ཟེར་ན། གང་ཟག་ཀྱང་འཕེན་མོད། འོ་ན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་པོ་བདེན་བཞིའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་འཇོག་བྱེད་དུ་གསུངས་པར་ཐལ། བཞི་བཞིའི་སྒོ་ནས་མཚན་ཉིད་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བཅུ་དྲུག་ལྟ་ལོག་བཅུ་དྲུག་སྤྱད་པ་ལྡོག་ཆེད་དུ་གྲུབ་མཐའ་བཞི་ལ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེས་ན་ལྟ་བ་སྤྱད་པ་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དག་གི་ཕྱིར་དུ་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་ཏུ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང། སྡུག་བདེན་ཚད་མས་ངེས་ན་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་རྟོགས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མཚོན་པ་ལ་མཚན་ཉིད་ཐོག་མར་རྟོགས་པ་ལ་ལྟོས་པས་མཚན་ཉིད་རྫས་ཡོད་དང། མཚོན་བྱ་དེ་ལ་ལྟོས་པས་བཏགས་ཡོད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལྟར་མ་ཤེས་པར་ཡོད་ཁྱབ་མཉམ་དང། ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་གང་རུང་རེས་མཚན་ཉིད་དུ་བཞག་པ་རིགས་སྨྲ་མཁས་པའི་མདུན་སར་རང་རྒྱལ་མཚན་

264

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དུ་འཛུགས་མཁན་མང་ངོ་། །རྩ་བར་འདོད་ན། སྡུག་བདེན་མི་རྟག་སོགས་སུ་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཚད་མས་ངེས་ན་དེ་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སྟོང་བདག་མེད་བཞི་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་མི་རྟག་པར་བསྒྲུབ་མི་ནུས་པར་ཐལ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཅིག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཁྱད་གཞི་མ་རྟོགས་པར་ཁྱད་ཆོས་རྟོགས་པར་ཐལ་བ་དང། ཁྱད་པར་བཞི་རེ་རེ་རྟོགས་པ་ནའང་བཞི་ཀ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ་བ་སོགས་གནོད་བྱེད་མང་དུ་འཇུག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྡུག་ཀུན་སྤང་བྱ་མིན་ཟེར་ན། འགོག་ལམ་བླང་བྱར་བྱེད་ཚུལ་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་གྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་ནས་(1)དེའི་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་གི་བྱེད་ལས་གཉིས་ཀ་སྤོང་བའི་ཆེད་དུ་འགོག་ལམ་ལ་འཇུག་ཅིང་བླང་བྱར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་ཀུན་སྤང་བྱར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་གཉིས་གང་རུང་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕེན་བྱེད་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གནས་སྐབས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པས་སྤོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། ཡུལ་ནི་དགེ་བས་ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེའང་ངན་པར་བརྩི་བ་ཡིན། །ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། ཡུལ་ཡིད་དུ་འོང་བ་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་ཞེས་བྱ་བ་འདོད་པའི་ཡོན་ཏན་ལྔའི་བདག་ཉིད་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི། དགེ་བའི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་ན་དེ་ཉིད་ཐར་པ་འདོད་པའི་སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་མི་གཙང་བས་བསྡུས་པས་ཁྱི་ལྟར་སྨད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྨད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེ་རྣམས་ལ་ཆོས་ལ་ཆགས་པ་འཁོར་བའི་བཙོན་རའི་ཁང་བར་འཆིང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེས་ཀུན།

265

བདེན་བཞི།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་དེ་འདྲའི་ཆོས་སྤང་དགོས་པར་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། གང་གི་ཕྱིར་ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཀུན་ནས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཉིད་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཆོས་མ་ཡིན་པ་དག་ལྟ་ཅི་སྨོས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །
ལང་གཤེགས་ན་མང། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགེ་བ་ཡིན་ཀྱང་(1)ཟས་དུག་ཅན་ལྟར་འཁོར་བར་འཆིང་བྱེད་ཡིན་པས་སྤང་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་གང་རུང་ལ་སྤང་བྱ་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་དུ་གྱུར་པའི་འཕགས་པ་ཡོད། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་གྱུར་པའི་ཚོགས་སྦྱོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལས་ཉོན་གྱིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་འབྲས་གནས་དང་པོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། སེམས་ཅན་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱེ་བའི་གནས་ཀྱིས་ཀྱང་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མ་དག་པའི་སྣོད་ཕྱི་དང། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ནང་གི་སྡུག་བདེན་དུ་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་དང་སྦྱོར་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་པ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། དེ་དག་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་འབྱུང་བའི་སྲིད་པ་ལ་མི་ཕྱོགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། འོན་ཀྱང། ཡང་འབྱུང་བ་པའི་ལུས་དང་ངག་དང་ཡིད་ཀྱིས་ཉེས་པར་སྤྱད་པ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བསྟན་པས་དེའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཀྱང་ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པས་བསྡུས་པ་ཡིན་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡང་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཡིན་པས་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང་འདྲ་བས་ཀུན་འབྱུང་མིན་ཀྱང་རྗེས་མཐུན་པར་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྗེས་མཐུན་ཞེས་པས་དངོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཟག་བཅས་དུག་ཅན།

266

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གནས་གཅོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཡང་སྲིད་འཕེན་པའི་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དགེ་བ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཙམ་དུ་མཐུན་པས་དེས་བསྡུས་པར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལམ་རིམ་གཉིས་ཀྱི་ཞལ་བསྡུར་བའི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ནོ། །གཞན་ཡང། དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྲིད་པ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་མཉམ་དུ་འཁོར་མིན་ཀྱང་དེ་འདྲེན་བྱེད་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་(1)འཁོར་དུ་བྱས་ནས་ལམ་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ལམ་གྱི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ནས། (2)ལམ་ཡང་རྣམ་པ་ལྔ་སྟེ། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་དང། སྦྱོར་བའི་ལམ་དང། མཐོང་བའི་ལམ་དང། སྒོམ་པའི་ལམ་དང། མཐར་ཕྱིན་པའི་ལམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ས་བོན་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་འཕགས་ལམ་དགོས་ཀྱང་མངོན་གྱུར་པ་ཡང་སྤང་བྱ་ཡིན་པས་དེ་སྤོང་བ་ལ་ཚོགས་སྦྱོར་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་འཁོར་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་འགྲེལ་བ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་འདི་ཡང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་འཁོར་དང་བཅས་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟ་ན་མངོན་གྱུར་ཡིན་ན་སྤང་བྱ་མ་ཡིན་དགོས་ཏེ། གཉེན་པོ་ཡིན་ན་ས་བོན་འབའ་ཞིག་འཇོམས་དགོས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། དེ་གཉིས་ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། གཙོ་འཁོར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་གཉིས་ལམ་བདེན་དུ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་དང་རྒྱུད་བླ་དང་ཀུན་བཏུས་ཀྱི་དར་ཊཱིཀ་ལྟར་བྱའོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་སྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་སྤང་བྱ་དེ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཇི་སྲིད་ཕུང་པོ་འཛིན་ཡོད་པ། །དེ་སྲིད་དེ་ལ་ངར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཙོ་བོར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་ལམ་རྣམ།

267

བདེན་བཞི།

འཛིན་ཡོད། །ངར་འཛིན་ཡོད་ན་ཡང་ལས་ཏེ། །དེ་ལས་ཡང་ནི་སྐྱེ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྡུག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་སྤངས་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྷག་མེད་པའི་རྒྱུད་ལ་ཁྱོད་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ནང་གི་སྡུག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ནང་གི་སྡུག་བདེན་དང་འཁོར་བ་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་འཁོར་བ་ཅན་ཕུང་པོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོ་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཡིན་ན་སྡུག་བདེན་རགས་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། བདེན་བཞི་ཕྲ་རགས་དང་བདུད་བཞི་ཕྲ་རགས་མེད་པར་ཐལ། སྡུག་བདེན་ཕྲ་མོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བ་རགས་པ་སྤངས་པས་འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་འགྲོ་བ་ལ་འཁོར་བ་རགས་པ་དང། ཕྲ་བ་དང། ཤིན་ཏུ་ཕྲ་བ་གསུམ་སྤང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་གྱི་མཚན་གཞི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་ཡིད་ལུས་དང། དག་ས་གསུམ་དང་དགྲ་བཅོམ་ལྷག་མེད་པའི་ཡིད་ལུས་ཕྲ་མོ་གསུམ་སྤང་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེ་གསུམ་ལ་འཁོར་བའི་མིང་གིས་མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀླུ་སྒྲུབ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཙང་བདག་བདེ་དང་རྟག་ཉིད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་འབྲས། །ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པའི་གྲུབ་དོན་ལས། (1)གང་གི་ཕྱིར་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དེ་བཞིན་སྐུ་ཁོ་ན་རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ། སྡུག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉེར་ལེན་གྱི་འཁོར་བ་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། མེ་གསུམ་འཆི་དང་ན་བ་དང། །རྒ་བའི་མེ་གསུམ། ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་གི་གཉེན་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡོན་ཏན་གྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རྣམ་པ་བཞི་རྣམ་པར་བཞག་པ་སྟེ།འདི་ལྟ་སྟེ། རྟག་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང། བདེ་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང། བདག་གི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དང།
གཙང་བའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ།།

268

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཉེ་བར་ཞི་བ་ཙམ། ཞེས་བྱུང། མ་དག་ས་བདུན་དུ་སྙིང་རྗེ་དང། སྨོན་ལམ་གྱི་ཡིད་ལུས་ལེན་ཚུལ་རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པས་འཆི་དང་ན་བ་དང། །ནས། སྐྱེ་སོགས་རྣམས་ལས་འདས་གྱུར་ཀྱང། །སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་སྐྱེ་བ་དང། །འཆི་དང་རྒ་དང་ན་བར་སྟོན། །ཞེས་དང། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། མ་དག་པ་དང་དག་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་པའི། ནས། སྙིང་རྗེས་ཁམས་གསུམ་དུ་ཡང་དག་པར་སྦྱོར་རོ། །ཞེས་གསུངས། དག་ས་གསུམ་གྱི་ཡིད་ལུས་འབད་རྩོལ་རགས་པ་ཞི་བའི་མཛད་པ་ལྷུན་གྲུབ་རྗེས་མཐུན་པ་སངས་རྒྱས་དང་འདྲ་ཚུལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བྱ་བ་སྒྲུབ་ལ་རྟག་ཏུ་བློ། །མེ་བཞིན་དུ་ནི་འབར་བ་དང། །ནས། ཐོགས་མེད་བློ་ལྡན་དེ་ཡི་ནི། །སེམས་ཅན་དོན་ནི་ཡང་དག་འཇུག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འོན་ཀྱང་དེ་ཡི་སྙིང་རྗེ་ཡིས། །བྱང་ཆུབ་བར་དུ་སྲིད་མཚམས་སྦྱོར། །ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། (1)འདི་ལྟར་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ན་ཁམས་གསུམ་པའི་གཟུགས་བརྙན་ཡིད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་ལུས་གསུམ་ཡིན་པར་འདོད་དོ། །དེ་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བས་མངོན་པར་འདུས་བྱས་པའི་ཕྱིར་འཁོར་བ་ཡིན་ལ། ནས། བཅོམ་ལྡན་འདས་དེའི་སླད་དུ་འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་འཁོར་བ་ཡང་མཆིས་ལ། འདུས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡང་མཆིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་ལས། ལས་ཉོན་གྱི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཡིན་ལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་འཁོར་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་པ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགོག་པ་ལ་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཁོར་བ་ནི་འདིར་ཟག་པ།

269

བདེན་བཞི།
དང། བརྟགས་མིན་གྱི་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སོ་སོར་བརྟགས་པའི་འགོག་པ་གང། །ནས། འགོག་གཞན་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྲལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཡིན་ན། ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་ཟག་མེད་ཀྱི་ལས་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཡང་སྲིད་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ། ལམ་རིག་པ་སྒྲུབ་པ་ངེས་འབྱིན་བཞིའི་ཚོགས་དོན་ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། འགོག་པ་ཞི་བ་གྱ་ནོམ་ངེས་འབྱུང་བཞིའི་ཚོགས་དོན་འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། ལམ་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལམ་བདེན་གྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལ་སངས་འཕགས་ཆོས་ཅན། འགོག་བདེན་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེ་བཞི་ཚོགས་པ་སོགས་གདགས་གཞིར་བྱས་པའི་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པ་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ཡན་ལག་ཚོགས་རྣམས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འབྲས་སྡུག་བསྔལ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་ཟག་བཅས་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གནས་གཙང་གི་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕེན་བྱེད་ཀྱི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་བའི་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་འདོད་སྲེད་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཉེས་པ་མི་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག ། རང་རྒྱུ་ལམ་བདེན་སྒོམ་སྟོབས་ལས་བྱུང་བའི་བྲལ་བ་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་

270

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ན། ཐར་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རང་གི་རྒྱུ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་ཉོན་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལས་འབྲས་མེད་པར་བལྟ་བའི་ལོག་ལྟ་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ལས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མི་དགེ་བཅུའི་ལུས་ངག་གི་བདུན་ནི་ཡིད་ལས་སེམས་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས་ལས་ལམ་དང། སེམས་པ་ཡིན་པས་ལས་གཉིས་ཀ་ཡིན། ཡིད་ཀྱི་གསུམ་སེམས་པ་མ་ཡིན་པས་ལས་མིན། སེམས་པའི་འཇུག་གཞི་ཡིན་པས། ལས་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གསུམ་ལམ་བདུན་ནི་ལས་ཀྱང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཐེག་ཆེན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་མི་དགེ་བ་དང། དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཉམ་བཞག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ལ་ལོངས་སྤྲུལ་གྱི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བ་དང། རྒྱུ་མཐུན་ཕྱི་མ་ཕྱི་མར་ཇེ་བཟང་དུ་འགྲོ་བ་དང། དེའི་ངེས་འབྱུང་ས་བཅུ་ཅི་རིགས་རིམ་གྱིས་བགྲོད་པ་དང། དེའི་མཐར་ཐུག་སྐུ་གསུམ་དང་དབང་བཅུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྣམ་སྨིན་ནི། །སངས་རྒྱས་དཀྱིལ་འཁོར་གཉིས་སུ་སྟེ། །སྦྱོར་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་མ་ཐོབ་པར་དེ་སྦྱོར་བས་སྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་སྤྲུལ་སྐུའི་འཁོར་དང། མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་དངོས་ཐོབ་པའི་རྣམ་སྨིན་ལོངས་སྐུའི་འཁོར་དུ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཚིག་ཕྱི་མའི། སྦྱོར་བ་དང་ནི་ཐོབ་པས་སོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་རྒྱུ་མཐུན་ནི། །ཕྱི་མ་ཕྱི་མའི་ཚེ་རྣམས་སུ། །ཁྱད་པར་དུ་ནི་འགྲོ་བར་འདོད། །ཅེས་སོ། །གསུམ་

271

བདེན་བཞི།

པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་ངེས་འབྱུང་ནི། །ས་བཅུ་དག་ཏུ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོབ་པ་དང་ནི་འགྲུབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཤེས། །རྣམ་རྟོག་མེད་པའི་མཐར་(1)ཐུག་ནས། །དག་པའི་སྐུ་གསུམ་ཐོབ་ཕྱིར་དང། །དབང་གིས་མཆོག་ནི་ཐོབ་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་འདྲ་མང་ཡང་ཐུན་མོང་བ་གྲགས་ཕྱིར་ཙམ་མོ། །ཡང་ཁ་ཅིག.

...

.ཆེན་པོ། བདེན་
པ་དབྱེ་གཞི་ཟེར་བ་དང། ལ་ལ.

...

.སྔོན། ཤེས་བྱ་དབྱེ་གཞི་ཟེར། གཞན་དག.

...

.སྔོན། འཕགས་པའི་བདེན་
པ་དབྱེ་གཞི་ཟེར་ན། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་དང་ཚད་ལྡན་སུས་ཀྱང་བདེན་བཞི་བཤད་དུས་དབྱེ་གཞི་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདི་བཞི་དབྱེ་གཞི་གཅིག་ལ་ཕུང་པོ་གཞན་སེལ་བའི་གྲངས་ངེས་མ་ཡིན་གྱི་འཁོར་བའི་ལྡོག་འཇུག་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཚར་གཉིས་དཔྱད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ལ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང། རྩ་ཉོན་དྲུག་ཆོས་ཅན། བདེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བདེན་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྫུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་ཤེས་ཁེགས་སོ། །སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག །ཚོགས་ལམ་ཡང་ལམ་བདེན་ཟེར་ན། འོ་ན། ལམ་ཞུགས་ཡིན་ན། སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ལམ་མ་ཐོབ་པ་སོ་སོ་ཡི། །སྐྱེ་བོར་འདོད། ཅེས་དང། ཀུན་བཏུས་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་མ་ཐོབ་པ་ལ་སོ་སོའི་སྐྱེ་བོ་ཞེས་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།
.

...

.སྔོན། རྣམ་མཁྱེན་ལམ་བདེན་མིན་ཟེར་ན། རྩ་བར། སུམ་ཅུ་རྩ་དགུ་དག་ཏུ་བཞེད། །གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་ལམ་བདེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིར་ཡང་རྣམ་པ་སོ་དགུ་ལམ་བདེན་དུ་གསུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། བདེན་བཞིའི་གྲངས་ངེས་དང། གོ་རིམ་དང། སྒྲ་བཤད་དང། སོ་སོའི་ངོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐུག་པ། །དག་པའི་ས་གསུམ་ཐོབ།

272

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བོ་བཞི། དང་པོ་ལ་ཅིའི་ཕྱིར་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིར་ངེས་ཞེ་ན། ཀུན་ཉོན་དང་རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བཞིར་ངེས་ཏེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ལ་སྤང་བྱ་རྒྱུ་འབྲས་སྡུག་ཀུན་གཉིས་སུ་ངེས། བླང་བྱ་རྣམ་བྱང་གི་རྒྱུ་འབྲས་ཡང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་དང། བླང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀུན་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཐར་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་རྣམས་ཀྱིས་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ནི་འཁོར་བ་དང། མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་བསྡུས་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཞེས་དང། སྡེ་བདུན་རྒྱན་ལས། བླང་དོར་བྱ་བའི་གཞི་ཐམས་ཅད་ཀུན་བྱང་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྤྱིར་གོ་རིམ་ལ་བཤད་པའི་རིམ་པ་སེམས་བསྐྱེད་དང་རིགས་ལྟ་བུ། ངེས་དཀའ་སླའི་རིམ་པ་དང། དམན་མཆོག་གི་རིམ་པ་ཕྱིན་དྲུག་ལྟ་བུ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་རྒྱུ་འབྲས་དོན་རིམ་བྱས་ན་བཞི་པ་ལྟར་བཤད་ཀྱང། འདིར་ནི་ཡུལ་ཅན་མངོན་རྟོགས་སྐྱེ་རིམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྡུག་བསྔལ་ནི་ནད་ལྟར་སྡུག་བསྔལ་བར་ཤེས་དགོས་པས་དང་པོར་བསྟན། ཀུན་འབྱུང་ནི་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ལྟར་དེའི་རྒྱུ་སྤང་བྱར་དེ་རྗེས་སུ་རྟོགས་པས་གཉིས་པར་བསྟན། དེ་རྗེས་སུ་འགོག་པ་ནི་ནད་དང་བྲལ་འདོད་ལྟར་མངོན་དུ་བྱ་འདོད་སྐྱེ་བས་གསུམ་པར་བསྟན། སྨན་ལྟར་སྡུག་ཀུན་སྤོང་བ་ལ་ལམ་བདེན་བསྟེན་དགོས་པས་དུས་བཞི་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ནད་ནི་ཤེས་བྱ་ནད་ཀྱི་རྒྱུ་ནི་སྤང་བྱ་ལ། །བདེར་གནས་ཐོབ་བྱ་སྨན་ནི་བསྟེན་པར་བྱ་བ་ལྟར། །སྡུག་བསྔལ་རྒྱུ་དང་དེ་འགོག་པ་དང་དེ་བཞིན་ལམ། །ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ་རིག་པར་བྱ་ཞིང་བསྟེན་པར་བྱ། །ཞེས་དང། མཛོད་ལས། དེ་དག་ཇི་ལྟར་མངོན་རྟོགས་རིམ། །ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། དང་པོར་ལམ་སྒོམ་པ་པོས་ཇི་ལྟར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་རིམ་པ་དང་བསྟུན་པ་སྟེ། ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། འཁོར་བ་ལ་མེའི་དོང་ལྟ་བུར་མཐོང་ནས་དེ་དང། ནས། ལམ་ཐ་མར་(1)བསྟན་པ་སྔར་ལྟར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བདེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་སྔར།

273

བདེན་བཞི།

བཞི་ཆོས་ཅན། འཕགས་པའི་བདེན་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། འཕགས་པས་གཟིགས་པ་ལྟར་གནས་ལ་བྱིས་པ་ཕལ་པའི་མཐོང་བ་ལྟར་མི་བདེན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བདེན་པ་དེ་དག་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཡིན་པར། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་ནི། རང་རྒྱུ་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། སྡུག་བསྔལ་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ནང་སེམས་ཅན་གྱི་ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་དང། བདག་འབྲས་ཕྱི་མ་དག་པའི་སྣོད་གཉིས་ཡོད། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས། སྡུག་བསྔལ་གྱི་སྡུག་བསྔལ། འགྱུར་བའི་སྡུག་བསྔལ། ཁྱབ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྡུག་བསྔལ་གསུམ་ཡོད། རང་འབྲས་སྡུག་བདེན་བསྐྱེད་པའི་ལས་ཉོན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ། ཀུན་འབྱུང་བདེན་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལས་ཀྱི་ཀུན་འབྱུང་དང། དེའི་ཀུན་སློང་ཉོན་མོངས་པའི་ཀུན་འབྱུང་བདེན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཀུན་འབྱུང་བའི་བདེན་པ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉོན་མོངས་པའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ལས་སོ། །ཞེས་སོ། །རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། འགོག་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྡེ་བདུན་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་ནི་ལམ་གྱིས་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འགོག་བདེན་གསུམ་ཡོད། འགོག་བདེན་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ལམ་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་ལམ་དེ། ལམ་བདེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་གསུམ་ཡོད། བདེན་བཞི་ཕྲ་རགས་སོགས་(1)སྔོན་དུ་བཤད་ཟིན།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་བདེན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས་ལམ་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འཕགས་ལམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཞན།

274

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། (1)འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགོག་བདེན་ལ་ཡང་འདྲ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལམ་བདེན་ཡིན་ན། མི་སློབ་ལམ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་དེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་དུ་བརྩོན་པ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལམ་བདེན་ལ་འདིས་འགྲོ་བའི་ལམ་དང། འདིར་བགྲོད་པའི་ལམ་གཉིས་ཡོད་པས། སྔ་མའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་ལས། ལམ་བསྒོམ་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་མཁྱེན་ཡིན་ན་ལམ་སྒོམ་པ་མཐར་ཕྱིན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

འཁོར་བའི་རྒྱུ་འབྲས་རྣམ་བྱང་རྒྱུ་འབྲས་ལམ། །
སོ་སོར་བསྟན་འདི་ཤེས་ནས་ཤེས་རབ་ཅན། །
གཅིག་ཏུ་བདེ་ལ་དྲངས་ཞིང་དགེ་བའི་ལམ། །
དྲང་སྲོང་ཆེན་པོའི་བགྲོད་ཡུལ་(2)བསྣམས་པར་རིགས། །

མཁས་རྨོངས་སྣ་ཚོགས་གཏམས་ཀྱིས་འཕགས་རྣམས་ཀྱང། །སོམ་ཉིའི་རྒྱ་ལ་(3)ཐུམ་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་འཕགས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྒོམ་པར་རིགས། །
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཐུམ།

275

སྐྱབས་གསུམ།

སྙམ་བྱེད་པའི། །ལོག་པའི་དྲ་བ་ཀུན་བཅད་འཕགས་སེང་དང། །རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས་བཟང་རྒྱལ་མཚན་བཙུགས། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
སྐྱབས་གསུམ།

གཉིས་པ་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ལ་གདམས་པ་ལ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་ལ་སོགས་དཀོན་མཆོག་གསུམ། །ཞེས་དང། འགྲེལ་པ་ལས། (1)སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་དག །ཅེས་སོགས་གསུངས། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། གཟུགས་ལ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བར་མི་བྱེད་དེ་གཟུགས་ཉིད་ཡང་དག་པར་རྗེས་སུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་དཀོན་མཆོག་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་རྩ་འགྲེལ་འདི་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ལ་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་སོགས་དམིགས་བྱ་དང་དམིགས་བྱེད་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་གི་མཁྱེན་པ་དེ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་བྱེད་ཆོས་སུ་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་གྲུབ་མཐའ་འོག་མའི་ལུགས་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལུགས་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་ཅག་གི་སྟོན་པ་བྱེ་སྨྲ་སུའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་མིན་སྡུག་བདེན་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་གཞིར་ཞོག །དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཟད་མི་སྐྱེ་ཤེས་པའི་ཡེ་ཤེས་མི་སློབ་ལམ་ཐོབ་པའི་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་དགེ་འདུན་བྱེད་པའི་ཆོས། །མི་སློབ་པ་དང་གཉིས་ཀ་དང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རང་འགྲེལ་ལས། ཡང་ན་གང་དག་བརྙེས་པས་ཐམས་ཅད་ཐུགས་སུ་ཆུད་པར་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ཀྱི་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས།

276

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཀྱི་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འགྲེལ་ལས། གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་ནི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་ཏེ། སྔ་མ་དང་(1)ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱེ་སྨྲ་སྔ་མ་དག་གི་འདོད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །དེའི་གཟུགས་ཕུང་སངས་ (2)རྒྱས་ཡིན་ཟེར་ནའང་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲ་སྔ་མས་དེའི་རྟེན་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྟན་བཅོས་གདགས་པ་ལས། (3)གང་དག་སངས་རྒྱས་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་ (4)དེ་ནི་མི་སློབ་པ་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་དག་ལ་སྐྱབས་སུ་འགྲོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་སློབ་དཔོན་སོགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་རྟེན་གཟུགས་ཕུང་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས་སངས་རྒྱས་ཡིན་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། རང་འགྲེལ་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཞེས་བྱུང་སྟེ། དེའི་ཕྱིར་རྟེན་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྟེན་དེའི་ཕུང་པོ་ལྔ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པ་རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་རྟེན་ཕུང་པོ་ལྔའི་མཚན་ཉིད་སངས་རྒྱས་ཉིད་དུ་མ་བཀག་(5)པས་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཚིག་ཡིན་ཏེ། རང་འགྲེལ་ལས། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་བ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཅི་ཞེ་ན། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྡོམ་པ་ལེན་པའི་ཆོ་གའི་སྐྱབས་འགྲོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དག་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། གང་སྤེལ་ལས། ངག་གི་རྣམ་པར་རིག་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱི་མར་ཡང་བྱེ་བྲག་ཁྱད།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྒྱས་མ་ཡིན་ཟེར་ནའང་མི།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་ཞིག
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ནི་སངས་རྒྱས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་སློབ་པ་ལ།
5 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ།

277

སྐྱབས་གསུམ།

ནོད་པའི་དུས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཡིན་ཏེ། ཁས་ལེན་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། རང་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོས་ལྡན་འདས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་(1)ནས། ཞེས་དང། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་གཞན་གསུམ་ཡང། །ཞེས་དང། ཞུ་བ་ལས། བཙུན་པ་སངས་རྒྱས་གྲངས་སུ་བསྐང་སྟེ་བགྱིད་པར་རུང་ངམ། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སྟོན་པ་སངས་རྒྱས་དེ་དེ་དག་གི་དངོས་བསྟན་གྱི་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྤྲོས་པས་ཆོག།།
ཐེག་ཆེན་ལུགས་ལ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། རྒྱུ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར། སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་དང། སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་པ་ལྔ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་གནས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀ་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་ན་འདུས་མ་བྱས་དང་འདུས་བྱས་ཀྱི་(2)ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་སྐུ་དང་ཆོས་སྐུ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་དེ་མཁྱེན་བརྩེའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །རང་བཞིན་ཡིན་ཕྱིར་འདུས་མ་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་སྡེ་ཚན་ཉེར་གཅིག་དང་སྟོབས་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དྲུག་ཅུ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཟག་པ་མེད་པའི་ཆོས་གང་དག །ཐོབ་གྱུར་རྣམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད།

278

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཀུན་རྣམ་དག་པ། །ཞེས་དང། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དང་པོའི་སྐུ་ནི་སྟོབས་ལ་སོགས། །བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་དང་ལྡན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཟག་མེད་ཀྱི་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་པར་ཐལ། ཡོན་ཏན་ཉེར་གཅིག་དང་དྲུག་ཅུ་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་སེམས་བྱུང་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་(1)ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ་སྐྱེས་བུའི་ལུས་ཆོས་ཅན། སེམས་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །གཞན་ཡང། རྟ་ཆོས་ཅན། ལག་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། ལག་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གླང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། ལག་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོ་བ་ལྡིར་ན་ལྟོ་ལྡིར་བ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་སོགས་སྤྲོས་པས་ཆོག །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྨོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བསམ་མེད་སོགས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ། དེ་ཡིན་ན་ལམ་བདེན་གྱི་དག་གསལ་གཉེན་གསུམ་གྱི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྟགས་མིན་བརྗོད་མིན་འཕགས་མཁྱེན་གྱི་བསམ་མེད་གསུམ་དང། ལས་ཉོན་གཉིས་ཀྱི་ཅི་རིགས་མེད་པ་དང། དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟོག་ཏུ་མེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལོ། །ཁྱོད་རང།

279

སྐྱབས་གསུམ།

པའི་ཡོན་ཏན་གསུམ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་ཀྱང། བརྟགས་མིན་ཕྱིར་དང་བརྗོད་མིན་ཕྱིར། །འཕགས་པས་མཁྱེན་ཕྱིར་བསམ་མེད་ཉིད། །ཞི་ཉིད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་གསུམ་གྱི་དོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་དེ་ཡང་ལམ་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དག་གསལ་གཉེན་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་དང་བྲལ་བས་ན་དག་པ་དང། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པས་ན་གསལ་བ་དང། གེགས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པས་ན་གཉེན་པོའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཡོན་ཏན་གསུམ་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་པ་དང། ཆོས་གཞན་གསལ་བ་དང། མུན་པའི་གཉེན་པོ་བྱེད་པ་གསུམ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དག་སོགས་གསུམ་ནི་ཉི་བཞིན་ནོ། །ཞེས་དང། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་འདི་ཐོབ་པའི་རྒྱུ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་མཐོང་བ་དང། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་ཆོས་མཐུན་པ་རྣམ་པ་གསུམ་གྱིས་ཉི་མ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འགོག་པ་ཙམ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་སྤང་བྱའི་བརྟགས་མིན་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དང་བྲལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་ཙམ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་དྲི་མ་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། གང་ཚེ་ཆོས་དཀར་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་ཟེར། ལ་ལས་དངོས་བསྟན་ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་ཟེར། གཞན་དག་ཐེག་པ་གསུམ་གའི་དཀོན་མཆོག་གཙོ་བོར་

280

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དངོས་སུ་བསྟན་ཟེར་ན། དེ་གསུམ་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིས་སངས་རྒྱས་འབྲས་སྐྱབས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དང། རྟེན་འབྲེལ་རྟོགས་པས་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱལ་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་དང་དགེ་འདུན་ལ་ལྟོས་པའི་ཉན་ཐོས་ཐ་མའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཆེད་དུ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་ཟིན་དང་དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་མིན་ཀྱང་དངོས་བསྟན་ཕལ་པ་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་དང། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་བའི་གང་ཟག་དང་ཆོས་ལ་མཆོག་ཏུ་བྱ་བ་བྱེད་པར་མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོས་ནི་སྐྱབས་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བསྟན་ཅིང་རྣམ་པར་གཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དར་ཊཱིཀ་ལས་ཀྱང། རིགས་ཅན་གསུམ་ག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་དེ་གསུམ་ལ་ལྟོས་པའི་འབྲས་བུའི་སྐྱབས་ཀྱི་མིང་ཐ་དད་པས་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མ་འདིའི་དངོས་བསྟན་ལ་ས་དང་པོ་ཡན་ཆན་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་ཁོ་ནའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དར་ཊཱིཀ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དཀོན་མཆོག་ནི་ས་དང་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཤིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དང། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་གྱི་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བའི་བསྟན་བཅོས་སུ་མི་འགྱུར་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་གྱི་དཀོན་མཆོག་ནི་མཐར་ཐུག་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་སྒྲུབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས་ཐེག་པ་ཐུན་མོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་དམན་གྱི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ལ་ཡང་དེས་རིགས་བསྒྲེས་པར་

281

སྐྱབས་གསུམ།

བྱའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འགོག་ལམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་རྣམ་བྱང་གི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་དུ་འཇོག་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་རུང་སྨོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཀ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང། སོ་སོ་རང་རིག་པ་གསུམ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པ་གང་ཞིག །དེ་ཡིན་ན་ཆགས་སྒྲིབ་ཐོགས་སྒྲིབ་དམན་སྒྲིབ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འགྲོ་བ་ཞི་བའི་ཆོས་ཉིད་དུ། །རྟོགས་ཕྱིར་ཇི་ལྟར་ཉིད་དེ་ཡང། །ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཆོས་ཉིད་ནི། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ། །མཐོང་ཕྱིར་ཇི་སྙེད་ཡོད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། དེ་ལྟར་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་དེ། །སོ་སོ་རང་ཤེས་མཐོང་བ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་ཡེ་ཤེས་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གྱིས་ཡེ་ཤེས་གསུམ་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བཤད་སྣང་ངོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དྲི་མེད་དབྱིངས་ལ་ཆགས་མེད་དང། །ཐོགས་མེད་ཕྱིར་དེ་དག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡེ་ཤེས་གསུམ་གྱི་གཟིགས་པ་དག་
པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་ཆགས་ཐོགས་དམན་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་གསུམ་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བས་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཉི་ཚེ་མཐོང་བ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་

282

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལས། དེ་ཡང་མདོར་བསྡུ་ན་རྒྱུ་གཉིས་ཀྱིས་(1)ན་གཅིག་ཤོས་ཉི་ཚེ་མཐོང་བ་ལ་ལྟོས་ནས་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཞེས་བརྗོད་དོ། །གཉིས་པོ་གང་གིས་ཤེ་ན། ཆགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། རྒྱུད་བླ་དར་ཊཱིཀ་ལས། ཆགས་ཐོགས་དང་དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་མེད་པའི་བློ་མངའ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་པོ་གང་རུང་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཡིན་ན་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཀའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་རུང་གི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཕགས་པ་ཡིན་ན་རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པ་ཡང་རིག་གྲོལ་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་རིག་པ་དང་གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཉིས་སུ་བསྡུས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་དོན་ནི། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་པ་ནས། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་འདི་ལ་རློམ་པ་ཅན་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། ལུང་གི་
ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་དམ་པ་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་གཟིངས་ལྟར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར། ཞེས་དང། ཆོས་རྣམ་གཉིས། ཞེས་པའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཟེར་ན། ལུང་གི་ཆོས་ཡིན་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། རྣམ་དག་བུད། འདོད་ན། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་བཀའ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ།.

...
.རོང། (2)སློབ་ལམ་ཆོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ནི་གཅིག་ཤོས་ཉི་ཚེ་བའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་མཐོང་བ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སློབ་ལམ་རྣམས།

283

སྐྱབས་གསུམ།

ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་དང། ཆོས་རྣམ་(1)གཉིས་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྦྱོར་རྣམ་དག་ཟེར་ན། གཟུགས་སྐུ་གཉིས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྫུན་པ་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་ཤེ་ལས། འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་བསླུ་བའི་ཆོས། །དེས་ན་དེ་དག་རྫུན་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་པའི་འགོག་བདེན་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང། ཆོས་རྣམ་གཉིས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྦྱོར་ཡིན་ཟེར་ན། རང་བཞིན་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམ་པའི་དོན་ནི་དགོས་དོན་མཆོག་དང་འདོད་དོན་མཆོག་ཡིན། འགྲོ་བ་ནི་དེར་ཕྱིན་ཟིན་པའི་སྐྱབས་ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།། ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་སྐྱབས་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱི་དོན་རིམ་བཞིན་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཁོ་ནར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་ཐ་སྙད་པའི་སྐྱབས་དང་བདེན་པའི་སྐྱབས་བཞག་པ་གཉིས་ཀྱང་ཡོད། གནས་སྐབས་ཀུན་རྫོབ་པ་རྫུན་པ་དང། དོན་གཉིས་མཐར་ཐུག་པ་དོན་དམ་པའམ་དགོས་པ་མཆོག་གི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱང་འབྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་ལ་སངས་རྒྱས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉིས།

284

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དོན་དམ་དང། དེའི་(1)སྐུ་གཟུགས་གསེར་མདོག་ཀུན་རྫོབ་པ་དང། ཆོས་ལ་(2)འགོག་ལམ་དོན་དམ་དང། ཀུན་རྫོབ་པ་གསུང་རབ་དང། དགེ་འདུན་ལ་འཕགས་པའི་རིག་གྲོལ་དོན་དམ་པ་དང། ཀུན་རྫོབ་པ་འཕགས་པ་དང་ཚོགས་སྦྱོར་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། འདི་དག་ཀྱང་དོན་དམ་དང་ཀུན་རྫོབ་པ་གཉིས་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་སྤངས་པ་དང་ཡེ་ཤེས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པའི་རང་བཞིན་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་དང། ཀུན་རྫོབ་པ་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐུའོ། །དོན་དམ་པའི་ཆོས་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་པ་དང་ལམ་གྱི་བདེན་པ་གཉིས་དང། ཀུན་རྫོབ་པ་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚོགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དོན་དམ་བདེན་ཙམ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཐ་སྙད་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་སངས་རྒྱས་ཞེས་པ་དོན་ལ་དངོས་མིང་དུ་འཇུག་པས་མི་བསླུ་ལ། སྐུ་འདྲ་དང་སྐུ་གདུང་དེ་མིན་ཀྱང་མཆོད་སོགས་སངས་རྒྱས་དང་མཉམ་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐ་སྙད་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་སངས་རྒྱས་ནི་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་ནི་སྐུ་གསུམ་གྱིས་ཡང་དག་པར་བསྡུས་པའོ། །ཐ་སྙད་པ་ནི་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང་སྐུ་གཟུགས་(3)དང་མཆོད་རྟེན་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་སངས་རྒྱས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡང་སྔར་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། འདི་རྣམས་ལ་མཆོད་ན་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་མཆོད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། མཉམ་པར་སེམས་རབ་ཏུ་དང་བས་རྣམ་པར་སྨིན་པ་མཉམ་པར་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ཆོས་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀྱང་ཤེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཡོངས་སུ་

1 པར་ཐེངས་པ་གཉིས་པ། གཟུགས་སྐུ།
2 པར་ཐེངས་པ་གཉིས་པ། འགོག་པ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་མཆོད་རྟེན་དང་གཟུགས།

285

སྐྱབས་གསུམ།

གྲགས་ཆེ་བའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་དོན་དམ་པ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། འདིའི་དོན་དམ་པ་ལ་བདེན་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་བདེན་མེད་དང། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་གི་དག་པའི་ཆོས་དབྱིངས་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་གསུམ་ཡང་དགོས་དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་དོན་དམ་པ་དང། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་འགོག་པ་དང། ལམ་བདེན་གཉིས་ཀྱང་དོན་ཡང་ཡིན། དམ་པ་ཡང་ཡིན་པས་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཀྱང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་བཤད་པ་ལ་དེ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སློབ་པ་འཕགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཆོས་ཅན། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་དང། འཕགས་པའི་ཚོགས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་སྦྱོར་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སྦྱོར་བ་དེའི་རྟགས་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་རྣམ་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་ན་སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སློབ་པ་འཕགས་པ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལྷག་མེད་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། སྒྲིབ་གཉིས་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པར་ཐལ། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སློབ་པ་གང་ཞིག །འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ལུགས་ལ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པའི་འཕགས་པ་ཐམས་ཅད་སློབ་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འཕགས་པའི་ཚོགས། །གཏན་གྱི་(1)སྐྱབས་གནས་མ་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དགེ་འདུན་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཐེག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱབས་མཆོག་མ་ཡིན་ནོ། །

286

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་པ་ནས། དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ངེས་པར་འཇིགས་པ་དེ་ཡོད་(1)དེ། ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བའི་ཕྱིར་ནི་འཇིགས་པའི་གཞི་སྤངས་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སློབ་པའི་བྱ་བ་དང་བཅས་པར་འགྱུར་རོ། །སློབ་པའི་ཕྱིར་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་པ་ནི་ཉོན་མོངས་ཀྱི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པས་ལམ་ལ་སློབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། (2)སྲིད་པ་རྣམས་ཀྱི་བག་ཆགས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་ལ་མི་བཟད་པར་འཇིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ཉེ་བར་གནས་པར་འགྱུར་ཏེ། དཔེར་ན་རལ་གྲི་གདེངས་པའི་གཤེད་མས་སྐྱེས་བུ་ལ་བྱ་བ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་(3)ཕྱིར་དང། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་དང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་འཇིགས་པའི་ཕྱིར། ཇི་སྐད་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་ཡང་འདུ་བྱེད་ཀྱི་མཚན་མ་ལ་གཤེད་མ་རལ་གྲི་གདེངས་པ་ལྟར་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང་བཅས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་ན་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གཟུགས་དང་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐ་སྙད་པའི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་རྒྱན་ལས། ཐ་སྙད་པ་ནི་སྐུ་གདུང་གི་མཆོད་རྟེན་དང། སྐུ་གཟུགས་དང། མཆོད་རྟེན་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་གཟུགས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གང་ཟག་གཞིར་བཞག་པའི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡང་སྲིད་པ་སྤངས་པ་རྣམས་ཀྱང་བག།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ།་ཕྱིར། དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་འདུ།

287

སྐྱབས་གསུམ།

དཀོན་མཆོག་ལ་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བ་དང། དག་ས་པ་དང། བྱང་སེམས་འཕགས་པས་དགོས་དབང་གིས་རང་ཉིད་སངས་རྒྱས་སུ་སྤྲུལ་པ་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པ་དང་ཐ་སྙད་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་འདི་ལྟར་དགེ་འདུན་གྱིས་བསྡུས་པ་ཡང་སྟེ། དེ་རྣམས་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མྱུ་གུ་ཐ་སྙད་པའི་སངས་རྒྱས་ཏེ་རྒྱུའི་དངོས་པོའི་རྒྱུན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། ཉེ་རྒྱུ་དག་ས་གསུམ་ལ་དཀོན་མཆོག་གསུམ་རིམ་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཚུལ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་དོན་འཆད་པར། ཐོགས་འགྲེལ་དུ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་ལེགས་པར་བསྐོར་བ་སློབ་མའི་ཚོགས་ཤིན་ཏུ་དུལ་བ་མཐའ་ཡས་པ་མངའ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ས་བརྒྱད་པ་ལ་གནས་པ་ནི། ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་སངས་རྒྱས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པས་སོ། །ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་ངོ། །གཞན་ཡང། ཀུན་རྫོབ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་ལ་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སངས་རྒྱས་ལ་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། ལམ་ཞུགས་སོ་སྐྱེ་དང་དགེ་སློང་བཞི་སོགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། ཐ་སྙད་པ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་རྣམས་ཀྱང་སྟེ། སྡེ་པ་བཞི་ལ་སོགས་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་གོ་སླའོ། །
རང་ལུགས་ལ། སྐྱབས་གསུམ་སོ་སོའི་ངོ་བོ་དང། སྐྱབས་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང། རྒྱུ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང། སྐྱབས་སུ་འགྲོ་ཚུལ་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། འདུས་མ་བྱས་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་སྐྱབས་མཐར་ཐུག་དེ། སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི་རང་བཞིན་རྣམ་དག་

288

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གི་ཡོན་ཏན་ཐོག་མཐའ་དབུས་གསུམ་བདེན་པར་མེད་པས་འདུས་མ་བྱས་པ་དང། གློ་བུར་རྣམ་དག་གི་ཡོན་ཏན་འབད་རྩོལ་ཞི་བའི་ལྷུན་གྲུབ་དང། ཇི་ལྟ་བ་མཁྱེན་པའི་སོ་སོ་རང་རིག་པ་གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་མི་རྟོགས་པ་དང། རང་དོན་ཆོས་སྐུ་སྟེ་བཞི་དང། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའི་མཁྱེན་པ་ཕུན་ཚོགས་དང། སྡུག་བསྔལ་སྤོང་ཕྱིར་སྟོན་པའི་བརྩེ་བ་ཕུན་ཚོགས་དང། ཉོན་མོངས་སྤོང་ཕྱིར་སྟོན་པའི་ནུས་པ་ཕུན་ཚོགས་དང། གཞན་དོན་གཟུགས་སྐུ་སྟེ་བཞི་དང་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འདུས་མ་བྱས་ཤིང་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ། །གཞན་གྱི་རྐྱེན་གྱིས་རྟོགས་མིན་པ། །མཁྱེན་དང་བརྩེ་དང་ནུས་པར་ལྡན། །དོན་གཉིས་ལྡན་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱས་བཤད་ནི། ཐོག་མ་དབུས་མཐའ་མེད་པ་ཡི། །ཞེས་པ་ནས། ཕྱི་མ་གསུམ་ནི་གཞན་དོན་ཡིན། །ཞེས་སོ། །དབྱེ་ན། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་སྐྱབས་གཉིས་དང། སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་ཀུན་རྫོབ་དང། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་སོགས་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་རྣམ་བྱང་བདེན་པ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ནི། སྒྲ་རྟོག་གིས་མཐའ་བཞིར་བསམ་དུ་མེད་པ་དང། ལས་ཉོན་གཉིས་ཅི་རིགས་དང་བྲལ་ནས་མེད་པ་དང། བདེན་འཛིན་ནམ་ཚུལ་མིན་ཡིད་བྱེད་ཀྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང། ཆགས་བྲལ་དང་བཞི་སྟེ། འགོག་བདེན་གྱི་ཡོན་ཏན་དང། ལམ་གྱི་ངོ་བོ་རང་གི་སྤང་བྱས་དག་པ་དང། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་མཁྱེན་པའི་གསལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང། རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་བྱེད་པའི་ནུས་པ་དང། ཆགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཡོན་ཏན་བརྒྱད་གང་ཞེ་ན། བསམ་དུ་མེད་པ་ཉིད་དང། གཉིས་སུ་མེད་པ་ཉིད་དང། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པ་ཉིད་དང། དག་པ་དང། མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་དང། གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་དང། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དང། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་མ་བཞིའི་དོན་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་

289

སྐྱབས་གསུམ།

བླ་མ་ལས། བསམ་མེད་གཉིས་མེད་རྟོག་མེད་པ། །ཞེས་དང། དར་ཊཱིཀ་ལས། འགོག་པའི་བདེན་པ་མཐའ་བཞི་པོ་གང་རུང་དུ་ཡང་བསམ་དུ་མེད་པ་དང། རྩ་བ་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་གཉིས་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང། གཞི་བདེན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མེད་པ་དང། ཞེས་དང། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བརྟགས་མིན། སོགས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་མེད་ཀྱི་རྟོག་པ་ནི། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་ནི་ལས་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཀུན་ཏུ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་བཞིའི་དོན་གྲུབ་སྟེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། དག་པ་ནི་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་སྒྲིབ་པ་དང་མ་འདྲེས་པའོ། །མངོན་པར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ན་ཇི་ལྟ་བ་དང་ཇི་སྙེད་པ་རིག་པའོ། །གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ནི་ནུས་པའོ། །ཞེས་དང། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དག་གསལ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། འགོག་ལམ་གཉིས་དང། ས་མཚམས་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད། ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དབྱེ་ན་དོན་དམ་པ་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་དེ་གཉིས་ཡོད་དེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དོན་དམ་པ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའོ། །ཐ་སྙད་པ་ནི་ལམ་དང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་རབ་གླེགས་བམ་རྣམས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་གཉིས་དང་ལྡན་པའི་འཕགས་པ། དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང། ཐེག་དམན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས་མཐོང་ལམ་ཡན་ཆད་ན་ཡོད། རིག་གྲོལ་གྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཇི་བཞིན་ཇི་སྙེད་ནང་གི་ནི། །ཡེ་ཤེས་གཟིགས་པ་དག་པའི་ཕྱིར། །བློ་ལྡན་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཚོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡོན་ཏན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང། དེ་ལྟར་རྟོགས་པའི་སོ་སོ་རང་རིག་དང། རིག་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ་བཞི། ཆགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང། ཐོགས་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང། དམན་སྒྲིབ་ལས་གྲོལ་བ་དང། གྲོལ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ལ་བྱེད་

290

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཕྱིར་ཏེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། དོན་བརྒྱད་པོ་ཇི་ལྟ་བ་རིག་པ་དང། ཇི་སྙེད་པ་རིག་པ་དང། སོ་སོ་རང་གིས་རིག་པ་དང། ཆགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང། ཐོགས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང། དམན་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་གྲོལ་བ་དང། སྤྱི་གཉིས་བགྲངས་པས་རིག་པ་དང། རྣམ་པར་གྲོལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ངོས་འཛིན་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཡང་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་(1)དབྱེ་ན་དུ་མ་ཡོད་དེ། དོན་དམ་པ་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་འགོག་ལམ་རྣམས་དང། ཀུན་རྫོབ་པ་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་དང། ཐ་སྙད་པ་སྔར་བཤད་པའི་སྐུ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲ་དོན་ནི་དེ་གསུམ་ཆོས་ཅན། དཀོན་མཆོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རིན་པོ་ཆེ་ལྟར་འབྱུང་བ་དཀོན་པ་དང། དྲི་མ་ཅི་རིགས་པ་མེད་པ་དང། འདོད་དོན་སྩོལ་བའི་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང། འགྲོ་བ་ལ་དགེ་བས་འཇིག་རྟེན་གྱི་རྒྱན་དུ་གྱུར་པ་དང། མཆོག་ཉིད་དང། སྟོད་སྨད་སོགས་ཀྱིས་མི་འགྱུར་བའི་ཁྱད་པར་དྲུག་དང་མཚུངས་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། འབྱུང་བ་དཀོན་ཕྱིར་དྲི་མེད་ཕྱིར། །མཐུ་ལྡན་ཕྱིར་དང་འཇིག་རྟེན་གྱི། །རྒྱན་འགྱུར་ཕྱིར་དང་མཆོག་ཉིད་ཕྱིར། །འགྱུར་བ་མེད་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ། སྐྱབས་གསུམ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་ནི། སྐྱབས་གསུམ་དུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་ཅན་གསུམ་དང། སངས་རྒྱས་སོགས་ལ་བསྙེན་བཀུར་སོགས་ཀྱི་བྱ་བ་བྱེད་འདོད་པའི་གང་ཟག་གསུམ་དང་དྲུག་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབས་གསུམ་དུ་བཞག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་དང་བྱེད་གསུམ་ལ། །མོས་པ་རྣམས་ཀྱི་དབང་བྱས་ནས། །སྐྱབས་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་ཁྱད་པར་བཤད་པ་ལ། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ནས། ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་བྱུང། ལམ་གྱི་བགྲོད་པ་མཐར་ཐུག་པར་མ་རྫོགས་ཀྱང་རྫོགས་པ་ལྟར་སྣང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དབྱེ་ན་དོན་དམ།

291

སྐྱབས་གསུམ།

དེ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན། ས་མཚམས་སློབ་པ་འཕགས་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར་བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །མེད་ཕྱིར་འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །ཆོས་རྣམ་གཉིས་དང་འཕགས་པའི་ཚོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་དང་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་དང་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་འཕགས་པ་སློབ་པ་རྣམས་གནས་སྐབས་དང་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་ཚུལ་སོ་སོར་བཤད་ཀྱང་སྤྱིར་བཤད་ན་མཚན་ཉིད་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚོད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་དང་མཐར་ཐུག་ཏུ་མ་ཕྱིན་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པས་གནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབས་དང། འཇིགས་བཅས་ཀྱི་སྐྱབས་ཞེས་བྱ་བ་དོན་གཅིག །ལམ་མམ་དགོས་དོན་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པར་སྣང་ཞིང། དོན་ལའང་དགོས་དོན་མཐར་ཐུག་པར་རྫོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྐྱབས་དེ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས་མི་སློབ་པའི་སྐབས་ཁོ་ནར་ཡོད་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དམ་པའི་དོན་དུ་འགྲོ་བ་ཡི། །སྐྱབས་ནི་སངས་རྒྱས་ཉག་གཅིག་ཡིན། །ཐུབ་པ་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སློབ་པའི་ཚོགས་སམ་དགེ་འདུན་ཡང་ལམ་དེར་སླེབ་པ་དང། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཚོགས་ཀྱང་དེ་ཡི་མཐར་ཐུག་ཕྱིར། །ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་པོའི་ཚོགས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་རྣམ་པར་དག་པ་མཐར་ཐུག་པ་ཐོབ་པས་མཐར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་དང། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་དང། བདེན་པའི་སྐྱབས་དང། མི་སླུ་བའི་སྐྱབས་རྣམས་དོན་གཅིག་སྟེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། སྐྱོབ་པ་མེད་ཅིང་སྐྱབས་མེད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཕྱི་མའི་མཐའི་མུ་དང་མཉམ་པ་མི་ཟད་པས་སྐྱབས། རྟག་པའི་སྐྱབས། གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱབས། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ནི་གཅིག་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མུ་ཞེས་པ་མཐའི་མིང་

292

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང་འཇིག་རྟེན་གྱི་འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་དང་མཉམ་པའི་མི་ཟད་པས་སྐྱབས་ཏེ། སེམས་ཅན་རེ་རེའི་གནས་སྐབས་ལ་མཐའ་ཡོད་པ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་མི་ཟད་པ་དང། རྟག་པའི་སྐད་དོད་བདེན་པར་བཤད་པ་མང་བས་བདེན་པའི་སྐྱབས་དང། མི་སླུ་བའི་སྐྱབས་དང། གཡུང་དྲུང་གི་སྐྱེ་འཆི་སྤངས་པའི་སྐྱབས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་སྐྱབས་ནི། གཅིག་ལ་མཚོན་ན་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཚོགས་རང་རང་གི་སྟོན་པ་སོགས་ཀྱི་དཀོན་མཆོག་རྒྱུ་སྐྱབས་དང། དེའི་ཐོབ་འགྱུར་གྱི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ཅན་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཡང་རྒྱུའི་སྐྱབས་གསུམ་དང། འབྲས་བུའི་སྐྱབས་གཉིས་ཀྱང་གོ་བར་འགྱུར་མོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལུང་རྣམས་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་དུ་ཐོས་བསམ་གྱིས་བརྟེན་པར་བྱ་ལ། དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་དེ་ལ་བརྟེན་མི་དགོས་པ་གཟིངས་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སྤང་ཕྱིར། ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་ཡང་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་པའི་ཕྱིར་ན་གཟིངས་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །ཞེས་དང། རྒྱན་ལས། དོན་ཤེས་པ་ཡི་ཆོས་རྣམས་ཀུན། །གཟིངས་དང་འདྲ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན། །ཞེས་སོ། །སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མིན་ཏེ། གཟིགས་ངོར་དྲི་མ་མཐའ་དག་མེད་ཀྱང་དོན་ལ་གཉེན་པོས་དྲི་མ་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པས། དེར་སྣང་དེས་སྟོང་ཚོགས་པའི་རྫུན་པ་སླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། བསླུ་བའི་ཆོས་ཅན་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །དམན་པའི་ལྷག་མེད་མྱང་འདས་ཆོས་ཅན། གཏན་གྱི་སྐྱབས་མ་ཡིན་ཏེ། རགས་པའི་སྡུག་ཀུན་མེད་པས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། མེད་ཕྱིར། ཞེས་དང། གཏན་སྐྱབས་མིན་ཏེ། ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། སྡུག་བསྔལ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་རབ་ཏུ་ཕྱེ་ལ། མེད་པ་ནི་སྐྱབས་སམ་སྐྱབས་

293

སྐྱབས་གསུམ།

མ་(1)ཡིན་པར་འོས་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སློབ་པ་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། གཏན་སྐྱབས་མིན་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་འཇིགས་པ་དང། ངེས་འབྱུང་ཚོལ་བ་དང། སྐྱབས་ཚོལ་བ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་རྩ་བར། (2)འཇིགས་ཕྱིར། །ཞེས་དང། ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཚོལ་བ་སློབ་པ་བྱ་བ་དང་བཅས་པ་དང། ནས། སློབ་པའི་ཕྱིར་འཇིགས་པ་མེད་པ་ཁྱུ་མཆོག་གི་གནས་ཐོབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་ཞུགས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ལྔ་པ་སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ནི་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་པའི་དཀོན་མཆོག་གསུམ་གྱི་ཁྱད་པར་དང་ཡོན་ཏན་ཤེས་པ་དང། ཁས་བླངས་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཤེས་རབ་གཙོ་འཁོར་ཅི་རིགས་དེ། སྐྱབས་འགྲོའི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དང་ཁས་ལེན་རྟོགས་དང་ཟིལ་གནོན་པར། །དབྱེ་བའི་རང་བཞིན་དོན་རྣམ་བཞི་ཡི་ཁྱད་པར་གྱིས། །ཐེག་པ་མཆོག་ཕྱིར་དཀོན་མཆོག་སྐྱབས་རབ་སོང་བ་གང། །དེ་ནི་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཅེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྡུད་པར་བཤད་པ་དང། ཕར་ཕྱིན་བསྡུས་པ་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་སྙིང་བརྩེ་ཞིང། །བདེ་གཤེགས་ཡོན་ཏན་ཐོབ་མོས་ན། །དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཐམས་ཅད་ལ། །མདོར་བསྡུས་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་མཆོག་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས། །བདག་དོན་མ་ཡིན་གཞན་དོན་དུ། །སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་སྤྱོད་བྱེད་ན། །ཆོས་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་བ་ཡིན། །ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་མཆོག་མི་ལྡོག་དང། །(3)དབང་དང་ཚད་མེད་ཡོན་ཏན་གྱིས། །བརྒྱན་པའི་ཡོན་ཏན་གང་ཚོལ་བ། །དེ་ནི་དགེ་འདུན་སྐྱབས་སོང་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྐྱབས་འགྲོ་ལ་དེ་འདྲ་དགོས་ཀྱང་མང་དོགས་ནས་མ་སྤྲོས། ཐུན་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པར་འགྱུར་བར་འོས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཇིགས་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། །
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དཔང།

294

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མོང་བ་དང་ཕལ་པ་གོ་བར་ཟད། དེས་ན་སྐྱབས་འགྲོའི་ཁོངས་སུ་མ་འདུས་པའི་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་མེད་པར་ཤེས་དགོས་ཏེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། སྐྱབས་འགྲོ་འདི་ལ་གོ་བ་ལེགས་པར་ཆགས་ན་གསུང་རབ་དགོངས་འགྲེལ་དང་བཅས་པ་མ་ལུས་པ་སྐྱབས་འགྲོ་བྱས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཤེས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སྐྱབས་འགྲོ་ནི་རྒྱ་ཆུང་ངུ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་དེ་འདྲ་མ་གོ་ནས་ཇོ་བོ་དང་ཤནྟི་བར་ཟུར་ཟ་བ་དང། མཁས་པར་རློམས་པ་ལ་ལས་ཁེངས་སྐྱུངས་ཁུལ་བྱས་ནས་སྐྱབས་འགྲོ་རེ་ཙམ་བྱེད་ཀྱིན་ཡོད་ཟེར་བ་སོགས་ནི་བླུན་གཏམ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དར་ཊཱིཀ་ལས། ཁ་ཅིག་ཉམས་ལེན་དེ་ཙམ་མི་བྱེད་པའི་ཁེངས་སྐྱུངས་ཁུལ་བྱས་ནས། ཞེས་པ་ནས། བླུན་པོ་འབའ་ཞིག་གི་གཏམ་མོ། །ཞེས་སོ། །སྐྱབས་ཀྱི་དོན་དང་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ་པའི་དོན་ཉོན་མོངས་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་བར་ལས་བསྐྱབ་པ་དང། སྐྱོབ་པའི་དོན་ཡིན་ཏེ། རྒྱན་ལས། རྟག་ཏུ་ཉོན་མོངས་ཚོགས་ཀུན་དང། །ཉེས་པར་སྤྱོད་པ་ཐམས་ཅད་དང། །རྒ་དང་འཆི་བ་དག་ལས་ཀྱང། །སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡོངས་སུ་སྐྱོབ། །ནས། དེ་ཕྱིར་སྐྱབས་ཀྱི་དམ་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྒྱུ་སྐྱབས་དང་འབྲས་སྐྱབས་འགལ་བར་ཐལ། གང་ཟག་དེའི་རྒྱུ་སྐྱབས་དང་དེའི་འབྲས་སྐྱབས་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྟོན་པ་ཤཱཀྱ་ཐུབ་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱེའུ་སྣང་བྱེད་དང་ང་ལས་ནུའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་གི་གདུལ་བྱ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་གི་རྒྱུ་སྐྱབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དེའི་འབྲས་སྐྱབས་ཡིན་ན་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འགོག་བདེན་དང་ལམ་བདེན་གཉིས་

295

སྐྱབས་གསུམ།

ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་དཀོན་མཆོག་དང། དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་དོན་དམ་པའི་དེ་གཉིས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐར་ཐུག་གི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་འགལ་བར་ཐལ། ཀུན་རྫོབ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་དོན་དམ་པའི་སྐྱབས་གསུམ་ག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་དང་དོན་དམ་པའི་དགེ་འདུན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དོན་དམ་པའི་ཆོས་དཀོན་མཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

སྣ་ཚོགས་ལས་ཉོན་ཆུ་སྲིན་འཛིན་ཁྲིས་གང། །
སྐྱེ་རྒ་ན་འཆིའི་རྦ་ཀློང་ཆེར་འཁྲུག་པའི། །
འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོ་རྒལ་བྱེད་སྐྱབས་གསུམ་གྲུར། །
རབ་ཞུགས་སྐུ་གསུམ་རིན་ཆེན་(1)རྙེད་པ་རྨད། །
རྒྱ་བོད་དྲན་དབང་བྱེ་བས་བགྲོད་དཀའི་གནས། །གྲུབ་མཐའ་སོ་སོའི་ལུགས་མང་ཆུ་གཏེར་ཚོགས། །མཐོང་ཡང་ངོམས་མིན་དངོས་བརྒྱད་བཱ་ད་(2)རིའི། །གླིང་བགྲོད་མཁྱེན་གསུམ་ནོར་བུ་ཐོབ་པ་འདི། །རྨི་ལམ་མིན་ནམ་བསྐལ་པ་དུ་མ་རུ། །རྐང་གཉིས་མཆོག་གྱུར་དེད་དཔོན་བསྟེན་ནམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐེམ་སྐས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རའི།

296

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མཚར། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
སྤྱན་ལྔ།

གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་གདམས་པ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མངོན་གྱུར་སེལ་བ་དང། ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པ་དང། སྤང་བྱའི་ས་བོན་སེལ་བར་གདམས་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་སྒྲུབ་པ་མི་ཉམས་པ་དང། འཕེལ་བ་དང། ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་རྒྱུ་ལ་གདམས་པ་གསུམ་འཆད་པར། རྩ་བར། མ་ཞེན་ཡོངས་སུ་མི་ངལ་དང། །ལམ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང། །ཞེས་དང། འགྲེལ་བར། བརྩོན་འགྲུས་བརྩམས་པ། ནས། གདམས་ངག་དང། ཞེས་བྱུང། གཉིས་པ་ལམ་ཁྱད་པར་ཅན་སྒྲུབ་པའི་གདམས་ངག་ལ། སྒྲུབ་པར་རང་དབང་དུ་འཇུག་པའི་རྒྱུ་སྤྱན་ལྔ་ལ་དང། སྒྲུབ་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། སྤྱན་ལྔ་དང་ནི། ཞེས་དང། འགྲེལ་པར། ཤའི་དང། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་དང། ཤེས་རབ་དང། ཆོས་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྲངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། སོགས་བྱུང། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད། ཅེས་སོགས་ཀྱིས་སྤྱན་ལྔ་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་རྩ་འགྲེལ་འདི་དག་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། ཤའི་མིག་གིས། ནས། མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། སྤྱན་ལྔ་ལ་(1)གདམས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྔའི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྣམས་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་རོ་གཅིག་པ་ཉིད་དུ་སྒྲུབ་ཅེས་འདོམས་པའི་གདམས་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ། དང་པོ་ལ་མཚན་ཉིད། ངོ་བོ། ས་མཚམས་གསུམ་ལ་དཔྱད་ན། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདོམས།

297

སྤྱན་ལྔ།

མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་དུ་མཐོང་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པའི་རིག་པ་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་ལྷའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་ཅིང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་མཚུངས་ལྡན་གྱི་རིག་པ་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུད་ལ་སྤྱན་ལྔ་ག་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྤྱིར་སྤྱན་ལྔ་ག་སངས་རྒྱས་ལ་མངའ་བར་རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས་བཤད་ཅིང་འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ལ་སྤྱན་ལྔ་ཡོད་པར་བཤད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་གསུམ་ཕན་ཆད་མི་མཐོང་བར་ཐལ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་སྨོས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཡིན་ན་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཙམ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ལས་དང་པོ་བའི་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཤའི་མིག་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤའི་མིག་ལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡང་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང། སུམ་བརྒྱ་མཐོང་བ་ནས། སྟོང་མཐོང་བ་དང། འཛམ་གླིང་མཐོང་བ་དང། གླིང་གཉིས་མཐོང་བ་ནས། སྟོང་གསུམ་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གི་བར་མཐོ་དམན་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ནས། སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། མཚན་ཉིད་གཉིས་ཀ་ལ་ཤའི་སྤྱན་དང། ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན།

298

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དབང་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་དངོས་སུ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དབང་ཤེས་ཀྱི་གོ་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་རྒྱུ་ཡི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་ཐ་སྙད་དབང་པོས་བྱས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྡོ་རྗེ་གཅོད་པ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའ་སྙམ་མམ། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་པ། བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་དེ་ལྟར་ལགས་ཏེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཤའི་སྤྱན་མངའོ། །ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མངའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྩ་བར། མངོན་ཤེས་སོ་སོ་ཡང་དག་རིག །ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཤའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཤ་ཁྲག་གི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་ཤ་རུས་ཀྱི་བེམ་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་བེམ་པོས་བསྡུས་པའི་རྡུལ་ཕྲ་རབ་བསགས་པའི་ལུས་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་དང། གསེར་འོད་ལས། སྐུ་ལ་རུས་པ་ཁྲག་མེད་ན། །རིང་བསྲེལ་ཡོད་པར་ག་ལ་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པའི་མདོ་དྲངས་ཟིན་ཏོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་བྱང་སེམས་ས་དང་པོ་བའི་ཤའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། གཟུགས་ཐག་རིང་བ་དང། སྒྲིབ་(1)པ་ཕྲ་བ་རྣམས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཤའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། བྱས་པ་ལ་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤའི་མིག་གིས་དེ་དག་མི་མཐོང་ལ། ལྷའི་མིག་གིས་མཐོང་བའི་ཁྱད་པར་རིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་དང། སྒྲིབ་པ་

299

སྤྱན་ལྔ།

ལས། གང་ཕྱིར་ཤ་ཡི་མིག་གིས་གཟུགས། །ཐག་རིང་གནས་དང་སྒྲིབ་པ་དང། །ཕྲ་བ་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་ལ། །དེའི་ཕྱིར་ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་བར་བཤད་པས། ཤའི་མིག་ཤེས་ཙམ་དང་ལྷའི་མིག་ཤེས་ཀྱིས་ཡུལ་མཐོང་ཚུལ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་ནུས་ལ་ལྟོས་མེད་ན། །བར་ཆད་ལ་སོགས་ཡོད་ན་ཡང། །དབང་(1)ཤེས་བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མིག་ཤེས་ཕལ་པ་རང་ཉིད་སྐྱེ་བ་རང་གི་གཟུང་དོན་ལ་མི་ལྟོས་ན་རི་བོ་སོགས་ཀྱིས་བར་དུ་ཆོད་པའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མིག་དབང་ཕལ་པ་མ་ཡིན་པའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བདག་རྐྱེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ཚུན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱིན་དྲུག་དང་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུའི་ཤའི་མིག་གྲུབ་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམ་པའི་མཐུས་སྟོང་གསུམ་གྱི་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་མིག་གྲུབ་པ་ནི་ཤའི་སྤྱན་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིས་འདོད་པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་མིག་རབ་ཀྱིས་རྟོགས་ཚད་བསྟན་པ་ཡིན་པས་ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་མན་ཆད་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཛོད་ལས། མིག་གིས་གོང་མའི་གཟུགས་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་མིའི་མིག་གིས་འདོད་ལྷ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟུགས་མི་མཐོང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་པའི་མིར་གྱུར་པའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་མིག་གིས་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་ནི་ཤའི་མིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། མདོ་སྡེ་པད་དཀར་ལས་ཀྱང། ལྷུན་པོ་རི་རབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐྱེས།

300

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཐམས་ཅད་དང། །ཁོར་ཡུག་ཀྱང་ནི་དེས་མཐོང་སྟེ། །རི་གཞན་གང་དག་གྲགས་པ་དང། །རྒྱ་མཚོ་དག་ཀྱང་མཐོང་བར་འགྱུར། །འོག་ཏུ་མནར་མེད་དམྱལ་བར་ཐུག །སྟེང་དུ་སྲིད་པའི་རྩེར་གནས་པ། །བསྟན་པ་དེས་ནི་ཀུན་མཐོང་སྟེ། །ཤ་ཡི་མིག་ནི་དེ་འདྲ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག ། ཤའི་སྤྱན་གྱིས་དཔག་ཚད་བརྒྱའི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་མཐོང་བ་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ལ་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ན་ཡང་ཤའི་སྤྱན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཤའི་སྤྱན་དམའ་བས་ཀྱང་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་མ་མཐའ་བྱས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དུ་འདོད་པ་དགག་སླ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ལྷའི་མིག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མཐོང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་ལ་དེ་ལྟར་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱིས་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་གི་ཡུལ་ཤེས་ཀྱང། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་བཞིན་དུ་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང། ལྷ་དེ་དག་གིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་མིག་མི་ཤེས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་བ་དང། སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡུལ་ཅན་དེ། ལྷའི་སྤྱན་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ལ་ལས་རང་གནས་ཀྱི་གླིང་ཙམ་ལས་མི་མཐོང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག།། འོ་ན། མདོ་ལས་མནར་མེད་ནས་འོག་མིན་གྱི་བར་གྱི་ལྷའི་མིག་དང་ཡུལ་སོགས་ཤེས་པ་གཅིག་དང། ཡང་ཕྱོགས་བཅུའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གང་གཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པ་གཉིས་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པས་ཁྱབ་པ་དང། གླིང་རེ་ཙམ་ལས་མི་ཤེས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་ཡོད་པ་

301

སྤྱན་ལྔ།

དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ལྷའི་སྤྱན་བཤད་པའི་སྐབས་ཡིན་པས་མ་མཐའ་དང་ཡ་མཐའ་བཟུང་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་གསུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་ཐམས་(1)ཅད་ཤེས་པ་ནས། ལྷའི་མིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ལྷའི་སྤྱན་ལ་ནུས་པ་ཆེ་ཆུང་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདིར་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་རབ་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་བཅུའི་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་དེ་ཤེས་པ་གང་ཞིག །སངས་འཕགས་ཀྱི་གཙུག་ཏོར་དང། མཛོད་སྤུ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱན་ལྔའི་ཡུལ་གཟིགས་པ་འཆད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་པའི་ས་བཅུའི་ཡོན་ཏན་བཤད་པ་དང། མདོ་ལས་ཀྱང། ལྷའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གངྒཱའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་ཡང་དག་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རབ་ཏུ་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཉན་རང་དང་བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་སོགས་ལ་མི་སྣང་བའི་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་རིགས་སྣང་བ་སྟོང་གསུམ་གྱི་ལྷ་མི་ལས་མང་བར་བཤད་པས་འཇིག་རྟེན་གཅིག་གི་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ལྷའི་མིག་སེམས་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། སེམས་ཅན་གང་དག་སྣང་བར་གྱུར་པ་དག་དང། ནས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དེ་དག་གིས་མིན་པ་དེ་དག་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ལྷའི་མིག་ལ་སྣང་བར་(2)གྱུར་ཏོ། །ཡང་ཤིང་རྟའི་འཕང་ལོ་ཙམ་གྱི་ཕྱོགས་ན་སྣང་བར་མ་གྱུར་པའི་སེམས་ཅན་གང་དག་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སྣང་བར་གྱུར་པ་དེ་དག་ནི་ཆེས་མང་གི །སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ལྷ་དང་མི་རྣམས་ནི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅད། ཅེས་པ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྱུར་རོ། །

302

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་དུ་མ་ལ་ཞིབ་ཆ་ཤེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་སུ་དད་པའི་སྟོབས་བསྐྱེད་པའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། འཇམ་དཔལ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་གཙུག་ཏོར་གྱིས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཛོད་སྤུས་ཀྱང་གཟིགས་སོ། །དེ་བཞིན་དུ་མཚན་རེ་རེས་ཀྱང། དེ་བཞིན་དུ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་ཕྱོགས་བཅུ་རྣམས་སུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་རབ་འབྱམས་ཐམས་ཅད་དུ་གཟིགས་སོ། །ཞེས་པ་དེ་ལྟར་ནའང་དབང་པོའི་བློར་སྔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟིགས་སོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་གཟིགས་ཚུལ་དང། དེ་ལྟར་སོགས་ཀྱི་ཡུལ་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང་དབང་ཤེས་སུ་འཇོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས་ཀྱང། དབང་པོའི་བློར་སྔོན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པས་རྣམ་པར་བཞག་གོ །ཞེས་པས་ལྷའི་མིག་ཅེས་པ་ལ་སོགས་པར་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤྱན་ལྔའི་འཇོག་ཚུལ་འདི་ལེགས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདག་མེད་ཕྲ་རགས་གང་རུང་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་དེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་གཉིས་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། གཟུགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཤའི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤའི་སྤྱན་དང་ལྷའི་སྤྱན་གང་རུང་ཡིན་ན་ཤེས་པ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤའི་སྤྱན་ཡིན་ན་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པ་འཕགས་པའི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་ལམ་དང་གཞི་མཐུན་འདོད་ཅིང་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་མཛོད་ལྟར་འདོད་པ་འགལ་འདུ་ཆེན་པོ་སྟེ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ནི་

303

སྤྱན་ལྔ།

རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཀྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་སྤྱན་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཁོ་ན་ཡིན་ཟེར། ལ་ལས་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་བ་བསྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལྷའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་དང། ལྷའི་སྤྱན་ནི་ལྷའི་མིག་དབང་གཟུགས་ཅན་པ་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་ལམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་སྤྱན་ལ་ལས་དང་བསྒོམ་པའི་འབྲས་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། སྤྱན་ལྔ་སོ་སོའི་མཚན་ཉིད། ས་མཚམས། རྒྱུ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ལྔ་ལས། རང་རྒྱུ་ཕྱིན་དྲུག་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམ་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱི་རང་ཡུལ་གཟུགས་ཆེ་ཆུང་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་དཔག་ཚད་བརྒྱ་སོགས་ཀྱི་གཟུགས་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། ཤའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དངོས་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤའི་མིག་དཔག་ཚད་བརྒྱ་ནས་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བའི་བར་བཅུ་གསུམ་དང། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐའ་ཡས་མུ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པར་འཇུག་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཤའི་སྤྱན་དང་བཅུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱང་ཆེན་གྱི་ཤའི་མིག་གིས་དཔག་ཚད་བརྒྱ་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔག་ཚད་ཉིས་བརྒྱ། སུམ་བརྒྱ། བཞི་བརྒྱ། ལྔ་བརྒྱ། སྟོང། འཛམ་གླིང། གླིང་གཉིས། གླིང་གསུམ། གླིང་བཞི། སྟོང་དང་པོ། སྟོང་གཉིས་པ། སྟོང་གསུམ་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་མཐོང་བ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་(1)འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དབང་པོ་ལྔ་གནས་གྱུར་པའམ་རྣམ་པར་དག་པས་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་སོགས་ཡོན་ 1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཕགས་རྒྱུད།་

304

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དབང་པོ་ལྔ་རྣམས་གཞན་གྱུར་ན། །དོན་ཀུན་འཇུག་དང་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་འབྱུང། །ཞེས་དང། འགྲེལ་པ་ལས། དབང་པོ་ལྔ་གཞན་དུ་གྱུར་ན་དབང་པོ་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་དོན་ལྔ་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མིག་སོགས་རེ་རེ་ལ་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཉིས་བརྒྱའམ་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་མངའ་འབྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། པད་དཀར་ལས། ཆོས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་འདི་འཛིན་པའམ་ཀློག་པའམ་སྟོན་པའམ་ཡི་གེར་བྲི་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རིགས་ཀྱི་བུ་དེས་མིག་གི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །རྣ་བའི་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །སྣའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལྕེའི་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ལུས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་བརྒྱད་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཡིད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་སྟོང་ཉིས་བརྒྱ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མིག་སྣ་ལུས་གསུམ་ལ་བརྒྱད་བརྒྱ་རེ་ལས་མ་བྱུང་ལ། འགྲེལ་ཆེན་གྱིས་པད་དཀར་དང་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གསུངས་པར་བཤད་ཀྱང་བོད་དུ་འགྱུར་བའི་གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོར་གྲངས་མི་སྣང་ངོ་། །རང་གི་བདག་རྐྱེན་ལྷའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་ལ་བརྟེན་ཅིང་ཁམས་གསུམ་གྱི་སེམས་ཅན་གྱི་འཆི་འཕོ་དང་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། ལྷའི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། བདག་རྐྱེན་གྱིས་ལམ་ལ་མིང་ཆགས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མའང་དེ་ལྟར་རོ། །དབྱེ་ན་འཕགས་པ་སློབ་པའི་དེ་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་དེ་གཉིས་ཡོད། དང་པོ་ལ་དངོས་བཏགས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་ཀའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཡོད། འདིའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་ལའང་བདག་རྐྱེན་གྱི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། སྔོན་ཕྱིན་དྲུག་དང་རྫུ་འཕྲུལ་རྐང་པ་བསྒོམ་པའི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་ལྷའི་མིག་དབང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་ཤིང་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་དང། བསྒོམ་པའི་མཐུས་ཐོབ་པའི་ལྷའི་སྤྱན་འཆི་འཕོ་སྐྱེ་བ་དང། དེའི་སྙོམས་འཇུག་སོགས་མཐོང་བ་གཉིས་སོགས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་

305

སྤྱན་ལྔ།

ལས། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རང་གི་ལས་ཀྱི་མཐུས་དབང་པོ་དང་བཅས་པའི་མིག །ཅེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣལ་འབྱོར་པས་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམས་པའི་མཐུས་ཐོབ་པ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྒྱུ་ས་བཅུའི་བཅུ་དང། འབྲས་བུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གཉིས་ཡོད། རང་གི་བདག་རྐྱེན་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་སྐྱེ་འཕགས་ཀྱི་དབང་པོའི་རིམ་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་དེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་ཡོད་དེ། གནོད་འཇོམས་ལས། གནས་དང་གནས་མིན་(1)པ་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ །ཞེས་དང། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང། གསུང་རབ་ཡན་ལག་བཅུ་གཉིས་ལ་ཐོགས་མེད་དུ་འཇུག་པ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་ཀྱི་ཆོས་མ་ལུས་པ་ཅིག་ཅར་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པའི་སྤྱན་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད། དངོས་དང་རྗེས་མཐུན་གྱིས་དབྱེ་ན་དག་པ་ས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་རྗེས་མཐུན་པ་དང་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུས་ཐོབ་པའི་རྣམ་མཁྱེན་གཉིས་ཡོད། གཉིས་པ་སྤྱན་ལྔའི་ས་མཚམས་ནི། ཤའི་སྤྱན་ཚོགས་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དང། དེ་བཞིན་དུ་ལྷའི་སྤྱན་གསེར་ཕྲེང་ལྟར་ན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ནས་སམ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་འདིར་བསྟན་སྦྱོར་ལམ་ནས་དང། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་ནས་དང། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་དང། དེ་གསུམ་ཀྱང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་དངོས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང། རྗེས་མཐུན་པ་ཡོངས་སྦྱོང་དང་གསེར་ཕྲེང་ལྟར་ས་བདུན་པ་ནས་སམ། རྣམ་བཤད་ལྟར་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་ཐམས་ཅད།

306

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དག་པ་ས་གསུམ་ན་ཡོད། གསུམ་པ་སྤྱན་ལྔའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་མིག་ལྔ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་འདོད་པ་དང་ཐོབ་པར་འདོད་པས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ལ་བསླབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཕྱིན་དྲུག་ལ་སློབ་པ་དང། ནས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྐང་པ་བསྒོམ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། མིར་གྱུར་པའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་བའི་ཤའི་སྤྱན་ལ་སྟོང་གསུམ་མཐོང་བ་གཅིག་ཡོད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་པ་གསུམ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱན་ལ་དབང་པོ་དང་ཚོགས་ཀྱི་དབང་གིས་རིམ་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚོགས་ལམ་པའི་ཕ་མ་ལས་སྐྱེས་པའི་ཤའི་མིག་གིས་དེ་ལྟར་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མའི་དགེ་བའམ་ཚེ་འདིའི་བསྒོམ་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བསམ་གཏན་བཞི་སོགས་ཀྱི་མཐུས་ཤའི་མིག་སྦྱངས་པའམ་དག་ན་དེ་ལྟར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་ཤའི་མིག་ཡོངས་སུ་དག་པ་གང་ལགས། ཞེས་དྲིས་པ་དེའི་ལན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་དག་ཚུལ། པད་དཀར་ལས། དེའི་ཕ་དང་མ་ལས་བྱུང་བའི་ཤའི་མིག་ཐ་མལ་པ་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་དག་པའི་མིག་གི་དབང་པོས་སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་ཕྱི་ནང་བྲག་དང་ནགས་ཚལ་སྟུག་པོར་བྱས་པ་དང། འོག་ཏུ་མནར་མེད་པའི་སེམས་ཅན་དམྱལ་བ་ཆེན་པོ་ལ་ཐུག་པ་ཡན་ཆད། སྟེང་དུ་སྲིད་པའི་རྩེ་མོར་ཐུག་གི་བར་དུ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིད་ཤེས་ཀྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་དཔག་མེད་ལ་གདམས་ངག་ཡངས་པ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་ན་ཡང་ཡོད་དོ། །དེ་ལ་སྟག་ལོ་ན་རེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་ལ་མུན་པ་མུན་པར་སྣང་བར་ཐལ། དེ་ལ་སྣང་མུན་གཉིས་སོགས་ཐམས་ཅད་སྣང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་མུན་ནང་གི་གཟུགས་མི་མཐོང་བར་ཐལ། དེ་མུན་པར་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མུན་པར་སྣང་བ་དང་དེའི་ནང་གི་གཟུགས་གཉིས་ཀ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཁོ་

307

སྤྱན་ལྔ།

རང་གིས་འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱན་(1)ལ་སྒྲིབ་པ་དང་མུན་ཁྲོད་དུ་གནས་པའང་མི་མཐོང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་སུ་མ་ཟད་ལྷའི་སྤྱན་ཕལ་པས་ཀྱང་མུན་ནང་གི་དེ་སོགས་གཟིགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། ལྷའི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་བསྟན་དུ་ཡོད་པ་དང། སྒྲིབ་པ་དང། མུན་ཁྲོད་ན་འདུག་པ་དང། བསྐལ་པ་དང། སྤྱོད་ཡུལ་ན་གནས་པ་ཡང་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ལྷའི་མིག་ཕལ་པ་ཡིན་ནོ། །
གཞན་ཡང། བསྡུ་བ་ལས། ལ་ལའི་མིག་ལ་ནི་མུན་ཁྲོད་ན་ཡང་གཟུགས་སྣང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བྱི་བ་སྟག་གུང་སོགས་མཛོད་ལྟར་མཚན་དུས་མུན་ཁྲོད་ནའང་མུན་པ་ལས་གཞན་པའི་གཟུགས་སྣང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་མུན་པ་སྣང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཉིད་ལས། མུན་ཁྲོད་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་རྣམ་ངེས་རྩ་འགྲེལ་དང་མདོ་དུ་མས་བཀག་ཟིན་ཏོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐབས་འདིར་དངོས་བསྟན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་དེ་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། འཕགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ལ་ནི་གཟུགས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་སྤྱོད་ཡུལ་དུ་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་གཟུགས་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སྤྱན་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་དེ་ཡིན་པས་དེའི་ཆ་ནས་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་དང་དགོངས་འགྲེལ་སོགས་ལས། ཕར་ཕྱིན་ལྔའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་འཛིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྱིས།

308

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གང་གིས་འཛིན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོ་བྱ་གཞན་ཡང་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་འཁོར་སྒྱུར་གྱི་ལྷའི་མིག་དང། རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་ལྷའི་མིག་ཀྱང་སྐབས་འདིར་དེ་མིན་པ་དེས་ཤེས་པར་གྱིས། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་མ་ཞུགས་ན་སྤྱན་ལྔ་མེད་པར་ཐལ། ས་མཚམས་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་དམན་གང་ཟག་ལ་ཡང་སྤྱན་ལྔ་གང་རུང་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ལ་བཏགས་པ་ཙམ་ལས་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཨ་བྷྱས། དང་པོའི་བག་ཙམ་སྲོག་ཆགས་ཕལ་ཆེར་ལ། །གསུམ་པའི་བག་ཙམ་རྒྱུན་ཞུགས་འབྲས་ཞུགས་ལ། །བཞི་པའི་བག་ཙམ་དགྲ་བཅོམ་པ་ལའང་ཡོད། །ཅེས་སོ། །བྱིས་པའི་རོལ་རྩེད་དག་མཁས་པའི་སྤྱོད་ཡུལ་མིན་པ་ལགས་སོ། །

309

མངོན་ཤེས་དྲུགམངོན་ཤེས་དྲུགགཉིས་པ་སྒྲུབ་པ་མྱུར་དུ་རྫོགས་པའི་རྒྱུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་ནི། རྩ་བར། མངོན་ཤེས་ཀྱི། །ཡོན་ཏན་དྲུག་དང། ཞེས་དང། འགྲེལ་པ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་དང། ལྷའི་རྣ་བ་དང། གཞན་གྱི་སེམས་ཤེས་པ་དང། སྔོན་གྱི་གནས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་མིག་དང། ཟག་པ་ཟད་པ་ཤེས་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ། ནས། མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་པ་དང། ཞེས་བྱུང། འཕྲོས་སྤྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་བར་བ་ལས། ཡུམ་འདི་ལ་སྤྱོད་པའི་བྱང་ཆེན་མངོན་པར་ཤེས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འཐོབ་སྟེ། ནས། བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ལས་ཡོངས་སུ་ཉམས་པར་མི་འགྱུར་རོ། །(1)ཞེས་པ་ནས། དགེ་སློང་སུམ་བརྒྱས་ཆོས་གོས་གྱོན་པ་ཕུལ་ནས་སེམས་བསྐྱེད་པས། བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུ་རྩ་གཅིག་གི་རྗེས་སུ་བསྐལ་པ་སྐར་མ་ལྟ་བུ་ལ་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་དཔལ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བར་ལུང་བསྟན་པའི་བར་གྱི་མདོ་ལས། མངོན་ཤེས་དྲུག་བཤད་པའི་དོན་སྟོན་པར་རྩ་འགྲེལ་འདི་བྱུང། ཡུམ་གྱི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་ཤེས་དྲུག་ལ་འདོམས་ཚུལ་ཡོད་དེ་ཐ་སྙད་དུ་མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་མཐུ་ནུས་བསྐྱེད་པ་དང། དོན་དམ་པར་གདོད་མ་ནས་ཞི་བ་ཉིད་དུ་རྟོགས་པར་བྱ་ཞེས་འདོམས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། སེམས་རྟེན་དང། བརྟེན་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མངོན་ཤེས་ལྔ་པོ་གང་རུང་གི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཁྱབ། ཟག་ཟད་མངོན་ཤེས་ཀྱི་སེམས་རྟེན་ལ་རབ་མཐའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞིས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་དཀའ་ཡང་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་ཤེས་ལྔ་སྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞེས་གསུངས་པ།

310

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དག་གིས་ལམ་རྣམས་སླ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་དཀའ་ལ་མྱུར་བ་དང་བུལ་བ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་སྒྱུར་སྣ་ཚོགས་བྱེད་ནུས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ཀྱི་སྒྲ་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དེ། ལྷའི་རྣ་བའི་དེ་དང། དེ་འདྲ་བའི་གཟུགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་སོགས་ཟེར་ན། མངོན་ཤེས་སུ་གྱུར་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཤེས་རབ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྫས་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དེ་བཞིན་དུ། དེ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་དང། སེམས་པ་སོགས་འཕེན་ནོ། །གཞན་ཡང། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐུའི་གསུང་ཡང་ཐོས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་བདག་རྐྱེན་དུ་གྱུར་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་གཞི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པ་དང་དེ་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་མཚུངས་ལྡན་དང་བཅས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཕྱི་རོལ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། མངོན་ཤེས་དང་པོ་ལྔ་ཕྱི་རོལ་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་སེམས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགོག་བདེན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་དང་ཉན་རང་

311

མངོན་ཤེས་དྲུགགི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་བདག་ལས་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་སོགས་ཤེས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པ་ནི་བདག་དང་མཚུངས་པ་དང་བདག་བས་དམའ་བ་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ཙམ་དུ་ཟད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་པ་དང་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་བྱང་སེམས་མཐོན་པོ་དག་ས་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡོངས་སུ་དག་པ་རྣམས་ཀྱི་མངོན་པར་ཤེས་པས་ནི་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་སོགས་པ་གོང་མ་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པ་ཤེས་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་ན་ཚེ་(1)འདིར་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ཁྱབ། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་ན་སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་མངོན་ཤེས་དང་སྤྱན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་(2)ལྷའི་མིག་དང། ཞེས་དང། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ལྷའི་སྤྱན་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ལོངས་སྐུའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཚེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་ཐལ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྐུ་ཆོས་ཅན། ཚེ་འདིར་བསམ་གཏན་བསྒོམ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷའི་སྤྱན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་བ་སྔ་མའི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདིར་བསམ་གཏན་སྒོམ་སྟོབས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྷའི་དང།

312

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ལུང་དེའི་དོན་ལྷའི་སྤྱན་གྱི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་བདག་(1)རྐྱེན་ལྷའི་མིག་ཡིན་ན་ཚེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པས་ཁྱབ་པ་དེ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ཟེར་ནའང། སྔ་མ་ལྟར་སྐྱོན་འཕེན་ལ་དག་སའི་བྱང་འཕགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་ཚེ་འདིར་བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་སྐྱོན་འཕེན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལྷའི་སྤྱན་ཡིན་ན་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དང། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ལ་ཚེ་འདིར་བསམ་གཏན་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་ཞིག་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་དེ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང་ལུང་དོན་ཡིན་ཟེར་ནའང། སངས་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་དགེ་བ་ཟག་བཅས་ཀྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་འབྲས་བུ་དང། བསམ་གཏན་གྱི་སས་བསྡུས་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་གཉིས་ཡོད་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཁམས་གསུམ་གྱི་སས་བསྡུས་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་ལས་ཉོན་གྱི་བག་ཆགས་ཀུན་སྤངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གཟུངས་རྒྱལ་གྱི་མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་ལས་ཀྱི་བག་ཆགས་མེད། ཉོན་མོངས་པའི་བག་ཆགས་མེད། སྤྱོད་ལམ་འཁྲུལ་པའི་བག་ཆགས་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཇུག་འགྲེལ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་ཁམས་གསུམ་ལས་འདས་སུ་ཟིན་ཀྱང་སྤྲུལ་པའི་སྐུ་རྣམས་ཀྱིས་ཡབ་དང་ཡུམ་དང་སྲས་ལ་སོགས་པ་འབྲེལ་པར་སྟོན་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་རྟེན་དང། བརྟེན་པའི་ངོ་བོ་དང། བརྟེན་པ་མངོན་ཤེས་བཤད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། དེའི་སེམས་རྟེན་ཡོད་དེ། སྐྱེ་སླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན་བསམ་གཏན་གྱི་དངོས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྐྱེན་བྱེད་པའི་ལྷའི།

313

མངོན་ཤེས་དྲུགགཞི་དང། རྟེན་ཙམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་(1)དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་ལ་བརྟེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཕྱི་རོལ་པའམ། ཉན་ཐོས་སམ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། བསམ་གཏན་དག་གིས་ལམ་རྣམས་སླ། །ས་གཞན་དག་གིས་དཀའ་བ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་སེམས་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། དངོས་གཞིའམ་ཉེར་བསྡོགས་གང་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་ངོ་བོར་འཕོས་པ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཟུགས་མེད་བཞི་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། (2)གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དང། ཁྱད་པར་དང། ས་མཚམས་དང། བྱེད་ལས་ལྔ། དང་པོ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་ཐ་མལ་བའི་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་རང་ཡུལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་ཡིད་ཤེས་དེ། མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མངོན་ཤེས་མངོན་སུམ་བཞི་ལས་ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དབྱེ་ན་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་དེ། ལྷའི་རྣ་བའི་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་དེ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་དེ། ལྷའི་མིག་གི་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་དང་དྲུག་ཡོད། (3)རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲུལ་སྒྱུར་དུ་མ་ནུས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་ལམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཤེས་རབ་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་གཡོ་བ་དང། ནམ་མཁའ་ལ་(4)སྤྱོད་པའི་བཞི་དང། སྟོད་ནས་ཆུ་སྨད་ནས་མེ་སོགས་རྫུ་འཕྲུལ་ཡ་མ་ཟུང་བརྒྱད་སོགས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་རྣམ་པ་དུ་མ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་བྱེད་དོ། །ནས། ཚངས་པའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་བར་དུ་ལུས་ཀྱིས་དབང་སྒྱུར་ཏེ། ཞེས་སོ། །སྤྱིར་རྫུ་འཕྲུལ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་དུ་མ་ཡོད་དེ། སྒོམ་བྱུང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསམ་གཏན་གྱི་ཉེར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུམ་པ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་པོ་ནི།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྤྱོད་ལམ་བཞི།

314

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གི་དེ། སྐྱེས་ཐོབ་ཀྱི་དེ། སྔགས་ཀྱི་དེ། སྨན་གྱི་དེ། ལས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་དང་ལྔ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྫུ་འཕྲུལ་གསང་སྔགས་སྨན་དག་དང། །ལས་ལས་སྐྱེས་དང་རྣམ་པ་ལྔ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ནི། ཕྱི་ནང་གི་བསམ་གཟུགས་ཐོབ་པའི་རྫུ་འཕྲུལ་གྱི་མངོན་ཤེས་ལྟ་བུ། གཉིས་པ་ནི། ལྷ་རྣམས་ཀྱི་རྫུ་འཕྲུལ་ལྟ་བུ་དང། གསུམ་པ་ནི། འགྲོ་ལྡིང་བའི་སྔགས་ཀྱིས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། བཞི་པ་ནི། སྨན་འགའ་ཞིག་བཅིངས་པས་ནམ་མཁར་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ། ལྔ་པ་ནི། བར་དོ་བ་དང། ང་ལས་ནུ་ནམ་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་ལ་བརྟེན་ཅིང་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པའི་རྣ་དབང་གིས་བདག་རྐྱེན་བྱས་པའི་རང་ཡུལ་གྱི་སྒྲ་ཕྲ་རགས་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ལྷའི་རྣ་བའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ལྷའི་རྣ་བ་མཉམ་བཞག་གི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ལྷའི་རྣ་བའི་ཁམས་རྣམ་པར་དག་པ་མི་ལས་འདས་(1)པས་ལྷ་དང་མི་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཐོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་ལས་འདས་ཞེས་པས་མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མི་ལས་འདས་པ་ནི་གཟུགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་གྱིས་སྒྲུབ་པ། ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། མཉམ་པར་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་པའི་གཟུགས་ཅན་དྭངས་པ་བདག་རྐྱེན་དུ་ཡོད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་དེ་འདྲ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་གྱི་སེམས་ཅན་ཕ་རོལ་གྱི་སེམས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། གཞན་སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། བཞི་པ་ནི། སེམས་རྟེན་དང་ངོ་བོ་དེ་ལྟ་བུས་རང་ཡུལ་རང་གཞན་གྱི་སྔོན་གནས་དྲན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་དེ། སྔོན་གནས་རྗེས་དྲན་གྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྐྱེ་བ་གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་དང།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི།

315

མངོན་ཤེས་དྲུགསེམས་གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་དང། ཉི་མ་གཅིག་དྲན་པ་ནས། བརྒྱ་དྲན་པ་དང། དེ་བཞིན་དུ་ཟླ་བ་ལོ་བསྐལ་པ་གཅིག་དྲན་པ་ནས་བརྒྱ་དྲན་པ་སོགས་ཡོད་པར་མདོ་དང་གསེར་ཕྲེང་ལས་སོ། །ལྔ་པ་ནི། རང་གི་སེམས་རྟེན་བསམ་གཏན་གྱི་སྙོམས་འཇུག་དང་བདག་རྐྱེན་སྒོམ་བྱུང་ལྷའི་མིག་དབང་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཡུལ་ཕྱོགས་བཅུའི་བསྐལ་མ་བསྐལ་གྱི་གཟུགས་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། འདིའི་ལྷའི་མིག་ནི་སྒོམ་བྱུང་དང། ལྷའི་སྤྱན་(1)ནི་བདག་རྐྱེན་གྱི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་སྔོན་གྱི་དགེ་བའི་རྣམ་སྨིན་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། མིག་འདི་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ། སྤྱན་ལྔས་བསྡུས་པའི་ལྷའི་སྤྱན་གང་ཡིན་པ་ནི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། མངོན་པར་ཤེས་པས་བསྡུས་པ་འདི་ནི་བསམ་གཏན་མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །དྲུག་པ་ནི། སེམས་རྟེན་སྔར་ལྟར་ལ། རང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་གྱི་ཤེས་པ་དེ། ཟག་ཟད་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་ཉོན་མོངས་ཟད་པ་དང་འདིར་ནི་སྒྲིབ་གཉིས་མངོན་གྱུར་པ་ཟད་པ་ནི་བྱང་སེམས་རིགས་ངེས་ལ་ཡོད་དེ། དག་ལྡན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་བརྒྱད་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཐོབ་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་དང། ཞེས་སོ། །
གསུམ་པ་མངོན་ཤེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཉན་རང་དང་འཇིག་རྟེན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་རང་དང་མཉམ་པ་དང་འོག་མའི་སེམས་སོགས་ཤེས་ལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་མངོན་ཤེས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུ་ལ་སོགས་པའང་ཐོགས་མེད་དུ་ཤེས་པར་གནོད་འཇོམས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ། ས་མཚམས་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལྔའི་མ་མཐའ་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཡ་མཐའ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དང། དྲུག་པ་ནི་མ་མཐའ་དགྲ་བཅོམ་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། ལྔ་པ། བྱེད་ལས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྱི།

316

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡོད་དེ། མངོན་ཤེས་དྲུག་གི་དང་པོས་གཞན་དད་པར་བྱེད། གཉིས་པས་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་རང་གཞན་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་བ་དང་བོགས་འདོན་པར་བྱེད། གསུམ་པས་གཞན་སེམས་རྟོགས་ནས་དགེ་བ་ལ་སྦྱོར་ཞིང་དེས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད། བཞི་པ་དང་ལྔ་པ་ནི་དྲུག་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་དུ་མཐར་འཛིན་སྤངས་པའི་དབུ་མའི་ལམ་གྱིས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་མྱུར་དུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་བ་སོགས་དང། ཉི་སྣང་ལས། སེམས་ཅན་རྣམས་ཆོས་མཉམ་པ་ཉིད་ལ་དགོད་པ། ནས། ལྷ་རྣམས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱར་འོས་པ་དང། ལུང་བསྟན་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་སོ། །རྒྱུ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཀླུའི་བདག་པོ་གཞན་ལ་མར་མེ་བྱིན་པས་ནི་ལྷའི་མིག ཅེས་པ་ནས། ཆོས་བྱིན་པས་ནི་ཟག་པ་ཟད་པའི་མངོན་པར་ཤེས་པ་རྣམ་པར་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ལྷམ་དང་བཞོན་པ་བྱིན་པ་དང། །ཉམ་ཐག་བཀུར་བར་བྱས་པ་དང། །བཞོན་པས་བླ་མ་བཀུར་བ་ཡིས། །མཁས་པས་རྫུ་འཕྲུལ་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ནས། ཡང་དག་ཇི་བཞིན་ཡོངས་ཤེས་པས། །མངོན་ཤེས་དྲུག་པ་ཟག་པ་ཀུན། །ཟད་པའི་མཆོག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་སོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་པའི་ལྷའི་མིག་གི་མངོན་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། ཡིད་མངོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དབང་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། (1)རང་གི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་བདག་རྐྱེན་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དང་དབང་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་ཐུན་མོང་གི་བདག་རྐྱེན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མིག་གིས་གཟུགས་མཐོང་བར་ཐལ། དེས་གཟུགས་ལ་བལྟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། གང་ཕྱིར་གཟུགས་ནི་དོན་དམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་ཐུན་མོང།

317

མངོན་ཤེས་དྲུགདུ། །མིག་གི་དབང་པོས་བཟུང་བ་མིན། །བསགས་ཕྱིར་དཔེར་ན་སྒྲ་བཞིན་དང། །ཞེས་དང། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས་ཀྱང། མིག་ཅེས་བྱ་བ་ནི་བལྟ་བའི་ཕྱིར་མིག་སྟེ། དོན་དམ་པར་གསལ་བར་མཛད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །དབང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྡུས་པ་འདི་ལ་རང་གི་ཡུལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་འབྱེད་པའི་དགོས་དབང་བྱེད་པས་དབང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་དེ་མཐོང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་བེམ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བེམ་པོ་ཡིན་པས་དམིགས་ཡུལ་མེད་ལ་མཐོང་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་རང་འགྲེལ་ལས། ཡུལ་དང་དམིགས་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་ལ་གང་ཞིག་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཡུལ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་འཛིན་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་བྱེ་སྨྲ་ཁོ་ནའི་ལུགས་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་གིས་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་གསལ་བར་མཐོང་(1)བ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང། རང་རྒྱུད་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། བལྟ་བའི་ཕྱིར་མིག་ཅེས་བྱ་སྟེ། དོན་དམ་པར་གསལ་བར་མཛད་པ། ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བཞི་བརྒྱ་པའི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང། མཐོང་བ་ལ་ནི་སྨྱོན་པར་མི་ནུས་ལ། གང་མིག་འབྱུང་བ་ལས་གྱུར་པ་ཡིན་ཡང་གཟུགས་ཁོ་ན་མཐོང་གི་སྒྲ་མི་ཐོས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་མཐོང་བ་ཡང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང། མིག་གིས་མཐོང་གི་གཞན་གྱིས་མིན། །ཞེས་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་དུ་མ་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཏུ་གསལ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་དབང་པོ་རྣོ་རྟུལ་གྱི་རིམ་པ་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བར།

318

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་ཐལ། དེ་སོགས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དེ་ལ་གཙོ་ཆེ་བ་མ་གཏོགས་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཤེས་པ་བཅུའི་གནས་དང་གནས་མིན་མཁྱེན་པ་མིན་པའི་(1)ཤེས་པ་ལྷག་མ་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གནོད་འཇོམས་ལས། གནས་དང་གནས་མིན་པ་མཁྱེན་པ་མ་གཏོགས་པའི་ཤེས་པ་དགུ་པོ་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཀྱི་མིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་མཐོང་ལམ་རྗེས་ཐོབ་ནས་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྤྱན་ལྔ་ཕྱེ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། (2)གཞན་ཡང་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་མི་འགལ་བར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཕགས་པའི་གང་ཟག་གིས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱིས་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྤྱན་གྱི་ཡུལ་འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་སྤྱན་ལྔའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་པ་དགུ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆོས་ཀྱི།

319

སྦྱོར་ལམ།

སྦྱོར་ལམ།

གསུམ་པ་གདམས་ངག་གི་དོན་སྟོང་ཉིད་ལ་སྒོམ་བྱུང་སྐྱེས་པའི་ཐོག་མ་སྦྱོར་ལམ་ལ་མདོར་བསྟན་རྒྱས་བཤད་གཉིས། དང་པོ་ནི་རྩ་བར། དམིགས་པ་དང་ནི་རྣམ་པ་དང། །ནས། བཅས་པ་དག་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས། །ཞེས་བྱུང། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ༌། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་འདི་ལ་བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚེ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་མངོན་པར་ཞེན་པ་དང། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་སྦྱོར་ལམ་གྱི་དམིགས་རྣམ་སོགས་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་འདི་བྱུང། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་ལས་ཁྱད་ཆོས་ལྔ་དང། ངོ་བོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བ་དང་དྲུག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དམིགས་པའི་ཁྱད་པར། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར། རྒྱུའི་ཁྱད་པར། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར། གཟུངས་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་པའི་ཁྱད་པར་ལྔས་འཕགས་པ་གང་ཞིག ངོ་བོ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གྱི་དབྱེ་བའི་ཁྱད་པར་བྱས་ནས་སློབ་དཔོན་འཕགས་པ་ལྟར་དྲུག་གིས་(1)ཁྱད་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་སྣང་ལས། ཇི་སྐད་དུ་བཤད་པའི་རྣམ་པར་རྟོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལ་བརྟེན་པ། ནས། ཁྱད་པར་རྣམ་པ་ལྔའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། དམིགས་པའི་ཁྱད་པར་དང། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་དང། རྒྱུའི་ཁྱད་པར་དང། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་གང་ལ་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གང་རྣམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་དང། འདི་དག་གི་ཆུང་ངུ་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་དབྱེ་བ་ཡང་སོ་སོར་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། འགྲེལ་བ་འདིར་ཡང་དོན་གྱིས་ཆེ་འབྲིང་གི་ཁྱད་པར་ཡང་ཁྱད་ཆོས་སུ་བསྟན་ཞིང། སློབ་དཔོན་འཕགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཀྱང་འཕགས།

320

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པའི་འགྲེལ་པས་གསལ་བར་གསུངས་པས། ཞེས་སོ། །
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་མཆོག་གཉིས་ངན་སོང་གསུམ་སྒྲ་མི་སྙན་ཟ་མ་མ་ནིང་དྲུག་གི་ལུས་རྟེན་ལ་གསར་སྐྱེ་མེད་པ་ལྟར་ཁམས་གོང་གི་ལུས་རྟེན་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་ལུས་རྟེན་ལ་དེ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་སངས་རྒྱས་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ན་སྤྱོད་པའི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱས་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཕྲག་བརྒྱ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་རྟེན་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་བསྟན་ཅིང། ཆོས་ཀྱི་མིག་མཐོང་ལམ་དང། རྡུལ་མེད་པས་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་བསྟན་པར་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་སྐྱེས་སོ། །ཞེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི། མཐོང་བའི་ལམ་གྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་སྟེ། ཆོས་ལ་བཟོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྡུལ་མེད་པའོ། །ཆོས་ཤེས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ལ་མཐོང་ལམ་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་མཆོག་གཉིས་གསར་སྐྱེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། དེ་ནི་ཆོས་མཆོག་དང་ས་གཅིག །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་ཁམས་སུ་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོ་བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་མཆོག་དངོས་སུ་སྐྱེས་པའི་རྟེན་མིན་ཡང་དྲོད་དང་རྩེ་མོ་གཟུགས་ཁམས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྐྱེ་བར་མངོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་སླ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་

321

སྦྱོར་ལམ།

རྟོགས་པ་ལས་ལྷག་པའི་བདེན་བཞིའི་ཁྱད་ཆོས་གཞན་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་དག་བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཛོད་ལས། དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉོན་མོངས་ཙམ་སྤོང་ན་བཅུ་དྲུག་ཙམ་གྱིས་དེ་ལྟར་ཆོག་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་བཞི་ལ་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་སོགས་སུ་ཕྱེ་ནས་བསྒོམ་དགོས་པས་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ཐམས་ཅད་གཅིག་ཏུ་བསྡུས་ན་རྣམ་པ་བརྒྱ་བདུན་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་འགྱུར་རོ། །དྲི་མེད་བཅུ་དྲུག་གཞན་རྣམ་མེད། །ཅེས་གང་གསུངས་པ་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ཙམ་གྱི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་པས་ན་དེ་དང་འདི་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེ་དེ་ལས་རྣམ་པའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སོགས་བསྡུས་པའི་སྒོ་ནས་ཤེས། ཐེག་ཆེན་གྱི་དེའི་རྣམ་པའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་སྒོ་ནས་སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པའི་ཤེས་རབ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང་རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་ཤེས་རབ་ཉན་རང་ལ་མེད། ཐབས་སྙིང་རྗེ་དང་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཀྱང་མེད་པས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡུད་པར། ཐབས་མེད་ཤེས་རབ་བྲལ་བ་ཉན་ཐོས་ཉིད་དུ་ལྟུང། །ཞེས་དང། རྩ་བར། སྲིད་དང་ཞི་བར་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཚང་བའི་རྒྱུ་མི་བྱེད། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱིས་བྱེད་པ་དེ་རྒྱུས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྔ་མས་ཉེ་རྒྱུ་མི་བྱེད་ཕྱི་མས་ཉེ་རྒྱུ་བྱེད་པས་འཕགས་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་འབྲས་རྣམ་རྫོགས་ཀྱི་སྐབས་ལྟར་རྫོགས་པར་ཐོས་བསམ་དང་སྒོམ་པ་ཡོད། ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་མེད་པའི་སྒོ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཐོས་པ་ལ་

322

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སོགས་པ་རབ་ཀྱི་མཐར་ཕྱིན་པ། ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མ་ལུས་པ་རྫོགས་པ་ལ་སོགས་པས་དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་བཤད་པར་བདག་མེད་གསུམ་རྟོགས་པའི་འཕགས་པར་བྱེད་པ་བླུན་གཏམ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཀ་རྒྱུས་འཕགས་ཚུལ་མདོ་ལས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལས་གང་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམས་དང། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་རྒྱུན་མི་འཆད་པར་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར། ཞེས་གསུངས་པ་དེ་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་འཕགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་ (1)བྱ་བས་དེ་ལྟ་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་དྲོད་ཐེག་པ་གསུམ་ག་རྟོགས་པའི་རྒྱུ་ཡིན་(2)པ་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་འབྱོར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ས་ལ། ཞེས་པ་ནས། གང་ལ་བསླབ་པར་བྱ་བའི་ཐེག་པ་གསུམ་པོ་རྣམས་རྒྱ་ཆེར་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཉིད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུ་ཞེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡོངས་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་བཤེས་གཉེན་ཡོད་པ་དང་མེད་པས་ཟེར། ལ་ལས། སྟོན་པ་མཆོག་སྤྲུལ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཟེར། ལ་ལས་འཕགས་སེང་གི་ལུགས་གཉིས་སྐད་ཟེར་རོ། །དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ལ་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཚང་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ལ་དེ་མ་ཚང་བས་ཁྱད་པར་འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་གསུངས་ཞིང་འཕགས་སེང་གཉིས་ཀས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པའི་ཁྱད་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུངས་པས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ཕྱིར།

323

སྦྱོར་ལམ།

ནི་ཐབས་མཁས་པ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུམ་བར་བ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་ཐབས་མཁས་གང་ལགས། ཞེས་པའི་ལན་དུ། ཡུམ་བར་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་(1)དང་ལྡན་པའི་སེམས་ཀྱིས་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་སོ་སོར་རྟོགས་ཀྱང་མི་དམིགས་སོ། །ནས། ཐབས་ལ་མཁས་པར་རིག་པར། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པས་ཡོངས་འཛིན་དང་པོ་ཐབས་མཁས་བསྟན། བྱང་ཆེན་མི་སྐྲག་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གང་ལགས། ཞེས་དྲིས་པའི་ལན་དུ། ཡུམ་བར་བ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ནི་གང་དེ་(2)ལ་གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཆོས་སྟོན་ཅིང། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་དག་ཀྱང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སའམ་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བར་མི་འཇུག་པ་དང། ཞེས་པ་ནས། རབ་འབྱོར་དེ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། ཞེས་པས་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་རབ་འབྱོར་གྱིས། ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཏུ་སྐྲག་པ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ (3)བྱ་བ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་པོ་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། ཡང་ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་འབྱོར་གྱིས་གསོལ་བ། ནས། དེ་ལྟར་ཤེས་ནས་ཀྱང་ཡོངས་སུ་སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་(4)བྱ་བ་ནི། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་གཉིས་པ་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་སེམས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུངས་པ།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གསུངས་པ།

324

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
འཛིན་གཉིས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པས་དེ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་བྲལ་བ་དང། ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དེ་རྣམ་རྟོག་བཞི་དང་ལྡན་ཚུལ་དྲོད་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་གཞན་མ་རྟོགས། དེ་བཞིན་དུ་རྩེ་མོས་རྣམ་བྱང་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས། བཟོད་པས་རྫས་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས། ཆོས་མཆོག་གིས་རྟོགས་པ་བཞི་པ་ལ་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་སྒོ་ནས་གནོད་པ་དེ་དེའི་དོན་ཡིན་ཟེར་ན། ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་ནས། ཆོས་མཆོག་གིས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡང་གཟུང་འཛིན་གྱི་ཆོས་བཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་མ་རྟོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་ན་ཡང་མི་རིགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་དང་འདིའི་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོགས་པ་མངོན་གྱུར་གཉིས་རྒྱུ་དང་ངོ་བོ་གཅིག་པ་དེ་རྣམ་རྟོག་བཞི་ལྡན་པའི་དོན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེའི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཉེར་ལེན་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེ་ལ་ཉེར་ལེན་གྱི་སྒོ་ནས་ཕན་འདོགས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འཛིན་སྟངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཁྱོད་དེའི་གནོད་བྱ་དང། དེ་ཁྱོད་ལ་གནོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་གྲུབ་བདེ་རྫས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གཅིག་ཏུ་སྐྱེས་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལྡན་ཚུལ་བུད། ཁྱབ་སྟེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་བྱེད་པ་བླུན་པོ་ཁྱོད་མིན་པ་ཕྱི་ནང་སུ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དང་གཟུང་འཛིན་བདེན་ཞེན་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ། ཞེས་དང། ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་སྐྱེད་

325

སྦྱོར་ལམ།

པའི་རྒྱུ་ནི་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ལྡན་ཚུལ་དེ་དག་གཏན་མི་རུང་བར་ཐལ། འདིའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་མཐོང་སྤང་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྨད་བྱེད་ཀྱི་སྤོང་གཉེན་དུ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་ཉམས་སྨད་མ་ཐུབ་བར་དུ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་དཀའ་བས། མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་དྲོད་ལ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་མཐོང་སྤང་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་པ་རྩེ་མོ་ལ་དང། མཐོང་སྤང་རྫས་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་བཟོད་པ་ལ་དང། མཐོང་སྤང་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་ཆོས་མཆོག་ལ་ཉོན་མོངས་བྱེད་དམ་སྒྲིབ་བྱེད་ཡིན་པས་དེ་ཐོབ་པས་རྟོག་པ་(1)བཞི་པ་ཉམས་སྨད་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཐོབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ངེས་འབྱེད་རྣམ་རྟོག་དང་ལྡན་པའི་དོན་གོང་དུ་དྲངས་པ་ལྟར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་བྱེད་དུ་ལྡན་པར་གསུངས་པས་སྤང་བྱར་ལྡན་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱད་པར་དང་པོ་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རྣམ་རྟོག་བཞི་རགས་རིམ་ནས་སྦྱར་ན་མཐོང་སྤང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱང་དྲོད་རྩེས་རིམ་བཞིན་ཉམས་སྨད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྣམ་རྟོག་བཞི་པོ་སྤང་དཀའ་སླའི་གནད་ཀྱིས་དྲོད་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་སྨད་པ་ཙམ་དུ་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ལ་གཟུང་བྱར་བདེན་འཛིན་ཉམས་པ་མེད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་དང་པོ་དང་གཉིས་པ་དག་ནི་གོ་རིམ་བཞིན་དུ་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དང་པོ་ཐོས་བསམ་དུས་སུ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྒྱས་པར་དཔྱད་པ་དང། སྤང་བྱར་བདེན་འཛིན་རགས་པ་ལ་གོམས་པ་ཆེ་བས་སྤང་སླ་གཉེན་པོ་འཆར་དཀའ་བ་ལྟར་བདེན་འཛིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཞི་ཉམས་སྨད།

326

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡང་ངོས་ཟིན་དཀའ་བས་དེ་ལས་ཕྲ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁྱད་པར་ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱང་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་མཚན་དེ་འདྲ་དང་གཟུང་འཛིན་འཆར་དཀའ་སླའི་དབང་གིས་བཤད་པ་ལྟར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་རྟོགས་པར་ཁྱད་པར་མེད་ཀྱང། གོམས་པ་ཡུན་རིང་ཐུང་གི་དབང་དང། ཡོན་ཏན་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་གནས་སྐབས་དེ་བཞིར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་བཞི་རིམ་གྱིས་ཤས་ཆུང་དུ་འགྱུར་བས་མངོན་གྱུར་སྤང་བྱར་ཚུལ་དེས་ལྡན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། གསུམ་པ་དང་བཞི་པ་དག་ཀྱང་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དྲོད་ཀྱི་དུས་སུ་(1)ཉོན་མོངས་ང་རྒྱལ་སོགས་རགས་པ་དེ་ལྟར་སྤངས་པ་ཉན་སར་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དེས་ཤེས་རབ་དེ་ཀུན་ཏུ་བསྟེན་ཅིང་གོམས་པར་བྱས་ལན་མང་དུ་བྱས་པའི་རྒྱུས། ཞེས་པ་ནས། བར་དུ་གཅོད་པར་(2)བྱེད་པའི། ངའོ་སྙམ་པའི་ང་རྒྱལ་རགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཀུན་ཏུ་སྤྱོད་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བར་འགྱུར་ཞིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་ཡོད་མེད་ཀྱིས་འཕགས་ཟེར། ལ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཚང་བའི་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་བའི་དབྱེ་བ་ཡོད་མེད་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་རང་དོན་ལྷུར་ལེན་པས་མྱུར་ན་སྲིད་པ་གསུམ་ཙམ་ཡིན་པས་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སྟན་གཅིག་ཡང་ཡོད། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་དང་དབང་པོ་ཇི་ཙམ་ཆེ་ལ་རྣོ་བ་བཞིན་ལམ་མ་ཞུགས་ནས་ཀྱང་རང་དོན་དོར་གཞན་དོན་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པས་ཚོགས་སྦྱོར་གཉིས་ཀྱི་ཡུན་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཅིག་དགོས་པས་གདུལ་བྱའི་དབང་གིས་དྲོད་སོགས་རེ་རེའི་ཡུན་ལའང་བསྐལ་ཆེན་སྟོང་ཕྲག་དུ་མ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དུས་སུ་ཡང་དོན་གཉིས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚོགས་ཡོངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉོན་མོངས་དང་ང་རྒྱལ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱེད།

327

སྦྱོར་ལམ།

རྫོགས་སུ་ལམ་ལ་གོམས་པར་བྱས་པའི་རྒྱུད་གཅིག་གིའང་དྲོད་ཆུང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་གསུམ་ལའང་མི་འདྲ་བའི་ཁྱད་པར་ཆེན་པོ་ཡོད་པས་དེའི་སྒོ་ནས་ཐེག་དམན་གྱི་དེ་ལས་ཁྱད་པར་དུ་
འཕགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་དང་གོམས་པ་ཞེས་བསྔགས་པའི་ཕྱིར་
ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཆུང་འབྲིང་ཁྱད་ཆོས་སུ་འགྱུར་བའི་རྒྱུ་མཚན་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་གྱི་ལུས་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་ཞིང་གོམས་པར་བྱེད་པ་ནི་ཁྱད་ཆོས་བླ་ན་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བླ་ན་མེད་ཚུལ་བྱང་སེམས་ཀྱིས་སྟོང་ཉིད་སྙིང་རྗེའི་སྙིང་པོ་ཅན་ལ་མྱོང་བ་རྙེད་པས་སོ་སྐྱེའི་དུས་ནས་གཞན་དོན་དུ་བསྐལ་ཆེན་བྱེ་བ་དུ་མར་ཡང་དཀའ་བ་བློ་འདས་སྤྱོད་པར་འཇུག་ལ། ཉན་རང་སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་འོག་མས་རང་དོན་དུའང་ཡུན་དེ་ཙམ་སྙིང་སྟོབས་ཀྱིས་མི་ཕོད་ལ་བསམ་པ་ཙམ་ཡང་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། ཇི་ལྟར་སྙིང་རྗེའི་བདག་ཉིད་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་ཕྱིར། །བདག་ལ་སྡུག་བསྔལ་མི་བཟད་གདུང་བ་རབ་བྱེད་པ། །དེ་ལྟར་འཇིག་རྟེན་གདུང་བའི་ལས་ཀྱིས་གཞན་དགྲ་ལ། །ཤིན་ཏུ་བརྩེ་བ་མེད་པར་རབ་ཏུ་འཇུག་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང། །ཞེས་པ་དང། འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་ཀྱི་ཆེན་པོ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་ལ་མི་འཇུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལོག་པ་དང། ཞེས་དང། སྤྱོད་འཇུག་ལས། སེམས་ཅན་དེ་དག་ཉིད་ལ་སྔོན། །རང་གི་དོན་དུ་འདི་འདྲའི་སེམས། །རྨི་ལམ་དུ་འང་མ་རྨིས་ན། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་ག་ལ་སྐྱེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་བསམ་བརྟན་པས་མི་གཙང་བའི་དོང་དཔེར་བྱས་ནས་བཤད་དོ། །
ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚོགས་ལམ་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་མཐོང་ལམ་མ་སྐྱེས་གོང་གི་མཁྱེན་པ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་སྔོན་ཐོབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་

328

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པའི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་ཀྱི་འཇིག་རྟེན་པའི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་སྔོན་སོང་གི་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། འཇིག་རྟེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འདས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་བ་དང། རློམས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང་ཊཱིཀ་པ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐར་པ་ཆ་མཐུན་རྫོགས་རྗེས་སུ་བྱུང་ཞིང་བདེན་
པ་མངོན་རྟོགས་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང་པོ་གང་ཞིག །གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། གཉིས་པ་གང་ཞིག །དེའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འཕེལ་བ་དེ། དེའི་རྩེ་མོའི་མཚན་ཉིད། གསུམ་པ་གང་ཞིག །འཛིན་པ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་དང་པོར་ཐོབ་པ་དེ། དེའི་བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞི་པ་གང་ཞིག །དེའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་འཕེལ་བ་དེ། དེའི་ཆོས་མཆོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་གཉིས་ལ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པའི་བསམ་བྱུང་གི་བྱམས་སྙིང་རྗེ་དང་གོང་མའི་སྦྱིན་སོགས་ལ་ཐོས་བྱུང་གིས་སྨོན་པའི་སྦྱིན་སོགས་དྲུག་ཆོས་ཅན། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་དུ་གྱུར་པའི་དེ་དག་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་ལམ་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཞེ་ན། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང། དབང་པོའི་སྒོ་སྡོམ་པ་དང། ཟས་ཀྱི་ཚོད་རིག་པ་དང། ནམ་གྱི་ཆ་སྟོད་སྨད་ལ་མི་ཉལ་བར་རྣལ་འབྱོར་ལ་བརྩོན་པ་དང། ཡང་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དགེ་བ་གཞན་དག་དང། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་དང་སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་དག་

329

སྦྱོར་ལམ།

ཀྱང་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཚོགས་ཀྱི་ལམ་གང་ཡིན་པ་སྦྱོར་བའི་ལམ་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྦྱོར་ལམ་ན་ཚོགས་ལམ་ལས་བརྒྱ་འགྱུར་གྱི་ཐོས་བསམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྒོ་མང་པོ་ཡང་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་རྩ་བར། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་པར་རོལ་ཞིང་གོས་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལྷག་དང་བཅས་པ་དང། ཞེས་དང། མདོ་ལས་ཀྱང། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་ཞེ་ན། ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་གིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཉམས་སུ་མྱོང་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་རབ་གསུམ་འགལ་བའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་(1)བཞི་གང་རུང་ཡིན་ན་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དྲོད་སོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་བཞིའི་སེམས་བསྐྱེད་བཞི་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་ཆ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་མ་མཆིས་པ་ཉིད་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་གིས་འཛིན་ལགས། སྤྱན་རས་གཟིགས་དབང་ཕྱུག །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པས་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་དང། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་སོགས་བཞི་དོན་དམ་པར་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་མི་གསལ་བར་སྣང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་སྒྲ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཞི་པོ།

330

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། །དེ་ནི་དེ་ལ་རྟོག་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཤེས་གང་ཞེས་པས་འཛིན་བྱེད་བསྟན་ཏེ། གང་ལ་ཞེས་པས་ཡུལ་བསྟན་ཅིང་ལྷག་མས་སྒྲ་སྤྱི་དོན་སྤྱི་འདྲེས་རུང་དུ་སྣང་ན་རྟོག་པར་འགྱུར་ཚུལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། དེ་བཞི་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་ལ་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟོག་མེད་ཀྱི་བློ་གང་ཞིག །དེ་ལ་རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིད་ལོག་པ་འམ་སད་པ་ན། །གསལ་བར་སྣང་བ་ཅན་བློ་གང། །དེ་ནི་རྟོག་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལ་སྟོང་ཉིད་དུ་སྣང་བའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུར་མཐོང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞི་འཚོས། ཚུ་རོལ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི། །སེམས་ནི་དེ་ལ་ནོར་བའི་ཕྱིར། །ཡང་དག་དངོས་པོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང། །མངོན་སུམ་དག་གིས་གྲུབ་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་བར་ཐལ། རྒྱན་སྣང་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཅུང་ཟད་གསལ་བས། ཞེས་དང། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འབྲིང་ཙམ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ནི་རྩེ་མོའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཞེས་དང། ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་ཤེས་པའི་སྣང་བ་སྐྱེས་པ་དེའི་ཚེ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས། ཞེས་དང། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་དེའི་ཚེ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་སྟོང་ཉིད་ལ་ཐོས་བསམ་དུས་ཀྱི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་རྒྱང་ཆད་རགས་པར་སྣང་བ་ལས་གཉིས་སྣང་ཆུང་དུ་སོང་བའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ལ་གསལ་སྣང་ཆུང་ངུ་སོགས་སྐྱེ་བས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐོས་པ་དང་བསམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་དམིགས་པའི་ཚེ་ཡུལ་གྱི་སྤྱི་ལེགས་པར་ཤར་ཡང། ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གཉིས་གཉིས་སྣང་ཤིན་ཏུ་རགས་པ་དང་བཅས་ནས་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་ལ། སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ཀྱི་

331

སྦྱོར་ལམ།
(1)ཚེ་ནི། གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ལོག་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་བློ་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་གྱི། དེ་ན་རྟོག་པ་ཅི་ཡང་མེད་ཟེར། མཉམ་བཞག་དེ་ཆོས་ཅན། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གང་ཞིག་ཡུལ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། (2)མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་དང་བྲལ་བར་ཐལ་བ་དང་རྟོག་བཅས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་བཏུས་ལས། ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་མ་ཞུགས་པ་དང། ལེགས་པར་ཞུགས་པ་དང། སྒྲིབ་པ་དང་བཅས་པ་དང། སྒྲིབ་པ་མེད་པ་དང། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་བཅས་པ་དང། རྣམ་པར་རྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ་འདི་ནི་བྱེ་བྲག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཁྱད་པར་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ལ་ལེགས་པར་ཞུགས་པ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སོ་སྐྱེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ལ་མ་འཁྲུལ་པའི་མངོན་སུམ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། དེ་ལ་གང་ཅིག་ཤོས་རྣམས་ཀྱི་མངོན་སུམ་དེ་ནི། དོན་དམ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་འཁྲུལ་བར་མི་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཐོང་སྤང་སྒོམ་སྤང་གང་རུང་གི་བདེན་འཛིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་བླུན་པོ་ཚིག་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པས་ཁས་ལེན་པ་བཞད་གད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མདོར་ན་གང་དག་ཚུར་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་ཅིང། ཞེས་དང། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། བླུན་པོ་ཚིག་ཙམ་ཞིག་ལ། ནས། མཐོང་སྤང་དང་སྒོམ་སྤང་གི་བདག་ལྟ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཁ་མ་བྲི་བར་བདག་མེད་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དམིགས་པའི་ཚེ་ནི། གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྣང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཐོང་སྤང་ས་བོན།

332

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.འབྲེ། དེ་སྟོང་ཉིད་ལ་དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཟེར། དེ་ལ་བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ན་རེ།
སྟོང་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྣང་མེད་པར་ཐལ། དྲན་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲ་རྟོག་ཡིན་པས་གསལ་བར་སྣང་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བར་སྐྱེ་བ་དེའི་ཚེ་བཟོད་པའི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཡེང་ཤས་ཆེ་བ་སྦྱོར་ལམ་དུ་སྒོམ་བྱུང་གི་སྟོབས་ཀྱིས་དེ་ཤས་ཆུང་བ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚོགས་ལམ་དུ་རྣམ་གཡེང་ཤས་ཆེ་བ་སྦྱོར་ལམ་དུ་སྒོམ་བྱུང་གིས་འདྲིས་པར་བྱས་ཏེ། ཤས་ཆུང་བ་ལ་བཞེད་ན་རུང་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་གཡེང་དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་གཉིས་སྣང་ཡོད་ལ། དེ་(1)ཆུང་ངུའི་གཉིས་སྣང་ཆུང་བ་སྒོམ་བྱུང་གིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉིས་སྣང་ཡོད་ཀྱང་སྔ་མ་གཉིས་ལྟ་བུའི་གཉིས་སྣང་རགས་པ་ལོག་ནས། ཡུལ་དེ་ལ་ཟུག་པ་ལྟར་སྣང་ཞིང། ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དུ་འགྱུར་ལ་ཁད་པ་ལྟར་སྣང་བས། (2)སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་བ་ལ། ཆོས་ཉིད་གསལ་བར་སྣང་ཞེས་བྱའི། རྟོག་བྲལ་གྱི་གསལ་སྣང་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་གསལ་སྣང་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྨིག་རྒྱུ་ཆུར་འཛིན་ལྟ་བུའི་འཁྲུལ་(3)ཅན་དང། བུམ་པའི་ཚོགས་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་བརྡ་རྟོག་དང། རྟགས་འཛིན་རྟོག་པ་དང། རྗེས་དཔག་དང། འདས་པའི་དོན་དྲན་པའི་བཅད་ཤེས་དང། མ་འོངས་པའི་(4)དོན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཆུང་འབྲིང་གི་གཉིས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚུལ་དེ་ལྟ་བུར་སྟོང་པ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྣང།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་མངོན་པར་འདོད།

333

སྦྱོར་ལམ།
འདོད་པའི་རྟོག་པ་དྲུག་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མ་མདོ་ལས། འཁྲུལ་དང་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང། །རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་ལས་བྱུང། །དྲན་དང་མངོན་འདོད་ཅེས་བྱ་བ། །མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་རབ་རིབ་(1)བཅས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དར་ཊཱིཀ་ལས། རྟོག་པ་མངོན་སུམ་ལྟར་སྣང་དྲུག་ཏུ་དབྱེ་བ་དང། ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་ཅན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཆོས་ཉིད་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྣང་ཡོད་པར་འདོད་ན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་ཐལ་བ་གང་གིས་བཟློག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་གནས་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྣང་ཆུང་འབྲིང་ཆེན་པོ་དང་རྫོགས་པ་བཞི་ཐོབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཡེ་ཤེས་རང་ཉིད་གསལ་བའི་ངོ་བོར་སྐྱེས་པ་ལ་ཡང་བྱེད་མི་རུང། ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ལ་གསལ་སྣང་དུ་འདོད་པ་བཀག་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཡེ་ཤེས་བཞི་ཀ་གསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་ཀ་གསལ་ཞིང་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་བཞི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསལ་སྣང་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་འབྱེད་པ་སྐད་བྱེད་པ་ནི་ཟེར་རྒྱུས་ཕོངས་པར་གསལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཟེར་བ་འདི་ལྷག་མཐོང་རིམ་པ་བཞིས་བསྒོམ་པ་ལ་འཁྲུལ་ལོ། །འོ་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་མཉམ་བཞག་གི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། ཐོས་བྱུང་དང་བསམ་བྱུང་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫས་སྤྱི་སོགས་ཆོད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒོམ་བྱུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷག་མཐོང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཐད་ཀྱི་སྡུད་པ་ལས། དགེ་བའི་བཤེས་དང་ལྡན་ཅིང་ལྷག་མཐོང་ལྡན་གྱུར་པ། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་ཡུམ་ཐོས་སྐྲག་པར་ཡོངས་མི་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅན།

334

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང། སྒོམ་པ་ལས་བྱུང་བ་དང། ཞེས་དང། མཛོད་ལས་ཀྱང། སྒོམ་བྱུང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། ཤེས་རབ་གསུམ་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གཅིག་དུ་བྲལ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ཏུ་འདོད་དོ། །ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དམིགས་པ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་ནས་བསྟན་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་སྒོམ་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དམིགས་པ་དང་ནི། ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི། ཆུང་དང་འབྲིང་དང་ཆེན་པོ་(1)ཡི། །ཞེས་པས་མིང་ཙམ་བཤད་པའི་དབྱེ་བ་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །ནས། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་པའི་བར་གྱིས་གཙོ་བོར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བཅུ་གཉིས་པོ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བདེན་བཞི་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་དག་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་པའི་བཟོད་འབྲིང་གི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་ཏུ་རྒྱུའི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། བཟོད་པ་འབྲིང་གི་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་རྒྱུའི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། སྐྱེ་བ་དང་ངེས་འབྱུང་མེད་པ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་ལུས་སོགས་དག་པ་ལྔའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང། སྒོ་གསུམ་དང། མཚན་བཟང་པོ་དང། ཞིང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམས།

335

སྦྱོར་ལམ།

ལ་སོགས་པ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་བར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་འབྲིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། གཟུགས་དོན་དམ་པར་སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོར་བསྟན་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བཤད་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩ་བར། དེ་མེད་པ་ཉིད་ངོ་བོ་ཉིད། །ཅེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་མེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་བདེན་པར་ཞེན་པའི་སྐྱེ་བོ་དམིགས་པ་ཅན་གྱི་ངོར་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྣང་ཚུལ་དང་གནས་ཚུལ་མི་མཐུན་པར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྣང་གནས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་བདེན་པ་གཉིས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། བཟོད་པ་ཆུང་ངུའི་གནས་སྐབས་ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་དམིགས་ཏེ། དོན་དམ་པར་ངོ་བོ་ཉིད་མེད་པ་འདི་ཉིད་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་(1)ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང། བདེན་བཞི་སོགས་བདེན་མེད་དང། དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཆོས་མཆོག་ཆུང་ངུའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཏིང་འཛིན་དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་འཛིན། ཞེས་པས་དམིགས་པ་དང། དེ་ཡི་བྱེད་པ་ཉིད། ཅེས་པས་རྣམ་པ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། ཆུང་ངུའི་དམིགས་པ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐྱེ་བ་མེད་པ་དང་དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ངོ་བོ་ཡོད་པ།

336

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་གསལ། གཞན་ལ་དམིགས་འབྱེད་ཚུལ་འདི་ལྟར་གྱིས། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་པ་ལས། རྣམ་པ་ནི། རང་གི་སྨོན་ལམ་དང། བསོད་ནམས་དང། ནས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་འདྲའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པ་ལས་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འབྱུང་བར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་པ་ལས། ཁ་ཅིག་ཏུ་ནི་འབྲས་བུའི་སྒོ་ནས། ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། དཔའ་བར་འགྲོ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་འདི་ནི་སེམས་ཅན་ལ་ཕན་པའི་འབྲས་བུ་དང་ལྡན་ནོ། །ཞེས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། མདོར་བསྟན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་སུ་ལྟ་བའི་(1)གཉེན་པོ་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའི་རྣམ་པ་ལ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོར་བསྟན་གྱི། རྣམ་པ་དང། ཞེས་པའི་རྣམ་པ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཡེ་ཤེས་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་སྒྱུ་མའི་རྣམ་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་པའི་ཁྱད་པར་ནི་མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་རྣམ་པར་ཞུགས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག །
རང་ལུགས་ལ། སྦྱོར་ལམ་གྱི་རྟེན་དང། བརྟེན་པ་སྦྱོར་ལམ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང། སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། གླིང་གསུམ་གྱི་སྐྱེས་པ་བུད་མེད་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་དག་གི་ལུས་རྟེན་ལ་གསར་དུ་སྐྱེ་རུང་སྟེ། དེ་སྐྱེ་བའི་འགལ་རྐྱེན་དང་བྲལ་ཞིང་མཐུན་རྐྱེན་ཚང་བའི་དེ་ལྔ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ངན་སོང་གསུམ་དང། སྒྲ་མི་སྙན་དང། ཟ་མ་མ་ནིང་དང། མཚམས་མེད་བསགས་ལ་མ་སྦྱངས་པའི་ལུས་རྟེན་ལ་གསར་སྐྱེ་མེད་དེ། ངན་སོང་གསུམ་རྣམ་སྨིན་གྱི་སྒྲིབ་པ་དང། སྒྲ་མི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཉེན་པོ་ཉིད་ཀྱིས། མངོན་པར།

337

སྦྱོར་ལམ།

སྙན་འགྲོ་བའི་སྒྲིབ་པ་དང། ཟ་མ་མ་ནིང་ཉོན་མོངས་ཤས་ཆེ། ཕྱི་མ་ལས་སྒྲིབ་ཤས་ཆེན་པོ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སྦྱོར་ལམ་གྱི་སེམས་རྟེན་ལ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་དང་འདོད་སེམས་ཡང་ཡོད་དེ། བསྒོམ་བྱུང་གི་སྦྱོར་ལམ་རྣམས་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན། ཐོས་བསམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྣམས་འདོད་སེམས་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང། དང་པོའི་དངོས་གཞི་རྟོག་བཅས་ཙམ་པོ་དང་རྟོག་མེད་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་དང། ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་དངོས་གཞི་གསུམ་སྟེ་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། བསྒོམས་བྱུང་མི་ལྕོགས་མེད་པ་དང། །ཁྱད་པར་བསམ་གཏན་ས་པ་འོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་མཉམ་པར་མ་བཞག་པའི་སས་བསྡུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཚན་ཉིད་དང། དབྱེ་བ་དང། འཕོས་ཚད་དང། ཁྱད་པར་དང། སྒྲ་དོན་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་དང། ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་རྩེ་བཟོད་པ་ཆོས་མཆོག་བཞི་དང། རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་རེ་རེ་ལ་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་གསུམ་སྟེ་བཅུ་གཉིས་ཡོད། གསུམ་པ་འཕོས་ཚད་ཡོད་དེ། སྤྱིར་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ན་བསམ་གཏན་བཞི་ཡང་ཡོད་པས་ཇི་སྙེད་པའི་ཞི་ལྷག་གི་བསྒོམས་བྱུང་ཡོད། སྟོང་ཉིད་ལའང་བསྒོམས་བྱུང་ཡོད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ལ་དམིགས་པའི་ཞི་ལྷག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཞི་གནས་རབ་ཏུ་ལྡན་པའི་ལྷག་མཐོང་གིས། །ཉོན་མོངས་རྣམ་པར་འཇོམས་པ་ཤེས་བྱ་སྟེ། །ཐོག་མར་ཞི་གནས་བཙལ་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོ་པས་ཞི་གནས་ལ་བརྟེན་ནས་ཇི་ལྟ་བ་ལ་མཚན་ཉིད་སོ་སོར་རིག་པ་ཡིད་བྱེད་ཀྱིས་རེས་ཐོས་པ་དང། རེས་བསམ་བྱུང་གིས་དཔྱད་པའི་དཔྱད་སྟོབས་ཀྱིས་ཤིན་སྦྱངས་ཐོབ་

338

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་དང་མཉམ་དུ་སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་དང། སྟོང་ཉིད་ལ་མོས་པ་ཡིད་བྱེད་དང། དེའི་ཞི་ལྷག་ཟུང་འབྲེལ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་(1)དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མི་སྡུག་པ་སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་སྒོམ་བྱུང་ཡོད་ཀྱང་(2)སྟོང་ཉིད་དམིགས་པའི་སྒོམ་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ནི་མེད་དེ། དེ་ཐོག་མར་ནམ་སྐྱེས་པ་ན་སྦྱོར་ལམ་དུ་འཕོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཕོས་ཚད་དེ་འཐད་དེ། སྟོང་ཉིད་ལ་ལྷག་མཐོང་གིས་རི་བཞིན་དུ་བརྟན་ཅིང་ཆོས་ཉིད་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྣང་བཞིའི་དང་པོ་ཐོབ་དུས་དྲོད་དུ་འཇོག །དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་སྣང་བ་མཆེད་པའི་དུས་རྩེ་མོ་དང། དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གིས་(3)གཟུང་སྣང་འགག་ནས་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྣང་རབ་ཐོབ་ཅིང་འཛིན་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དུས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་དང། དེ་བས་ཀྱང་ལྷག་མཐོང་གིས་ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་སྣང་རྫོགས་པར་ཐོབ་ཅིང་འཛིན་པའི་སྣང་བ་ཟད་པ་ལྟར་རམ་ཆུ་ལ་ཆུ་བཞག་ལྟར་སྣང་དུས་ཆོས་མཆོག་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། དེ་ནས་དེ་འདྲར་གྱུར་པ་ཡི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མཉམ་བཞག་པས། །ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པར། །དོན་ཀུན་རབ་ཏུ་མི་མཐོང་ངོ་། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། སེམས་མཉམ་པར་བཞག་པས་ཡིད་ཀྱི་བརྗོད་པ་མ་གཏོགས་པ་དོན་ཐམས་ཅད་མི་མཐོང་གི །ཞེས་དང། (4)དྲོ་བར་གྱུར་པའི་སྐབས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང། མདོ་ལས། སྣང་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་ཆོས་ལ་ངེས་པར་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་སྣང་བ་འདི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཐོབ་པ་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྟོང་པ་ཉིད་ལ་དམིགས།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཟུགས།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདིའི་དྲོ་བར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས།

339

སྦྱོར་ལམ།
ལས། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་བའི་ཕྱིར། །བརྩོན་འགྲུས་བརྟན་པོ་ཀུན་ཏུ་རྩོམ། །ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྣང་བ་མཆེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(1)ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཆོས་ཀྱི་སྣང་བ་འཕེལ་ནས་ནི། །སེམས་ཙམ་ལ་ནི་གནས་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་(2)ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། དེ་ཚེ་བར་ཆད་མེད་པ་ཡི། །ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་མྱུར་དུ་རེག །ཅེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ནི་དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་སྦྱོར་ལམ་བཞི་ཡང་རྟོག་པ་བཅད་ཤེས་ཡིན་ཏེ། དེ་བཞི་སྟོང་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་ཟིན་རྟོགས་པའི་རིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བྱ་བ་གྲུབ་ཅན་ལས་ལ་ནི། །གང་ཞིག་རང་གི་ལས་མི་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་མཚན་ཉིད་ཀྱང་རྟོགས་སླ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ལ་དོན་སྤྱིའི་གསལ་བར་སྣང་བའི་ཏིང་ངེ་(3)འཛིན་གྱི་དུས་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་(4)རྟོགས་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་བཞིན་དུ་སྣང་བ་མཆེད་པའི་དུས་དང། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་དུས་དང། དེ་མ་ཐག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དུས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་རིམ་བཞིན་འཇོག་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་རེ་རེ་ལ་ཐོས་བསམ་སྒོམ་གསུམ་དང་མངོན་ཤེས་སོགས་རྟོག་བཅས་དང་རྟོག་མེད་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཀྱང་བདེ་བླག་ཏུ་འགྲུབ་སླ་བའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་སྒྲ་དོན་ཡང་ཡོད་དེ། བུད་ཤིང་དང་ཕྲད་པའི་མེ་བཞིན་ཁྱད་པར་འགྲོ་བར་བྱེད་པས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏེ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏེ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཛིན་དུས།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟོགས་ཐེག་ཆེན།

340

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྦྱོར་བ་དང། མཐོང་ལམ་ཤིན་ཏུ་ཉེ་བར་བསྐྱེད་པས་སྦྱོར་ལམ་དང། ངེས་འབྱེད་ནི་མཐོང་ལམ་དང་དེའི་ཆའམ་ཕྱོགས་གཅིག་ཐོབ་པ་དང་མཐུན་པས་སམ་ཕན་འདོགས་པས་ན་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་ཞེས་མཛོད་འགྲེལ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་(1)རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཀྱི་དུས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཉམས་སྨད་པར་ཐལ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་དང་རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དུས་ཤེས་སྒྲིབ་མཐོང་སྤང་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག །མངོན་གྱུར་པ་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མངོན་གྱུར་གཉིས་བཟོད་པའི་དུས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། དེ་ཚེ་དེ་ཡི་བཟུང་བ་ཡི། །རྣམ་པར་གཡེང་བ་དེ་སྤོང་འགྱུར། །ཞེས་དང། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། དེའི་ཚེ་ན་འདི་ཡི་གཟུང་བའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤངས་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་འབའ་ཞིག་ལུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང་དེ་ཁོ་ན་གསུངས་སོ། །ཀུན་བཏུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་གནས་ནས། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པས་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་ཉམས་སྨད་པར་ཐལ། རྣམ་རྟོག་བཞི་སྤང་བྱར་ལྡན་ཚུལ་(2)འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་མངོན་(3)གྱུར་པ་ཡང་སྤངས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མངོན་གྱུར་དུ་ལན་དུ་མར་མི་སྐྱེ་ཡང་མངོན་གྱུར་པ་སྐྱེ་སྲིད་པས་མ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་མཐོང་སྤང་རྫས་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་གཉིས་ཆོས་མཆོག་གི་ཚེ་སྤོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། འདི་ལྟར་དེ་ཡི་མཇུག་ཐོགས་སུ། །འཛིན་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བ་སྤོང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཟུང་བའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྩོད་པ་སྤོང་བ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཤད་པའི་ཕྱིར།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྱུར་པ་སྤངས།

341

སྦྱོར་ལམ།

ཐག་ཏུ་འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤོང་བ་དང། འཛིན་པའི་གཡེང་བ་སྤངས་པའི་དེ་མ་ཐག་ཏུ་ས་དང་པོར་འཇུག་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཀུན་བཏུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ཡི་འོག་ཏུ་ (1)འཛིན་མེད་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྒྱན་སྣང་ལས། གང་གི་ཚེ་དོན་ལ་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པར་གཡེང་བར་སྣང་བ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་རྫོགས་པར་གྱུར་པ་(2)དེའི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་མཆོག་གི་གནས་སྐབས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁོ་ན་རེ། དྲོད་ཆུང་ངུའི། དམིགས་པ་མི་རྟག་ལ་སོགས་པ། །བདེན་པའི་རྟེན་ཅན། ཞེས་པ་སྦྱོར་ལམ་ལྷག་མ་རྣམས་ཀྱི་དམིགས་རྣམ་སྟོན་པ་ཆོས་བརྗོད་ཁོ་ནས་བརྗོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དམིགས་པ་ཆོས་ཅན་དང་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱིས་བརྗོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྩོད་ཚུལ་ནི། འགྲེལ་པ་ལས། དམིགས་པ། ནས། ཆོས་(3)བརྗོད་ཐམས་ཅད་དུ་བརྗོད་པ་ནི། ཞེས་སོ། །ལན་ལ་སྣ་ཚོགས་སྨྲས་ཏེ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། གཞི་གཅིག་ལ་ཁྱད་གཞི་དེ་ཁྱད་ཆོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྒྲ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་དེ་མི་རྟག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ཅན་དུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་སྒྲའི་ཁྱད་ཆོས་སུ་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱས་པ་བྱས་ཞེས་པའི་སྒྲ་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་པའི་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་བརྗོད་གཉིས་ཀའི་སྒྲ་ཡིན་ཟེར་ན། བྱས་པ་བརྗོད་ན་བྱས་བརྗོད་དང་བྱས་བརྗོད་ཡིན་ན་བྱས་པ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ།
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཛིན་པ་མེད་པར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི་ཚེ་འཇིག་རྟེན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བརྗོད་པས།

342

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱས་བརྗོད་ཡིན་ན་ངོ་བོ་བརྗོད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེལ་འཇུག་གི་སྒྲ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག །གཞི་གཅིག་ལ་ལྟོས་ནས་ཆོས་བརྗོད་དང་ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་གཉིས་འགལ་ཟེར་ན། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ནས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱས་པ་ཁྱད་གཞི་དང་བྱས་པ་ཁྱད་ཆོས་གཉིས་ཀར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱས་པ་བྱས་པ་ཡིན་པར་བརྗོད་པའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཆོས་བརྗོད་ཀྱི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་ལ་ལྟོས་ཏེ་ཁྱད་པར་གཞན་མི་སྤོང་བའི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་གཅིག་པུ་བརྗོད་ཚེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། པཎ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆོས་དེ་གཞན་དང་འབྲེལ་རུང་དུ་བརྗོད་མ་བརྗོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་མི་སྤོང་གི་དོན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་འགྲེལ་ལས་ཀྱང། ལ་ལར་སོར་མོའི་ལྡན་པ་ཞེས། །ཐ་དད་ཆོས་བཞིན་བརྗོད་པར་བྱེད། །དོན་གཅིག་བརྗོད་ཀྱང་ཐམས་ཅད་ནི། །འཕེན་ཕྱིར་སོར་མོ་ལྡན་གྱུར་ཞེས། །ཆོས་ཅན་བརྗོད་པ་གྲགས་ཡིན་ཏེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཁྱད་པར་སྤོང་མི་སྤོང་བློ་ངོར་མ་གཏོགས་དོན་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཉིས་ཀས་གཅིག་གཅིག་བརྗོད་མོད་ཀྱི། །བརྗོད་བྱའི་ཤན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས། །རྣམ་དབྱེ་ཐ་དད་འབྱེད་པ་ཡིས། །ཐ་དད་དོན་བཞིན་སྒྲུབ་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱད་པར་གཞན་སྤོང་གི་སྒྲ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲ་བྱས་པ་ཞེས་པས། ཀ་བུམ་སོགས་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་བྱས་པ་ཡིན་པ་བཅད་དེ་སྒྲའི་བྱས་པ་སྟོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཁྱད་པར་གཞན་ནི་སྤོང་བ་དང། །མི་སྤོང་བ་དག་དེ་གཉིས་ཀྱི། །བརྡ་ཡི་བྱེ་བྲག་རྟོགས་པ་པོའི། །འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་གཞི། །ཀུན་ལ་རྫས་དང་དངོས་བརྗོད་

343

གཟུང་འཛིན་རྟོགཔའི། །སྒྲ་ཡི་ཁྱད་པར་འདི་ཉིད་དེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དོན་གྱི་ངོས་ནས་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་དེ་དག་བརྗོད་བྱ་ལ། །ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག །

སྨྲས་པ།

ཐུབ་བསྟན་ཆུ་བོའི་འབྱུང་གནས་ཕར་ཕྱིན་གྱིས། །
མ་དྲོས་མཚོ་ཆེན་འཆང་པའི་གངས་རི་ལ། །
འཕགས་སེང་བདེ་འབྱུང་རྣམ་འཕྲུལ་རྨད་བྱུང་གིས། །
མཁས་དབང་བྱེ་བས་དུས་ཀུན་རོལ་བ་རྨད། །
ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཟུང་འཛིན་རྟོགགཉིས་པ་རྟོག་པའི་ཁྱད་ཆོས་ནི། རྩ་བར། གཞི་དང་དེ་ཡི་གཉེན་པོ་ཡིས། །ནས། ཕུང་སོགས་(1)རྟེན་ལས་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་བར་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་ལ། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་ཐོབ་པར་(2)འགྱུར་བ་རིག་པར་བགྱིའོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་སྤང་བྱ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་རྟོག་དགུ་ཚན་བཞིར་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང༌། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་རེ་རེ་ལ་ཆོས་ཅན། དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བརྟེན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྱུར་བ་ཡིན་པར་རིག

344

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དགུ་དགུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ། རྟོག་པ་སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་ལ་དཔྱད་པ། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྟོག་པ་ལ་དཔྱད་པ། གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་དཔྱད་པ། འཛིན་རྟོག་ལ་དཔྱད་པ། མུ་བརྩི་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ལ་སྒྲས་བརྗོད་ཀྱིས་རྩིང་རྟོག་དང༌། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང༌། གཉིས་སྣང་གི་འཁྲུལ་རྟོག་གསུམ་ལས་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཕྱིས་བྱུང་ཊཱིཀ་བྱེད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྔ་མ་གཉིས་མིན་ཕྱི་མ་ཡིན་ཟེར། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་རྣམས་ཞེན་རིག་གི་རྟོག་པར་འདོད། སྔ་མ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟོག་པའི་བརྡ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ལ་དབང་ཤེས་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་རྟོག་པ་དགག་རྟོག་ཁོ་ན་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། སྒྲུབ་རྟོག་ཁོ་ན་ཟེར། དང་པོ་ལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དགག་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིའི་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་དང་འཛིན་སྟངས་གང་ལའང་དགག་པའི་ཆོས་མེད་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐབས་འདིར་སྒྲུབ་རྟོག་ཆེས་མང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་ཀུན་འདི་དང་སྐབས་འོག་མ་གཉིས་སུ་བསྟན་དགོས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་མ་ལ་སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་བདེན་པར་འཛིན་པའི་དེ་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། འདིར་བསྟན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་གཙོ་བོ་དག་བསྡུས་ནས་འདི་དང་ལྔ་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྤང་བྱ་དེ་དང་དེའི་གཉེན་པོ་མི་ཤེས་པར་ཐལ། སྐབས་གང་དུའང་མ་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་འཆར་བ་དགག་བྱ་གཞན་བཀག་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ། སྒྲུབ་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམིགས་ཡུལ་མེད་དགག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགག་པ་

345

གཟུང་འཛིན་རྟོགརྣམས་དགག་བྱ་བཀག་པའི་རྣམ་པ་མ་ཤར་བར་(1)དངོས་འཛིན་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱོད་འཇུག་ལས། བཏགས་པའི་དངོས་ལ་མ་རེག་པར། །དེ་ཡི་དངོས་མེད་འཛིན་མ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་འཛིན་བདེན་སྟོང་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་དགག་རྟོག་ཏུ་བྱེད་དགོས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་གཞི་མཐུན་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འདྲའི་གཞི་མཐུན་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོག་པ་གཅིག་གིས་འཛིན་སྟངས་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་འཛིན་པའི་ཕྱིར། འདོན་མི་ནུས་ཏེ། མུ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་མུ་བཞི་སྟེ། ཞེས་དང༌། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བདེན་སྟོང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ལོངས་སྤྱོད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས། དེ་ལ་གཟུང་བར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་དང༌། འཛིན་པར་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་མཚོན་ཙམ་ཡིན་གྱི་གཟུང་རྟོག་གི་འཛིན་སྟངས་ལ་དེས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པ་ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཕྱོགས་ཙམ་མཚོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས་སུ་འཛིན།

346

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དེ་དང་འདྲ་བར་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་འཇུག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཇུག་པ་དང་ནི་ལྡོག་པ་ལ། །གཟུང་བའི་རྣམ་རྟོག་སོ་སོར་དེ། །དགུ་ཡི་བདག་ཉིད་ཇི་བཞིན་ཡུལ། །མིན་པའི་བདག་ཉིད་དག་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལྡོག་པ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་འཛིན་སྟངས་དེ་དང་འདྲ་བར་ཟད་པ་མིན་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འབྲས་ལ་ལྡོག་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡང་འདིར་བསྟན་པའི་སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་གཟུང་བར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་བདེན་འཛིན་གྱི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་དང་ཕུང་པོ་བདེན་མེད་བདེན་གྲུབ་ཏུ་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕུང་པོ་བདེན་པར་འཛིན་པ་དང༌། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་པའི་བཀག་པ་བདེན་པར་འཛིན་པ་གཉིས་ཀ་སྤང་བྱ་རྣམ་རྟོག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་རིམ་བཞིན་སྒྲུབ་རྟོག་དང་དགག་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་མཚོན་ནས་དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གཉིས་ཀ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེས་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་བདེན་པར་བཟུང་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཕུང་པོ་འཛིན་པའི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུང་བ་བཟུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ།

347

གཟུང་འཛིན་རྟོགདེ་གཉིས་དངོས་མིང་ཐ་དད་ཀྱི་སོ་སོར་གོ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཕྱིར་ཁྱད་པར་གང་གི་ཆོས། །གང་གི་གོ་བར་གྱུར་པ་དེ། །དེ་ལས་གཞན་གྱིས་ནུས་མ་ཡིན། །དེས་ན་ཐ་དད་རྣམ་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕུང་པོ་ཚད་མས་ངེས་ནས་གཟུང་བ་ཚད་མས་ངེས་དགོས་ཀྱི་གང་ཟག་མེད་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཚད་མས་ངེས་ན་གཟུང་བ་ཚད་མས་ངེས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཟུང་ན། གཟུང་བ་ལ་དམིགས་པ་དང་བཟུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་དེའི་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕུང་པོ་ངེས་ནས་དེས་དེ་མཚོན་པ་(1)སྐབས་བབ་པའི་གང་ཟག་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། བཟུང་ཚུལ་ལམ་ཞེན་ཚུལ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་འཇོག་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། འོ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ་ལ་ཕུང་པོ་ལྔ་ཁམས་བཅོ་བརྒྱད་དང་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་མི་པར་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ནའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་གཟུགས་སོགས་ཡུལ་དྲུག་གཟུང་བ་དང༌། མིག་སོགས་ཡུལ་ཅན་དྲུག་འཛིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དང་པོ་ལྟར་ན་ཡུལ་དྲུག་གཟུང་བ་དང་དབང་པོ་དྲུག་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཟུང་འཛིན་ལ་མཁས་པའི་ཚད་ཀྱང་དེའི་སྟེང་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཡང་དག་པར་སྡུད་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ན་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པ་ལ་མཁས་པ་ལགས། ཞེས་པའི་ལན་གྱི་གྲུབ་དོན་གྱི་མདོ་དེ་ལས། དེ་ལ་འཛིན་པ་ནི་མིག་དང་རྣ་བ་དང་སྣ་དང་ལྕེ་དང་ལུས་དང་ཡིད་རྣམས་སོ། །གཟུང་བ་ནི་གཟུགས་དང་སྒྲ་དང་དྲི་དང་རོ་དང་རེག་བྱ་དང་ཆོས་རྣམས་ཏེ་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་ཆོས་འདི་དག་རྣམ་པ་དང་ཚུལ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ཤེས་པ་དང༌། ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྐབས་སུ་བབ།

348

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྟོན་ནུས་པ་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྩ་བར། རྨོངས་དང་ཕུང་སོགས་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ནི་སོ་སོར་རྣམ་པ་དགུ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པ་ལས། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་གཞིའི་རྟེན་ཅན་མ་རིག་པ་དང་གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང༌། ཞེས་(1)སོགས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ཡང་རྣམ་པར་བྱང་བའི་ཆར་གཏོགས་པའི་ཕུང་པོ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དང་ཁམས་དང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་བར་འབྱུང་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕུང་སོགས་ལ་དམིགས་པའི་ཤེས་སྒྲིབ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དགུ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕུང་པོ་ཕྱི་མ་བཞི་དང་ཡུལ་ཅན་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་དང་ཡུལ་ཅན་ཁམས་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཛིན་པ་ལ་དམིགས་པའི་གཟུང་རྟོག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་དམིགས་པ་ཁོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཏེ། ནས། རྟོག་པ་བཞི་པའི་ཡུལ་དུ་གཟུགས་ཅན་བཤད་པ་རྣམས་དོར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུགས་གཉིས་པ་གཟུང་ཚུལ་ལམ་ཞེན་ཚུལ་ཁོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་འཇོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཟུང་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་གཟུང་བར་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་དང༌། འཛིན་པར་བདེན་པར་ཞེན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་བཞག་པ་གཅིག་ཀྱང་ཡོད། འཇིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་མཐུན་པར་ཡུལ་གཟུང་བ་ཁོ་ན་དང༌། འཛིན་པ་ཁོ་ན་དང༌། གཟུང་འཛིན་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གསུམ་ཡོད་པས་གཟུང་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་མུ་གསུམ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཡུལ་ཤེས་པ་དང༌། ཕྱིན་དྲུག་སོགས་ལམ་ཡིན་ཀྱང་འཇུག་བྱའམ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ཡང་དེ་དག་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བློ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སོགས་མི་འཐད།

349

གཟུང་འཛིན་རྟོགཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་ཞེན་པ་དང་ལོངས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཟུང་བར་རྟོག་པ་དང་འཛིན་པར་རྟོག་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དམིགས་ཡུལ་གྱི་མ་བཞག་ན་རྟོག་པ་མུ་གསུམ་པ་གཅིག་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེས་ན་འདིར་ནི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་བཤད་པའི་ཞར་ལ་སྤྱི་སྐད་ལ་གྲགས་ཚོད་ཀྱི་གཟུང་འཛིན་བཤད་ནས་དེ་ལ་མུ་བརྩིས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྡོ་རྗེའི་ཚིག་ཏུ་སྣང་ངོ༌། །
ཡང་ཁ་ཅིག །ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ལ་དེ་ལྟར་འཛིན་པ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཉོན་མོངས་པའི་ཆོས་མི་དགོས། རྣམ་བྱང་ལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཛིན་རྟོག་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་ཟག་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། རྩ་བར། རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། (1)ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དང་པོ་ལ་དམིགས་པའི་འཛིན་པ་ཉོན་སྒྲིབ་ཡིན་པས་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཏུ་མི་འཐད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཕུང་པོའི་ཚོགས་པ་ལ་སྐྱེས་བུར་བཏགས་པ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། རྩ་བར། བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་རྟོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ།

350

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
འཛིན་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་འཛིན་པ་ཡིན་པས་སྤང་བྱ་རྟོག་པར་མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་དང༌། གང་ཟག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་སྟེ། རྩ་བར། རྫས་དང་བཏགས་པའི་རྟེན་ཅན་གྱི། །འཛིན་པའང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འདོད། །ཅེས་པའི་རྟོག་པ་གཉིས་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཞེན་ཡུལ་བཀག་ན་སྐྱེས་བུ་དོན་(1)བྱེད་ནུས་པ་ལ་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་བཀག་ན་སྐུར་འདེབས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གང་ཟག་དོན་བྱེད་མི་ནུས་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་དོན་དམ་དཔྱོད་པའི་རིགས་པས་འགོག་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་དོན་བྱེད་ནུས་པར་འཛིན་པའི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དེ་དང་གང་ཟག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་སོང་བའི་ཚད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མའི་འཛིན་པ་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མས་ཀྱང་ཁེགས་པས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་དམིགས་པས་དགག་མི་དགོས། ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག །གང་ཟག་བདེན་གྲུབ་རྫས་ཡོད་དང༌། དེར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་བཏགས་ཡོད་དང༌། དེ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིར་བསྟན་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལྷན་སྐྱེས་མེད་པར་ཐལ། གང་ཟག་བདེན་སྟོང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་བར་དུ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐོང་སྤང་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱེད་པ།

351

གཟུང་འཛིན་རྟོགཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཞི་དང་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་རྟོག་པ་བཞི་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིར་བསྟན་སྐྱེས་བུ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་ལ་ལྷན་སྐྱེས་མི་སྲིད་པར་(1)འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར་འགལ་ལོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་སོ་སྐྱེ་ལ་ཡོད། འཕགས་པར་མེད། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་འཕགས་པར་ཡོད་སོ་སྐྱེ་ལ་མེད་དེ། རྩ་བར། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་འཕགས་དབྱེ་བས། །སེམས་ཅན་རྫས་དང་བཏགས་ཡོད་པར། །རྣམ་རྟོག་འཛིན་པ་དག་ཏུ་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་གྱི་དམིགས་ཡུལ་སྐྱེས་བུ་རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་འཛིན་གྱི་རྟོག་པའི་ཞེན་ཡུལ་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སོ་སྐྱེ་མེད་པས་རྫས་འཛིན་སོ་སྐྱེའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བཤད། དེ་མེད་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས་བཏགས་འཛིན་འཕགས་པའི་རྟེན་ཅན་ཞེས་བཤད། སོ་སྐྱེ་དང་འཕགས་པ་འོག་མ་གཉིས་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་(2)བདག་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མིན་ནམ། ནས། དེ་དག་གི་དེ་ནི་མོས་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་འདིར་ནི་དེ་ཁོ་ན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བརྗོད་པར་(3)འདོད་པས་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་བཞིན་དུ། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མའི་ཞེན་ཡུལ་མྱོང་སྟོབས་ཀྱིས་ཁེགས་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒོལ་བས་དེ་མི་འཐད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་(4)འཕགས་པར་ངས་ཅེ་སྤྱང་སྐད་ཐོས་ཞེས་གསུངས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་བཏགས་ཡོད་ཀྱི་ཚིག་(5)ཡིན་གྱི་སོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདག་མེད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་རྣམས་སོ་སོ་སྐྱེ་བོས་ཀྱང་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ནམ།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འདོད་པ་ཡིན་པས།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འཕགས་པར་ཡང་ནང་བར་གྱི་ཚེ།
5 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་པས།

352

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
སྐྱེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེའི་ཚིག་ནི་ཐ་སྙད་པ་ཡིན་གྱི་དོན་དམ་པ་མིན་པ་དེས་ན་སྙིང་པོ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འཕགས་པ་ལ་ཡོད་པས། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། གཉིས་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་ལྷན་སྐྱེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་གཉིས་ཀའང་གཉིས་ཀའི་རྟེན་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱའི་རིགས་སུ་བདེན་པར་གཟུང་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡུལ་དང་གཟུང་བ་དང་ལོངས་སྤྱད་བྱ་འདྲ་བས་རིགས་གནས་སྨོས་པས་ལྡོག་འཛིན་སྡུད་ཅིང༌། ཆ་བཞག་གི་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་ཡང་བསྡུའོ། །དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང༌། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གཉིས། དང་པོ་ནི། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་ཀུན་ཉོན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱའི་རིགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱད་བྱའི་རིགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལགྱི་སྒོ་ནས་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་འཛིན་པའི་ཆོས་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། ཤེས་སྒྲིབ་འཛིན་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཤེས་སྒྲིབ་རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་གཉིས། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་རྫས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་སྔར་ལྟར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ། དང་པོའི་མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ་རྫས་འཛིན་ལ་སྐྱེས་བུ་དང༌། དབང་པོ་དང༌། རང་རྐྱ་ཐུབ་པའི་རྫས་ཡོད་དུ་འཛིན་པ་དང༌། བདེན་འཛིན་སོགས་འཇོག་སྟེ། རྫས་གྲུབ་དུ་འཛིན་པ་ཐམས་ཅད་དོ། །དབྱེ་ན་དགུ་ཡོད། རང་གི་དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་ལ་དམིགས་ནས་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་

353

གཟུང་འཛིན་རྟོགབདེན་འཛིན་དེ་ཤེས་སྒྲིབ་བཏགས་འཛིན་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད། དམིགས་ཡུལ་བཏགས་འཛིན་ནི། བདག་མེད་གསུམ་གང་རུང་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་དང༌། དེ་འདྲའི་བློ་དང་དེ་གསུམ་གྱི་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་སྐྱེས་བུའམ་གང་ཟག་དང༌། དེ་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་གང་ཟག་དེ་དག་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་མངོན་སུམ་རྣམས་ཡིན། དེས་ན་འདིའི་གཟུང་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་གཉིས་དམིགས་ཡུལ་ཁོ་ན་དང༌། གཟུང་ཚུལ་ཁོ་ནས་མི་འཇོག་ལ། དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་ཀྱང་གཟུང་རྟོག་དང་འཛིན་རྟོག་ལ་མུ་བཞིར་བཤད་དེ་དམིགས་ཡུལ་གཟུང་བ་ཁོ་ན་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཟུང་རྟོག་ཡིན་ལ་འཛིན་རྟོག་མ་ཡིན་པའི་མུ། ཤེས་པ་སྐད་ཅིག་མ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པ་པོར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། འཛིན་རྟོག་ཡིན་ལ་གཟུང་རྟོག་མིན་པའི་མུ། རྒྱུན་དང་བཅས་པའི་ཤེས་པ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དེ། གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་མུ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་དེ། གཉིས་ཀ་མིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དམིགས་པ་དང་འཛིན་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་སྒོ་ནས་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ཡིན་ལ་འཛིན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞི་སྟེ། མུ་དང་པོ་ནི། གཟུགས་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་དྲུག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡུལ་བཤད་པས་ཡུལ་ཅན་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། དེ་ལ་མུ་དང་པོ་ནི་ཡུལ་དྲུག་ཏུ་སྣང་བའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྣང་བས་གཟུང་བར་མ་བཞག་ཅིང་འཛིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཀྱང་འཛིན་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ལྡན་པའི་རྣམ་པར་རིག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་ཀྱང་ཡུལ་ལས་མ་བཤད་ཀྱང་གོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། གཉིས་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་པའི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུན་དང་ལྡན་པའི་ཤེས་པ་སོ་སྐྱེའི་མངོན་སུམ་ལ་སྣང་བས་གཟུང་བ་དང་ཤེས་

354

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་ཡིན་པས་འཛིན་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། གསུམ་པ་ནི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་གྱི་དེ་ཉིད་དོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས། གསུམ་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་གཞན་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་དང་རྒྱན་སྣང་གཉིས་ལས། བཞི་པ་ནི་རྣམ་པ་དེ་དག་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ། ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ༌། རྩ་བར། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་རགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཕུང་པོ་བདེན་འཛིན་ལ་ལོངས་སྤྱད་བྱར་བདེན་པར་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་ཆོས་ཅན། ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་གི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་ཉོན་གཟུང་རྟོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པར་ཐལ། ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་སྟེ། ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་རྣམ་བྱང་ཕྱོགས་དང༌། རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཀྱང་འདྲའོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འཕགས་པའི་ལུགས་ལ་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། གཟུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་པོ་གང་ཡིན་པ་གཉིས་པའང་དེ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལས་གཟུང་རྟོག་སྤྱིར་བསྟན་པའི་རྟོག་པ་ཡིན་ན་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཁྱོད་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཏུ་བསྟན་པ་ལྟར། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱི་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་རྟོག་པ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པ་གང་ཞིག །དེའི་

355

ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།

དངོས་བསྟན་གྱི་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་ལ་རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་གིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་གསུངས་པ་ནི་རབ་འབྱོར་ཇི་ལྟར་ངས་ཁྱོད། ཅེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པས་དེ་རྗེས་སུ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དགུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། སློབ་དཔོན་གྱིས་ཀྱང་དེ་རྟོག་པ་སྤྱི་ལ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་སྤྱིའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བཀའ་བསྩལ་པ། ཤཱ་རིའི་བུ་བྱང་ཆེན་དེ་ལྟར་སློབ་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་རྣམས་ཀྱི་བར་ལ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་སློབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།
གསུམ་པ་ཡོངས་འཛིན་ནི། རྩ་བར། སེམས་མི་འགོང་པ་ཉིད་ལ་སོགས། །ནས། ཡོངས་འཛིན་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཐེག་པ་ལ་གསར་དུ་ཞུགས་པ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པ། ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་ཆོས་ཅན། གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དང༌། ནང་གི་ཐབས་ཤེས་ཚང་བའི་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བཤེས་དེ། དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་བྱེ་སྨྲ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཡོངས་འཛིན་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཙམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཇོ་བོའི་ཡོངས་འཛིན་གསེར་གླིང་པ་དང༌། ཤན་ཏི་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔ་མ་སེམས་ཙམ་རྣམ་བདེན་པ་དང་ཕྱི་མ་རྣམ་རྫུན་པ་ཡིན་པའི་

356

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སེམས་བསྐྱེད་ཉི་ཤུ་དང༌། སྟོང་ཉིད་བཅོ་བརྒྱད་སོགས་སྟོན་ནུས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཇོ་བོའི་བླ་མ་ཤཱི་ལ་རཀྵི་ཏ་ཕལ་ཆེན་སྡེ་པ་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྱེ་བྲག་སྨྲ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕལ་ཆེན་སྡེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལམ་རིམ་ལས། ཕལ་ཆེན་སྡེ་པའི་གནས་བརྟན་ཆེན་པོ་ཤཱི་ལ་རཀྵི་ཏ་ཞེས་བྱ་བ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཞུགས་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྙེས་པ་ཞིག་ལ་མཁན་པོ་མཛད་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སྦྱོར་ལམ་གྱི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་ལ་བྱེད་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་ཁོ་ནའི་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པར་བྱེད་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་མིང་དོན་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་དུས་ཀྱང་འཛིན་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ས་ལས། དམིགས་པ་མེད་པ་ལྟ་བུར་སྣང་མོད་ཀྱི། དེ་དམིགས་པ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ། དེའི་ཕྱིའི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་པའི་བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་མངོན་རྟོག་དེ། དེའི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གྱི་མཚན་ཉིད། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ། དེའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་ཐབས་ཤེས་ཀྱི་ཆ་རྫོགས་པར་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་དེ། དེའི་ཐེག་ཆེན་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་པའི་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ནོ། །རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་སྦྱོར་ལམ་པ་སྲིད་པའི་མཐར་ལྟུང་བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་

357

ཕྱི་ནང་གི་ཡོངས་འཛིན་གཉིས་བསྟན་པ།

བ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཟིན་པའི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལྟ་བ་དེ་ཞི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང༌། །སྙིང་རྗེས་ཞི་ལ་མི་གནས་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལག་རྗེས་སོ་སོར་བསྟན་པ་དང༌། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཞི་མཐའ་མི་ཁེགས། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ཀྱིས་ཀྱང་སྲིད་མཐའ་མི་ཁེགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཀཱ་མ་ལ་ཤཱི་ལའི་སྒོམ་རིམ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟེན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་འདོད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ལྟུང་བས་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པས་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེ་ལྟ་བས་ན་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་(1)བ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱེད་ཀྱང་དུ་མས་གྲུབ་བོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་རིམ་ལས། ཐབས་ཙམ་འབའ་ཞིག་བསྟེན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་མི་འདའ་བས་ཤིན་ཏུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་མཚམས་ལ་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཟིན་པའི་སྙིང་རྗེས་ཀྱང་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག །སེམས་བསྐྱེད་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཟིན་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་ལྟ་བས་ཀྱང་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་དེ་ལས། ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་ཐར་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བའོ། །

358

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྨྲས་པ།

གང་གིས་ཟིན་ན་ཉོན་མོངས་དག་གིས་ཀྱང༌། །
བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པའི་ཐབས་མཁས་ཤེར་ཕྱིན་འདི། །རྨད་བྱུང་ཐབས་ཤེས་ཡོངས་རྫོགས་(1)བསྟེན་བྱེད་པ། །
བྱིས་པའི་དུས་ནས་ཁམས་གསུམ་བླ་མར་གྱུར། །
ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བརྟེན།

359

རིགས།

རིགས།

གསུམ་པ་གདམས་དོན་ཇི་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་བཤད་པ་ལ། སྒྲུབ་པའི་རྟེན་དང༌། དམིགས་པ་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བ་དང༌། སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་བཞི། དང་པོ་ལ་རིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང༌། རྩོད་སྤོང་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། རྟོགས་པ་ཡི་ནི་ཆོས་དྲུག་དང༌། །ནས་རིགས་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བགྱི་བའི་ཚིག་འདིའི་དོན་གང་ལགས། ཞེས་པ་ནས། མཚན་ཉིད་གཅིག་པ་འདི་ལྟ་སྟེ། མཚན་ཉིད་མེད་པའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་གྱི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་བཅུ་གསུམ་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པས་ཁྱོད་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་སྤངས་རྟོགས་ཀྱི་ཆོས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་(1)བསྟན་གྱི་རིགས་ཆོས་ཅན། བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། བརྟེན་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་དེ། སྦྱོར་ལམ་བཞི་མཐོང་སྒོམ་གཉིས་ཏེ་རྟོགས་པའི་ཆོས་དྲུག་དང༌། གཉེན་པོ་དང་སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ཡོངས་སུ་གཏུག་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྙིང་བརྩེའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ས་དགུ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ས་བཅུ་པའི་གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཡེ་ཤེས་རྩོལ་བ་མི་མངའ་བར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པ་སྟེ་བཅུ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་རིགས་ལ་དཔྱད་པ། སྤང་གཉེན་ལ་དཔྱད་པ། དགོངས་ལྡེམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བསྟན་གནས་རིགས།

360

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དགོངས་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ། དགག་བཞག་སྤངས་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་ལུགས། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས། དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱེ་མདོ་གཉིས་རིགས་འདོད་ཚུལ་མཐུན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱེ་སྨྲའི་རིགས་ཀྱི་ངོ་བོ་སེམས་བྱུང་དང་མ་ཆགས་པའི་དགེ་བར་ཁས་ལེན། མདོ་སྡེ་པས་ཟག་མེད་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་ཞིག་ཏུ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་རྩ་གསུམ་གྱི་ནང་གི་མ་ཆགས་པའི་སེམས་བྱུང་གཅིག་འཕགས་པའི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཆོས་གོས་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང༌། བསོད་སྙོམས་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང༌། གནས་མལ་ངན་ངོན་གྱིས་ཆོག་ཤེས་དང༌། སྤོང་བ་དང་སྒོམ་ལ་དགའ་བའི་མ་ཆགས་པ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་དག་ལས། །གསུམ་གྱི་ཚུལ་བསྟན་ཐ་མའི་ལས། །སྲིད་པ་སྐྱེ་བའི་གཉེན་པོའི་ཕྱིར། །དེ་ཡི་དུས་དང་གཏན་ཞིའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་དག་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ནི་ཟག་པ་མེད་པའི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ནུས་པ་ལ་འདོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་རིགས་དྲུག་ཏུ་འདོད་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས། བྱང་སེམས་ཀྱི་རིགས། ངེས་པའི་རིགས། མ་ངེས་པའི་རིགས། རིགས་ཆད་དང་དྲུག ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས། གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་མན་ཆད་ཀྱི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བར་བྱ་བ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཟེར་བ་ལ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་བཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་ཆོས་ཐོས་པས་གསོ་བའི་དོན་གཟུང་བ་ཕྱི་དོན་མེད་པ་དང་བདེན་མེད་གང་རུང་དགོས་པས་མི་འཐད་ཟེར། བླུན་པོ་ལ་ལ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ལས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ཡང་ཞལ་ནོར་ཟེར། རྨོངས་ཞེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ།

361

རིགས།
བདག་མེད་གཉིས་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ་ཟེར། དེ་དག་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་སྐྱེ་མཆེད་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དུ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣལ་འབྱོར་སྤྱོད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་མ་གཏོགས་གྲུབ་མཐའ་གཞན་བཞི་ཀའི་ལུགས་ལ་ཉན་རང་གཉིས་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཐ་དད་པར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ནས་སློབ། མངོན་རྟོགས་ཀྱང་ཆོས་མངོན་རྟོགས་སོགས་མངོན་རྟོགས་བདུན་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་ཡང་མངོན་རྟོགས་བདུན་ཉན་ཐོས་དང་འདྲ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན། ནས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་(1)མཐུན་པ་ཐོབ་པའོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཐེག་པ་གང་ཞེ་ན། རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ངེས་པའམ། མ་ངེས་པ་ལ་གནས་པ་དང༌། ནས། བདག་ཉིད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པའི་བསམ་པ་ཅན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལ་དམིགས་ནས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆོས་སྒྲུབ་པ། ནས། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་པུར་གནས་པའམ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ། ཚོགས་ན་སྤྱོད་པ་གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་བདུན་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་བསྡུས་པ་ཐོབ། རང་རྒྱལ་གྱིས་མངོན་རྟོགས་བདུན་པོ་གཞན་སྒྲ་ལ་མ་བརྟེན་པར་རང་ཉིད་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་(2)བདུན་པོ་དེ་དག་ཉིད་མདོར་བསྡུས་ཏེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞེ་ན། མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་གཞན་གྱི་སྒྲ་ལ་མ་བརྟེན་པར་ཐོབ་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མངོན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཐུན་པའི་ཆོས་བསྒྲུབ་ཅིང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དག་བདུན་པོ་ཉིད།

362

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པར་རྟོགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མངོན་རྟོགས་བཅུའི་ནང་གི་ཆོས་དང༌། དོན་དང༌། དེ་ཁོ་ན་དང༌། རྗེས་ལ་དང༌། དཀོན་མཆོག་དང༌། ཀུན་ཏུ་མི་འབྱུང་བ་དང་མཐར་ཐུག་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་བདུན་པོ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མ་གོ་ནས་མཁས་རློམས་དང་བླུན་པོ་དུ་མས་མུན་སྤྲུལ་བྱས་སོ། །གཞན་ཡང༌། རྣམ་བཤད་ཀྱི་གཟུང་བ་རང་བཞིན་མེད་པའི་དོན་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་པ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། ཉན་རང་གཉིས་ཀས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་ལས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བསྒོམ་པར་གསུངས་པ་འདྲ་ཡང་གཏན་ལ་དབབ་པའི་གཞིའི་སྒོ་ནས་ཁྱད་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀས་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་སྒོམ་དུས་ཉན་ཐོས་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་རྟུལ་བས་ཕུང་པོ་ལྔ་ཙམ་གྱི་སྟེང་ནས་དང༌། རང་རྒྱལ་རང་བཞིན་གྱི་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་པས་སྐྱེ་མཆེད་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་སྟེང་དུ་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་དུ་མ་དང༌། མཛོད་ལས། རྨོངས་དབང་འདོད་རྣམ་གསུམ་གྱི་ཕྱིར། །ཕུང་པོ་ལ་སོགས་གསུམ་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་ལ་གཞན་དུའང་བཤད་ཟིན། ཉན་ས་ལས། དེ་ནི་ལུས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་གྱུར་པ་དང༌། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གིས་ཟིན་པ་དང་ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག།མདོ་སྡེ་འབར། ན་རེ། དབང་པོ་ལྔ་རིགས་སུ་མི་རུང་བས་སྐྱེ་མཆེད་ཡིད་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་ལ་བྱ་ཟེར། འབྲི་ཆེན་པོ་ཤེས་རབ་འབར་ན་རེ། སོར་བཞག་ཆོག་སྟེ། དབང་པོ་ལྔ་ཡང་སེམས་ཀྱི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། .

...

. སྔོན་གྱི། ཕྱིའི་
སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་བཞིན་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ཞེས་པས་སོ་ཟེར། དེ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དང་པོ་གཉིས་སྐྱེ་མཆེད་ལ་མ་འཁྲུལ་ཡང་རིགས་སུ་འདོད་ཚུལ་ནོར། གསུམ་པས་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དང་རིགས་གཉིས་ཀ་ངོས་མ་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་ཅན་གྱི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་རིགས་ཀྱི་གདགས་གཞི་ཡིན་གྱི་རིགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་

363

རིགས།

གི་སྐྱེ་མཆེད་(1)དྲུག་གི་སྟེང་གི་གནས་འགྱུར་ལྟར་རམ་གང་རུང་གི་སྟེང་གི་གཉེན་པོ་མཐར་ཐུག་འབྱུང་རུང་དང་དྲི་མ་ཟད་རུང་གི་ནུས་པའམ་ས་བོན་ལ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དབང་པོ་དྲུག་གནས་འགྱུར་བའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉན་ས་ལས། ས་བོན་དེ་ནི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་མེད་དེ། ནས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་པོ་དེ་ལྟར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ལ་རིགས་དང་ས་བོན་དང་ཁམས་དང་རང་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ས་བོན་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སྡོམ་པ་ཡང་ཡོད་པས་དེས་འདུ་མ་བྱས་སུ་མི་འགྲུབ་ལ་དབང་པོ་གནས་གྱུར་དང་ཡེ་ཤེས་ལྔ་གང་གི་གནས་གྱུར་སོགས་མ་ཤེས་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གང་རུང་ལ་ཐོགས་མེད་ནས་རྒྱུན་མ་ཆད་པར་འོངས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་རུང་གི་ནུས་པ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱ་མཚོ་སྤྲིན་ལས། ས་བོན་དེ་ཡང་འདུས་བྱས་ལས་དེ་ཉིད་གཞན་དང་གཞན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་གྲོལ་བ་གཟུང་བར་མི་ནུས་པ་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཉེར་ལེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། རིགས་ཁམས་སྦྲང་རྩི་འདྲ་བ་འདི་གཟིགས་ནས། །ནས། ལུས་ཅན་ལ་ཡོད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་སྦྲང་མའི་རྩི་དང་འདྲ། །ཞེས་དང༌། བསྟོད་ཚོགས་ལས། བདེ་གཤེགས་སེམས་ལས་སངས་རྒྱས་འབྱུང༌། །རང་སེམས་དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །ཉོན་མོངས་ནང་ནས་སངས་རྒྱས་དང༌། །དེ་བཞིན་དྲི་མ་མེད་པར་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ལུང་དང་པོ་དྲངས་མཚམས་ལ་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་ཟག་མེད་ཤེས་པར་བཏགས་ནས་སྦྲང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དྲུག་གི་གནས།

364

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རྩི་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་དང་སྦྲང་རྩི་སོགས་བཅུས་བཤད་པ་གང་ཞིག །དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་སྟོང་ཉིད་ཡིན་པ་མདོ་དང་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། དཔེ་དགུ་ཚན་གཉིས་ཀྱིས་ཀྱང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དེ་ལྟར་རྒྱལ་བའི་སྙིང་པོ་ཡིས། །རྣམ་བཞག་རྣམ་པ་བཅུ་ཞེས་བརྗོད། །ཉོན་མོངས་སྦུབས་ན་གནས་པ་དེ། །དཔེ་དག་གིས་ནི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ཐོགས་འགྲེལ་ལས། རྟག་པའི་ཆོས་ཉིད་རིགས་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དོན་རྣམ་པ་བཅུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་འདི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ལ་པད་ངན་ནང་གི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལྟ་བུར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། ཉོན་མོངས་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་དུ་གྱུར་པ་དེ་དག་གི་ནང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཉིད་མི་གཡོ་ཞིང་སྲིད་པའི་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་མ་གོས་པ་མཐོང་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་དེ་དག་ནི་ང་དང་འདྲའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔེ་དང་པོའི་གྲུབ་དོན་སྐབས་སུ་སྙིང་པོའི་མདོ་ལས། རིགས་ཀྱི་བུ་དག་འདི་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་བྱུང་ཡང་རུང་མ་བྱུང་ཡང་རུང༌། སེམས་ཅན་འདི་དག་ནི་རྟག་ཏུ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་ཀྱི་མིག་ཡོད་ན་ཐེ་ཚོམ་ག་ལ་ཡོད། དེ་བཞིན་དུ་ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། རང་བཞིན་དག་པའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་དཔེ་དགུས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཉོན་མོངས་པའི་སྦུབས་ཕྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པས་བཏུམས་པ་ནི་མདོ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དཔེ་དགུ་སྡོམ་གྱིས་འཆད་པར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། སངས་རྒྱས་པད་ངན་སྦྲང་རྩི་སྦྲང་མ་ལ། །ཞེས་སོགས་དང༌། རྒྱས་བཤད་ཀྱི་ནང་ནས། དེ་བཞིན་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་

365

རིགས།

སྦྲང་(1)མའི་སྦྲང་རྩི་འདྲ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྟོད་ཚོགས་ཀྱི་ལུང་དོན་སྙིང་པོའི་མདོ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། མདོ་དེའི་དོན་ཚིགས་བཅད་བྱས་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་སོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་དེ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཟེར་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རང་བཞིན་གནས་རིགས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་རང་བཞིན་གྱི་དོན་མ་ཚང་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུ་རྐྱེན་གྱིས་གསར་དུ་བཅོས་པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་དག་གིས་ནི་རང་བཞིན་དུ་གནས་པའི་རིགས་ལ་རང་བཞིན་དུ་བརྗོད་པའི་དོན་བརྗོད་དགོས་སོ། །རྒྱུའི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྐྱེན་གྱིས་ཡང་དག་པར་བླངས་པ་ལས་བྱུང་བ་ཡང་དེ་ཡིན་པས་དེས་ན་དོན་གྱི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་མདོ་དང་མཐུན། འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དཀོན་མཆོག་བརྩེགས་པ་ལས། གང་ལ་འདུ་བྱེད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེ་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཡིན་ལ། འདུས་མ་བྱས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འཕགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཕལ་ཆེན་ལས་ཀྱང༌། ཀྱེ་རྒྱལ་བའི་སྲས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལྷུར་ལེན་པ་ནམ་མཁའ་ལྟར་ཡངས་པ་རང་བཞིན་གྱིས་འོད་གསལ་བ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྗེ་བཙུན་གྱིས་ཀྱང༌། དྲི་མེད་གསལ་དང་གཞན་མེད་ཆོས་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་ཡིན་པ་ལ་ནི་ཉེས་པ་འདི་མེད་དོ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ངོ་བོ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་རིགས་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། དྲི་བཅས་ཀྱི་སེམས་གསལ་རིག་ཙམ་ལ་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མའི་རྩི་དང་འདྲ།

366

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ལྟར་ན་རིགས་དེ་གསར་བཞག་དགོས་པས་མདོ་དུ་མ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་མངོན་པའི་མདོ་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཀྱི་དབྱིངས། །ཆོས་རྣམས་ཀུན་གྱི་གནས་ཡིན་ཏེ། །དེ་ཡོད་པས་ནི་འགྲོ་ཀུན་དང༌། །མྱ་ངན་འདས་པའང་ཐོབ་པར་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། དཀོན་བརྩེགས་ལས། རིགས་དེ་ནི་ནམ་མཁའ་དང་མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པའོ། །རིགས་དེ་ནི་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཚེ་ཆོས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་ཆོས་ཀྱི་རོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པ་ཉིད་ཀྱིས་རྟག་པའོ། །ཞེས་དང༌། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་གཟུགས་རྣམས་ཀུན་ཏུ་སོང༌། །དེ་བཞིན་འདི་ཡང་སེམས་ཅན་ཚོགས་ཀུན་སོང༌། །ཞེས་དང༌། ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། དེ་ལྟར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་དང༌། སྦྲང་རྩི་དང༌། སྙིང་པོའི་དཔེ་འདི་གསུམ་གྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ལུས་པ་མེད་པའི་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཁྱབ་པའི་དོན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་སེམས་ཅན་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆོས་དབྱིངས་གང་ཞིག །ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་གཞི་བྱེད་པ་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་སླ། ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱེད་པའི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྐབས་འདིའི་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་ནི་དེའི་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་དམིགས་བྱ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཆོས་ཀྱི་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དྲི་མ་དང་བཅས་དུས་སུ་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཡིན། དྲི་མ་ཐམས་ཅད་ཟད་དུས་དེ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དར་ཊཱིཀ་ལས། དེ་བཞིན་ཉིད་གཅིག་པུ་དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་དང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བསྙད་ལ་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་གནས་སྐབས་སྒོ་ནས་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང༌།

367

རིགས།
མདོ་དང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐོགས་འགྲེལ་དུ་སེང་གེའི་ང་རོའི་མདོ་དྲངས་པ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་ཅི་རིགས་པ་སྤངས་ཤིང་ཅུང་ཟད་དང་བཅས་པའི་གནས་སྐབས་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཤཱ་རིའི་བུ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དྲི་མ་མཐའ་དག་གིས་དབེན་པ་ན་ཆོས་ཀྱི་སྐུའི་ཚིག་བླ་དྭགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དྲི་མ་དང་བཅས་པའི་དེ་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་དྲི་མ་མེད་ལ་དྲི་མ་མ་སྤངས་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་གནས་གྱུར་མཐར་ཐུག་པའི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་དང༌། ཉན་རང་གི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།མཚན་ཉིད་དེ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའ་པའི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། གནས་འགྱུར་མཐར་ཐུག་གི་ཚེ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། གནས་འགྱུར་མཐར་ཐུག་གི་དུས་སུ་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་གྱུར་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཚེ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཟིན་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག།།ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། འདིར་བསྟན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་དྲོད་ཡན་ཆད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་བདེན་འཛིན་གྱི་ཆོས་ཉིད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་ན་སེམས་གཅིག་གི་ཆོས་ཉིད་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར།

368

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་རྒྱ་རུང་གི་གང་ཟག་དང༌། ཕུང་པོ་དང༌། སེམས་བྱུང་གི་ཆོས་ཉིད་ཀྱང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱ་རུང་གི་དེ་དག་སངས་རྒྱས་པ་ན་འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། སྒྲ་བཤད་དང༌། རིགས་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་བཞི། དང་པོ་ལ། བྱེ་མདོ་སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་རྣམ་གྲངས་སུ་འགོད་པ་དང༌། རང་གི་ལུགས་སོ། །(1)དང་པོ་ནི། བྱེ་སྨྲས་མ་ཆགས་པའི་ཤེས་པ་ཆོག་ཤེས་འཕགས་པའི་རིགས་སུ་འདོད་དེ། མཛོད་ལས། མ་ཆགས་འཕགས་རིགས། ཞེས་སོ། །མདོ་སྡེ་བས་ཟག་མེད་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་རུང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པའམ་ས་བོན་ལ་རིགས་སུ་འདོད་དེ། རྒྱལ་སྲས་མ་ལས། མདོ་སྡེ་པ་དག་གིས་རིགས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་སེམས་ཀྱི་ས་བོན་གྱི་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་དང་སློབ་པའི་གནས་སྐབས་ན་ཡང་ཡོངས་སུ་ཉམས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་ས་བོན་ལ་རིགས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་དགྲ་བཅོམ་དགུའི་རིགས་དགུ་ཡོད། སེམས་ཙམ་པས་ཀུན་གཞི་མ་བཞག་ན་ཐོག་མེད་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པའི་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་སྟེང་གི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་དྲི་མ་དང་བྲལ་རུང་གི་ས་བོན་ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་མ་བཏབ་པ་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁོ་ན་དང༌། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་ནུས་པ་དེ་རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་དང༌། ཀུན་གཞི་བཞག་ན་དེའི་སྟེང་གི་དེ་འདྲའི་རིགས་གཉིས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཁྱད་པར་བཞི་ལྡན་ཡིན་ཏེ། གྲུབ་དུས་ཀྱི་དང༌། རྒྱུན་གྱི་དང༌། ཐོབ་ཚུལ་གྱི་དང༌། གདགས་གཞིའི་ཁྱད་པར་བཞི་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བྱང་ས་ལས། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་ཙམ་པའི་ལུགས་ལ་དང་པོ་ཉིད་ནས་རིགས་ངེས་པའི་དང་པོ་ལ་དེ་འདྲ་གཅིག་དགོས་སོ། །གཉིས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་པོ་ལ། དང་པོ་བྱེ་སྨྲས།

369

རིགས།

འདྲ་གྲུབ་པ་ནས་རྒྱུན་ཆད་མ་མྱོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ནི་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱུད་དེ་འོངས་ལ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་རིགས་དེ་ནི་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་བརྒྱུད་དེ་འོངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡོད་དེ། ལམ་སྒོམ་པ་སོགས་ཀྱི་རྩོལ་བར་མ་ལྟོས་པར་ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ནུས་པ་དེ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཆོས་ཉིད་ཀྱིས་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཡོད་དེ། གདགས་གཞི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གདགས་གཞིར་བྱས་ནས་གནས་འགྱུར་ཁྱད་པར་འབྱུང་བའི་ནུས་པ་གཅིག་རིགས་སུ་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་གནས་པའི་རིགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་གང་ཡིན་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཀུན་གཞིའམ་ནང་གི་སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་གནས་འགྱུར་རུང་གི་ནུས་པ་རིགས་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་ཆོས་སྐུ་དང༌། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་ལོངས་སྐུ་དང༌། སྒོ་ལྔའི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་སྤྲུལ་སྐུར་བཙུན་པས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། རིགས་སུ་འདོད་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། ཀུན་གཞི་གནས་གྱུར་མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་དང༌། ཆོས་དབྱིངས་ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུ་དང༌། ཉོན་ཡིད་གནས་གྱུར་མཉམ་ཉིད་ཡེ་ཤེས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་གྱུར་སོར་རྟོགས་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ལོངས་སྐུ། དབང་ཤེས་ལྔ་གནས་གྱུར་བྱ་གྲུབ་ཡེ་ཤེས་དང་སྤྲུལ་སྐུར་བཞེད། སྐྱེ་མཆེད་དྲུག་ཁོ་ནས་དབང་དུ་བྱས་(1)ནས་ཡིད་ཤེས་གནས་གྱུར་སྤྲུལ་སྐུ་དང༌། དབང་ཤེས་ལྔ་གནས་གྱུར་ལོངས་སྐུར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཙནྡྲ་གོ་མིས། གང་ཡང་ཀུན་གཞིའི་རྣམ་པར་ཤེས། །མེ་ལོང་ཡེ་ཤེས་ཉིད་གྱུར་པ། །དེ་ཡང་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཀྱི་ནི། །ངོ་བོ་ཉིད་དུ་འགའ་ཞིག་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་ཡིད་གནས་གྱུར་པ། །ནས། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་ཤེས་དེ་ཉིད་དེ། །དེ་དག་ལོངས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ན།

370

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་འདོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། དབང་པོ་ལྔ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང༌། །ནས། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱི་སྤྲུལ་སྐུ་དེ། །སྤྲུལ་པ་(1)ཀུན་གྱི་རྒྱུ་ཡིན་པར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཉིད་ལས། ཁ་ཅིག་ཡིད་ནི་ཁོ་ན་ལ། །སྤྲུལ་པའི་སྐུ་ཉིད་དུ་ནི་རྟོགས། །དབང་པོ་ལྔ་ཡི་རྣམ་ཤེས་གང༌། །དེ་ཡི་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་སྐུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་གསེར་འོད་དང་ཆ་འདྲའོ། །མདོ་སྡེ་རྒྱན་གྱི་དེ་ཡང་ཅི་རིགས་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྲེང་དང་ལེ་བརྒྱད་མར་བཤད་དོ། །དེ་ལྟར་མ་གོ་བར་སྔ་ཕྱི་མང་པོས་མུན་སྤྲུལ་བྱས་སོ། །(2)རང་བཞིན་གྱི་རིགས་དེ་ལ་དབྱེ་ན་ཐོས་སོགས་ཀྱི་གསོས་མ་བཏབ་པའི་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཙམ་དང༌། ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རྒྱས་འགྱུར་དང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ནི་ལྡོག་པ་འགལ་བ་ཡིན་གྱི་རྫས་འགལ་བ་ནི་མིན་ནོ། །དེས་ན་རྫས་ལ་བསམ་ན་ལམ་དུ་ཞུགས་ནས་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་དྲུག་ནི་གོ་སླ།
གཉིས་པ་དབུ་མ་པའི་ལུགས་ལ། རང་གི་ཐོབ་བྱའི་ངོ་བོ་ཉིད་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་ཆོས་ཉིད་དེ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དང་པོའི་སྐུ་ནི་དང་པོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་རིགས་སུ་འགྱུར་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་ཏེ་བསྒོམས་པས་འཕགས་པའི་ཆོས་དང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་བར་དཔེ་དུ་མས་བཤད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཡང་དག་མཐའ་ནི་འདུ་བྱས་ཀྱི། །རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དབེན་པ་སྟེ། །ཉོན་མོངས་ལས་དང་རྣམ་སྨིན་དོན། །སྤྲིན་ལ་སོགས་པ་བཞིན་དུ་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་(3)ཕྱིར། དབྱེ་ན་ལམ་ལ་ཞུགས་མ་ཞུགས་གཉིས་དང༌། ཞུགས་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རིགས་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྣམས་ཀྱི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རིགས་ཅན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།

371

རིགས།
གསུམ་ཡོད་དེ། རྩ་བར། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས། །དེ་ཡི་དབྱེ་བ་ཡོངས་སུ་བརྗོད། །ཅེས་སོ། །ཐོས་སོགས་ཀྱིས་གསོས་བཏབ་པའི་རང་གི་ཐོབ་བྱའི་སངས་རྒྱས་སུ་འགྱུར་རུང་གི་དངོས་པོ་དེ། རྒྱས་འགྱུར་གྱི་རིགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཉིས་པ་ཡིས་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། ཡེ་ཤེས་ཆོས་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་དང༌། གཟུགས་སྐུར་འགྱུར་རུང་གི་སེམས་ཀྱི་ནུས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། དཀོན་མཆོག་གསུམ་པོ་འདི་ཡི་རིགས། །ཐམས་ཅད་གཟིགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ། །དེ་ཡང་རྣམ་བཞི། ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་སྤྱིར་སེམས་ཅན་གྱི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་ཡོན་ཏན་སྐྱེ་རུང་ཞིང་སྒྲིབ་པ་སྤང་དུ་རུང་བའི་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་རིགས་སུ་འཇོག་པ་དབུ་སེམས་གཉིས་ཀ་བཞེད་པ་མཐུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་བཤད་ཀྱང༌། སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟེང་ན་དྲི་མ་འབྲལ་རུང་ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་གསུམ་དང་མ་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་རིགས་ཆད་དུ་དུས་འཁོར་ཊཱིཀ་ཆེན་ལྟར་འཐད་ཀྱང༌། གཏན་ནས་རིགས་ཆད་མེད་པར་རྣམ་བཤད་དང་དུས་འཁོར་ཊཱིཀ་ཆེན་གཉིས་ཀར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་འགྲེལ་ལས་ཀྱང༌། རང་བཞིན་གྱི་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་པ་མིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་(1)ཕྱིར། སྒྲ་བཤད་དུ་མ་ཡོད་དེ། ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་བས་ན་རིགས་དང༌། སས་བསྡུས་པ་སྐྱོབ་པས་ན་རིགས་དང༌། ཕྱོགས་ན་གནས་པ་སྐྱོབ་པས་ན་རིགས་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་སྐད་དོད་གོ་ཏྲའི་གོ་གུ་ཎ་དང༌། ཏྲ་ཏཱར་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཡོན་ཏན་སྒྲོལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་རིགས་ཏེ། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱིས། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང༌། །ཕྱུག་དང་མིག་དང་རྡོ་རྗེ་དང༌། །མཐོ་རི་ཆུ་དང་དོན་དགུ་ལ། །མཁས་པས་གོ་སྒྲ་ངེས་པར་གདགས། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། གསུམ་པ་སྒྲ་བཤད་ནི།

372

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུངས་པ་ལྟར། གོ་སྒྲ་ས་ལ་བྱས་ནས་སས་བསྡུས་པ་སྐྱོབ་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་བས་ན་སས་བསྡུས་པ་རྣམས་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པས་ན་རིགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། །ཉི་སྣང་ལས། ཕྱོགས་ན་གནས་པའི་སྲོག་ཆགས་རྣམས་ལ་གོ་བ་ཞེས་གདགས་ཏེ། དེས་ན་གོ་བ་སྐྱོབ་པར་བྱེད་པའི་རིགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ཀུ་ལ་འདིར་བཤད་པ་ནོར་རོ། །བཞི་པ་རིགས་ནས་འཁྲིད་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐོག་མར་ཉན་ས་ལྟར་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་སྡེ་སྣོད་བཤད་པས། གང་ལ་མོས་པ་དང་དབང་པོ་རྟོགས་པར་བྱས་ཏེ། དེ་ནས་རིགས་སད་པའི་ཐབས་བསགས་སྦྱང་དང་བློ་སྦྱོང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་བསགས་སྦྱང་གི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚོགས་ཆེན་པོ་བསགས་པ་དང་བློ་སྦྱངས་པ་མ་ཡིན་ན་སྐྲག་ནས་ཤེར་ཕྱིན་སྤོང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཉམས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། ཚེགས་ཆེན་ཡུན་རིང་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཐོས་པ་ཙམ་ལའང་སངས་རྒྱས་ལ་བརྟེན་ནས་བསོད་ནམས་བྱེད་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཤེར་ཕྱིན་ཉན་པ་དང་བསམ་པའི་སྣོད་རུང་ལའང་བསྐལ་པ་དུ་མར་སངས་རྒྱས་དུ་མ་དང་དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ལ་བཀུར་སྟི་བྱས་པའི་རིགས་ཁྱད་པར་ཅན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་ལྷག་པར་བྱས། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བ་ལས། འདས་པ་དང་ད་ལྟར་བྱུང་བའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ལ་དགེ་བའི་རྩ་བ་བསྐྲུན་ཅིང་སྦྱངས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་ཀུན་འདྲི་དང༌། །ཞེས་དང༌། ཉི་སྣང་ལས། མང་པོ་ལ་བསྙེན་བཀུར་བྱས་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་སྤྱོད་པ་དང་ལྡན་པ་ནི་ལེན་པ་ལ་སོགས་པའི་སྣོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་སད་ན་ལམ་བརྟན་པ་དང༌། ངན་འགྲོར་མི་ལྟུང་བ་སོགས་ཀྱིས་ཐོག་མར་རིགས་སད་དགོས་ཏེ། སད་པའི་ཐབས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་སོགས་ལ་སྨོན་པ་དང༌། ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་སྦྱོང་བའི་

373

རིགས།

སྟོང་ཉིད་བསྒོམ་པ་(1)སོགས་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་སྒྲུབ་པ་དང་ཡན་ལག་བདུན་པའི་བསགས་སྦྱང་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་ཚོགས་རྒྱ་ཆེན་པོ་གསོག་ཏུ་འཇུག་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས་ཀྱང༌། སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་རྫོགས་བྱ་དང༌། །སེམས་ཅན་རྣམ་ཡོངས་སྨིན་པ་དང༌། །མྱུར་ཐོབ་བྱ་བ་འགྲུབ་པ་དང༌། །ལམ་རྒྱུན་མི་གཅོད་ལ་མཁས་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ས་ཀུན་ལ། །ཐབས་ནི་མཚུངས་པ་མེད་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་པ་ལས། བྱང་སེམས་རྣམས་ཀྱིས་ས་ཐམས་ཅད་ལ་ཐབས་རྣམ་པ་ལྔ་པོ་འདི་ལ་མཁས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་པ་དག་དང་མཚུངས་པ་མེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་སྐྱེ་བའི་གེགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྒོ་དུ་མ་ནས་ལེགས་པར་སྦྱངས་ན། ཞེས་པ་ནས། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ལ་གནས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་པ་ལས་ཀྱང༌། མྱུར་དུ་མངོན་པར་རྫོགས་པར་བྱང་ཆུབ་པས་སྡིག་པ་ཐམས་ཅད་སོ་སོར་བཤགས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནས། བདག་གིས་ཡེ་ཤེས་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་བར་དེ་སོ་སོར་བཤགས་པ་དང༌། རྗེས་ཡི་རངས་པ་དང༌། གསོལ་བ་དང༌། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྨོན་ལམ་ནི་ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ཐབས་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། བཟང་དང་སྨོན་ལམ་སྟོབས་ཅན་དང༌། །འདུན་བརྟན་ཁྱད་པར་འགྲོ་བ་ནི། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་གྲངས་མེད་གསུམ། །ཀུན་ཏུ་རྩོམ་པར་མཛད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བཟང་བ་སྟེ་དགེ་བ་སྟོབས་ཅན་དང་སྨོན་ལམ་སྟོབས་ཅན་གྱིས་ནི་རང་བཞིན་འདུན་པ་གོང་འཕེལ་དང༌། ལམ་སོགས་གོང་འཕེལ་གྱི་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། བརྟན་པ་རྣམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ནི། །སེམས་པ་འདུན་དང་བཅས་པ་སྟེ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། སྨོན་ལམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སོགས་ཀྱི་སྒོ་ནས།

374

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ནི་སེམས་ཁོ་ནས་མོད་ལ་འབྲས་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང༌། མ་འོངས་པ་ན་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ནས། སྨོན་ལམ་གང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སྨོན་ལམ་གྱི་སྟོབས་ཅན་རྣམས་རྣམ་པར་བརྩེ་བ་དེའི་ལུས་བགྲང་བར་སླ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྒོ་ནས་དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། སྣ་ཚོགས་ཆེ་དང་བྱང་ཆུབ་བར། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བར། སྣ་ཚོགས་པ་ནི་མོས་པ་སྤྱོད་པའི་ས་ལ་འདི་ལྟ་འདི་ལྟར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཆེན་པོ་ནི་ས་ལ་ཞུགས་པའི་སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རིགས་སད་པ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལ་ལམ་རིམ་ལྟར་སྐྱེས་བུ་གསུམ་གྱི་བློ་སྦྱོང་བ་དང་སེམས་བསྐྱེད་པ་སྡོམ་པ་འཛིན་པ་སོགས་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གང་དང་གང་ལ་འཇུག་ཀྱང་ཐོག་མར་དེ་དང་དེའི་རིགས་སད་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་རྣམས་བསྟན་དགོས་པས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། (1)ཉན་ཐོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་བདེན་སྟོང་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། (2)ཁྱོད་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཡིན་ཀྱང་ཚེ་དེ་ལ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་ཞུགས་ན་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་རང་བཞིན་གནས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གཅིག་གི་སེམས་བདེན་སྟོང་ལ་རིམ་པས་རིགས་ཆད་དང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སུ་བརྟེན་པའི་སྒོ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྫ་བུམ་གཅིག་བཅུད་གསུམ་གྱིས་རིམ་བཞིན་སྦྲང་རྩིའི་བུམ་པ་དང་ལི་ཁ་རའི་བུམ་པ་དང་འོ་མའི་བུམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་བདེན་སྟོང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཀྱི་སེམས་ཡིན།

375

སྤོང་གཉེན།
པར་འཇོག་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། དཔེར་ན་འཇིམ་པ་གཅིག་ལས་མངོན་པར་གྲུབ་ཅིང་མེ་ལྕེ་གཅིག་གིས་སོ་བཏང་བའི་རྟེན་བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་བརྟེན་པ་སྦྲང་རྩི་དང་ལི་ཁ་ར་ལ་སོགས་པའི་སྣོད་ཉིད་ཀྱིས་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱིས་བསྡུས་པ་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཐ་དད་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་བསྟན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྤོང་གཉེན།
གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང༌། །དེ་དག་ཡོངས་སུ་གཏུགས་པ་དང༌། །ཞེས་པའི་འགྲེལ་པར། དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེ་བའི་སྟོབས་ཀྱིས། ནས། རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤངས་པའོ། །ཞེས་བྱུང༌། སྦྱོར་བ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒོམ་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་བཅུ་གཅིག་གི་དེ་དང་དེ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱའི་ས་བོན་ཟད་པ་དང་དེ་སྤངས་ཟིན་པ་དུས་མཉམ་སྟེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དང་དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང་རང་རང་གི་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང་སྤང་བྱ་འགག་ཙམ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི་ས་བརྒྱད་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་འབའ་ཞིག་ལ་སྦྱོར་བ་འཐད་པར་མི་སེམས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་དང་ད་ལྟར་བ་གསུམ་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་སྤང་གཉེན་མི་རུང་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདས་པ་དགག་པའི་ཕྱིར་མ་(1)ཡིན། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་མངོན་གྱུར་པ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ས་བོན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡིན་ནོ། །

376

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དང་བཅས་པ་དང༌། ཁྱོད་ཀྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་གཉེན་པོ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་གཉེན་མེད་ཅིང་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཡིན་པའི་ཡ་མཚན་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་དེ་ཡོད་ན་གང་དྲན་མ་ཡིན་པ་བུད། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་ཁྱོད་ས་བོན་དང་བཅས་པ་འཇོམས་བྱེད་ཡིན་པས་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། སྤོང་བ་དང༌། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་དམིགས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དཔེ་དེས་སྤོང་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེས་དེ་དེ་ལྟར་སྤོང་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་མེད་ཅིང་རྗེས་སུ་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་བག་ཆགས་ཀྱི་མཚམས་སྦྱོར་བ་སྤངས་པའི་དོན་གྱིས་གསུངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དེ་མཐོང་སྤང་རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་སྤོང་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཐོབ་པ་ཆད་པའི་ཚུལ་གྱིས་དང༌། གཞན་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དམིགས་པའི་སྒོ་ནས་སྤོང་བར་གོང་འོག་གི་མཁས་པ་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དམིགས་པ་(1)ལ། །ཉོན་མོངས་པ་ནི་སྤང་བྱར་འདོད། །ཅེས་དང༌། དེའི་རང་འགྲེལ་ལས། རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་ནི་ཐོབ་པ་ཆད་པས་སོ། །གཞན་གྱི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་ (2)པ་ནི་ཉོན་མོངས་པ་དང༌། གཟུགས་ཐམས་ཅད་དང་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ནི་དེ་དག་ལ་དམིགས་པའི་ཉོན་མོངས་པ་རང་གི་རྒྱུད་ལ་ཡོད་པ་སྤངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་ལ་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་གནས་ངན་ལེན་གྱི་དྲི་མ་ཡོད་ཟེར་རོ། །དེ་ཤིན་ཏུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པའི་ཉོན་མོངས།

377

སྤོང་གཉེན།

ཐ་ཆད་ཡིན་པར་ཐལ། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱི་སྤོང་བ་དབུ་སེམས་ཀྱི་ལུགས་དང༌། འགག་འགྱུར་གྱི་སྤོང་བ་བྱེ་སྨྲའི་ལུགས་གཉིས་ཀ་གཅིག་ཏུ་བསྲེས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང༌། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལ་འགག་འགྱུར་གྱི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བར་ཁས་བླངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས། ཞེས་པ་ནས། ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྡུད་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་དང་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་དོན་ལ་རང་གཞན་མང་པོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་(1)ངོས་སྐལ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ལ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐྱེས་པ་དང༌། དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཟེར། ལ་ (2)ལ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་སྒྲིབ་པ་མེད་ལ་དེའི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་པ་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བ་ཡིན་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ་འོ་ན། སྤོང་བའི་གཉེན་པོས་(3)ངོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྐྱེ་འགྱུར་དང་འགག་འགྱུར་གང་གིས་སྤོང་དཔྱད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་ལ་སྦྱར་ན་སྐྱེ་འགྱུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདིའི་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གོང་འོག་གཉིས་ཀས་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དྲི་བཅས་སྤོང་བའི་ལམ་དག་གི །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྤོང་བའི་ལམ་དེ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། གཉེན་པོ་རྣམ་བཞིའི་སྐབས་སུ། རང་འགྲེལ་ལས། སྤོང་བ་གཉེན་པོ་ནི་བར་ཆད་མེད་པའི་ལམ་ཐམས་ཅད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་སྤོང་ཚུལ་དཔྱད་སྐབས་གཞིའི་གཉེན་པོ་ལ་སྦྱར་བ་བཞད་གད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང༌། །ཞེས་པའི་དོན་དཔྱོད་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་སྤོང་བ་གཉེན་པོའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས་ཀྱི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལས་བར་ཆད་
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས།

378

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ལས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་བརྟེན་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྐྱེ་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། གཉེན་པོ་མཐའ་དག་སྐྱེ་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགག་པ་དག་གིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སྤོང་གཉེན་གྱི་འགག་འགྱུར་གྱིས་སྤོང་ཚུལ་ཁྱེད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ད་ལྟར་བ་དང༌། འགག་བཞིན་པའི་དུས་ན་(1)ངོས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེ་སྤོང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འགག་པར་འགྱུར་བའི་ལམ་གྱིས་ནི། །དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་རབ་ཏུ་སྤོང༌། །ཞེས་དང༌། དེའི་མཚམས་སྦྱོར་གྱི་རང་འགྲེལ་ལས། གནས་སྐབས་གང་གི་ལམ་གྱིས་དེ་སྐྱེ་བའི་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཞེ་ན། འགག་པར་འགྱུར་པའི་ལམ་གྱིས་ནི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ས་བརྒྱད་པའི་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། རྒྱན་སྣང་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་ནི་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་མཐོང་བའི་ལམ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་དག་གིའོ། །དེའི་འོག་ཏུ་དེ་དག་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྐུན་པོ་ཕྱུང་པ་དང་སྒོ་འཕར་བཅད་པ་དང་འདྲ་བ། ཞེས་པའི་ལུང་དོན་མི་འཐད་པར་ཐལ། མཐོང་ལམ་དང་སྒོམ་ལམ་དེ་དག་གསར་དུ་སྐྱེས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་རྐུན་པོ་ཕྱུང་བ་དང་སྒོ་འཕར་གཅོད་པ་ལྟ་བུའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཐོང་ལམ་གྱི་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཡང་གྲུབ་སྟེ། དེའི་ཤུགས་ཀྱིས་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀྱང་མཐོང་སྒོམ་སྤྱི་ལ་བྱེད་པ་དང། ས་བཅུའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་ནི་ལམ་གཉིས་ཀའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག གཉེན་པོ་དང་སྤོང་བའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་བྱེད་ཟེར། གཞན་དག །འགྲེལ་བ་ལས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཅིག་པུར་བཤད་པས་སྤོང་གཉེན་ཁོ་ན་ཟེར། འདི་རྣམ་བཤད་དང་གསེར་ཕྲེང་གི་དགོངས་པ་དཀའ་ས་ཡིན་པས། དེ་དག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དངོས།

379

སྤོང་གཉེན།

ལ་འོ་ན། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་དང༌། །ཞེས་གཉིས་སྨོས་པ་དང༌། ཉི་སྣང་ལས། གཉེན་པོ་དང་ནི་སྤོང་བ་གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས་ཀྱང༌། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དང་བསྐལ་བའི་མེའི་དཔེ་གཉིས་སོ་སོར་བཀོད་པ་རྣམས་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་གཅིག་པུ་ལས་བཤད་རྒྱུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལྟ་བུ་དེས་གཉེན་པོ་ཙམ་བྱེད་པ་དང་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱེད་ཚུལ་ལ་ཁྱད་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་སྒོམ་སྤང་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་ཡང་གཉེན་པོ་ཙམ་བྱེད་པ་གང་ཞིག །དེས་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་དང་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གནོད་བྱ་གནོད་བྱེད་ངོ་བོའི་ཕྱིར། །སོགས་དང༌། མདོ་ལས། ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཤར་བའི་འོད་ལ་མུན་པའི་གནས་མེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་བྱེད་པ་མ་ཉམས་བར་དུ་བདེན་འཛིན་ལྷན་སྐྱེས་མངོན་གྱུར་མི་སྐྱེ་ཡང་བྱེད་པ་ཉམས་ན་འབྱུང་བ་ནི་ཉི་འོད་ཀྱིས་ཁྱབ་པ་ལ་མུན་པ་མེད་པ་སོགས་ཀྱི་དཔེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། གཉེན་པོའི་རྟེན་ནི་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ཞེས་སོ། །ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེ་ལ་ཟུར་དུ་སྦྱར་བའི་དགོས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་དཔེར་ན་ཉི་མའི་དཀྱིལ་འཁོར། ནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་བྱས་ན་སླར་མི་སྐྱེ་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་རྟེན་ནི་བསྐལ་བའི་མེ་འབར་བའི་ཚེ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་གནས་(1)མེད་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བསྐལ་བའི་མེས་བསྲེག་བྱ་ལྷག་མེད་དང་སྐྱེ་མི་རུང་(2)བྱས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཟུར་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། རབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མེད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བསྐལ་བའི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྦྱར་བའི།

380

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འབྱོར་འདི་ལྟ་སྟེ་བསྐལ་པའི་མེ་འབར་བའི་ཚེ། ནས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སྤོང་བའི་རྟེན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །
རང་ལུགས་ལ། སྤོང་བའི་གཉེན་པོས་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་ཡོད་དེ། གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ། བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་ཟིན་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། སྣང་བ་དང་མུན་པ་བཞིན། ཀུན་བཏུས་ལས། གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་གང་གི་གཉེན་པོའི་རྣམ་པ་གང་ཡིན་པ་དང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་སྐྱེས་པ་དང་འགག་པ་མཉམ་པ་སྟེ། དཔེར་ན་སྣང་བ་དང་མུན་པ་དག་འབྱུང་བ་དང་འགག་པ་མཉམ་པ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེ་བའི་རྐྱེན་མ་ཚང་བས་སྐྱེ་མི་རུང་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་གིས་སྐྱེ་མི་རུང་ད་དུང་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་དེ་མེད་ཅིང་སྐྱེ་བར་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱུན་མཐའི་དུས་ན་དྲི་མ་མེད་ཀྱང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཟད་པ་དང་སྤངས་པ་གང་རུང་མིན་ཏེ། དངོས་གཉེན་གྱི་ལག་རྗེས་རྫོགས་པར་བཞག་སྟེ་སྐྱེ་མི་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ལམ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་གཉེན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་དེའི་ལག་རྗེས་ཀྱི་དྲངས་པའི་ལམ་དུས་མཉམ་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། (1)རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱུ་འབྲས་དུས་མཉམ་པར་ཐལ་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དུས་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་སོགས་ཐམས་ཅད་སྤོང་ཚུལ་མི་གཅིག་ཀྱང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྟགས་ཁས། རྣམ་བཤད།

381

སྤོང་གཉེན།

སྤོང་བར་བྱེད་དེ། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དེ་རང་དུས་ན་འདས་ཟིན་བུམ་པ་བཅོམ་པ་ལྟར་མི་བྱེད་ཀྱང་ས་བོན་དང་དམིགས་པ་ཅི་རིགས་ཀྱིས་སྤོང༌། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དེ་རང་དུས་ན་མ་སྐྱེས་པ་མདུན་ནས་(1)འཕུལ་བ་ལྟར་མི་སྤོང་ཡང་དེའི་ས་བོན་ཐམས་ཅད་སྤོང་བས་སྐྱེ་མི་རུང་དུ་བྱས་ནས་སྤོང༌། རང་གི་ངོས་སྐལ་གྱི་དེ་རང་དང་དུས་མཉམ་པ་བྱེ་སྨྲ་བ་ལྟར་དུས་མཉམ་དུ་འགག་པས་མི་སྤོང་ཀྱང་རང་སྐྱེས་ཟིན་པ་དང་ཁོ་འགག་ཟིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་སྤོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་ག་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འདས་པ་འགག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། མ་འོངས་པ་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། ད་ལྟར་བྱུང་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་མ་ཡིན། འོན་ཀྱང་གནས་ངན་ལེན་གྱི་རྣམ་པ་ནི་སྤོང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འོན་ཀྱང་མན་ཆད་ཀྱིས་དེ་གསུམ་ག་སྤོང་ཚུལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འོན་ཀྱང་སོགས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་སྤོང་ཚུལ་སྟོན་པའི་མཐའི་གསལ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀྱང་སྒྲའི་ནུས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་སུ་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་འགོག་བདེན་ཐོབ་པར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྤངས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་དུས་སུ་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པ་དང༌། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་པ་དུས་མཉམ་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དང༌། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པ་དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་ན་དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་འགག་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མཐོང་(2)སྤང་གི་ས་བོན་འགག་པར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕུལ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྤངས་ཀྱི།

382

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྐྱེས་པར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེའི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ་ཆོས་ཅན། མ་འགགས་པར་ཐལ། འགག་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དུས་མཉམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་བ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པར་ཐལ། གཅིག་ཤོས་འགགས་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འགག་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་སྐྱེ་དགོས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྐྱེས་ཟིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁོ་རང་ལ། སྣང་བ་སྐྱེས་ན་དེའི་བསལ་བྱ་མུན་པ་འགགས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བེམ་པོར་གྱུར་པའི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་བསལ་བྱ་མུན་པ་འགགས་པར་ཐལ། སྣང་བ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །དེར་ཐལ། དེ་འདུས་བྱས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ས་མྱུག་སོགས་འཕེན།

383

དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།

དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།
གསུམ་པ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་འོག་ཏུ་བསམ་པ་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གཞུག་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ལ་འགོད་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་གོ་རིམ་གྱིས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱུང༌། འདི་ལ་གཉིས་ལས། སྦྱོར་བ་ནི་ས་བཅུ་བ་བ་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་གོ་རིམ་དུ་བྱེད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་གི་གདུལ་བྱའི་བསམ་པ་དང་ཁམས་མཐོ་དམན་དང་མཐུན་པར་དྲང་དོན་དང་ངེས་(1)དོན་གྱི་མདོའི་སྒོ་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པའི་སྒྲུབ་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར།
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། དྲང་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། (2)དང་པོ་གཉིས་བཤད་ཟིན། དགོངས་པ་ཅན་དང་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.བུ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་དགོངས་
པ་(3)ཅན་གྱི་དང། དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར། ཡང་ཁ་ཅིག །དགོངས་གཞི་གཙོ་བོ་དང་དགོས་པ་གཙོ་བོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡི་གེ་ནོར་རྟགས་སོ། །ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་འགལ་ཟེར། འོ་ན། སྟོན་པས་ང་དེའི་ཚེ་ན་སངས་རྒྱས་རྣམ་གཟིགས་སུ་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་མདོ་ཆོས་ཅན། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཉམ་ཉིད་གསུམ་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་(4)དགོངས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་པ་དང་རྣམ་གཟིགས་གཉིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དོན་གྱི་སྒོ་ནས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དང་པོ་བཤད་ཟིན།
3 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད།
4 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ།

384

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཚོགས་གཉིས་དང་སྐུ་གསུམ་དང་འཕྲིན་ལས་ལྷུན་གྲུབ་ཏུ་འཇུག་པ་གསུམ་མཉམ་པར་དགོངས་ནས་དེ་ལྟར་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་ཚོགས་དང་ནི། །ཆོས་སྐུ་འགྲོ་བའི་དོན་སྤྱོད་པ། །མཉམ་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགོས་པ་གཙོ་བོར་སྟོན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་(1)ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་ལ་དགོངས་པ་ཅན་བཞིར་འབྱེད་པ་གང་ཞིག །དགོངས་པ་ཅན་བཞིའི་དང་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་བཞི་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞི་གཉེན་པོ་བཞི་ལ་དགོངས་ནས་གསུངས་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ལ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཅན་དང༌། ལུང་གི་ཆོས་ལ་བརྙས་པའི་གཉེན་པོར་སངས་རྒྱས་གང་གའི་ཀླུང་གི་བྱེ་མ་སྙེད་ལ་བརྟེན་ན་གདོད་རྟོགས་པ་སྐྱེ་བར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་དོན་གཞན་དང༌། ལེ་ལོའི་གཉེན་པོར་བདེར་གཤེགས་ཟླ་འོད་ཀྱི་མཚན་སྨོས་པས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ངེས་པ་ལྟ་བུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་དང༌། སྦྱིན་སོགས་སྣ་རེས་ཆོག་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོར་དེ་ལ་སྨད་ནས་གཞན་ལ་བསྔགས་པ་(2)ལྟ་བུ་དུས་གཞན་ལ་དགོངས་པ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བཞི་དང༌། ང་རྒྱལ་དང༌། འདོད་ཆགས་དང༌། འགྱོད་པ་དང༌། མ་ངེས་པར་ལྡོག་པ་བཞི་སྟེ་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་དགོངས་པ་ཅན་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་ཆོས་ལ་བརྙས་པ་དང༌། །ལེ་ལོ་ཅུང་ཟད་ཆོག་འཛིན་དང༌། །ང་རྒྱལ་འདོད་ཆགས་སྤྱོད་པ་དང༌། །འགྱོད་དང་མ་ངེས་ལྡོག་པ་ནི། །སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་སྟེ། །དེ་ཡི་གཉེན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱིར། གཉེན་པོ།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལྟ་བུ་གང་ཟག་གི་བསམ་པ་ལ་དགོངས་པར།

385

དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།
པོར་ཐེག་མཆོག་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་ཐལ། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོ་ཡིན་ན་དགོས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་དགོས་པ་དངོས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་སྒོ་ནས་དྲང་དོན་དུ་བཤད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། །གཟུང་དུ་མེད་པར་བརྗོད་མེད་པར། །ཤེས་པའི་སྤྱོད་པ་རྣམས་སྤངས་པ། །ཐུབ་པའི་དབང་པོས་གསུངས་པའི་ཆོས། །དེ་ཡི་འདི་ལྟར་འདི་ལ་གནོད། །ཅེས་དང༌། ཡང་དེ་ཉིད་ལས། ཇི་ལྟར་ལུང་དང་མི་འགལ་བར། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྗེས་འབྲངས་པ། །འདི་ལྟར་དེ་ཉིད་བསྒོམ་པ་སྟེ། །དེ་ནི་དེ་བཞིན་མཁས་པས་འདོད། །ཅེས་དང༌། གང་དག་ཕྱོགས་སུ་མ་ལྷུང་བས། །སྙིང་པོ་ཡོད་དམ་སྙིང་པོ་མེད། །མཁས་པས་དེ་ལ་དཔྱད་པར་བགྱི། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དགོངས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས་དེའི་སྟེང་དུ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པ་འདྲ་ཡང་ཁྱད་པར་གཅིག་དང་གཉིས་གསུངས་པའི་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དགོངས་པ་དང་དགོས་པ་རེ་གཙོ་བོར་བྱས་ཙམ་གྱིས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དགོངས་གཞི་གཙོ་ཡང་སྒྲས་ཟིན་ལ་མི་སྟོན་པའི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མིན་པའི་མདོ་དེའི་གོ་དོན་ཚང་བ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤད་སྦྱར་ལས། དགོངས་པ་ནི་ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཙམ་ཡིན་གྱི་ཕ་རོལ་ལ་ལྟོས་པར་ནི་ཁས་མི་ལེན་(1)ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡིད་ལ་བཞག་པ་ཙམ་ཞེས་པས་ཚིག་གི་དགོངས་པ་ཙམ་ཡིན་པ་དང༌། ཕ་རོལ་ལ་ལྟོས་པར་(2)ནི་ཁས་མི་ལེན་ཞེས་པས་ཚིག་ཟིན་གྱི་དོན་དགོངས་པར་མི་འཇོག་ཅེས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ནོ། །
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ནི་མི་འདུག

386

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལས། དགོངས་པ་ལ་ཕ་རོལ་གཟུང་བ་ལ་མི་ལྟོས་ཞེས་པ་ནི་དེའི་ཆ་ནས་དགོངས་པར་མི་འཇོག་ཅེས་(1)པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དགོས་པ་དེ་ལྡེམ་པོའི་གོ་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་མདོ་ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྡེམ་པོའི་ངག་ནི་དྲང་པོ་མ་ཡིན་པའི་ངག་གི་མིང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མིང་ཚིག་ཡི་གེ་དེས་བརྗོད་པ་འཇིག་རྟེན་ན་གྲགས་པ་ལས་གཞན་གྱིས་བརྗོད་པ་ཟབ་མོ་སྟོན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ལྡེམ་པོའམ་ལྡེའུའི་ངག་ནི་འཁྱོགས་པོ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་རྣམ་པར་ངེས་པ་གང་ཞེ་ན། མིང་གི་ཚོགས་དང་ཚིག་གི་ཚོགས་དང་ཡི་གེའི་ཚོགས་རྣམས་ཀྱིས་དོན་གཞན་དུ་བརྗོད་ལ་དོན་གཞན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྒྱུར་བ་སྟེ། ཇི་སྐད་དུ། ཕ་དང་མ་ནི་བསད་བྱ་ཞིང༌། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྤྱིར་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་ཐམས་ཅད་ལྡེམ་པོ་ཡིན་ཀྱང་དགོས་པ་དེའི་ཆེད་དུ་ལྡེམ་པོ་གཅིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཐད་ཀར་མི་སྟོན་པར་འཁྱོགས་པོའི་ངག་གིས་བསྟན་པའི་དགོས་པ་འདིའོ། །ཞེས་དགོས་པ་སྟོན་པའི་ཆ་ནས་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྡེམ་པོ་ནི་དགོས་པ་ཅན་དང་དགོས་པ་ནི་ལྡེམ་པོའི་བསྒྲུབ་བྱ་ཡིན་པས་སྔ་ཕྱི་ཐ་དད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྡེམ་དགོངས་ཐམས་ཅད་ལ་བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་ཡང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འོ་ན། ཐམས་ཅད་བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་འགྱུར་ཞེ་ན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། ལྔར་ཕྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྔ་ཀ་བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཕ་དང་མ་ནི། ནས། དག་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་གང་ཟག་འགའ་ཞིག་གིས་རྗོད་བྱེད་ཁོ་ནར་ཆགས་པ་བཟློག་ནས་བསྟན་པ་ལ་གཞུག་པའི་ཆེད་དུ་ལྡེམ་པོ་ཡིན་པས་གཞུག་པ་དང༌། གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་གཉིས་དང༌། མ་དང་ཕ་སོགས་ལས་དོན་གཞན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། པ་ཡིན་ལ།

387

དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།

སྲིད་སྲེད་སྟོན་པས་དོན་ལྡེམ་དང༌། བསྒྱུར་ལྡེམ་གཉིས་ཀྱང་ཚང་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ལང་གཤེགས་ལས། བཤད་པའི་སྒྲ་དང་བརྗོད་པ་ལ་མངོན་པར་ཆགས་པས། ནས། ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྲ་ཇི་བཞིན་དུ་དོན་དུ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་བགྲང་བས་རང་གི་ཚུལ་སོ་སོར་བཞག་པ་བརྗོད་པ་ལ་མི་ལྟོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྤྱིར་ཕ་མའི་ཚིག་གི་དོན་སྲིད་སྲེད་ལ་མི་འཇུག་ཀྱང་ངེས་ཚིག་གི་འཇུག་པ་དེ་ངེས་ཚིག་གིས་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མདོ་ལ་ཚིག་དང་ངེས་ཚིག་གིས་སོ་སོར་བཤད་པ་མང་བས་དེ་གཉིས་ལ་མདོ་བཞིན་མི་མཁས་ན་དྲང་ངེས་འབྱེད་མི་ཐུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཚིག་གི་དོན་དང་ངེས་པའི་ཚིག་ལ་མི་(1)མཁས་པས་མིང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན། མིང་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི་ཚུལ་མི་ཤེས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྒྱན་འགྲེལ་ལས། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་རྣམས་དེའི་དཔེར་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱན་འགྲེལ་ལས། དོན་གཞན་ལ་དགོངས་པ་ནི། ནས། དོན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། དགོངས་གཞི་གཙོ་བོར་ཡོད་ཀྱང་ཚིག་ཟིན་ལ་སྒྲས་ཟིན་པ་མ་ཡིན་པ་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དོན་དགོངས་གཞི་ཚིག་གིས་མ་བརྗོད་ཀྱང་ཡིད་ཀྱིས་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཤཱནྟི་པས་བསྟན་པའི་དོན་བརྗོད་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་ལ། ཞེས་དང༌། བཤད་སྦྱར་ལས། དགོངས་པ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་དང་དོན་གཞན་དང༌། །དེ་བཞིན་དུ་ནི་དུས་གཞན་དང༌། །གང་ཟག་གི་ནི་བསམ་པ་ལ། །དགོངས་པ་རྣམ་པ་བཞིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་དེ་ལྟར་ཡོད་ཀྱང་དགོས་དབང་གིས་སྒྲས་ཟིན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དེ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཁས་པའི་མིང་དད་པ་མ་ཡིན་པར་རང་གི།

388

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ལྟར་སྟོན་པའི་མདོ་དེ། ལྡེམ་དགོངས་ཀྱི་མདོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། མདོ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡེམ་པོ་ནི་སྒྲ་ཇི་བཞིན་(1)མ་ཡིན་པའི་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཤཱནྟི་པས་བསྟན་པའི་སྒྲའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ནི་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང་ཡང་མཐུན་ནོ། །ཞེས་དང༌། བཤད་སྦྱར་ལས། ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་དེ་ཉིད་ཕ་རོལ་(2)གཟུང་བ་ལ་ལྟོས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་གཞུག་ལྡེམ། མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས། གཉེན་ལྡེམ་དང༌། བསྒྱུར་ལྡེམ་བཞི་ཡོད་དེ། རྒྱན་ལས། གཞུག་པ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང༌། །མཚན་ཉིད་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་གཞན། །གཉེན་པོ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་དང༌། །བསྒྱུར་བ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་ལྡེམ་དགོངས་སེམས་ཙམ་པ་ལྟར་གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་དང་ཀུན་བཏགས་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་མེད་པར་སྟོན་པའི་མདོ་ལ་བྱའོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བརྒྱད་ཀྱི་མདོ་ལ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་ཡིན་ན་དེ་བརྒྱད་གང་རུང་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཕུང་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་བོ་གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། གཉེན་པོ་ལ་ལྡེམ་པོར་དགོངས་པ་ནི་གང་དུ་སྤྱོད་པ་བརྒྱད་ཁྲི་བཞི་སྟོང་གི་གཉེན་པོར་བསྟན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེས་དུག་གསུམ་གང་རུང་རེ་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་འགལ་བའི་གཉེན་པོ་རེ་རེ་ཙམ་གྱིས་ཉོན་མོངས་པའི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པར་གསུངས་པའི་མདོ་གཉེན་པོ་ལྡེམ་དགོངས་སུ་བསྟན་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཡུམ་རྒྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་དགོངས་པ་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།་
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཟུད་པ།

389

དགོངས་ལྡེམ་དགོངས་བཤད་པ།

སྟེ། མདོ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་ཀྱི་དགོངས་པ་ཡོད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མདོ་ཡིན་ན་རང་གི་དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། མདོ་ཡིན་ན་རང་གི་དགོངས་པ་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགོངས་གཞི་ཡོད་པའི་མདོ་ཡིན་ན་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགོངས་གཞི་ཅན་གྱི་དོན་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་ན་དགོངས་གཞི་འཚོལ་མི་དགོས་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞིའི་བླང་དོར་དངོས་སུ་བསྟན་པ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལ་རྩོད་པ་དང་ལན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྟེན་པའི་ཆོས་ཀྱི། ཞེས་སོགས་རྐང་པ་གཉིས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞུང་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་གཞུང་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་སེང་གེ་བཟང་པོ་ཐལ་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་འཚོ་ཡབ་སྲས་སོགས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་རང་རྒྱུད་པ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་འདིར་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྤྱིར་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་འདིར་ལྟ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་དབང་པོའི་རིམ་པས་ཐེག་པ་གསུམ་བཞག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཞུང་འདི་ཐལ་འགྱུར་བའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོངས་པ་རབ་གསལ་དང༌། སྟོང་ཐུན་སྐལ་བཟང་མིག་འབྱེད་དུ་སློབ་དཔོན་འཕགས་སེང་གི་དགོངས་པ་ཐལ་འགྱུར་དུ་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཐལ་འགྱུར་བའི་སྐབས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་ལ་འདིར་གྲུབ་མཐའ་དེའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་འཕགས་སེང་རང་རྒྱུད་པར་འདོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་དགོངས་པ་རབ་གསལ་ལས། རང་རྒྱུད་པ་དེ་དག་ཉན་རང་གི་ལམ་དེ་ལྟར་བསྒོམ་པ་ལ་ཆོས་ཀྱི་

390

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བདག་འཛིན་མངོན་གྱུར་པ་རེ་ཞིག་སྤངས་པ་འོངས་ཡང༌། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་འཕགས་པས་ཀྱང་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་པའི་དབུ་མ་རང་རྒྱུད་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་བཤད་ཟིན་པས་རྟོགས་སླའོ། །

391

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།

གཉིས་པ་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ནི། རྩ་བར། དམིགས་པ་ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ། །ནས། གང་དག་ཐུབ་པའི་ཐུན་མོང་མིན། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དགེ་བའི་ཆོས་ནི་འདི་དག་ཡིན་ཏེ། ཕར་ཤེས་པ་དང༌། མར་ཤེས་པ་དང༌། ནས། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ཀྱི་བར་དག་སྟེ། དེ་དག་ནི་ཐུན་མོང་མིན་པའི་ཆོས། ཞེས་གསུངས་པའི་དམིགས་པ་བཅུ་གཅིག་བཤད་པ་དེ་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་པར་བྱ་བའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཆོས་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ན་བཅུ་གཅིག་ཏུ་ཡོད་དེ། དགེ་མི་དགེ་ལུང་མ་བསྟན་གསུམ་དང༌། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་མ་འདས་གཉིས་དང༌། ཟག་བཅས་ཟག་མེད་གཉིས་དང་འདུས་བྱས་འདུས་མ་བྱས་གཉིས་དང༌། ཐུན་མོང་དང་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་དང་བཅུ་གཅིག་ཏུ་འདུ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ལས། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དགེ་བ་དང༌། མི་དགེ་བ་དང༌། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་དང༌། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང༌། ཟད་པ་མེད་པ་དང༌། འདུས་བྱས་དང། འདུས་མ་བྱས་དང༌། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་དང༌། ཐུན་མོང་དང༌། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དག་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་བྱ། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ཁམས་གོང་མའི་ཉོན་མོངས་རྣམས་ཆོས་ཅན། བླང་དོར་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁམས་གོང་མའི་སས་བསྡུས་ཡིན་ལ། ཁམས་གོང་གི་སས་བསྡུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་མེད་ཅིང་དགེ་བར་མི་རུང་བས་ལུང་མ་བསྟན་དུ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། གོང་མ་ཐམས་ཅད་ལུང་མ་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་

392

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ནུས་ཏེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་ཀྱི་འཇིག་ལྟ་མཐར་ལྟ་གཉིས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་མ་རིག་པ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགེ་བ་ལ་དོགས་པ་མེད་མི་དགེ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱིན་སོགས་དང་མི་འགལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། འདོད་ན་འཇིག་ཚོགས་ལྟ་བ་དང༌། །མཐར་འཛིན་ལྷན་ཅིག་མ་རིག་པ། །ཞེས་དང༌། རང་འགྲེལ་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་དང་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང༌། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཟག་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་གྱི་རྒྱུ་ལ་དགེ་བ་ཟག་བཅས་དང་མི་དགེ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་རྒྱུ་ནི་མི་དགེ་དང༌། །དགེ་བ་ཟག་བཅས་རྣམས་ཁོ་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང༌། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་མི་འོང་འབྱིན་བྱེད། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། སྲོག་གཅོད་ཀྱི་ལས་བྱས་མ་ཐག་གཉེན་པོ་སྟོབས་བཞི་ཚང་བས་འདག་ངེས་ཀྱི་ལས་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལུས་ཀྱི་མི་དགེ་བ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་སྨིན་འདག་ངེས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དགྲ་བཅོམ་རྒྱུད་ཀྱི་མི་དགེ་བའི་ལས་སོགས་འཕེན།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལས་འབྲས་བདེན་པར་འཛིན་པའི་སེམས་བྱུང་དད་པ་ཡོད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ལུང་དུ་བསྟན་པ་གང། སྐྱེས་བུ་དམ་པའི་བླང་བྱར་འོས་པ་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་དགེ་བའི་ལས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགེ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེས་བུ་དམ་

393

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།
པའི་བླང་བྱར་འོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོན་པས། འདི་ནི་ཀུན་འབྱུང་འཕགས་པའི་བདེན་པ་སྟེ། སྤང་བར་བྱའོ། །ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། ཤེས་བྱ་སྤང་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། སྤང་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གནས་སྐབས་ཀྱི་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བརྒྱ་བ་ལས། ཡུལ་ན་དགེ་བས་ཡིད་འོང་ན། །ཡུལ་དེའང་ངན་པར་བརྩི་བ་ཡིན། །གང་ཞིག་བཏང་(1)བ་ཤེས་གྱུར་པ། །དེ་གྲུབ་པ་ཡི་ཅི་ཞིག་དགོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཁོར་བའི་རྒྱུའི་ལས་ཉོན་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བཞི་བརྒྱ་པ་ལས། མ་འོངས་པ་ཡི་འབྲས་མཐོང་ནས། །ཆོས་འདོད་ཆགས་པས་ཁྱོད་ཆགས་ན། མ་འོངས་མཐའ་ཉིད་མངོན་གྱུར་ནས། །འཇིགས་པ་མེད་དམ་ཅི་ཞིག་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཁོར་བའི་རྒྱུ་དགེ་བ་ཡང་སྤངས་ན་མི་དགེ་བ་ལྟ་ཅི་སྨོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བརྒྱ་པ་ལས། གང་དག་དགེ་བའང་མི་འདོད་པ། །དེ་དག་མི་དགེ་ཇི་ལྟར་བྱེད། །ཅེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། རང་དང་གཞན་གྱི་བདེ་བ་འབྱུང་བའི་རྒྱུ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། བསོད་ནམས་ཀྱི་བྱ་བ་མཆོག་ཡིན་ན་གང་དག་འཁོར་བའི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཕྱིར་མི་འདོད་པ་དེ་དག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་ནས་ལུང་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཆོས། དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་དགེ་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། འབྲེལ་བ་དང༌། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང༌། སློང་བ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བཞི་ཡོད་དེ། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དེ། འབྲེལ་བའི་དེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ། སློང་བའི་དགེ་བ་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དད་སོགས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་བཅུ་གཅིག་དང༌། འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་དད་སོགས་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་ཡིན། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དགེ་བ་ནི་དགེ་བ་སྐྱེ་རུང་གི་ས་བོན་ཡིན། སློང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བས།

394

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བའི་དགེ་བ་དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་དགེ་བ་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་མཚུངས་ལྡན་སོགས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱུང་ཙམ་ནས་དགེ་བའི་རང་བཞིན་དུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། རྩ་བ། །ངོ་ཚ་ཁྲེལ་ཡོད་བདག་ཉིད་ཀྱི། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དད་པ་ལ་སོགས་པ་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་བཅུ་གཅིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དད་སོགས་གཞན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་འབྲེལ་བའི་དབང་གིས་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མཛོད་ལས། དེ་དག་དང་ལྡན་མཚུངས་ལྡན་གྱི། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། དགེ་བའི་ས་བོན་ཡང་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། བཅུ་པ་སྲིད་པའི་དགེ་བ་བཞིན། ཀུན་བཏུས་ལས། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་གང་ཡིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཀུན་སློང་དགེ་བས་བསྐྱེད་པའི་ལས་དང་སེམས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་མེད། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་དགེ་བ་འོ། །ཞེས་དང༌། མཛོད་ལས། བྱ་བ་ལ་སོགས་ཀུན་སློང་བས། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། སློང་བའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་འབྲས་ཡིད་མི་འོང་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཆོས། མི་དགེ་བའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་མི་དགེ་བ་ཡིན། ནས། བར་དུ་གཅོད་པས་ཀྱང་མི་དགེ་བར་བལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དང༌། འབྲེལ་བའི་དང༌། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དང༌། སློང་བའི་མི་དགེ་བ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་གསུམ་དང་ངོ་ཚ་མེད་པ་ཁྲེལ་མེད་པ་རྣམས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་མི་དགེ་བ་དང༌། དེ་དག་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་སེམས་སོགས་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ་དང༌། དེ་དག་གི་ས་བོན་རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ་དང༌། དེ་དག་གིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་

395

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།

ངག་གི་ལས་ནི་སློང་བའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། མི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དང༌། ངོ་ཚ་མེད་པ་དང༌། ཁྲེལ་མེད་པ་རྣམས་ནི་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། ཉོན་མོངས་པ་དང་ཉེ་བའི་ཉོན་མོངས་པ་དེ་དག་ཉིད་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་ཆོས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག་དང༌། །དེས་བསྐྱེད་ལས་ནི་མི་དགེ་བ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་ལས། སློང་བའི་མི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། དེས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལུང་དུ་བསྟན་མ་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམ་སྨིན་ལ་ལྟོས་ནས་ཡིན་ཏེ། མཛོད་འགྲེལ་ལས། གང་ཞིག་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་ཕྱིར་(1)ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་དེ་ནི་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་ལ་ལྟོས་ནས་དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་ནས་བཏང་སྙོམས་སུ་བཞག་པའི་ཆོས། ལུང་མ་བསྟན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཇི་ལྟར་ན་ལུང་མ་བསྟན་ཡིན། ནས། རྒྱུ་མཐུན་པས་ཀྱང་ལུང་དུ་མ་བསྟན་པར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་དེ། འབྲེལ་བའི་དེ། རྗེས་འབྲེལ་གྱི་དེ། སློང་བའི་དེ་དང་བཞི་ཡོད་དེ། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྨིན་གྱི་ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་བརྒྱད་སོགས་དང༌། གཉིས་པ་ནི། དགེ་མི་དགེ་གང་རུང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་རྣམས་དང༌། གསུམ་པ་ནི། སེམས་དེའི་ས་བོན་བཞག་པ་དང༌། བཞི་པ་ནི། སེམས་ལུང་མ་བསྟན་གྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་ངག་གི་ལས་རྣམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་ལུང་མ་བསྟན་གང་ཞེ་ན། ཁམས་དང་སྐྱེ་མཆེད་གཟུགས་ཅན་བརྒྱད་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། སྡང་བ་ཡང་མ་ཡིན།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལུང་དུ་མ་བསྟན་པ་ཞེས་བྱ་ལ།

396

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་སེམས་སུ་གྱུར་པའི་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེ་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་བཞག་བའི་བག་ཆགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པའི་སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱིས་ཀུན་ནས་བསླངས་པའི་ལུས་དང་ངག་གི་ལས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ངོ་བོ་ཉིད་སྐུ་ཆོས་ཅན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། ཐར་པ། །དམ་པའི་དོན་དུ་དགེ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ཆོས་ཅན། མི་དགེ་བར་ཐལ། དོན་དམ་པའི་མི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉེན་པོའི་དགེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཉེན་པོ་བཞི་པོ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། གཉེན་པོའི་དགེ་བ་གང་ཞེ་ན། རྣམ་པར་སུན་འབྱིན་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་དང༌། གཞིའི་གཉེན་པོ་དང༌། ཐག་བསྲིངས་པའི་གཉེན་པོ་དང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་རྣམ་སྨིན་ཡིད་འོང་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་ལུང་དུ་བསྟན་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་གཞན་གཉིས་ཀྱི་ཞིབ་ཆ་གྱིས། རྒྱན་སྣང་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་རྟག་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་གཉིས་སུ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཉིད་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཙམ་པས་མཉམ་བཞག་གི་ཡུལ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ན་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དབུ་མ་བས་འགོག་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་ཙམ་པས་གཞན་དབང་ལ་དམིགས་ནས་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཁས་མི་ལེན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བཤད་ཟིན་ལྟར་

397

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།

སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པའི་དུས་ཕྱོགས་གཅིག་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང༌། ཆོས་མཆོག་གི་དུས་མཉམ་བཞག་ཤེས་པའི་སྣང་བ་ཡང་རགས་པ་ཀུན་ནུབ་ལ། མཐོང་ལམ་དུས་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་སྣང་བ་འགགས་ནས་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྣང་བ་ཁོ་ནར་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟོང་ཉིད་ལ་ཞུགས་པར་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་ཡང༌། ཉན་ས་ལས། དེའི་སེམས་དེ་རབ་ཏུ་ཞི་ཞིང་མེད་པ་ལྟ་བུ་སྣང་མོད་ཀྱི་དེ་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ཀུན་བཏུས་སུ་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལྟར་ནང་གི་སེམས་གནས་ནས། །གཟུང་བ་མེད་པར་རྟོགས་པར་བྱ། །དེ་ཡི་འོག་ཏུ་འཛིན་མེད་པར། །དེ་དག་དམིགས་མེད་རིགས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ་དང་པོས་རྩེ་མོ། །གཉིས་པས་བཟོད་པ། གསུམ་པས་ཆོས་མཆོག བཞི་པས་དམིགས་མེད་མཐོང་ལམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། །དམིགས་པ་ལ་ནི་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །མི་དམིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སུ། །མི་དམིགས་པ་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱེ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། རྣམ་པར་རིག་པ་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་མི་དམིགས་པར་རབ་ཏུ་སྐྱེ། དོན་མི་དམིགས་པ་ལས་རྣམ་པར་རིགས་པ་ཙམ་ཡང་མི་དམིགས་པ་སྐྱེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྦྱོར་ལམ་བཞིའི་སྣང་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་འོག་ཏུ་མཐོང་ལམ་ནི་ཡུལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དམིགས་མེད་དུ་མཉམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུས་མཐའ་ལས། དེ་ལྟ་བས་ན་དམིགས་པ་དང༌། །མི་དམིགས་མཉམ་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བཤད་དུ་བློ་བརྟན་གྱིས། འདི་ལྟར་དམིགས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་དུ་གྱུར་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་མཉམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལྟ་བུར་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པའི་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཉམ་བཞག་གི་གནས་སྐབས་སུ་ཞི་བ་ལྷ་དང་ཨ་བྷྱ་སོགས་ཀུན་རྫོབ་མི་

398

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

སྣང་བར་འདོད། འཕགས་སེང་མཉམ་བཞག་(1)ལ་ཀུན་རྫོབ་དེ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་སྣང་ཟེར། འོ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་སྟོན་པར་ལུང་བསྟན་པ་དེ་ནན་གྱིས་ཁས་ལེན་རིགས་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་གཙོ་བོ་འཕགས་པ་སློབ་པའི་མཉམ་བཞག་གི་ངོ་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་གྱི་ཆོས་ཀུན་སྣང་བར་འབད་ནས་བསྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་ལ་སྤྱོད་ཚུལ་སྟོན་པས་ལུང་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་པའི་མདོ་ཀུན་བཏུས་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་ཀར་ཤེར་མདོ་དྲངས་པ་ལས། དེ་ལ་འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ཏེ། གཟུགས་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཉེ་བར་སྟོན་ཏོ། །ཞེས་པ་ནས། གང་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་ཉེ་བར་བསྟན་ཏོ། །ཀོའུ་ཤི་ཀ།།འདི་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལྟར་བཅོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་རུང་བ་དང་ཁྱབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་མ་ཡིན་པར་རྣལ་མ་སྤྱོད་ན་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་བར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་བདེན་པར་འདའ་བ་མི་དམིགས་ཤིང་ཆོས་གང་ལའང་བདེན་པར་གནས་པ་མེད་པས་བདེན་པར་མི་གནས་པར་སྟོང་ཉིད་ཙམ་བསྒོམ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་བཙལ་ན་མི་དམིགས་པའི་སྟོང་ཉིད་དེ་བསྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་ཀུན་བཏུས་དང་དབུ་མ་སྣང་བ་གཉིས་ཀར་དྲངས་པའི་ཤེར་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཆོས་གང་ལས་ཀྱང་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་མི་བྱེད་ལ་ཆོས་གང་ལ་ཡང་མ་གནས་ཤིག །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་ཆོས་གང་ལས་ཡང་དག་པར་འདའ་བར་བྱ་བའམ་གང་ལ་གནས་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་ཆོས་ཐམས་ཅད་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་ངོ༌། །(2)གང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །གང་དངོས་པོ་མེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལ་མི་འདུག
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གང་སྟོང་པ་ཉིད།

399

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།
པ་དེ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐད་དུ། འཕགས་པས་ཀྱང༌། རབ་འབྱོར་གཉིས་ནི་དངོས་པོའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལུང་སྔ་ཕྱིའི་དངོས་པོ་མེད་པ་བདེན་མེད་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྔར་རྒྱ་ཆེར་བཤད་ཟིན་པས་སྤྲོ་སླ། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཙམ་པས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་དབྱིངས་དང་ཡེ་ཤེས་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེས་བདེན་བཞི་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་དམིགས་ནས་དེ་གཟུང་འཛིན་གཉིས་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་བཞི་ཆོས་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་སྒྲོ་འདོགས་དང་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་རྣམ་པ་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་བཅུ་དྲུག་དང་ལོག་འཛིན་བཅུ་དྲུག་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། བདེན་པ་བཞི་ལ་བརྟེན་པ་དང༌། །བདེ་དང་ང་དང་(1)ངའི་ཞེས་སོགས། །ཡང་དག་མིན་པ་རྣམ་བཅུ་དྲུག །སྒྲོ་བཏགས་ནས་ནི་ཡོངས་སུ་སྲེད། །དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་དོན། །དེ་ཉིད་རྣམ་པ་རྗེས་རྟོགས་ཅན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་པ་བཞི་ལ་ཞེས་པས་ལོག་འཛིན་དང་ཡེ་ཤེས་གཉིས་ཀའི་དམིགས་པ་བསྟན་ཅིང༌། བརྟེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ལོག་འཛིན་གྱི་རྣམ་པ་དང༌། དེ་ཉིད་ལ་ནི་དེ་འགལ་སོགས་ཀྱིས་དེ་དང་རྣམ་པ་འགལ་བའི་ཡེ་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང༌། སོགས་དང༌། དང་པོའི་རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདིར་ནི་སྒྲོ་འདོགས་དབེན་པ་ལ། །སོགས་དང༌། དུ་མས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྡེ་བདུན་དུ་རྣམ་རིག་པའི་འདོད་པ་འཆད་པ་ན་དངོས་ཀྱི་གནོད་བྱེད་དང༌། གནོད་བྱ་སྒྲོ་འདོགས་གཉིས་གཞི་དམིགས་པ་མཚུངས་པར་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རང་ལུགས་ལ། གཉིས་སྟོང་གི་ཆོས་དབྱིངས་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་ནས་དམིགས་པར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེའི།

400

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

འདོད་དེ། འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་དམིགས་པས་སྒྲིབ་པ་སྤོང་ཚུལ་དཔྱོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གཟིགས་ནས་དམིགས་པ་མི་འགོག་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་འགོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་བདེན་གྲུབ་ཡིན་ན་དྲི་བཅས་སུ་བདེན་གྲུབ་ཡང་མི་འཐད། དྲི་མེད་དུ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བདེན་པར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་དགོས། གནས་ལུགས་སུ་གྲུབ་ན་རྐྱེན་གཞན་གྱིས་བསྒྱུར་མི་རུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་ཤེ་ལས། རང་བཞིན་དག་ནི་བཅོས་མིན་དང༌། །གཞན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ན་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་ཡང་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་སྐད་དུ། ཉི་སྣང་ལས། གང་དག་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ཉིད་དམིགས་པ་ཡིན་ནོ་སྙམ་དུ་སེམས་པ་དེ་དག་གིས་དམིགས་པའི་དག་པ་གོང་ནས་གོང་དུ་(1)འགྲོ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་བརྗོད་དགོས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ལ་དམིགས་པའི་གཞི་གཞན་དབང་དང་ཆོས་འགྱུར་མེད་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ལ་དབུ་མ་པས་དགག་པ་མཛད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་དག་ཚུལ་བརྗོད་དུ་ཡོད་དེ། ཆུ་ཁམས་རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ལ་རྡུལ་དང༌། གསེར་རང་བཞིན་གྱི་དག་པ་ལ་གཡའ་དང༌། ནམ་མཁའ་སྤྲིན་གྱིས་སྒྲིབ་པ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་དག་པ་དྲི་མ་གློ་བུར་བས་ཇེ་དག་ཇེ་དག་ཏུ་འགྲོ་བར་ཐེག་བསྡུས་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆུ་ཁམས་གསེར་དང་ནམ་མཁའ་རྣམས། །དག་པ་བཞིན་དུ་དག་པར་འདོད། །ཅེས་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་བདག་འཛིན་དང་གཉེན་པོ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་པར་ཐལ། སྤང་བྱ་བདེན་གྲུབ་དག་ཚུལ་དེ་ལྟར་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོས་སྤང་བྱ་སྤོང་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་གྲུབ་ཀྱིས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཁྱད་པར་དུ།

401

སྒྲུབ་པའི་དམིགས་པ།
སོ་སོར་གྲུབ་ན་གནས་ལུགས་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་དགོས། གནས་ལུགས་ཀྱིས་སོ་སོར་གྲུབ་ན་ནམ་མཁས་ནམ་མཁའ་ལ་གླགས་མི་རྙེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་བཞིན་གྱིས་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པ་ཁོ་ནར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་དག་ཤིན་ཏུ་བ་མི་རུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་མི་མཐུན་པ་དང་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་སྤོང་བ་མེད་པས་དག་པ་ཕྱོགས་གཅིག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ། ནས། ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པ་ཁས་བླང་དུ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཁྱེད་རང་དབུ་མ་བ་ལ་ཡང་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་འཛིན་སྟངས་ཀྱི་ཡུལ་ཆོས་ཉིད་ཡོངས་གྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་དམིགས་པ་མེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམིགས་མེད་དེ་དེ་བཞིན་ཉིད་ཀྱི་མིང་ཡིན་པ་མཐུན་གྲུབ་དེའི་ཕྱིར། འོ་ན། མྱུ་གུ་སོགས་བདེན་སྟོང་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། མཐར་ཐུག་དཔྱོད་པའི་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྔར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་ཁྱོད་ལའང་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །ཇི་སྐད་དུ། ཉི་སྣང་ལས། རབ་འབྱོར། ནས། ཞེས་(1)བྱུང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལ་ཡང་དམིགས་པ་དག་པའི་མཐར་ཐུག་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྒྱན་སྣང་ལས། ཁྱེད་ཀྱི་ཕྱོགས་ལྟར་ན་ཡང༌། རབ་འབྱོར། ནས། ཞེས་གསུངས་པས་དམིགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཇི་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེ་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁོ་བོ་ཅག་ལ་སྐྱོན་དེ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མེད། ཆོས་ཉིད་བདེན་གྲུབ་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རིགས་པའི་རྗེས་འབྲངས་ཀྱི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་གི་ཕྱིར་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། འབྱུང།

402

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གྲུབ་སྟེ། མྱུག་སོགས་བདེན་སྟོང་རིགས་ངོར་ཡོད་ཀྱང་བདེན་གྲུབ་ཏུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མྱུག་སོགས་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་བདེན་སྟོང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདེན་གཉིས་ལས། དགག་བྱ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པས། །ཡང་དག་ཏུ་ན་བཀག་མེད་གསལ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནི་ཐ་སྙད་པའི་ཚད་མའི་ངོ་བོར་གྲུབ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ཐ་སྙད་དུ་གྲུབ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆོས་རྣམས་འཁྲུལ་བ་ཙམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རབ་འབྱོར་གཉིས་ནི་དངོས་པོའོ། །གཉིས་སུ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པའོ། །ཞེས་འཆད་པར་འགྱུར་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་སྟོང་ཉིད་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རིགས་ཤེས་ཀྱི་ངོར་གྲུབ་པ་ཙམ་ཡིན་པས་བདེན་གྲུབ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་ཡང་དག་པའི་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པར་བརྗོད་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟོང་ཉིད་དང༌། དེ་རྟོགས་པའི་རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་བྲལ་རྣམས་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རིགས་ཤེས་རྟོག་བཅས་རྟོག་མེད་ཀྱང་དོན་དམ་པ་ཡིན་པར་འདོད་ཀྱང་ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་ཏུ་འདོད་ཀྱི་བདེན་པར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཕགས་པས་ཀྱང༌། ཡང་དག་ཀུན་རྫོབ་རིགས་ཤེས་དེ་གཉིས་ཀུན་རྫོབ་ཀྱི་གཉིས་སྣང་ཡིན་ཀྱང་གཟུང་འཛིན་གཉིས་སུ་འཁྲུལ་བ་མིན། ཞེས་སོ་སོར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང། ཉི་སྣང་ལས། མངོན་པར་ཞེན་པ་ནི་གཉིས་ཀྱི་མཚན་ཉིན་ཡིན་གྱི། འཁྲུལ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ནི་གཟུང་བ་དང་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་མི་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ན་དབུ་མ་བའི་ལུགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དམིགས་པ་རྣམ་དག་མཐར་ཐུག་པར་འགྲོ་བའང་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་གཙོ་བོར་འཛིན་སྟངས་སུ་བྱས་ནས་བསྒོམ་པས་འཕགས་ཆོས་ཀྱི་རིགས་དང་སྒྲུབ་པའི་རྟེན་བྱེད་ཚུལ་ཡིན། དེའི་རྣམ་འགྱུར་རམ། ཁྱད་པར་ཆོས་དབྱིངས་བདེན་

403

སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།
མེད་གཙོ་བོར་སྒོམ་དུས་ཆོས་དབྱིངས་སྒྲོ་འདོགས་གཅོད་གཞིའི་དམིགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། རང་བཞིན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་རིགས་ཡིན་ལ་རྣམ་འགྱུར་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ནས། འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སེམས་ཙམ་པའི་རིགས་ལས་ཁྱད་པར་དུ་འབྱེད་པའི་འཕགས་གྲོལ་ཞབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་ཡིན་ཀྱང་མང་པོས་མ་ཁྲོལ་བ་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཉུང་ངུས་ལུང་རིགས་སྤྲད་ཡོད་པས། རང་གཞན་ལེགས་བཤད་ལ་དགའ་བ་རྣམས་ལ་མཆོད་པ་ཡིན་ནོ། །

སྨྲས་པ།

འཕགས་སེང་གཅིག་ཏུ་གྱུར་རམ་ཡང་ན་རྗེ་ཡབ་སྲས། །
ལྷན་ཅིག་ཡང་ཡང་དཔྱད་པས་མ་ལུས་མཁས་རྣམས་ཡིད། །
བཀུགས་བཞིན་ཆགས་བཞིན་དད་བཞིན་འདུན་བཞིན་སྐལ་ལྡན་ཚོགས། །
བསྟོད་བཞིན་དགྱེས་བཞིན་ངོ་མཚར་ཕུལ་བྱུང་ལྟ་བུར་གླེང༌། །
རིན་ཆེན་རི་མོ་གྱ་གྱུ་མང་ལ་མཚར། །མཁས་རྣམས་དོན་དམ་དམིགས་པ་ཀུན་བྲལ་ཡང༌། །ཀུན་རྫོབ་སྒྱུ་མའི་རོལ་པ་མི་འཆར་པའི། །བདེན་མིན་རྫུན་མིན་ཡ་མཚན་རྟག་ཏུ་སྒྲོགས། །ཀུན་འབྱུང་སྒྱུ་མས་སྤྲུལ་པའི་སྡུག་བདེན་ཚོགས། །སྲིད་(1)པའི་འབྱོར་རྒུད་མཛེས་སྡུག་ཆུའི་གཉེར་མ། །མི་ཟིན་དོན་ཆུང་ཀུན་སྤངས་ཤེར་ཕྱིན་གྱི། །རྣམ་སད་ལོངས་སྤྱོད་རྫོགས་པ་རྟག་

རོལ་ཀྱེ། །ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། ། སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།
གསུམ་པ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ནི། རྩ་བར། སེམས་ཅན་ཀུན་མཆོག་ཉིད་སེམས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞིའི།

404

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
དང༌། །སོགས་ཤོ་ལོ་ཀ་གཅིག་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཞེས་པའི་དོན་དྲིས་པའི་ལན་དུ། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་འདི་ལ་སེམས་ཅན་གྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་དང་སེམས་ཅན་གྱི་སྡེ་ཆེན་པོའི་མཆོག་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཆེན་པོ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། སྦྱོར་བ་ནི་ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆོས་ཅན། གང་གིས་གང་གི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་གང་གིས་སེམས་ཅན་ཀུན་གྱི་མཆོག་ཏུ་བྱེད་པའི་སེམས་ཆེན་པོ་དང༌། རང་དོན་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང༌། གཞན་དོན་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་གྱི་སྒོ་ནས་ཤེས་པར་བྱེད་པས་ན་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོའམ་ཆེན་པོ་སེམས་དཔའ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྷོ་དྷི་སཏྭ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་མ་ཧཱ་སཏྭ་ཆེན་པོ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སཏྭ་སེམས་ཅན་སྙིང་སྟོབས་སོགས་ལ་འཇུག་པས་སེམས་དཔའ་(1)ཞེས་གསུངས་སོ། །མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱང་སེམས་གང་གི་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་འཇུག་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་ས་བཅུ་གང་རུང་ཡིན་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཉིང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། བློ་དང་ལྡན་པས་མཐོང་འགྱུར་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། བྱང་སེམས་གང་གིས་ཆེད་དུ་སྒྲུབ་པ་ཉམས་ལེན་ལ་འཇུག་པའི་ཐོབ་བྱ་མཐར་ཐུག་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་ལ་དབྱེ་ན། སེམས་ཆེན་པོ་དང༌། སྤོང་བ་ཆེན་པོ། རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་གསུམ་ཡོད། ཇི་ལྟ་ཇི་སྙེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་དེ་དང་པོ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞེས་བྱའོ། །

405

སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་དེ་གཉིས་པ་དང༌། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་སྙིང་རྗེ་ལྷག་བསམ་བྱམས་སོགས་རྣམས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན། ས་མཚམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཁོ་ནར་ཡོད།བཞི་པ་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ལ། སྤྱིའི་རྣམ་བཞག་དང༌། སོ་སོའི་རང་བཞིན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་སྟོན་ཚུལ་སྒོ་ནས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་དང༌། མཚན་གཞིའི་སྒོ་ནས་བཞིར་དབྱེ་བ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་རང་གི་ངོ་བོ་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ། ཞེས་པ་ནས། རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་སྟེ། ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་སྟོན་པར། དེ་ལྟར་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ། ནས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཞེས་བྱུང༌། འདི་དག་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། དེ་ནས་ཚེ་དང་ལྡན་པ་བྱམས་མའི་བུ་གང་པོས། ཞེས་པ་ནས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ཆོས་མ་འདྲེས་པ་བཅོ་བརྒྱད་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་གཉིས་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། སྟོན་ཚུལ་སྒོ་ནས་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་
གྱུར་པའི་སྒྲུབ་པ་དེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། སྦྱིན་སོགས་ལ་གཙོ་བོར་སྤྱོད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར། སྔ་མ་ལྟ་བའི་ཉམས་ལེན་དང་ཕྱི་མ་སྤྱོད་པའི་ཉམས་ལེན་ཡིན་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐོས་བསམ་གཙོ་བོར་གྱུར་མ་གྱུར་ཡང་མི་འཐད། མཁྱེན་གསུམ་ལ་ལྟ་བ་ཁོ་ན་དང་སྦྱོར་བཞི་སྤྱོད་པ་ཁོ་ནར་བཤད་པ་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་དོན་ནི་སྦྱིན་སོགས་སྦྱོར་བས་ཉམས་སུ་མི་ལེན་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཙམ་ལ་བྱེད་ན་ཡང་མི་འཐད། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་མཁྱེན་གསུམ་གྱི་ཆོས་ལ་བསམ་པས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་སྐབས་ལ་བྱེད་ན་ཡང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་མ་གྲུབ་ན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་གནས་སྐབས་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བའི་ཉམས་ལེན་གྱི་སྐབས་ལ་

406

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མ་སླེབས་པར་གཏན་ལ་འབེབ་པའི་སྐབས་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་དཔའི་སྒྲུབ་པར་བཤད་པ་དང་འགལ་ལོ། །གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། སྤྱོད་པ་ཉམས་ལེན་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ལ་ཕབ་པའི་དོན་བསམ་པས་ཡང་ཡང་འདྲིས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྩ་བར། ཡང་དང་ཡང་དུ་སེམས་པ་དང༌། །འཇལ་དང་ངེས་རྟོག་སྒོམ་པའི་ལམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་དང་གདམས་ངག་བཅུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཀའི་མདོ་དང་རྩ་བ་གཉིས་ཀར་ལྟ་བ་དང་ཕྱིན་དྲུག་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་དང་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་འགལ་ཟེར། ལ་ལ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པས་མི་འགལ་ཡང་དོན་མི་གཅིག་ཟེར་ན། དེ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྟོན་ཚུལ་མི་གཅིག་པས་དོན་མི་གཅིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པས་ཁྱབ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་ཡང་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་ཡུལ་དུ་བསྒོམ་པའི་ཉམས་ལེན་གྱིས་ཟིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། (1)དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཉི་ཚེ་བ་དང་སྣ་ཚོགས་ཉིད། །ཅེས་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ཐོག་མར་ཐོབ་པ་ནས། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལ་དམིགས་པའི་བསམ་པའི་ཉམས་ལེན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྒྲུབ་པའི་ཡུལ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་རྣམ་པ་མེད་པའི་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དེ། བསམ་པ་གོ་གྱོན་ཚུལ་གྱི་གོ་སྒྲུབ་དང་རྣམ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་ཚུལ་གྱི་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བར་བཤད་པས་དེ་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བྱང་སེམས་ལམ་དུ་ཞུགས་པའི་ཐོག་མ་ཉིད་ནས་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ལ་རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་མ་ཐོབ་པ་ཞིག་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་དང༌། སྐབས་སོ་སོའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྩ་བར།

407

སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བ།

མིང་འདོགས་འགལ་བས་དོན་ཡང་འགལ་བར་བཟུང་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་སྐྱོན་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཕལ་ཆེར་གྱི་སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་འགལ་བ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཚོད་འགལ་བར་བཟུང་ནས་འགྲེལ་པའི་དོན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྣམ་བཞག་བྱས་སོ། །ཞེས་སོ། །
དེ་ལ་ཁ་ཅིག.

...

.བྱང་ཡེ། ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་མིག་དོད་པ་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་དང་ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་
མིག་མ་དོད་པའི་ཉམས་ལེན་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་སྟེ། ཕྱིན་དྲུག་གི་མགོ་མིག་དོད་མ་དོད་དེའི་ཉམས་ལེན་གྱི་བསམ་པ་ཡོད་མེད་དང༌། ཕྱིན་དྲུག་ཐོབ་མ་ཐོབ་གང་ལ་བྱེད་ཀྱང་མི་འཐད་པ་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་དང༌། སྒྲ་རྟོག་གི་སེལ་བ་མ་ཤེས་པའི་རྣམ་འགྱུར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དད་སོགས་ཡུལ་ལྔ་ལ་མཁས་ཙམ་དབང་པོ་རྣོ་བརྟུལ་གཉིས་ཀར་བཤད་པ་སོགས་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་ལས། སྔོན་གྱི་ཁ་ཅིག ནས། དཔྱད་མི་བཟོད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས་འདི་བྱང་ཡེའི་བཞེད་པར་བཤད་དོ། །
རང་ལུགས་ལ། མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གི་དོན་རྣམ་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་ནི་སྤྱིར་དཀར་པོའི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དུ་ཉམས་སུ་ལེན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་བ་དེ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་རྫོགས་པར་རྟོགས་པ་ལ་སོགས་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། རྣམ་རྫོགས་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་གཉིས་ཡིན་ཁྱབ་མཉམ་ཡིན་ནོ། །ས་མཚམས་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཡོད།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་

408

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྩེ་སྦྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ལྔ་པ་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེར་ནི། །དེ་དག་ཕན་ཚུན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་གསུམ་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་གིས་མ་ཁྱབ་ཟེར་བ་འཁྲུལ། འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་དངོས་ཡུལ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་དམིགས་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཁྱེན་གསུམ་སོགས་ཆོས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང༌། དམིགས་རྣམ་སོ་སོར་འཇོག་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྒོམ་ལམ་གྱི་མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་(1)དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐར་གྱིས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་དྲུག་པར། སྦྱིན་པ་ཤེས་རབ་བར་དག་དང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་བར་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྤྱོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཆོས་བཤེས་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་སྒོ་དུ་མ་ནས་སྤྱོད་པའི་སྒྲུབ་པ་ནི་སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཟག་མེད་རྣམ་པར་སྨིན་པའི་སྐད་ཅིག་མའི་དེ་ཆོས་ཅན། མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐབས་བདུན་པ་ལས། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་རེ་རེས་ཀྱང༌། །ཟག་མེད་ཆོས་ཀུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ནུས་པ་མ་ཐོབ་གོང་གི་འཇུག་སྒྲུབ་དང་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་གསུམ་གང་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོ་གསུམ་གང་རུང་དུ་བསྟན་པའི་མཁྱེན་པ་ཡུལ་གྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྒྲུབ་པ་ཡིན།

409

གོ་སྒྲུབ།
མ་ཁྱབ། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་ཆོས་བཤེས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་ཡང་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་གོ་སྒྲུབ་ལ་མཁྱེན་པ་ཡུལ་དང་སྦྱོར་བ་བྱེ་བྲག་གི་གཉིས་ཀ་ཡོད། འཇུག་སྒྲུབ་སོགས་གསུམ་ལ་དེ་ལྟར་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚིག་གསལ་ལས། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་པ་གཉིས་ཀ་བསྟན་ལ་ལྷག་མ་འཇུག་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་སྒྲུབ་པ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེའི་བཤད་ཚུལ་འཆད་པ་ན། གསེར་ཕྲེང་ལས། འོ་ན། འདིས་སྒྲུབ་པ་ཕྱི་མ་གསུམ་མཁྱེན་གསུམ་ལ་གོམས་པའི་མཐུ་མ་ཐོབ་པར་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཞེས་སོ། །
གོ་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་རང་བཞིན་ལ། བསམ་པ་རྒྱ་ཆེ་བ་གོ་སྒྲུབ། སྦྱོར་བ་རྒྱ་ཆེ་བ་འཇུག་སྒྲུབ། ཚོགས་གཉིས་རྒྱ་ཆེ་བ་ཚོགས་སྒྲུབ། རྣམ་མཁྱེན་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྱིན་བྱེད་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བཞི་ལས། དང་པོ་སྟོན་པར། རྩ་བར། དེ་དག་སོ་སོར་སྦྱིན་ལ་སོགས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཡུམ་ལ་སྤྱོད་ཅིང་རྣམ་མཁྱེན་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆ་ཉིད་དང༌། ནས། རྫུ་འཕྲུལ་གྱིས་རྣམ་པར་བརྩེའོ་ཞེས་སྒྲ་བརྗོད་ན། ཞེས་པས་གོ་སྒྲུབ་སོ་དྲུག་བཤད་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། གོ་སྒྲུབ་ཆོས་ཅན། སོ་དྲུག་ཡོད་དེ། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་རེ་རེ་ལ་དྲུག་དྲུག་བྱས་ནས་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་ཡིན་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། སྒྲུབ་པར་གྱུར་པའི་སེམས་སེམས་བྱུང་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་གི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། སེམས་སེམས་བྱུང་བློ་རིག་མི་འདྲ་བ་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་མཚུངས་ལྡན་གྱི་ཡུལ་ངེས་ལྔ་ཡང་ཕན་ཚུན་འགལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། བློའི་སྤུ་རིས་མི་འདྲ་བ་པད་མའི་འདབ་མ་ལྟར་

410

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མ་འདྲེས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་སྦྱིན་པ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲུབ་པའི་ངོ་བོ་ཡིན་ན་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི་མི་རུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དམ་བཅའ་འཐད་པར་ཐལ། གོ་སྒྲུབ་ལ་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཁྱབ། དེ་བཞིན་དུ་འཇུག་སྒྲུབ་ལ་ཡང་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཐོག་མར་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དེ་ནས་ནི། །ཚུལ་བཞིན་རབ་ཞུགས་སྦྱོར་བའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། །མ་ཞུམ་མི་ངལ་ཆོག་མི་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་སེམས་བསྐྱེད་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་སྒྲུབ་པའི་ཆེད་དུ་ཐོག་མར་བསམ་པ་མཐུ་དང་ལྡན་པའི་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་སྦྱོར་བ་ལག་ལེན་གྱི་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཆོས་མཐའ་དག་ལ་མི་ཞུམ་པར་སྤྲོ་བ་དང་ལྡན་པའི་དེ་དང༌། ཚ་གྲང་སོགས་ཀྱིས་མི་འཁྲུག་པས་ཕ་རོལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གནོན་པའི་དེ་དང༌། ཆོག་མི་ཤེས་པའི་བརྩོན་འགྲུས་རྒྱུན་མ་ཆད་པ་ལྔ་མ་བྱས་ན་བསམ་པ་བཟང་ཙམ་ལས་མི་འོངས་པས་དེ་ལྔ་དང་ལྡན་པ་དགོས་པར་བཤད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ཉིད་མདོ་ལས་མཐུ་དང་ལྡན་པ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང་ལྡན་པ་དང༌། སྤྲོ་བ་ཅན་དང༌། ཕ་རོལ་གནོན་པ་བརྟན་པ་དང༌། དགེ་བའི་ཆོས་རྣམས་ལ་བརྩོན་པ་མ་བཏང་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང་གོ་རིམ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། མགོ་ལ་སེམས་ཅན་ཁུར་ཆེན་ཁྱེར་བ་ཡི། །སོགས་ལན་དུ་མར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདིས་ནི་སྡེ་སྣོད་ལ་སྦྱངས་པ་དང་མ་བསླབས་པ་གཉིས་ཉམས་ལེན་མང་ཉུང་མི་འོངས་སྙམ་པ་དང༌། ཉམས་ལེན་ས་ཆོད་ཆེ་ཆུང་མེད་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོགས་བརྒྱ་དུས་གཅིག་ཏུ་བཅོམ་མོ། །
ཡང༌ཉི་སྣང་ལས། འདི་དག་དྲུག་ཚན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡང་གོ་ཆ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པར་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་དྲུག་ཏུ་བཤད་ཅེས་པའི་

411

གོ་སྒྲུབ།
དོན་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱིན་པ་དྲུག་སྦྱིན་པར་མཚུངས་པ་ནས་ཤེས་རབ་དྲུག་ཤེས་རབ་ཏུ་བྱས་སོ་ཟེར། འོ་ན། སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནས་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་བར་དྲུག་སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉི་སྣང་ལས། དྲུག་ཚན་དྲུག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡང་གོ་ཆ་རྣམ་པ་དྲུག་ཏུ་ཆོས་མཐུན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དྲུག་ཏུ་སྡུད་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་བུད། འདོད་ན། དེ་དྲུག་ཆོས་ཅན། དྲུག་ཚན་དྲུག་གི་དང་པོ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དྲུག་གི་ཐོག་མ་སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། འདི་ནི་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ལས་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དྲུག་ཚན་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་བྱེད་དུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་བརྩོན་འགྲུས་བསམ་གཏན་ཤེས་རབ་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྦྱིན་པ་དྲུག་འཇོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ཇི་ལྟར་ན་དྲུག་ཚན་དྲུག་ཡིན་ཞེ་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ། ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པས་སྦྱིན་པ་གཏོང་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང༌། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་བྲལ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆ་དང༌། ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཉིད་ཀྱི་གོ་ཆ་གསུངས་པ་ཡིན་ཏེ། འདི་དག་ནི་གོ་ཆའི་སྒྲུབ་པ་ལས་སྦྱིན་པའི་གོ་ཆ་སྟེ་དྲུག་ཚན་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་འདྲའི་སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་པ་དྲུག་ལྡན་དུ་མ་བྱས་པའི་སློབ་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཕྱིན་དྲུག་མ་ཚང་ན་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སྐུ་འགྲུབ་བྱེད་མི་ཚང་བས་ལྷ་བྲིས་ཆ་རེ་ལས་བྲི་མི་ཤེས་པ་དྲུག་གི་གཅིག་མ་ཚང་བ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤེས་རབ་མེད་ན་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མིང་མི་ཐོབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱུད་བླ་མ་ལས། གཅིག་ཅིག་ཡུལ་གཞན་སོང་གྱུར་པ། །ནས། དེ་མ་ཚང་ཕྱིར་རི་མོ་དེ། །ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་པར། །མི་འགྱུར་བཞིན་ཞེས་དཔེར་བྱས་སོ། །དེ་རྣམས་འབྲི་བྱེད་གང་ཡིན་པ། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཟོད་པ་སོགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་

412

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

མི་ནུས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་དང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་མདོ་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དེ་ལྟར་ན་དམ་པ་དྲུག་ཀྱང་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར།དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པའི་འཁོར་གསུམ་བདེན་མེད་དུ་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཤེས་རབ་དང་གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་ཏུ་གྱུར་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྦྱིན་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། སོ་སོའི་ངོ་བོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེ། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། བསྲུང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མི་ཁྲོ་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེ། བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད། སྤྲོ་བའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྩེ་གཅིག་པའི་སེམས་པ་ཆོས་བཞི་ལྡན་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་བཞི་ལྡན་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བརྩོན་འགྲུས་དང་བསམ་གཏན་གཉིས་ཀྱང་སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ལ་སེམས་པ་བཞི་ལྡན་རེ་བཞག་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བརྩོན་འགྲུས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་སེམས་བྱུང་ང་གཅིག་ལས་སྔ་མ་དགེ་བ་དང་ཕྱི་མ་མཛོད་སོགས་ཀྱིས་ས་མང་དང༌། མངོན་པ་གོང་མའི་ཡུལ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཚན་ཉིད་དེ་དག་ལ་གང་ཟག་དང་སེམས་རེ་རེ་ནས་སྐྱོན་དུ་འཕེན་ནོ། །ཉན་ཐོས་རྒྱུད་ཀྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཆོས་ཅན། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལྟར་ཆོས་བཞི་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་བཞི་ནི། སེར་སྣ་སོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་པ་དང༌། ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པ་དང་གང་འདོད་པ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་དང༌། རིགས་ཅན་གསུམ་སྨིན་བྱེད་དུ་གྱུར་པ་བཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པའི་

413

གོ་སྒྲུབ།

མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང༌། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྨིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་མན་ཆད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཐེག་དམན་ལ་ཕར་ཕྱིན་མི་འོང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། བཤད་སྦྱར་ལས། ཉན་ཐོས་བསེ་རུ་རྣམས་ལ་ནི། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་མིང་ཡང་མེད། །བཅོམ་ལྡན་ཉག་གཅིག་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །དྲུག་གི་སྤྱི་ལ་བཞུགས་པ་ལགས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་བཅོམ་ལྡན་བྱང་སེམས་ལའང་འཇུག་ལ། དཀོན་མཆོག་གི་སྐབས་སུ་བྱང་སེམས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནང་དུ་བསྡུས་པར་བཤད་དོ། །དེས་ལྷག་མ་ལ་སྐྱོན་གཏོང་ཚུལ་རིགས་འགྲེས་པས་ཆོག་གོ །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ན་ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཕར་ཕྱིན་ལྷག་མ་ལྔའང་ཟེར་ན། འོ་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་གཙོ་སེམས་དང་ཚོར་འདུ་ཏིང་ངེ་འཛིན་སོགས་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་སྦྱིན་པ་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་སྦྱིན་པ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ནས། ཞེས་བྱ་བ་མུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ནས་ཆོས་ཅན་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱིན་པ་དང་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་མཚན་ཉིད་གཅིག་ཏུ་འདོད་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ཡིན་ན་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པས་མ་ཁྱབ་ཚུལ་སྒྲུབ་ཟིན་ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་མ་ཡིན་པའི་མུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། སྦྱིན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡང་ཡིན་ནམ། ནས། སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡོད། ཅེས་བྱ་བ་མུ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་འགལ་བར་ཐལ། སྦྱིན་པ་དང་ཤེས་རབ་འགལ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཕར་ཕྱིན་རེ་རེ་ལ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་དྲུག་

414

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཚང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་ཚང་བ་དེ་ཕན་ཚུན་རྣམ་ངེས་དང་རབ་དབྱེ་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཕན་ཚུན་བསྡུས་ཕྱིར་རབ་དབྱེ་ཕྱིར། །ཆོས་ཉིད་ཕྱིར་དང་རྒྱུ་མཚན་ཕྱིར། །ཕ་རོལ་ཕྱིན་དྲུག་རྣམ་ཀུན་ཏུ། །རྣམ་པར་ངེས་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ཕན་ཚུན་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་རྣམ་པར་ངེས་པ་ནི་མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་དང་བཟོད་པ་གཉིས་བསྡུས་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་བསྡུས་ཏེ། དེ་བཞིན་དུ་བཟོད་པ་ལ་སོགས་པས་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ཡང་ཅི་རིགས་པར་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་སྐབས་ལ་སོགས་པར་ཕར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱིན་པའི་མིང་བཏགས་པ་ནས། ལ་ལར་ཕར་ཕྱིན་ཐམས་ཅད་ལ་ཤེས་རབ་ཀྱི་མིང་གིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། འདི་དག་གི་ཕན་ཚུན་རྣམ་པར་ངེས་པར་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱིས་ལ་ལར་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་སྦྱིན་པའི་སྒྲར་བསྟན། ལ་ལར་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲར་བསྟན། ནས། ལ་ལར་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྒྲར་བསྟན་པ་དེ་ལ་དགོངས་པ་གང་ཞེ་ན། ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱོར་བ་ན། འདི་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྤྱོད་པས་འགྲོ་བ་ལས་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། དེ་ལྟར་མདོ་ལས་ཀྱང་གསུངས་པར་ཐལ། ཤེར་མདོ་ལས་སྦྱིན་པའི་སྦྱིན་པ་ནས། ཤེས་རབ་ཀྱི་བར་དྲུག་ལ་སྦྱིན་པ་སྦྱར་ནས་གསུངས་ཤིང༌། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལྔ་ལའང་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྦྱིན་པ་གང་ཡོངས་སུ་གཏོང་བ་དེ་དག་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཡིད་ལ་བྱ་བས་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། ནས། སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་དོན་དུ་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་ཆའོ། །ནས། སྦྱིན་པ་ཡོངས་སུ་གཏོང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་གོ་

415

གོ་སྒྲུབ།

ཆའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང། ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོའི་གོ་ཆ་སྟེ་དང་པོའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་དེ་ལྟར་གསུངས་པ་ལྟར་གཞན་ལའང་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེར་མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་ཅིང༌། ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ནས། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ནས། བྱང་ཆེན་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་དང༌། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང༌། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོའི་གོ་ཆ་སྟེ་གཉིས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིན་དུ་མདོ་ལས། བཟོད་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་དེ་ལྟར་སྤྱོད་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཏེ་དེའི་ཕྱིར་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བཟོད་པའི་སྦྱིན་སོགས་དྲུག་ཀ་བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་དུ་བཤད་པ་ལྟར་དྲུག་པོ་ལ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས་ཀྱང༌། དེ་དང་འདྲ་བར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་ལས། ཡོངས་སུ་བསྔོ་བ་འདི་ནི་བྱང་ཆེན་(1)ཤེར་ཕྱིན་ལ་སྤྱོད་པའི་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ནས། བྱང་ཆེན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེར། ནས། ཤཱ་རིའི་བུ་དེ་ལྟར་ན་བྱང་ཆེན་(2)ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་རེ་རེ་ནས། གནས་ནས་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང༌། ལེ་བརྒྱད་མ་ལས། ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་པོའི་གོ་ཆ་སྟེ་དྲུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། ཕྱིན་དྲུག་གི་གྲངས་ངེས་དང༌། མཚན་ཉིད་དང༌། གོ་རིམ་དང༌། ངེས་ཚིག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕར།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཤེས་རབ་ཀྱི།

416

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང༌། སྒོམ་ཚུལ་དང༌། རབ་དབྱེ་དང༌། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང༌། ཡོན་ཏན་དང༌། ཕན་ཚུན་བསྡུ་བ་རྣམ་པར་ངེས་པ་དང་དགུ་ལས། དང་པོ་ནི། སྤྱིར་གྲངས་ངེས་ལ་དུ་མ་ཡོད་ཀྱང་འདིར་ནི་རིགས་བསྡུས་ཀྱི་གྲངས་ངེས་ཡིན་ཏེ། ལམ་གྱི་རིགས་བསྡུས་ན་སྦྱིན་སོགས་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡིན་ཏེ། མངོན་མཐོ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དེར་ངེས། དོན་གཉིས་སྒྲུབ་པས་ཀྱང་དེར་ངེས། གཞན་དོན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པས་ཀྱང་དེར་ངེས། ཐེག་ཆེན་ཐམས་ཅད་སྡུད་པ་ལས་ཀྱང་དེར་ངེས། ཐབས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཀྱང་དེར་ངེས། བསླབ་གསུམ་ལ་ལྟོས་ནས་ཀྱང་དྲུག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ལོངས་སྤྱོད་དང་ལུས་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པ་དང༌། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་ནི་གསུམ་ཆར་ལ་ཡང་གཏོགས། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་ཚིགས་བཅད་དྲུག་དང་རིམ་བཞིན་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། གཏོང་བའི་སེམས་པ། སྦྱིན་པའི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ནི་ཆགས་པ་བདུན་གང་རུང་དང་སེར་སྣ་ཅི་རིགས་ཉམས་པ་དང༌། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་དང༌། གཞན་གྱི་རེ་བ་རྫོགས་པ་དང༌། སྦྱིན་པས་བསྡུས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་སྨིན་པ་གང་རུང་བྱེད་པ་བཞི་ཡིན་ལ། ཆ་བཞག་གིས་སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་དང་སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་དེ་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། སྦྱིན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང༌། །རྣམ་པར་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ལྡན། །འདོད་པ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་རྫོགས་བྱེད། །སེམས་ཅན་རྣམ་སྨིན་བྱེད་རྣམ་གསུམ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་རྣམས་ལ་རང་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཚུལ་འཆལ་དང༌། མི་བཟོད་པ་དང༌། ལེ་ལོ་དང༌། རྣམ་གཡེང་དང༌། ཤེས་རབ་འཆལ་ཏེ་ཉམས་པར་བྱས་པ་དྲུག་རིམ་བཞིན་སྦྱོར། ཆགས་པ་བདུན་ཀྱང་ཅི་རིགས་ཉམས་པར་བྱས་པ་ཐུན་མོང་དུ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་ཁྲིམས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་དང༌། །སོགས་སྦྱོར། ལྷག་མ་འདྲ་བའི་ཕྱིར། སྲུང་བའི་སེམས་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་སྲུང་བའི་སེམས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་

417

གོ་སྒྲུབ།

མཚན་ཉིད། མི་འཁྲུག་པའི་དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ། བཟོད་པའི་མཚན་ཉིད་དང༌། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་མི་འཁྲུག་པའི་དགེ་རྩའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བཟོད་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དགེ་རྩ་ཡང་སེམས་བྱུང་ཡིན། དགེ་བ་ལ་སྤྲོ་བ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་དགེ་བ་ལ་ཡང་དག་པར་སྤྲོ་བའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པ་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་དགེ་བའི་སེམས་རྩེ་གཅིག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བསམ་གཏན་གྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་འབྱེད་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཆོས་བཞི་ལྡན་གྱི་ཆོས་རབ་ཏུ་རྣམ་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་རེ་རེ་ཡང་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། འདི་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཇི་ལྟར་བལྟ་ཞེ་ན། དམ་པ་དྲུག་གིས་བལྟ་བར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་ལ་དམ་པ་དྲུག་ལྡན་ཡང་ཚང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱིན་དྲུག་གི་ཉམས་ལེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གོ་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དྲུག་ཡོད།
གསུམ་པ་གོ་རིམ་ཡོད་དེ། སྐྱེ་རིམ་དང་དམན་མཆོག་དང་རགས་ཕྲ་གསུམ་གྱི་རིམ་པར་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། སྔ་མ་ལ་བརྟེན་ཕྱི་མ་སྐྱེ། །དམན་དང་མཆོག་ཏུ་གནས་ཕྱིར་དང༌། །རགས་པ་དང་ནི་ཕྲ་བའི་ཕྱིར། །དེ་དག་རིམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །བཞི་པ་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། དབུལ་བ་འདོར་བས་ན་སྦྱིན་པ་དང༌། བསིལ་བ་ཐོབ་པས་ཚུལ་ཁྲིམས་དང༌། ཁྲོ་བ་བཟོད་པས་བཟོད་པ་དང༌། མཆོག་ལ་སྦྱོར་བས་བརྩོན་འགྲུས་དང༌། ཡིད་འཛིན་པས་བསམ་གཏན་དང༌། དོན་དམ་ཤེས་པས་ཤེས་རབ་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྦྱིན་སོགས་ཀྱི་སྐད་དོད། དཱ་ན་ངེས་ཚིག་གིས་དཱ་ན་ལ་རི་ཏྲཾ་བསྣན་པས་དཱ་རི་ཏྲཾ་དབུལ་བ་དང༌། ན་བ་སེལ་བ་སྟེ་དབུལ་བ་སེལ་བ་དང༌། དེ་བཞིན་དུ་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཤཱི་ལིའི་ཤཱི་ཏ་བསིལ་བ་དང་ལ་བྷ་ཐོབ་པ་སྟེ་རྒྱུད་བསིལ་བ་ཐོབ་པ་དང། བཟོད་

418

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པའི་ཀྵནྟིའི་ཀྵོ་བྷ་འཁྲུག་པ་དང༌། ཤནྟི་ཞི་བ་སྟེ་སེམས་འཁྲུག་པ་ཞི་བ་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་བཱིརྱའི་བཱི་བཱི་ར་མཆོག་དང་ཨཱི་ཡ་བྱས་ཏེ་ཡ་ཏི་སྦྱོར་བ་དགེ་བ་མཆོག་ལ་སྦྱོར་བ་དང༌། བསམ་གཏན་གྱི་དྷཱ་ནྱའི་དྷ་ར་འཛིན་པ་དང་མ་ན་ཡིད་དེ་ཡིད་འཛིན་དང༌། པྲ་ཛྙཱའི་པ་ར་མརྠ་དོན་དམ་པ་དང་ཛྙཱ་ན་ཤེས་པ་སྟེ། དོན་དམ་ཤེས་པ་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། དབུལ་བ་འདོར་བར་བྱེད་པ་དང༌། །ནས། དོན་དམ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །སློབ་དཔོན་ཐོགས་མེད། རྒྱུ་འབྲས་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སེར་སྣ་དང་དབུལ་བ་འཇོམས་པ་དང༌། ལོངས་སྤྱོད་ཆེན་པོ་དང་བསོད་ནམས་ཀྱི་(1)ཚོགས་ཐོབ་པར་བྱེད་པས་སྦྱིན་པའོ། །ཞེས་སོགས་བཤད་ཀྱང་མི་འགལ་ལོ། །ཐེག་བསྡུས་ལས་སོ། །
ལྔ་པ་སྒོམ་ཚུལ་ལ། དངོས་པོ་དང༌། ཡིད་བྱེད་དང༌། བསམ་པའི་དང༌། ཐབས་མཁས་དང༌། དབང་འབྱོར་ལ་བརྟེན་པའི་སྒོམ་པ་ལྔ་ཡོད་དེ། དང་པོ་ལ་རྒྱུ་དང་རྣམ་སྨིན་དང་སྨོན་ལམ་དང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་སྒོམ་པ་བཞི་དང༌། གཉིས་པ་ལ་ཡང་མོས་པ་དང༌། རོ་མྱང་དང༌། ཡི་རངས་དང༌། མངོན་པར་དགའ་བའི་ཡིད་བྱེད་བཞི་དང༌། གསུམ་པ་ལ་ངོམས་མི་ཤེས་པ་དང༌། རྒྱ་ཆེན་པོ་དང༌། དགའ་བ་དང༌། ཕན་བསམ་དང༌། མ་གོས་པའི་བསམ་པ་དང༌། དགེ་བའི་བསམ་པ་དྲུག་དང༌། བཞི་པ་ལ་འཁོར་གསུམ་མི་དམིགས་པ་གསུམ་དང༌། ལྔ་པ་དབང་འབྱོར་ལ་སྐུ་དང༌། སྤྱོད་པ་དང༌། སྟོན་པ་ལ་དབང་འབྱོར་པ་སྒོམ་པ་གསུམ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཐམས་ཅད་སྒོམ་པ་དངོས་པོ་དང༌། །དེ་བཞིན་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང༌། །བསམ་པ་དང་ནི་ཐབས་དག་དང༌། །དབང་འབྱོར་ཉིད་ལ་བརྟེན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རབ་དབྱེ་ཡོད་དེ། ཕྱིན་དྲུག་རེ་རེ་ལ་ངོ་བོ་ཉིད་དང༌། རྒྱུ་དང༌། འབྲས་བུ་དང༌། ལས་དང༌། སྦྱོར་བ་དང༌། འཇུག་པ་དང་དྲུག་གི་སྒོ་ནས་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། དོན་རྣམས་གཏོང་བར་བྱེད་པ་དང༌། །སོགས་ཚིགས་བཅད་བཅུ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཚོགས་ཆེན་པོ་ཐོབ།

419

གོ་སྒྲུབ།

གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་བ་ལས། རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་བསྡུ་བའི་ཚིགས་སུ་བཅད་པ་བཅུ་གཉིས་ཏེ། སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་དོན་དྲུག་ཏུ་རབ་ཏུ་དབྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིས་བདུན་པ་བསྡུ་བ་ཡང་ཚིགས་བཅད་དུ་བགྲང་ངོ༌། །བདུན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉམས་པར་བྱས་ཚུལ་ཡོད་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཆགས་པ་བདུན་ཅི་རིགས་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྦྱིན་པ་ནི། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཆགས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། །མ་ཆགས་མི་ཆགས་ཆགས་པ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བས་ན་ཆགས་པ་རྣམ་པ་བདུན་ལས་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་སྦྱིན་པའི་མ་ཆགས་པ་ཉིད་ལན་བདུན་བཤད་དོ། །ཞེས་སོ། །ལྷག་མ་དེས་མཚུངས། བརྒྱད་པ་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཡོན་ཏན་རྒྱ་ཆེ་ལ་ངོ་མཚར་བ་རང་བཞིན་གྱི་དགའ་བདེ་བླ་ན་མེད་པ་ཡོད་དེ། སོ་སོའི་ཡོན་ཏན་ཚིགས་བཅད་ཉེར་གཉིས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་སྲས་རྣམས། །ཞེས་སོགས་ནས། བརྩོན་འགྲུས་ལྡན་པ་ཐོབ་པས་ཕམ་པ་མེད། །ཅེས་པའི་བར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དགུ་པ་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་ལྡན་ཕན་ཚུན་རྣམ་ངེས་ཡོད་དེ། ཕན་ཚུན་བསྡུས་པ་དང༌། རེ་རེ་ལ་དྲུག་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་དང༌། སྟོན་པའི་ཆོས་ཉིད་དང༌། ཕན་ཚུན་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་དེ་རྒྱུར་འགྱུར་ཚུལ་བཞིས་རྣམ་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། ཕན་ཚུན་བསྡུས་ཕྱིར་རབ་དབྱེའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་གོ །དེ་དང་དེ་དག་གི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་མིན་ལ་མུ་བཞི་ཡོད་དེ། སྦྱིན་པ་ཡིན་ལ་དེའི་ཕར་ཕྱིན་མིན་པ་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ལྟ་བུ་དང༌། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་ལ་སྦྱིན་པ་མིན་པ་ནི་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་གཙོ་སེམས་དང་ཚོར་སོགས་ལྟ་བུ་དང༌། གཉིས་ཀ་ཡིན་པ་བཞི་ལྡན་གྱི་གཏོང་བའི་སེམས་པ་ལྟ་བུ་དང༌། གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སྦྱིན་སོགས་མ་ཡིན་པའི་སེམས་ལྟ་བུ། དེས་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་རིགས་བསྒྲེས། སྦྱིན་པ་ལ་ཆོས་དང༌། ཟང་ཟིང་དང༌། མི་འཇིགས་པའི་སྦྱིན་པ་གསུམ། ཚུལ་ཁྲིམས་ལ་ཉེས་སྤྱོད་སྡོམ་པ་དང༌། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་

420

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

གསུམ། བཟོད་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་དང་ལེན་དང༌། ཆོས་ལ་ངེས་སེམས་དང༌། གནོད་བྱེད་ལ་ཅི་མི་སྙམ་པའི་བཟོད་པ་གསུམ། བརྩོན་འགྲུས་ལ་གོ་ཆའི་བརྩོན་འགྲུས། དགེ་བ་ཆོས་སྡུད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བརྩོན་འགྲུས་གསུམ་དང༌། བསམ་གཏན་ལ་མཐོང་ཆོས་བདེར་གནས་ཀྱི་དེ་དང༌། ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པའི་དེ་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་བྱེད་ཀྱི་བསམ་གཏན་གསུམ། ཤེས་རབ་ལ་ཀུན་རྫོབ་ཤེས་པ་དང༌། དོན་དམ་ཤེས་པ་དང༌། གནས་ལྔ་ཤེས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ། ཐེག་བསྡུས་དང་རྒྱན་འགྲེལ་ལས་བཤད་དོ། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། སངས་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན། སྲུང་བའི་སེམས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་ཁྲིམས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་བསྲུང་བའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སྤོང་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མ་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའ་དབང་རྟུལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྦྱིན་པ་ཆོས་ཅན། སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡིན་པར་ཐལ། སྦྱིན་པའི་གོ་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ཕྱིན་དྲུག་གིས་ཟིན་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པས་ཕར་ཕྱིན་དུ་འཇོག་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡུམ་ལས། བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་(1)ཉིད། ནས། ཕྱི་ནང་གི་དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་གཏོང་སྟེ། དེ་ཡང་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཤིང་བླ་མེད་རྫོགས་བྱང་དུ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྔོ་ཞིང༌། ནས། སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཐབས་མཁས་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་གྱི་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་བསྡུས་ལས། ཐབས་མཁས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་གི་དགེ་རྩ་བསགས་པ་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་དང་ཐུན་མོང་དུ་བྱས་ཏེ། བདག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་བསྔོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞི་ལྡན་ཡིན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཉིད་དང།

421

འཇུག་སྒྲུབ།

པར་ཐལ། དེ་ལྡན་གྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྦྱིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རགས་པ་རྟོགས་པའི་བློ་དེ་འདིའི་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པས་ཕྱི་མ་དེར་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཤེར་ཕྱིན་ལྟར་སྣང་ཡིན་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆོས་བཞིའི་མི་རྟོག་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ལ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱད་སོགས་མཐོང་བའི་ཤེས་རབ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་ན་སྲིད་པར་མིན། །བརྩེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འཇུག་སྒྲུབ།

གཉིས་པ་འཇུག་སྒྲུབ་ནི། རྩ་བར། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་སྦྱིན་སོགས་དང༌། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་སྤྱི་དོན་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གང་པོ་ཅི་ཙམ་གྱིས་ན་བྱང་ཆེན་ཐེག་ཆེན་ལ་ཡང་དག་པར་འཇུག་པ་དང་ཐེག་ཆེན་ལ་འཛེག་པར་འགྱུར་བ་ཡིན། ཞེས་པ་ནས། ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་སྐོར་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གྲགས་པ་སྒྲོགས་ཤིང་དབྱངས་སུ་བརྗོད་པ་མཛད་དོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་རྣམས་འཇུག་སྒྲུབ་(1)དགུར་བསྡུས་ཏེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། གང་པོ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། འཇུག་སྒྲུབ་དགུར་བཤད་དེ། བསམ་གཟུགས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་བསམ་གཟུགས་བརྒྱད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང༌། སྦྱིན་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་གི་མཐོང་ལམ་དུ་འཇུག་པ་དང༌། འཕགས་པའི་ལམ་གྱི་འཇུག་པ་དང༌།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དགུར་སྟོན་པར།

422

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
ཚད་མེད་པའི་འཇུག་པ་དང༌། མི་དམིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་འཇུག་པ་དང༌། འཁོར་གསུམ་ཡོངས་སུ་དག་པའི་འཇུག་པ་དང༌། ཆེད་དུ་བྱ་བའི་འཇུག་པ་དང༌། མངོན་པར་ཤེས་པའི་འཇུག་པ་དང༌། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཀྱི་འཇུག་པ་དང་དགུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། དེའང་དོན་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཇུག་པ་ནི་འཛེག་པ་ཡིན་ལ། འཛེག་པའང་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་མིང་གཅིག་ཉིད་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པས་རྣམ་པ་དགུར་འགྱུར་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསམ་གཏན་གཟུགས་མེད་ཀྱི་འཇུག་སྒྲུབ་འཇིག་རྟེན་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ངོ་བོར་གྱུར་པའང་ཡོད། སྒོམ་ཚེ་ཡང་མི་དམིགས་པར་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་སྦྱིན་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ནམ་མཁའི་རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱིས་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་པར་སྙོམས་པར་འཇུག ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟར་བསམ་གཏན་དང་གཟུགས་མེད་བསྒོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། ནམ་མཁའི་རྣམ་པ་དང་རྟགས་དང་མཚན་མ་རྣམས་ཀྱི་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་བར་དམིགས་སུ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་རྣམ་པ་མེད་པ་དང་རྟགས་མེད་པ་དང་མཚན་མ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐ་ཚིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཙོ་ཆེ་བའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། འཇིག་རྟེན་པའི་ལམ་ལ་དེ་ཤས་ཆེ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
སྐབས་འདིའི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ་འཇུག་འཛེག་གི་དོན་ཡོད་དེ། དམིགས་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང༌། ཐབས་དང༌། ཡེ་ཤེས་དང༌། བརྩོན་འགྲུས་དང༌། རྩོམ་པ་དང༌། ཡང་དག་པར་འགྲུབ་པ་དང༌། འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་བདུན་དང་ལྡན་པའི་ཐེག་པ་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་དང༌། དེ་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པ་ནི་འཇུག་འཛེག་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། དམིགས་པ་ཆེ་བ་ཉིད་དང་ནི། །དེ་

423

ཚོགས་སྒྲུབ།

བཞིན་སྒྲུབ་པ་གཉིས་དག་དང༌། །ཐབས་ལ་མཁས་པར་གྱུར་པ་དང༌། །ཡེ་ཤེས་བརྩོན་འགྲུས་རྩོམ་པ་དང༌། །ཡང་དག་འགྲུབ་པ་ཆེན་པོ་དང༌། །སངས་རྒྱས་འཕྲིན་ལས་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་དང་ལྡན་པས། །ཐེག་ཆེན་ཞེས་ནི་ངེས་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱས་མི་རྟག་དོན་གཅིག་ཀྱང་སྒྲའི་དོན་ཐ་དད་པ་ལྟར་འཇུག་འཛེག་གི་དོན་གཅིག་ཀྱང་སྒྲའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་དོན་དང་པོར་འཇུག་པ་དང༌། ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཛེག་པར་བཤད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། དང་པོར་འཇུག་པའི་སྒྲུབ་པས་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རྒྱུ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་ཉིད་ཅན་གྱི་ཆོས་ལ་འཇུག་ལ་ཕྱིས་གོང་ནས་གོང་དུ་ཁྱད་པར་རྟོགས་པའི་ཡང་དག་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་ཚིག་གཉིས་སྨོས་སོ། །ཞེས་དང༌། གསེར་ཕྲེང་ལས། འཇུག་འཛེག་གི་དོན་གང་ཞེ་ན། འདི་གཉིས་རྣམ་གྲངས་པར་ཉི་སྣང་ལས་བཤད་ལ། རྒྱན་སྣང་ལས། ཞུགས་པ་དང་གནས་པ་གཉིས་དང་པོར་ཐོབ་པ་དང༌། ཕྱིས་ཁྱད་པར་དུ་འགྲོ་བ་ལ་བཤད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། འཇུག་སྒྲུབ་ལ་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། ས་མཚམས་གསུམ་ཡོད་དེ། སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་ལ་གོང་ནས་གོང་དུ་འཇུག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། འཇུག་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་ན་དགུ་དང༌། ས་མཚམས་སྦྱོར་ལམ་རྩེ་མོ་ཡན་ཆད་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་དགུའི་བསམ་གཟུགས་དང་ཚད་མེད་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
ཚོགས་སྒྲུབ།

གསུམ་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང༌། ཚོགས་གསུམ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། བརྩེ་དང་སྦྱིན་ལ་སོགས་པ་དྲུག །ནས། རིམ་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་གོ་ཆ་ཆེན་པོ་བགོས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ། ཞེས་པ་ནས། ཕན་ཡོན་ཉི་ཤུ་པོ་འདི་དག་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་མདོ་ལས་ས་དང་ལམ་རྣམས་བཤད་པ་ཚོགས་སྒྲུབ་བཅུ་

424

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བདུན་དུ་བྱས་ནས་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཚོགས་སྒྲུབ་བཅུ་བདུན་བསྟན་ཏེ། བརྩེ་བའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ནས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་བར་བཅུ་བདུན་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཚོགས་སྒྲུབ་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། གཟུངས་ལ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆོས་ཅན། ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་འབྲས་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་ཆེན་མཐོང་ལམ་དངོས་སུ་འབྱིན་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ཡན་ཆད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚོགས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཅོ་ལྔའི་མ་མཐའ་དེ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས། ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ནི་བརྩེ་བ་ནས་བརྩམ་སྟེ་གཟུངས་ཀྱི་བར་ནི་མཐོང་ལམ་དུ་སྦྱོར་བའི་ལམ་གྱི་རང་བཞིན་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་བསྡུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། རང་འབྲས་བྱང་ཆེན་དངོས་སུ་འབྱིན་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སྒོམ་བྱུང་གཙོ་བོར་གྱུར་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་བདུན་དང༌། ས་མཚམས་དང་པོ་བཅོ་ལྔ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དང༌། སའི་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་གཉིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་ལ་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ན་ཚོགས་སྒྲུབ་དང་པོ་བཅོ་ལྔ། ས་དང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་གཉིས་ས་བཅུ་ན་ཡོད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟོགས་སླའི་དགོངས་པ་ཡིན་ནོ། །
གཉིས་པ་གཟུངས་ཀྱི་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་གི་གྲོགས་ཞི་གནས་དང་མཚུངས་པར་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ལས་ཉོན་གྱིས་ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་མྱོང་གི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ།

425

ཚོགས་སྒྲུབ།
གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། གཟུངས་ཡིན་ན་བྱང་སེམས་ཀྱི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ངན་སོང་དུ་སྐྱེ་བ་ཁེགས་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་ལས་སྐྱེས་པའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་གསུམ་ཆོས་ཅན། བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་པར་ཐལ། གཟུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དེ་དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་གྱི་རྣམ་སྨིན་གྱི་གཟུངས་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གྲངས་མེད་དང་པོ་མ་འདས་ཚུན་ཆད་དུ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྨོན་ལམ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གང་རུང་གིས་ཆོས་དང་དོན་དང་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་གསུམ་བསྐྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ཚུན་ཆད་ནི་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་ངམ་བསམ་གཏན་ལ་བརྟེན་ནས་ཐོབ་པར་འགྱུར་ཏེ། ངེས་པ་ཡང་མ་ཡིན། བརྟན་པ་ཡང་མ་ཡིན། རྒྱ་ཆེ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ། །ཆོས་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱང་དེ་དང་འདྲ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱིས་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་དེ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བཟོད་པའི་གཟུངས་ནི་བཟོད་པའི་སྔོན་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེའི་དོན་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་སྐྱེ་སྟེ། དེའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་དྲན་ཤེས་ནི་བཟོད་པའི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་མཁས་པའི་དགོངས་པ་འཁྲུལ་མེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འབུམ་གྱི་གནོད་འཇོམས་ལས། དེ་ལྟ་བུ་ཐོབ་པའི་རྒྱུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་བསྒོམ་པའི་ཚེ་ཤེས་རབ་དང་དྲན་པ་ལ་བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ལས་ཀྱང། བཟོད་པ་ཐོབ་པའི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་གཟུངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཡི་གེའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཐུས་སྡིག་པ་སོགས་གཞན་སྐྱོབ་པའི་གསང་སྔགས་རྩོམ་ནུས་ཤིང་ངན་

426

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
སོང་དུ་སྐྱེ་བ་བཀག་པའི་སོ་སོར་བརྟགས་མིན་གྱི་འགོག་པ་ཐོབ་མྱོང་གི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་སེམས་བྱུང་དེ། གསང་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡི་གེའི་གནས་ལུགས་རྟོགས་པའི་མཐུས་གསུང་རབ་ཀྱི་ཚིག་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་སོགས་སྔ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་དེ། ཚིག་གི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། ཡང་དེ་འདྲའི་གསུང་རབ་ཀྱི་དོན་བསྐལ་བའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་པ་སོགས་སྔ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་བྱུང་དེ། དོན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་རོ། །གསུང་རབ་གཅིག་ལའང་མ་བལྟས་པར་བླུན་པོའི་རྦད་ཁམས་འདི་འདྲ་བྲིས་སོ། །
འོ་ན། ཚིག་དོན་གྱི་གཟུངས་གཉིས་ལའང་སྒོམ་བྱུང་དང་ཚོགས་སྒྲུབ་ཁོ་ནས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་བརྟགས་མིན་འགོག་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང་ཐོས་བསམ་གྱིས་ཐོབ་པ་གཉིས་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྒོམ་བྱུང་དང་ཚོགས་སྒྲུབ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཤིན་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱི་གསུང་དང་འགལ། ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་ཐོགས་མེད་ཀྱིས་དེའི་དོན་བཤད་པ་དང་འགལ། ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་པས་བཤད་པ་དང་འགལ། སྙིགས་དུས་ཀྱི་རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་གསུང་རབ་ཀུན་བསྒྲིགས་ནས་གསུངས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་ལས། རྣམ་སྨིན་ཐོས་ལ་གོམས་པ་དང༌། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་དག་ནི། །ཆུང་ངུ་དང་ནི་ཆེན་པོ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་རྣམ་སྨིན་གྱིས་དང་ཐོས་བསམ་ཁོ་ནས་ཐོབ་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག དོན་གྱི་གཟུངས་ལའང་དེའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། དེ་ལ་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི་གང་གིས་ཐོས་པ་ཙམ་ཁོ་ནས་གོམས་ཤིང་ཁ་འདོན་བྱང་བར་མ་བྱས་པའི་མིང་དང་ཚིག་དང་ཡི་གེར་གཏོགས་པ་རིམ་བཞིན་དུ་སྡེབས་ཤིང༌། རིམ་བཞིན་དུ་སྦྱར་བའི་ཡི་གེ་ཚད་མེད་པ་དག་དུས་ཚད་མེད་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟ་བུའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་སྟོབས་

427

ཚོགས་སྒྲུབ།

བསྐྱེད་པ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་སྨིན་གྱི་དེ་བཤད་ཟིན་ཅིང༌། ཁྱབ་སྟེ། གོམས་བྱང་གཉིས་མེད་པའི་མིང་ཚིག་ཚད་མེད་ཐོས་པ་ཁོ་ནས་འཛིན་པའི་དྲན་པ་ཤེས་རབ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོམས་ཤིང་ཁ་ཐོན་བྱང་བར་མ་བྱས། ཞེས་དང༌། ཐོས་པ་ཙམ་ཁོ་ནའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། དོན་གྱི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། སྔ་མ་དང་འདྲ་བ་ལས་དེའི་ཁྱད་པར་འདི་ཡོད་དེ། ཆོས་དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ཚད་མེད་པ་དག་གོམས་ཤིང་ཡིད་ཀྱིས་བྱང་བར་མ་བྱས་བར་དུས་ཚད་མེད་པ་དག་ཏུ་འཛིན་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱན་གྱི་འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་གཟུངས་ནི་སྔོན་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་དང༌། མཐོང་བའི་ཆོས་ལ་རབ་ཏུ་ཐོབ་པས་ལེན་པ་དང་འཛིན་པར་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་གྱི་སྒོ་ནས་ཐོས་པ་ལས་གོམས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚེ་འདིར་ཆེད་དུ་མ་བཙལ་ཀྱང་སྐྱེ་བ་སྔ་མར་སྦྱངས་པའི་རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཐོབ་པ་དང༌། འདིར་ཐོས་བསམ་ལ་འབད་པས་ཆོས་ཀྱི་ཚིག་དོན་དུ་མ་མྱུར་བར་འཛིན་ནུས་པ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཛིན་པར་ནུས་པའི་གཟུངས་གསུམ་ལས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་ཚིག་དང་དོན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པར་འཛིན་ནུས་པའོ། །དེ་ཡང་བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚིག་དོན་གྱི་གཟུངས་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་ནས་མི་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཚིག་དོན་གྱི་གཟུངས་ཡིན་ན་བསྐལ་པའི་བར་དུ་མི་བརྗེད་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་ཀྱི་དོན་འཆད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བཟོད་པ་ཡན་ཆད་ནས་ལམ་རྣམས་རྒྱུན་ཆགས་སུ་འཇུག་པར་ཁས་ལེན་རུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་གཟུངས་བསྐལ་པའི་བར་དུ་སྐྱེ་བ་དུ་མ་བླངས་ཀྱང་མི་བརྗེད་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚེ་རབས་དྲན་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་དེ་ལྟར་སྐྱེ་དགོས་པས་སྔར་བཀག་ཟིན་

428

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

པ་སོགས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། དེ་ནས་རྒྱུན་ཆགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པ་སོགས་དུ་མ་དང་འགལ་ལོ། །
གཞན་ཡང༌། ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་དེ་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་བཤད་པ་གང་ཞིག །གཟུངས་སྤྱིའི་བཤད་ཚུལ་རྒྱན་དང་བྱང་ས་གནོད་འཇོམས་གསེར་ཕྲེང་སོགས་ལྟར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཚིག་ལ་སོགས་པའི་གཟུངས་ཀྱི་ཚོགས་ཐོབ་སྟེ། དེ་ལ་གཟུངས་ཀྱི་ངོ་བོ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། བཟོད་པ་ལ་སྦྱར་བ་བཟོད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་གཟུངས་བཞི་ཙམ་བཤད་པར་ཤིན་ཏུ་གསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་སྨིན་དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པའི་གཟུངས་ཙམ་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་སྨིན་དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་ལམ་དུ་མ་ཞུགས་པ་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྩ་བར་ཡང༌། སངས་རྒྱས་བསྟེན་དང་ཀུན་འདྲི་དང༌། །སྦྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་སོགས་སྤྱོད་པ། །ལེན་དང་འཛིན་པ་ལ་སོགས་པའི། །སྣོད་དུ་དམ་པ་རྣམས་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རིགས་པ་རྣམ་སྨིན་ལ་སྦྱོར་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང། ཚོགས་ལམ་ཆེན་པོའི་ཆོས་རྒྱུན་སྐབས་སུ་ཡང༌། རྒྱན་ལས། སངས་རྒྱས་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ལ། །ཞེས་སོ། །
རང་ལུགས་ལ། གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་བ། བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ། བྱེད་ལས། ས་མཚམས་དང་ལྔ། དང་པོ་ནི། རྣམ་སྨིན་དང་ཐོས་སྒོམ་ཅི་རིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཐོབ་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཤེས་པ་དེ། གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཁོར་དང་བཅས་ན་སེམས་དང་སེམས་བྱུང་གཞན་ཡོད་ཀྱང་གཙོ་བོ་དྲན་པ་ཤེས་རབ་གཉིས་ཀ་ཁྱད་པར་འཕགས་པ་ཚང་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་ལས། གཟུངས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་ཏེ། དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཁྱད་པར་ཅན་གཟུངས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དབྱེ་ན། རྣམ་སྨིན་གྱིས་ཐོབ་པའི་གཟུངས་དང༌། ཐོས་བསམ་

429

ཚོགས་སྒྲུབ།

གོམས་པས་ཐོབ་པའི་གཟུངས་དང༌། སྒོམ་བྱུང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་གཟུངས་གསུམ་དང༌། སྒོམ་བྱུང་ལ་མོས་སྤྱོད་པའི་དེ་ཆུང་ངུ་དང༌། མ་དག་ས་བདུན་གྱི་དེ་འབྲིང་དང༌། དག་སའི་དེ་ཆེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་ལས། ཆེན་པོ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ། །ཞེས་སོ། །དམིགས་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་ན་བཟོད་པའི་དེ། ཆོས་ཀྱི་དེ། དོན་གྱི་དེ། སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་བཞི་ཡོད་དེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ཡང་དྲན་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་བཞི་རྣམས་ཏེ། བཟོད་པའི་གཟུངས་དང༌། ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་དང༌། དོན་གྱི་གཟུངས་དང༌། སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པ་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་རེ་རེའི་དོན་ཡང་དོན་དམ་པར་སྐྱེ་བ་མེད་པ་སོགས་སྟོན་པ་ལ་གོམས་པས་སྟོང་ཉིད་ལ་མི་སྐྲག་པའི་བཟོད་པ་བསྐྱེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མཚུངས་ལྡན་གྱི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཐོབ་པའི་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་དཔྱད་ནས། ཞེས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཨ་ར་པ་ཙ་ན་ལ་སོགས་པའི་ཡི་གེ་རྣམས་ལ་དེའི་དོན་(1)དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་སྒྲོ་བཏགས་ནས། སྒོམ་པར་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གོམས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ན། ཡི་གེ་དེའི་དོན་དོན་དམ་པ་བཟོད་པ་སྐྱེ་བ་དེ་བཟོད་པའི་གཟུངས་ཏེ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བཟོད་པ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུའི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བཟོད་པའི་མཐུས་ཞི་སོགས་ཀྱི་སྔགས་ཀྱི་ཚིག་རྩོམ་དུས་དེ་ལྟར་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྙིང་རྗེ་དང༌། ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་བསྡུས་པའི་དྲན་པ་དང༌། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྡིག་པ་ཞི་བ་ལ་སོགས་པ། ཞེས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལ་དབང་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྔགས་ཀྱི་ཡི་གེ་རྣམས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ཉིད་དུ།

430

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཏེ། ཞེས་དང༌། དེ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་ལ་སྤྱིར་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་གཉིས་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་མཐུས་བྱིན་གྱིས་བརླབས་ཤིང་རློབས་པ་ལྟར་དུ་དོན་དེ་སྒྲུབ་པ་ལ་རིང་དུ་གནས་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིའི་སྔགས་ཀྱི་གཟུངས་ལ་ཡང་ཞེ་གཉིས་ཡོད་དེ། ཕྱི་མོའི་ཡི་གེ་ཞེ་གཉིས་རེ་རེ་ལ་གཟུངས་སྔགས་རེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། ཕྱི་མོའི་ཡི་གེ་རྣམས་ཇི་སྙེད་པ་དེ་སྙེད་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་སྒོ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
འདིའི་སྔགས་ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། གཟུངས་སྔགས་དང༌། གསང་སྔགས་དང༌། རིག་སྔགས་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡང་ཐབས་ཤེས་ཀྱིས་ཡིད་སྐྱོབ་པས་ངན་འགྲོ་སོགས་ལས་འཛིན་པས་གཟུངས་དང༌། མ་རིག་པ་སྤོང་ཤིང་རིག་པ་བསྐྱེད་པས་རིག་སྔགས་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གསང་སྔགས་ཞེས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། མནྡྲའི་བྱིངས་ལས་དེ་ལྟར་ཐོན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། གཞན་ཡང་མ་ན་ཤེས་པ་ལའོ། །(1)ཏྲཻཉ་སྐྱོབ་པ་ལའོ། །ཞེས་པ་ཡེ་ཤེས་དང་སྙིང་རྗེ་ནི་སྔགས་ཀྱི་སྒྲས་བརྗོད་པར་བྱ་ལ། དེ་དག་གི་རྒྱུ་མཐུན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡི་གེ་དེ་རྣམས་ལ་སྔགས་སུ་བརྗོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། གཟུངས་སྔགས་ནི་སྒོམ་པའི་རྣམ་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཇི་སྐད་དུ། སྒོ་མཐའ་ཡས་པའི་གཟུངས་ལས། གཟུངས་དེ་སྒོམ་པར་བྱེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། འདུས་བྱས་དང༌། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ཆོས་རྟོགས་པར་ཡང་མི་བྱེད། ལེན་པར་ཡང་མི་བྱེད། གནས་པར་ཡང་མི་བྱེད། མངོན་པར་ཞེན་པར་ཡང་མི་བྱེད། ཐ་སྙད་དེ་འདོགས་པར་ཡང་མི་བྱེད་དེ། སངས་རྒྱས་རྗེས་སུ་དྲན་པ་འབའ་ཞིག་སྒོམ་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཏྲིཀ

431

ཚོགས་སྒྲུབ།

ཁྱབ་སྟེ། དེས་ཀུན་རྫོབ་སོགས་ཀྱི་འདུས་བྱས་སོགས་ཡིད་ལ་མི་བྱེད་པར་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སངས་རྒྱས་སྒོམ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། འདི་སྐད་བརྗོད་པར་ཡང་ནུས་ཏེ། གཟུངས་སྔགས་དང༌། གསང་སྔགས་དང༌། རིག་སྔགས་རྣམས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ་བརྗོད་པ་དང༌། བསམ་པ་དང༌། སྒོམ་པས་སྡིག་པ་རྒྱུ་དང་བཅས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་དང་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་ལ་སོགས་པའི་གསུང་རབ་བཞིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཕྱིན་དྲུག་བདེན་བཞི་སོགས་རྟོགས་པའི་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། རིག་སྔགས་ཀྱང་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དྲུག་དང༌། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དང༌། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཡི་གེ་དང༌། དོན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཐུབ་དགོངས་ལས། མ་རིག་པ་སྤོང་བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དང་རིག་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེ་རྣམས་རིག་སྔགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ནུས་པ་ཆེན་པོ་ཅན་དུ་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་ཕྱིར། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་གསང་སྔགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་གསང་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་སྦས་པའི་ཡི་གེ་སྦྱར་བ་ངོ་བོས་སྒོམ་པ་ལ་རབ་ཏུ་འཇུག་པ་རྒྱུད་ལ་གནས་པས་ཇི་ལྟར་འདོད་པའི་དགོས་པ་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ་པར་ནུས་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུ་ཆེན་པོའི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔག་བསམ་གྱི་ཤིང་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤེར་སྙིང་གི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་དགོས་ཀྱང་བོད་ཊཱིཀ་དག་གིས་མ་ཐོན་ནོ། །ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་ཀྱིས་བཤད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཕུང་པོ་ཆེན་པོ་ཐོས་ཙམ་གྱིས་འཛིན་ནུས་པའི་དྲན་པ་དང་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ནས་ཕྱོགས་བཅུའི་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བསྟན་པའི་

432

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

ཕུང་པོ་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ནི་གཟུངས་ཏེ། དཔག་ཏུ་མེད་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོས་ཙམ་གྱིས་མཐའ་མེད་པའི་དུས་སུ་འཛིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་དེ་དག་གི་དོན་འཛིན་ནུས་པ་སོགས་སྔ་མ་ལྟ་བུའི་སེམས་དཔའི་ཡེ་ཤེས་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ལས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་གཟུངས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལས། དེ་ནས་དེ་བཞིན་དུ་དེའི་དོན་འཛིན་པའི་རྒྱུ་ནི་དོན་གྱི་གཟུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། ས་བཅུ་ལ་གཟུངས་བཅུ་དང༌། ས་རེ་རེ་ལའང་མཐའ་ཡས་པ་ཐོབ་སྟེ། དགོངས་རྒྱན་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ཡང་ས་སོ་སོ་ལ་གཟུངས་རེ་རེ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བའི་གཟུངས་སྟོང་ཕྲག་གྲངས་མེད་ཅིང༌། དཔག་ཏུ་མེད་པ་དུ་མ་རྣམས་སོ་སོར་ཐོབ་བོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་དག་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡོད་དེ། ཕྱིའི་སྤྱོད་ལམ་དང་ནང་གི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གཉིས་ཚོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཐོབ་པ་ལ་ཆགས་ཞེན་མེད་པ་དང༌། མ་ཐོབ་པ་ལ་ཕྲག་དོག་དང་རེ་བ་མེད་པ་དང༌། བསླངས་པ་སྟེར་བ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དང་སྡེ་སྣོད་ཀྱི་མ་མོ་ལ་ཤིན་ཏུ་དགའ་ཞིང་བརྩོན་པ་བཞི་མེད་མི་རུང་དང༌། བཟོད་པའི་གཟུངས་ལ་དེ་ལས་ཀྱང་ལུས་ངག་བག་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆོས་བཞི་དང་ལྡན་ན་གཟུངས་འདི་དག་ཐོབ་སྟེ། གང་ཡང་རུང་བ་མ་ཚང་བས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ས་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བཟོད་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་གཟུངས་གང་ཞེ་ན། འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྒྱུ་ལ་ཤིན་ཏུ་སྤྱད་པ་ཤེས་རབ་དང་ལྡན་པ་དབེན་པར་གནས་ཤིང་ཚིག་ཀྱང་མི་སྨྲ་ལ། སུ་དང་ཡང་མི་འཕྲད་ཅིང༌། དེ་བཞིན་དུ་རན་པར་ཟ་བ་དང༌། བབ་ཅོལ་དུ་མི་ཟ་བ་དང༌། ཁ་ཟས་སྣ་གཅིག་ཟ་བ་དང༌། སེམས་པ་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པ་དང༌། མཚན་མོ་ཡུན་ཐུང་ངུ་ཉལ་ཞིང་ཡུན་རིང་དུ་མི་ཉལ་བ་ནི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་བྱེད་ལས་ཡོད་དེ། གཞན་ལ་ཚད་མེད་པ་རྒྱས་པར་སྟོན་ཅིང་རང་གི་མི་བརྗེད་པར་གོང་དུ་འཕེལ་བ་སོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་ལས། བྱང་ཆུབ་

433

ཚོགས་སྒྲུབ།

སེམས་དཔའ་ཡང་དང་ཡང༌། །སོགས་དང༌། དེའི་འགྲེལ་བ་ལས། ལས་ནི་དམ་པའི་རབ་ཏུ་སྟོན་པ་དང༌། འཛིན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ས་མཚམས་ཡོད་དེ། རྣམ་སྨིན་དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པའི་གཟུངས་གཉིས་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་ཡོད་ལ། སྒོམ་བྱུང་གིས་ཐོབ་པ་ནི་ཚིག་དང་དོན་གྱི་གཟུངས་ཡང་སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་ཡན་ཆད་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་སྨིན་དང་ཐོས་པ་ལ་གོམས་པ་ནི་ལམ་མ་ཞུགས་ནའང་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། བཟོད་པ་ཐོབ་པ་ཡན་ཆད་ནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩོད་སྤོང་ཉན་ཐོས་སྡེ་པའི་རྩོད་ཚུལ་དང་ལན་སོགས་རྟོག་གེ་འབར་བར་བལྟ་དགོས་སོ། །

སྨྲས་པ།

ཚེ་རབས་སྦྱངས་པའི་པདྨས་རབ་ཁྱབ་པའི། །
སྔོན་བསགས་ཚོགས་གཉིས་འོ་མའི་མཚོ་ཆེན་ལས། །
ཤེས་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་གཟུངས་ཀྱི་དབྱངས་ཅན་མ། །
བཟོད་ཐོབ་ཚངས་པའི་བུ་མོ་མ་ཡིན་ནམ། །
འདིར་རྨོངས་བློ་ཆེན་རྒན་ཡང་ཐེ་ཚོམ་གདོད། །འཁྲུལ་པའི་གནམ་དུ་འཕྱར་དེ་ལེགས་བཤད་ཀྱི། །ཐལ་འགྱུར་སེན་མོས་བཅད་ཀྱང་ཡང་དག་པའི། །གཟུངས་བཞིའི་ཞལ་རས་འགྲོ་ལ་མཆོག་ཏུ་བཞད། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཉིས་པ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ། ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས། སའི་ཚོགས། གཉེན་པོའི་ཚོགས་དང་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་ལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ནི། ཞེས་པ་ནས། སྟོང་པ་ཉིད་ནི་ཉི་ཤུར་འདོད། ཅེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་རྒྱུའི་ས་དགུ་དང༌། འབྲས་བུའི་ས་བཅུ་བ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བ་རྣམ་བཅུ་ཡིས། །ནས། ཡོན་ཏན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་

434

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
པ་ཡིན། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། རྩ་བར། ས་དགུ་འདས་ནས་ཡེ་ཤེས་ནི། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། འདི་ལ་སྤྱིའི་དོན་མཚན་ཉིད་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། ཁྱད་ཆོས་དང༌། འཕོ་ཚུལ་དང༌། མིང་དོན་ལྔ། དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་སོགས་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང༌། རང་ལ་བརྟེན་ནས་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཀྱིས་རྟེན་བྱེད་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་སྐབས་འདིའི་སའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། འཇུག་པ་རང་འགྲེལ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྙིང་རྗེ་ལ་སོགས་པས་ཡོངས་སུ་ཟིན་པ་ཉིད་ཆར་རྣམ་པར་(1)ཕྱེ་བ་ན་ས་ཞེས་བྱ་བའི་མིང་ཐོབ་སྟེ་ཡོན་ཏན་གྱི་རྟེན་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། དབྱེ་ན་ས་བཅུ་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་རབ་དགའ་ནས། བཅུ་བ་ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་གྱི་བར་བཅུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། དེ་བཞིན་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ལ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་བཅུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཁྱད་ཆོས་ལ་ངོ་བོ་སོགས་ལྔའི་ཁྱད་ཆོས། སྤང་བྱ་སྤངས་པའི་ཁྱད་ཆོས་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཡོན་ཏན་དང༌། སྐྱེ་བ་འཛིན་པ་དང༌། རྟགས་དང༌། རྟོགས་ཚུལ་གྱི་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་ལྔ་ལས། དང་པོ་ནི། ཡོན་ཏན་སྡེ་ཚན་བཅུ་གཉིས་ཀྱི་ཁྱད་པར་གོང་དུ་འཕེལ་བའི་ཁྱད་ཆོས་དང་ལྡན་ཏེ། ས་དང་པོར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ལ་སངས་རྒྱས་བརྒྱ་མཐོང་བ་དང༌། དེ་དག་(2)གི་བྱིན་རླབས་ཤེས་པ་དང། ཏིང་ངེ་འཛིན་བརྒྱ་ལ་འཇུག་པ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་གཡོ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱར་འགྲོ་བ་དང༌། འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་བརྒྱ་སྣང་བར་བྱེད་པ་དང༌། སེམས་ཅན་བརྒྱ་སྨིན་པ་དང༌། བསྐལ་བ་བརྒྱར་གནས་པ་དང༌། དེ་དག་གི་སྔོན་མཐར་འཇུག་པ་དང༌། ཆོས་སྒོ་བརྒྱ་འབྱེད་པ་དང༌། ལུས་བརྒྱ་སྟོན་པ་དང༌། ལུས་རེ་རེ་ལ་འཁོར་བརྒྱ་སྟོན་པ་སྟེ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཕྱེ་བ་ནས་ཞེས་བྱ་བའི།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གིས།

435

ཚོགས་སྒྲུབ།
བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་དང༌། ས་གཉིས་པར་དེ་དག་སྟོང་དང༌། གསུམ་པར་བརྒྱ་སྟོང་འགྱུར་དང༌། བཞི་པར་ཁྲག་ཁྲིག་དང༌། ལྔ་པར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་སྟོང་དང༌། དྲུག་པར་ཁྲག་ཁྲིག་ཕྲག་བརྒྱ་སྟོང་དང༌། བདུན་པར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་དང༌། བརྒྱད་པར་སྟོང་གསུམ་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང༌། དགུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་གྲངས་མེད་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་དང༌། བཅུ་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཞིང་བརྗོད་དུ་མེད་པ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་ཕྲག་བཅུའི་རྡུལ་སྙེད་ཐོབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྐྱེ་བ་འཛིན་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་བཅུ་ལ་རིམ་པ་ལྟར་འཛམ་གླིང་གི་རྒྱལ་པོ་དང༌། འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་དང༌། བརྒྱ་བྱིན་དང༌། འཐབ་བྲལ་གྱི་བདག་པོ་དང༌། དགའ་ལྡན་གྱི་དེ་དང། འཕྲུལ་དགའི་དེ་དང། གཞན་འཕྲུལ་དབང་བྱེད་ཀྱི་བདག་པོ་དང༌། སྟོང་གི་བདག་པོ་ཚངས་པ་དང༌། སྟོང་གསུམ་གྱི་བདག་པོ་ཚངས་པ་ཆེན་པོ་དང༌། འོག་མིན་ལྷའི་བུ་དབང་ཕྱུག་ཆེན་པོ་རྣམས་སུ་སྐྱེ་བ་འཛིན་པའི་ཕྱིར། རིན་ཆེན་ཕྲེང་བར་བཤད་དོ། །
གསུམ་པ་རྟགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོ་ལ་རྨི་ལམ་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་གཏེར་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་བརྒྱ་སྟོང་གིས་གང་བར་མཐོང་བ་དང༌། གཉིས་པར་སྟོང་གསུམ་རིན་པོ་ཆེས་གང་བ་ལག་མཐིལ་ལྟར་མཉམ་པར་མཐོང་བ་དང༌། གསུམ་པར་བདག་ཉིད་གོ་ཆ་སྲ་བ་ཐོགས་ནས་ཕས་རྒོལ་ཐམས་ཅད་(1)འདུལ་བ་དང༌། བཞི་པར་ཕྱོགས་བཞི་ནས་རླུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ཆེན་པོ་ལ་མེ་ཏོག་སྣ་ཚོགས་འཐོར་བ་དང༌། ལྔ་པར་རྒྱན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྒྱན་པའི་བུད་མེད་ཀྱིས་རང་གི་མགོ་ལ་མེ་ཏོག་ཙམ་པ་ཀའི་ཕྲེང་བ་འདོགས་པ་དང༌། དྲུག་པར་ཐེམ་སྐས་བཞི་ལྡན་གྱི་གསེར་གྱི་རྫིང་བུར་གསེར་གྱི་བྱེ་མ་བདལ་བ་ཡན་ལག་བརྒྱད་ལྡན་གྱི་ཆུས་གང་བར་པད་མ་ཀུ་མུད་སོགས་ཀྱིས་བརྒྱན་པ་ལ་བདག་ཉིད་འཛེག་པ་དང། བདུན་པར་གཡས་གཡོན་ན་སེམས་ཅན་དམྱལ་བའི་གཡང་ས་མཐོང་ནས་བདག་ཉིད་མ་ཉམས་པར་དེ་ནས་ལྡོག་པ་དང། བརྒྱད་པར་ཕྲག་པ་གཉིས་ན་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བཏུལ་བ།

436

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

རི་དྭགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་སེང་གེ་རལ་བ་ཅན་ཅོད་པན་ཐོགས་པ་གཅན་གཟན་ཕྲ་མོ་ཐམས་ཅད་སྐྲག་པར་བྱེད་པ་དང། དགུ་པར་རང་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་བོར་མཐོང་སྟེ། སྐྱེ་བོ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་མས་བསྐོར་ཅིང་མགོ་བོའི་སྟེང་ན་གདུགས་དཀར་པོ་རིན་པོ་ཆེ་སྣ་ཚོགས་ཀྱིས་སྤྲས་པ་འཛིན་པ་དང། བཅུ་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྐུ་གསེར་མདོག་འདོམ་གང་བ་ལ་ཚངས་པ་སོགས་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་དུ་མས་བསྐོར་ནས་ཆོས་སྟོན་པར་མཐོང་བ་རྨི་བའི་བར་བློ་གྲོས་མི་ཟད་པས་ཞུས་པ་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ས་དང་པོར་ཆོས་དབྱིངས་ཀུན་འགྲོའི་དོན་དུ་རྟོགས། གཉིས་པར་མཆོག་གི་དོན་དུ་རྟོགས། གསུམ་པར་རྒྱུ་མཐུན་པའི་དོན་དང། བཞི་པར་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད་པའི་དང། ལྔ་པར་རྒྱུ་ཐ་དད་མེད་པའི་དང། དྲུག་པར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་རྣམ་པར་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་དང། བདུན་པར་ཐ་དད་མེད་པའི་དང། བརྒྱད་པར་བྲི་འཕེལ་མེད་པའི་དང། དགུ་པར་ཡེ་ཤེས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་དང། བཅུ་པར་ལས་ལ་དབང་བའི་གནས་ཉིད་དུ་རྟོགས་པའི་བར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབུས་མཐའ་ལས། ཀུན་ཏུ་འགྲོ་དོན་མཆོག་གི་དོན། །ནས། དབང་པོ་རྣམ་པ་བཞི་ཡི་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། ཐུབ་པ་དགོངས་རྒྱན་ལྟར་ས་དང་པོར་རིན་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཡང་དག་འཕེལ་ཞེས་བྱ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་བྱིན་གྱིས་བརླབས་པའི་གཟུངས་དང། གཉིས་པར་གནས་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་དྲི་མ་མེད་པའི་གཟུངས་ནས། བཅུ་པར་དཔའ་བར་འགྲོ་བའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་མི་ཟད་པའི་ཟ་མ་ཏོག་གི་གཟུངས་ཐོབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་སྤང་བྱ་སྤོང་ཚུལ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཁམས་གསུམ་གྱི་ཉོན་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གཉིས་དང༌། ཤེས་སྒྲིབ་ཀུན་བཏགས་བརྒྱ་དང་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་འཇོམས་ལ། སྒོམ་ལམ་གྱིས་བསྡུས་པའི་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་(1)གྱིས་རང་རང་བར་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཉོན་མོངས་བཅུ་དྲུག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གྱི།

437

ཚོགས་སྒྲུབ།
གི་ས་བོན་དང༌། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་རེ་རེའི་ས་བོན་སྤོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ། ནས། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་བརྒྱ་རྩ་བརྒྱད་ཀྱི་ས་བོན་རིམ་ཅན་དུ་སྤོང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །
བཞི་པ་འཕོ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ས་དེའི་ཡོངས་སྦྱོང་གི་ཆོས་མ་རྫོགས་པ་དེ་སྲིད་དུ་དེ་ཡིན་ལ་རྫོགས་ནས་ས་གཞན་དུ་འཕོ་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ནི། སའི་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། སའི་སྐད་དོད་བྷུ་མིའི་བྷུ་ལ་ཏ་བསྣན་ནས་བྷུ་ཏ་འབྱུང་པོ་དང༌། མི་ལ་ཨ་ཐོག་མ་དང་ཏ་རྗེས་སུ་བསྣན་ནས་ཨ་མི་ཏ་དཔག་མེད་དང༌། ཡང་དེ་བཞིན་དུ་བྷུ་ཨ་བྷ་ཡ་བྱས་ལ་འཇིགས་མེད་དང༌། ཨ་མི་ཏ་དཔག་མེད་དང༌། བྷུ་ཡ་ན་ཕྱི་ཕྱིར་དང༌། མི་གྷ་མ་ན་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཏེ། རྒྱན་ལས། འབྱུང་པོ་དཔག་མེད་འཇིགས་མེད་ཕྱིར། །དཔག་ཏུ་མེད་པ་དེ་དག་ལ། །ཕྱི་ཕྱིར་གོང་དུ་འགྲོ་ལྡན་ཕྱིར། །དེ་དག་ཉིད་ནི་སར་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། རྣམ་བཤད་ལས། སའི་སྐད་དོད། སོགས་སོ། །སྐབས་འདིའི་འདའ་བྱའི་ས་དགུ་ཡོད་དེ། དམན་པ་ས་བརྒྱད་དང། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ས་དགུ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་དགུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ས་དེ་དགུ་འདས་ནས་སྨོན་ལམ་ཤེས་པ་གང་གིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་དེ་ལ་གནས་པའི་རྗེས་ཐོབ་དེ་མ་ཐག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ཞེས་བཤད་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ས་བཅུ་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་དུ་བྱས་ནས། མདོ་ལས། ས་བཅུ་པ་ལ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སངས་རྒྱས་ཁོ་ནར་བརྗོད་པར་བྱ་ཡི། ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་ནི། རྩ་བར། མཐོང་དང་གོམས་པའི་ལམ་དག་ལ། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཅིག་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། རབ་འབྱོར་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ཡང་འདི་སྐད་དུ་ཐེག་པ་དེས་གང་ནས་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར། ཞེས་པ་ནས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་སྤང་བྱ་རྟོགས་པའི་གཉེན་པོ་བཤད་པ་རྣམས་རྣམ་རྟོག་བརྒྱད་ཀྱི་གཉེན་པོར་

438

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

བྱས་ཏེ་སྟོན་པ་ལ་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་དག་ལ་གཉེན་པོ་བརྒྱད་དུ་དབྱེར་ཡོད་དེ། མཐོང་སྒོམ་སོ་སོའི་སྤང་བྱ་ཉོན་མོངས་གཟུང་རྟོག་དང༌། རྣམ་བྱང་གཟུང་རྟོག་དང༌། རྫས་འཛིན་རྟོག་པ་དང༌། བཏགས་འཛིན་རྟོག་པ་བཞི་བཞིའི་གཉེན་པོ་བཞི་བཞི་ཡོད་པ་དེའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མཐོང་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། སྒོམ་སྤང་རྟོག་པའི་ས་བོན་གྱི་དངོས་གཉེན་བྱེད་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་བཅུ་དྲུག་པོ་མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། མཉམ་བཞག་དགོས་པའི་ཞིབ་ཆ་རུང་ཡང༌། ཞེས་དང༌། ཚིག་གསལ་ལས། ལམ་གཉིས་ཀྱི་མཉམ་བཞག་ཁོ་ན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གཉིས་ཆོས་ཅན། (1)སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་སྐབས་སུ་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཁམས་གསུམ་གྱི་རྣམ་རྟོག་དགུ་འཇོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་མི་འཐད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱིས་སྒོམ་སྤང་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར།

439

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།

རང་ལུགས་ལ། མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་མཐོང་ལམ་གཉེན་པོ་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞི་དང་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་མཉམ་བཞག་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཡོད། དངོས་བསྟན་ལ་མ་སྦྱར་ན་མཐོང་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་དོན་མངོན་རྟོགས་དེ། མཐོང་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ཡོད། སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གཉེན་པོར་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒོམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་བཅུའི་མཉམ་རྗེས་གཉིས་གཉིས་ཡོད། རང་གི་(1)ངོས་སྐལ་གྱི་སྒོམ་སྤང་ཤེས་སྒྲིབ་སྐྱེ་མི་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་བྱས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་སུ་གྱུར་པའི་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་དེ། འདིར་བསྟན་སྒོམ་ལམ་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་བཅུའི་སྒོམ་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྐོར་དགུ་ཡོད། སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་བཞི་ཡོད།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐོང་སྤང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག །ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེའི་གཉེན་པོ་བཞི་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་གཉེན་པོའི་ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོམ་སྤང་གི་གཉེན་པོ་གང་ཞིག །ཚོགས་སྒྲུབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ།
ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།

བཞི་པ་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ནི། རྩ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་དང་མཉམ་ཉིད་དང༌། །སོགས་ཚིགས་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ངོས་སྐལ་གྱི་སྤང་བྱ།

440

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།
བཅད་གཉིས་བྱུང༌། དེ་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཐེག་པ་ཆེན་པོ་ཞེས་བགྱི་བ་འདི་ནི་ལྷ་དང་མི་དང་ལྷ་མ་ཡིན་དུ་བཅས་པའི་འཇིག་རྟེན་ཟིལ་གྱིས་མནན་ཏེ་འབྱུང་བར་འགྱུར། ནས། ཕྱོགས་བཅུ་ཀུན་གྱི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་སུ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྡན་འདས་རྣམས་ཀྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་བསྟན་པའི་ཚེ་ཡང་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་ཚད་མེད་པ་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་གྱུར་ཏོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་གསུངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦས་དོན་མངོན་རྟོགས་རྣམས་བསམ་པའི་གོ་བགོས། དངོས་སུ་འཇུག །ཚོགས་བསགས་པས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་ཚུལ་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པ་ལ་འདི་བྱུང་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། གོ་བགོས་པ་ནི་འཇུག་གོ། ཞུགས་པ་ནི་དཔུང་གི་ཚོགས་བསོག་གོ །དཔུང་གི་ཚོགས་བསགས་པ་ནི་མ་རྒྱལ་པ་ལས་རྒྱལ་བ་ཐོབ་པའི་ངེས་པར་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས། གཉིས་པ་ནི། མདོ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་བསྟན་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་ཚུལ་གྱི་ཆེད་དུ་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་འབྱིན་པ་ནས། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་བར་བརྒྱད་ཀྱི་སྒོ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མ་མཐའ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་ཡན་ཆད་ལ་བྱས་ན་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡང་དེ་ན་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། མཐོང་ལམ་ཡང་ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་པར་ཨ་བྷྱས་གསུངས་པའི་

441

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།
ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། འདིར་མཐོང་བ་དང་སྒོམ་པའི་ལམ་གཉིས་གསུངས་ཏེ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཉི་ཤུའི་བར་ནི་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ངེས་འབྱིན་གྱི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྒྱན་སྣང་དུ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ལུང་དྲངས་པ་ལས། ངེས་པར་འབྱུང་བའི་སྒྲུབ་པ་ནི་སྒོམ་པའི་ལམ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ས་བཅུ་བ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། ཀ་མཱ་ལ་ཤི་ལས། ངེས་པར་འབྱུང་བ་ནི་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་ཏོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་མཐར་ཐུག་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐོགས་མེད་ཀྱིས་སྒོམ་ལམ་དང་སློབ་དཔོན་གྱིས་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྲིད་ཞི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་དང༌། ཞིང་དག་སྦྱོར་བ་དང༌། ཐབས་མཁས་སྦྱོར་བ་དང༌། དག་སའི་ཡེ་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དག་གིས་བཤད་པས་ཤེས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ནི། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་དག་སའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་ཚབ་རིན་པོ་ཆེའི་དོན་བདུན་ཅུའི་རྣམ་གཞག་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། ཚོགས་གཉིས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གདོན་མི་ཟ་བར་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་དག་སའི་རྣལ་འབྱོར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དབྱེ་ན་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ངེས་པར་འབྱུང་བའི་གཞི་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་བརྒྱད་ཡོད་དེ། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཆེན་པོ་གསུམ་གཅིག་ཏུ་བྱས་པ་དང༌། བདེན་སྟོང་མཉམ་པ་ཉིད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་བྱེད་པའི་ཡེ་ཤེས་དང༌། འབད་མེད་གཞན་དོན་ལྷུན་གྲུབ་དང༌། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་སྤངས་པའི་སྤང་བྱ་ཟད་པ་ཐོབ་པ་དང༌། སྤང་བྱ་ཟད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་བྱའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པ་ཐོབ་པ་དང༌། སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་མཁྱེན་པ་

442

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་དང་པོ།

དང༌། རྣམ་མཁྱེན་དེའི་ཁྱད་པར་རྡོ་རྗེ་ལྟ་བུའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་བསྡུས་པ་བརྒྱད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དང་པོ་སྤྱིའི་དམིགས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ནས་གསུམ་སེམས་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་སྤོང་བ་ཆེན་པོ་དང༌། དེ་ནས་གཉིས་རྟོགས་པ་ཆེན་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་དང༌། ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། ཆེད་དུ་བྱ་བ་ཇི་སྐད་བཤད་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མཉམ་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་དོན་དང་འབད་མེད་དང༌། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཉམ་པ་ཉིད་དང༌། སེམས་ཅན་གྱི་དོན་ཁྱད་པར་བྱེད་པ་དང༌། མཚན་མ་མེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་ལྷུན་གྱིས་གྲུབ་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། མཐའ་ལས་འདས་པར་ངེས་འབྱུང་དང༌། །ཐོབ་པའི་མཚན་ཉིད་ངེས་འབྱུང་དང༌། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། རྟག་པ་དང་ཆད་པ་དང་བྲལ་བའི་ངོ་བོའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཁྱད་པར་དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ཐོབ་པ་དང༌། ཞེས་སོ། །བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ཉིད་དང༌། །ལམ་གྱི་ཡུལ་ཅན་ངེས་འབྱུང་སྟེ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བར། ཇི་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང༌། དེའི་ཁྱད་པར་གྱི་ལམ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་མཚམས་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། །
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་གྱི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ས་བརྒྱད་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། ཟེར་ན། འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ། །ཁོ་རང་ལ། སངས་འཕགས་ཀྱི་འབྲས་བུ་བྱང་སེམས་ཆོས་ཅན། སངས་རྒྱས་ཀྱི་གོ་འཕང་མངོན་དུ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ་ལ་རྣམ་མཁྱེན་དུ་ངེས་པར་འབྱུང་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

443

ངེས་འབྱུང་སྒྲུབ་པ།

སྨྲས་པ།

མངར་བའི་རོ་མཆོག་ཀུན་མཁྱེན་བཱ་ཀུ་ལ་ཡི་འབྲས་བུའི་ཁུར་དུ་དུད། །
ཆོས་བཅུའི་འདབ་མ་རབ་རྒྱས་ཁྱད་འཕགས་རི་མོ་འབུམ་འཆར་མདོ་རྒྱན་འཕྲོས། །
ཕན་ཚུན་སྤེལ་བའི་ཡལ་འདབ་ཕང་ཕུང་རིན་ཆེན་རྒྱན་གྱི་ཚོགས་འཕྱང་འཕྲུལ། །
ལུང་རིགས་བྱེ་བའི་དྲི་བཟང་ངད་འཐུལ་སྔོན་མེད་མཆོད་སྤྲིན་སྟོན་མཆོག་ལའོ། །
ཟབ་དོན་ཤེར་ཕྱིན་བྲང་འགྲོའི་སྙིང་པོ་ནི། །སྔོན་སྦྱངས་མ་ལ་ཡ་ཡི་ངོགས་སྐྱེས་པ། །མ་སྦྱངས་སྟོང་པའི་དགག་སྒྲུབ་བྲང་འགྲོའི་འཇིགས། །བློ་གྲོས་ལག་ལྡན་ཚོགས་ཀྱི་དགའ་བསྐྱེད་ཡུལ། །ཕྲ་ཞིབ་བཤད་ན་མཁས་པའང་འཁྲུལ་བསྐྱེད་ལ། །རྒྱ་ཆེར་སྤྲོས་ན་ནམ་མཁའ་དོག་བྱེད་མཁན། །རྒྱ་བོད་ལུགས་བཟང་བློ་གྲོས་གྲྭར་གནས་པའི། །ལེགས་བཤད་འགྲོ་བློར་འཚམས་སྤྲོས་རྗེ་བཙུན་བཞིན། །ཞེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རྒྱན་གྱི་སྐབས་དང་པོའི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

445

མཆོད་བརྗོད།

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་
རྒྱན་ལས་སྐབས་གཉིས་པ་
བཞུགས་སོ། །

བླ་མ་དང་རྗེ་བཙུན་འཇམ་པའི་དབྱངས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །
འགྲོ་བའི་དུས་ནའང་བརྩེ་བའི་སྙིང་སྟོབས་རྫོགས་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཅིང༌། །
ལམ་གྱི་རྣམ་པའི་ཚོགས་ཀུན་རབ་བཞེས་ཚོགས་གཉིས་ཕ་རོལ་ཕྱིན། །
སྐུ་བཞིའི་གོ་འཕང་མཐོར་འཛེགས་མཚན་གྱི་སྒྲས་ཀྱང་འགྲོ་འདྲེན་པའི། །
པད་དཀར་ལྟར་བསྔགས་མགོན་པོ་ཉི་མའི་གཉེན་ལ་ཕྱག་བྱས་ཏེ། །

སྲིད་པའི་དུག་འབྱིན་ཞི་བའི་རྡུལ་སེལ་བའི། །ལམ་གསུམ་ཤེས་པའི་སྲིད་ལ་མྱང་འདས་བཞིན། །རོལ་མཛད་རྒྱལ་སྲས་རྣམས་ཀྱི་འཇུག་ངོགས་མཆོག །རབ་དང་ཕུལ་དེ་རྒྱལ་ཚབ་གསུང་བཞིན་འགོད། །འཇིག་རྟེན་འདུ་འཛི་བླུན་པོའི་ཟོལ་སྦྱོར་དང༌། །དམན་པའི་བདེར་ཆགས་སྙོམས་ལས་ཙམ་མིན་པའི། །ངལ་མེད་ངལ་བརྒྱས་དུབ་ཀྱང་རྒས་གྱུར་ཀྱང༌། །སེམས་ཀྱི་སྤྲོ་བ་འབུམ་གྱིས་འཇུག་ལ་སྤྲོ། །

447

མཚམས་སྦྱར།

མཚམས་སྦྱར།

གཉིས་པ་རྣམ་མཁྱེན་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་ཤེས་བཤད་པ་ལ་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། ཆོས་བཅུ་གཅིག་གིས་ལམ་ཤེས་མཚོན་ཏེ་བསྟན་པ་དང༌། སྐབས་བསྡུ་བ་གསུམ། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་རྟོགས་པ་ནི། ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་ན་མེད་པས་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་བ་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་གཉིས་པས་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཉམས་སུ་ལེན་དགོས་ཚུལ་འཆད་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྗེས་སུ་ལམ་ཤེས་བཤད་པའི་རྒྱུ་མཚན་ཡོད་དེ། རྣམ་མཁྱེན་དེ་ཐོབ་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པས་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་དགག་གཞག་སྤང་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྐབས་དང་པོའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་དང༌། འབྲས་བུ་ཆོས་སྐུ་སྐབས་བརྒྱད་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐབས་གཉིས་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱུ་ཙམ་ཞིག་དྲངས་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པའི་ལམ་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་རབ་དགའ་ལ་སོགས་པ་ས་བཅུའི་ལྡོག་ཆ་ནས་བཤད་པ་དེ་ལས་འདིར་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ལྡོག་ཆ་ནས་སྟོན་ཞེས་པའི་དོན་

448

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མངོན་རྟོགས་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཚོགས་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་འཕགས་ལམ་ཐོབ་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ལ་ཐེག་ཆེན་འཕགས་ལམ་གྱིས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་རྣམས་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུམ་གསུམ་གནོད་འཇོམས་ཀྱིས་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། གནོད་འཇོམས་ལས། ལམ་གྱི་རྣམ་པ་ཤེས་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འདི་ལ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དང་པོ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་མོས་པའི་སྤྱོད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ། ཆོས་ཀྱི་སྤྲིན་ལ་ཐུག་གི་བར་དུ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས་ཀྱང༌། འདིའི་ལུགས་ཙམ་བཤད་དོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། མཁྱེན་གསུམ་འཕགས་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་ལམ་ཤེས་ལ་ཚོགས་ལམ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་གང་རུང་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སོ་སྐྱེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། འཕགས་པའི་གང་ཟག་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དབང་དུ་མཛད་ནས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་གསུམ་གྱི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཉེ་བར་འགོད་པ་སྔོན་དུ་འགྲོ་བས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་གཉིས་པ་འདིར་ལམ་ཤེས་དང་པོ་གཉིས་དང་དེའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བསྟན་ནས། ལམ་ཤེས་གསུམ་གའི་རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་མི་སྟོན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་གསུམ་གའི་རྒྱུ་སོགས་ཚང་བར་སྟོན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྐབས་དང་པོར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་སྒོམ་གྱི་ལམ་གཉིས་

449

མཚམས་སྦྱར།

འདིར་སྟོན་མི་དགོས་པར་ཐལ། དང་པོར་རབ་དགའ་སོགས་ས་བཅུ་བཤད་པ་དེར་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་དེའི་སྐྱོན་ཡང་མེད་པར་ཐལ། དང་པོར་སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་བཅུ་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་ཡུལ་དུ་བཤད་པས་དེ་རྟོགས་ཀྱི་མཁྱེན་པ་མཐར་ཐུག་རྣམ་མཁྱེན་དུ་གོ་ཡང་དེའི་རྒྱུར་མི་ཤེས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེང་དུས་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྣམ་མཁྱེན་གྱིས་ཐམས་ཅད་མི་མཁྱེན་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། (1)རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་ནས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཅེས་བརྗོད་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་མཁྱེན་དེར་བགྲོད་པའི་ལམ་རྣམས་དེ་སྐབས་སུ་མ་གསུངས་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྒྱལ་བའི་སྲས་རྣམས་ཀྱི་ལམ་ནི་དེ་ལས་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོགས་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། ། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་ཤེས་རྫོགས་པར་སྒོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཐོབ་པ་ལ་གནས་ལུགས་གཅིག་པུ་སྒོམ་པས་ཆོག་སྙམ་པ་དང༌། དེ་ལ་སྐྱབས་འགྲོ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་ཆོག་སྙམ་པ་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ལེན་དགོས་པས་སྐྱོ་བ་མི་མཛེས་ཉན་ཐོས་ལ་མཛེས་སྙམ་པའི་ལོག་རྟོག་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། དང་པོ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་གཉིས་ཚང་བར་གྲངས་མེད་གསུམ་དུ་ཚོགས་གཉིས་བསགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱེ་མདོ་དབུ་སེམས་ཀུན་མཐུན་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། དེ་གྲངས་མེད་གསུམ་ལ་སངས་རྒྱས། །འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་མདོ་ལས། ཕ་རོལ་ཕྱིན་བཅུ་རྫོགས་གྱུར་ནས། །སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་མངོན་གྱུར་པ། །ཞེས་དང༌། ཐེག་ཆེན་གྱི་མདོ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཤེས་རབ་སོགས་ཕར་ཕྱིན་དྲུག་མ་ཚང་བར་སངས་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་འཁྲིད་པ་ཤེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྒྱུ་དང་འབྲས་བུ་གཉིས་ལས།

450

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
རབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བ། ཞེས་དང༌། རྣམ་འགྲེལ་ལས། འདི་ཡུལ་སུན་ཕྱུང་མེད་པར་ནི། །དེ་སྤོང་བ་ནི་ནུས་མ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། དབུ་མ་སྙིང་པོ་ལས། རིག་པ་སྐྱེས་པས་མ་རིག་སོགས། །ཀུན་སྦྱོར་ལྡོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། །ཆགས་སོགས་འཆིང་བ་ལས་གྲོལ་བར། །གྲོལ་བ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པ་ཡིན། །ཞེས་དང༌། སྤྱོད་འཇུག་ལས། ཡན་ལག་འདི་དག་ཐམས་ཅད་ནི། །ཐུབ་པས་ཤེས་རབ་དོན་དུ་གསུངས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ལས་སྡུག་བསྔལ་དང་སྐྱོ་བ་འབུམ་འགྱུར་དུ་སྒོམ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སར་སྡུག་བསྔལ་བརྒྱ་རྩ་བཅུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བསྒོམ་ན་སྙིང་རྗེ་ཡོངས་སུ་དག་པ་དང༌། བྱང་ས་ལས་ཉན་རང་སོགས་ལས་འཕགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་འཁོར་བ་ལ་སྐྱོན་དུ་ལྟ་དགོས་པས་འཁོར་བར་སྐྲག་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་དུ་ལྟུང་བས་དེ་བྱང་སེམས་ལ་བཀག་པའི་ཕྱིར། གསང་བ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སེམས་ཅན་ཡོངས་སུ་སྨིན་པ་དེ་ཉིད་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་འཁོར་བ་ལ་ཕན་ཡོན་དུ་ལྟ་བ་དེ་ལྟར་ནི་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལགས་སོ། །ཞེས་དང༌། གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་འཁོར་བའི་སྤྱོད་པ་ལ་སྐྲག་ན་ནི་སྤྱོད་ཡུལ་མ་ལགས་པར་ལྟུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། བཅོམ་ལྡན་འདས་ཉན་ཐོས་རྣམས་ནི་འཁོར་བའི་སྤྱོད་ཡུལ་ལ་སྐྲག་པར་འགྱུར་ལགས་ཀྱི། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ནི་སླར་ཡང་འཁོར་བ་དཔག་ཏུ་མེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་འགྱུར་ལགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལུང་དེ་དག་གི་དོན་ཟླ་བས་བྱང་སེམས་གཞན་དོན་དུ་འཁོར་བར་གནས་ཚེ་འགྲོ་བའི་སྡུག་བསྔལ་ཐམས་ཅད་བསྡོམས་ནས་རང་གི་སེམས་ཐོག་ཏུ་བབས་ཀྱང་སྐྱོ་བ་དང་བྲེད་པ་མེད་པར་གཞན་དོན་ལ་དགའ་བའི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་སེམས་འཁོར་བར་ལུས་ངག་ཡིད་གསུམ་གནས་ཀྱང་སེམས་འཁོར་བར་ཆགས་པས་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་

451

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལགམི་གནས་ཐབས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བའི་བློ་ཡིན་པར་ལེགས་ལྡན་འཕགས་གྲོལ་སོགས་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས་ཀྱང༌། མཁས་པ་རྣམས་ལ་མཐོ་རིས་ཀྱང༌། །དམྱལ་བ་དང་མཚུངས་འཇིགས་སྐྱེད་འགྱུར། །རྣམ་པ་ཀུན་ཏུ་དེ་རྣམས་ལ། །སྲིད་གང་འཇིགས་པ་མི་སྐྱེད་དཀོན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ཉི་སྣང་ལས་ཀྱང༌། སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་ན་སྲིད་པ་མིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། མཐའ་གཉིས་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གཉིས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རྟོགས་རིགས་ཀྱིས་དབྱེ་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་སོགས་གསུམ་དང༌། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་རྒྱུ་ལམ་ཤེས་དང་འབྲས་བུ་ལམ་ཤེས་གཉིས། དང་པོ་དང་བྱང་འཕགས་ཀྱི་ལམ་དོན་གཅིག །གཉིས་པ་དང་རྣམ་མཁྱེན་དོན་གཅིག །ས་མཚམས་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་འཕགས་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་འཛིན་སྟངས་སུ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་མེད་ལ་དམིགས་པའི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། བདེན་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་ལ་ཚིག་བསྡུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

འཁོར་བའི་ཉེས་པ་མཐོང་བའི་སྤྱན་རས་སྟོང༌། །བརྩེ་བའི་འགྲོ་ལ་གཟིགས་པ་མི་དམན་
པས། །འཁོར་བ་དགའ་ཚལ་བཞིན་གཟིགས་འགྲོ་བ་རྣམས། །སྐྱོང་མཛད་བྱམས་འཇམ་སྙིང་རྗེའི་གཏེར་སོགས་རྨད། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག

452

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

གཉིས་པ་ལ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་དང༌། དེའི་རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་ནི། རྩ་བར། ལྷ་རྣམས་རུང་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། །སོགས་རྐང་པ་བཞི་བྱུང༌། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། ཡུམ་ལས། སྟོང་གསུམ་གྱི་སྟོང་ཆེན་པོའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཁམས་ན་རྒྱལ་ཆེན་བཞིའི་རིས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་དང༌། ཞེས་པ་ནས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་བར་གྱིས་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་བཤད་པ་ལྔར་བྱས་ནས་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་འཁོར་གྱི་འདོད་གཟུགས་ཀྱི་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་འོད་མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ལ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་སྣོད་རུང་དུ་སྒྲུབ་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བ་ལ་གོང་མ་དོན་དུ་མི་གཉེར་བའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱི་དྲུང་ན་ལྷ་རྣམས་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་པར་སྨིན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འོད་ནི་ལྷན་ནེ་མ་ཡིན་སོགས་བྱུང༌། ལམ་ཤེས་དངོས་སུ་སྐྱེ་བའི་རྟེན་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལམ་གསུམ་ལ་མཁས་པ་དང༌། དེའི་སྔོན་དུ་རིགས་སད་པས་སངས་རྒྱས་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཡང་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཡུལ་ངེས་པ་དང༌། ཞེས་པ་དང༌། མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ། ཞེས་པ་ནས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོ། །དེ་སྐྱེ་རུང་ཙམ་བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་ཀྱིས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། ཁྱབ་པ་དང༌། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། འོན་ཀྱང་ཡང་གལ་ཏེ་དེ་དག་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་ན་དེ་དག་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བར་བྱ། ཞེས་སོ། །ལམ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་གྱིས་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། ཉན་རང་ལྟར་ཉོན་མོངས་གཙོ་བོར་མི་སྤོང་བར་གཞན་དོན་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

453

ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལགརྩ་བར། རང་བཞིན་དང་ནི། ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཁོ་བོ་ནི་དེ་དག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བའི་ཕྱོགས་ལ་བར་ཆད་མི་བྱེད་དེ། ཞེས་སོ། །དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་རང་གི་ལམ་ལས་བྱེད་ལས་ཀྱང་ཁྱད་པར་འཕགས་ཏེ། དུས་མ་ཡིན་པར་ཡང་དག་མཐའ་མངོན་དུ་མི་བྱེད་ཅིང་སེམས་ཅན་མཐའ་ཡས་སྨིན་གྲོལ་བྱེད་པའི་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། དེ་ཡི་ལས། །ཞེས་དང༌། མདོ་ལས། ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ལས་ཆེས་ཁྱད་པར་དུ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་ལེ་བརྒྱད་མ་ལྟར་ཡིན་པས་འཁྲུལ་བ་མེད་དོ། །
མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེའི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་སེམས་བསྐྱེད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དང་ཚོགས་ལམ་གྱི་གཞི་མཐུན་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་གང་དག་གིས་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་དེ་དག་གིས་ཀྱང་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་བསྐྱེད་མ་ཐག་ཅིག་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང་དེའི་ཡན་ལག་རིགས་སད་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་རིགས་སད་པ་དེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ལྟ་བུ་ཡང་རིགས་སད་ནས་སེམས་བསྐྱེད་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་སྣོད་རུང་དུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། ཁྱབ་པ་ནི་ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ནས་བརྩམས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཕྱོགས་གཅིག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་རྟེན་རང་ཡིན་གྱི་ང་རྒྱལ་དང་བྲལ་བ་དང༌། དེར་གྱུར་

454

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

པའི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་དང༌། དེར་གྱུར་པའི་ཉེར་ལེན་རིགས་སད་པ་དང༌། དེར་གྱུར་པའི་འཁོར་བ་མི་འདོར་བའི་རང་བཞིན་དང༌། དེར་གྱུར་པའི་བྱེད་ལས་དང་ལྔ་ཡོད། ས་མཚམས་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད་དེ། བྱང་སེམས་ཁོ་ན་ལ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་པ་ནི། ཇི་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པ་ལ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་གནས་པ་དང་སྟོན་པའི་སྐལ་བ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ན་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཁོ་ནའི་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྒྱུ་འབྲས་ངོ་བོའི་ཆོས་གསུམ་གང་རུང་གིས་བསྡུས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྗེ་ཡབ་སྲས་སོགས་སུས་ཀྱང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ལ་འབྲས་བུ་རྣམ་མཁྱེན་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔ་ག་བྱང་སེམས་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང༌། དོན་བདུན་ཅུ་རིན་ཆེན་ཕྲེང་བ་ལས། འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་གི་མཚན་ཉིད། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་བའི་གེགས་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་མངོན་གྱུར་དང་བྲལ་བ་སོགས་ལམ་ཤེས་རྫོགས་བྱེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པའི་སེམས་དཔའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་ལམ་ཤེས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཁོ་ན་རེ། ལམ་ཞུགས་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་སད་པ་ཆོས་ཅན། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཡན་ལག་གསུམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསུམ་པར་གྱུར་པའི་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་མ་བསྐྱེད་པའི་དགྲ་བཅོམ་པ་ལ་ཡང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡན་ལག་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་བསྐྱེད་པ་ན་སྣོད་རུང་དུ་མདོ་

455

ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ། དང་འགྲེལ་བ་དག་གིས་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

གནད་པོར་བྱིས་པའི་རྡོལ་གཏམ་སྣ་ཚོགས་དང༌། །
མཚུངས་མིན་རྣམ་དཔྱོད་བྱེ་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །
ལུགས་ངན་བློ་གྲོས་ངན་པ་མོག་མོག་པོར། །
ལམ་ཤེས་འཁོར་གྱི་འོད་བཞིན་རབ་བཅོམ་སྟེ། །
ཡབ་སྲས་གཉིས་དང་རྗེ་བཙུན་འཕགས་སེང་ལུགས། །
ལྷམ་མེ་ལྷན་ནེ་ས་གསུམ་གསལ་འདི་ལྟོས། །
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ།
དེ་དག་གི་དཀའ་གནས་འགྲེལ་བའི་སྟེང་ནས་དཔྱད་པ་ལ། ཡུལ་ངེས་ཁྱབ་པ་གཉིས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ་དང༌། རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་ཚུལ་ལ་དཔྱད་པ་དང་གཉིས། དང་པོ་ནི་འགྲེལ་པ་ལས། ཐེག་པ་གསུམ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དགོངས་པ་ཅན་ཡིན་གྱི་མཚན་ཉིད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ལུགས་ལས་འབྱུང་བའི་ཞེས་སོགས་ལ་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་སྒྲུབ་པ་དང༌། གསུམ་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཞན་འགོད་པ་དང༌། འཁོར་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་དང༌། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་རྣམས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་དང་བཞི། དང་པོ་ནི། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། ཀླུ་སྒྲུབ་ཀྱི་རྗེས་འབྲང་དབུ་མ་བ་རྣམས་དེ་ལྟར་བཞེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། འཕགས་པ་ནཱ་ག་ཛུ་ནའི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་(1)ཐེག་པ་ནི་ཚུལ་གཅིག་ཏུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཐེག་པ་གཅིག་གི་ཚུལ་དུ།

456

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཉན་རང་ལ་མཐར་ཐུག་གི་ཐེག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་བར་ཐམས་ཅད་ཀྱང་ད་གདོད་ཐེག་ཆེན་ལམ་གྱི་མཐར་ཐུག་པར་བགྲོད་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། བློ་གྲོས་ཆེན་པོ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་གྲོལ་བ་མིན་གྱི་འོན་ཀྱང་དེ་དག་ནི་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་བ་རྣམས་ཞེས་པའི་ཉན་ཐོས་ལ་ལྷག་བཅས་ལྷག་མེད་ཀྱི་བར་ཀུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་ལྷག་བཅས་ཐེག་ཆེན་དུ་འཇུག་པར་སེམས་ཙམ་ཡང་འདོད་དེ། ལྷག་མེད་ཉན་རང་ཡང་འཇུག་པར་དབུ་མ་བས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་ཡོངས་འགྱུར་གྱི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་ལ་ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་ན་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཡིན་པར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཟག་མེད་དབྱིངས་གནས་དེ་དག་ཀྱང༌། །མི་ཤེས་ཉོན་མོངས་མིན་སྤངས་ཕྱིར། །ཕྱིས་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་ནས། །བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ནི་ཚོགས་བསགས་ཏེ། །དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་འདྲེན་པར་འགྱུར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བཀར་མ་ཟད་བསྟན་བཅོས་དུ་མས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་རང་གི་ཐེག་པ་རེ་ཞིག་ངལ་བསོ་བའི་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་མེད་བསྟོད་པ་ལས། ཆོས་ཀྱི་དབྱིངས་ལ་དབྱེར་མེད་ཕྱིར། །གཙོ་བོའི་ཐེག་དབྱེར་མ་མཆིས་ཀྱང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཐར་ཐུག་གམ་གཙོ་བོ་ཐེག་པ་ཐ་དད་དབྱེར་མེད་

457

ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ།

པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་སྙིང་པོས་སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཁྱབ་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་ཅིང༌། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་རུང་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་སྙིང་པོ་ཅན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདིས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་གོ་འཕང་ཐོབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོངས་འགྲེལ་གྱིས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་དགོངས་གཞི་དང་དགོས་པ་དངོས་ལ་གནོད་བྱེད་གསུམ་ཚང་བའི་དྲང་དོན་གྱི་མདོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་ཡོད་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་རིགས་ལ་ཁམས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་དང་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་སྒྲུབ་པ་བྱེད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་གསུམ་ཡོད་ཙམ་ལ་དགོངས་ནས་གནས་སྐབས་ཀྱི་ཐེག་པ་གསུམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཐང་ཅིག་ཙམ་རིགས་སོ་སོར་ངེས་པ་ལ་དགོངས་ནས་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གསུངས་ཀྱི། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དགོངས་གཞི་ནི་གནས་སྐབས་མོས་པ་མི་འདྲ་བ་དང་ཁམས་མི་འདྲ་བ་རྣམས་ལ་ཐེག་པ་སོ་སོའི་ལམ་ནས་འཁྲིད་དགོས་པ་ལ་དགོངས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་ཙམ་བདེན་མེད་རྟོགས་རུང་མ་ཡིན་པའི་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དགོས་པ་ནི། གཟུང་འཛིན་རྫས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པ་བདེན་པར་གྲུབ་པ་མ་བཀག་པར་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ལམ་ལ་དཀྲི་བར་བྱ་བའི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ལ། ཞེས་སོ། །སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་ཀྱང་ཁེགས་ཤིང་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་སྐྱེ་བ་ལེན་པ་སོགས་ཀྱིས་ཀྱང་གནོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྒྲས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་སྟོང་དུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པ་རྣམས་དང་འོག་ནས་ཀྱང་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

458

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

གཉིས་པ་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་འདོད་པ་ནི། སེམས་ཙམ་པ་ན་རེ། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གསུམ་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་འཚང་རྒྱ་མི་སྲིད་པ་གང་ཞིག བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པ་འཚང་རྒྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ། གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་སྙིང་རྗེ་ཆུང་བ་དང༌། འཁོར་བས་འཇིགས་པ། རིགས་དམན་པ་གསུམ་གྱིས་འཚང་རྒྱ་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཞི་བ་བགྲོད་པ་གཅིག་པུ་བ་ནི་སངས་རྒྱས་ཐམས་ཅད་བརྩོན་པ་དང་ལྡན་པར་གྱུར་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སྙིང་པོ་ལ་བཞག་སྟེ་བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་མི་ནུས་སོ། །དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། འདི་ལྟར། དེ་ནི་སྙིང་རྗེ་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བ་དང་འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་གྱིས་ཤིན་ཏུ་འཇིགས་པའི་རིགས་ཅན་གྱིས་རིགས་དམན་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དགོངས་འགྲེལ་ལས། ཉན་ཐོས་བྱང་ཆུབ་ཏུ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ངས་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔར་བསྟན་ཏེ། འདི་ལྟར་དེ་ནི་ཉོན་མོངས་པའི་སྒྲིབ་པ་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་ནས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་ན་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་ལས་སེམས་རྣམ་པར་གྲོལ་བར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། མདོ་ལས། ལོག་སྲེད་ཅན་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒྲ་ཇི་བཞིན་པར་རང་ལུགས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལུགས་འདི་ལ་ནི་གཏན་ནས་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་མི་འདའ་བའི་ཆོས་ཅན་བཤད་པ་ཡང་རང་ལུགས་སུ་མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པ་ཡང་དྲང་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགོངས་གཞི་བདུན་ལ་དགོངས་ནས་མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་གཞི་བདུན་ཡོད་དེ། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་གཅིག་པ་དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གང་ཟག་རྣམས་བདག་མེད་རྟོགས་པར་མཚུངས་པ་དང༌། སྡུག་བསྔལ་ཀུན་སྤངས་པའི་

459

ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ།

རྣམ་གྲོལ་རྣམས་མཚུངས་པ་དང༌། མ་ངེས་པའི་རིགས་ཅན་གྱི་ཉན་ཐོས་རྣམས་ཐེག་ཆེན་དུ་ཞུགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བས་རིགས་ཐ་དད་པ་གཉིས་ཀྱང་ལམ་གཅིག་ཏུ་ཞུགས་པ་དང༌། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བདག་གིས་སྔོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པས་སངས་རྒྱས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ན་བྱང་སེམས་ཉན་ཐོས་ལམ་ལ་ཞུགས་པ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་བདག་གིས་ཀྱང་སྔོན་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་སྤྱད་པས་བདག་ཀྱང་འཚང་རྒྱ་བར་འགྱུར་རོ་སྙམ་པའི་བསམ་པ་མཚུངས་པ་ཐང་གཅིག་ཙམ་སྐྱེ་བ་དང༌། སྤྲུལ་པའི་ཉན་ཐོས་འགའ་ཞིག་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པས་མྱ་ངན་ལས་འདའ་ཚུལ་ལན་དུ་མར་སྟོན་པ་དང༌། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་མཆོག་ཐེག་ཆེན་ཡིན་པ་དང་བདུན་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཆོས་དང་བདག་མེད་རྣམ་གྲོལ་རྣམས། །མཚུངས་ཕྱིར་རིགས་ནི་ཐ་དད་ཕྱིར། །བསམ་གཉིས་ཐོབ་ཕྱིར་སྤྲུལ་བའི་ཕྱིར། །མཐར་ཐུག་ཕྱིར་ན་ཐེག་གཅིག་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མཐར་ཐུག་ཐེག་པ་གཅིག་ཏུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཉན་ཐོས་མ་ངེས་པ་ཁ་ཅིག་ཐེག་ཆེན་ལ་དྲངས་པ་དང༌། གཞན་ཐེག་ཆེན་རིགས་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཐེག་ཆེན་ལས་མི་ལྡོག་པར་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། ཁ་ཅིག་དག་ནི་དྲངས་ཕྱིར་དང༌། །གཞན་དག་རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱིར། །རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་ནི། །མ་ངེས་རྣམས་ལ་ཐེག་གཅིག་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དངོས་ཟིན་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དེ། ལུང་རིགས་གཉིས་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དགོངས་འགྲེལ་གྱི་ལུང་དང༌། གཞན་དབང་ཡོངས་གྲུབ་བདེན་གྲུབ་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་ཡོད་དེ། སེམས་ཙམ་པ་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་ཏེ་གསུམ་དུ་སྨྲ་བ་རྣམས་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱན་སྣང་ལས། འཕགས་པ་ཐོགས་མེད་ཀྱི་ཞལ་སྔ་ནས་དང་དེའི་གཞུང་གི་རྗེས་སུ་འབྲང་བ་ཐེག་པ་སྣ་ཚོགས་སུ་སྨྲ་བ་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཆད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང་ཊཱིཀ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་སུ་
ལྟ་ཞོག་འཚང་རྒྱ་རུང་ཙམ་ཡང་མིན་ཟེར་ན། སྒྲིབ་པ་ཐམས་ཅད་གཉེན་པོས་འཇོམས་རུང་མ་ཡིན་

460

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་རུང་ཙམ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དྲི་མ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་ནས་འབྲལ་མི་རུང་བར་ཐལ། གཉེན་པོས་གཞོམ་མི་རུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྒྲིབ་པ་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་མ་ཞུགས་པས་སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་བ་དང་དྲི་མ་གློ་བུར་བ་སྤྲིན་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། སེམས་ཀྱི་རང་བཞིན་འོད་གསལ་ཏེ། །དྲི་མ་རྣམས་ནི་གློ་བུར་བ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ།.

...

.རོང་ཊཱིཀ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་
ལྟ་ཞོག་འཚང་རྒྱ་རུང་ཡང་སྒྲུབ་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྒྱུ་ཚང་ན་ཐར་ལམ་ལ་མ་ཞུགས་པའི་སེམས་ཅན་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་ན། འོ་ན། འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་ན་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་རུང་ཡིན་ན་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སངས་རྒྱ་བའི་རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། བང་མཛོད་ཀྱི་ནས་སྐམ་ཡར་བ་ཆོས་ཅན། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་བའི་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་བར་ཐལ། ནས་ཀྱི་མྱུ་གུ་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་ཁས། དེར་ཐལ། ནས་ཀྱི་ས་བོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ས་བོན་གྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གོང་དུ་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རླན་ཞིང་གཤེར་བ་དང་ལྡན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། ཆོས་ཅན་དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྒྱུའི་ཚོགས་པ་ཚང་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་གིས་ཁྱབ་པ་རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་བཞེད་ཀྱང་སྐྱེ་རུང་ལ་རྒྱུ་ཚོགས་ཚང་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཚོགས་པ་ལས་འབྲས་སྐྱེ་བ། །རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་ཏེ། །དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་ལྟོས་ཕྱིར། །དེ་ནི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་བརྗོད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག.

...

.རོང་ཊཱིཀ སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་
རྒྱ་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་མི་སྲིད་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།

461

ཐེག་པ་གསུམ་དང་གཅིག་ལ་དཔྱད་པ།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ནམ་ཐོབ་པ་ན་འཚང་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདི་ཚུན་དུ་དངོས་པོ་ཡོད་ལ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་དངོས་པོ་མི་སྲིད་པའི་དུས་ཀྱི་ཡིན་པ་འཛིན་ཐུབ་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་ཤིན་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་དུས་ཀྱི་ཡིན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། འདི་ཚུན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་ཡོད་ལ་འདི་ཕན་ཆད་དུ་སྔོན་པོ་མེད་པའི་དུས་ཡིན་པ་འཇོག་རིགས་པར་ཐལ། སྔོན་པོ་ཞིག་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱེས་ཀྱང་ཞིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། བྱང་སེམས་ས་བརྒྱད་པ་བ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་བ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འཁོར་གསུམ། དེར་ཐལ། ཕྱིར་མི་ལྡོག་པའི་ས་ཐོབ་པའི་བྱང་འཕགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། འཚང་རྒྱ་བ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཀྱི་གེགས་དང་བཅས་ཤིང་དེ་སྤོང་དགོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། བུམ་པ་ཡོད་ངེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་རྐྱེན་གྱི་གེགས་སྲིད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པ་འཇིག་པའི་ཐོ་བ་སོགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བུམ་པ་ཡོད་པ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པར་ཐལ། སྒྲིབ་བཅས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

462

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་རྟག་པ་ཡིན་པས་སྤངས་མི་རུང་བ་ཡང་མ་ཡིན། མི་རྟག་པ་ཡིན་ཡང་སྤོང་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གཉེན་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཤེས་མཁན་མེད་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཤེས་མཁན་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པ་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན། གདུལ་བྱ་ལ་དོན་གཉེར་མི་སྲིད་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐད་དུ་རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྟག་ཉིད་ཕྱིར་རམ་ཐབས་མེད་ཕྱིར། །ཡང་ན་ཐབས་ནི་མི་ཤེས་ཕྱིར། །སྐྱོན་རྣམས་མི་ཟད་པ་ཉིད་ཅེས། །བྱ་བར་ཡོངས་སུ་རྟོགས་གྲང་ན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་རྒྱུ་ཡོད་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡོད་ཕྱིར་དང༌། ཞེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྒྱུ་བདག་འཛིན་གཉིས་ཀྱི་གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། རྒྱུ་ཡི་ནི། །གཉེན་པོ་གོམས་པས་ཟད་ཕྱིར་དང༌། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་བདེ་གཤེགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དེ་ཤེས་པ་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན། །ཞེས་སོ། །རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། སྟོན་པས་ཐུགས་བརྩེ་བས་གཞན་ལ་ཐབས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་སྟོན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། ཐུགས་བརྩེ་ལྡན་ཕྱིར་རྩོམ་ཀུན་ཡང༌། །གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྦྱོར་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོ། །རྟགས་ལྔ་པ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཐུས་དེ་ལྟར་དོན་དུ་གཉེར་བ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། སྤྱོད་འཇུག་ལས། དེ་བཞིན་སངས་རྒྱས་མཐུ་ཡིས་བརྒྱ་ལམ་ན། །འཇིག་རྟེན་བསོད་ནམས་བློ་གྲོས་ཐང་འགའ་འབྱུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ།.

...

.རོང༌། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་
སྐྱེ་རུང་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་རྣམ་བཤད་ལས། ཕྱིས་ཀྱང་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལས་སེམས་བསྐྱེད་དང་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྐྱེ་དུས་དེ་འདྲ་དགོས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང༌། མོག་མོག་པོར་མཛད་པ་ནི་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཁོ་ན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེའོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་

463

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

མཛད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ལམ་ཤེས་སྐྱེ་རུང་གི་སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ལ་མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁྱབ་ཁས། འཁོར་གསུམ། མ་གྲུབ་ན། མངོན་པའི་ང་རྒྱལ་བཅོམ་པ་ཁོ་ནའི་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་བར་ཐལ། མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གོང་དུ་འདོད་ན། ངན་འགྲོ་བ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འགྲེལ་བ་འདི་ལས་ཀྱང༌། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཕགས་པ་དང་ངན་འགྲོ་བའི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། ལམ་ཤེས་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེ་དུས་ཀྱི་ངན་འགྲོ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཛོད་ལས། བཟོད་ཐོབ་ངན་སོང་ཡོངས་མི་ལྟུང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་སོགས་ཀྱི་རིགས་པ་དུ་མ་སྤྲོ་ལ། ལྷག་མེད་པ་ལ་རྣམ་ཤེས་མེད་པར་འདོད་པ་འོག་ཏུ་འགོག་པར་བྱའོ། །
འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

གསུམ་པ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ་ལ། འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མའི་མཐའ་ཡོད་ན་རྒྱུ་མེད་ལས་སྐྱེ་དགོས་པས་ཐོག་མའི་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། ཐོག་མེད་གྱུར་ཀྱང་ཐ་མ་དང་ལྡན་པ། །ཞེས་དང༌། འགྲེལ་བ་འདི་ཉིད་ལས་ཀྱང༌། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འཁོར་བ་ལ་ཕྱི་མཐའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། འཁོར་བ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཐོག་མ་དང་ཐ་མ་མེད་པའི་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། དབང་རྟེན་ཁོག་པ་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་ནང་གཉིས་ཀ་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། དུས་གསུམ་ཆོས་ཅན། མི་དམིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་དམིགས་པ་སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་

464

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

སྟོང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚད་མའི་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། འཁོར་བའི་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཐོག་མཐའ་མེད་ཀྱང་ཕྱི་མཐའ་ཡོད་པ་ས་བོན་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ས་བོན་གྱི་ཐོག་མའི་མཐའ་དང་ས་བོན་གྱི་རྒྱུའི་ཐོག་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་ཐ་མའི་མཐའ་སྐྱེད་པའི་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མཐོང་བ་ཡོད་པ་བཞིན་དུ་འཁོར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ས་བོན་མེར་བསྲེགས་པའི་མཐའ་མཐོང་བ་བཞིན་འཁོར་བ་སྐྱེད་པའི་ལས་ཉོན་ཟད་པས་འཁོར་བའི་མཐའ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བཞི་བརྒྱ་བ་ལས། ཇི་ལྟར་ས་བོན་མཐའ་མཐོང་ཞིང༌། །དེ་ལ་ཐོག་མ་ཡོད་མིན་ལྟར། །དེ་བཞིན་རྒྱུ་ནི་མ་ཚང་ཕྱིར། །སྐྱེ་བའང་འབྱུང་བར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག འཁོར་བ་ལ་ཐོག་མཐའ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པར་འདོད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། མདོ་ལས། འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་གསུངས་ཤིང་རྗེས་འབྲང་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཕྱོགས་གཉིས་བཤད་པ་གང་ཞིག །ཐོག་མཐའ་མེད་ལ་ཐ་མའི་མཐའ་ཡོད་པ་ལུང་རིགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས་འཁོར་བ་མཐའ་མེད་སྔར་བཀོད་ནས་མཐའ་ཡོད་ཀྱི་ལུགས་ཕྱིས་བཀོད་པས་ཕྱི་མས་སྔ་མ་དོན་གྱིས་བཀག་ཅིང་ཕྱི་མ་ལ་དངོས་ཤུགས་གང་དུ་ཡང་དགག་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་འདི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རིགས་འདི་ཐོག་མ་མེད་པ་ཡིན་པའམ། སངས་རྒྱས་རེ་རེ་བྱུང་བ་ན་སེམས་ཅན་གྲངས་མེད་པ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདའ་མོད་ཀྱི། དེ་ལྟར་ནའང་འཁོར་བ་ལ་ཟད་པ་མེད་པས་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། གཞན་དག་ན་རེ། གང་གཉེན་པོའི་ཆོས་དང་ཕྲད་པ་ན་འབྲི་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་སྣང་བ་དེ་ནི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་ཤིན་ཏུ་འཕེལ་བ་ན་ཤིན་ཏུ་འགྲིབ་པར་འགྱུར་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གསེར་གྱི་དྲི་མ་ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ། །འཁོར་བ་ཡང་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་གཉེན་པོའི་ཕྱོགས་མངོན་དུ་གྱུར་པ་ན་འགྲིབ་པའི་ཆོས་ཅན་

465

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཚིགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་འཁོར་བ་རྒྱུན་ཆད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལུང་ཕྱི་མ་ལ་བརྟེན་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་བ་དང་འཚང་རྒྱ་ངེས་དང་འཚང་རྒྱ་བའི་དུས་སྲིད་པ་རྣམས་ལེགས་པར་གྲུབ་བོ། །རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། འཁོར་བའི་སྔ་མཐའ་དེ་འཁོར་བའི་སྔ་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་སྔ་མཐའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། རང་རྒྱུ་མ་རིག་པ་ལས་བྱུང་བར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་བྱུང་བའི་མ་རིག་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འཁོར་བའི་སྔ་མཐའ་ཆོས་ཅན། འཁོར་བའི་སྔ་མཐའ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་སྔར་བྱུང་བའི་འཁོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་མ་གྲུབ་ན། ཤེས་བྱ་ཆོས་ཅན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པའི་དུས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། འཁོར་བའི་ཕྱི་མཐའ་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆུང་ལས། སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་བླ་ན་མེད་པ་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དང༌། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། འགྲོ་བ་འདི་དག་མ་ལུས་སངས་རྒྱས་འགྱུར། །ཞེས་དང༌། རྒྱུད་བླ་མའི་འགྲེལ་བ་ལས། རང་བཞིན་གྱིས་རྣམ་པར་དག་པའི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགའ་ཡང་གཏན་རྣམ་པར་དག་པར་མི་འགྱུར་བ་ནི་འོས་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་འཚང་རྒྱ་བར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་དེ་གཉེན་པོས་གཞོམ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་རྒྱུད་ཀྱི་སྒྲིབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉེན་པོས་གཞོམ་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྒྱུན་མཐའ་བས་སྒྲིབ་པ་སྤང་དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་

466

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་སེམས་ཅན་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལྡན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །སྒྲིབ་པ་རྒྱུད་ལ་མི་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། སྒྲིབ་པའི་དངོས་གཉེན་རྒྱུད་ལ་ཐོབ་མྱོང་ཡིན་དགོས་ཟེར་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཟིན། འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལམ་རྒྱུད་ལྡན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། ལམ་མ་ཞུགས་ཀྱི་སེམས་ཅན་དེ་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལམ་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །ཚིག་ལ་འཁྲིས་ནས་སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སངས་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་ཞིག་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་སྒྲིབ་པ་མ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པ་དང་མ་སྤངས་པ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན། སེམས་ཅན་མེད་པའི་དུས་སྲིད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ན་སེམས་ཅན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རེ་ཞིག་སོང༌། སེམས་ཅན་མེད་པ་སྲིད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སེམས་ཅན་ཡིན་ན་ཡོད་པས་མ་ཁྱབ་པར་ཐལ། སེམས་ཅན་མེད་པ་ཞིག་དང་ཡོད་པ་ཞིག་དང་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཁས་བླངས་རྣམས་རིམ་བཞིན་སོང༌། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག །འཁོར་བ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་མཐའ་ཡོད་ན་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་དགོས་ཏེ། བུམ་པ་ལ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་ལ་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དངོས་པོ་ལ་དགག་གཞི་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་དགག་གཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན། བུམ་པའི་དགག་གཞི་བུམ་པ་ལ་ཡོད་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ཚུལ་བརྗོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་རྭའི་དགག་གཞི་རི་བོང་རྭ་ལ་ཡོད་པར་ཐལ། བུམ་པ་ལ་

467

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་གྱི་འཁོར་ལོ་ཡོད་པས་གླང་རྒན་ཁྲོད་དུ་མ་(1)རྒྱུག་ཅིག །དེ་སོགས་ཚིག་འཁྲི་གཅོད་དགོས།
བཞི་པ་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་གང་ནས་འཇུག་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་དང་པོར་ས་བརྒྱད་པ་ནས་འཇུག་སྟེ། ཉོན་སྒྲིབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་སྤངས་ཟིན་པས་དེ་མན་ཆད་དུ་ཞུགས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པའི་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྩོམ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྒྱ་ནག་འགྲེལ་ཆེན་བཞེད་དོ། །འོ་ན་སྐབས་འདིར་བདེན་འཛིན་སྐོར་དགུ་ལ་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་འཇོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་པའི་མགོ་ས་བརྒྱད་པ་ནས་རྩོམ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནས་སྤོང་བའི་མགོ་རྩོམ་པ་ཐལ་འགྱུར་བས་བདེན་འཛིན་ཉོན་སྒྲིབ་དང་དེའི་བག་ཆགས་ཤེས་སྒྲིབ་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྩ་བར། གཟུང་དོན་རྟོག་པ་སྤོང་ཕྱིར་དང༌། །འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཕྱིར་དང་ནི། །ཞེས་པའི་ལུང་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པ་ལས་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་འཚང་རྒྱ་བ་མྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པ་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་སོང༌། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་པས་ས་བརྒྱད་པ་ཐོབ་པ་ལ་བསྐལ་ཆེན་གྲངས་མེད་གཉིས་ལ་ཚོགས་བསག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཉན་ཐོས་ཚོགས་ལམ་པས་དགྲ་བཅོམ་པ་ཚེ་གསུམ་ལ་ཐོབ་ཅིང་ས་བརྒྱད་པ་ནས་ཞུགས་ཆོག་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་དང་པོས་ནི་ཚོགས་ལམ་ནས་བརྩམས་ཏེ་ས་དང་པོའི་བར་དུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པས་ནི་དྲི་མ་མེད་པའི་ས་ནས་བཟུང་སྟེ་བདུན་པའི་བར་དུའོ། །ཡང་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་གསུམ་པས་ནི་མི་གཡོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། མཛོད་ལས། མྱུར་བ་སྲིད་པ་གསུམ་གྱིས་མཐར། །ཞེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། རྒྱུགས་ཤིག

468

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཉིས་ལས་ཐེག་ཆེན་རིགས་ངེས་ཚོགས་ལམ་པ་མྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྔ་མས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་གསུམ་དང་ཕྱི་མས་བཞིར་ཚོགས་བསགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་ཨ་བྷྱ་ཀ་རས་བཤད་ཅིང༌། སྔ་མས་གྲངས་མེད་སུམ་ཅུ་རྩ་གསུམ་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་འཚང་རྒྱ་ན་ཕྱི་མས་བཞི་བཅུ་བསགས་ནས་འཚང་རྒྱ་བར་དགེ་བ་ལྷས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཐུབ་དགོངས་ལས། གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་བཞི་མངོན་པར་རྫོགས་ནས་ཡང་དག་པར་རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཉིད་འབའ་ཞིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་འཇུག་འགྲེལ་བ་ལས། འདི་ནི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་དག་ལས་ཀྱང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཐ་ན་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པ་བཞི་བཅུས་མྱུར་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྔ་མ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་གཅིག་དང༌། ཕྱི་མ་ལྟར་ན་གྲངས་མེད་བཞི་བཅུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ལས་བུལ་ལོ། །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཐེག་པ་ཆེན་པོར་རིགས་ངེས་པ་དང་གནས་སྐབས་ཉན་ཐོས་སུ་རིགས་ངེས་པ་དུས་མཉམ་དུ་ཚོགས་ལམ་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་བླ་ན་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པ་ལ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཅན་ཆེས་ཤིན་ཏུ་མྱུར་ཞིང༌། གཅིག་ཤོས་ཆེས་ཤིན་ཏུ་བུལ་བའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེས་ན་རང་ལུགས་ནི། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚེ་དང་པོར་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། དགྲ་བཅོམ་དེ་གཉིས་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་སྙོམས་འཇུག་གི་འཕེན་པ་མ་ཟད་བར་དུ་མི་ལྡང་ཞིང་ཟད་ལ་ཉེ་བ་ན་འོད་དཔག་མེད་ལ་སོགས་པའི་སྐུའི་འོད་ཟེར་གྱིས་སད་པར་བྱས་ནས་གསུང་གིས་བསྐུལ་བས། ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་དུ་འཇུག་པའི་ཚེ་ས་གསེར་ཟླ་བ་ལྟ་བུའི་སེམས་བསྐྱེད་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་ལུས་ཐོབ་ནས། །བསྐལ་བའི་བར་དུ་མི་སད་དོ། །དཔེར་ན་སྐྱེས་བུ་མྱོས་པ་

469

འཁོར་བ་ལ་མཐའ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པ།

ནི། །མྱོས་འགྱུར་མེད་ན་སངས་པ་ལྟར། །སངས་རྒྱས་ཆོས་ཞེས་བྱ་བ་ཐོབ། །ཅེས་སོ། །རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསུང་གིས་ཁྱོད་ད་དུང་མྱང་འདས་མཐར་ཐུག་མ་ཐོབ་པས་འཚང་རྒྱ་བའི་ཐེག་པ་ཚོལ་ཞེས་སྐུལ་བའི་ཕྱིར། པད་དཀར་ལས། འདི་ལྟར་མྱ་ངན་འདས་པར་གང་བརྗོད་པ། །འཁོར་བའི་སྡུག་བསྔལ་དག་ལས་ཁྱེད་ཐར་ཡང༌། །ཁྱེད་ནི་ད་དུང་མྱ་ངན་ཡོངས་མ་འདས། །སངས་རྒྱས་ཐེག་པ་འདི་ནི་བཙལ་བར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཚིག་གསལ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་དགྲ་བཅོམ་པ་དེ་དག་ཞི་བའི་དབྱིངས་ལས་ལངས་ཏེ། ལམ་མཆོག་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ན་སྐབས་དང་པོ་ནས་བསྟན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་ལ་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་མེད་གང་གི་ལུགས་བྱས་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚེ་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་ཚོགས་གཉིས་མཐའ་ཡས་པར་ཐོས་བསམ་གྱིས་གཏན་ལ་ཕབ་སྟེ། དེ་ནས་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་བྱུང་གིས་བསྐལ་བ་གྲངས་མེད་པར་སྒོམ་པས་ས་དང་པོའི་ཡོན་ཏན་བརྒྱ་ཕྲག་བཅུ་གཉིས་སོགས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ཡོད་པའམ། མེད་པར་འདོད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཐེག་པ་ཆེན་པོའི་ཚོགས་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཚེ་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ནས་འཇུག་པར་ཐལ། དེ་དག་ས་དང་པོར་ལྷག་བསམ་དག་པའི་ས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་རྣམས་ཀྱིས་བསྐུལ་བ་ན་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བ་བྱེད་དེ་དེས་དང་པོར་ལྷག་པའི་བསམ་པ་དག་པའི་ས་ནས་ཉེ་བར་བཟུང་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡང་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་པ་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ཡིན་པར་ལྟ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་དག་ཐོག་མར་འཇུག་ཚུལ་མིན་ལ། བདེན་འཛིན་སྤོང་བའི་ཐོག་མ་བསྟན་པ་

470

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ཡིན་ཅིང། རྒྱུ་འབྲས་བདུན་གྱི་ལྷག་བསམ་ལ་སྦྱར་ཡང་ལམ་རིམ་དང་སྒོམ་རིམ་ཀུན་ཀྱང་མཐུན་པས་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སེམས་བསྐྱེད་དང་པོ་གསུམ་བསྐྱེད་ནས་སྐབས་དང་པོའི་གདམས་ངག་གིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཕལ་བ་སྟེ་ཆུང་ངུ་སྦྱངས་ནས་སྐབས་བཞི་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བཤད་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དེ་དག །ཅེས་པ་ནས། སེམས་བསྐྱེད་པ་ཐོག་མ་དང་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པ་དང་པོར་བྱས་ནས་གདམས་ངག་ལ་བརྟེན་ནས་ཚོགས་ཀྱི་ལམ་ཕལ་བ་སྦྱངས་ནས་སྐབས་བཞི་པ་ནས་བསྟན་པའི་ཐར་བའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་བསྐྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་འཕགས་པ་སོ་སྐྱེར་འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེའི་ས་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལང་གཤེགས་ལས། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་བག་ཆགས་ཀྱིས་ཉམས་པ་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་མྱོས་པ་མེད་པར་གྱུར་ནས། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལས་སླར་སད་དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་གྱི་དང་འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པ་ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་སུ་གཏོགས་པའི་ཚོགས་རྣམས་ཡོངས་སུ་བསྐང་ནས་ཆོས་ཀྱི་སྐུ་བསམ་གྱིས་མི་ཁྱབ་པ་ལ་དབང་བྱེད་པར་རབ་ཏུ་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འཇིག་རྟེན་ཞེས་པ་ཐེག་ཆེན་སོ་སྐྱེ་ལ་སྦྱོར་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་འཇིག་རྟེན་གྱི་ཚོགས་བཤད་པའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་འཕགས་པའི་ཆོས་ཐོབ་པའི་སོ་སྐྱེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་གང་ཞེ་ན། འཕགས་པའི་ཆོས་མ་ཐོབ་པ་ལ་གདགས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། །

471

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།

ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན།

གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ནམ་ངོ་བོ་སྟོན་པར་འགྲེལ་ཆེན་ལས། བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པ་ནི་འཁོར་བ་ཇི་སྲིད་པར། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། བོད་སྔ་རབས་པ་ཁ་ཅིག.

...

.ལོ་ཆེན། ན་རེ། འདིར་མི་སྤོང་རྒྱུའི་ཉོན་མོངས་ནི་སྙིང་རྗེ་ལ་ཉོན་མོངས་སུ་བཏགས་པ་
ཡིན་པར་ཐལ། བཏགས་པའི་ཆོས་གསུམ་ཚང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྲིད་པར་མཚམས་སྦྱོར་བར་འདྲ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྙིང་རྗེ་ནི་སྲིད་པར་དགའ་བར་བྱེད་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་གྱིས་ཆེད་དུ་གཏན་ནས་སྤང་བར་བྱ་བའི་ཉོན་མོངས་ཀྱང་བཏགས་པ་བར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་ཆེད་དུ་གཏན་ནས་མི་སྤོང་བར་རང་གི་བྱང་ཆུབ་བསྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་བྱེད་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཞུགས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་འཁོར་ལོས་སྒྱུར་བའི་རྒྱལ་པོ་སོགས་ཀྱི་ལུས་བཟུང་ནས་སྲས་སྟོང་སོགས་བསྐྱེད་པའི་ཡན་ལག་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འོད་སྲུང་གིས་ཞུས་པ་ལས། ཇི་ལྟར་གྲོང་ཁྱེར་སེར་སྐྱའི་མི་གཙང་ལུད། །དེ་ནི་བུ་རམ་ཤིང་བའི་ཞིང་ལ་ཕན། །དེ་བཞིན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཉོན་མོངས་ལུད། །དེས་ནི་སངས་རྒྱས་ཆོས་རྣམས་སྐྱེད་ལ་ཕན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། འདིར་བཤད་ཉོན་མོངས་མཚན་ཉིད་པ་ཡིན་ཀྱང༌། བྱང་འཕགས་རྣམས་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཉི་སྣང་ལས། འདོད་པ་དང་སྲིད་པའི་ཟག་པ་ནི་མིན་ཏེ། བསམ་བཞིན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བྱང་འཕགས་རྣམས་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་ལེན་པའི་རྒྱུར་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་འཕགས་ལས་ཉོན་གྱིས་གསར་དུ་སྐྱེ་འཆི་བྱེད་པ་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱུད་བླ་མ་

472

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ལས། འཕགས་པས་ན་དང་རྒ་བ་དང༌། །འཆི་བའི་སྡུག་བསྔལ་རྩད་ནས་སྤངས། །ལས་དང་ཉོན་མོངས་དབང་གིས་སྐྱེ། །དེ་ལ་དེ་མེད་ཕྱིར་དེ་མེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །བྱང་འཕགས་རིགས་ངེས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་པས་འདོད་པའི་ཉོན་མོངས་མི་སྤོང་ཟེར་ན། འདོད་པའི་སས་བསྡུས་པའི་མ་རིག་པ་དང་ལྟ་ངན་རྣམས་ཀྱང་མི་སྤོང་བར་གཞན་དོན་ཡན་ལག་ལ་དགོས་པར་ཐལ། མི་སྤོང་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དག་ལ་གཞན་དོན་གྱི་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་མཐོང་སྤང་རྣམས་མཐོང་ལམ་ནས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། མ་རིག་པ་དང་ལྟ་བའི་བག་ལ་ཉལ་སྤོང་གི །ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པ་དང་ལོག་ལྟ་སོགས་གཞན་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

ལྗོངས་འདིར་འགལ་འདུ་མང་བྲིས་ཁུར་ཆེ་ཡང༌། །
ལེགས་བཤད་སྐད་དུ་བྲག་ཆ་ལྟར་སྒྲོག་བྱེད། །
འཕགས་སེང་རང་ལུགས་པདྨ་བྱེ་བའི་ཚོགས། །
ཅིག་ཅར་བཞད་པའི་འོད་སྟོང་འདི་ན་འཆར། །
ཐལ་རང་བཞེད་གཞུང་འོ་མ་བུ་རམ་གྱི། །མངར་ཁྱད་ཇི་བཞིན་ཤེས་ཀྱང་བཤད་དཀའ་བ། །ཁོ་བོས་ཀུ་ཤའི་རྩེ་ལྟར་མ་འདྲེས་ཤིང༌། །གསལ་བ་སྟོང་འཁུན་ཟ་འོག་རི་མོ་བཞིན། །ཞེས་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །

473

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
གཉིས་པ་ལམ་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང༌། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གསུམ། དང་པོ་ལ། ལམ་ཤེས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང༌། རྒྱུ་ངེས་འབྱེད་ཆ་མཐུན་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། ལམ་ཤེས་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ནི། །ནས། ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་བྱུང༌། འཕྲོས་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང་བདག་མེད་པ་ཉིད་དང་ཞི་བ་ཉིད་དང༌། ཞེས་པ་ནས། གཅིག་གིས་གཅིག་བསྔོ་བར་མི་ནུས་ཞེས་པའི་བར་གྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་ཟེར་ན། འོ་ན་མདོ་ལས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་དངོས་བསྟན་མི་རྟག་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མདོའི་དངོས་བསྟན་ལ་ཡོད་ན་འདིའི་དངོས་བསྟན་གྱི་མི་རྟག་སྡུག་བསྔལ་སོགས་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་དགོས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མེད་དེ། ཡོད་ན་མི་རྟག་སོགས་སུ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ལ་འདོད་དགོས་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། རྟེན་བྱང་སེམས་དང་ཀུན་སློང་སེམས་བསྐྱེད་དང་བདེན་པར་མི་དམིགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་རྣམ་མཁྱེན་དུ་བསྔོ་བ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་ལམ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མདོ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ཡང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་བོ་བྱང་སེམས་དང་ཀུན་སློང་ཐེག་དམན་འདོད་པ་དང་མ་

474

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
འདྲེས་པའི་རྣམ་མཁྱེན་ཡིད་བྱེད་དང༌། ཡིད་ལ་བྱེད་ཚུལ་མི་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་ཡིད་ལ་བྱ་བར་གསུངས་ཤིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ནི་སྔར་ལྟར་རྟེན་ཀུན་སློང་ཡིད་བྱེད་མཐར་བསྔོ་ཚུལ་རྣམས་བྱང་སེམས་འབའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བར་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་གྱི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཡིན་དགོས་ལ། འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་བཤད་པར་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེའི་ལམ་ཤེས་པར་བྱེད་ཚུལ་ཡང་དམིགས་ཡུལ་འདི་ལ་རྣམ་པ་འདི་ལྟར་དམིགས་ཞེས་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཡུལ་དང་བྲལ་བའི་ཡེ་ཤེས་རྐྱང་པས་དེའི་དམིགས་རྣམ་ཤེས་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམིགས་རྣམ་མ་ཤེས་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་ཚུལ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དམིགས་རྣམ་མ་བཅད་པར་ཡང་ཤེས་པའི་རབ་དབྱེ་རྟོགས་པར་མི་ནུས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་སྒྲས་ཟིན་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་འཇོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་གྱི་ཤེས་པར་བྱ་རྒྱུ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་ཤེས་རྒྱུ་དང་དེ་དག་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་ཤེས་ཚུལ་སྦྱར་བ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཐད་ཀྱི་མདོ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པར་ཡིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཞེས་པ་ནས། དགེ་བའི་རྩ་བ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་གཏོགས་པར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སར་བསྔོར་མི་འཇུག །རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སར་བསྔོར་མི་འཇུག་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། འདི་ལ་རྣམ་པ་མི་རྟག་པ་དང་མི་དམིགས་པ་ཙམ་ལས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། མདོའི་སྒྲས་ཟིན་ལ་རྣམ་པ་རྣམས་ཤེས་རྒྱུ་དང༌། མི་དམིགས་པ་ཤེས་ཚུལ་ལ་སྦྱར་ཡང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་

475

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྟན་བཅོས་འདིར་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་རྒྱུ་དང༌། མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་རྣམ་པ་རྣམས་བདེན་པར་མི་དམིགས་པར་རྟོགས་པར་ཤེས་ཚུལ་དུ་དངོས་སུ་མཛད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩ་བར། འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་དག་གི །རྣམ་པ་མི་དམིགས་སྒོ་ནས་ནི། །ཉན་ཐོས་ལམ་འདི་ཤེས་པར་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་བསྟན་མངོན་རྟོགས་མདོ་ལས་གབ་ཀྱང་རྗེ་བཙུན་གྱིས་བསྟན་བཅོས་སུ་གསལ་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་བྱུང་ཡང་མི་མཐུན་པར་མི་བསམ་སྟེ་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་དོན་ནི་མདོའི་ནང་དུ་གབ་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་འདིར་བསྟན་པའི་ལམ་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བཤད་ཚུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྡེ་སྣོད་དུ་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་བཤད་ཅིང༌། འདིར་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། འདིར་བདེན་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པ་རྣམས་མིང་གི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སོ་གསུམ་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཐུན་མོང་གི་བདུན་བདུན་ཏེ་བཅུ་བཞི་སྟེ་སྡུག་ཀུན་གྱི་རྣམ་པ་ཉེར་གཉིས་ཡོད་པ་གང་ཞིག །འགོག་བདེན་གྱི་བདུན་དང་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་དང་སོ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྡུག་ཀུན་སོ་སོའི་རྣམ་པ་བརྒྱད། ཐུན་མོང་དུ་བཅུ་བཞི། འགོག་པའི་བདུན། ལམ་གྱི་བཞི་སྟེ། རྣམ་པ་སོ་གསུམ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་རྣམ་པ་རྣམས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་སྡུག་ཀུན་གྱི་ཉེར་གཉིས་གྲུབ་སྟེ། ཉི་ཁྲི་ལས། འདི་ལ་བྱང་ཆེན་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་སེམས་བསྐྱེད་པས་དེ་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །སྡུག་བསྔལ་བ་ཉིད་དང༌། བདག་མེད་ཉིད་དང༌། ཞི་བ་ཉིད་དང༌། ནད་ཉིད་དང༌། འབྲས་ཉིད་དང༌། ཟུག་རྔུ་ཉིད་དང༌། སྡིག་པ་ཉིད་དང༌། ཕ་རོལ་ཉིད་དང༌། འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་དང༌། གཡོ་བ་ཉིད་དང༌། རབ་ཏུ་འཇིག་པ་ཉིད་དང༌། འཇིགས་པ་ཉིད་དང༌། འགོ་བའི་ནད་ཉིད་དང༌། ཉེ་བར་འཚེ་བ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དང་པོ་བཞི་སྡུག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་

476

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

བཞི་དང༌། དེ་ནས་ནད་སོགས་བཞི་ཀུན་འབྱུང་གི་རྣམ་པ་དང༌། དེ་ནས་ཕ་རོལ་སོགས་བདུན་སྡུག་ཀུན་ཐུན་མོང་གི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། མི་རྟག་ཉིད་ནས་ཞི་བ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་དུ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་བདེན་པའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ནད་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནས་སྡིག་པ་ཉིད་ཅེས་བྱ་བའི་བར་ནི་ཀུན་འབྱུང་གི་བདེན་བའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཕ་རོལ་ཉིད་དང་འཇིག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་དེ་དག་ཉིད་སོ་སོ་ལ་ཡིད་འབྱུང་བའི་རྣམ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་འགོག་བདེན་གྱི་རྣམ་པ་བདུན་ཡང་ཡོད་དེ། མདོ་ལས། བདག་མེད་པ་ཉིད་དང༌། ཞི་བ་ཉིད་དང༌། བདེན་པ་ཉིད་དང༌། སྟོང་པ་ཉིད་དང༌། མཚན་མ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། སྨོན་པ་མེད་པ་ཉིད་དང༌། མངོན་པར་འདུ་བྱེད་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ལམ་བདེན་གྱི་བཞི་ཡོད་དེ། ལམ་དང༌། རིག་པ་དང༌། སྒྲུབ་པ་དང༌། ངེས་འབྱིན་དང་བཞི་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་རྣམས་ཉིད་ཀྱིས་བྱང་ཆུབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་སྒོམ་པ་ཞེས་བྱ་བ་ལམ་གྱི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། དེ་དག་ཉིད་ཀྱིས་མི་དམིགས་པའི་ཚུལ་དུ་སྦྱིན་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིག་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང་ཡོངས་སུ་བསྔོ་བའི་སེམས་དག་ནི་ཕན་ཚུན་མེད་ཅིང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་ཀྱི་སེམས་དང༌། ཞེས་པ་ནས། མངོན་པར་ཞེན་པ་མེད་པ་ནི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ངེས་པར་འབྱིན་པའི་རྣམ་པ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བདེན་བཞིའི་རྣམ་པ་སོ་གསུམ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་སུམ་ཅུ་དང་ཉེར་དྲུག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཉི་སྣང་དང་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་དང་མི་མཐུན་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས།

477

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

འདིར་རྟོགས་དཀར་ངེས་འབྱུང་གི་བཞི་ཀ་གཅིག་ཏུ་བྱས་ནས་སུམ་ཅུ་དང༌། ཤེར་འབྱུང་གིས་ཞེས་པ་ནས། ཉེར་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་འགྲེལ་ཆེན་གཉིས་ཀྱི་དགོངས་པར་མི་སྣང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་དཀའ་བའི་གནས་ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་པས་གཅེས་པར་བྱེད་དགོས་ཏེ། སྔོན་གྱི་མཁས་པ་མང་པོས་ཀྱང་མ་ཐོན་པའི་དཀའ་གནས་ལེགས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ལུང་འདི་འདྲེན་དགོས་པའི་རྒྱུ་མཚན་དང་གང་གི་ཤེས་བྱེད་དུ་དྲངས་པ་རྣམས་ནི་ཊཱིཀ་རྩོམ་པ་རྣམས་ཀྱི་བློ་ལ་གསལ་བོར་མ་ཤར་བས་ཞིབ་པར་བྲིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །སེམས་བསྐྱེད་སོགས་ཆོས་གསུམ་གྱིས་ཟིན་པའི་སྒོ་ནས་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་གང་ཞིག །གདུལ་བྱ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དང་པོ་དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་དང་ཐེག་ཆེན་པའི་མཁྱེན་པའི་གཞི་མཐུན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་དངོས་ཡུལ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང༌། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་གྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བའི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། རྟགས་སླ། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། ཐེག་ཆེན་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་བདེན་སྟོང་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་

478

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཤིག་དགོས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། གཟུགས་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་ཡིད་ལ་བྱའོ་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་འཛིན་སྟངས་བཤད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། མི་རྟག་སོགས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་བདེན་གཉིས་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡིན་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་ན། སློབ་ལམ་ན་མཉམ་རྗེས་གཉིས་ངོ་བོ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡེ་ཤེས་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང༌། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན་རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དོན་སྤྱིའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་དག་གིས་ཤེས་བྱའི་སྒྲིབ་པའི་གཉེན་པོ་ཉིད་དུ་སྒོམ་པའི་ལམ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་གཉིས་ཡིན་པས་ལམ་རྣམ་པ་གསུམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ།
ཡང་ཁ་ཅིག །ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་བཞིན་མེད་པར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་འདྲའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་རང་བཞིན་གྱིས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐྱེ་མེད་གསུམ་བཤད་པས་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་རྟོགས་རིགས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གང་ཟག་

479

ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

གི་བདག་འཛིན་སྤང་བར་འདོད་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་འདོད་ཀྱི་སེམས་བསྐྱེད་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་མེད་གསུམ་རྟོགས་རིགས་སོ་སོར་འཇོག་ཚུལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སངས་འཕགས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་དང་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་གཉིས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཡོད་པར་ཐལ། བྱང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་དེ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རང་རྒྱལ་སློབ་པ་འཕགས་པའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེའི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐར་པ་དེའི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་ཐར་པ་ཐོབ་པ་ལ་སྒྲིབ་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་རང་རྒྱལ་གྱི་གཟུང་འཛིན་

480

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

རྫས་གཞན་དུ་འཛིན་པའི་གཟུང་རྟོག་རགས་པ་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཐོབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་པའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་སྤངས་ན་ཤེས་སྒྲིབ་གཟུང་རྟོག་རགས་པ་སྤངས་པས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་ཐོས་མི་སློབ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་ཟེར་ན། དེ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡོད་ཀྱང་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མེད་པའི་ཁྱད་པར་འབྱེད་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོར་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་འདི་ཡང་མཐོང་ལམ་གྱི་སྐབས་ཉིད་དུ་སྒོམ་པར་བྱེད་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་སུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཁྱད་པར་ཕྱེ་ནས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན་དེ་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱས་ནས་སྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཙོ་བོར་བསྒོམ་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་དེའི་བསྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་མེད་དེ་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་སྒོམ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ཀྱང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོ་ཤེས་སྒྲིབ་ཡིན་ཀྱང་ཉོན་སྒྲིབ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་འཐོབ་བྱའི་གཙོ་བོ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡིན་ཀྱང་ཐར་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སེམས་བསྐྱེད་བསྔོ་བ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གསུམ་གྱིས་ཟིན་ཅིང་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རིགས་ཅན་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་ཀྱི་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འདིར་བསྟན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། རིགས་གནས་སྨོས་པས་ཐབས་ཀྱི་དེ་སྡུད་པ་ཡིན། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསུམ་ཡོད། གསུམ་པ་རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། ཐབས་ཤེས་ཀྱི་རྟོགས་

481

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

རིགས་འགལ་བ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཡིན་ན་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་མ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཀྱི་འཁོར་དུ་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་ཅིང༌། འདོད་མི་ནུས་པ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་དང་མཚུངས་ལྡན་རྣམ་པ་ལྔ་མཚུངས་ཀྱི་ཤེས་རབ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང༌། ཆོས་གཟུགས་ཀྱི་སྐུ་གཉིས་ཀྱི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཀྱང་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཐབས་ཀྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མི་འབྱེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཐེག་ཆེན་གྱི་ཤེས་རབ་ཙམ་ལ་ཆོས་སྐུའི་ལག་རྗེས་འཇོག་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན་དངོས་འགལ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྔར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །
རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
གཉིས་པ་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། རྟེན་གྱི་ཁྱད་པར། དེའི་ལམ་ཤེས་མཚུངས་ཚུལ་སོགས་གཉིས། དང་པོར་སྟོན་པར། རང་བྱུང་བདག་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་གཉིས་བྱུང༌། འཕྲོས་དོན་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ལྷའི་བུ་དག་གང་སྨྲ་བ་དེ་ཤེས་པར་མི་རུང་ངམ། ལྷའི་བུ་རྣམས་ཀྱིས་སྨྲས་པ། འཕགས་པ་རབ་འབྱོར། ཤེས་པར་མི་རུང་ངོ༌། །རབ་འབྱོར་གྱིས་སྨྲས་པ། ལྷའི་བུ་དག་འདི་ལྟར་ཡི་གེ་གཅིག་ཀྱང་མ་བརྗོད་ཀྱི་གང་མ་བརྗོད་པ་དེ་ནི་ཐོས་པར་མི་རུང༌། ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ན། སློབ་དཔོན་ལ་ལྟོས་མི་དགོས་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། བསེ་རུ་ནི་གཉིས་པ་མེད་པར་གཅིག་པུའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་རང་བྱུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཚེ་གཞན་ལ་ཆོས་ཉན་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་པའི་ཚེ་དེ་ལ་སློབ་དཔོན་ལ་མི་ལྟོས་པར་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་ངེས་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཉན་ཐོས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བསྐལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་

482

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
མཉེས་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཐོས་ཏེ། གནས་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱས་ཏེ་རང་རྒྱལ་གྱི་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། བསྐལ་བ་བརྒྱར་སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མཉེས་པར་བྱས་ཏེ། རང་བྱང་ཆུབ་ཏུ་རྒྱུད་སྨིན་པར་བྱེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་བྱུང་ཞེས་སོགས་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དངོས་གནས་འཆད་བྱེད་མིན་ཟེར་ན། འདི་རང་རྒྱལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་ལམ་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ལས་ཁྱད་པར་འཕགས་པར་སྟོན་པའི་གཞུང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ལས་དེ་དག་ཇི་ལྟར་ཁྱད་པར་འཕགས། ཞེས་གསུངས་པའང་མི་རིགས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་དགྲ་བཅོམ་རང་རྒྱལ་ལམ་དུ་འཇུག་པ་ཡོད་ཟེར་བ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་དམན་གྱི་རིགས་ཡོད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་ཉན་ཐོས་རྒྱུན་ཞུགས་ཅིག་ཅར་བའི་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་རང་རྒྱལ་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཆོས་ཅན། ཐེག་དམན་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་གྱི་ཚོགས་ལམ་ཐོབ་མ་ཐག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་འགྲིག །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། རང་བྱུང་གི་དགེ་སློང་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། བར་དོའི་རྟེན་ཅན་གྱི་རང་རྒྱལ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་རྒྱལ་ཡིན་ན། ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་རྒྱལ་རྣམས་ཕལ་ཆེར་ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་ཀྱང་ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་ཀྱང་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན། ཁྱོད་ཀྱི་ཞིང་གི་སྙེ་མ་ཀུན། །གསེར་གྱི་མྱུ་གུར། ཞེས་གསུངས་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ངག་གི་ཆོས་སྟོན་པར་འདུལ་བ་ལུང་ལས་གསུངས་པར་བཤད་ཅིང༌། སྒྲོན་གསལ་ལས། གཙོ་བོར་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག །ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ལུས་ཀྱི་ཆོས་སྟོན་པ་ལ་གདུལ་བྱས་

483

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

གོ་ཚུལ་ཁྱད་པར་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ལུས་ཀྱིས་རྫུ་འཕྲུལ་བསྟན་པས་གདུལ་བྱས་རྫུ་འཕྲུལ་རྟོགས་ནུས་ཀྱང་བདག་མེད་རྟོགས་མི་ནུས། ངག་གི་འབྲས་རྟགས་ལས་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ངག་གིས་ཆོས་སྟོན་པ་དང་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་པ། ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། རིགས་བཤད་པ། ལམ་བཤད་པ། ཡང་དག་འགྲུབ་པ་བཤད་པ། ཚོགས་བསོག་ཚུལ་བཤད་པ། གནས་ཚུལ་བཤད་པ། རྒྱུ་ཚུལ་བཤད་པ། སྒྲ་བཤད་པ་དང་བདུན། དང་པོ་ཁྱད་པར་གསུམ་དང་ལྡན་ཏེ། རང་བཞིན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ་ཤས་ཆུང་བས་འདུ་འཛི་ལ་མི་དགའ་ཞིང་གཅིག་པུར་གནས་པར་དགའ་བ་དང༌། སྙིང་རྗེ་ཆུང་བས་གཞན་དོན་རྒྱ་ཆེན་མི་བྱེད་པར་རང་དོན་སྒྲུབ་པ་ལ་དགའ་བ་དང༌། རང་བཞིན་གྱིས་དབང་པོ་འབྲིང་ཡིན་ཞིང་ང་རྒྱལ་སྤྱོད་པས་འགྲན་ཟླ་མེད་པར་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་ཅིང་སྲིད་པ་ཐ་མའི་ཚེ་རང་སངས་རྒྱ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འོན་ཀྱང་གཅིག་པུ་ལ་དགའ་བ་ནི་ཚོགས་སྤྱོད་ལ་དོར་རོ། །ཞེས་སོ། །གཉིས་པ་ལམ་གསུམ་ཡོད་དེ། ཚོགས་ལམ་སྐབས་སུ་ཚོགས་བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང༌། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་དུ་ཚོགས་བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང༌། དེ་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་མན་ཆད་ལ་ཚོགས་བསགས་ནས་རང་སངས་རྒྱ་བ་གཅིག་དང་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རིགས་ཅན་ཁ་ཅིག་ཚོགས་ལམ་གྱི་སྐབས་སུ་བསྐལ་ཆེན་བརྒྱའི་ཚོགས་དང་མཁས་བྱའི་དངོས་པོ་དྲུག་ལ་མཁས་པར་བྱས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྨོན་ལམ་བཏབ་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་འཆི་ཁར་བདག་སྐྱེ་བ་ཕྱི་མ་ལ་སངས་རྒྱས་དང་ཉན་ཐོས་མེད་པའི་ཞིང་ཁམས་སུ་རྒྱལ་རིགས་དང་བྲམ་ཟེ་དང་རྗེ་རིགས་གསུམ་གང་རུང་དུ་སྐྱེས་ཏེ་རང་བྱུང་གི་བསྙེན་རྫོགས་དང་ལམ་ལྷག་མ་བཞི་ཚེ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་པར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་སྨོན་ལམ་བཏབ་པ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལམ་བགྲོད་པ་

484

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་རང་རྒྱལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་ནི་བསེ་རུ་ལྟ་བུའི་ལམ་མོ། །ཞེས་དང༌། ལམ་ཕྱི་མ་བཞི་ཚེ་གཅིག་ལ་མངོན་དུ་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། སྦྱོར་ལམ་བཟོད་པ་མན་ཆད་དུ་རང་རྒྱལ་དབང་འབྲིང་གིས་བསྐལ་བ་བརྒྱར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྐྱེ་པ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྨོན་ལམ་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་ཆེན་པོ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སའི་དངོས་གཞིར་བཟོད་པ་འདི་ལ་གསལ་ཁ་མེད་ཀྱང་བླ་མ་རྣམས་བཟོད་འབྲིང་མན་ཆད་སྐྱེད་པ་ལ་བཞེད་ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། རང་རྒྱལ་དབང་རྟུལ་གྱིས་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་གང་རུང་ཡན་ཆད་དུ་བསྐལ་བ་བརྒྱར་ཚོགས་བསགས་ནས་སྐྱེ་བ་གཅིག་ཐོག་གི་སྐབས་སུ་སྨོན་ལམ་བྱེད་ཅིང་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པའི་ཚོགས་སྤྱོད་པ་ཆུང་ངུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། བསྟན་བཅོས་ལས་ནི་སྦྱོར་ལམ་སྔོན་དུ་བཏང་ཞིང་འབྲས་བུ་སྔོན་དུ་མ་བཏང་བའི་ཚོགས་སྤྱོད་དང༌། དེ་གཉིས་ཀ་སྔོན་དུ་བཏང་བའི་ཚོགས་སྤྱོད་ཅེས་བྱུང་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསེ་རུ་དང༌། ཚོགས་སྤྱོད་ཆེ་བ་དང༌། ཚོགས་སྤྱོད་ཆུང་ངུ་གསུམ་གྱི་ལམ་གྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསེ་རུས་སྦྱོར་ལམ་སྔོན་དུ་མི་གཏོང༌། གཉིས་པས་སྦྱོར་ལམ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དང༌། གསུམ་པས་འབྲས་བུ་དང་པོ་གཉིས་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། ངེས་པར་འབྱེད་པའི་ཆ་དང་མཐུན་པ་སྔོན་མ་སྐྱེས་པ་དང༌། སྐྱེས་པ་དང༌། སྔོན་འབྲས་བུ་(1)མ་ཐོབ་པ་དང་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ། སངས་རྒྱས་འབྱུང་བ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ལམ་མངོན་དུ་བྱས་ནས་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་གྱུར་ཏེ། གཅིག་བུར་གནས་པའམ། རང་རྒྱལ་བར་གྱུར་ཏེ་ཚོགས་དང་སྤྱོད་པ་གང་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་འབྲས་བུ་འགྲུབ་ཚུལ་ཡོད་དེ། ལམ་གསུམ་གྱི་སྐབས་ཀྱི་སྨོན་པ་ལྟར་འགྲུབ་པ་གསུམ་ཡོད་ཅིང༌། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡང་ཚེ་གཅིག་ལ་སྦྱོར་ལམ་མཐོང་ལམ་སྒོམ་ལམ་མི་སློབ་ལམ་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མ་ཐོབ་པ་ཡང་རུང་སྟེ།

485

རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

བཞི་བགྲོད་ཀྱང་སྟན་གཅིག་ལ་མཛོད་ལྟར་བགྲོད་པ་མི་བཞེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚེ་འཕོས་པའི་ཕྱི་མ་དེ་ཉིད་ལ་ལམ་ལྷག་མ་བཞི་སྐྱེད་པར་བཞེད་ཀྱི། མཛོད་པ་ལྟར་གདན་ཐོག་གཅིག་ལ་ངེས་པར་སྐྱེད་པར་མི་འདོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་གསུམ་ལ་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་བ་དང་རིམ་གྱིས་པ་གཉིས་ཡོད་དེ། དེ་ཙམ་དུ་མ་ཟད་ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་གསུམ་ལ་ཡང་སྤང་བྱ་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་གྱིས་སྤོང་བ་གཉིས། ཞེས་པ་ནས། ཞུགས་གནས་བརྒྱད་ཀ་རྩིར་རུང་ཞིང་སྤང་བྱ་ཡང་རིམ་གྱིས་སྤོང་ཞིང་དེ་ཡང་བཅུ་དྲུག་པའི་རྗེས་སུ་སྒོམ་སྤང་རྣམས་སྤང་སྙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བཞི་པ་ཚོགས་བསགས་ཚུལ་ཡོད་དེ། བསྐལ་ཆེན་བརྒྱར་ཚོགས་གསོག་པའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། བསེ་རུ་བསྐལ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྒྱུས། །ཞེས་དང༌། དྲིན་ལན་བསབ་པ་ལས། རང་སངས་རྒྱས་རྣམས་ནི་བསྐལ་བ་ཆེན་པོ་བརྒྱས་ཚར་ཕྱིན་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚོགས་སྤྱོད་རང་རྒྱལ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྔོན་དུ་སོང་བར་ཐལ། མཛོད་འགྲེལ་ལུགས་ལ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེས་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་ལམ་གཞན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་དེ་གསུམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་གསུངས་ཀྱང་སའི་དངོས་གཞིའི་རང་ལུགས་ལ་ལམ་གཞན་སྔོན་དུ་མ་སོང་བའི་རང་རྒྱལ་ལ་ཡང་དེ་གསུམ་འབྱེད་པར་མངོན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རིགས་ངེས་མ་ངེས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཡོད་དེ། བསེ་རུ་རིགས་ངེས་དང་ཚོགས་སྤྱོད་གཉིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ཡང་དང་པོ་རིགས་ངེས་པ་དང་ཕྱི་མ་གཉིས་མ་ངེས་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་གནས་ཚུལ་ཡོད་དེ། ཐུགས་ཆོས་ཟབ་མོར་སོ་སོར་རྟོགས་ཤིང་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་གསུམ་ག་ལ་འདྲ་ཞིང༌། ལུས་བསེ་རུ་གཅིག་པུར་གནས། ཚོགས་སྤྱོད་གཉིས་ཚོགས་དང་བཅས་པར་གནས་པའི་ཕྱིར། དྲུག་པ་རྒྱུ་ཚུལ་ཡོད་དེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་གྲོང་ངམ་གྲོང་རྡལ་གང་དུ་གནས་ཀྱང་ལུས་ཤིན་ཏུ་བསྲུངས་པ་དང་དབང་པོ་བསྡམས་ནས་བསོད་སྙོམས་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཚེ་གཞན་ལ་བརྩེ་བར་བྱེད་པ་ལུས་ཀྱིས་ཆོས་སྟོན་

486

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ངག་གིས་ཆོས་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བདུན་པ་སྒྲ་བཤད་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པ་སྟེ་སྤངས་རྟོགས་ཁོང་དུ་ཆུད་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཞེས་བཏགས་པའི་ཕྱིར། མཛོད་འགྲེལ་ལས། ལུང་མེད་པར་བདག་གཅིག་པུའི་ཕྱིར་སངས་རྒྱས་པས་རང་སངས་རྒྱས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རང་ཞེས་པས་གཞན་གཅོད། བུདྡྷ་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བསེ་རུའི་སྒྲ་དོན་ཡོད་དེ། རི་དྭགས་བསེ་རུ་དེ་རྭ་གཅིག་ལས་རྭ་གཉིས་མེད་པ་ལྟར་རམ། རི་དྭགས་བསེ་རུ་རང་གཅིག་པུར་གནས་པ་ལྟར་སྤྱོད་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཛོད་གྱི་འགྲེལ་བཤད་ལས། བསེ་རུ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་ཇི་ལྟར་བསེ་རུ་དག་གཉིས་མེད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེ་དག་ཀྱང་ཁྱིམ་པ་དང་རབ་ཏུ་བྱུང་བ་རྣམས་དང་རང་སངས་རྒྱས་གཞན་དག་དང་མི་འདྲེས་པར་གནས་པས་ན་བསེ་རུ་ལྟ་བུ་རྣམས་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། བོད་ཀྱི་ཀུན་མཁྱེན་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་སངས་རྒྱས་དང་སེམས་ཙམ་པ་ལྟ་བ་མི་མཚུངས་ཏེ། སྔ་མས་གཟུང་རྟོག་སྤངས་ཀྱང་འཛིན་པ་བདེན་པར་ཞེན་པ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མས་གཟུང་འཛིན་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར། འོ་ན་རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་དེས་གཟུང་བ་ཕྱི་རོལ་དོན་འཛིན་གྱི་རྟོག་པ་སྤངས་པར་ཐལ། སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱལ་མི་མཚུངས་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་གྱི་ལམ་ལ་འཕགས་ལམ་གྱིས་ཁྱབ་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རང་རྒྱལ་སོ་སྐྱེའི་ལམ་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རང་རྒྱལ་གྱིས་གཟུང་བ་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ཀྱང་འཛིན་པ་དབང་ཤེས་སོགས་བདེན་མེད་དུ་མ་རྟོགས་ཟེར་ན། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། གཞི་ཆོས་གཅིག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ན་དེའི་ཕྱོགས་ཁྱབ་དྲན་པར་བྱས་ནས་ཆོས་ཐམས་ཅད་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་སློབ་ལམ་ན་ཆོས་གཞན་མཐའ་དག་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་འཕགས་པ་ལྷས། གང་གིས་དངོས་གཅིག་དེ་བཞིན་ཉིད་མཐོང་བ། །དེ་ཡིས་དངོས་ཀུན་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་

487

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

མཐོང༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། གཟུགས་སོགས་ཕྱི་རོལ་དོན་དུ་མ་གྲུབ་པར་རྟོགས་ཀྱང་དེ་ལས་རྫས་ཐ་དད་པའི་འཛིན་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་ཟེར་ན། དེ་གཏན་ནས་མི་རུང་བར་ཐལ། གཟུགས་སོགས་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་ཡིན་པ་ཁེགས་ནས་དབང་ཤེས་དེ་གཟུགས་ལས་རྫས་ཐ་དད་མི་ཁེགས་པའི་གང་ཟག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཟུང་རྟོག་སྤོང་ཞེས་པའི་དོན་ཁྱེད་ལྟར་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་དོན་གཟུགས་སོགས་དེར་འཛིན་དབང་ཤེས་ལས་རྫས་ཐ་དད་དུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། འཛིན་པ་མི་སྤོང་ཞེས་པའི་དོན་དབང་ཤེས་སོགས་ཤེས་པ་བདེན་སྟོང་དུ་མ་རྟོགས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཟད། རང་རྒྱལ་དགྲ་བཅོམ་པ་ཐོབ་པ་ལ་བདེན་མེད་རྟོགས་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེས་ན་དེ་གཉིས་ལྟ་བ་མཐོ་དམན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འགྲེལ་ཆེན་གྱི་དགོངས་པ་ཡང་དེ་ཁོ་ན་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།
གསུམ་པ་ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས་ལ། མཐོང་ལམ་བཤད་པ། སྒོམ་ལམ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་སྟོན་པར། བདེན་དང་བདེན་ལ། ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་དང༌། སྤྱི་དོན་དང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤཱ་རིའི་བུ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་གང་ནས་བཙལ་བར་བྱ། ཤཱ་རིའི་བུས་སྨྲས་པ། ཀོའུ་ཤི་ཀ་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་རབ་འབྱོར་གྱི་ལེའུ་ལས་བཙལ་བར་བྱའོ། །ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྟེན་དང༌། བརྟེན་པ་མཐོང་ལམ་གྱི་རྣམ་གཞག་གཉིས། དང་པོ་ལ་ལུས་རྟེན་དང་སེམས་རྟེན་གཉིས། དང་པོ་ནི། སྒྲ་མི་སྙན་དང་ཟ་མ་མ་ནིང་མ་གཏོགས་པའི་མི་དང༌། འདོད་ལྷའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་ཡི་གོང་མའི་རྟེན་ལ་སྐྱེ་མི་སྲིད་པར་མཛོད་ལས་བཤད་ཀྱང་སྐྱེ་སླ་བའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱོ་བ་ཆུང་བའི་ཕྱིར། མཛོད་ལས། གོང་ན་མཐོང་ལམ་མེད། །མི་སྐྱོ། ཞེས་དང༌། བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང༌། ཁམས་གོང་མར་སྐྱེས་པས་ཀྱང་དང་པོར་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། འདི་

488

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ལྟར་དེ་དག་ནི་སྐྱོ་བར་འགྱུར་བ་དཀའ་བ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་དང་དངོས་གཞི་ཙམ་ཁྱད་གཉིས་དང་བསམ་གཏན་ཕྱི་མ་གསུམ་དང་དྲུག་པོ་གང་རུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། བསམ་གཏན་ས་དྲུག་གང་རུང་ལ་བརྟེན་ཏེ། ཞེས་དང༌། བསྡུ་བ་ལས་ཀྱང༌། བདེན་པ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ནི་བསམ་གཏན་རྣམས་ཁོ་ན་དང་བསམ་གཏན་དང་པོའི་ཉེར་བསྡོགས་མི་ལྕོགས་མེད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མངོན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་གྱི་གཟུགས་མེད་པའི་སྙོམས་པར་འཇུག་པ་རྣམས་ལས་ནི་མ་ཡིན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་མཐོང་ལམ་གྱི་ངོ་བོ་དང༌། དབྱེ་བ་དང༌། འདའ་བྱེད་དང་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་ཚུལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་མཚན་ཉིད་ཡོད་དེ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་གསར་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩོད་ཚེ་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་བྱའོ། །གཉིས་པ་ལ་དུས་ཀྱི་སྒོ་ནས་མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་རྗེས་ཐོབ་ཡེ་ཤེས་གཉིས་དང༌། རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་རང་ཡིན་གྱི་ལམ་ཤེས་གསུམ་དང་འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་དང་འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་གཉིས་ཡོད། མཉམ་བཞག་ཡེ་ཤེས་ལའང་ལྡོག་པའམ་སྤང་བྱའི་སྒོ་ནས་མཐོང་ལམ་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་མཐོང་ལམ་ཤེས་པ་བརྒྱད་དེ་བཅུ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེའི་རྒྱུད་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་འདའ་བྱ་འདའ་བྱེད་གཉིས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་ཡིན་ཏེ། དེའི་རྒྱུད་ལ་རྟོགས་རིགས་གསུམ་ཚང་བའི་ལམ་ཤེས་དང་མཐོང་ལམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་མཐའ་དཔྱད་པ་ལ། འགྲེལ་ཆེན་དུ་བཀོད་པའི་ལུགས་གསུམ་དཔྱད་པ་དང༌། སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་ཚུལ་ལ་ལོག་པར་འཛིན་པ་བསལ་བ་གཉིས་ལས། ལུགས་དང་པོ་ལ་ཆོས་སྲུང་སྡེ་བ་སོགས་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བདེན་བཞི་ལ་བྱ་བ་བྱེད་པའི་མངོན་རྟོགས་སམ་

489

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་ཏེ། དེས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་རྟོགས་པའི་དུས་སུ་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་ཀུན་འབྱུང་སྤོང་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱེད་པའི་འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང༌། བདེན་པ་རེ་རེ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རིམ་ཅན་དུ་སེལ་བས་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞུགས་གནས་ཀྱང་འཐད་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། གང་སྤེལ་ལས། འཕགས་པ་ཆོས་སྲུང་བའི་སྡེ་བ་ལ་སོགས་པ་དག་བདེན་པ་རྣམས་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་དེ། ཇི་ལྟར་ཞེ་ན་ཁ་ཅིག་གི་ལྟར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཤེས་པ་ཁོ་ནས་བདེན་པ་བཞི་རྟོགས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྡུག་བསྔལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་གསར་དུ་རྟོགས་ཚེ་འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་ན། འགོག་པ་ལ་ལམ་བདེན་སྔོན་དུ་འགྲོ་མི་དགོས་པར་ཐལ་བ་དང༌། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འགོག་པ་མངོན་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ལ་འདོད་ཟེར་ན། འོ་ན་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་བཅུ་དྲུག་གི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ལུགས་གཉིས་པ་ལ་འཇིག་རྟེན་འདས་པར་སྨྲ་བའི་སྡེ་བ་དང་ས་སྟོན་པ་དང་མང་སྟོན་པ་གསུམ་ན་རེ། འབྲས་བུའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་པར་མ་ཟད་སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་རྟོགས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཏེ། བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཚེ་ལོག་རྟོག་ཡང་ཅིག་ཅར་སེལ་བའི་ཕྱིར། རྣམ་འགྲེལ་ལས། དོན་གྱི་རང་གི་ངོ་བོ་གཅིག །བདག་ཉིད་མངོན་སུམ་ཡིན་པ་ལ། །ཚད་མ་གཞན་གྱི་བརྟག་བྱ་གང༌། །མ་མཐོང་ཆ་གཞན་ཅི་ཞིག་ཡོད། །ཅེས་པ་ལྟར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། མང་སྟོན་པ་རྣམས་ཀྱི་དམ་ཚིག་ནི་འདས་པ་དང་མ་འོངས་པ་མེད་དོ། །ད་ལྟར་བྱུང་བའི་འདུ་བྱས་ཡོད་དོ། །སྡུག་བསྔལ་མཐོང་བས་བདེན་པ་བཞི་ཆར་མཐོང་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་དང༌། སྡེ་བ་ཐ་དད་ཀླགས་པ་ལས། བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་ངོ་། །མིག་ལ་སོགས་པའི་

490

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དང་སྡེ་བ་ཐ་དད་ཀླགས་པ་ལས་ཀྱང༌། ས་སྟོན་སྡེ་བའི་སློབ་མ་རྣམས་ཀྱི་གཞུང་ལུགས་ནི། མ་འོངས་པ་མེད་དོ། །འདས་པ་མེད་དོ། །བདེན་པ་ཅིག་ཅར་མཐོང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་ལས་ཀྱང་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་སོ། །འདི་ཡང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་ཡིན་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྔ་ཕྱིར་མི་སྐྱེ་བར་སྐད་ཅིག་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལ་ཞུགས་གནས་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་འཕངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་གཞན་དག་གིས་མཐོང་བའི་ལམ་སྒོམ་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞུགས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་ཇི་ལྟར་འགྱུར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། འདིས་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་དུ་མི་སྐྱེ་བར་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཏུ་འདོད། ཅེས་སོ། །
ལུགས་གསུམ་པ་ལ་སྡེ་བ་འགའ་ཞིག་ན་རེ། མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་ལྡོག་པའི་སྒོ་ནས་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འཁྲུལ་རྒྱུ་ལོག་རྟོག་དུ་མ་ཡོད་པས་དེ་ལ་ལྟོས་པའི་བཟོད་པ་བརྒྱད་དང་ཤེས་པ་བརྒྱད་ལྡོག་པས་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་འདོད་དེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་ལས་གཞན་པ་རྣམས་ནི་བཅུ་དྲུག་ཏུ་འདོད་པ། ཞེས་དང༌། རིགས་པ་དྲུག་ཅུ་པའི་འགྲེལ་བ་ལས། མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང༌། སྡེ་བ་ཁ་ཅིག་མཐོང་བའི་ལམ་སྐད་ཅིག་བཅོ་ལྔར་མི་འདོད་ཀྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པ་གཅིག་ཏུ་ཟད་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་འདོད་པ་དང་བཤད་པ་འདི་མི་འགལ་ལོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་སློབ་དཔོན་སེང་བཟང་གི་བཞེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཟླ་བས་བཤད་པ་བཞིན་མཉམ་གཞག་གཅིག་ལ་ལྡོག་པས་བཟོད་ཤེས་བཅུ་དྲུག་ཕྱེ་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱི་མཐོང་བའི་ལམ་མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་ཡིན་ཡང༌། མངོན་པར་རྟོགས་པ་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་ཉིད་དུ་བཤད་པ་ཡིན་

491

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལེགས་པར་བཤད་ཡོད་དོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་སྡེ་བའི་འདོད་ཚུལ་དེ་གསུམ་ཁོ་ན་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་དག་གིས་མཐོང་ལམ་སྐད་ཅིག་བཞིར་འདོད་པ་དང༌། བརྒྱད་དུ་འདོད་པ་དང༌། དགུར་འདོད་པ་དང༌། བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་ཐལ། བཞིར་འདོད་པ་ཡོད་པ་གང་ཞིག །བརྒྱད་འདོད་པ་ཡང་ཡོད། དགུར་འདོད་པ་དང་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་པ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། དེ་བཞིན་དུ་ལ་ལ་ནི་བདེན་པ་རྟོགས་པའི་སེམས་བཞི་སྟེ། བདེན་པ་སོ་སོ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་བཞི་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གིས་མི་བྱེད་པར་བདེན་བཞི་ཤེས་པ་བཞི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས། སྐད་ཅིག་མ་བཞི་སྟེ་དེ་དག་ལ་མཉམ་པར་བཞག་པ་དང་མ་བཞག་པའི་དབྱེ་བ་མ་བྱས་པར་བདེན་པ་བཞི་ལ་ཤེས་པའི་སྐད་ཅིག་མ་བཞིའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཁམས་གོང་འོག་གི་བདེན་པ་བཞི་བཞི་བྱས་ནས་ཆོས་ཤེས་བཞི་དང་རྗེས་ཤེས་བཞི་ལས་བཟོད་པ་ཟུར་དུ་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། གང་སྤེལ་ལས་ཁ་ཅིག་གིས་ནི་བརྒྱད་དེ། འདོད་པ་དང་གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་པའི་བདེན་པའི་དབྱེ་བ་དང་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་དབྱེ་བའི་བརྒྱད་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང༌། ལེགས་ལྡན་གྱིས་ཀྱང༌། གཞན་རྣམས་ནི་ཆོས་ཤེས་པ་དང་རྗེས་སུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཡིན་ཏེ། སོ་སོར་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་དང་དེའི་རྗེས་སུ་ཞི་གནས་ཀྱི་སེམས་གཅིག་དང་དགུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། བསྡུ་བ་ལས། བསྟན་པ་གནས་པ། ཞེས་པ་ནས། དེ་དག་བསྡུས་ནས་སེམས་དགུར་འགྱུར་བས་དེ་དག་གི་མཐོང་བའི་ལམ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལྟར་ན་བཅུ་དྲུག་ལའང་ཐེག་དམན་ཡང་ཚིག་ཟིན་ལ་མེད་དོ། །རྩ་རྟགས་བཞི་པ་གྲུབ་སྟེ། མང་བཀུར་བའི་སྡེ་བས་སྒྲོགས་རིགས་དང༌། སྲུང་བའི་སྡེ་དང༌། གནས་མ་བུ་བ་གསུམ་གྱིས་བཅུ་གཉིས་འདོད་པའི་

492

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདེན་བཞི་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་ཆོས་ཤེས་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་དང༌། དེའི་སྟེང་དུ་གཞན་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་དང་བཅུ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལེགས་ལྡན་གྱིས། གཞན་རྣམས་ནི་བཅུ་གཉིས་སུ་འདོད་དོ། །ཞེས་དང༌། གང་སྤེལ་ལས། ཁ་ཅིག་ནི་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་གཉིས་ཏེ་སྐད་ཅིག་མ་བརྒྱད་པོ་དེ་དག་ཁོ་ན་ལས་གཞན་པའི་འཇིག་རྟེན་པའི་ཤེས་པ་བཞི་འབྱུང་ངོ༌། །ཞེས་དང༌། སྡེ་བ་ཐ་དད་ཀླགས་པ་ལས་ཀྱང༌། ས་སྒྲོགས་རིགས་ཀྱི་སྡེ་དང༌། སྲུང་བའི་སྡེ་དང༌། གནས་མ་བུའི་སྡེ་སྟེ་འདི་གསུམ་ཡང་ལྟ་བ་མཐུན་ཏེ། ཞེས་པ་ནས། མཐོང་བའི་ལམ་ནི་སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་བཅུ་གཉིས་སོ། །དེ་ཕན་ཆད་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པར་གནས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་མ་བཅུ་དྲུག་པོ་སྔ་ཕྱི་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདིས་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སོ་སྐྱེའི་ཚད་མ་གཅིག་གིས་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་དུ་མ་འདྲེན་པ་གང་ཞིག །དེ་ལྟར་ན་འཕགས་རྒྱུད་ལ་དེ་ལྟར་ཡོད་པ་ཤིན་ཏུ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཚུར་མཐོང་རྒྱུད་ཀྱི་བུམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་མངོན་དེས་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་བུམ་པ་ནི་མ་དམིགས་སོ་སྙམ་པའི་ངེས་ཤེས་གཉིས་འདྲེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་འགྲེལ་ལས། གཅིག་དམིགས་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས། །འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱའམ། །མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི། །བློ་ནི་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེས་དེ་བཞིན་དུ་འཕགས་པས་ཀྱང་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་དག་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱིས་ཆོས་ཉིད་ཐམས་ཅད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་ཀྱང་མཐོང་སྤང་ཀུན་བཏགས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཚད་མ་ཡིན། སྒྲིབ་པ་ལྷན་སྐྱེས་ཀྱི་གཉེན་པོ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། བདེན་འཛིན་ཀུན་བཏགས་དང་ལྷན་སྐྱེས་གཉིས་ཀས་དེ་ལ་

493

ཐེག་ཆེན་གྱི་ལམ་ཤེས་པའི་ལམ་ཤེས།

སྒྲིབ་པར་འདྲ་ཡང་ཀུན་བཏགས་ཆོས་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྡོག་ལ་ལྷན་སྐྱེས་ལ་དེ་གོམས་པར་མ་བྱས་པར་མཐོང་ཙམ་གྱིས་མི་ལྡོག་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་བཟུང་བ་ཉིད་ཡིན་ན་ཡང༌། ཞེས་དང༌། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་དོན་ཡང་ས་བོན་སྤོང་ནུས་པ་དང་མི་ནུས་པའི་ཁྱད་པར་ཡང་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་པོ་དེ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན་དེ་བྱ་རྫོགས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རང་ཡུལ་རྟོགས་པའི་བྱ་བའི་ཐུང་ཤོས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སེམས་ཀྱི་སྐད་ཅིག་མ་ནི་ཤེས་བྱ་ལ་ཤེས་པ་ཡོངས་སུ་བཟུང་ངོ༌། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་ལ་ཁམས་གོང་འོག་གི་ལྷ་མེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྐྱེ་སླ་བ་མེད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་ཡོད་པར་ཀུན་བཏུས་སུ་མདོ་དྲངས་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྷའི་བུ་བློ་གྲོས་རབ་གནོན་གྱིས་ཞུས་པའི་མདོ་ལས། འདོད་པ་དང་གཟུགས་ཀྱི་ལྷའི་བུ་བྱེ་བ་ཁྲག་ཁྲིག་ཆོས་རྣམས་ལ་ཆོས་ཀྱི་མིག་རྡུལ་མེད་ཅིང་དྲི་མ་དང་བྲལ་བ་རྣམ་པར་དག་པ་ཐོབ། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་སྐྱེ་བའི་ལུས་རྟེན་གཞན་སྟོབས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་ངན་སོང་གསུམ་གྱི་ལུས་རྟེན་ལ་ཡང་སྐྱེ་བ་ཡོད་དེ། ཟ་མ་ཏོག་བཀོད་པའི་མདོ་ལས་འཕགས་པ་འཇིག་རྟེན་དབང་ཕྱུག་གིས་ཡུལ་ཝ་ར་ཎཱ་སིར་ཡི་དྭགས་མང་པོ་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ་བཀོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། འོ་ན་བདེན་པ་མཐོང་བ་དེའི་ཚེ་དེ་དག་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལུས་རྟེན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། བཤད་ཚུལ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེའི་ཚེ་ཡི་དྭགས་ཀྱི་ལུས་འགྱུར་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཉིད་ཀྱི་ཆ་ཐམས་ཅད་བཟུང་ཡང་སྐྱེ་ཚེ་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བར་ཐལ། སྒྲོ་འདོགས་སེལ་ཚེ་དང་པོར་སྡུག་བསྔལ་ཆོས་བཟོད་དང་ཆོས་ཤེས་ཀྱིས་འདོད་པའི་

494

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤོང༌། དེ་རྗེས་སྡུག་བསྔལ་རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་ཀྱིས་ཁམས་གོང་གི་སྡུག་བསྔལ་མཐོང་སྤང་སྤོང་ལ་དེ་བཞིན་དུ་བདེན་པ་གཞན་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་རྗེས་ཐོགས་ལ་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་དང་སྡུག་བསྔལ་ལ་ཆོས་ཤེས་པ་འདི་ནི་འཕགས་པའི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ་སོར་རང་གི་མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་ཤེས་པ་ཟག་པ་མེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྡུག་བསྔལ་ལ་རྗེས་སུ་ཤེས་པའི་བཟོད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱིས་རིམ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་འདྲེན་ཚུལ་ལ་དགོངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། དེ་ནི་རྗེས་ཐོབ་ཏུ་ངེས་ཤེས་མི་འདྲ་བ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེའི་ཚེ་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་བཟོད་དང་རྗེས་ཤེས་བརྒྱད་ཤེས་པ་རྟོགས་པའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བཅུ་དྲུག་མཚན་མེད་རྣམ་ཅན་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། བཟོད་པ་དང་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་ལ་རྣལ་འབྱོར་བ་མཚན་མ་མེད་པའི་མཚན་མ་ལ་གནས་པར་རིག་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་དང་རིམ་ཅན་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་ཅིག་ཅར་ཁོ་ནར་ཡང་མི་སྐྱེ། རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་ཡང་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དང་པོ་བཟོད་པ་བརྒྱད་སྐྱེ། དེ་རྗེས་ཤེས་པ་བརྒྱད་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་གཉིས་པ་མ་གྲུབ་ན། བཟོད་པ་བརྒྱད་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་རིམ་ཅན་ཁོ་ནར་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཅུ་དྲུག་གི་ནང་ནས་ཅིག་ཅར་སྐྱེ་བ་དུ་མ་ཡོད་ན་རིམ་ཅན་ཁོ་ན་མ་ཡིན་འདུག་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རིམ་ཅན་དུ་སྐྱེ་བར་ཐལ་ལོ། །མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་དུ་མི་སྐྱེ་བར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་རྫས་གཅིག་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན། རྫས་ཐ་དད་ཁོ་ན་ཡང་མ་ཡིན་

495

སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།

པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཤེས་བཟོད་གཉིསརྫས་གཅིག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན། ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རྫས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་བཅུ་དྲུག་རྫས་གཅིག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་བཅུ་དྲུག་རྫས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་བཅུ་དྲུག་རྫས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཁོ་ན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། བཟོད་པ་བརྒྱད་རྫས་གཅིག་ཤེས་པ་བརྒྱད་ཀྱང་རྫས་གཅིག་ཀྱང་མཉམ་བཞག་ཐུན་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ཡང་སྔར་བསྒྲུབས་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

འཕགས་ཡུལ་པཎ་ཆེན་སོ་སོའི་མཐོང་ལམ་ལ། །
བཞེད་ཚུལ་སྟོང་ཁུན་གོས་ཀྱི་རི་མོ་ལྟར། །
མ་འདྲེས་གསལ་བའི་གཟིགས་མོ་ལྟ་འདོད་ན། །
གཉིས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལེགས་བཤད་མེ་ལོང་བསྟེན། །
ཞེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།
གཉིས་པ་སྒོམ་ལམ་ལ་དེའི་བྱེད་པ་དང༌། བྱེད་པ་ཅན་གྱི་སྒོམ་ལམ་དང་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། ཀུན་ནས་ཞི་དང་ཐམས་ཅད་ལ། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། འདི་ལྟར་བྱང་ཆེན་རྣམས་ཡོངས་སུ་དུལ་བ་དང་ང་རྒྱལ་མ་མཆིས་པའི་དོན་དུ་ཉེ་བར་གནས་པ་ནི་ངོ་མཚར་ཆེ། ཞེས་པ་ནས། དེ་ལ་ལ་ལ་ཞིག་གིས་དུག་གིས་གཏོར་རམ་བྱད་བྱས་སམ་མེ་འོབས་སུ་གཏོར་རམ་མཚོན་གྱིས་བཏབ་བམ་དུག་བླུད་དམ་ཆུར་

496

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

བོར་ཡང་རུང་སྟེ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་དེ་ལ་གནོད་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལ་དུ་མ་ཡོད་དེ། ནད་ཞི་བ་དང་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་འདུད་པ་དང་ཉོན་མོངས་ལས་རྒྱལ་བ་དང་དུག་མཚོན་གྱིས་མི་གནོད་པ་དང་བྱང་ཆུབ་སྒྲུབ་པར་ཞུགས་པ་དང་རང་གར་བཞུག་གི་ས་ཕྱོགས་མཆོད་རྟེན་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་དྲུག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། །གསུམ་པ་ལ་བོད་ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་དོན་མོས་པ་ནི་མ་དག་ས་བདུན་གྱི་རྗེས་ཐོབ་ཀྱིས་བསྡུས་ཏེ། དེར་ཉོན་ཡིད་མ་སྤངས་པས་ང་རྒྱལ་ཕྲ་མོ་འབྱུང་ཟེར་ན། ས་བདུན་པར་ང་རྒྱལ་དང་ཉོན་ཡིད་ཕྲ་མོ་མེད་པར་ཐལ། ས་དང་པོ་ནས་ཉོན་སྒྲིབ་ས་བོན་དང་བཅས་པ་ཟད་པར་སྤངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེར་ཉན་རང་གི་སྤངས་རྟོགས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཆེ་ཀུ་མ་ཤྲི་ན་རེ། མོས་པ་སྒོམ་ལམ་ས་གཉིས་པ་ས་གསུམ་པ་ས་བཞི་པ་གསུམ་ལ་འཇོག །བསྔོ་བ་སྒོམ་ལམ་ས་ལྔ་པ་དྲུག་པ་བདུན་པ་གསུམ། རྗེས་སུ་ཡི་རང་སྒོམ་ལམ་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་པ་གཉིས་ལ་འཇོག་ཟེར་ཏེ། ཀུ་མ་རའི་བསྡུས་དོན་ལས། མོས་པ་ནི་ས་གཉིས་པ་དང་གསུམ་པས་བསྡུས་སོ། །བསྔོ་བ་ནི་ས་ལྔ་པ་དང་དྲུག་པ་བདུན་པས་བསྡུས་སོ། །རྗེས་སུ་ཡི་རང་ནི་ས་བརྒྱད་པ་དང་དགུ་བས་བསྡུས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཤིན་ཏུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར་དང༌། བསྔོ་བ་དང་ཡི་རང་ས་གཉིས་པ་ནས་ཡོད་པ་དང་མོས་པ་ས་ལྔ་པ་ཡན་ཆད་ལ་ཡོད་པ་ལ་གནོད་བྱེད་མེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟར་འདོད་པ་ལ་སྒྲུབ་བྱེད་མེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཨ་བྷྱས་འདི་ཡི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་གསུམ་འཇིག་རྟེན་པའི་སྒོམ་ལམ་དུ་བཞེད་དེ། ཐུབ་དགོངས་ལས་དྲོད་ཆུང་འབྲིང་ཆེ་གསུམ་སྐོར་དགུ་ལ་རང་དོན་མོས་པ་སྐོར་དགུ་དང༌། རྩེ་མོ་སྐོར་དགུ་ལ་གཉིས་དོན་མོས་པ་སྐོར་དགུ་དང༌། བཟོད་པ་སྐོར་དགུ་ལ་གཞན་དོན་མོས་པ་སྐོར་དགུ་དང༌། ཆོས་མཆོག་སྐོར་གསུམ་ལ་ཡི་རང་དང་བསྔོ་བ་དང་བྱེད་པ་དྲུག་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་དགོངས་ལས། དེ་ལ་དྲོད་གསུམ་པོ་རིམ་པ་ཇི་ལྟར་ཆུང་ངུ་དང་

497

སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ།
འབྲིང་དང་ཆེན་པོའི་མོས་པའི་རང་བཞིན་ལ་སླར་ཡང་ཆུང་ངུའི་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་མོས་པ་རྣམས་རང་གི་དོན་གྱིས་ཏེ་ཞེས་སོགས་བཤད་པའི་ཕྱིར། བི་མ་ལ་མི་ཏྲས་ཀྱང་དེ་ལྟར་བཤད་དེ། ཤེར་སྙིང་རྒྱ་ཆེར་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་མོས་པ་སྤྱོད་པ་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་སྟེ། རང་གི་དོན་དང༌། གཞན་གྱི་དོན་དང༌། རང་གཞན་གྱི་དོན་ཏེ། རེ་རེ་ལ་ཡང་སོ་སོར་ཆུང་ངུ་ལ་སོགས་པའི་དབྱེ་བས་རྣམ་པ་དགུ་དགུ་སྟེ་དེ་ལྟར་མོས་པ་ཉི་ཤུ་རྩ་བདུན། ཞེས་སོ། །འདི་གཉིས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྗེ་བཙུན་གྱིས་མོས་པ་སོགས་སྒོམ་ལམ་དུ་གསུངས་ཤིང༌། མཐོང་ལམ་དང་སྐྱེ་རིམ་གྱིས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། སྒོམ་པའི་ལམ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་བཤད་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དང་མ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་ཟག་པ་དང་བཅས་པ་ནི་མོས་པ་དང་བསྔོ་བ་དང་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག །རང་ཐོབ་བྱེད་ཀྱི་ཐབས་སུ་གྱུར་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐུབ་དབང་གི་སེན་མོ་ཟངས་མདོག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་དཀར་གྱི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དགེ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ལུང་མ་བསྟན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་སྨིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མཛོད་ལས། རྣམ་སྨིན་ལུང་དུ་མ་བསྟན་ཆོས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་གི་དབང་དུ་བྱས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྣམ་མཁྱེན་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ས་ནའང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྒོམ་ལམ་བྱེད་པ་ནི་སྒོམ་ལམ་གྱི་འབྲས་

498

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

བུར་གྱུར་པའི་ཡོན་ཏན་ཏེ། དབྱེ་ན་དྲུག །ས་མཚམས་ས་གཉིས་པའི་སྐད་གཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ས་གཉིས་པ་གསུངས་པ་གཙོ་བོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པས། ས་དང་པོ་ནས་སངས་རྒྱས་སའི་བར་དུ་ཡོད་དོ། །རྩ་བར་འདོད་ན། སེམས་དཔའི་ཡོན་ཏན་དུ་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བསྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། དེའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མཚན་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལམ་མ་ཞུགས་ན་མེད་པར་ཐལ་ལོ། །ཁྱོད་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་གྱི་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ན་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་སྒོམ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན་དེ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་ཡིན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་མཁྱེན་སྒོམ་མཁན་ལ་དེའི་ཕྱིར་ན་ཁ་ཅིག་དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་ཏེ། སྐབས་འདིར་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་ཚུལ་རང་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་ནས་སྒོམ་པ་ཞིག་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། སྒོམ་ལམ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་སྒོམ་ཚུལ་གྱི་བྱེད་པའམ་ཕན་ཡོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱེད་པ་ཡང་འཕགས་པའི་དགོངས་པས་སྒོམ་ལམ་གཉིས་ཀའི་བྱེད་པར་བཞེད་ཅིང༌། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཐོབ་མྱོང་བའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་སྒོམ་སྟོབས་ཀྱིས་ཐོབ་པའི་ཡོན་ཏན་དེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་དྲུག ས་མཚམས་ས་དང་པོའི་སྒོམ་ལམ་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བཅས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། མོས་བསྔོ་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཟག་བཅས་གསུམ་ཡོད། ཡུམ་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ། མོས་པ་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། མོས་ཚུལ་དེ་ལ་དེ་ལྟར་དུ་ངེས་པར་འཛིན་པ་དེ་ཡིན། དབྱེ་ན་དེ་ལ་དགུ་དགུ་སྟེ་ཉེར་བདུན་ཡོད། བསྟོད་བཀུར་བསྔགས་

499

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ།

གསུམ་གང་རུང་གི་ཕན་ཡོན་ཡུམ་རང་འབྲས་དོན་གསུམ་གང་རུང་གི་འབྱུང་གནས་སུ་སྒོམ་པའི་སངས་རྒྱས་བྱང་སེམས་གོང་མ་རྣམས་དགྱེས་པའི་ཆ་དང་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པའི་ཆ་གང་རུང་ངོ༌། །གཞན་དོན་དུ་དགེ་བ་རྫོགས་བྱང་དུ་བསྔོ་བར་བྱེད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ། བསྔོ་བ་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་གཉིས། རང་གཞན་གྱི་དགེ་བ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་དེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྗེས་སུ་ཡི་རང་བླ་ན་མེད་པའི་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཡི་རང་གཉིས་ཡོད། མོས་པ་སོགས་འདི་དག་གི་ས་མཚམས་ས་དང་པོ་ནས་བཅུ་པའི་བར་དུ་ཡོད། སྐབས་འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་ཟག་མེད་འདི་སྐབས་བཞི་པར་བཤད་པའི་གཞི་ཤེས་རྣམ་པ་ཟག་མེད་དང་ལམ་ཤེས་རྣམ་པ་ཟག་བཅས་སུ་བཤད་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡང་དེར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉོན་མོངས་རང་དོན་དུ་གཙོ་བོར་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པའི་ལམ་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་དང་པོར། ཟག་བཅས་ཟག་པ་མེད་ཆོས་དང༌། །ཞེས་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་སྟེ། འདིར་བཤད་པའི་ཟག་བཅས་སྒོམ་ལམ་ཡང༌། དེར་བཤད་པའི་ཟག་མེད་ཡིན་པར་སྔར་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།
རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་ཟག་བཅས་ལ་སྤང་བྱས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་བཏུས་ཀྱི་ཟག་བཅས་ལ་ཟག་པའི་སྒོ་དྲུག་དང་འབྲེལ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་དང༌། ཟག་པ་དང་འབྲེལ་བ་དང༌། ཟག་པས་བཅིངས་པ་དང༌། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དང༌། ཟག་པའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པ་དང༌། ཟག་པའི་རྒྱུ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཟག་པ་དང་བཅས་པར་ལྟའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་མཛོད་དང་མི་གཅིག་པ་ཡང་རྟོགས་སླའོ། །
སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ།

500

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
གཉིས་པ་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་ལ་དབྱེ་བས་མཚམས་སྦྱར་བ་དང༌། སོ་སོའི་ངོ་བོ་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། འགྲེལ་བ་ལས། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་དང་ཟག་པ་མེད་པའི་སྒོམ་པའི་ལམ་སྟེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གཉིས་སོ། །ཞེས་བྱུང༌། གཉིས་པ་ལ་སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང༌། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། འགྲེལ་བ་ལས། དེའི་ཕྱིར་དང་པོ་མངོན་པར་སྒྲུབ་པའི་མཚན་ཉིད་སྒོམ་པའི་ལམ། ཞེས་དང༌། རྩ་བར། དེ་ཡི་ངོ་བོ་ཉིད་མཆོག་ཉིད། །སོགས་ཚིགས་བཅད་རྩ་འགྲེལ་བྱུང༌། འདི་ལ་འཕྲོས་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས་ལས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པས་སྣང་བར་བགྱིད་པའོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ཡང་གཟུགས་ནས་རྣམ་མཁྱེན་གྱི་བར་མངོན་པར་སྒྲུབ་པ་མེད་པའི་ཤེར་ཕྱིན་མངོན་པར་སྒྲུབ་པར་བྱའོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང༌། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གཉིས་འབྱེད་པའི་རྒྱུ་མཚན་སྤངས་རྟོགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཟེར་ན། འོ་ན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་སྤངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤངས་རྟོགས་སོ་སོ་བ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལ་དྲི་མ་སེལ་བྱེད་སྒོམ་ལམ་སྐོར་དགུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྒོམ་ལམ་དྲི་མ་དགུ་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་སོ། །ཞེས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་རྣམ་གྲོལ་ལམ་སོ་སོ་བ་ཡིན་པས་ཟེར། འོ་ན་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཁོ་ན་ཡིན་པར་ཐལ། སོ་སོ་བ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་ལ་སྤང་བྱ་དགུ་འཇོམས་བྱེད་གཅིག་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྩ་བར། ཆེན་པོ་ལ་སོགས་དྲི་མ་ཡི། །གཉེན་པོ་ཆུང་ངུའི། ཞེས་གསུངས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལ་སྤང་བྱ་སྐོར་དགུ་འཇོམས་པའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་རེ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྤང་བྱ་དགུ་འཇོམས་བྱེད་དུ་གསུངས་ལ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་གྱི་ཚེ་གཉེན་པོའི་བྱེད་པ་ཆད་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གཞན་དབང་

501

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ།

གི་ཡུལ་ཅན་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་པ་དང་ཡོངས་གྲུབ་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དྲི་མ་སེལ་བ་གཉིས་ཡོད་པས་ཟེར་ན། འོ་ན་འདི་གཉིས་འགལ་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་རྗེས་ཐོབ་དང༌། རྣམ་དག་གི་དེ་མཉམ་བཞག་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མཉམ་བཞག་གཅིག་ལ་ཡུལ་རྟོགས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་སྒྲུབ་པ་དང༌། སྤང་བྱ་འཇོམས་ཚུལ་གྱི་སྒོ་ནས་རྣམ་དག་གི་དེ་ཞེས་ལྡོག་པས་གཉིས་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདི་གཉིས་དངོས་པོར་ཐ་དད་པར་མི་བསམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང་ཞིག །རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དེ་གང་ཞིག་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། དང་པོ་ལ། རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་འབྲས་བུར་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་པའི་རྣམ་གྲོལ་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དང་པོ་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དང་པོ་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱང་སེམས་འཕགས་པའི་དངོས་ཀྱི་གདུལ་བྱར་གྱུར་པའི་ས་གཉིས་པ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པ་ལ་འོ་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྒྱུར་གྱུར་པའི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཡོད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་གཉིས་པ་འཐད་པའི་ཕྱིར་ན་ཅུང་ཟད་མ་ཁྱབ་སྟེ། ལག་རྗེས་ལ་རྒྱུས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་དམ་བཅའ་དེ་ལ་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པའི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གྲུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ལག་རྗེས་ལ་ལྟོས་པར་ཐལ། ཁྱོད་དེའི་ལག་རྗེས་འཇོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་ལ་མ་ལྟོས་པར་དེའི་སྔོན་ནས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། གཞན་ལའང་འཁྲི་ཚུལ་དེ་བྱའོ། །
རང་ལུགས་ལ། སྒོམ་ལམ་གཉིས་བཤད་པ་དང༌། རྣམ་དག་བཞི་བཤད་པ་གཉིས། དང་པོ་

502

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།
ནི། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང༌། རང་འབྲས་རྟོགས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ལྔ་ཡོད། ངོ་བོ་དང། འབྲས་བུའི་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་དང༌། བྱེད་ལས་དང་འབྲེལ་བའི་དེ། གནས་སྐབས་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་དེ། མཐར་ཐུག་གི་ཡོན་ཏན་དང་འབྲེལ་བའི་དེ་རྣམས་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་སྒོམ་ལམ་གང༌། རང་འབྲས་སྤངས་པ་མཐར་ཐུག་གི་ལག་རྗེས་འཇོག་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་ཟག་མེད་རྗེས་ལ་མངོན་རྟོགས་དེ། རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ས་བཅུའི་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ་བཅུ་ཡོད་དེ། གསེར་ཕྲེང་གིས་གསུངས་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་སོ་སོའི་བཤད་ཚུལ། བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་བསྡུས་ཚུལ། རྣམ་དག་གི་རང་བཞིན་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་འདོད་ཆགས་རྣམ་པར་དག་ཅེས་སོགས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་བསྟན། ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་མི་རྟག་པ་རྣམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་རང་རྒྱལ་གྱི་དེ་བསྟན། ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་རྣམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་བྱང་སེམས་ཀྱི་དེ་བསྟན། ཡང་གཟུགས་རྣམ་པར་དག་པས་སྟོབས་བཅུ་རྣམ་པར་དག་སོགས་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་དེ་བསྟན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིའི་དོན་འཆད་པར། རྩ་བར། ཉོན་མོངས་ཤེས་བྱ་ལམ་གསུམ་གྱི། །ཞེས་སོགས་བྱུང༌། ཉོན་མོངས་སྤངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་ངོས་སྐལ་གྱི་གཟུགས་སོགས་ཕྱི་དོན་དུ་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་སྤངས་པའི་ཆ་བཞག་གི་རང་རྒྱལ་གྱི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། རང་རྒྱལ་གྱི་རྣམ་དག་གི་ངོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྤངས་པ་ནི་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་དག་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། ཞེས་སོ། །རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱར་གྱུར་པའི་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་བྱང་

503

སྒྲུབ་པ་སྒོམ་ལམ་དང་རྣམ་དག་སྒོམ་ལམ།
སེམས་ཀྱི་བྲལ་བ་དེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཉོན་སྒྲིབ་དང་ཤེས་སྒྲིབ་གཉིས་དང་གསུམ་ཅི་རིགས་སུ་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོ། །སྒྲིབ་གཉིས་ཟད་པར་སྤངས་པའི་རབ་ཏུ་ཕྱེ་བའི་སོ་སོར་བརྟགས་འགོག་དེ། སངས་རྒྱས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད།
རྩོད་སྤོང་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་ཐོས་མཐོང་ལམ་རྣམ་གྲོལ་ལམ་པ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་མཐོང་སྤང་བདག་འཛིན་སྤངས་པའི་སྤངས་པ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་རྣམ་དག་གི་མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་འགོག་བདེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། ཡང་ཁོ་ན་རེ། བྱང་སེམས་ཀྱི་རྣམ་དག་ལ་ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་བྲལ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པའི་དེའི་རྒྱུད་ཀྱི་བྲལ་བ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། ལམ་གསུམ་གྱི་སྒྲིབ་པ་ཅི་རིགས་སྤངས་པར་ཐལ་ལོ། །ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་གྲོལ་ལམ་རང་རྒྱུ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་སྤང་བྱས་དག་པ་ན། དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱའི་དྲི་མས་དག་པར་ཐལ། རྣམ་དག་རང་དང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་ཐ་དད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འོ་ན་རྣམ་མཁྱེན་རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་བསལ་བྱས་དག་པ་ན། རྣམ་གྲོལ་ལམ་དེའི་ཡུལ་གཟུགས་སོགས་དེས་དག་པར་ཐལ་ལོ། །དམ་བཅའ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐྱེས་བུ་གཅིག་སངས་རྒྱས་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ཀྱིས་ལམ་སྒོམ་མི་དགོས་པར་ཐལ། རྣམ་པར་དག་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྣམ་བཤད་ལས། རྣལ་འབྱོར་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་དྲི་མ་མཐའ་དག་ཟད་པ་ན་དེའི་ཡུལ་མཐའ་དག་དྲི་མས་དབེན་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྐྱེས་བུ་གཅིག་སངས་རྒྱས་པ་ན་ཕྱི་མ་རྣམས་ལམ་བསྒོམ་པའི་འབད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ཆུང་ངུས་སྒོམ་སྤང་ཆེན་པོ་སྤངས་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒོམ་ལམ་ཆེན་པོས་

504

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གཉིས་པ།

དེ་ཆེན་པོ་སྤངས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དགྲ་སྟོབས་ཅན་ལ་གཤེད་མ་སྟོབས་ལྡན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་གཉིས་མི་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གོས་ཀྱི་དྲི་མ་ཆུང་ངུ་ཁྲུས་ཆེན་པོས་འདགས་པ་ལྟར་ཡིན་པས་ཀླན་ཀ་དེ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་ལ་སེམས་རྟེན་འདོད་སེམས་མི་རུང་བར་ཐལ། ཉན་ཐོས་ལ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཐབས་ལ་མཁས་པས་ས་དགུ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོམ་སྤང་སྤོང་བའི་ཕྱིར།

སྨྲས་པ།

བགྲང་ཡས་རྒྱལ་བའི་ཐུགས་རྗེའི་སྤྱན་གྱིས་གཟིགས། །
རང་རྒྱུད་བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོས་གང༌། །
སྐལ་ལྡན་གདུལ་བྱས་སྐར་ཚོགས་བཞིན་བསྐོར་བའི། །
སར་གནས་འཕགས་པའི་ཚོགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་འདུད། །
ས་བརྒྱད་མི་ལྡོག་ས་ལ་གནས་དེར་ཡང༌། །རྒྱལ་བས་མཉམ་བཞག་བསླངས་ནས་ད་དུང་ཚོགས། །རྒྱ་ཆེར་སོག་ཅིག་གདུལ་བྱའི་དོན་གྱིས་ཞེས། །བསྐུལ་ན་ཉི་ཚེའི་དག་པས་ཆོག་འདོད་མཚར། །དུས་གསུམ་རྒྱལ་ཀུན་སྐྱེད་ཡུམ་ཟླ་མེད་པ། །འཕགས་སེང་དགོངས་བཞིན་རྒྱལ་བ་གཉིས་པའི་ལུགས། །བཤད་པས་མཁའ་མཉམ་མ་ལུས་འགྲོ་བ་འདིས། །ས་བཅུའི་བགྲོད་པ་མྱུར་དུ་མཐར་ཕྱིན་ཤོག །ཅེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ལས་སྐབས་གཉིས་པའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།

505

མཆོད་བརྗོད།

༄༅། །ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་དུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་
རྒྱན་ལས་སྐབས་གསུམ་པ་

བཞུགས་སོ། །

མཆོད་བརྗོད།
ན་མསྭ་ར་སྭ་ཏྱཻ།
སྟོབས་བཅུའི་ལྷུན་པོས་མི་མཐུན་རླུང་མནན་ཞིང། །
སྐུ་བཞིའི་བང་རིམ་མཆོག་ཏུ་འཕགས་པའི་རྩེར། །
མཁྱེན་པའི་སྤྱན་སྟོང་འགྲོ་ལ་རྟག་གཟིགས་པ། །

སྟོན་པ་ལྷ་མིའི་དབང་པོས་འགྲོ་འདི་སྐྱོངས། ། ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།
དེ་ལ་འདིར་གསུམ་པ་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལ། མཚམས་སྦྱར་བ། ལེའུའི་གཞུང་བཤད་པ། སྐབས་བསྡུ་བ་དང་གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པར། གཞི་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པར་(1)ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་མེད་པས་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད། ཅེས་བྱུང། གཉིས་པ་ལ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་དང། མཁྱེན་གསུམ་གྱི་མཇུག་བསྡུ་གཉིས། དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་ལམ་བཤད་པ་དང། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་དང། སྦྱོར་བ་བསྒོམས་པའི་འབྲས་བུ་གསུམ། དང་པོ་ལ། ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན་དང། རྒྱུ་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལམ་ལེགས་པར་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་ཉིད།

506

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

མཚན་དེ་སྒྲུབ་པ་དང། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་གཉེན་པོའི་དབྱེ་བ་གསུམ། དང་པོ་སྟོན་པར། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་རྩ་འགྲེལ་གཉིས་བྱུང། གཉིས་པ་སྟོན་པར། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཞེས་སོགས་ཚིགས་བཅད་རྩ་འགྲེལ་བྱུང། གསུམ་པ་སྟོན་པར། གཟུགས་སོགས་ཕུང་པོ་སྟོང་ཉིད་དང། །ཞེས་པ་ནས། ཇི་སྐད་བཤད་པ་འདིར་ཤེས་བྱ། །ཞེས་བྱུང། འདི་དག་ལ་འཕྲོས་དང་མཐའ་དཔྱད་པ་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་མཐའ་ལ་མི་གནས་པ་ལགས་སོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གཙོ་བོར་བསྟན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དོར་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས་ཞབས་ཀྱིས་ཀྱང། འདི་མན་ཆད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་བྱང་ཆུབ་གཞན་ཤེས་པར་བྱའོ། །ནས། སྤང་བར་བྱ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་གཞན་དང་སྤང་བར་བྱ་དགོས་གསུངས་པ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སློབ་དཔོན་སངས་རྒྱས་ཡེ་ཤེས། ཞེས་སོགས་དང། ལམ་ཤེས་ཀྱི་གོལ་ས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱང་བསྟན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྐབས་གསུམ་པའི་ཆེད་དུ་བྱ་བའི་གདུལ་བྱ་ཉན་རང་གི་རིགས་ཅན་ཡོད་པར་ཐལ། འདིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེ་བསྟན་པ་བྱང་སེམས་ཀྱི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་ཐེག་དམན་དུ་མི་ལྟུང་བའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི། བཅོམ་ལྡན་འདས་གལ་ཏེ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བའི་རིགས་ཀྱི་བུའམ་རིགས་ཀྱི་བུ་མོ་ཐབས་མི་མཁས་པས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་

507

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།
རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་ལ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤེས་པར་བགྱིས་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་འདི་འདོར་བར་འགྱུར། རིང་དུ་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཐེག་པ་བ་ཞེས་དང་འདོར་བ་དང་རིང་བ་གཉིས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཚེ་འདི་དང་ཕྱི་མའི་དབང་དུ་བྱས་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། འདིའི་ཚེ་དང་ཕྱི་མའི་ཚེ་ལ་ལྟོས་ནས་ཚིག་གཉིས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཨེ་མ་འདི་ལ་བལྟས་ན་དབུ་མ་བའི་ལྟ་བ་ལ་འབད་དགོས་གསུངས་པ་རེད་དོ། །
དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཚིགས་བཅད་དང་པོ་འདིའི་སྐབས་ནས་གཙོ་བོར་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་ལ་འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བས་ཁྱབ་པར་ཐལ། དུས་རྣམས་མཉམ་པ་ཉིད་ཤེས་ཕྱིར། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཚིག་དང་པོས་དངོས་བསྟན་ལས་བཟློག་པའི་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་ཉན་རང་གི་དེ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་འཁོར་མཐའ་དང་ཞི་མཐར་གནས་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཀུན་ཤེས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐབས་སུ་བཟློག་སྟེ་བསྟན་ནས་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་དག་པའི་ཕར་ཕྱིན་དང་རིང་བར་གྱུར་པ་ཡིན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕར་ཕྱིན་ལ་བྱང་སེམས་དང་སངས་རྒྱས་གཉིས་ཀའི་དེ་ཡོད་པས་འབྲས་ཡུམ་ཁོ་ནས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། འདིར་ཉེ་རིང་དུ་འགྱུར་བའི་ཡུམ་འབྲས་ཡུམ་ལ་འདོད་པ་ནི་རྒྱ་ཆུང་སྟེ། ཚིགས་བཅད་འདིས་ཟིན་པའི་ཡུམ་དེ་བྱང་སེམས་ལ་ཡོད་པར་མདོ་འགྲེལ་ཐམས་ཅད་ལས་གསུངས་པས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། དེ་དག་ཞི་མཐའ་འགོག་པའི་སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ། སྲིད་མཐའ་འགོག་པའི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། སྙིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བའམ་མྱ་ངན་ལས་

508

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

འདས་པ་ལ་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་སྐབས་འདིའི་མཐར་ལྷུང་བ་དང་མཐའ་ལ་གནས་པར་བཤད་པའི་མཐའི་དོན་གང་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གང་དུ་ལྷུང་ན་ཉམས་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་ལ་འཇིག་རྟེན་ན་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟར་འདིར་ལྷུང་བས་ཀྱང་སྐྱེས་བུ་སྡུག་བསྔལ་བར་འགྱུར་བས་མཐའ་ཞེས་བརྗོད་ཟེར་ན། འདིའི་སྲིད་ཞི་གང་རུང་གི་མཐར་ལྷུང་ན་སྡུག་བསྔལ་དང་ལྡན་པས་ཁྱབ་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་མཐའི་སྒྲ་དོན་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཞི་བའི་དབྱིངས་ལ་གནས་པའི་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཀུན་རྫོབ་དང་དོན་དམ་གཉིས་ལ་ལྟོས་ནས་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། དཔེར་ན་ཤིང་ནི་རྒྱ་མཚོ་རུ། །རྦ་རླབས་རྣམས་ཀྱིས་རབ་གཡེངས་པ། །དེ་བཞིན་ཉན་ཐོས་རྨོངས་པ་ཡང། །མཚན་ཉིད་ཀྱིས་ནི་རབ་ཏུ་གཡེང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་མ་བྱིང་བ་དང། རྦ་རླབས་ཀྱི་དཔེས་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པས་སྲིད་ཞིའི་མཐར་གནས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། འདི་ལ་ཤིང་དང་རྒྱ་མཚོའི་དཔེས་ནི་འཁོར་བའི་རྒྱ་མཚོར་མ་བྱིང་བར་བསྟན་ཏོ། །རྦ་རླབས་ཀྱི་དཔེས་ནི་མཚན་ཉིད་ལ་མངོན་པར་ཞེན་པའི་དབང་གིས་གཅིག་ཏུ་ཡོངས་སུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དགྲ་བཅོམ་དེ་དག་ཞི་བདེའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱིས་ཐུགས་འཕྲོག་ཅིང་བསྐལ་བར་འདའ་བའི་ཕྱིར། ལང་གཤེགས་ལས། ཏིང་ངེ་འཛིན་གྱི་མྱོས་པས་མྱོས། །ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་གནས། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དབུ་མ་སྣང་བ་ལས། ཟག་པ་མེད་པའི་ཏིང་ངེ་འཛིན་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཟག་པ་མེད་པའི་དབྱིངས་ལ་བསྐལ་བའི་བར་དུ་གནས་པ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ། །ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། ཞི་བདེའི་ཕན་ཡོན་སེམས་པའི་བློ་ཤུགས་དྲག་པས་དགྲ་བཅོམ་ཐོབ་ནས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་ཞི་བདེའི་དབྱིངས་ལས་སད་པར་བྱས་ནས་

509

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

ཐེག་ཆེན་དུ་བསྐུལ་ཀྱང་ད་དུང་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་ཡང་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་གི །བྱང་ཆུབ་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ལྡང་སེམས་མེད་པར་སྙོམས་པར་མི་འཇུག་ཀྱང་ཡང་ཡང་སྙོམས་པར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་རྒྱུ་མཚན་གྱིས་ཐེག་ཆེན་གྱི་རིགས་ངེས་ལས་འཚང་རྒྱ་བ་བུལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་སྡེ་རྒྱན་ལས། མྱ་ངན་འདས་ལ་མངོན་དགའི་ཕྱིར། །རྟོགས་པ་བུལ་བ་ཡིན་པར་འདོད། །ཅེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། འོད་ཟེར་གྱིས་བསྐུལ་ནས་སད་པར་བྱས་པ་ན་ཡང། ཡང་དང་ཡང་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་སྙོམས་པར་འཇུག་ཅིང། བྱང་ཆུབ་མཆོག་ཏུ་སེམས་བསྐྱེད་པའི་རྗེས་སུ་ཡང་ཡུན་རིང་བོའི་བར་དུ་ཞི་བའི་དབྱིངས་སུ་མཉམ་པར་བཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཀྱང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཞན་ཡང། མཐའི་སྒྲ་དོན་ཁྱོད་ཀྱི་དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིར་མཐའི་དོན་ཟད་པ་དང། མཇུག་གི་ཆ་དང། སྨད་པ་གསུམ་ལ་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དང་པོ་གང་ཞིག །གཉིས་པ་ཡང་ཡིན། གསུམ་པ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བ་ཟད་པ་མཐའ་དང། དེ་གཅིག་པུ་ལ་རང་དོན་དུ་ཞེན་པ་འཁོར་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྡུག་བསྔལ་ཟད་པར་བྱས་པ་ལ་སྡུག་བསྔལ་མཐར་འབྱིན་པར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང། །ཉེ་དང་ཕྱོགས་དང་སྨད་པ་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་མཐའི་དོན་ལྔའི་ནང་གི་ཟད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའི་སྒྲ་ཟད་པ་ལ་ནི་སྡུག་བསྔལ་གྱི་མཐར་འབྱིན་ཞེས་བྱུང་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། འཁོར་བའི་མཇུག་གི་མཐའ་ཆ་སྲིད་པའི་མཐའ་དང། དེ་ལ་རང་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་ཐོབ་འདོད་ལྷུར་ལེན་པ་འཁོར་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་འཚོའི་རྗེས་མའི་ཆ་ལ་འཚོའི་མཐར་བཞག་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཇུག་མ་ལ་ནི་འཚོ་བའི་མཐའ་ནི་འཆི་བ་ཞེས་འབྱུང་བ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། སྨད་ནི་

510

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

(1)ཞི་བ་རབ་དང་མཐའ་མ་གཉིས་ཀྱི་མཐའ་འམ་ཐ་ཆད་དམ་ཞི་བའི་རྒུད་པ་ལ་འདིར་ཞི་མཐའ་དང་དེ་རང་དོན་དུ་གཅིག་ཏུ་ལྷུར་ལེན་པ་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དཔེར་ན་སྲོག་འཚོ་བའི་ཐབས་ངན་པའམ། ཐ་ཆད་ལ་མཐར་བཤད་པ་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། སྨད་པ་ནི་འཚོ་བ་རྣམས་ཀྱི་མཐའ་སྟེ་འདི་ལྟ་སྟེ་སློང་མོའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཐ་ཆད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་མངོན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། སྤྲོས་པས་ཆོག་གོ །
ཁ་ཅིག་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་ན། མདོ་ལས། ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མདོ་ལས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པ་ལགས་ཞེས་པའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་གསུམ་གྱི་ལག་རྗེས་སོ་སོར་བཞག་མི་རིགས་ཐལ། དེ་མདོ་ཚན་གསུམ་གའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་གསུམ་ལག་རྗེས་སོ་སོར་མེད་ན། མཐའ་གསུམ་སོ་སོར་མདོ་ལས་བཤད་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དང་པོས་ཚུ་རོལ་སྲིད་མཐའ་འགོག །གཉིས་པས་ཕ་རོལ་ཞི་མཐའ་འགོག །གསུམ་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་དོན་དམ་པར་མཐའ་ལ་གནས་པ་འགོག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལམ་ཤེར་ཕྱིན་འདི་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་ལག་རྗེས་མི་འདྲ་བ་སོ་སོར་བཞག་ན། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། མདོ་ལས་ཀྱང། བྱང་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་ཤེར་ཕྱིན་ནི་ཕ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། ཚུ་རོལ་གྱི་མཐའ་མ་ལགས། གཉིས་ཀའི་བར་ན་ཡང་མི་གནས་པ་ལགས། ཞེས་སོ་སོར་ཕྱེ་ནས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཞི་བ་དང།

511

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ལམ་ཤེར་ཕྱིན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་གཉིས་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། མདོ་དང་པོ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་བསྟན་རེ་རེ་ནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། སྟོང་ཉིད་གཅིག་པུར་སྒོམ་ན་ཞི་མཐར་ལྷུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་མི་ནུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པའི་སྨོན་ལམ་དང་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། མདོ་ལས། མ་ཕམ་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཀྱང་བསྐལ་བ་དྲུག་ཅུར་སྦྱིན་པའི་ཕར་ཕྱིན་ཡང་དག་པར་སྒྲུབ། ཅེས་པ་ནས། དེ་ལ་ནི་མི་བླུན་པོ་དེ་དག་འདི་སྐད་དུ། ཚུལ་གཅིག་ཁོ་ནས་བྱང་ཆུབ་སྟེ། འདི་ལྟ་སྟེ། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚུལ་གྱིས་ཟེར་ཏེ། དེ་དག་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་མ་དག་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སྔར་བཤད་པ་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་འཚང་མི་རྒྱ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་ན་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཛད་པ་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱི། ཐབས་ཀྱིས་བསྐང་ན་ནུས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།གཞན་ཡང། སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་བློ་ཁོ་ན་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་ཕྱིན་དྲུག་གི་ཐབས་མེད་པར་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཁོ་ན་བསྟན་ན་ཐེག་དམན་གྱི་མྱང་འདས་སུ་ལྟུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་ན་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་མི་འཐོབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ས་བརྒྱད་པར་སངས་རྒྱས་ཀྱིས་བསྐུལ་བའི་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཐབས་ཀྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཤེས་རབ་ནི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་རབ་ཙམ་བསྟན་ན་ནི་ཉན་ཐོས་ཀྱིས་འདོད་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདའ་བར་ལྟུང་བས་འཆིང་བ་བཞིན་དུ་འགྱུར་ཏེ། མི་གནས་པའི་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་གྲོལ་བར་མི་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བདེན་འཛིན་ཤེས་སྒྲིབ་སྤངས་

512

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

ན། ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། བྱང་སེམས་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་སྲིད་ཞི་གཉིས་ཀའི་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་མདོ་ཚན་དང་པོ་གཉིས་ཀའི་དངོས་བསྟན་གྱི་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ཁོ་ན་བསྟན་ན་འཕགས་ལམ་ཙམ་ཡང་མི་ཐོབ་པས་ཤིན་ཏུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དྲི་མ་མེད་པར་གྲགས་པའི་མདོ་ལས། ཤེས་རབ་གྱིས་མ་ཟིན་པའི་ཐབས་ནི་འཆིང་བའོ། །ཞེས་དང། སྒོམ་རིམ་བར་པ་ལས། ཐབས་ཙམ་ཞིག་བསྟན་ན་ཡང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སོ་སོ་སྐྱེ་བོའི་ས་ལས་མི་འདའ་བས་ཤིན་ཏུ་བཅིངས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་རོང་ཊཱིཀ་པ་ན་རེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། དོན་དམ་དཔྱོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་ཤེས་ཀྱིས་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བར་ཐལ་ལོ། །ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ཤེས་རབ་ལ་འཁོར་བའི་སྐྱོན་མཐོང་བ་གཅིག་དགོས་པ་གང་ཞིག །ཁྱོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་ལྟར་དུ་འགྲེལ་ཆེན་དང་ལེགས་ལྡན་གཉིས་ཀས་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཚུར་རོལ་གྱི་འཁོར་བར་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་ཀྱི་ཉེས་དམིགས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་དང། དབུ་མ་སྙིང་བོ་ལས། སྐྱོན་མཐོང་ཕྱིར་ནི་སྲེིད་པར་མིན། །བརྩེ་ཕྱིར་མྱ་ངན་འདས་མི་གནས། གཞན་དོན་བསྒྲུབ་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་ཅན། །སྲིད་པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་རང་འགྲེལ་རྟོག་གེ་འབར་བ་ལས། སྐྱོན་དང་ཉེས་དམིགས་མང་བོ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་སྲིད་པར་གནས་འཆའ་བར་མི་བྱེད་ལ། སེམས་ཅན་གྱི་ཁམས་མཐའ་དག་ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་པ་ལ་བརྩོན་པའི་ཕྱིར་མྱ་ངན་ལས་འདས་པའི་དབྱིངས་སུ་ཡང་འགྲོ་བར་མི་བྱེད་དེ་གཞན་གྱི་དོན་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་བརྟུལ་ཞུགས་བླངས་པ་དག་ནི་སྙིང་རྗེའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས་ཀྱིས་པདྨ་བཞིན་དུ་འཇིག་རྟེན་གྱི་དྲི་མ་དག་གིས་མི་གོས་པར་སྲིད་པ་ན་ཡང་གནས་པར་བྱེད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་མཁན་ན་རེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་

513

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

པའི་སྲིད་མཐའ་དང། འཁོར་བ་བདེན་པར་འཛིན་པའི་བདེན་འཛིན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང། དེ་ལ་བླང་བྱའི་གཙོ་བོར་བདེན་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཟེར། དམ་བཅའ་དང་པོ་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་དེ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་དེ་སྲིད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་བླངས། འདོད་ན། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པ་ཆོས་ཅན དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཀུན་རྫོབ་དོན་དམ་གང་གི་ཡང་སྲིད་མཐར་མི་གནས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་གཉིས་ཟུང་འབྲེལ་དུ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཤེས་པས་སྲིད་ལ་མི་གནས་ཤིང། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་པར། འཁོར་བ་བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྒྱུད་ལྡན་ཡིན་ན། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་གནས་པས་ཁྱབ་བར་ཐལ། ཁྱོད་ལ་གནས་པ་དེ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་གནས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། འཁོར་བ་བདེན་འཛིན་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཁྱོད་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིའི་མཐའ་འགོག་པའི་ཐབས་ཤེས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་སྐྱེ་འཕགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐབས་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་གཉིས་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་བྱང་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པ་དེས་དམ་བཅའ་ཕྱི་མ་གཉིས་འགོག་སླའོ། །ཡང་དེ་དག་གི་རྗེས་འབྲང་མང་པོ་ན་རེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཆ་འདིར་བསྟན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང། དེ་ལ་གནས་པ་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་གནས་པའི་ཚད་དང། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱིས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་ཞེན་

514

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

པའི་ཆ་ཞི་མཐའ་དང། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པ་དེ་ལ་གནས་པའི་ཚད་ཟེར་ན། འོ་ན། འཁོར་མཐའ་དང་འཁོར་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚད་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་དག་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཆད་མཐར་གནས་པ་དང་ཆད་མཐའ་དོན་གཅིག་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱང་འཕེན་པ་ཆོས་ཅན། ཆད་མཐའ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆད་མཐའ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆད་མཐར་ལྷུང་བའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མེད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་མི་ནུས་ཏེ། གཞི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་གནས་པས་ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཡིན་ན་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་འཛིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཟེར་ན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཙམ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་འཛིན་པར་ཐལ། ཐེག་དམན་འཕགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། མ་གྲུབ་ན། དེ་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཟུགས་ཁམས་སུ་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བ་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོར་འོག་མིན་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆེད་དུ་བསམ་གཏན་སྤེལ་སྒོམ་བྱེད་པའི་ཉན་ཐོས་འཕགས་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར། སྐྱེ་དང་གནས་པར་བྱ་ཕྱིར་དང། །ཞེས་པའི་དོན་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྲིད་པར་ཆེད་དུ་གཉེར་ནས་འཛིན་པའི་གང་ཟག་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་འཛིན་པའི་གང་ཟག་ཡིན་ན། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། སངས་རྒྱས་འཕགས་པ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་རྟོགས་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་ཆེན་འཕགས་པ་གང་ཞིག །ཆད་པའི་མྱང་འདས་དེ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱ་ཡིན་པའི་

515

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་བླང་བྱ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། ཞི་མཐར་མི་གནས་པར་ཐལ། མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་ཐོབ་པའི་གང་ཟག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སངས་འཕགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ་ཁས། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལུགས་ལ། མྱང་འདས་ནི་དོན་དམ་པར་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་ནི་དངོས་པོ་མེད་པ་སྟེ། སྤང་བྱ་ཡིན་པས་སོ། །ཞེས་རྟོགས་དཀར་གསུངས་པས་དངོས་པོ་དང་རྟག་པ་མྱང་འདས་ལ་སྦྱར་བ་དང། དངོས་མེད་འཁོར་བར་སྦྱོར་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་འཁོར་བར་སྦྱར། ཆད་པ་མྱང་འདས་ལ་སྦྱར་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་ལས། གོ་རིམ་བཞིན་དུ་རྟག་པ་དང་ཆད་པའི་མཚན་ཉིད། ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚུ་རོལ་ཕ་རོལ་མཐའ་ལ་མིན། །ཞེས་པའི་གོ་རིམ་བཟློག་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྔར་འཁོར་འདས་གཉིས་ལ་རྟག་ཆད་དུ་བཤད་པ་དང། ཞེས་དང། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུ་མཚན་སྔ་མ་གཉིས་གོ་བཟློག་ནས་སྦྱོར་བ་ནི། གཞུང་འདིའི་དོན་མ་ཡིན་པར་རྗེ་ཉིད་ཀྱི་གསུང་ལས་འབྱུང་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། རྣམ་བཤད་ཀྱི་ལུང་གི་དོན་ནི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བས་སྲིད་མཐར་གནས་པ་དང། སྙིང་རྗེ་དང་བྲལ་བས་ཞི་མཐར་གནས་པར་བཤད་པ་གཞུང་གི་དོན་(1)མིན་ཞེས་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འགྲེལ་བ་ལས། རང་གི་རྟོགས་པ་ཙམ་གྱིས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་སྙིང་བརྩེ་བ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པར་དམིགས་པ་ཉིད་ཀྱིས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གནས་པ། ཞེས་པས་དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་གཉིས་བཤད་པའི་གོ་རིམ་བཟློག་པ་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་བཤད་ཚུལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་དང། འཁོར་བ་དང་མྱང་འདས་བཞི་པོ་གོ་རིམ་ལྟར་བྱས་ནས། སྙིང་རྗེ་དང་ཤེས་རབ་དང་བྲལ། ཞེས་པའི་སྙིང་རྗེ་སྔོན་ལ་བྱུང་ཡང་གོ་རིམ་བཟློག་ནས་ཤེས་རབ་སྔོན་ལ་བྱེད་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མིན་ནོ།

516

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

དགོས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྙིང་བརྩེ་བ་དང་བྲལ་བ་སྔོན་ལ་བྱུང་ཡང་སྡེབ་སྦྱོར་གྱི་ངོར་ཡིན་པས། ཤེས་སྒྲོན་ལྟར་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་དང་པོར་གདོན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེའི་ཤེས་རབ་དང་བྲལ་བ་ཡང་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དང་ཞེས་བཤད་མི་རིགས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་མི་རྟག་སོགས་སུ་བདེན་པར་འཛིན་པ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་གི་མཉམ་བཞག་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་དང་ཉོན་མོངས་ཀྱི་ས་བོན་འཇོམས་མི་ཐུབ་པར་ཐལ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བའི་ལོག་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉན་རང་གི་ཐེག་པས་ཉོན་མོངས་སྤོང་མི་ཐུབ་པར་ཐལ་ལོ། །དེའི་མཉམ་བཞག་བདེན་འཛིན་གང་ཞིག །སྤོང་བྱེད་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་ལྟར་འདོད་མཁན་བྱང་སེམས་སྡོམ་ལྡན་ཡིན་ན་རྩ་ལྟུང་འབྱུང་བས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། སྡོམ་པ་བསྡུས་པ་ལས། སློབ་པའི་ཐེག་པའི་ཆགས་ལ་སོགས། །སྤོང་བར་འགྱུར་བ་མིན་ཞེས་འཛིན། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པའི་མཉམ་བཞག་བདེན་འཛིན་དུ་འདོད་པ་ནི་རྣ་བར་མི་འོང་བའི་ཚིག་སྟེ། ཞེས་སོ། །གཞན་ཡང། དེ་དག་གི་མཉམ་བཞག་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྒྲ་དོན་འདྲེས་རུང་དུ་འཛིན་པའི་རྟོགས་པར་ཐལ་ལོ། །བདེན་འཛིན་གང་ཞིག །རྟོག་མེད་ལོག་ཤེས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་ཁས། རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རིགས་ཐིག་ལས། མངོན་སུམ་ནི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྟོག་བྲལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཚད་མ་མདོར། རྣལ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་བླ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་ཡི་དོན་ཙམ་མོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། མ་འདྲེས་པ་དང་ཙམ་སྒྲའི་དོན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣལ་འབྱོར་

517

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

མངོན་སུམ་གྱིས་བདེན་བཞིའི་ཆོས་རྣམས་མིང་དང་མ་འདྲེས་པར་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་གསུངས་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོའི་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀུན་བཏུས་ལས། འཇིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་ཤེས་པས་བདེན་པའི་རྣམ་པ་ལ་འཇུག་པ་ན། མི་རྟག་པའི་དོན་མཐོང་གི །མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མི་རྟག་པ་ཉིད་ཇི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྣམ་པ་ལྷག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྲིད་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚད་ལ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་ལ་གཅིག་ཏུ་ཐོབ་བྱར་ཞེན་པ་ཟེར་ན། འོ་ན། འདིའི་ཆད་པའི་མྱང་འདས་ལ་ལས་ཉོན་ཀྱི་སྐྱེ་བ་ཟད་པ་ཁོ་ནས་ཆོག་པར་ཐལ། དམ་བཅའ་འཐད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས་མྱང་འདས་དོན་གཉེར་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ལས་ཉོན་གྱིས་སྐྱེ་བར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་(1)ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཡང་འགོག་འདོད་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། (2)འདི་དག་ལ་སྤྲོ་བྱ་མང་མོད་ཡི་གེ་མང་དོགས་དེས་ཤེས་པར་གྱིས།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ངོས་འཛིན་པ་དང། དེ་ལ་གནས་ཚད། དེ་འགོག་བྱེད་ཀྱི་ལམ་བཤད་པ་དང། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚད་ཉིད་བཤད་པ་དང། དེའི་དབྱེ་བ་གཉེན་པོ་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཤད་པ་ལྔ། དང་པོ་ནི། ལས་ཉོན་གྱིས་རང་དབང་མེད་པར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བའི་འཁོར་བ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་དང། འཁོར་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པའི་རྒུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སོ་སྐྱེའི་རྒྱུད་དང་ཉན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་འཁོར་བ་རྣམས་མཚན་གཞི། རྣམ་བཤད་ལས། ཚུ་རོལ་ནི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ལྟོས་པ་སྟེ་ཚུར་ངོས་ན་ཡོད་ཀྱི། འཁོར་བ་ཆད་པའི་ཕར་ངོས་ན་མེད་པའི་དོན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལས་ཉོན་གྱིས་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་ནས་རྒྱུན་རིང་བོར་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ལམ་གྱིས་ཀྱང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་དག་

518

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

ཞུགས་པའི་འཁོར་བ་དེ། འདིར་བསྟན་ཚུ་རོལ་འཁོར་བའི་རྟག་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་རྟག་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མཐའ་ཡིན་པ་མི་སྲིད་ཅིང་འདིར་འཁོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་མཐའ་ཐམས་ཅད་ལ་འདིར་བསྟན་རྟག་མཐའ་ཞིག་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡུན་རིང་བོར་འཁོར་བར་ཉིང་མཚམས་སྦྱར་བས་མ་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། རྒྱུན་རིང་བོར་འཇུག་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། རྟག་དངོས་ཀྱི་མཐའ་ནི་མིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ལས་ཉོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱིས་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱི་མྱང་འདས་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕ་རོལ་ཞི་མཐའ་དང་ཞི་མཐའ་གཉིས་ཀ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞི་བའི་རྒུད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། ཆད་མཐའ་ཡང་ལས་ཉོན་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པར་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་སྐྱེ་བ་ཆད་པས་ཐོབ་པའི་མྱང་འདས་སོ། །ཞེས་སོ། །དེ་ལས་ཉོན་གྱི་སྐྱེ་བའི་མཇུག་གི་ཆ་ཡིན་པས་འདིར་བསྟན་ཆད་མཐའ་ཡིན་ཀྱང་ཆད་མཐའ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མཐའ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་དང། དེ་ཟད་པའི་མཇུག་ཆ་ལ་བཞག་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་རིགས་པ་ལས། མཐའ་ནི་ཟད་དང་མཇུག་ཆ་དང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འཁོར་བ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་དོར་བྱར་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་པའི་མྱང་འདས་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དེ། འདིར་བསྟན་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་ཡིན་ཏེ། སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་དོར་བྱར་བཟུང་བའི་ཞེན་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་དམིགས་པའི་འདུ་ཤེས་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འཇུག་པས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་ཞིང་སྲིད་པར་ལས་ཉོན་དུ་མ་ཟད་སྙིང་རྗེ་དང་སྨོན་ལམ་གྱི་སྐྱེ་བ་ལ་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོར་བྱར་ཞེན་པ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་ལྷུང་བའི་

519

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

ཚད་ཡིན་ཏེ། དེ་རྒྱུད་ལ་ལྡན་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཐབས་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་རབ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་ཉན་ཐོས་བཞིན་དུ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་རང་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་སྲིད་པར་སྐྱེ་བ་ཆད་ཙམ་གྱི་མྱང་འདས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་ཞེན་པ་དེ། ཞི་མཐའ་ལ་གནས་པ་དང་ལྷུང་བའི་ཚད་ཡིན་ཏེ། དེར་ལྷུང་བ་དང་གནས་པ་བློའི་དབང་གིས་ཡིན་ཏེ། སྒོམ་རིམ་བར་བ་ལས། ཉན་ཐོས་རྣམས་ཀྱི་ནི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་བས་ཐབས་དང་མི་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་བས་ན་གཅིག་ཏུ་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་ལ་གཞོལ་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདིའི་ཤུགས་ལ་ཞི་མཐར་ལྷུང་ཚད་ཡིན་པར་ཤེས་པར་གྱིས། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐར་ལྷུང་བའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་རང་དོན་དུ་འཁོར་བ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དོན་དམ་པར་དོར་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དམ་ལ་ལྟོས་བའི་ཞི་མཐར་ལྟུང་པའི་ཚད་ཡོད་དེ། ཐབས་ཤེས་མེད་ཅིང་རང་གཅིག་པུའི་དོན་དུ་མྱང་འདས་ལ་དོན་དམ་པར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་བླང་བྱར་ཞེན་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྲིད་ཞིའི་མཐའ་ལ་བདེན་པར་ཞེན་པས། དུས་གསུམ་མཉམ་པ་ཉིད་དུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཉི་ཚེ་བའི་ཡུམ་ནི་འཁོར་འདས་ལ་ཞེན་ནས་གནས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་ཚད་གཉིས་ཀ་བཤད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཐབས་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། སྲིད་རྩ་འཇོམས་པའི་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་རིམ་ལས། དེ་དག་ཀྱང་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ཉོན་མོངས་པ་མཐའ་དག་སྤངས་པས་འཁོར་བར་ཡང་མི་ལྟུང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་སེམས་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི། ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་ཞི་མཐའ་དང་ཆད་མཐའ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེའི་དབང་གིས་འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་ཡང་ཡང་བླངས་ནས་མི་གནས་པའི་མྱང་འདས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྒོམ་རིམ་

520

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།
ལས། སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ལ་ལྟ་བས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་ཚད་མེད་པའི་དབང་གིས་མྱ་ངན་ལས་འདས་པར་ཡང་མི་ལྟུང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། སེམས་ཅན་ལ་ལྟ་ཞེས་པས་སེམས་ཅན་ཚད་མེད་པའི་དོན་དུ་ཞིང་སྣ་ཚོགས་སུ་སྐྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། སྔར་བཤད་ཟིན། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཐབས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་པའི་སྲིད་ཞི་བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་དེ། དོན་དམ་པར་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྷུང་བའམ་གནས་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེས་དུས་གསུམ་པའི་ཆོས་རྣམས་བདེན་པའི་སྐྱེ་མེད་དུ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དུས་གསུམ་གའི་ཆོས་རྣམས་སྐྱེ་བ་མེད་པའི་རྣམ་པར་མཉམ་པ་ཉིད་རྟོགས་པ། ཞེས་དང། འགྲེལ་ཆེན་ལས། ཤེས་རབ་དང་སྙིང་རྗེ་དག་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པས་འཁོར་བ་དང་མྱ་ངན་ལས་འདས་པ་གཉིས་ཀར་དམིགས་པ་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དམིགས་པ་དང་བྲལ་བ་ཞེས་པས་འཁོར་འདས་བདེན་པར་མ་དམིགས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བདེན་གྲུབ་འཁོར་འདས་ལ་མ་སྦྱར་བར་སྤང་བླང་དུ་བདེན་པར་ཞེན་པ་(1)ནོར་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱ་བའི་ཡུལ་དང་བྱ་བ་གཉིས་གཞི་གཅིག་ལ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་འགྱུར་བས་ཀྱང་ཀུན་རྫོབ་ལ་ལྟོས་པའི་སྲིད་ཞིར་ལྷུང་ཚུལ་འདྲ་ཡང། ཉན་རང་འཕགས་པ་དོན་དམ་ལ་ལྟོས་པའི་མཐར་ལྷུང་བ་མི་འདོད་ཅིང་ཉན་རང་སོ་སྐྱེ་རྟུལ་བོ་ལྷུང་བར་འདོད་དགོས་སོ། །
བཞི་པ་ནི། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། རྟེན་གྱི་སྒོ་ནས་འཕགས་བཞིའི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་བཞི། རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཉན་རང་གི་རྟོགས་རིགས་གཉིས་ཡོད། ས་མཚམས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་ལ་མཁྱེན་གསུམ་གང་རུང་གིས་མ་ཁྱབ་སྟེ། དགྲ་བཅོམ་རྟོགས་པ་སྔོན་སོང་གི་བྱང་སེམས་ཚོགས་ལམ་པའི་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ནོར་ས།

521

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

སེམས་བསྐྱེད་དང། ལྷག་བསམ་སོགས་དང། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ལྟ་བུ་རྣམས་གཞི་ཤེས་སུ་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལྔ་པ་ལ། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཐེག་དམན་འཕགས་པའི་མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཉན་རང་གི་མཐོང་སྒོམ་མི་སློབ་ལམ་གསུམ་ཡོད། ས་མཚམས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ནས་ཉན་རང་དགྲ་བཅོམ་གྱི་བར་དུ་ཡོད། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ཅིང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁ་མ་དང། བྱང་སེམས་སྐྱེ་འཕགས་གཉིས་དང། སངས་འཕགས་བཞི་ཀའི་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་བཞི་ཡོད། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་ལམ་དུ་འཇུག་ཁའི་ལྷག་བསམ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་དུ་ཡོད། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་བྲལ་ཞིང་མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་ཆ་ནས་བཞག་པའི་གཞི་ཤེས་དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང། འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས། མཚན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་གསུམ་དོན་གཅིག་སྟེ། བདེན་འཛིན་གཙོ་བོར་མི་སྤོང་བར་རྒྱུད་ལ་ལྡན་པའི་གང་ཟག་གི་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ཞིང་དེ་དེས་བཅིངས་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐབས་ཤེས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱིས་ཟིན་ཅིང་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་མཁྱེན་པ་དེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་མཚན་ཉིད། དེ་དང། འབྲས་ཡུམ་ལ་ཉེ་བའི་གཞི་ཤེས་དང། ལྷག་བསམ་རྒྱུད་ལྡན་གྱི་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་རྣམས་དོན་གཅིག །ས་མཚམས། ལྷག་བསམ་རྣམ་དག་རྒྱུད་ལ་སྐྱེས་པ་ནས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་སའི་བར་འཇོག །གཞི་ཤེས་འདི་གཉིས་འདོད་པའི་སེམས་ཙམ་པ་དང་རང་རྒྱུད་པའི་སློབ་དཔོན་མང་སྟེ། བྱམས་ཆོས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲངས་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེའི་རྗེས་སུ་འབྲང་ནས་ཐོགས་མེད་སྐུ་མཆེད་དང་བློ་གྲོས་བརྟན་པ་ལ་སོགས་པའི། ཞེས་པ་ནས། སློབ་དཔོན་ཆེན་པོ་ལེགས་ལྡན་འབྱེད་དང་ཞི་འཚོ་དཔོན་སློབ་དང་འཕགས་སེང་རྗེས་འབྲངས་དང་བཅས་པའི་

522

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

ཕར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་ཉན་རང་གིས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་པར་གསུངས་ཏེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་ཉན་རང་འཕགས་པས་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་མ་རྟོགས་ཀྱང་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པར་འདོད་དེ། དེ་དག་གི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ཕྲ་མོ་དེ་བཞིན་ཉིད་དང་དེ་ལ་སྟོང་ཉིད་ཉི་ཤུ་ཡང་བཞེད་པའི་ཕྱིར། བསྡུ་བ་ལས། གང་གིས་ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཉིད་རྟོགས་པར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ཆོས་དང་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་གཉིས་ཀ་དེ་བཞིན་ཉིད་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཀུན་བཏུས་ལས། ཆོས་དགེ་བ་རྣམས་ཀྱི་དེ་བཞིན་ཉིད་གང་ཞེ་ན། བདག་མེད་པ་གཉིས་དང། ཞེས་དང། དབུས་མཐའ་ལས་ཀྱང། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །དངོས་པོ་མེད་པའི་སྟོང་པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེའི་སྔ་འགྲེལ་ལས། དེ་ལ་སྟོང་པ་ཉིད་གང་ཞེ་ན། གང་ཟག་དང་ནི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི། །ཞེས་དང། གསེར་འཕྲེལ་ལས། སྟོང་ཉིད་བཅུ་དྲུག་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་དང་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་ཀྱི་སྟོང་ཉིད་གཉིས་བཤད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། དེ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་དབྱིངས་ནམ་མཁའ་ལྟར་དགག་བྱ་བཀག་ཙམ་ལ་དབྱེར་མེད་ཀྱང་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་གྱིས་རིགས་སོ་སོར་འབྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་མེད་གཉིས་ཆོས་དབྱིངས་སུ་ཐ་དད་པ་མེད་པ་ནམ་མཁའ་དང་འདྲ་ཡང་རྟོགས་ཚུལ་ཐ་དད་པ་གསུམ་ཡོད་པས་རིགས་གསུམ་བཞག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ནམ་མཁའ་ལ་བྱའི་ལམ་དང་བསེར་བུའི་ལམ་དང་ཉི་མའི་ལམ་གསུམ་འབྱེད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤནྟི་པས་ཀྱང། ནམ་མཁའ་ཐ་དད་པ་མེད་ཀྱང་ལམ་གྱི་དབྱེ་བས་ཐ་དད་དེ་བྱའི་ལམ་དང་བསེར་བུའི་ལམ་དང་ཉི་མའི་ལམ་བཞིན་ནོ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་འདི་རང་རྒྱུད་པའི་འཕགས་སེང་གིས་རིགས་བཤད་ཚུལ་ལའང་བླ་མ་སྔ་མ་དག་གིས་གསུང་སྟེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱང་ཀུན་བཏུས་སོགས་ཡིན་ནོ། །
ཐལ་འགྱུར་བས་འཕགས་པ་ཡིན་ན་ཆོས་རྣམས་བདེན་མེད་དུ་རྟོགས་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་དེ།

523

ཉེ་རིང་གི་རྒྱུ་མཚན།

དེ་འཕགས་པ་ཡབ་སྲས་ཀྱིས་དགོངས་པར་སློབ་དཔོན་ཟླ་གྲགས་དང་ཞི་བ་ལྷ་གཉིས་རྗེས་འབྲང་དང་བཅས་པས་བཀྲལ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལྟ་ན་དཔལ་ལྡན་ཟླ་གྲགས། ཛ་ཡ་ཨ་ནན་ཏ། སློབ་དཔོན་ཞི་བ་ལྷ། ཤེར་འབྱུང། དགེ་བ་ལྷ། བི་མ་ལ་མི་ཏྲ་རྣམས་ཉན་རང་ལ་ཆོས་རང་བཞིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡོད་པར་བཞེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་རྩོད་པ་སྤོང་བ་ལ་ཁོ་ན་རེ། ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ན་འགལ་ཁྱབ་ཡིན་ཏེ། དེ་(1)བྱང་སེམས་ལམ་ལ་ལྟོས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ཀྱང་སྤྱིར་གཉེན་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། འཕགས་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་བ་ལས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བ་ལ་སོགས་པ་ནི་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱུ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཉེན་པོ་ཡིན་མོད་ཀྱི། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་ཡིན་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་འབྲས་ཡུམ་ལ་རིང་བའི་གཞི་ཤེས་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་ནི་མཚན་མར་དམིགས་སྒོ་ནས། །ཐབས་མ་ཡིན་པས་རིང་བ་སྟེ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་འཕགས་རྒྱུད་ཀྱི་དེ་ཆོས་ཅན། བདེན་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པའི་དེ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། འདོད་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་གི་མཁྱེན་པ་དེ། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་གྱིས་བཅིངས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། ཉན་རང་འཕགས་པར་བདེན་འཛིན་སྤོང་བའི་གཉེན་པོ་མེད་པས་དེས་བཅིངས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཉན་རང་འཕགས་པས་རང་ལམ་དུ་དེ་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་རང་ལ་འོ་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་མཐོང་སྒོམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་པས་གང་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱང་སེམས་ལ་ལྟོས།

524

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

ཟག་གི་བདག་འཛིན་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཉན་རང་གི་མཐོང་ལམ་པ་དང་སྒོམ་ལམ་པས་བདེན་འཛིན་སྤོང་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། མ་ཁྱབ་ན། དེའི་རྒྱུད་དེས་བཅིངས་པར་ཐལ། མ་ཁྱབ་པ་དེའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། གཉེན་པོ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་གཉིས་འདིར་བསྟན་གཞི་ཤེས་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་རྩ་བར། དེ་ལྟར་ཀུན་ཤེས་ཉིད་ལུགས་ལ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དེ་གཉིས་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་དེ་སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར་ན་འདིར་མ་ཁྱབ། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་དེ་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་མངོན་རྟོགས་བརྒྱད་མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། རྩ་བར། ཤེས་རབ་ཕ་རོལ་ཕྱིན་པ་ནི། །དངོས་པོ་བརྒྱད་ཀྱིས་ཡང་དག་

བཤད། །ཅེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། མངོན་རྟོགས་རྒྱན་གྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྐབས་གསུམ་པའི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་ན། རྒྱན་གྱི་དེ་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྣམ་མཁྱེན་མཚོན་བྱེད་ཀྱི་ཆོས་བཅུ་དང་ཐེག་ཆེན་སེམས་བསྐྱེད་ཉེར་གཉིས་ཆོས་ཅན། རྒྱན་གྱི་ཤུགས་བསྟན་བསྟན་བྱའི་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་ཐལ། གསུམ་པའི་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དངོས་པོ་བརྒྱད་དང་དོན་བདུན་ཅུ་གཉིས་ཚིག་དོན་ཡན་ལག་གི་སྒོ་ནས་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་བཤད་ལས། གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་རིགས་ཅན་གསུམ་གྱི་མངོན་པར་རྟོགས་པའི་རིམ་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།

525

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།

སྨྲས་པ།

མགོ་ལ་མེ་ཤོར་ལྟ་བུར་རབ་བརྩོན་ཀྱང། །
ཐབས་མཁས་བྲལ་ན་སྲིད་ཞིའི་མཐར་ལྟུང་ན། །
ཐབས་དང་ཤེས་རབ་འབྲེལ་བའི་ལམ་བཟང་པོ། །
དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་རྒྱལ་བའི་ལམ་ཚོལ་རིགས། །
མཁས་ཀྱང་ཕ་མའི་གྲངས་མཐའ་མེད་པའི་འགྲོར། །ཤེས་བཞིན་རང་ཉིད་གཅིག་པུའི་ཞི་བདེའི་དབྱིངས། །ལ་ཞུགས་མ་རྣམས་འབོར་བའི་ངང་ཚུལ་འདི། །འཕགས་པ་ཡིན་ཀྱང་སྨད་པའི་ཚུལ་ལ་ཉེ། །རང་ཉིད་འཆིང་བརྒྱས་བཅིངས་ཀྱང་མ་ལུས་འགྲོ །སྒྲོལ་འདོད་དབུགས་འབྱིན་རྒྱས་སྲས་དང་པོ་དང། །སྒོ་ངའི་སྦུབ་རྒྱ་མ་གྲོལ་སྐད་འབྱིན་པའི། །ཀ་ལ་པིང་ཀས་སྐྱེ་དགུ་ངོ་མཚར་བྱེད། །ཅེས་པའང་བར་སྐབས་ཀྱི་ཚིགས་སུ་བཅད་པའོ། །
གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།
གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ལ། རབ་དབྱེ་དང། རང་བཞིན་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། གཟུགས་སོགས་དེ་མི་རྟག་སོགས་དང། །ཞེས་སོགས་བྱུང། འཕྲོས་སྦྱོར་མཐའ་དཔྱད་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གལ་ཏེ་གཟུགས་ལ་མི་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ལ་སྤྱོད་དོ། །ཞེས་པ་ནས། སྤྲུལ་བའི་བར་དུ་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་པ་དེའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུ་དང་སྤྲུལ་བ་ལྟ་བུའི་བར་དུ་ཡོངས་སུ་ཤེས་བར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་སྟོན་པར་འདི་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། འདིར་བསྟན་བྱང་སེམས་ཀྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཅུ་ཡོད་དེ། ཡུལ་གྱི་སྒོ་ནས་བཞི། ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་གསུམ། བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་གཉིས། ཤེས་བྱེད་དཔེའི་སྦྱོར་བ་གཅིག་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། མཐའ་དཔྱད་པ་ལ་གསུམ་ལས། དང་པོ་ལ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་

526

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། རྒྱུན་མཐའི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དངོས་སུ་འཇོམས་བྱེད་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་འདྲའི་ཉན་ཐོས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པའི་གཉེན་པོ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་གང་རུང་གི་གཉེན་པོར་སྒོམ་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་བར་ཆད་མེད་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚོན་བྱ་དེར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྐབས་འདིར་སྟོང་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ལམ་བཤད་པ་ནི་གང་གིས་ཟིན་པའི་ལམ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚོན་བྱེད་ནི་གཞི་ཤེས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
ཡང་ཀུ་མ་ར་ཤྲི་ན་རེ། འདིའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་སྦྱོར་ལམ་ལ་བྱེད་ཟེར་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། འདིའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ལྟ་སྒོམ་སྤྱོད་འབྲས་སོགས་ལ་མཚན་མར་འཛིན་པ་འགོག་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེས་ན་ཇི་སྲིད་མཚན་མ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྒོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར།

527

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།

གསེར་ཕྲེང་ལས། ཇི་སྲིད་མཚན་མ་དེ་དག་སྐྱེ་བ་དེ་སྲིད་དུ་སྒོམ་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ས་བདུན་པའི་བར་དུ་ཡོད་ཟེར་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། ཚོགས་ལམ་ནས་ས་བཅུའི་བར་ལ་བཞག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། བྱ་དཀའ་རྣམ་གསུམ་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ནི་གོ་ཆའི་དཀའ་སྤྱོད་དང། འཇུག་པའི་དཀའ་སྤྱོད་དང། སྟོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པའི་དཀའ་སྤྱོད་ཀྱི་སྦྱོར་བ་གསུམ་ལ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འགྲེལ་བ་གྲགས་ཆ་ལས། སྦྱོར་བ་དཀའ་བ་རྣམ་གསུམ་དང། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱང་མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱ་དཀའ་བ་གསུམ་ཡུལ་དང། སྦྱོར་བ་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་རྣམ་མཁྱེན་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན། ལམ་ཤེས་སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་དང། ལས་བྱ་དཀའ་བ་གཞི་ཤེས་དང་སྦྱོར་བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཆེད་དུ་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དེ།(1) གང་དག་དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ནམ་མཁའ་གྲོལ་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་ཁྱད་པར་འགྲོར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པས་ཆེད་དུ་བྱ་བ་རྣམ་མཁྱེན་ཐོབ་དཀའ་བའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། དེ་ལ་སྦྱོར་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་ཡོངས་སུ་གྲོལ་བར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། འགྲེལ་ཆེན་ལས་ཀྱང། ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུར་དམིགས་པ་དེ་ཁོ་ནར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། སྦྱོར་བ་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ནི་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་དེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ལ་ལམ་ཤེས་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

528

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

(1)སྦྱོར་བའམ་ལམ་ཤེས་སྐྱེད་དགོས་ཀྱང་ནམ་མཁའ་བར་སྣང་ལ་བཏེགས་འདོད་པ་ལྟར་དོན་དམ་པར་སྐྱེད་བྱེར་མེད་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། གང་དག་དེ་ལ་འབད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་ནམ་མཁའ་བར་སྣང་ལ་འདེགས་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དང། འགྲེལ་ཆེན་ལས། གང་ལམ་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་རབ་ཏུ་སྦྱོར་བར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་རྟགས་གསུམ་པ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ལས་བྱ་དཀའ་བ་ཉིད་ནི་ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་དེ་གང་དག་དེ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་པ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གདུལ་བྱའི་སེམས་ཅན་ལ་དེ་ཤེས་པར་བྱས་ནས་སྟོན་དགོས་ཀྱང་དོན་དམ་པར་བསྟན་བྱ་མ་གྲུབ་ཅིང་ཐ་སྙད་དུ་སེམས་ཅན་མི་ཟད་པའི་ཕྱིར། ཉི་སྣང་ལས། གང་དག་དེ་ལ་རྩོལ་བར་འདོད་པ་དེ་དག་ནི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་ཐོབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། བྱ་དཀའ་བའི་ཚུལ་ནི་བདེན་གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྔར་བཤད་པ་ཉིད་མདོ་དང་འགྲེལ་ཆེན་རྣམས་ཀྱི་དགོངས་པ་ལ་འགྲིག་གོ །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དང་པོ་དགུ་མཉམ་བཞག་ནས་གཙོ་ཆེར་སྒོམ་ཞིང་བཅུ་པ་རྗེས་ཐོབ་ན་སྒོམ་ཟེར་ན། འོ་ན། དང་པོ་དགུ་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་དུས་སུ་སྒོམ་པར་ཐལ། དེ་དགུ་མཉམ་བཞག་གི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་རྗེས་ཐོབ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་ལས། རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱིས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ནམ་མཁའི་དཀྱིལ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ་། །དེའི་རྗེས་ལ་ཐོབ་པས་ནི་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྒྱུ་མ་དང་སྨིག་རྒྱུ་དང་རྨི་ལམ་ལ་སོགས་པ་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་ངོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཟུགས་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང། གཟུགས་སོགས་མི་རྟག་སོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང། གཟུགས་སོགས་ལ་མ་རྫོགས་པ་དང་རྫོགས་པའི་སྦྱོར་བ་གསུམ་དོན་དམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ།

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། སྦྱོར་བས།

529

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།

དེ་མཉམ་བཞག་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུའི་སྦྱོར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེ་གསུམ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆགས་མེད་ལ་དམིགས་པ་དོན་དམ་རྣམ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་དོན་དམ་ལ་དམིགས་པ་གཅིག་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལྷག་མ་ཀུན་རྫོབ་ལ་དམིགས་པ་རྟོགས་སླ་བའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། སྦྱོར་བ་བཅུ་པོ་འདི་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་ཆེ་སྟེ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་ཁོ་ན་རེ། འོ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་དེ་དག་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་བདེན་ཞེན་འགོག་པར་བཤད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་དག་རྗེས་ཐོབ་གཙོ་ཆེ་བའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། རྗེས་ཐོབ་བདེན་གྲུབ་བཀག་པའི་རྫུན་པ་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་དག་ཏུ་ཞེན་ན་དེ་ཡང་དགག་དགོས་པ་ལ་དགོངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་རང་ལུགས་ལ། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་གང་རུང་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེན་པ་འགོག་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་ཅིང། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། གོ་ཐོབ་བྱས། རྩོད་ཚེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། འདིར་བསྟན་སེམས་དཔའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་རྟོགས་པའི་སེམས་དཔའི་དེ་དང། རང་རྒྱལ་གྱི་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་སྦྱོར་ལམ་ལྟ་བུ་མཚན་གཞི། འདིར་བསྟན་སྦྱོར་བ་ལ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བས་མ་ཁྱབ་ཅིང། དབྱེ་ན་བཅུ། ས་མཚམས། ཐེག་ཆེན་ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་དུ་ཡོད། གཞི་ཀུན་རྫོབ་པ་དང་དོན་དམ་པའི་སྡོད་ལུགས་གང་རུང་ལ་ལོག་པར་ཞེན་པའི་བདེན་འཛིན་གྱི་གཉེན་པོ་མེད་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་སྦྱོར་བ་དེ། ཤུགས་བསྟན་ཐེག་དམན་གྱི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཚན་ཉིད། དེ་དང་ཐེག་དམན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་དོན་གཅིག་སྟེ། འགྲེལ་བ་ལས། ཤུགས་

530

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

ཀྱིས་ན་ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ཡི་ནི་ཇི་སྐད་བཤད་པ་ལས་བཟློག་སྟེ་སྦྱོར་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁོ་ན་རེ། སྣང་བ་རྣམ་བདུན་བརྒྱད་སྟོང་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ཐལ། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དངོས་སུ་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དེར་བར་མ་བྲག་ཆ་བསྟན་ནས་སྔ་ཕྱི་གསུམ་གསུམ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། དེ་ལྟར་སྟོང་ཕྲག་ཉི་ཤུ་ལྔ་པ་ལས་གསུངས་ལ། འདིར་ནི་མདོར་བསྡུ་བར་བཞེད་པའི། ནས། བར་མ་བསྟན་པས་ཐོག་མ་དང་ཐ་མའི་གསུམ་གསུམ་བསྟན་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དོན་སྦྱོར་ཚུལ་ནི། ཟག་བཅས་ཀྱི་རྟེན་འབྲེལ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྣང་ཡང་བདེན་པར་མ་གྲུབ་སྟེ། བག་ཆགས་ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། རྨི་ལམ་བཞིན། ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། ཇི་ལྟར་བུ་མོ་གཞོན་ནུའི་རྨི་ལམ་ན། །བུ་ཕོ་བྱུང་ཞིང་ཤི་བ་དེས་མཐོང་ན། །བྱུང་ནས་དགའ་ཞིང་ཤི་ནས་མི་དགའ་ལྟར། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་འདྲ། རྒྱུ་རྐྱེན་མཉམ་དུ་ཚོགས་པ་ལས་བྱུང་བའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྒྱུ་མའི་རྟ་གླང་སོགས་བཞིན། ཏིང་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས། སྒྱུ་མ་བྱེད་པ་དག་གིས་གཟུགས་སྤྲུལ་ཏེ། །རྟ་དང་གླང་བོ་ཤིང་རྟ་སྣ་ཚོགས་བྱས། །དེ་ལ་ཇི་ལྟར་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་དོན་དམ་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་ཡོད་པར་འགལ་བའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ཆུར་སྣང་བ་བཞིན། ཏིང་འཛིན་ལས། སྨིག་རྒྱུ་ལ་ནི་ཆུར་ནི་ (1)ཡོད་མེད་ན། །སེམས་ཅན་རྨོངས་པ་དེ་ལ་འཐུང་འདོད་དེ། །མི་བདེན་ཆུ་ནི་བཏུང་བར་(2)ཡོད་མི་ནུས། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། རྐྱེན་ལ་རག་ལས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། བྲག་ཆ་བཞིན། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་མི་དག་

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོང།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། ཡོང།

531

གཞི་ཤེས་ཀྱི་སྦྱོར་བ།

ནགས་ཀྱི་ཁྲོད་འདུག་སྟེ། །གླུ་ལེན་སྨྲ་ཞིང་གད་མོ་རྒོད་པ་ལ། །བྲག་ཆ་སྣང་ཡང་སྣང་བ་གང་ཡང་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། སྣང་ཡང་བག་ཆགས་འཇོག་བྱེད་ཀྱི་རྣམ་པ་ལས་མ་འཕོས་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཆུ་ཟླ་བཞིན། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་ནམ་མཁའ་དྭངས་པར་ཟླ་ཤར་བ། །དེ་ཡི་གཟུགས་བརྙན་དྭངས་པའི་མཚོར་སྣང་ཡང། །ཟླ་བ་ཆུ་ཡི་ནང་དུ་འཕོས་པ་མེད། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། བདེན་པར་གྲུབ་པའི་རྟེན་མེད་པའི་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། ཡུལ་གྱི་ཁྱབ་པར་དང་སྤྲིན་དང་ཉེ་བའི་རྒྱུ་ལས་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་སྣང་བ་བྱུང་བ་བཞིན། དེ་བདེན་པར་མེད་དེ། དོན་དམ་པར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་ཀྱང་བྱེད་པར་སྣང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྲུལ་བ་རྣམས་འགྲོ་འོང་དང་སྨྲ་བརྗོད་སོགས་བྱེད་པར་སྣང་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པ་བཞིན། ཕྱི་མ་གཉིས་སྟོན་པར། མདོ་ལས། ཇི་ལྟར་སྤྲུལ་བ་དྲི་ཟའི་གྲོང་ཁྱེར་དང། །རྨི་ལམ་ཇི་བཞིན་སྒྱུ་མ་ཇི་བཞིན་དུ། །མཚན་མ་སྒོམ་པ་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང། །ཆོས་རྣམས་ཐམས་ཅད་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་གྱིས། །ཞེས་སོ། །
ཡང་ཁོ་ན་རེ། འདིའི་སྦྱོར་བ་བཅུ་ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པར་ཐལ། གཞུང་འདིས་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ན་མ་ཁྱབ་སྟེ། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་ཐེག་ཆེན་རྟོགས་རིགས་ཀྱི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་ཡིན་ལ། ཤུགས་བསྟན་ལ་ཉན་རང་གི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། དེ་འདྲའི་སྦྱོར་ལམ་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲ་སྔ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། སྟོང་པ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སྦྱོར་ལམ་ནི་འོག་ནས་འཆད་པའི་འདའ་བར་བྱེད་པའི་མཐོང་ལམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རིགས་འདྲའི་རྒྱུ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དངོས་བསྟན་གཙོ་བོ་དེ་ལྟར་དང། ཕལ་བ་ལ་སྟོང་ཉིད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཟིན་པའི་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། དེའི་རྒྱུ་མི་

532

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།
རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྦྱོར་ལམ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཤད་ལས། ཤུགས་ཀྱིས་ཉན་རང་གི་སྦྱོར་ལམ་དུ་བདེན་འཛིན་མ་བཀག་པར་སྒོམ་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་བཀག་ནས་བསྒོམ་ན་བདེན་འཛིན་གྱིས་མི་འཆིང་ཡང་དེ་ལྟར་མ་བསྒོམ་པས་དེས་བཅིངས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། ཀུ་མ་ར་ཤྲིས། སྦྱོར་བ་དང་མཉམ་ཉིད་ས་མཚམས་སོ་སོར་འབྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ས་མཚམས་སོ་སོར་བྱེད་པའི་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང་རིགས་པས་གནོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་ལ་སྦྱོར་བ་ནི་དྲོད་རྩེ་མོའི་དབང་པོ་བཅུའོ། །མཉམ་པ་ཉིད་ནི་བཟོད་པ་དང་ཆོས་མཆོག་གི་སྟོབས་བཅུའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལ་ནི་ཤེས་བྱེད་མེད་ཅིང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། རྣམ་བཞི་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི་སྦྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པས་སྦྱོར་བ་དེ་དང་ས་མཚམས་སོ་སོར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་བཞི་སྦྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པ་གང་ཞིག །དེས་ན་དེ་གཉིས་ས་མཚམས་མི་གཅིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། ཇི་ལྟར་ན་རྣམ་པ་བཞི་ཡིན་ཞེ་ན། གཟུགས་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ཀྱིས་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་བདག་གི་ཞེས་རློམས་སེམས་སུ་མི་བྱེད། གཟུགས་ལ་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད་ཅེས་བྱ་བ་གང་གསུངས་པ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་སྦྱོར་བའི་སྒོམ་ཚུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། མཉམ་པ་ཉིད་ཀྱི་སྒོ་ནས་སྦྱོར་བ་སྒོམ་དགོས་པས། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་བཞིས་སྦྱོར་ལམ་སྐབས་སུ་ཡང་དེ་ཐོབ་པ་ལ་རློམ་སེམས་བཀག་པས། རྟོགས་པ་པོ་དང་རྟོགས་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མི་དམིགས་པ་བཞིར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འགྲེལ་ཆེན་ལས། རྟོགས་པ་པོ་དང་ཤེས་བྱའི་ཆོས་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་དམིགས་པ་རྣམ་པ་བཞི་གསུངས་པ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་དང། གསེར་ཕྲེང་ལས། རྣམ་བཞི་དེའི་མཉམ་ཉིད་ནི་སྦྱོར་

533

རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད།

བའི་སྒོམ་ཚུལ་ལ་གསུངས་པས། ཞེས་གསུངས་སོ། །གོང་གི་རྟགས་གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་གཉིས་ས་མཚམས་མི་གཅིག་པ་ལ་གནོད་བྱེད་ཡོད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར།རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད།

གཉིས་པ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་རང་བཞིན་མཉམ་ཉིད་སྟོན་པར། རྩ་བར། གཟུགས་ལ་སོགས་ལ་རློམ་མེད་པ། །རྣམ་བཞི་དེ་ཡི་མཉམ་པ་ཉིད། །ཅེས་བྱུང། འཕྲོས་དང་མཐའ་དཔྱད་གཉིས། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་ལ་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཅེས་པ་ནས། རྣམ་མཁྱེན་ལ་རློམ་སེམས་སུ་མི་བྱེད། ཅེས་གསུངས་པ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་འདྲའི་སེམས་དཔའི་རྣལ་འབྱོར་དེ་ཆོས་ཅན། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བའི་སྒོམ་པའི་ཡུལ་མཉམ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དངོས་པོ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། གཞན་ཡང། སྐབས་འདིའི་མཉམ་ཉིད་བདེན་འཛིན་འགོག་པའི་སྦྱོར་བའི་ཡུལ་ལ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་ཡུལ་ཅན་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། འདོད་ན། དེ་གཞི་ཤེས་སྦྱོར་བ་ཟིན་བྱེད་སེམས་དཔའི་བདེན་འཛིན་འགོག་པའི་སྦྱོར་བའི་འཛིན་སྟངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། རྣམ་བཤད་ལས། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པའི་སྦྱོར་བ་དེའི་མཉམ་ཉིད་འཛིན་སྟངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཁོ་ན་རེ། སྦྱོར་བ་དེའི་འཛིན་སྟངས་སྦྱོར་བ་དེ་ཡིན་ཟེར་ན། འོ་ན། བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་བདེན་འཛིན་ལ་བྱེད་པར་ཐལ། སྦྱོར་བ་ལ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེན་འཛིན་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་མེད་པ་

534

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

(1)བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་ཀྱི་རྙེད་དོན་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱོད་བདེན་འཛིན་གྱི་འཛིན་སྟངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། བདེན་འཛིན་དང་(2)བདེན་མེད་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་དེ་གཉིས་དམིགས་པ་གཅིག་ལ་དམིགས་ནས་འཛིན་སྟངས་དངོས་འགལ་དུ་ཞུགས་པའི་བློ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། གཞིའི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་མཚོན་དང་ཡུལ་ཅན་ལ་བདེན་ཞེན་འགོག་པ། སྦྱོར་བ་དེའི་འཛིན་སྟངས་མཉམ་ཉིད་ཀྱི་མཚན་ཉིད། མཉམ་ཉིད་དེ་ལ་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་དང་སྒྱུ་མ་ལྟ་བུའི་མཉམ་ཉིད་གཉིས་ཡོད་པ་རྣམ་པར་མི་རྟོག་པའི་གཟུངས་དང་ཏིང་ངེ་འཛིན་རྒྱལ་པོ་ལས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །རྩ་བའི་དབྱེ་བ་བཞི་དང་སྦྱོར་བ་བཅུའི་སྒོ་ནས་བཞི་བཅུར་བཤད། ས་མཚམས། ཚོགས་ལམ་ནས་རྒྱུན་མཐའི་བར་རོ། །

1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་འཛིན།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། བདེན་འཛིན།

535

མཐོང་ལམ་རྒྱས་བཤད།

མཐོང་ལམ་རྒྱས་བཤད།

གསུམ་པ་ལ་མཐོང་ལམ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང། སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་གཉིས། དང་པོ་སྟོན་པར། སྡུག་བསྔལ་ལ་སོགས་བདེན་པ་ལ། །ཞེས་པ་ནས། ཀུན་ཤེས་ཉིད་ཀྱིས་སྐད་ཅིག་མ། །ཞེས་བྱུང། འཕྲོས་དང་སྦྱོར་བ་མཐའ་དཔྱད་པ་གསུམ། དང་པོ་ནི། མདོ་ལས། གཟུགས་རྟག་ཅེས་བྱ་བ་དང་མི་རྟག་ཅེས་བྱ་བར་ཆོས་སྟོན་པར་མི་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པ་ནས། དེ་ལྟར་སྤྱོད་ན་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པ་དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཡིན་ཏེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ཐོབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་པའི་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་བསྟན་པ་དེ་སྟོན་པར་འདི་བྱུང། གཉིས་པ་ནི། ཐེག་ཆེན་གྱེི་མཐོང་ལམ་ཤེས་བཟོད་སྐད་ཅིག་བཅུ་དྲུག་ཆོས་ཅན། འདིར་བསྟན་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་ཏེ། འདའ་བྱའི་མཐོང་ལམ་འཕེན་པར་བྱེད་པའི་འདའ་བྱེད་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ། ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྤྲོས་བྲལ་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། འཁོར་གསུམ། རྟགས་གྲུབ་སྟེ། འདའ་བྱའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཐེག་དམན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འདའ་བྱེད་ཀྱི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་མཐོང་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང། དེ་འདྲ་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད་ཟེར་ན། བྱང་སེམས་མཐོང་ལམ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་དེར་ཐལ། མཚོན་བྱ་དེའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདའ་

536

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།
བྱེད་ཀྱི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེག་ཆེན་གྱི་རྟོགས་རིགས་སུ་གནས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་མི་ནུས་ཏེ། དེས་བདེན་མེད་མ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སློབ་པའི་རྒྱུད་ཀྱི་སྙིང་རྗེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ་སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་ཤེས་བཟོད་བཅུ་དྲུག་ཡོད། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་བདེན་པ་མངོན་རྟོགས་དེ། སྐབས་འདིར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཐེག་དམན་གྱི་མཐོང་ལམ་གྱི་མཚན་ཉིད། དབྱེ་ན་བཅུ་དྲུག་ཡོད།

537

སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།

སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།
གཉིས་པ་སྟོན་པར། འགྲེལ་བ་ལས། ཉན་ཐོས་ཀྱི་ལམ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཡོངས་སུ་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་(1)མངོན་དུ་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས། སྒོམ་པའི་ལམ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། ཞེས་བྱུང། བོད་ཁ་ཅིག.....གཉལ་དང་བཟང་པ་སོགས།ན་རེ། འདིར་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ནར་བྱེད་ཟེར་ན། འོ་ན། ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་དེ་ཆོས་ཅན། བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱས་ནས་འདའ་བའི་འདའ་བྱའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱང་སེམས་ཀྱི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས། ཁྱབ་སྟེ། ཉི་སྣང་ལས། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའོ་ཞེས་གསུངས་པས་ན་འདི་ནི་(2)གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བར་དགོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་ཐུབ་དགོངས་སུ་ཡང་དེ་ལྟར་བཤད་པ་གཉིས་འཕགས་སེང་གི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསེར་ཕྲེང་ལས། དེ་གཉིས་ཀ་ཡང་འཕགས་པ་དང་སློབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། རྩ་བར་འདོད་ན། འོ་ན་ཉན་རང་གི་སྒོམ་ལམ་བྱང་སེམས་ཀྱི་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་རྒྱུད་ལ་སྐྱེད་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གདམས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱང་སེམས་ལ་མཐོང་ལམ་མན་ཆད་དུ་ཉན་རང་ལམ་དུ་ཞུགས་ཞེས་གདམས་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར། གཞན་ཡང། འདིའི་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ལ་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་དང་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་གཉིས་མེད་པར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་ཐེག་དམན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཁོ་ན་མི་སྟོན་རྒྱུར་བཤད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མི་འཐད་པར་ཐལ། མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་གྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད། དེ་ལ་མི་རྟག་སོགས་རྟོགས་པའི་ཉན་
1 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། མངོན་སུམ་དུ་བྱ་བ་མ་ཡིན་པས།
2 པར་ཐེངས་གཉིས་པ། གཞན་གཙོར།

538

ཕར་ཕྱིན་སྐབས་གསུམ་པ།

རང་གཉིས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཞིག་ཀྱང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་པོ་གྲུབ་སྟེ། རྟོགས་དཀའ་ལས། ཐམས་ཅད་ཤེས་པ་ཉིད་ལ་ཉན་ཐོས་དང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་དག་གི་སྒོམ་པའི་ལམ་སོ་སོར་མེད་ཅེ་ན། ཞེས་པའི་དྲིས་ལན་དུ། ཉན་ཐོས་དང་རང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་ཕུན་ཚོགས་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ཤེས་པ་དང་མཐོང་བས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་བྱའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། ལན་དང་པོ་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་དང། ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་གྲུབ་སྟེ། ལན་གཉིས་པས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་དཀའ་ལས། ཉན་ཐོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་ཇི་ལྟར་མཐོང་བའི་དོན་ཉིད་ཡང་དང་ཡང་དུ་མངོན་དུ་བྱེད་པ་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་གོ་སླ་བའི་ཕྱིར་མ་གསུངས་སོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་སྟེ། ལན་གཉིས་པ་དེས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མ་བསྟན་ཀྱང་གོ་སླ་བར་བཤད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གསེར་ཕྲེང་ལས། གཉིས་པ་ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་དུ་སྦྱར་བ་ཉིད་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་ན། ཉན་ཐོས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རང་རྒྱུད་ལ་ཤེས་བསྐྱེད་བྱ་རྒྱུའི་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། ཐེག་དམན་རྟོགས་རིགས་ཡིན་པས་ཁྱབ་ཟེར་བ་དང། ཁ་ཅིག །དེ་ཡིན་ན། བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པས་གཙོ་བོར་མི་སྒོམ་པས་ཁྱབ་ཟེར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་འོ་ན། སྟོང་ཉིད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་བྱང་སེམས་ཀྱི་སྒོམ་ལམ་ཆོས་ཅན། དེར་ཐལ། དེའི་ཕྱིར། འདོད་མི་ནུས་ཏེ། ཤེས་སྒྲིབ་སྤོང་ཕྱིར་དུ་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་བསྒོམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གྲ་ཆུང་ཡོན་རྒྱམ་ན་རེ། མི་རྟག་སོགས་བཅུ་དྲུག་གོམས་པ་ལྷུར་ལེན་གྱིས་བསྒོམ་པའི་ཐེག་ཆེན་སྒོམ་ལམ་དེ། སྐབས་འདིར་དངོས་སུ་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཟེར་ན། འོ་ན། དེ་ཡོད་

539

སྒོམ་ལམ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱུ་མཚན་བཤད་པ།
པར་ཐལ། འདོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉོན་མོངས་སྤང་བྱའི་གཙོ་བོར་བྱེད་པའི་བྱང་སེམས་སྒོམ་ལམ་པ་ཡོད་པར་ཐལ་ལོ། །འདོད་པའི་ཕྱིར།
རང་ལུགས་ལ། སྐབས་འདིར་མི་སྟོན་རྒྱུའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ན། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔས་ཤེས་མཐོང་གིས་བལྟས་ནས་འདའ་བར་(1)བྱ་བའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་དགོས། མངོན་དུ་བྱ་བའི་མངོན་རྟོགས་མ་ཡིན་དགོས། འོ་ན། སྐབས་གསུམ་པར་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡོད་དམ་མེད་སྙམ་ན་ཡོད་དེ། བདེན་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཐེག་ཆེན་མཐོང་ལམ་གྱི་རིགས་འདྲར་གྱུར་པའི་སྒོམ་ལམ་དེ་སྐབས་འདིར་མཐོང་ལམ་གྱི་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་སྒོམ་ལམ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་དང་པོ་དྲུག་ཏུ་སྦྱོར་མཐོང་སྒོམ་གསུམ་ལན་དྲུག་བསྟན་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

སྨྲས་པ།

འཛམ་གླིང་མཁས་པ་ཡོངས་ཀྱི་གཙུག་རྒྱན་རྩེར། །
མཁྱེན་བརྩེ་ནུས་པའི་ཞབས་སེན་ངལ་གསོ་ཞིང། །
ཕུན་ཚོགས་གྲགས་པའི་དྲི་བསུང་ཕྱོགས་ཀུན་འགེངས། །
རྒྱལ་བ་གཉིས་པས་དུས་ཀུན་དགེ་ལེགས་སྩོལ། །
ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་གཞི་ཤེས་དོན་མ་ལུས། །ཕྲ་ཞིབ་འཕགས་སེང་དགོངས་དོན་གླུར་བླངས་པས། །རྣམ་སད་པི་ཝང་བསྒྱུར་བའི་སྒེག་མོ་དེ། །ཕྱོགས་འདིར་འོངས་སམ་སྐྱེ་རྒུའི་ཡིད་དབང་འཕྲོག །ཅེས་ཤེས་རབ་ཀྱི་ཕ་རོལ་ཏུ་ཕྱིན་པའི་མཐའ་དཔྱོད་ནོར་བུའི་ཕྲེང་མཛེས་མཁས་པའི་མགུལ་རྒྱན་ལས་སྐབས་གསུམ་པའི་དོན་ལེགས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ།། །།
སརྦ་མངྒ་ལཾ།

1 ཕར་ཐེངས་གཉིས་པ། བྱེད་པའི།

པར་བྱང་སྨོན་ཚིགཔར་བྱང་སྨོན་ཚིགརྣམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ། །
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་ཀླུང༌། །ཚིག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དུག་གསུམ་གྱི། །
དྲི་མ་ཡོངས་འཁྲུད་ལེགས་བཤད་བདུད་རྩི་འདི། །

དཔར་དུ་བསྐྲུན་པའི་རྣམ་དཀར་ཕུང་པོའི་མཐུས། །
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒོ་མོ་སྟོང་ཕྲག་བརྒྱ། །
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྔའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་པ། །
ངེས་ལེགས་ནོར་བུའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ཤོག །
ཅེས་པ་འདི་ཡང་དེང་དུས་ཡིད་སྲུབ་ཀྱི་རྒྱུད་བརླམས་པའི་ཀླ་ཀློའི་སྡིག་སྤྱོད་མི་ཟད་པས་གངས་ལྗོངས་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཞིང་དུ་ཐུབ་པའི་བསྟན་
པ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྣང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམ་ཉེས་པར་བྱས། ཕྱོགས་དང་ཕྱོགས་ན་རྡུལ་ཕྲན་གྱི་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གནོད་ཚེ་གྱ་གྱུའི་སྦྱོར་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་བ་སོགས་སྒོ་ཀུན་ནས་ལྔ་བདོའི་རྒུད་ཚོགས་མཚོ་ལྟར་བརྡོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང༌། བྱང་ཕྱོགས་བོད་ཁ་བ་ཅན་དུ་བསྟན་པའི་མེ་རོ་སླར་ཡང་སྔར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་ཐུབ་པའི་བཞེད་དགོངས་དྲི་མ་མེད་པ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་སླད་དང༌། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ན་འཚེ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན་རྣམ་འདྲེན་ཤཱཀྱ་སེངྒེའི་རིང་ལུགས་སྒོ་ཀུན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འཕྲལ་ཡུན་ལེགས་ཚོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ནང་བསྟན་གྲུབ་མཐའ་རིས་མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དཔར་དུ་བསྐྲུན་དང་བསྐྲུན་འགྱུར་གང་ལའང་སྦྱར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྔོའི་སྨོན་ཚིག་ཏུ། ཤཱཀྱའི་དགེ་སྦྱོང་ཆོས་སྨྲ་བ་ངག་དབང་བློ་བཟང་བསྟན་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྦྱར་བའོ།། །།

༄༅། །ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ་པར་སྐྲུན་ཆེད་ཞལ་འདེབས་བྱུང་ཁགམཚན། སྒོར མཚན། སྒོརབསམ་བློ་ཞི་བ་ལྷ་རིན་པོ་ཆེ་ནས། ༥,༠༠༠ མངའ་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་དབྱིན་གཉེན་ནས། ༧,༠༠༠
མངའ་དགེ་བཤེས་སྦྱིན་པ་བསོད་ནམས་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་རྒྱ་མེའི་ཆེད། ༡༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་མགོ་དམར་གྱི་ཆེད་དུ། ༤,༠༠༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་ཉི་མ་ནས། ༣༠༠
སྒོ་མེ་བློ་བཟང་བཟའ་ཟླ་གཉིས་ནས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༣༠,༥༥༥ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་འཕེལ་རྒྱས་ཆེད། ༥༠,༠༠༠
ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོས་ཕ་མའི་དགེ་རྩར། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ནོར་བུ་བཀྲ་ཤིས་ཆེད། ༡,༠༠༠
བསམ་དགེ་བཤེས་བསྟན་པ་དར་རྒྱས་ནས། ༡༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་སྒྲོན་ཆེད། ༣,༥༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་སྟོབས་རྒྱས་ནས། ༣,༣༠༠
དགེ་བཤེས་དཀོན་མཆོག་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༣,༠༠༠ དད་ལྡན་ཀླུ་དགེ་བཤེས་བློ་བསྟན། ༥,༠༠༠
ཚེ་འདས་ངག་དབང་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བསོད་ནམས་ཚེ་རིང་ཆེད། ༡,༠༠༠
སོག་ཡུལ་གནས་བཞུགས་བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་
པ་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༬,༤༨,༨༩༩ དད་ལྡན་མ་ཀླུ་མོ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༩,༩༩༩
རེབ་ཙ་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༡,༥༠༠ དད་ལྡན་རྡོ་རྗེ་ཐར་ནང་མིའི་ཆེད། ༥༠༠
ཚེ་འདས་རྡོ་རྗེ་མཁར་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ དད་ལྡན་རྟ་མགྲིན་རྡོ་རྗེ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དབང་ཆེན་ཚེ་རིང་གི་ཆེད། ༦,༠༠༠ ཚེ་དང་ལྡན་པ་བསྟན་འཛིན་ཉི་མ་ནང་མིའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
གུང་དགེ་བཤེས་ངག་དབང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནས། ༥,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཚུལ་ཁྲིམས་དབང་མོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཉི་ཧོང་གནས་བཞུགས་བློ་བཟང་ཡེ་ཤེས་གཟའ་ཟླ་

གཉིས་ནས། ༡༦,༥༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་བརྩོན་འགྲུས་ཆེད། ༣,༧༠༠
ཚེ་འདས་སྒྲོ་རྒྱའི་ཆེད། ༡,༧༥༠ ཚེ་འདས་ཕ་ཆོས་ལྡན་གྱི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
དད་ལྡན་ལོ་བྷེ་ནང་མི་ཡོངས་ནས། ༢༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་ཕ་བཀྲ་ཁོ་དང་མ་པ་ཁོ་ཆེད། ༤,༥༠༠
ཚེ་འདས་མཐར་ཕྱིན་དང་གནས་མཚོ་ཆེད། ༤,༥༠༠ ཚེ་འདས་ཁྲིང་ཧྲིག་ཆེད། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་འཛམ་བྷོའི་ཆེད། ༡༣,༢༠༠ ཚེ་འདས་ལྷ་དཔལ་རྡོ་རྗེའི་ཆེད། ༣,༣༠༠
དད་ལྡན་ཕག་སྐོར་སོ་མའི་སྟག་ལྷ་ཐར་ནང་མི་ནས། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་དགེ་སློང་ཕུན་ཚོགས་འོད་ཟེར་ཆེད། ༤,༧༥༠

ཀླུ་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ཕུན་ཚོགས་ནས། ༡,༠༠༠ གཞུང་དགེ་བཤེས་སྐལ་བཟང་བཀྲ་ཤིས་ནས། ༡,༠༠༠
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་སྟོབས་རྒྱས་ཆེད། ༡༠,༠༠༠ ཚེ་འདས་མགོན་པོ་ཚེ་རིང་ཆེད། ༢,༥༠༠
༢༠༡༣ལོའི་གྲྭ་ཚང་དགེ་བསྐོས་ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཡོན་ཏན། ཆབ་རིས་འགག་ཤིང་བཀྲ་ཤིས་རྒྱ་མཚོ་དང། རེབ་ཙ་བློ་བཟང་རྒྱ་
མཚོ་བཅས་ནས་སྐྱབས་རྟེན་སོགས་ལས། ༥,༠༢,༡༠༠
ཚེ་འདས་སངས་རྒྱས་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༢,༠༠༠ དད་ལྡན་ཨོ་བྷ་དང་བདུད་འདུལ་གཉིས་ནས། ༣,༠༠༠
ཚེ་འདས་ཟླ་འབུམ་གྱི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་བློ་བཟང་གི་ཆེད། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་དགེ་སློང་བསྟན་པ་རྒྱ་མཚོའི་ཆེད། ༡,༠༠༠ ཚེ་འདས་ལྕཊ་བྱམས་དང་མཁར་བྱམས་ཀྱི་ཆེད། ༧༡༤
ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་ཀྱི་ཆེད། ༡༠༠ ཚེ་འདས་བཀྲ་ཤིས་དོན་འགྲུབ་ཆེད། ༡༠༠
རྒན་སྐལ་བཟང་འཕེལ་རྒྱས་ནས། ༡༠༠ ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇམ་དབྱངས་བསྟན་དར་ནས། ༥༠༠
ཚེ་འདས་ས་རའི་ཆེད། ༥༠༠ ཚེ་འདས་བདེ་ལྷའི་ཆེད། ༥༥༠
ཚེ་འདས་རིན་ཆེན་ཚེ་དབང་ཆེད། ༥༠༠ དད་ལྡན་ཐུབ་བསྟན་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༥༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་དགེ་ལེགས་རྒྱ་མཚོ་ནས། ༢༥༠ དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བློ་བཟང་བསྟན་རྒྱས་ནས། ༣༠༠
དད་ལྡན་དགེ་བཤེས་བསམ་གཏན། ༥༠༠ ཚེ་འདས་ཚེ་རིང་སྲིད་ཐར་ཆེད། ༨༠༠
ཚེ་འདས་ཕུར་བའི་ཆེད། ༦༧༥ ཚེ་འདས་བསོད་ནམས་དབང་རྒྱལ་ཆེད། ༥༠༠
ཧར་དགེ་བཤེས་ཐུབ་བསྟན་བློ་བཟང། ༢༠༠ གུང་དགེ་བཤེས་དགེ་འདུན་ནས། ༡,༡༦༦
བསམ་དགེ་བཤེས་བཟོད་པ་དང། དགེ་བཤེས་ལུང་རིགས་རྒྱ་མཚོ་གཉིས་ནས། ༡༠,༠༠༠
ཚེ་འདས་ཧྲོང་བོ་དཔོན་པོ་ཚེ་དབང་བཀྲ་ཤིས་དང་དཔོན་ཕྲུག་ལྷ་སྐྱབས་གཉིས། རྔ་རྒྱའི་རྒྱན་ཐོ། ཧྲོང་བོ་ལོ་རྒྱལ་དང་ཁྲོ་རྒྱལ་ཕ་བུ་
གཉིས། དད་ལྡན་ཧྲོང་བོ་དཔོན་སྐོར་ཁྱིམ་ཁ་ཡོངས་ཀྱི་ཆེད། ༡,༣༡,༩༢༠
བྲ་ཉེ་དགེ་བཤེས་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད་ནས། ༡༥,༥༥༥

བསྔོ་སྨོན།

འཇམ་དཔལ་དཔའ་བོས་ཇི་ལྟར་མཁྱེན་པ་དང། ། ཀུན་ཏུ་བཟང་པོ་དེ་ཡང་དེ་བཞིན་ཏེ། །
དེ་དག་ཀུན་གྱི་རྗེས་སུ་བདག་སློབ་ཕྱིར། ། དགེ་བ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་རབ་ཏུ་བསྔོ། །
དུས་གསུམ་གཤེགས་པའི་རྒྱལ་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ། བསྔོ་བ་གང་ལ་མཆོག་ཏུ་བསྔགས་པ་དེས།།
བདག་གི་དགེ་བའི་རྩ་བ་འདི་ཀུན་ཀྱང། ། བཟང་པོ་སྤྱོད་ཕྱིར་རབ་ཏུ་བསྔོ་བར་བགྱི། །

དཔར་སྐྲུན་རྒྱུ་སྦྱོར་བ།
ཨ་རི་ཨ་མ་སེན་ཊི་རཱ། Ama-Sandra Esner དཔེ་སྐྲུན་བྱེད་པོ་དང་བདག་དབང་།
དཔལ་ལྡན་འབྲས་སྤུངས་བཀྲིས་སྒོ་མང་དཔེ་མཛོད་ཁང་།སྤྱི་ཁྱབ་འགན་འཛིན།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་འཇིགས་མེད་བསྟན་འཕེལ།
འགན་འཛིན་གཞོན་པ།
ཀླུ་དགེ་བཤེས་ཕུན་ཚོགས་དར་རྒྱས།
གློག་ཀླད་པར་རྩ་སྒྲིག་སྦྱོར་བ།
གུང་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚོ།
གློག་ཀླད་ཡིག་འཇུག་པ།
ཧར་བློ་བཟང་རྒྱ་མཚོ། ཧར་དགེ་ལེགས་གྲགས་པ། བྱ་འཕྲིན་ལས་རྒྱ་མཚོ།
ཧར་ངག་དབང་འཇམ་དཔལ། ཀླུ་ཡེ་ཤེས་དཔལ་བཟང་།
པར་རྩ་ཞིབ་སྡུར་བ།
ཧར་དགེ་བཤེས་ཆུང་བདག ཀླུ་དམ་ཆོས་བློ་གསལ། བྲ་ཉེ་བསྟན་འཛིན་ཉིན་བྱེད།འགྲེམས་སྤེལ་བ།
བྱ་དཔལ་ལྡན་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་བློ་གྲོས་རྒྱ་མཚོ། ཀླུ་རྨ་མགུར་བྱམས་པ།
ཀུན་མཁྱེན་གསུང་འབུམ།
གླེགས་བམ་བདུན་པ།
༢༠༡༥ ལོའི་ ༦ ཚེས་ ༢༡ བོད་རྒྱལ་ལོ་ ༢༡༤༢ བོད་ཟླ་ ༥ ཚེས་ ༥
༸གོང་ས་༸སྐྱབས་མགོན་ཆེན་པོའི་སྐུའི་གྱ་སྟོན་ཉིན་དཔར་ཐེངས་དང་པོ་བཏབ།དེབ་ཚད་ཨང་།17.3x24 CM
མ་ནི་པལ་དཔར་ཁང་དུ་ཐེངས་དང་པོར་དེབ་གྲངས་ ༡༠༠༠ དཔར་དུ་བསྐྲུན།